

ISSN 1308-5301 Print
ISSN 1308-8084 Online

Biological Diversity and Conservation

CİLT / VOLUME 3 SAYI / NUMBER 2 AĞUSTOS / AUGUST 2010

Biyolojik Çeşitlilik ve Koruma Üzerine Yayın Yapan Hakemli Uluslararası Bir Dergidir
An International Journal is About Biological Diversity and Conservation With Refree

BioDiCon

Biyolojik Çeşitlilik ve Koruma *Biological Diversity and Conservation*

**Biyolojik Çeşitlilik ve Koruma Üzerine Yayın Yapan Hakemli Uluslararası Bir Dergidir
*An International Journal is About Biological Diversity and Conservation With Refree***

Cilt / Volume 3, Sayı / Number 2, Ağustos/August 2010

Editör / Editor-in-Chief: Ersin YÜCEL

ISSN 1308-5301 Print

ISSN 1308-8084 Online

Açıklama

Biyolojik Çeşitlilik ve Koruma/*Biological Diversity and Conservation*, biyolojik çeşitlilik, koruma, biyoteknoloji, çevre düzenleme, tehlike altındaki türler, tehlike altındaki habitatlar, sistematik, vejetasyon, ekoloji, biyocoğrafya, genetik, bitkiler, hayvanlar ve mikroorganizmalar arasındaki ilişkileri konu alan orijinal makaleleri yayımlar. Tanımlayıcı ve sonuçları net olarak belirlenmiş deneysel çalışmalar kabul edilir. Türkçe veya İngilizce yazılmış makaleler kabul edilir. Bu dergi yılda üç sayı yayımlanır. Yayımlanma yeri Türkiye'dir. Dergi hakkında daha ayrıntılı bilgiye ve yayımlanan makalelere "[http:// www.biodicon.com](http://www.biodicon.com)" adresinden ulaşılabilir.

Description

Biological Diversity and Conservation / Biyolojik Çeşitlilik ve Koruma publishes originale articles on biological diversity, conservation, biotechnology, environmental management, threatened of species, threatened of habitats, systematics, vegetation science, the ecology, biogeography, genetics and interactions between plants and animals or microorganisms. Descriptive and experimental studies which are provided that clear research questions are addressed both acceptable. Manuscripts in English or in Turkish languages are welcome. The original and all reproductions of the manuscripts must be legible. This journal are published triannullay. Printed in Turkey. This journal is available online at [http:// www.biodicon.com](http://www.biodicon.com).

Dergiyi tarayan veri tabanları / Abstracted-Indexed in

DOAJ-Directory of Open Access Journals; Buscador de Archives; Dayang Journal System; EBSCO Publishing's databases; Google Scholar; HealthHaven; HKU Scholars Hub.; ICAAP-database; Journal Directory; Index Copernicus; News-of-Science; OhioLINK Databases-OPC4-Online-Katalog der Bibliothek der Fachhochschule Anhalt; Online-Katalog der UB Clausthal; Paper Search Engine; ProQest-Central To Recherche Araund The World; Thomson Reuters; Ulakbim; ULRICH'S-The Global Source for Periodicals

Kütüphaneler / Libraries

Electronic Journals Library EZB; Feng Chia University Library; GAZİ; HEC-National Digital Library; Libros PDF; National ILAN University Library; Shih Hsin University Library; Smithsonian Institution Libraries; The Ohio Library and Information NetWork; Vaughan Memorial Library

Index Copernicus International, IC Value – Current = 4.83 (2009)

Biyolojik Çeşitlilik ve Koruma/Biological Diversity and Conservation

ISSN 1308-5301 Print; ISSN 1308-8084 Online

© Biyolojik Çeşitlilik ve Koruma 2008 / *Biological Diversity and Conservation* 2008

Sahibi / Publisher : Ersin YÜCEL

Bu dergi yılda üç sayı yayınlanır. Yayınlanma yeri Eskişehir/Türkiye'dir. / *This journal is published three numbers in a year. Printed in Eskişehir/Turkey.*

Dergide yayınlanan makalelerin her türlü sorumluluğu yazarlarına aittir / *All sorts of responsibilities of the articles published in this journal are belonging to the authors*

Editör / Editor-In-Chief : Prof.Dr. Ersin YÜCEL

Yayın Kurulu / Editorial Board

Ahmet Aksoy, Kayseri (Turkey)
Cheruth Abdul Jaleel, Al-Ain (United Arab Emirates)
Ali Dönmez, Ankara (Turkey)
Anne Bülow-Olsen, Virum (Denmark)
Atilla Ocak, Eskişehir (Turkey)
Cemil Ata, İstanbul (Turkey)
Hakan Ulukan, Ankara (Turkey)
Ignacy Kitowski, Lublin (Poland)
İqrar Ahmad Khan, Faisalabad (Pakistan)
Ivan Genov, Burgas (Bulgaria)
Lyutsiya Aubakirova, Astana (Kazakhstan)
Kani Işık, Antalya (Turkey)
Masoud Hedayatifard, Ghaemshahr (Iran)
Muhammad Iqbal, Pir Sabaq Nowshera (Pakistan)
M.N.V. Prasad, Hyderabad (India)
Mecit Vural, Ankara, (Turkey)
Metin Sarbaş, Bartın (Turkey)
Muhammad Ashraf, Faisalabad (Pakistan)
Münir Öztürk, İzmir (Turkey)
Özcan Seçmen, İzmir (Turkey)
Rıdvan Tuncel, Eskişehir (Turkey)
Shyam Singh Yadav, Lae (Papua New Guinea)
Yunus Doğan, İzmir (Turkey)

Hulusi Malyer, Bursa (Turkey)
Hüseyin Dural, Konya (Turkey)
İltif Ullah, Nowshera (Pakistan)
İlkin Yücel Şengün, İzmir (Turkey)
İbrahim Atalay, İzmir (Turkey)
İsmail Kocaçalışkan, Kütahya (Turkey)
İsmet Uysal, Çanakkale (Turkey)
İsmihan Potoğlu, Eskişehir (Turkey)
Kemal Yıldız, Manisa (Turkey)
Kenan Demirel, Van (Turkey)
Latif Kurt, Ankara (Turkey)
Marjan Komnenov, Skopje (Republic of Macedonia)
Mediha Cambek, Eskişehir (Turkey)
Meral Avcı, İstanbul (Turkey)
Mirza Barjees Baig, Riyadh (Kingdom of Saudi Arabia)
Muhammad Iqbal, Nowshera, NWFP (Pakistan)
Mohammed Merzouki, Fez (Morocco)
Muhammad Sarwar, Tando Jam (Pakistan)
Muhammad Yasin Ashraf, Faisalabad (Pakistan)
Muhittin Arslanyolu, Eskişehir (Turkey)
Muhittin Dinç, Konya (Turkey)
Murat Dinçer Çekin, İstanbul (Turkey)
Mustafa Kargioğlu, Afyon (Turkey)
Mustafa Kızıllı, Adana (Turkey)
Nedim Değirmenci, Eskişehir (Turkey)
Nuri Öner, Çankırı (Turkey)
Rüştü Hatipoğlu, Adana (Turkey)
Saleem Ahmad, Islamabad (Pakistan)
Snejana Doncheva, Sofia (Bulgaria)
Serdar Aslan, Düzce (Turkey)
Sumaira Sahren, Islamabad (Pakistan)
Sezgin Çelik, Kırıkkale (Turkey)
Şinasi Yıldırım, Ankara (Turkey)
Orhan Erman, Elazığ (Turkey)
Osman Beyazoğlu, Trabzon (Turkey)
Ö. Köksal Erman, Erzurum (Turkey)
Tamer Keçeli, Çankırı (Turkey)
Tuğba Bayrak Özbucak, Ordu (Turkey)
Tülay Ezer, Niğde (Turkey)
Ümit İncekara, Erzurum (Turkey)
Yavuz Bağcı, Konya (Turkey)
Y. Bülent Köse, Eskişehir (Turkey)
Yeşim Kara, Denizli (Turkey)
Yusuf Menemen, Kırıkkale (Turkey)
Zeki Aytaç, Ankara (Turkey)

Hakemler / Reviewers

Abdullah Kaya, Adıyaman (Turkey)
Amed Aarab Azmani, Tangier (Morocco)
Ahmet Sivacıoğlu, Kastamonu (Turkey)
Ahmet Zafer TeL, Adıyaman (Turkey)
Ali Bilgin, Rize (Turkey)
Arif Gönülol, Samsun (Turkey)
Aykut Güvensen, İzmir (Turkey)
Bekir Doğan, Konya (Turkey)
Cahit Doğan, Ankara (Turkey)
Derya Aktan, İstanbul, (Turkey)
Emel Sözen, Eskişehir (Turkey)
Ender Makineci, İstanbul (Turkey)
Ergin Hamzaoğlu, Yozgat (Turkey)
Faik Ahmet Karavelioğlu, Ankara (Turkey)
Fazıl Özen, Kocaeli (Turkey)
Fazle Subhan, Peshawar-Tarnab (Pakistan)
Gazi Görür, Niğde (Turkey)
Güray Uyar, Zonguldak (Turkey)
Haider Abbas, Karachi (Pakistan)
Halil Solak, Ula/ Muğla (Turkey)
Hamdi Güray Kutbay, Samsun (Turkey)
Hasan Akan, Şanlıurfa (Turkey)
Hasan Özçelik, Isparta (Turkey)

Makale yazım kuralları ve dergi ile ilgili diğer ayrıntılar için ” [http:// www.biodicon.com](http://www.biodicon.com)“ adresini ziyaret ediniz / *Please visit ” [http:// www.biodicon.com](http://www.biodicon.com)“ for instructions about articles and all of the details about journal*

Kapak Tasarımı; Beykan KIRIKKOL

Dizgi; Mine YÜCEL

Baskı; ALF dijital, Eskişehir/Turkey

Yazışma Adresi / Correspondance Adres

Prof. Dr. Ersin YÜCEL, P.K. 86, PTT Merkez, 26010 Eskişehir / Turkey

E-posta : biodicon@gmail.com

<http://www.biodicon.com>

RAPD markers and morpho-physiological characterization of some Tunisian Barley ecotypes

Kadri KARİM^{*1,2}, Abdellawi RAWDA², Cheikh mhamed HATEM², Ben naceur M'BAREK²

¹ Centre Régional de la Recherche en Agriculture Oasienne, Laboratoire de Biotechnologie et de culture des Tissus végétales, Degach 2260, Tunisie.

² Institut National de la recherche Agronomique de Tunisie, Laboratoire de Biotechnologie et Physiologie Végétale, Rue Hédi karray 2049, Ariana, Tunisie

Abstract

The genetic variation and relationships among 12 local barleys and the varieties Martin, Rihane and Manel were evaluated using Random Amplified Polymorphic DNA (RAPD) markers and morpho-physiological traits. To fulfil this purpose, some ecotypes were collected from different bioclimatic regions and studied at morpho-physiological and molecular levels. Our results showed differences among the ecotypes studied based on the morpho-physiological criteria such as heading date, density and ear length and response to saline stress. The molecular analysis showed the limits of the morpho-physiological approach. In fact, identical ecotypes were found grown in different parts of the country and the morpho-physiological differences observed could be due to adaptation to environmental conditions and acquired over time. Also, accessions that were grown mixed together in the same area and having similar physiological behaviour were found different using the RAPD markers method. This result showed an important degree of genetic variability, which indicating the Tunisian germplasm richness.

Key words: Barley; Morpho-physiological traits; RAPD markers; Genetic diversity

1. Introduction

Cultivated barley (*Hordeum vulgare* L.) is one of the oldest cultivated plants. It was believed formerly that barley was originating from the desert areas of Southwest Asia, more than 10.000 years ago. However, recent researches attribute two origins for barley: mountainous areas of Ethiopia and Southeast Asia (Badr et al.,2000)

North Africa is considered as one of the main secondary cereal centers (Boeuf, 1931). Indeed, Tunisia constitutes an area of great cereal diversity. The local landraces are very adapted to stress conditions (drought and self), since they groom and produce a good feeding quality under harsh conditions (Hamza *et al.*,2004). They also contribute to genetic diversity and to new variety creations (Ben Naceur et al.,2001). However, replacing native germplasm by an improved and introduced materiel could lead to local phytogetic resources erosion. Therefore, more importance should be given to local resource conservation.

Prospection, collection and assessment of genetic resources in the three Maghreb countries (Tunisie, Algeria and Morocco) started long time ago (Badr et al.,2000; Erroux, 1958) but the most recent, date back to 1982 (El Falah, 1998), 1990 (Benlaghli *et a.*, 1990) and 1994 (Ban Naceur *et al.*,1998). These studies were focused especially on the morphological variability of the vegetative part, ears and seeds (Benlaghli et al.,1990) or on reserve protein diversifies (Bettaïeb and Attias, 1992; Bettaïeb et al.,2005). These studies were lacking precision and sometimes were contradictory since morphological traits and protein diversity; related to the differential genes expression in response to the plant environment vary according to environmental conditions (Liang and Pardee, 1992; Gibson and Somerville, 1993). At present the most reliable methods are the molecular marker techniques (Nuel et al., 2000). Recent studies based on molecular variability have been carried out. (Lalaoui-Kamel and Assali, 1997) used RFLP to distinguish the genetic polymorphism on *Medicago* genus, Snoussi *et al.*, (2004), used microsatellites to analyze the genetic diversity among grape varieties and Ben Naceur and Rouaïssi

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: kadrikarim2001@yahoo.fr

(2003), analyzed varietal polymorphism in wheat by AFLP method.

In Tunisia, attention is now given to study genetic variability among barley germplasm at both molecular and morphological level. The aim of this study is to characterize some barley ecotypes collected from parts of the country at the morpho-physiological and molecular level. Morpho-physiological traits and molecular RAPD markers polymorphisms were compared and checked whether we still have great genetic barley variability.

2. Materials and methods

2.1. Plant material

Twelve local winter barley ecotypes (*Hordeum vulgare*, L.) of diverse geographic origins were used in this study. These ecotypes were obtained after prospecting different Tunisian bioclimatic regions (Fig. 1). Once collected, these ecotypes were named according to their collection region. They were: Tozeur 1, Tozeur 2, Kébilli 1, Kébilli 2, Kébilli 3, Kasserine, Sidi Bouzid, Jendouba 1, Jendouba 2, Kalaâ, Kélibia 1 and Kélibia 2. Martin, Rihane and Manel varieties traditionally grown in Tunisia were also added.

- The Jendouba district is in the West-North of Tunisia, belonging to the humid inferior bioclimatic stage where the annual rainfall is 800 mm and the average annual temperature is 18°C (Monthly Bulletin of the National Meteorological Institute from 1975 to 2004).

- The Kélibia and Kalaâ districts belong to the East-North of the country. They are characterized by a sub-humid bioclimatic sector where the annual rainfall is 600 mm.

- The Kasserine and Sidi Bouzid district is in the Tunisian West-center and belonging to the arid superior bioclimatic region where the average annual rainfall is 300 mm.

- The Tozeur and Kébilli districts originated from Tunisia southern and belonging to the desert bioclimatic zone where the average annual rainfall is less than 150 mm.

2.2. Morpho-physiological traits:

The morpho-physiological criteria used were heading date, ear density and length, plant height and the response of the ecotypes to saline stress (length of epicotyl and chlorophyll content). Three different salt concentrations were applied (0, 6 and 12 g of NaCl L⁻¹) at the germination level. Each treatment was repeated five times. Twenty seeds were placed in a Petri dish on a filter paper soaked with 10 mL distilled water (control) or 10 mL saline solution (6 or 12 g /L of NaCl). Germination was achieved in obscurity at 25±1°C using an incubator. The length of epicotyl was determined after 7 days.

The chlorophyll content, which represents photosynthetic potential of the plant, was also determined. It was measured during the heading stage. Four replications were carried out for each ecotypes and each treatment a Spadmetre instrument (KONICA MINOLTA) was used to determine the amount of chlorophyll. In fact Chlorophyll Meter SPAD is an instrument which measures the content chlorophyll directly on the leaf of the plants and indicates values SPAD. Measurements are instantaneous on the plant without having to cut sheets, simply by projecting light through the measured sheet. The chlorophyll concentration of the plants is strongly correlated with the state of nutrition nitrogenized of those.

2.3. DNA extraction

The DNA was extracted and purified from leaves, using a CTAB (Cetyl trimethyl ammonium Bromide) method (Webb and Knapp, 1971). DNA was then quantified at 260 nm using a spectrophotometer (standard CECIL CE2501 series 2000/3000): 5 µL DNA samples was diluted in 995 µL of Tris-EDTA (TE) buffer and compared with a control containing 1000 µL of TE. The DNA concentration (C) was calculated as follows:

$C(\mu\text{g } \mu\text{L}^{-1}) = OD_{260} \times 10$. The OD_{260} / OD_{280} ratio was also calculated to determine DNA purity.

2.4. PCR amplification

Eighty Operon primers were tested on DNA samples. DNA amplification was carried out in a final volume of 25 µL containing 2.5 Mm MgCl₂, 200 µM dNTP, 20 pmol of Operon primer, 20 ng of DNA, 5X Taq buffer, 0.5 U of Taq polymerase and adjusted with distilled water. The program of amplification; using a thermocycler (Biometra UNO II); consisted of a pre-denaturation cycle of 4 min at 94°C, 40 cycles of a denaturation for 30 sec at 94°C, an annealing for 60 sec at 38°C, an extension for 2 min at 72°C followed by a post-extension cycle for 10 min at 72°C. The amplification products of each primer were electrophoresed at 80V for 2 h in horizontal 1.8 % agarose gel prepared in 1x TAE (TRIS Acetate EDTA) buffer containing 0.01 % of ethidium bromide. For each sample, 10 µL of the amplified product were mixed with 2 µL of loading dye (6X) and loaded in agarose gel (1.8%). Bands were visualized under UV light and photographed by using Polaroid camera system.

© Ministère de l'Agriculture, de l'environnement et des ressources hydrauliques tunisiennes.

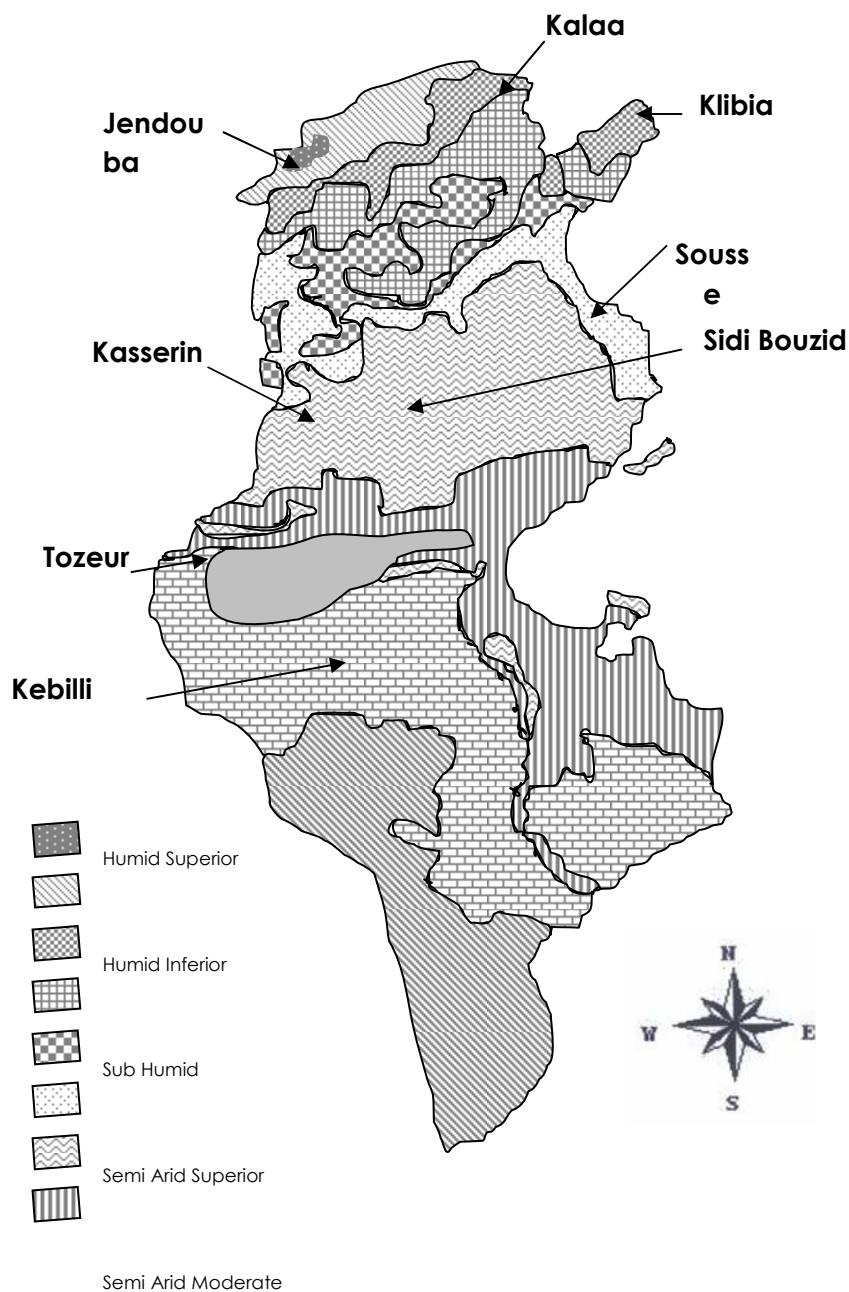

Figure 1. The origin of bioclimatic ecotypes

2.5. Data and Statistical Analysis

Eighty primers were used but only fifteen primers showed clear, reproducible and polymorphic bands. These primers were considered to make binary matrix, study similarity and discuss polymorphism between ecotypes. Data obtained were scored in a binary form as presence (1) or absence (0) of bands for each accession and entered into a data matrix (Hou et al., 2005). Genetic Similarity (GS) between ecotypes was calculated according to Nei and Li,

(1979) formula. Based on the similarity matrix, a dendrogram showing the genetic relationships between ecotypes was constructed using the Unweighted Pairgroup Method with Arithmetic Average (UPGMA) (Sneath and Sokal, 1973) by means of NTSYS software. All measurements were replicated at least five times. The data presented are the mean values of the repetitions. Data were subjected to Analysis of Variance (ANOVA) by STATITCF software package at the 5% level.

3. Results and discussion

3.1. Morphological traits

The heading date, which represents the difference between sowing date and inflorescence emergence period, showed that Tozeur is the earliest and Jendouba is the latest one with 25 days difference between them. However, for the other ecotypes, this criterion is intermediary and varied from 2 to 15 days. Furthermore, plant length showed that Kébilli 3 and Sidi Bouzid were the longest. However, Kalaâ was the shortest. The other ecotypes were medium. Both density and ear length showed clear differences among and within collected ecotypes from the same geographic region. The most distinctive morphological trait is ear density which varies from very loose to very compact (Table 1). In fact, collected ecotypes from Kébilli region showed different ear structure; the same remark observed for Tozeur's ecotypes. However, a similar ear density was observed for collected ecotypes from different regions.

The study of the morphological traits showed that Sidi Bouzid, Jendouba 1 and Jendouba 2 shared the same criteria and have some common traits with the variety Martin which could be due to a common ancestor. Same remark is given for the accessions Tozeur 1 and Kébilli 1. They also shared some morphological traits with the other southern accessions (Tozeur 2, Kébilli 2 and Kébilli 3). The northern accessions also presented some common morphological traits like ear attitude and sterile spikelet attitude (Table 1).

Table 1. Morphological traits of ecotypes

Ecotypes	Plant length (cm)	Ear length (cm)	Ear density	Beginning of inflorescence emergence related to sowing date	End of inflorescence emergence related to sowing date	Growth habit	Ear: attitude	Ear: density	Sterile spikelet: attitude (in mid-third of ear)
Tozeur 1	110.5	8.43	Very loose	133 days	140 days	Prostrate	Semi erect	very dense	divergent
Tozeur 2	111.0	6.00	Compact	135 days	143days	Erect	Semi erect	Dense	Parallel to weakly divergent
Kébilli 1	115.0	5.00	Compact	138 days	145 days	Prostrate	Semi erect	very dense	divergent
Kébilli 2	115.0	4.50	Very compact	147 days	154 days	Semi erect	Semi erect to horizontal	medium	parallel
Kébilli 3	122.0	7.00	Half-loose to half compact	153 days	160 days	Erect	Semi erect	very dense	parallel
Kasserine	111.5	7.50	Loose	153 days	160 days	Semi erect	erect	lax	Parallel to weakly divergent
Sidi Bouzid	134.0	6.95	Loose	147 days	154 days	Semi prostrate	Semi erect	lax	Parallel to weakly divergent
Jendouba 1	134.0	6.95	Loose	153 days	160 days	Semi prostrate	Semi erect	lax	Parallel to weakly divergent
Jendouba 2	144.7	10.00	Loose	153 days	160 days	Semi prostrate	erect	lax	Parallel to weakly
Rihane	111.7	8.00	Loose	147 days	154 days	intermediate	Semi erect	Very dense	parallel
Martin	132.0	7.75	Compact	147 days	154 days	intermediate	erect	dense	parallel
Kalaâ	105.0	6.50	Very compact	147 days	154 days	Erect	erect	intermediate	Parallel to weakly divergent
Kélibia 1	125.0	7.00	Compact	153 days	160 days	Dense	dense	erect	parallel
Kélibia 2	128.0	8.25	Compact	153 days	160 days	intermediate	Semi erect	lax	parallel
Manel	130.5	5.25	Compact	147 days	154 days	Dense	erect	intermediate	Parallel to weakly

We used the percent similarity and median joining method to draw morphological distances (Fig. 2). The Comparison of morphological characters using similarity percentage gave five accession groups. The first group consisted of 'Tozeur 1', 'Tozeur 2' and 'Kébilli 1' with a percentage similarity that varies between 53% and 83%. 'Kébilli 2', 'Kébilli 3' and 'Kasserine' form the second with a similarity that oscillates between 73% and 91%. 'Sidi Bouzid' and 'Jendouba 1', showing a very high similarity (92.5%), occupy the third position. The accessions 'Jendouba 2', 'Rihane' and 'Martin' constituted the fourth group; they are assembled with a percentage spread out between 81% and 86%. Nevertheless, 'Kalaâ', 'Kélibia 1', 'Kélibia 2' and 'Manel' share the latest group with a high similarity situated between 75% and 90%. Referring to the dendrogram, we remark that accessions collected from the same origin have high similarity rates as examples, 'Kébilli 2/ Kébilli 3' with 93 %.

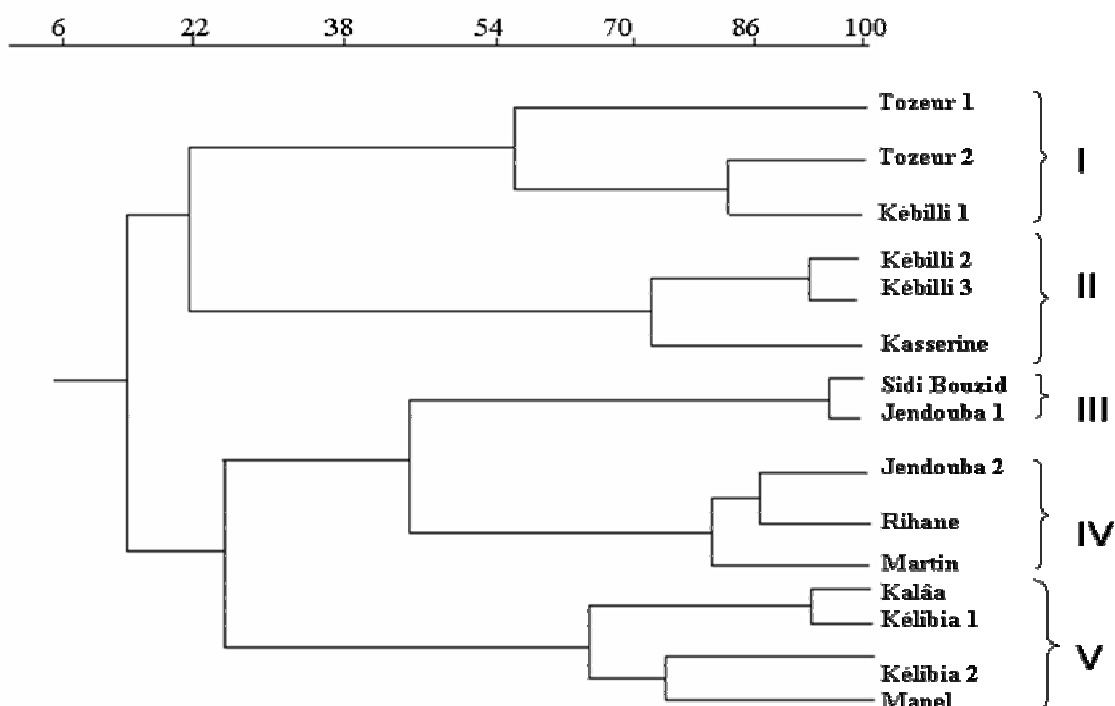

Figure 2. Morphological classification of the accessions based on median constrained distance using MVSP 3.131.

3.2. Physiological parameters:

3.2.1. Epicotyl's length at the germination level

Table 2 showed that even moderate saline stress of 100 mM (6 g NaCl L⁻¹) could affect seriously the epicotyl's length. In deed, the ecotypes Jendouba 2, Martin, Kalaâ and Kélibia 1 showed low epicotyl's length percentage of 38%, 40%, 42% and 36%. The other ecotypes showed percentage more than 50% compared to their control. Similar observations were, reported by Touraine and Ammar, (1985) for triticale and barley and by Ben Naceur et al. (1998) for wheat.

For more severe stress of 200 mM (12 g NaCl L⁻¹), the aerial part length was more affected for Jendouba 2 (-80% of the control), Kélibia 2(-82%) and Kalaâ (-80%). However, Kébilli 1, Tozeur 2, Kébilli 3, Sidi Bouzid were able to keep more than 50% of their control length and particularly Kébilli 2 with 60%. Our results were similar to those of Garcia-Legaz et al.,(1993) and Mwai et al.,(2004) that showed a variable stress effect on the aerial part growth of many plant species. This result showed behavioural differences between and within the ecotypes collected from the same-origin confirming the results from morphological traits.

3.2.2. Chlorophyll content variation

Salt-induced restriction in water supply can cause stomata closure, which will in turn lead to decreased absorption of CO₂ and eventually result in reduction of photosynthesis (Delfine et al., 1998; Sultana et al.,1999). Chlorophyll content is associated directly with light harvesting potential and is normally considered as one of the important components in photosynthetic capacity (Delfine et al., 1998). In the current study, salt stress caused a significant reduction in the contents of chlorophyll compared to control plants (fig 3). However, this response varied according to stress intensity and to the ecotypes. Similar results showing a decrease in leaf chlorophyll content under salt stress were reported for tomato by (El-Khlil et al.,2002) and for wheat by (Kingsbury et al., 1983). The same observations were also made by Wang et al (2004), for *Thellungiella halophila*. They recorded that high salt

Table 2. Percentage of epicotyl's length under salt stress intensity compared to control

Ecotype	6 g NaCl L ⁻¹	12 g NaCl L ⁻¹
Tozeur 1	67,90	43,27
Tozeur 2	69,17	57,84
Kébilli 1	70,75	48,94
Kébilli 2	69,65	57,33
Kébilli 3	72,03	48,67
Kasserine	74,10	45,29
Sidi Bouzid	66,87	30,38
Jendouba 1	63,02	20,24
Jendouba 2	37,42	20,23
Martin	39,86	33,55
Kalaâ	42,93	22,02
Kélibia 1	35,61	20,63
Kélibia 2	51,37	18,37
Rihane	56,73	20,90
Manel	51,67	20,69

concentrations disturbed plant growth, which exhibited anthocyanine production and chlorophyll degradation. When the stress was 12 g NaCl l⁻¹, the chlorophyll content was affected, especially for Martin, Kalaâ, Rihane and Manel, where the reduction percentage was $\geq 50\%$ compared to control. The plant photosynthetic capacity is determined by several factors including photosynthetic pigment composition (chlorophyll content), CO₂ fixation capacity, light intensity and various enzyme activities (Mwai *et al.*, 2004). Furthermore, light-capture efficiency is directly correlated to chlorophyll concentration of leaves (Lutts *et al.*, 30). Therefore, slight decline observed in leaf chlorophyll concentration at Tozeur 2, Kébilli 1, Kébilli 2 and Sidi bouzid ecotypes ($\leq 15\%$ of the controls) could explain their better tolerance to salt and could contribute to their photosynthesis and plant growth stability.

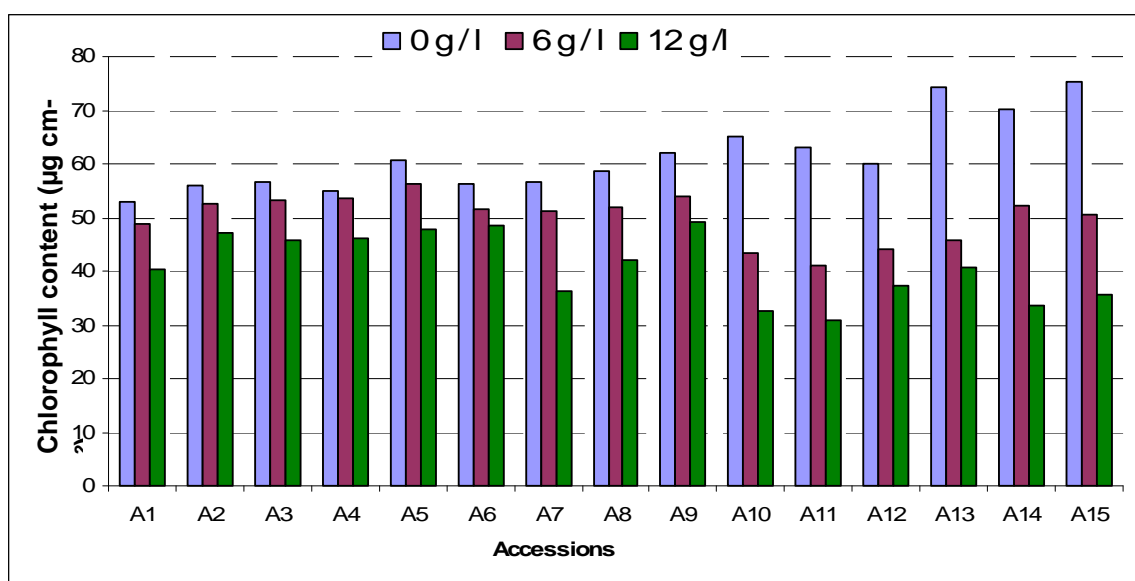

Figure 3. Chlorophyll content of barley accessions under different salt concentrations.

A1: Tozeur 1; A2: Tozeur 2; A3: Kebilli 1; A4: Kebilli 2; A5: Kebilli 3; A6: Kasserine; A7: Sidi Bouzid; A8: Jendouba 1; A9: Jendouba 2; A10: Martin; A11: Kalâa; A12: Klibia 1; A13: Klibia 2; A14: Manel et A15: Rihane

3.3. Molecular study:

Electrophoresis of the amplified DNA products for the 80 primers tested, showed only 15 primers, which were able to generate visible and reproducible band profile (fig.4). The other primers generated scarcely visible bands and/or monomorphic patterns, which resulted from amplification where the annealing temperature should be optimized or where the cocktail would require a higher concentration of MgCl₂ (Pomper *et al.*, 1998). A total of 93 bands were detected, among which 69 bands were polymorphic with the mean of 4.6 per primer (Table 3). For each primer, the bands number

ranged from 4 to 10, with an average of 6.2. Band size varied from 3 to 0.25 Kb, but we only took account of those that were clearly visible. All clear bands generated from 15 RAPD primers were subjected to calculate the Genetic Similarity (GS) among the 15 barley ecotypes. The dendrogram (Fig. 4) based on Similarity matrix was implemented according to the NTSYS software's UPGMA cluster (Unweighted PairGroup Method using Arithmetic Average), which separated studied ecotypes into 5 groups.

The first group is composed of three accessions: 'Kébilli 3', 'Martin' and 'Manel', the similarity percentage between accessions of the first group, varies between 60 % and 65 %. Indeed, within this group, same characters of similarity (biological and morphological) were observed such as the length of the stem, (134 cm), a very early heading date (120 -125 days after sowing) (Cheik-Mhamed, 2004), in the same way for the size and the shape of ears which is short and pyramidal.

Table 3. Number of bands and fragments generated by the RAPD primers.

Primers	Primer's sequence 5'—3'	Band's number /gel	Number of total bands/ primer	Number of polymorphic bands/primer
OPD02	GGACCCAACC	60	8	6
OPD10	GGTCTACACC	32	6	5
OPD18	GAGAGCCAAC	25	4	2
OPD20	ACCCGGTCAC	47	9	7
OPG12	CAGCTCACGA	45	8	6
OPG14	GGATGAGACC	30	5	2
OPG10	AGGGCCGTCT	40	8	3
OPJ10	AAGCCCGAGG	27	4	2
OPF03	CCTGATCACC	72	10	8
OPH13	GACGCCACAC	67	9	7
OPE03	CCAGATGCAC	30	4	3
OPE07	AGATGCAGCC	38	5	3
OPE12	TTATCGCCCC	45	8	5
OPB05	TGCGCCCTTC	47	7	6
OPB18	CCACAGCAGT	42	6	4
Total		647	93	69
Average		43.13	6.2	4.6

The second is subdivided in three sub-group ('Tozeur 2' and 'Kébilli 1'); ('Kébilli 2') and ('Rihane'). Their similarities vary from 68 % to 78 %. From morphological point of view, the accessions of the second group present features of similarity at the levels of the size of ears (long size) and the fitting of the grains on the rachis (parallel) also the length of the barbs (long beards) and a late heading date (143-145 days after sowing). Six accession composed the third group which were subdivided on three sub-group ('Kasserine', 'Sidi Bouzid' and 'Jendouba 1'); ('Kalâa' and 'Kilibia 2') and ('Jendouba 2'). The similarity percentage between accessions of the first sub-group varies between 77 % and 83 %; but that of the second sub-group and the last sub-group was ranged between 67 % and 75%.

In fact, cultivars of this group represent morpho-physiological similarities with known length of the barbs (long), the size of ears (short) as well as the precocity of heading (130-133 days after sowing). Finally, the accessions 'Tozeur 1' (62%), and 'Kélibia 1'(64%) form, respectively, groups IV and V. On the morphological level the accession Tozeur 1 (62%) is characterized by the short size of its ears and its barbs that comparable with the accession Klibia 1 (64%) which, on the contrary, present vigorous ears with long beards. Although they present genetic similarities, these two cultivars are morphological different and cultivated in two geographically distant areas (figure 1). That can be due to the forms of climatic adaptation especially that these two accessions belong to two different bioclimatic regions (El Falah et al.,2004). It should be noticed that the best results were obtained with primers contained 70% of bases in the form of G+C, the proportion of G was relatively equilibrated with that of C and the primer ended in 3' by G or C, in accordance with what Monna et al,(1994) and Jenderek et al,(1997) showed in their study. But the primers that did not generate visible polymorphic bands were those whose G and C bases were highly imbalanced and ended in 3' by A or T, which is in accordance with the results of Monna et al,(1994).

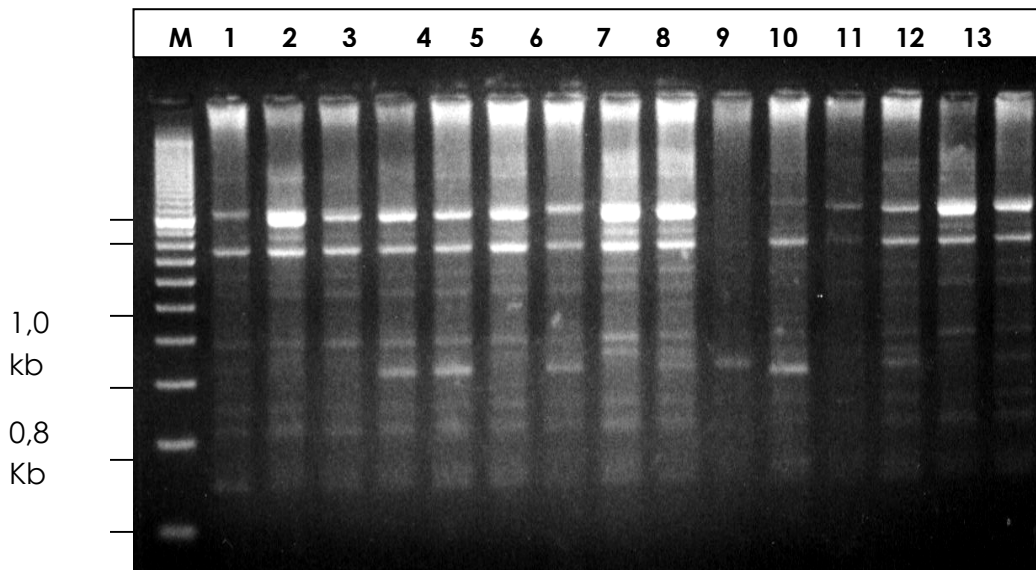

Figure 4. Typical examples of amplification products obtained by OPD20 RAPD primer using genomic DNA template of Tunisian barley accessions. M: marker (100 bp PCR Molecular Ruler, Biorad). Numbered wells correspond to the studied accessions. 1= Tozeur1, 2 = Tozeur2, 3 = Kebilli1, 4 = Kebilli2, 5 = Kebilli3, 6 = Sidi Bouzid, 7 = Kasserine, 8 = Jendouba1, 9 = Jendouba2, 10 = Martin, 11 = Kalâa, 12 = Klibia1, 13 = Klibia2, 14 = Rihane, 15 = Manel.

Dendrogram corresponding to morpho-physiological parameters showed no correlation between accessions originating from the same geographic area, which is in contradiction with what Julier *et al.*, 36 have shown. In fact, they found that the geographic origin of the collected material was sufficient to obtain a reasonable structuration in groups.

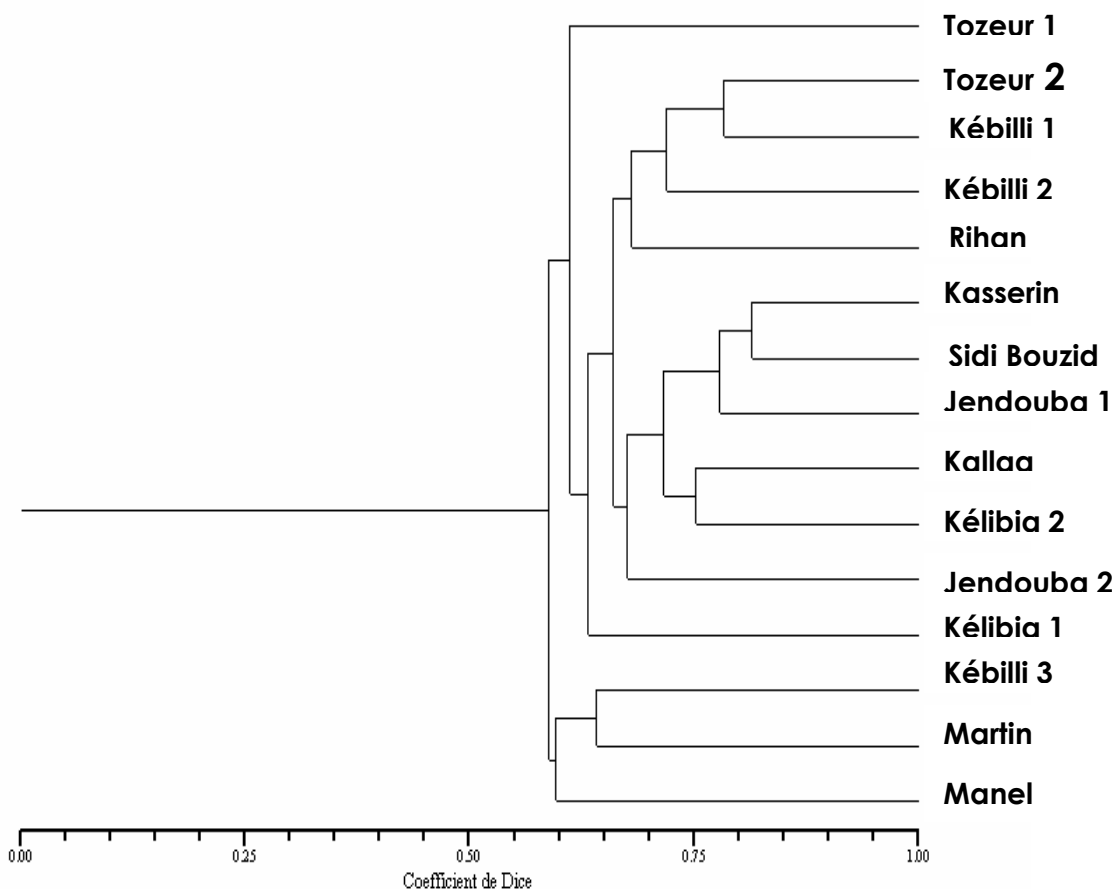

Figure 5. Dendrogram of the studied barley accessions, established by UPGMA method using the similarity matrix.

RAPD markers seemed to be effective to discriminate local barleys defined as accessions or populations geographically based (Yong *et al.*, 2005). It is also a valuable tool for assessing genetic diversity levels. In our study, dendrogram obtained by RAPD markers classified the studied barley accessions according to, climatic stage and some morphological traits especially ear attitude, ear density and sterile spikelet attitude, which could be inherited independently from the environmental conditions.

4. Conclusion

In this study, distance matrices derived from RAPD markers and morpho-physiological data showed a low correlation ($r = 0.14$). This result is in agreement with those of Chia-Szu and Hsiao, (1999) working on *Lilium longiflorum* and reporting very low correlation ($r = 0.035$) between RAPD markers and morphological characters. However this result is in disagreement with those of Duarte *et al.*, (1999) who found a correlation of 0.89 between the genetic distances obtained with RAPD and the distances of Mahalanobis indicating that the markers provide similar estimates of genetic divergence to those obtained using morpho-agronomical data on bean cultivars. This low correlation shows that there is a weak association between molecular and physiological traits in these accessions. In other studies, Roldán-Ruiz *et al.*, (2001) working on perennial ryegrass found a correlation coefficient of 0.42 between STS markers and morphological traits methods. Mariç *et al.*, (2004) studying hexaploid wheat cultivars, did not obtain a significant correlation between RAPD markers, morphological traits and coefficients of parentage. In the same way, Spooner *et al.*, (2005) have obtained low correlation coefficient between potato genotypes by means of AFLP and morphological characters. On the other hand, Crochemore *et al.*, (1998) working on 26 alfalfa population genetic structures found a global correlation coefficient of 0.51.

Hence, important consideration should be given to collection and conservation of local material for breeding, in order to maintain and preserve local barley germplasm from genetic erosion. Molecular study of the genetic fingerprints by RAPD markers allowed us to discover differences among barley ecotypes. This molecular tool could be used to supplement and clarify ambiguities in morpho-physiological studies. The good choice of primers to be used in this kind of study would enhance the efficiency of RAPD method.

References

- Badr, A., Muller K., Schafer-Pregl, R., El Rabey, H., Efegen, S., Ibrahim, H., Pozzi, C., Rohde, W., Lamini, F., 2000. On the origin and domestication history of barley *Hordeum vulgare*. *Molecular Biology Evolution*. **17**. 499-510
- Ben Naceur, M., Rouaïssi, M., 2003. Etude de la diversité génétique chez 6 variétés de blé moyennant des marqueurs AFLP. *Annales de l'INRAT (Tunisie)*. **76**. 35-51.
- Ben Naceur, M., Ben Salem, M., Rahmoune, C., Chorfi, A., El-Jaafari, S., Paul, R., 1998. Etude comparée du comportement de quelques variétés anciennes et quelques variétés nouvelles de blé dur *Triticum durum* Desf., sous contrainte hydrique. *Ann. de l'INRAT Tunisie*. **78**. 251-277.
- Ben Naceur, M., Rahmoune, C., Sdiri, H., Meddahi, M.L., Selmi, M., 2001. Effet du stress salin sur la germination, la croissance et la production en grains de quelques variétés Maghrébines de blé. *Sécheresse*. **12**. 167-174.
- Benlaghli, M., Bouattoura, N., Monneveux, P., Borries, C., 1990. Les blés des oasis: Etude de la diversité génétique et de la physiologie de l'adaptation au milieu. *Options Méditerranéennes. Série A*. **11**. 171-194.
- Ben Naceur, M., Paul, R., Ben Hamadi, S., 1997. Screening of six barley varieties for drought resistance by using leaf water potential, membrane stability and phosphatase activity parameters. *Medit.*, **4**. 51-54.
- Bettaïeb-Ben Kaab, L., Attias, J., 1992. Electrophoretic heterogeneity of the hordiens of five barley (*Hordeum vulgare* L.) cultivars from Tunisia. *C.R. Acad. Sci. Paris t* **314**, Série III. 141-146.
- Bettaïeb-Ben Kaab, L., El Felah, M., Lauriere, M., 2005. Relationships between some hordein components and quality properties in two Tunisian barley varieties as influenced by nitrogen fertilisation. *Czech J. Plant Breed.*, **41**. 11-16.
- Boeuf, F., 1931. Le blé en Tunisie: La plante, le milieu physico-chimique. *Ann. du Service Bota. et Agro.*, 188-200.
- Cheikh-M'hamed, H. 2004. Evaluation de la tolérance de certaines accessions d'orge vis à vis du stress salin. *Mastère de l'Institut National Agronomique de Tunisie INAT, Tunisie*. 160-170.
- Chia-szu, W., Hsiao, J.Y. 1999. Genetic differentiation of *Lilium longiflorum* Thunb. var. *Scabrum* Masam (Liliaceae) in Taiwan using Random Amplified polymorphic DNAs and morphological characters. *Botanical Bulletin of Academia Sinica.*, **40**. 65-71.
- Crochemore, M.L., Huyghe, C., Écalle, C., Julier, B. 1998. Structuration of alfalfa. genetic diversity using agonomic and morphological characteristics. Relationship with RAPD markers. *Agronomie.*, **1**. 79-90.
- Delfine, S., Alvino, A., Zacchini, M., Loreto, F. 1998. Consequences of salt stress on diffusive conductances, Rubisco characteristics and anatomy of spinach leaves. *Aust J Plant Physiol.* **25**. 395-402
- Duarte, J.M., Dos Santos, J.B., Cunha, M.L. 1999. Genetic divergence among common bean cultivars from different

- rices based on RAPD markers. *Genet. Mol. Biol.*, **3**. 419- 426.
- El Falah, M., (1998). Evaluation de 423 écotypes d'orge collectés en Tunisie (Centre et Sud). Utilisation en amélioration variétale pour la sélection d'idiotypes adaptés à différentes régions bioclimatiques. Thèse de Doctorat de Biologie. Faculté des Sciences de Tunis., 250-270.
- El Falah, M., Bettaieb-Ben Kaab, L., Chelbi, N. 2004. Tunisian insular Barley landraces: A significant Hordeins drift. 9th International Barley Genetics Symposium Proceeding, Brno, Czech Republic, 20- 26 June. 39-42.
- El-Lklil, Y., Karrou, M., Mrabet, R., Benichou, M. 2002. Effet du stress salin sur la variation de certains métabolites chez *Lycopersicon esculentum* et *Lycopersicon sheesmanii*. *Can. J. Plant Sci.*, **82**. 177-183.
- Erroux, J., 1958. Note sur les blés des oasis du Sahara algériens. In c Bull. Soc. Hist. Nat. Afrique du Nord., 49 -56.
- Garcia-Legaz, M.F., Ortiz, J.M., Garcia-Lidon, A., Cerda, A. 1993. effect of salinity on growth, ion content and CO₂ assimilation rate in lemon varieties on different rootstocks. *Physiol. Plant.*, **89**. 427-432.
- Gibson, S., Somerville, C., 1993. Isolating plant genes. *Tibtech.*, **11**. 306-313.
- Hamza, S., BenHamida, W., Rebat, A., Harrabi, M., 2004. SSR6-based Genetic Diversity Assessment among Tunisian Winter Barley and Relationship with Morphological Traits. *Euphytica.*, **135**. 1076 -1079.
- Hou, Y.C., Yaq, Z.H., Wei, Y.M., Zheng, Y.L., 2005. Genetic diversity in barley from west china based on RAPD and ISSR analysis. *Barley Genet. Newslett.*, **35**. 9-22.
- Jenderek, M.M., Schierenbeck, K.A., Olney, A.J. 1997. Development of Randomly Amplified Polymorphic DNA Markers. Characteristic of *Hibiscus rosasinensis* and *H. syriacus*. Center for Irrigation Technology. CATI Publication 970902. 1- 8.
- Julier, B., Porcheron, A., Écalle, C. Guy, P. 1995. Genetic variability for morphology, growth and forage yield among perennial diploid and tetraploid Lucerne populations (*Medicago sativa L.*). *Agronomie.*, **15** , 295/304.
- Kingsbury R.W., Epstein, E., and Pearly, R.W. 1983. Physiological responses to salinity in selected unes of wheat. *Plant Physiol.* **74**. 417-423.
- Lalaoui-Kamel, M., Assali, N.E., 1997. Utilisation des marqueurs moléculaires RFLP pour la caractérisation de la diversité génétique: 355 :360. In: Biotechnologies, Amélioration des plantes et sécurité alimentaire. Actes des 6e Journées Scientifiques du Réseau AUPELF-UREF Biotechnologies Végétales; Génie génétique des plantes Université de Paris Sud XI Centre Universitaire d'Orsay du 30 Juin au 3 Juillet. Editions ESTEM.
- Liang, P., Pardee, B., 1992. Differential display of eukaryotic messenger RNA by means of the polymerase chain reaction. *Science*, volume. **257**. 967-971.
- Lutts, S., Kinet, J.M., Bouharmont, J. (1995). Changes in Plant Response to NaCl During Development of Rice (*Oryza sativa L.*) Varieties Differing in Salinity Resistance. *J. Exp. Bot.* **46**. 1843-1852.
- Marié, S., Bolarié, S.J., Martincic, I.P., Kozumplik, V. 2004. Genetic diversity of hexaploid wheat cultivars estimated by RAPD markers, morphological traits and coefficients of parentage. *Plant Breeding.* **4**. 366-369.
- Monna, L., Miyao, A., Inoue, T., Fukuoka, S., Yamazaki, M., Zhong, H.S., Sasaki, T., Minobe, Y. 1994. Determination of RAPD Markers in Rice and their conversion into Sequence Tagged Sites (STSs) and ST S-Specific Primers Rice. Genome Research Program, National Institute of Agrobiological Resources, 1/2 Kannondai 2-chome. Tsukuba, Ibaraki 305, Japan Institute of Society for Techno-Innovation of Agriculture, Forestry and Fisheries, 446/1 Ippaizuka, Kamiyokoba, Tsukuba, Ibaraki 305, Japan. *DNA Res.*, **1**. 139- 148.
- Mwai, G.N., Onyango J.C., and Onyango, M. 2004. Effect of salinity on growth and leaf yield of spiderplant (*Cleome gynandra L.*). *Afr. J. Food Agric. Nut. Develop.*, **4**, 20 /25.
- Delfine, S., Alvino, A., Villani, M.C., Loreto, F. 1999. Restrictions to CO₂ conductance and photosynthesis in spinach leaves recovering from salt stress. *Plant Physiol.* **119**. 1101- 1106.
- Nei, M., Li, W.H., 1979. Mathematical models for studying genetic variation in terms of restriction endonucleases. *Proc. Natl. Acad. Sci. USA.* **76**. 5269 - 5273.
- Nuel G, Baril, C.P., Robin, S., 2000. Varietal distinctness assisted by molecular markers: a methodological approach. *Acta Hort.*, **546**. 520-527
- Pomper, K.W., Azarenko, A.N., Bassil, N., Davis J.W., Ehlenbacher, S.A. 1998. Identification of random amplified polymorphic DNA (RAPD) markers for self-incompatibility alleles in *Corylus avellana L.* *Theor. Applied Genet.* **97**. 479- 487.
- Roldán-Ruiz, I., Van Eeuwijk, F.A., Gilliland, T.J., Dubreuil, P., Dillmann, C., Lallemand, J., De Loose, M., and Baril, C.P. 2001. A comparative study of molecular and morphological methods of describing relationships between perennial ryegrass (*Lolium perenne L.*) varieties *Theor. Appl. Genet.* **103**. 1138-1150.
- Sneath, P.H.A., Sokal, R.R., 1973. Numerical Taxonomy. Freeman, San Francisco. 190-201.
- Snoussi, H., Ben Slimane, H., Ruiz-Garcia, L., Martinez-Zapater, J.M., Arroyo-Garcia, R., 2004. Genetic relationship among cultivated and wild grapevine accessions from Tunisia. *Genome.* **47**. 1211-1219.
- Spooner, D.M., McLean, K., Ramsay, G., Waugh, A., and Bryan, G.J. 2005. A single domestication for potato based on multilocus amplified fragment length polymorphism genotyping. *PNAS.* **41**. 14694 - 4699.
- Sultana, N., Armstrong, J.A., Peter, G.W. 1999. Benzopyran derivatives from the aerial parts of *Eriostemon rhomboideus*. *Phytochemistry.*, **52** /5, 895- 900.
- Touraine, B., Ammar, M., 1985. Etude comparée de la sensibilité aux sels d'un triticales et d'une orge. *Agronomie.*, **5**. 391-

395.

- Wang, Z., Li, P., Fredricksen, M. Z., Gong, C.S., Kim, C., Zhang, H.J., Bohnert, J.K., Bressan, R.A., and Hasegawa, P.M. 2004. Expressed sequence tags from *Thellungiella halophila*, a new model to study plant salt-tolerance. *Plant Sci.* **3**. 61-71.
- Webb, D.M., Knapp, S.J., 1990. DNA extraction from a previously recalcitrant plant genus. *Plant Mol. Biol. Rep.*, **8**. 18-185.
- Yong-Cui, H., Ze-Hong Y., Yu-Ming, W., You-Liang, Zh. 2005. Genetic diversity in barley from west China based on RAPD and ISSR analysis. *Barley Genetics Newsletter.*, 35. 9 -22.

(Received for publication 26 April 2009; The date of publication 01 August 2010)

The ecology and distribution of Turkish Çarşakotu (*Paracaryum* (DC.) Boiss spp. (Boraginaceae)

Aslı Doğru KOCA^{*1}, Şinasi YILDIRIMLI¹

¹ Hacettepe Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Beytepe kampüsü, 06800 Ankara, Turkey

Abstract

The taxonomic revision of Turkish *Paracaryum* (DC.) Boiss. (Boraginaceae) has been carried out from 2005 to 2009. The distribution, phytogeographic element, habitat, altitude, flowering and fruiting time of *Paracaryum* species have been given and discussed. The Turkish name of this genus, that had no name before, has been suggested as çarşakotu.

Key words: Boraginaceae, Ecology, *Paracaryum*, Türkiye

----- * -----

Türkiye Çarşakotlarının (*Paracaryum* (DC.) Boiss spp. (Boraginaceae) dağılışı ve ekolojisi

Özet

Türkiye’de yetişen *Paracaryum* (DC.) Boiss. (çarşakotu) cinsinin 2005-2009 yılları arasında taksonomik revizyonu gerçekleştirilmiştir. Çarşakotu (Hodangiller) cinsinin türlerinin bulunduğu kareler, hangi bitki coğrafyası elementi olduğu, yetiştiği ortam, yetiştiği yükseklik, çiçeklenme ve meyvelenme zamanları, dünya yayılışları verilmiş ve ekolojik açıdan tartışılmıştır. Hiç Türkçe adı bulunmayan bu cinse çarşakotu adı önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Boraginaceae, Ekoloji, *Paracaryum*, Türkiye

1. Giriş

Yeryüzünde yaklaşık 223300 tohumlu bitki türü vardır (Scotland and Worthley, 2003). Türkiye’de ise 8988 tür (Güner et. al., 2000) ve daha sonra floraya eklenenlerle birlikte 9342 tür bulunmaktadır (Özhatay and Kültür, 2006; Özhatay et. al., 2009). Dolayısıyla dünyadaki yaklaşık her 24 tohumlu bitki türünden 1’i ülkemizde bulunmaktadır. Türkiye’nin en zengin ilk 10 familya arasına giren Boraginaceae’nin en büyük cinsleri arasında 3. sırada *Paracaryum* (DC.) Boiss. yer alır. *Paracaryum* cinsi Türkiye’de 28 tür, 1 alttür, 2 varyete toplam 31 taksonla yayılış göstermektedir (Mill, 1978; Yıldırım, 2000; Aytç and Mill 2005; Koca, 2009).

Bu çalışmada Türkiye’nin bir çok bölgesinde yetişen *Paracaryum* cinsinin türleri, önerilen Türkçe adları ile yetiştiği coğrafik bölgeler, habitatlar ve yükseklikler arasındaki ilişki, elde edilen lokalite bilgileri ve arazi gözlemleri de kullanılarak verilmektedir. Şimdiye kadar *Paracaryum*’un hiç bilinmeyen Türkçe adının önerilmesi; türlerinin daha geniş bir biçimde yetişme ortamı ve yetişme yüksekliği bilgilerinin ortaya konması amaçlanmıştır.

2. Materyal ve yöntem

Paracaryum cinsinin Türkiye revizyonu ile ilgili olarak 2005-2009 yıllarında, Nisan ve Temmuz ayları arasında gerçekleştirilen arazi çalışmaları esnasında 127 adet *Paracaryum* popülasyonuna ait yaklaşık 800 örnek toplanmış, bireylerin fotoğrafları ile birlikte habitat fotoğrafları da çekilmiştir. Toplanan örnekler herbaryum materyali haline getirilmiş, ayrıntılı morfolojik incelemeler sonucunda türlerin sınırları belirlenmiş ve herbaryum materyallerinin teşhisleri yapılmıştır. Tüm türlerin önerilen Türkçe adları ile birlikte Türkiye’de yayılış gösterdiği coğrafik bölgeler,

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: adogru@hacettepe.edu.tr

hangi bitki coğrafyası elementi oldukları, habitatları, yetiştiği minimum ve maksimum yükseklik aralığı, çiçeklenme ve meyvenme zamanları ile varsa dünyadaki yayılışlarının, görülebileceği bir tablo hazırlanmıştır. Tüm bu bilgiler arazi gözlemleri ile birlikte yorumlanarak verilmiştir. Türkiye’de *Paracaryum* cinsi altında sinonim görülen *Mattiastrum* cinsi bazı ülkelerin floralarında hala ayrı bir cins olarak değerlendirildiğinden tartışmalarda *Paracaryum* ve *Mattiastrum* birlikte ele alınmıştır.

3. Bulgular

Dört yıllık bir araştırma sonunda Türkiye’deki *Paracaryum* cinsinin türlerine ilişkin geniş, kapsamlı, yeni sistematik düzenlemeler, tür teşhis anahtarları, betimleri, tip örneklerinin bulunduğu yerler, Türkiye ve dünya yayılışları ve yorumları ortaya çıkarılmıştır. Bu çalışma sonunda elde edilen bulgularda cinsin türleri ve ekolojisi ile ilgili kısımları verilmiştir (Tablo 1). Çarşakotu cinsi ülkemizde 28 tür, 1 alttür, 2 varyete ile temsil edilmektedir (Mill, 1978).

4. Sonuçlar ve tartışma

Paracaryum dünyada Avrupa ve Orta Asya’da yayılışı olan bir cinistir. Avrupa’da, Yunanistan’da ve Kıbrıs’da 1 tür (*Mattiastrum lithospermifolium* olarak) yetişmekte olup (Ferguson, 1972) yoğun olarak Türkiye (28 tür) ve İran’da (17 *Paracaryum*, 25 *Mattiastrum*, toplam 42 tür) bulunur. Rusya’da 9 tür (hepsi *Paracaryum*), Suriye ve Filistin’de 3 tür (1 *Paracaryum*, 2 *Mattiastrum*), Çin’de ise 1 tür (*Mattiastrum*) yayılış göstermektedir (Shiskin, 1953; Mouterde, 1966; Rechinger, 1967; Shu, 1995).

Türkiye Florasında 23 taksonu İran-Turan bitki coğrafyası bölgesi elementi olarak gösterilmekte olan *Paracaryum* cinsinin (Mill, 1978) Türkiye’de Doğu, Güneydoğu, İç, Akdeniz, Karadeniz ve Ege bölgelerinde yetişmekte olduğu tespit edilmiştir. Tablo 2’de de görüleceği gibi Türkiye’deki çarşakotu üyelerinin dağılımı şöyledir: Doğu Anadolu’da 14 tür, İç Anadolu’da 11, Güneydoğu Anadolu 8, Akdeniz’de 6, Karadeniz’de 3 ve Ege bölgesinde 2 tür.

Tablo 2. Çarşakotu (*Paracaryum*) üyelerinin Türkiye’deki coğrafik bölgelere göre dağılımı.

Bölgeler	Yetişen tür sayısı
Doğu Anadolu	14
İç Anadolu	11
Güneydoğu Anadolu	8
Akdeniz	6
Karadeniz	3
Ege	2

Bir çok taksonunun Doğu, Güneydoğu ve İç Anadolu’da yetişmesi cinsin genel olarak Anadolu-Turan elementi olduğunu doğrulamaktadır. Aynı zamanda bu türlerin 10 tanesi Türkiye dışında da yetişmektedir. Bu bölgelerde yetişen türlerin en çok rastlanılan habitatları sırasıyla çarşak (yamaçta, eğimli alanlarda, hareketli taşlar arasında yetişen bitkilerin bulunduğu yerler) (Şekil 1), bozkır, serpantin, kayalık, taşlık, kalkerli alanlardır. Ekin, mısır tarlası, bağ, çayır kıyıları, meşe, alıç, çam, gürgen-ardıç, kavak açıklığı, killi ve kırmızı topraklı alanlar, marn, bazalt, volkanik metamorfik, andezit kayalıklar, taşlık yamaçlar, çakıllı nehir kıyısı, volkanik tüf, *Astragalus-Artemisia* birliği olan yerlerde de görülürler. Özellikle Doğu Anadolu’da çarşak, kayalık ve serpantin en çok görüldükleri habitatlar iken İç Anadolu ve Güneydoğu’da en çok bozkırda bulunurlar. Üç bölgede de rastlanılabilecek yükseklikler 650-2950 m’dir. Bu bölgelerdeki *Paracaryum* türlerinin çoğu ekolojik olarak çok iyi uyum sağlamış olup populasyonları yaygın ve populasyondaki birey sayısı boldur.

Tablo 1. Çarşakotu (*Paracaryum*) türlerinin önerilen Türkçe adı, Türkiye’de yetiştiği coğrafik bölgeler, bitki coğrafyası elementi, yetişme yerleri, yetişme yükseklikleri, çiçeklenme ve meyvelenme zamanı ile varsa dünya yayılışı.

Türler (Türkçe adları)	Yetiştigi bölgeler	Bitki coğrafyası bölgesi	Yetişme alanı	Yayılış yüksekliği (m)	Çiçeklenme zamanı (aylar)	Meyvelenme zamanı (aylar)	Dünya yayılışı
<i>P. amani</i> (Rech. fil.) R. Mill (Amanos çarşakotu)	Güneydoğu Anadolu	Akdeniz dağ elementi	daz, taşlık yamaçlar	1525-2300	6	6	endemik
<i>P. ancyritanum</i> Boiss. (Ankara çarşakotu)	İç, Doğu Anadolu, Karadeniz	An.-Tur. (İr.-Tur.)	bozkır, ekin tarlası kıyısı, tuf, mısır tarlası, kalkerli alanlar, meşe açıklıkları, erezyonlu yamaçlar, çakıllı nehir kıyısı	500-1650	5-6	6-7-8	endemik
<i>P. artvinense</i> R. Mill (Artvin çarşakotu)	Doğu Anadolu, Karadeniz	An.-Tur.	kayalık, volkanik kayalık, taşlık, killi yamaçlar, bozkır, çarşak	350-3000	5-6-7	6-7	endemik
<i>P. aucheri</i> (A.DC.) Boiss. (Ege çarşakotu)	Ege	Akdeniz dağ elementi	kayalık, çarşak, havacıva otu-sütlegeen birliği	25-950	4	4- (5)	Ege Yunan adaları
<i>P. calycinum</i> Boiss. & Bal. (Bozkır çarşakotu)	İç Anadolu, Karadeniz	An.-Tur.	bozkır, kalkerli, kumlu alanlar, orman açıklıkları, meşelik, bağ kenarı	400-1700	4-5-6	5-6-7	endemik
<i>P. cappadocicum</i> Boiss. & Bal. (Kapadokya çarşakotu)	İç Anadolu	An.-Tur.	kavaklık açıklığı, kayalık	1050-1700	6	6-7	endemik
<i>P. corymbiforme</i> (DC.) Boiss. (Gümüşhane çarşakotu)	Doğu Anadolu	An.-Tur.	bozkır, meşe açıklığı, volkanik yamaç	1290-1900 (2800)	6-7	6-7-8	endemik
<i>P. cristatum</i> (Schreber) Boiss. subsp. <i>cristatum</i> (Anadolu çarşakotu)	Doğu, Güneydoğu Anadolu	An.-Tur.	bozkır, kayalık, serpantin, çayır kıyıları, meşelik açıklığı, tarla açıklığı, kalkerli alanlar, taşlık, volkanik yamaçlar,	1000-2900	(5)-6-7	6-7-(8)	endemik
<i>P. cristatum</i> (Schreber) Boiss. subsp. <i>carduchorum</i> R. Mill	Doğu, Güneydoğu Anadolu	An.-Tur.	bozkır, kayalık, kireçli alanlar, volkanik kayalar, çarşak	1500-2350	5-6-7	6-7	İran, Irak
<i>P. erysimifolium</i> Boiss.	Doğu Anadolu	An.-Tur.	bozkır, kayalık	900-1600	(5)-6	6-7	endemik

<i>P. hedgei</i> Aytaç & R. R. Mill (Toros mavisi çarşakotu)	İç Anadolu, Akdeniz	An.-Tur.	marn anakaya üzeri çayırılık, çam koruluğu, bozkır, karaçam- meşe-ardıç açıklığı, daz (alpinik bozkır), kalkerli yamaç	1000- 2100	5-6	5-6	endemik
<i>P. hirsutum</i> (DC.) Boiss. (Tüylü çarşakotu)	Güneydoğu Anadolu	An.-Tur.	tarla kıyıları, meşe açıklığı, daz, çarşak, kayalık, bağ kıyısı	1000- 1800	5-6	6-7	İran, Irak
<i>P. incanum</i> (Ledeb.) Boiss. (Ak çarşakotu)	İç, Doğu Anadolu	An.-Tur.	bozkır, andezit, tarlalar	650-1760	5-6-7	6-7-8	Rusya
<i>P. kurdistanicum</i> (Brand) R. Mill (Karacadağ çarşakotu)	Güneydoğu Anadolu	An.-Tur.	bazalt taşlık ve kayalık	1250- 1950	5-6	6	endemik
<i>P. lamprocarpum</i> Boiss.	Güneydoğu Anadolu	An.-Tur.	-	-	6	6	Suriye
<i>P. laxiflorum</i> Trautv. (Palandöken çarşakotu)	Doğu Anadolu	An.-Tur.	kayalık, çarşak, taşlık	1300- 2350	6-7-8	7-8	Rusya
<i>P. leptophyllum</i> (A.DC.)Boiss.	Doğu Anadolu	An.-Tur.	bozkır, çarşak, jipsli kayalık	1300- 1350	6-7	6-7	endemik
<i>P. lithospermifolium</i> (Lam.) Grande subsp. <i>cariense</i> (Boiss.) R. Mill var. <i>cariense</i> (Toros çarşakotu)	Ege, Akdeniz, İç Anadolu	Akdeniz dağ elementi	metamorfik yamaçlar, taşlık, kayalık, serpantin, çarşak, kireçli alanlar, karaçam açıklığı, daz	1030- 3000	5-6-7-8	6-7-8- (9)	Yunanistan, Kıbrıs, Girit
<i>P. lithospermifolium</i> (Lam.) Grande subsp. <i>cariense</i> (Boiss.) R. Mill var. <i>erectum</i> R. Mill	Güneydoğu Anadolu	An.-Tur.	taşlık, bozkır, kireçli yamaçlar, meşe açıklığı, tarla açıklığı	1000- 1500	5-6	5-6	endemik
<i>longipes</i> (Kayseri çarşakotu)	İç Anadolu	An.-Tur.	bozkır, taşlık, meşe-alıç açıklığı, kayalık, karaçam açıklığı	750-2000	5-6	6-7	endemik
<i>P. montbretii</i> (Riedl) R. Mill	Doğu Anadolu	An.-Tur.	taşlık	2245- 2350	6-7	6-7	endemik
<i>P. paphlagonicum</i> (Bornm.) R. Mill (Çankırı çarşakotu)	İç Anadolu, Karadeniz	An.-Tur.	tarlalar ve kıyıları, bozkır, jipsli, kalkerli yamaç, orman altı, gürgen ve ardıç açıklığı, kırmızı toprak, serpantin	700-1300	5-6	6-7	endemik
<i>P. polycarpum</i> (Rech. fil.) R. Mill	Güneydoğu Anadolu	Akdeniz dağ elementi	bozkır, kalker, çarşak, daz	1830- 2000	6-7	6-7	endemik
<i>P. racemosum</i> Schreber (Britten) var. <i>racemosum</i> (Mavi çarşakotu)	İç, Doğu Anadolu, Akdeniz	An.-Tur.	kalkerli alan, kayalık, bozkır, erozyonlu yamaçlar, jipsli alanlar, <i>Astragalus-Artemisia</i> birliği, volkanik tepeler, ekin açıklığı, sarıçam açıklığı, çarşak	900-2000	5-6-7	5-6-7	endemik

<i>P. racemosum</i> Schreber (Britten) var. <i>scabridum</i> (Rech. fil.) R. Mill (Köse çarşakotu)	Akdeniz	An.-Tur.	daz	1500- 2100	6-7	6-7	endemik
<i>P. reuteri</i> Boiss. & Hausskn. (Daz çarşakotu)	Doğu, Güneydoğu, İç, Akdeniz	Akdeniz dağ elementi	kalkerli alanlar, daz, ardıç-meşe ormanı kalıntısı, kayalık, çarşak	1500- 2800	6-7	6-7-8	endemik
<i>P. rugulosum</i> (DC.) Boiss.	İç, Doğu Anadolu	An.-Tur.	taşlık, kalkerli alanlar	1550- 2200	3-5	3-5	İran, Arabistan, Pakistan
<i>P. shepardii</i> Post & Beauv. (Narin çarşakotu)	Akdeniz	Akdeniz dağ elementi	kayalık, daz	1280- 2030	6	6- (7)	endemik
<i>P. sintenisii</i> Hausskn. ex Bornm. (Kuşyuvalı çarşakotu)	Doğu Anadolu	An.-Tur.	killi toprak, volkanik kayalık, çarşak, bozkır, taşlık	1000- 1690	6-7	6-7	İran, Irak
<i>P. stenolophum</i> Boiss. (Boylu çarşakotu)	İç Anadolu	An.-Tur.	-	1250	6-7	6-7	endemik
<i>P. strictum</i> (C. Koch) Boiss. (Serpantin çarşakotu)	Doğu, Güneydoğu Anadolu	An.-Tur.	bozkır, kumlu bozkır, serpantin, kalkerli alanlar, taşlık, kayalık	950-2070	5-6-7	6-7	Rusya, İran, Irak

Şekil 1. Çarşakotunun (*Paracaryum*) en çok yayılış gösterdiği habitat olan çarşak (Kemaliye, Erzincan).

Akdeniz bölgesinde 6 tür yayılış göstermektedir. Bunlar, *P. aucheri* hariç, güneyde Toros dağlarının, Amanos dağlarının ve Ege bölgesinin genelde dazlarında (ağaçsız alpinik bölgelerinde) bulunmakta olup 1000-2800 m arasında yetişmektedir. Bu türler *P. racemosum* var. *scabridum*, *P. reuteri*, *P. polycarpum*, *P. amani*, *P. shepardii* ve *P. lithospermifolium* subsp. *cariense* var. *cariense*'dir. Bu türler alpinik bölgede yayılış göstermelerine bağlı olarak yatık-yükselici bir hal almış olup bitki boyları genelde 15-30 cm arasındadır. *P. lithospermifolium* subsp. *cariense* var. *cariense* aynı zamanda Avrupa'da da yetişmekte olan tek *Paracaryum* türüdür (Ferguson, 1972). Bu bölgedeki türlerin ağırlıklı olarak buldukları habitatlar çarşak, daz, kayalık, taşlık, kalkerli alanlar, havacıva otu- sütleşen birliği, ardıç-meşe ormanı kalıntısı, karaçam açıklığı, metamorfik yamaçlardır. Tüm *Paracaryum* türleri arasında bir tek *P. aucheri* Ege bölgesinde, deniz kenarına kadar inmekte olup genel yükseklik dağılışı 25-950 m arasındadır. Bu tür, seçtiği habitatı bölgede seyrek olduğundan dolayı seyrek yayılışlı olmakla birlikte popülasyonlarındaki birey sayıları boldur. Bir tek tipten bilinen ve tipi Amanosların dazında bulunan *P. racemosum* var. *scabridum* için Türkiye florasında Anadolu-Turan elementi denmesine rağmen bitkinin bulunduğu ortam Akdeniz bölgesine girmektedir. Buralarda bulunan relikt Karadeniz elementlerinden dolayı Avrupa-Sibirya elementi olması da düşünülebilir. Bu ikilem içerisinde iken C4 İçel: Aslanköy, Cocakdere, Kılıç tepe, Katıyayla, daz, 2000-2100 m, 07.06.2003 lokalitesinden Muhittin Dinç (MD. 1663) tarafından toplanan bir örnek elimize ulaşmıştır. Bu örneğin *P. racemosum* var. *scabridum* olduğu anlaşılmıştır. İkinci olarak toplandığı yer Akdeniz bölgesine girmekle birlikte Torosların tepe noktaları Anadolu-Turan bitki coğrafyası bölgesi etkisi almaktadır. Dolayısıyla bu taksonun bitki coğrafyası bölgesinin An.-Tur. olarak kalması önerilir. Bu tartışmalı taksonların dışında kalan *P. shepardii*, *P. amani*, *P. reuteri*, *P. polycarpum* türleri yine Akdeniz dağ elementidir.

Karadeniz'de olup da İç Anadolu, Doğu Anadolu ile Karadeniz arasında geçiş bölgesinde yer alan türler *P. calycinum*, *P. ancyritanum*, *P. paphlagonicum* ve *P. artvinense*'dir. Bu türlerden *P. artvinense* dışındakiler Orta Karadeniz'in iç kısımlarında görülmektedir. En fazla 400 m'ye kadar inerler. Yaklaşık olarak 1000-1650 m arasında yayılırlar. *P. artvinense* ise Doğu Karadeniz'de 350 m'den 3000 m'ye kadar uzanan geniş bir yelpazede görülür. Bu bölgede yetişen türlerin en çok rastlanabileceği habitatlar kayalık, taşlık, killi, erezyonlu yamaçlar, mısır tarlası kıyısı, çakıllı nehir kenarı, çarşak, bozkır, kalkerli, volkanik kayalıklar, sarıçam açıklıklarıdır. Bu bölgede özellikle yüksek kesimlerdeki taksonlar ekolojik şartlara uyum sağlamış olup popülasyonları boldur. Bu türlere Anadolu-Turan elementi demek uygundur.

Paracaryum cinsinin çiçeklenme ve meyvalanma dönemi her ne kadar lokalitelere ve kaynakçaya göre Nisan'dan Eylül'e kadar geniş bir zamanı kapsıyormuş gibi anlaşılrsa da çiçekli ve meyveli olarak en çok rastlanılabilecek aylar Mayıs ve Haziran olarak tespit edilmiştir. Bu tespitler genel olarak yılın sıcak ya da soğuk geçmesi ile bir miktar sapma gösterebilir. Bir tek Ege bölgesinde yayılan ve Akdeniz elementi olan *P. aucheri* Nisan

ayında çiçeklenip meyvaya geçer. Diğer türlerin hepsi Mayıs hatta Mayıs ayının ikinci yarısında çiçeklenmektedir. Ancak yüksek kesimlerde yetişenler Haziran'da da çiçeklenebilir.

Araştırmanın başından beri de vurgulandığı üzere en çok yayılış gösterdiği yerlerden olan çarşak ve yamaçta yetişen populasyonlarda bu duruma uyum sağlamak amacıyla gövde yapısında bir farklılaşma söz konusu olmuştur (Şekil 2). Böyle bitkilerin gövdeleri ortamda tutunabilmek amacıyla yaridikten yatık yükseliciye doğru bir değişiklik göstermektedir. Diğer habitatlardakilerin dış görünüşleri ise genelde diktir.

Diske doğru güçlüce kıvrık olan kuşyuvamsı meyveleri ile *Paracaryum* ve düz fındıkçık kanatlarına sahip meyveleri ile *Mattiastrum*, Boissier'den beri (1849) ayrılıp birleştirilmiş iki cinstir. Kuşyuvamsı fındıkçığa sahip türlerin hepsi (*P. strictum*, *P. sintenisii*, *P. hirsutum* ve *P. rugulosum*) Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yayılış göstermekte olup aynı zamanda ülkemizin dışında da yetişmektedir. Bu türlerin seçtiği habitatlar aynı bölgelerde bulunan diğer kuşyuvamsı olmayan *Paracaryum* türleri ile habitat, yükseklik, çiçeklenme ve meyvalanma zamanı bakımından bir fark göstermemektedir. Kuşyuvamsı fındıkçıklı türlerin en batıda toplandıkları nokta Pınarbaşı (Kayseri)'dir. Bunlar kuzeyde yükseklikle sınırlanmakla birlikte Rusya'ya kadar yayılmaktadır. Güney ve doğuda ise Suriye, İran, Afganistan'da da görülür. Ayrıca bu ülkelerde kuşyuvamsı fındıkçıklı olanların tür çeşitliliği de çok fazladır.

Paracaryum adı Yunanca'dan gelip para: yanında, nezdinde; karyon: ceviz anlamına gelmektedir (Akalin 1952). Kaynakça taramalarında *Paracaryum* cinsine verilen herhangi bir Türkçe isim tespit edilememiştir. Arazi çalışmaları esnasında özellikle çobanlar olmak üzere halka kullanımı, Türkçe adı, zehirli olup olmadığı, hayvan tarafından yenilip yenilmediği sorulmuş ve herhangi bir Türkçe adının ve kullanımının olmadığı saptanmıştır. Ayrıca çok fazla otlatmanın olduğu yerlerde bile bitki üzerinde yenik izine rastlanmamıştır. *Paracaryum* cinsine en çok yayılış gösterdiği habitatın esinlenilerek Türkçe adı olarak "çarşakotu" denmesi önerilmektedir.

Şekil 2. Yamaçta yetişen bir çarşakotu türünün genel görünüşü (*Paracaryum paphlagonicum*, ADK 2891, Atkaracalar- Çankırı).

Bu araştırma makalesi ile çarşakotunun Türkiye’de yayılış gösterdiği coğrafik bölgeler, hangi bitki coğrafyası elementi oldukları, habitatları, yetiştiği yükseklik aralığı, çiçeklenme ve meyvelenme zamanları belirtilmiş ve tartışılmıştır. Ayrıca bu cinsin Türkçe adının çarşakotu olması benimsenmiştir.

Teşekkür

“Türkiye’deki *Paracaryum* (*Boraginaceae*) Cinsinin Revizyonu” isimli 05 01 601 006 no’lu projeye verdiği destekten dolayı Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Birimine; bizimle çarşakotu örneğini paylaştığı için Doç. Dr. Muhittin Dinç’e teşekkür ederiz.

Kaynaklar

- Akalın, Ş. 1952. Büyük Bitkiler Kılavuzu. Ankara.
- Aytaç, Z., Mill, R. R. 2005. Two new species of Boraginaceae (Tribe *Cynoglosseae*) from Turkey. *Edinburgh Journal of Botany*. 61: 109-118.
- Boissier, E. 1849. *Paracaryum* (DC.) Boiss. *Diagnoses Plantarum Orientalium Novarum*. 1, 11:128.
- Ferguson, L. F. 1972. *Mattiastrum*. In: (Eds.) Tutin, T. G., Heywood, V. H., Burges, N. A., Moore, D. M., Valentine, D. H., Walters, S. M., Webb, D. A., *Flora of Europe*. Vol 3:121.
- Güner, A., Özhatay, N., Ekim, T., Başer, K. H. C. (Eds.) 2000. *Flora of Turkey and East Eagean Islands* (supplement 2). Vol. 11. Edinburgh University Press, Edinburgh.
- Koca, A. 2009. Türkiye’deki *Paracaryum* (DC.) Boiss. Cinsinin (*Boraginaceae*) Revizyonu. Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, doktora tezi.
- Mill, R. R. 1978. *Paracaryum* (DC.) Boiss. In: (Ed.) Davis, P. H., *Flora of Turkey and The East Aegean Islands*. Vol. 6.:282-300. Edinburgh University Press, Edinburgh.
- Mouterde, P. S. J. (Ed.) 1966. *Nouvelle Flore du Liban et de la Syrie*. Tome III, texte, 58. Dar El-Machreq Éditeurs, Beyrouth-Liban.
- Özhatay, N., Kültür, Ş. 2006. Check-list of additional taxa to the supplement Flora of Turkey III. *Turkish Journal of Botany*. 30: 281-316.
- Özhatay, N., Kültür, Ş., Aslan, S. 2009. Check-list of additional taxa to the supplement Flora of Turkey IV. *Turkish Journal of Botany*. 33: 191-226.
- Rechinger, K. H. (Ed.) 1967. *Boraginaceae*. *Flora Des Iranischen Hochlandes Und Der Umrahmenden Gebirge*. No: 48/15.4. Akademische Druck-u, Verlagsanstalt Graz- Austria.
- Scotland, R. W., Wortley, H. 2003. How many species of seed plants are there. *Taxon*. 52: 101-104.
- Shiskin, B. K. 1953. *Paracaryum* (DC.) Boiss. In: (Ed.) Komarov, *Flora of USSR*. Vol. 19: 435-448.
- Shu, P. G. C. 1995. *Mattiastrum*. In: (Eds.) Zhangyi, W., Raven, P. H., *Flora of China*. Vol. 16:446. Missouri Botanical Garden Press.
- Yıldırım, Ş. 2000. The chorology of the Turkish species of Boraginaceae family. *Ot Sistemik Botanik Dergisi*. 7:2, 257-272.

(Received for publication 07 July 2009; The date of publication 01 August 2010)

A karyological investigation on the two varieties of *Galanthus fosteri* Baker (*Amaryllidaceae*)

Nezahat KANDEMİR ^{*1}

¹ Amasya University, Education Faculty, Department of Biology, Amasya, Turkey

Abstract

In this study, the chromosome numbers and morphology of the populations of *Galanthus fosteri* Baker var. *fosteri* and *Galanthus fosteri* var. *antepensis* Zeybek and Sauer distributed in various geographic regions of Turkey have been investigated. In the karyological investigations, the structural polymorphism (SAT-chromosome) have been established in the chromosomes of *G. fosteri* var. *fosteri* and *G. fosteri* var. *antepensis*. Although the diploid chromosome numbers ($2n=24$) of these varieties are similar, the chromosome morphology of their are significantly different.

Key words: *Galanthus fosteri*, Karyotype analysis, Amaryllidaceae

----- * -----

Galanthus fosteri Baker (*Amaryllidaceae*)'nin iki varyetesi üzerinde karyolojik bir araştırma

Özet

Bu çalışmada, Türkiye'nin farklı coğrafik bölgelerinde yayılış gösteren *Galanthus fosteri* Baker var. *fosteri* and *Galanthus fosteri* var. *antepensis* Zeybek and Sauer populasyonlarının kromozom sayıları ve morfolojisi incelenmiştir. Karyolojik incelemelerde, *G. fosteri* var. *fosteri* and *G. fosteri* var. *antepensis* kromozomlarında yapısal polimorfizm (SAT-kromozom) tespit edilmiştir. Bu varyetelerin diploid kromozom sayısı ($2n=24$) aynı olmasına rağmen, onların kromozom morfolojileri önemli derecede farklıdır.

Anahtar Kelimeler: *Galanthus fosteri*, Karyotip analizi, Amaryllidaceae

1. Introduction

Galanthus L. (Snowdrops) is represented by many species in Anatolia, Caucasus, Thrace, East Mediterranean countries and in the vicinity of the Black Sea (Kamari, 1982; Zeybek, 1988). The species of *Galanthus* L. genus have important features because of their use as ornamental plant and including various alkaloid (galanthamin) in their bulbs. The galanthamin alkaloid was the first time isolated from the bulbs of *G. woronowii* Los. Today, galanthamin is used for treatment of some vessel diseases, poliomyelitis and skeleton muscles. The bulbs of some of the wide spread Turkish *Galanthus* species have been investigated pharmaceutically for their alkaloid content (Zeybek, 1983; 1988).

Galanthus fosteri var. *fosteri* and *Galanthus fosteri* var. *antepensis* are bulbous ephemeroïd geophytes of this family (Figures 1 and 2). They are highly decorative in early spring species.

The karyological studies have revealed a polymorphism among different karyotypes and SAT-chromosomes have been reported to be important in the variation (Zeybek, 1988; Zeybek and Sauer, 1994; Şenel et al., 2002). A valuable information has been put forward on the structure of chromosomes, importance of B-chromosomes and the origin of the species through the karyological studies carried out on the taxa of *Galanthus*, distributed around Russia, Caucasus and Black Sea (Sveshnikova, 1975; Sveshnikova and Grif, 1981; Zeybek and Sauer, 1994). In Bulgaria

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: nezahat.kandemir@amasya.edu.tr

(Popova, 1972) and Greece (Kamari, 1982; Papanicolaou and Zacharof, 1983) karyological investigations on this genus have been made and descriptions of the new taxa have been given by evaluating the karyotypes cytotaxonomically (Kamari, 1982). Karyological investigations on *Galanthus* in Turkey populations have been made by Zeybek (1983), Zeybek and Sauer (1994) and Şenel et al. (2002). The karyological studies on plants which are valuable as economic and ornamental plants are very important. Also, these studies can be used in taxonomical studies on these species.

The aim of the present study is to determine the number and morphological properties of chromosomes in Turkey populations of the two varieties.

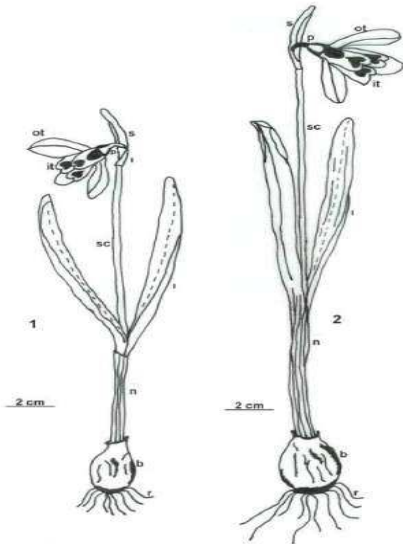
2. Materials and methods

The samples of *G. fosteri* var. *fosteri* have been collected from the localities listed below:

A5 Amasya: Akdağ, Doğanstepe, Kayacık Village scrubs areas, 950 m, March 20, 2004, Kandemir, with the collection number 178 (Figure 3). (Karyotype analysis has been done the population in this localities)

A5 Amasya: Akdağ, Ziyaret Village, Alanoğlu site-Adatepe scrubs areas, 1450 m, March 23, 2004, Kandemir, with the collection number 179 (Figure 3).

A5 Amasya: Akdağ, Vermiş-Lokman Hekim Mausoleum, scrubs areas, 1000 m, March 23, 2004, Kandemir, with the collection number 180 (Figure 3).

Figures 1, 2. General appearances of *G. fosteri* var. *fosteri* and *G. fosteri* var. *antepensis* (r: root, b: bulb, n: neck, l: leaf, sc: scape, s: spatha, p: pedicel, ot: outer tepal, it: inner tepal)

The samples of *G. fosteri* var. *antepensis* have been collected from the localities listed below:

C6 Gaziantep: Bahçe, Acarobası Village scrubs areas, 1250 m, February 20, 2004, Kandemir, with the collection number 181 (Figure 3).

Somatic chromosomes have been studied from actively dividing root-tip cells obtained from natural populations. The chromosome counts and morphology have been carried out during the mitotic phase and processed according to the following squash technique (Ozkan et al., 2001; Şenel et al., 2002). The root-tips have been pretreated in α -monobromonaphthalene solution for 14 h at 4°C and then fixed in acetic acid-alcohol (1:3). After washing in alcohol they have been hydrolyzed in 1N HCl for 10-12 minutes at 60°C in an oven. The root-tips have been stained with the leuco-basic fuchsin for 1 hour and squashed in 45 % acetic acid. Karyotype analysis has been performed according to the method described by Naranjo et al. (1986). Permanent slides for karyotype analysis for each variety have been prepared from at least ten well-spread metaphase cells. The photographs of the preparations have been taken with a Nikon microscope. The karyograms have been drawn from the metaphase. Measurements have been made on each pair of mitotic chromosomes.

3. Results

3.1. *Galanthus fosteri* var. *fosteri*: The chromosome number of this variety is $2n=24$ (10M+8ST+6SM) (Figures 4 and 5). The karyotype of this variety consists of 5 pairs of median (M), 4 pairs of subterminal (ST) and 3 pairs of submedian (SM) chromosomes. The 1st, 2nd, 9th, 11th and 12th chromosomes are median, the 3th, 5th, 6th and 7th chromosomes are subterminal and the 4th, 8th and 10th chromosomes are submedian centromeres (Figure 4 and Table 1). Satellite is present

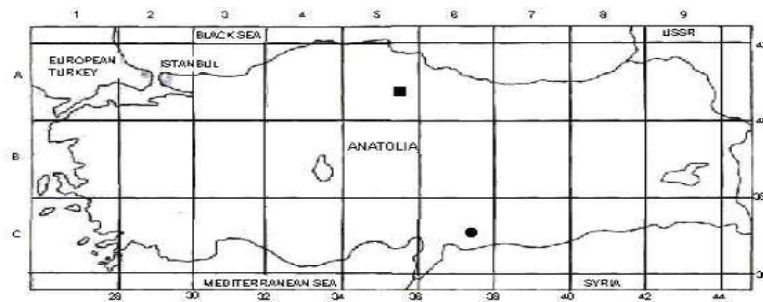

Figure 3. The distribution in Turkey. \blacksquare : *G. fosteri* var. *fosteri*, \bullet : *G. fosteri* var. *antepensis*

on the short arm of the 5th chromosome of this variety. Chromosome lengths range from 5.5 to 22 μ m. Longest arm is 12.5 μ m and shortest arm is 2 μ m. The length and arm ratio of each chromosome are presented in Table 1.

3.2. *Galanthus fosteri* var. *antepensis*: The chromosome number of this variety is $2n=24$ (10M+10ST+4SM) (Figures 6 and 7). The karyotype of this variety consists of 5 pairs of median (M), 5 pairs of subterminal (ST) and 2 pairs of submedian (SM) chromosomes. The 1st, 8th, 10th, 11th and 12th chromosomes are median, the 2nd, 3th, 4th, 5th and 6th chromosomes are subterminal and the 7th and 9th chromosomes are submedian centromeres (Figure 6 and Table 2). Satellite is present on the short arm of the 6th chromosome. Total chromosome lengths are about 5.5 to 20 μ m. Longest arm is 11.5 μ m and shortest arm is 2 μ m. The karyotype details, including chromosomes length and arm ratio, are shown Table 2.

Figure 4. Microphotograph of somatic metaphase chromosomes of *G. fosteri* var. *fosteri*

Table 1. The chromosome types, chromosome length and arm ratio of *G. fosteri* var. *fosteri*

Chromosome pairs	Total Length	Long arm length	Short arm length	Arm ratio	AT	Centromeric index I=(S/C) 100	Centromere position
1	22	11	11	1.		50	Medi
2	21	10.5	10.5	1.		50	Medi
3	15	12.5	2.5	1.		16	Subte
4	12.5	9	3.5	5.		28	Subm
5	11	8.5	2.5	2.		22	Subte
6	10	8	2	3.		20	Subte
7	9	7	2	4.		22	Subte
8	8.5	6	2.5	3.		29	Subm
9	7	3.5	3.5	3.		50	Medi
10	6.5	4	2.5	1.		38	Subm
11	6	3	3	1		50	Medi
12	5.5	3	2.5	1.		45	Medi

*: Satellite

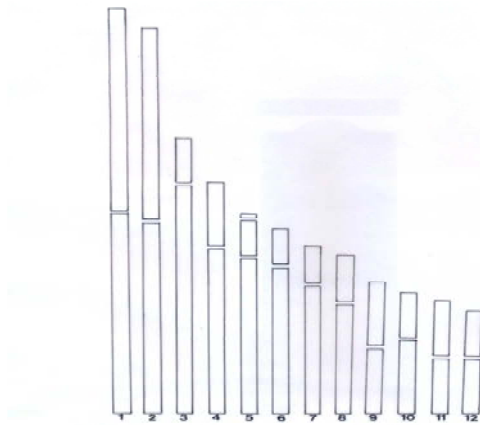

Figure 5. Idiogram of chromosome complement of *G. fosteri* var. *fosteri* at mitotic metaphase

Figure 6. Microphotograph of somatic metaphase chromosomes of *G. fosteri* var. *antepensis*

Table 2. The chromosome types, chromosome length and arm ratio of *G. fosteri* var. *antepensis*

Chromosome pairs	Total Length (C) μm	Long arm length (L) μm	Short arm length (S) μm	Arm ratio R=L/S	A	AT	Centromeric index I=(S/C) 100 μm	Centromere position
1	20	10	10	1.			50	Median
2	14.5	11.5	3	3.			20	Subter
3	12.5	9.5	3	3.			24	Subter
4	11.5	9.0	2.5	3.			21	Subter
5	10.5	8	2.5	3.			23	Subter
6	10	8	2	4.			20	Subter
7	9.5	7	2.5	2.			26	Subme
8	8	4	4	1.			50	Median
9	6.5	4	2.5	1.			38	Subme
10	6	3	3	1.			50	Median
11	6	3	3	1.			50	Median
12	5.5	3	2.5	1.			45	Median

4. Conclusions

Galanthus is a very ornamental genus and of potential medicinal value for its alkaloid content. They are formerly widely distributed in Turkey but its area has been considerably reduced as a result of destruction of its primary habitats and through gathering of the flowers and bulbs (Zeybek, 1988; Ekim et al., 1991).

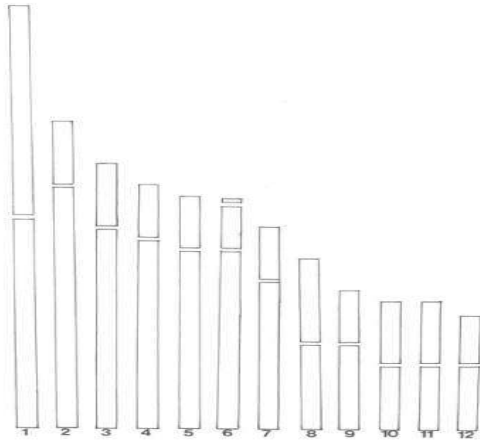

Figure 7. Idiogram of chromosome complement of *G. fosteri* var. *antepensis* at mitotic metaphase.

The essential *Galanthus* species growing in Turkey, i.e. *G. elwessi* Hooker fil., *G. ikariae* Baker, *G. nivalis* L. subsp. *cilicicus* (Baker) Gottlieb-Tannenhain, *G. fosteri* Baker and *G. gracilis* Celak are exported (Ekim et al., 1991; Budnikov and Kricsfalusy, 1994; Kandemir et al., 1997).

The karyological study in this family has been attempted by a number of workers (Zeybek and Sauer, 1994; D'amato and Bianchi, 1999; Ito et al., 1999; Şenel et al., 2002). Although chromosome number of *G. fosteri* is given as $2n=24$ in Flora of Turkey (Davis, 1984), chromosome numbers of these two varieties are not given. Also, the karyotypes of these varieties mentioned above have not been studied before in Turkey. In this paper, we have determined the chromosome number of these varieties as $2n=24$. The basic chromosome number of two varieties are $x=12$. Ito et al. (1999) divided *Amaryllidaceae* into geographical clades according to their center of origin (namely The African Clade I, The African Clade II, The Cyrtanthus Clade, The American Clade, The Malaysia-Australian Clade, The Asian Clade and The Mediterranean Clade). In the Mediterranean Clade comprises of three different tribes: *Pancratieae* ($x=11$), *Galantheae* ($x=7, 8, 9, 11$ and 12) and *Narcisseae* ($x=7, 10$ and 11) that includes a wide range of different basic chromosome numbers (Meerow, 1995). The genus of *Galanthus* L. distributed in Turkey and Caucasia are reported to have diploid with $2n=24$ chromosomes number. Budnikov and Kricsfalusy (1994) and D'amato and Bianchi (1999) reported that *G. nivalis* showed $2n=24$ chromosome number. Also, some species in Turkey and Caucasia are established to have different chromosome numbers ($2n=24, 26, 48$ ve 72) (Zeybek, 1983; Sveshnikova, 1975; Şenel et al., 2002). Although most of the *Galanthus* L. species in Caucasia is of the diploid form with $2n=24$ chromosome, *G. lagodechianus* Kem-Nat. species is of the hexaploid form with $2n=72$ chromosomes (Sveshnikova, 1975). Furthermore, diploid and tetraploid forms of *G. elwesii* subsp. *elwesii* have been observed in İzmir Yamanlar mountain, with $2n=24$ chromosomes and Greece with $2n=48$, respectively (Zeybek and Sauer, 1994). On the other hand, the diploid ($2n=24$) and triploid ($2n=36$) forms of *G. rizehensis* Stern (1956) have been obtained. In addition, it is reported by Şenel et al. (2002) that the chromosome number of *G. rizehensis* is as $2n=26$ in Turkey populations.

The karyological studies in *Galanthus* have revealed a polymorphism among different karyotypes SAT and accessory chromosomes (B- chromosomes) have been reported to be important in the variation (Zeybek, 1983; 1988; Zeybek and Sauer, 1994; Kamari, 1982; Şenel et al., 2002). In addition, D'amato and Bianchi (1999) reported that the occurrence of accessory chromosomes is very common in *Galanthus*. In populations of *G. elwesii* in Rumania and Bulgaria, 0-3 B-chromosomes are obtained. In population of *G. gracilis*, *G. nivalis* subsp. *reginae-olgae*, *G. elwesii* subsp. *akmani* in Turkey 0-1B chromosomes are determined (Zeybek and Sauer, 1994). Also, in population of *G. nivalis* in the East Carpathians 0-1B are obtained (Budnikov and Kricsfalusy, 1994). In this study, the SAT chromosomes have been found whereas the accessory chromosomes have not been found in two varieties.

Phylogenetic analyses of the genera *Leucojum* and *Galanthus* based on plastid (trnL-F and mat K) and nuclear (ITS) DNA sequences were done by Lledo' et al. (2004). The data was analysed separately and in combination, showing that the boundaries between the two genera are not appropriate. *Galanthus* is monophyletic but embedded in *Leucojum*. Also, DNA sequences are useful for comparing species and closely related genera. Similar chromosome morphology among the species of these genera is characteristic. Previous studies indicated that noncoding chloroplast DNA region, such as trnL-F, consistently yield low levels of variation. Briefly, it is necessary to analyse the plastid (trnL-F and matK) and nuclear (ITS) DNA sequences of the *Galanthus* species Mediterranean Clade to clarify the taxonomic states of two varieties.

The somatic chromosomes of two varieties of *G. fosteri* have been examined. There are some differences between the karyotypes of two varieties. These differences are total chromosome lengths, centromeric positions, arm ratio and centromeric index. number of these varieties as $2n=24$. *G. fosteri* var. *fosteri* and *G. fosteri* var. *antepensis* have 3 chromosome types. These types are classified as median centromeric, submedian centromeric and subterminal centromeric. The karyotype of *G. fosteri* var. *fosteri* consists of 5 pairs median, 4 pairs subterminal and 3 pairs

submedian centromeric chromosomes (Table 1). The karyotype of *G. fosteri* var. *antepensis* consists of 5 pairs median, 5 pairs subterminal and 2 pairs submedian centromeric chromosomes (Table 2). Also, some differences have been obtained in morphologic and anatomic properties of two varieties (Kandemir and Akçin, 2006). The morphological and anatomical differences between these two varieties are thought to be originated from the morphological structures of the chromosomes; for instance the differences of leaf apieces, spatha and pedicel length, the shapes of green spots in inner and outer surfaces of inner tepals, anther apieces, stigma and style properties, number of xylem arm in root anatomy, the thickness structure of cuticular layer in leaf anatomy, the number of cell layers in palisade and spongy parenchyma layers and stomatal index. The morphologic, anatomic and karyologic properties mentioned above are important in taxonomy of two varieties. Also, between these two varieties there are both geographical and reproduction isolation. Thus, they have been thought to be allopatric.

In sum, taking into account these differences, we are of the opinion that by changing the taxonomic status, these two varieties should be enhanced to subspecies category.

References

- Budnikov, G., Kricsfalussy, V. 1994. Bioecological study of *Galanthus nivalis* L., in the East Carpathians. *Thaiszia*. 4/1: 49-75.
- D'amato GF, Bianchi G. 1999. The chromosome banding of some Italian *Amaryllidaceae*. *Caryologia*. 5/2: 87-92.
- Davis, P.H. 1984. *Flora of Turkey and The Aegean Islands*. Edinburgh Univ Press, Edinburgh.
- Ekim, T., Koyuncu, M., Güner, A., Erik, S., Yıldız, B., Vural, M. 1991. The taxonomic and ecologic investigations on geophyte economic value in Turkey. Agriculture and Forest Ministry General Directory Press, Ankara.
- Ito M., Kawamoto, A., Kita, Y., Yukawa T., Kurita, S. 1999. Phylogeny of *Amaryllidaceae* based on matK sequence data. *Japanese Journal of Plant Research*. 112: 207-216.
- Kamari, G. 1982. A biosystematic study of the genus *Galanthus* L. (*Amaryllidaceae*) in Greece, part I. *Taxonomy Bot Jahrb Syst.* 103:107-135.
- Kandemir, N., Özkan, M., Şenel, G. 1997. A morphological and anatomical study on some geophyte belonging to *Amaryllidaceae* family. *Ondokuz Mayıs University, Faculty of Arts And Sciences Journal of Sciences*. 8/1: 126-151.
- Kandemir, N., Akçin, Ö.E. 2006. A comparative study on the morphologic and anatomic properties of *Galanthus fosteri* Baker (*Amaryllidaceae*) Varieties in Turkey. *Botanica Lithuanica*. 12/3: 157-167.
- Lledo, M. D., Davis, A.P., Crespo, M. B., Chase, M.W., Fay, M.F. 2004. Phylogenetic analysis of *Leucojum* and *Galanthus* (*Amaryllidaceae*) based on plastid mat K and nuclear ribosomal spacer (ITS) DNA sequences and morphology. *Plant Systematics and Evolution*. 246:223-243.
- Meerow, A. W. 1995. Towards a phylogeny of the *Amaryllidaceae* in Monocotyledon. *Systematic and evolution*. 169-179.
- Naranjo, C.A., Poggio, A.L. 1986. New template for direct morphological classification of chromosomes. *Darwiniana*. 27/1-4: 39-4.
- Özkan, M., Kandemir, N., Şenel, G. 2001. Karyological Study on Some Endemic *Iris* L. (*Iridaceae*) Species from Turkey. *Pakistan Journal of Botany*. 33/2:167-171.
- Papanicolaou, K., Zacharof, E. 1983. Cytological notes and Taxonomic comments on four *Galanthus* L. taxa from Greece. *Israel Journal of Botany*. 32: 22-32.
- Popova, M.T. 1972. Cytotaxonomical Study on Bulgarian *Galanthus* species. *Com Rendus Acad Bulg Scien*. 25 /3: 377-380.
- Stern, F.C. 1956. *Snowdrops and Snowflakes*. The Royal Horticultural Society. London. 3-82.
- Sveshnikova, L.I. 1975. On the origin of Karyotype of The Genus *Galanthus* L. (in Russian). *Bot Zhurn*. 60/12: 1760-1768.
- Sveshnikova, L.I., Grif, G.V. 1981. In using the methods of heterochromatic segments of chromosomes discovery in comparative caryology of plants (in Russian). *Bot Zhurn*. 66 /4: 494-501.
- Şenel, G., Özkan, M., Kandemir, N. 2002. A Karyological Investigation on Some Rare and Endangered Species of *Amaryllidaceae* in Turkey. *Pakistan Journal of Botany*. 34/3: 229-235.
- Zeybek, U. 1983. Über die Alkaloide verschiedenen *Galanthus*-Arten. Dissertation Inst Für Pharmakognosie der Wien University, Wien.
- Zeybek, N. 1988. Taxonomical investigations on Turkish Snowdrops (*Galanthus* L.). *Doğa Türk Journal of Botany*. 12/1: 89-103.
- Zeybek, N., Sauer, E. 1994. Turkish Showdrops I (Beitrag Zur Kenntnis Der Türkischen Schneeglöckchen) (*Galanthus* L.) I. Ornamental Plants Agriculture and Industry Press, İzmir.

(Received for publication 21 May; The date of publication 01 August 2010)

Checklist of the cave Dwelling Invertebrates (Animalia) of Turkey

Kadir Boğaç KUNT ^{*1}, Ersen Aydın YAĞMUR ², Sulhi ÖZKÜTÜK ³, Hakan DURMUŞ ⁴, Sinan ANLAŞ ⁵

¹ Araknoloji Derneği, Eserköy Sitesi 9/A Blok No:7, 06530 Ümitköy, Ankara, Turkey

² Ege Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Zooloji Seksiyonu, 35100 İzmir, Turkey

³ Anadolu Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, 26470 Eskişehir, Turkey

⁴ Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Biyoloji Eğitimi Anabilim Dalı, 35150 Buca, İzmir, Turkey

⁵ Ege Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Zooloji Seksiyonu, 35100 İzmir, Turkey

Abstract

In this study, historical development of Turkish biospeleology is summarized with a checklist of cave dwelling Invertebrates of Turkey. After a review of the all available literature on the cave dwelling invertebrates fauna of Turkey, it was determined that 203 species have been reported. 29 of the species are from the phylum Mollusca, 5 species are from the subclassis Oligochaeta, 1 species is from the subclassis Hirudinea, 82 species are from the classis Arachnida, 1 genus and 19 species are from the classis Diplopoda, 1 genus and 4 species are from the classis Chilopoda, 42 species are from the classis Insecta and 21 species are from the subphylum Crustacea. In these, 104 species are Anatolian endemics. In this checklist, published locality records are given in detail for all species.

Key Words: Biospeleology, Turkey, cave, checklist, Invertebrata

----- * -----

Türkiye'nin mağara omurgasızlarının (Invertebrata: Animalia) kontrol listesi

Özet

Bu çalışmada; Türkiye'nin mağara omurgasızlarının kontrol listesi ile birlikte, Türk Biyospeleolojisinin tarihi gelişimi özetlenmiştir. Türkiye'nin mağara omurgasızları üzerine, kullanılabilir tüm literatürün gözden geçirilmesinden sonra, 203 türün rapor edildiği tespit edilmiştir. 29 tür Mollusca şubesinden, 5 tür Oligochaeta alt sınıfından, 1 tür Hirudinea alt sınıfından, 82 tür Arachnida, 19 tür Diplopoda, 1 cins ve 4 tür Chilopoda, 42 tür Insecta sınıfından ve 21 türde Crustacea alt şubesinden olup, bunlardan 104'ü Anadolu'ya endemik türlerdir. Kontrol listesi içerisinde, tüm türler için basılı mevki kayıtları detaylı olarak verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Biyospeleoloji, Türkiye, mağara, Omurgasızlar

1. Giriş

Geçirmiş olduğu jeomorfolojik evrimin, karstlaşmaya olan etkilerinden dolayı sınırları içerisinde bir çok mağara ve yeraltı oluşumlarına ev sahipliği yapan Türkiye'nin speleolojik değerleri Nazik (1985) ve Buldur (1991) gibi çeşitli jeomorfoloğlar tarafından sistematik bir şekilde çalışılmıştır. Ne var ki bu değerlerin, biyospeleolojik yönden incelenmeleri neredeyse tamamen tesadüfi örneklemelere dayanmaktadır. Oysa yeraltı yaşamına uyum sağlamış canlıların örneklenmesi, kendilerinin (gelişmiş duyu organları, depigmentasyon sebebiyle ortama uyum, düşük populasyon yoğunluğu v.s.) ve yaşam ortamlarının sahip olduğu özel koşullardan dolayı (mutlak karanlık, ortamda sıklıkla bulunan yarık ve çatlaklar v.s.) çok fazla özen gerektirmektedir.

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: chaetopelma@gmail.com

Dünya'nın çeşitli ülkelerinde yeraltı yaşamına uyum sağlamış canlı faunasının belirlenmesine yönelik biyospeleolojik araştırmalara dair 20. yüzyılın başlarından literatür kayıtları bulunmaktadır (Packard, 1888). Türkiye mağaralarının faunistik açıdan incelenmesine yönelik ilk araştırma ise, 1865 yılında, Macarlı Miralay Dr. Abdullah Bey tarafından, Yarımburgaz Mağarası'nda (İstanbul) gerçekleştirilmiş ve bu bulgular 1867 yılında Fransa'da yayınlanmıştır (Erguvanlı, 1975).

20. yüzyıla gelindiğinde özellikle yabancı araştırmacıların çalışmaları hız kazanmış olsa da, bunlar mağara ve yeraltı sularının sistematik bir şekilde, amaca yönelik örneklenmesinden ziyade, Türkiye'den toplanan biyospeleolojik örneklerin yurtdışına götürülüp, orada uzmanlarına teşhis ettirilmesiyle gerçekleşen çalışmalardır. Bu hususta en büyük emek; Türkiye'ye gelmeden önce de, temel çalışma alanlarından bir tanesi, "Mağara canlılarının evrimsel biyolojisi" olan ve aynı konuda birçok makale sahibi Ord. Prof. Dr. Curt Kosswig'e aittir (Parzefal, 1983). Kosswig'in bu çabaları sonucunda yayınlanan bir çok makale arasında; Verhoeff (1940, 1941 ve 1943), Jeannel (1947a, b), Beier (1949), Strouhal (1953a, b, 1963 ve 1971) ve Vandel (1980) en dikkat çekici olanlardır. Adı geçen yazarlardan Verhoeff, tesbih böcekleri (Isopoda; Oniscidea) ve kırkayakları (Diplopoda); Jeannel, kınkanatlıları (Insecta; Coleoptera); Beier, yalancı akrepleri (Arachnida; Pseudoscorpionida); Strouhal ve Vandel ise tesbih böcekleri (Isopoda; Oniscidea)'ni çalışmışlardır. *Mesoilulus kosswigi* Verhoeff, 1936 (Diplopoda; Julidae); *Kosswigia insularis* Jeannel, 1947 (Coleoptera; Carabidae); *Neobisium kosswigi* (Beier, 1949) (Pseudoscorpionida; Neobisiidae) ve *Trichonethes kosswigi* Strouhal, 1953 (Oniscidea; Trichoniscidae); Kosswig tarafından Anadolu mağaralarından toplanıp, adına ithaf edilen türlerden sadece birkaç tanesidir.

Kosswig'den sonra, bu kez sahneye İsveç'li karsinolog Knut Lindberg'in çıktığını görürüz. Lindberg; ilk kez, İstanbul Üniversitesinden bir zoologun eşliğinde 10 Temmuz 1952'de Ilıksu mağarasında (Zonguldak) çalışmış, adı geçen mağarada, yatay bir nehrin ilk 150 metrelik kısmını keşfetmiş ve biyospeleolojik örneklemelerde bulunmuştur. Bu çalışmasının ardından, başta Zonguldak olmak üzere, Anadolu'daki bir çok mağara, yeraltı nehri, artezyen kuyuları gibi speleolojik alanlardan örneklemeler yapmıştır.

Türkiye seyahati sonrası takip eden 10 yıllık süreç içerisinde Lindberg, topladığı örneklerden özellikle Copepoda (Crustacea) türlerini kendisi çalışmış (Lindberg, 1952a, b, c, 1953, 1954, 1955, 1957, 1958 ve 1960), farklı gruplardaki örnekleri ise uzmanlarına yollayarak değerlendirilmelerini sağlamıştır (Omodeo, 1955; Verrier, 1955; Vandel, 1957; Beauchamp, 1958; Roewer, 1959). Bu çalışmalar içerisinde, özellikle Alman araknolog Carl Friedrich Roewer'in, 1959 yılında yayınladığı "Die Araneae, Solifuga und Opiliones der Sammlungen des Herrn Dr. K. Lindberg aus Griecheland, Creta, Anatolien, Iran und Indien" adlı makalesi, Anadolu mağaralarının örümcek faunasının belirlenmesi konusunda çok önemli role sahiptir. Roewer; aynı adlı makalesinde, Türkiye mağaralarından 17 familyaya ait 37 tür kaydetmiştir (Şekil 4).

Lindberg'i takiben, 1960'lı yılların sonuna kadar, mağara ve yeraltı suları faunamızın keşfi yönünde bir durağanlık yaşanmış olsa da, bu süreçte Çağlar (1965), Strinati (1959) ve Osborn (1963) gibi araştırmacıların, her ne kadar mağara ekosistemlerinin daimi sakinlerinden olmasalar da, yarasalar (Chiroptera) üzerine yaptıkları çalışmalar dikkate değerdir. Yine Alman araknolog Wiehle (1963)'nin, Zonguldak Ereğlisi yakınlarındaki bir mağaradan *Carpathonesticus borutzkyi* Reimoser, 1930 (Araneae; Nesticidae)'yi kaydetmesi önemli bir veridir.

1960'lı yılların ikinci yarısından, günümüze kadar geçen yaklaşık elli yıllık süreçte; Anadolu'nun biyospeleolojik değerlerine, çoğunluğu Roma Üniversitesi kökenli İtalyan araştırmacıların ilgi gösterdiğini görmekteyiz (Şekil 5). Kronolojik olarak incelendiğinde; 1966 yılının Ağustos ayında, Roma Üniversitesi'nden Valerio Sbordoni'nin Anadolu'da gerçekleştirdiği biyospeleolojik arazi çalışması ilk olma özelliğindedir. Takip eden yıllarda Anadolu ve yakın çevresine; Augusto Vigna Taglianti, Paolo Marcello Brignoli, Achille Casale ve Marzio Zapparoli gibi, farklı dallardan bir çok ünlü zoologun da katıldığı toplam 109 arazi çalışması gerçekleştirilmiş ve bu çalışmaların değerlendirilmesi sonucunda 197 bilimsel makale yayınlanmıştır (Sbordoni ve Vigna Taglianti, 1989; Vigna Taglianti ve Zapparoli, 2000). *Diplocephalus turcicus* Brignoli, 1972 (Araneae; Linyphiidae); *Dina vignai* Minelli, 1978 (Hirudinea; Erpobdellidae); *Proasellus lykaonicus* Argano & Pesce, 1978 (Isopoda; Asellidae); *Parhadzia sardonii* Vigna Taglianti, 1987 (Amphipoda; Hadziidae); *Harpolithobius vignatagliantii* Zapparoli, 1989 (Chilopoda; Lithobiidae) gibi farklı gruplardan hayvanlar, İtalyan araştırmacılar tarafından, yukarıda bahsedilen süreçte, ülkemiz mağara ve yeraltı sularından örneklenip, bilim dünyası için yeni olarak tanımlanan onlarca türden bazılarıdır.

2000'li yıllara gelindiğinde; üniversitemizin Biyoloji bölümlerinde, biyospeleoloji alanında dolaylı da olsa çeşitli yüksek lisans tez çalışmaları yapılmış (Selvi, 1999; Erkan, 2002; Paksuz, 2004) ve bazı araştırmacıların biyospeleolojik çalışmalara yöneldikleri gözlenmiştir. Bunların içerisinde; Yamaç ve arkadaşlarının (2005), mağara ortamından izole edilen aktinomiset izolatları üzerine yaptığı çalışmalar; Balık ve arkadaşlarının (2002), Yelköprü mağarası (Dikili; İzmir) ve yakın çevresinin sucul faunasını belirlemeye yönelik araştırmaları; Topçu ve Kunt (2005)'un, Türkiye'nin Mağara Örümceklerine dair verdikleri ilk kontrol listesi; Kunt ve arkadaşlarının (2008b), turizme açılmasından ötürü yoğun şekilde insan baskısında olan Dim mağarası (Alanya; Antalya)'nın omurgasız hayvan faunasını tespit çalışmaları anılması gerekenler arasındadır (Şekil 1).

Şekil 1. Fetrek mağarasında (Kemalpaşa, İzmir) biyospeleolojik incelemeler.

2. Materyal ve yöntem

Bu çalışmanın giriş kısmı; Kadir Boğaç Kunt ve Figen Kunt tarafından, 2008 senesinde Trabzon'da düzenlenen "19. Ulusal Biyoloji Kongresi" nde "Türkiye'de Biyospeleoloji ve Mağara Örümceklerine Yeni Bir Tür Kaydı" başlığı altında poster olarak sunulmuştur. Takip eden süreçte yazarlar, ülkemizde son yıllarda artış gösteren biyospeleolojik çalışmalara alt yapı sağlaması bakımından, mevcut literatürü derlemek ve biyospeleolojik değerlerin çoğunluğunu oluşturan mağara omurgasızlarına ait bir kontrol listesi oluşturmak ihtiyacı hissetmişlerdir. Bu amaçla 1865 senesinden günümüze kadar ülkemizden toplanan biyospeleolojik örneklerin değerlendirilmesi neticesinde yazılan makalelere ulaşılmaya çalışılmış ve bu makalelerdeki mevcut türler, güncel sistematikleri ve kayıt yerleri ile liste halinde verilmiştir. Sinonimlerin tespiti için bazı gruplarda yurtiçi ve yurtdışı uzmanların bilgisine başvurulmuştur. Tüm çabalarımıza rağmen yanıt alamadığımız durumlarda, ilgili türler orijinal metin içerisinde verilen isimleri ile anılmışlardır. Mevki tanımları ve mağara adları için de benzer durum söz konusudur. Anlamsız ve yetersiz oldukları ya da hiç verilmediklerini belirtmek için ? kullanılmıştır. Dağılımları sadece tanımlandıkları mağara ya da Anadolu'nun diğer mağaraları ile kısıtlı olanlar endemik olarak değerlendirilmiş ve liste içerisinde [E] ile gösterilmişlerdir. Yeraltı sularında yaşayan ve çoğunluğunu planktonik organizmaların oluşturduğu türlere ait veriler ise listeye dahil edilmemişlerdir.

Kontrol listesi incelendiğinde Anadolu mağaralarından kaydedilen toplam 200 omurgasız hayvan türünden, 104 tanesinin Türkiye endemiği olduğu görülmekte olup; bu oran hemen hemen %50'ye karşılık gelmektedir. Bununla birlikte, 202 türden bir kısmının trogloksen oldukları düşünülürse, mağara endemiklerinin oranı çok daha artmaktadır ki; bu rakamsal değer mağaralarımızın sahip oldukları biyoçeşitliliğin zenginliği açısından önemli bir veridir. İlgili literatür bilgisi bizlere Anadolu Mağaralarının sistematik bir şekilde araştırılmadığını; örneklemelerin genellikle tesadüfi olduğunu göstermektedir. Ayrıca kaydedilen bilhassa endemik türlerin zaman içerisindeki populasyon yoğunluklarına ve hatta akibetlerine dair bilgiler son derece azdır. Kunt ve arkadaşları, geçtiğimiz yıllarda Damlatış mağarasında (Alanya; Antalya) yaptıkları örnekleme çalışmaları süresince, tip yerleri adı geçen mağara olan *Cataleptoneta aesculapii* (Brignoli, 1968) (Araneae; Leptonetidae) ve *Discoptila beroni* Popov, 1974 (Orthoptera; Gryllidae) türlerine rastlamadıklarını belirtmişlerdir (Kunt vd., 2008b).

Mağara yaşamına uyum sağlamış canlılar, Tersiyer başlangıcında, Kuzey Amerika ve Avrasya'da yaşamını sürdüren epijen tropikal faunanın torunlarıdır. Günümüzde her iki bölgede de, tropikal faunaya rastlayabilmenin imkanı yoktur. Bu fauna elemanları ya yok olmuşlardır ya da modern tropikal bölgelere doğru göç etmişlerdir. Sadece toprağın derinliklerine ve mağaralara sığınan bazı türler, günümüze kadar gelebilmeyi başarabilmişler; bunlar da geçen jeolojik devirler süresince yapısal olarak bazı değişikliklere uğramışlardır. Bu özelliklerinden dolayı, ülkemizin sahip olduğu biyospeleolojik değerler, faunistik önemleri yanında, biyocoğrafik birer ajan olmaları sebebiyle de ön plana çıkmaktadırlar. Bununla birlikte, özetlemeye çalıştığımız biyospeleolojik geçmişimiz, Türk araştırmacılar tarafından bu bilim dalının ne denli ihmal edildiğini göstermektedir.

Biyospeleolojinin, üniversitelerimizin Biyoloji bölümlerinde temel ders olarak müfredata alınmasının; yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin öğretim üyeleri tarafından biyospeleolojik çalışmalara yönlendirilmesinin, gelecek yıllarda bu bilim dalının ülkemizde gelişmesini sağlayacağına ve dolayısıyla Anadolu'nun biyocoğrafik konumu ve geçmişini daha iyi anlayabileceğimize dair ümidimizi muhafaza etmekteyiz.

3. Bulgular ve Tartışma

3.1. Tür Listesi

ŞUBE MOLLUSCA Sınıf Gastropoda Takım Basommatophora

Familiya Lymnaeidae

Galba truncatula truncatula (Müller, 1774)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli Köyü, Ballıkaya Mağarası (Boettger, 1957).

Familiya Planorbidae

Planorbis (Planorbis) planorbis (Linnaeus, 1758)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Yarımburgaz Mağarası (Boettger, 1957).

Takım Neritopsina

Familiya Neritidae

Theodoxus anatolicus (Récluz, 1841) [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Yarımburgaz Mağarası (Boettger, 1957).

Takım Sorbeoconcha

Familiya Hydrobiidae

Belgrandiella cavernica Boettger, 1957 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, İnsırtı Mağarası (Boettger, 1957).

Pseudamnicola lindbergi Boettger, 1957 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Kahramanmaraş İli, Elbistan İlçesi, Pınarbaşı Mağarası (Boettger, 1957).

Familiya Pomatiidae

Pomatias costulatus (Ziegler)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kestaneci Köyü, ? Mağarası (Strouhal, 1971).

Pomatias elegans (Müller, 1774)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Bursa İli, İnkaya Köyü, Suini Mağarası (Boettger, 1957).

Takım Stylommatophora

Familiya Agriolimacidae

Deroceras thersites (Simroth, 1886)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kestaneci Köyü, ? Mağarası (Strouhal, 1971).

Familiya Clausiliidae

Dobatia goettingi (Brandt, 1961)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kestaneci Köyü, ? Mağarası (Strouhal, 1971).

Elia (Acroexina) huebneri huebneri (Pfeiffer, 1848)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kestaneci Köyü, ? Mağarası (Strouhal, 1971).

Familiya Enidae

Zebrina kindermanni kindermanni (Pfeiffer, 1853)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kestaneci Köyü, ? Mağarası (Strouhal, 1971).

Familiya Ferussaciidae

Cecilioides tumulorum (Bourguignat, 1856)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Belen İlçesi, Atik Yaylası, Kemikli Mağarası (Boettger, 1957).

Familiya Hygromiidae

Monacha (Metatheba) samsunensis (Pfeiffer, 1868)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Kahramanmaraş İli, Elbistan İlçesi, Güvercinlik Köyü, Lor Mağarası (Boettger, 1957).

Xeropicta derbentina (Krynicky, 1836) [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Bursa İli, İnkaya Köyü, Kuşini Mağarası (Boettger, 1957).

Familiya Limacidae

Limax flavus Linnaeus, 1758

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kestaneci Köyü, ? Mağarası (Strouhal, 1971).

Familiya Pleurodiscidae

Pleurodiscus balmei erdeli (Roth)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Harbiye İlçesi, Büyük Mağara; Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası (Boettger, 1957).

Familiya Trigonochlamydidae

Drilolestes retowskii (Boettger, 1884)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kestaneci Köyü, ? Mağarası (Strouhal, 1971).

Familiya Zonitidae

Eopolita protensa tenerrima (Hesse, 1914)

- Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası (Riedel, 1959).
Lindbergia karainensis Rähle & Riedel, 1987 [E]
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Döşemealtı İlçesi, Karain Mağarası (Rähle ve Riedel, 1987).
Oxychilus aequatum (Mousson)
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası (Boettger, 1957).
Oxychilus deilus (Bourguignat, 1857)
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kestaneci Köyü, ? Mağarası (Strouhal, 1971).
Oxychilus camelinus (Bourguignat, 1852)
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Belen İlçesi, Atik Yaylası, ? Mağarası (Boettger, 1957).
Oxychilus cyprius (Pfeiffer, 1847)
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Harbiye İlçesi, Büyük Mağara (Boettger, 1957; Riedel, 1959).
Oxychilus frondulosum (Mousson)
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Bursa İli, İnkaya Village, Suini Mağarası (Boettger, 1957).
Oxychilus moussoni (Kobelt, 1878) [E]
Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Şile İlçesi, Tchihatcheff Mağarası (Riedel, 1959); Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kestaneci Köyü, ? Mağarası (Strouhal, 1971).
Vitrea diaphana (Studer, 1820)
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kestaneci Köyü, ? Mağarası (Strouhal, 1971).
Vitrea lodosi Riedel, 1984 [E]
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Bursa İli, İnkaya Köyü, İnkaya Mağarası (Riedel, 1984).

Sınıf Bivalvia
Takım Veneroida

Familiya Pisidiidae

- Pisidium casertanum* (Poli, 1791)
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Niğde İli, ? Mağarası (Boettger, 1957).
Pisidium subterraneum Shadin, 1932
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kocaali Mağarası (Boettger, 1957).

ŞUBE ANNELIDA

Sınıf Ciliellata
Altsınıf Hirudinea

Familiya Erpobdellidae

- Dina vignai* Minelli, 1978 [E]
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Çamlık (Dalayman) Kasabası, Çocuk Attıkları Delik (Sket, 1986).

Altsınıf Oligochaeta

Familiya Lumbricidae

- Allolobophora handlirschi mahnerti* (Zicsi, 1973)
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Bursa İli, İnkaya Köyü, İnkaya Mağarası (Zicsi, 1973).
Aporrectodea caliginosa (Savigny, 1826)
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası (Csuzdi vd., 2006)
Aporrectodea rosea (Savigny, 1826)
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Beyşehir Gölü, Hacı Akif Adası, Hacı Akif Mağarası (Omoedo ve Rota, 1991).
Eisenia veneta (Rosa, 1886)
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Arif Mağarası (Csuzdi vd., 2006).
Eiseniella tetraedra (Savigny, 1826)
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Döşemealtı İlçesi, Kocain Mağarası; Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası; Bursa İli, Ayvaini Mağarası (Csuzdi vd., 2006).

ŞUBE ARTHROPODA

Sınıf Arachnida
Takım Amblypygi

Familiya Charinidae

- Charinus ioanniticus* (Kritscher 1959)
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Samandağ İlçesi, Çevlik Köyü, Titus Tüneli ? (Kovařík ve Vlasta, 1996).

Takım Araneae

Familiya Agelenidae

- Agelena labyrinthica* (Clerck, 1757)
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Mardin İli, Midyat İlçesi, Derömer Mağarası (Roewer, 1959).
Agelescape affinis (Kulczyński, 1911)
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Harbiye İlçesi, Büyük Mağara; Bitlis İli, Ahlat İlçesi, Sultan Seyit Mağarası (Roewer, 1959).
Lipocrea epeiroides (O.P. Cambridge, 1872)
Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Hassa İlçesi, Hassa Mağarası (Kunt vd., 2010).
Malthonica anghela (Brignoli, 1972) [E]

- Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Döşemealtı İlçesi, Karain Mağarası (Brignoli, 1972; Brignoli, 1978b).
Malthonica ferruginea (Panzer, 1804)
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Bursa İli, İnkaya Köyü, Suini Mağarası (Roewer, 1959).
Malthonica pagana C. L. Koch, 1840
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası; Diyarbakır İli, Lice İlçesi, Korkha Mağarası (Roewer, 1959).
Tegenaria agnolettii Brignoli, 1978 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Döşemealtı İlçesi, Mustanini Mağarası (Brignoli, 1978b).
Tegenaria atrica C. L. Koch, 1843
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Kayseri İli, Yeşilhisar İlçesi, Araplı Köyü, Harmankaya Mağarası (Roewer, 1959).
Tegenaria averni Brignoli, 1978 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Mersin İli, Silifke İlçesi, Cennet Mağarası (Brignoli, 1978b).
Tegenaria domestica (Clerck, 1757)
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası (Roewer, 1959).
Tegenaria elysii Brignoli, 1978 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Mersin İli, Silifke İlçesi, Dilek Mağarası; Mersin İli, Silifke İlçesi, Cennet Mağarası (Brignoli, 1978b).
Tegenaria faniapollinis Brignoli, 1978 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Harbiye İlçesi, Harbiye Mağarası (Brignoli, 1978b).
Tegenaria forestieroi Brignoli, 1978 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Karaman İli, Taşkale, Asarini Mağarası; Isparta İli, İnönü Mağarası; Antalya İli, Akseki İlçesi, Dikmen Mağarası; Konya İli, Seydişehir İlçesi, Ferzene Mağarası; Konya İli, Seydişehir İlçesi, Tınaztepe Mağarası; Çamlık (Dalayman) Kasabası, Körükini Mağarası; Konya İli, Hadim İlçesi, Suçuktığı Mağarası (Brignoli, 1978b).
Tegenaria karaman Brignoli, 1978 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Seydişehir İlçesi, Ferzene Mağarası (Brignoli, 1978b).
Tegenaria melbae Brignoli, 1972
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Diyarbakır İli, Lice İlçesi, Korkha Mağarası (Roewer, 1959).
Tegenaria percuriosa Brignoli, 1972 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Isparta İli, Aksu İlçesi, Anamas Yaylası, Zindan Mağarası; Isparta İli, Barla İlçesi, Barla Mağarası; Konya İli, Beyşehir Gölü, Hacı Akif Adası, Hacı Akif Mağarası (Brignoli, 1972; Brignoli, 1978b); Isparta İli, Aksu İlçesi, Anamas Yaylası, Zindan Mağarası (Gasparo, 2007).
- Familiya Amaurobiidae**
Coelotes atropos (Walckenaer, 1830)
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Ova köyü civarında bir mağara (Roewer, 1959).
Coelotes terrestris (Wider, 1834)
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Bursa İli, İnkaya Köyü, Suini Mağarası (Roewer, 1959).
- Familiya Dysderidae**
Dysdera crocata C.L. Koch, 1838
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası (Roewer, 1959; Deeleman-Reinhold ve Deeleman, 1988).
Dysdera maurusia Thorell, 1873
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İlçesi, Antakya İli, Narlıca Mağarası; Mardin İlçesi, Mardin yakınlarında bir mağara (Deeleman-Reinhold ve Deeleman, 1988).
Dysderocrates regina Deeleman-Reinhold, 1988 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Akseki İlçesi, Altınbeşik-Düdensuyu Mağarası; Konya İli, Gerikini Mağarası (Deeleman-Reinhold ve Deeleman, 1988).
Harpactea agnolettii Brignoli, 1978 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Isparta İli, İnönü Mağarası (Brignoli, 1978b).
Harpactea galatica Brignoli, 1978 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Yozgat İli, Kara Mağara (Brignoli, 1978a).
Harpactea isaurica Brignoli, 1978 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Çamlık Kasabası, Körükini Mağarası (Brignoli, 1978a).
Harpactea pisidica Brignoli, 1978 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Isparta İli, Eğirdir İlçesi, Anamas yakınlarında bir mağara (Brignoli, 1978b).
Harpactea sanctaeinsulae Brignoli, 1978 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Beyşehir Gölü, Hacı Akif Adası, Hacı Akif Mağarası (Brignoli, 1978a).
- Harpactea sbordoni* Brignoli, 1978 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Seydişehir İlçesi, Ferzene Mağarası (Brignoli, 1978a).
Harpactocrates troglophilus Brignoli, 1978 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Isparta İli, Aksu İlçesi, Anamas Yaylası, Zindan Mağarası (Brignoli, 1978b).
Hygrocrates lycaoniae (Brignoli, 1978) [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Çamlık Kasabası, Körükini Mağarası (Brignoli, 1978a).
- Familiya Filistatidae**
Filistata insidiatrix (Forskål, 1775)
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Antakya İlçesi, Suadiye, Mağaracık (Roewer, 1959).
- Familiya Gnaphosidae**

Drassodes lutescens (C. L. Koch, 1839)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Kahramanmaraş İli, Alikaya Mağarası (Roewer, 1959).

Familiya Leptonetidae

Cataleptoneta aesculapii (Brignoli, 1968) [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Alanya İlçesi, Damlataş Mağarası (Brignoli, 1968; Brignoli, 1978b).

Cataleptoneta sbordonii (Brignoli, 1968) [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Burdur İli, İnsuyu Mağarası (Brignoli, 1968; Brignoli, 1978b); Antalya İli, Döşemealtı İlçesi, Yağca Köyü, Mustanini Mağarası (Brignoli, 1968; Brignoli, 1978b).

Familiya Linyphiidae

Centromerus unicolor Roewer, 1959 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası (Roewer, 1959).

Diplocephalus turcicus Brignoli, 1972

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Burdur İli, İnsuyu Mağarası; Isparta İli, Aksu İlçesi, Anamas Yaylası, Zindan Mağarası; Konya İli, Beyşehir Gölü, Hacı Akif Adası, Hacı Akif Mağarası (Brignoli, 1972).

Gongylidium rufipes (Linnaeus, 1758)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası (Roewer, 1959).

Lepthyphantes leprosus (Ohlert, 1865)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Diyarbakır İli, Lice İlçesi, Korkha Mağarası; Bitlis İli, Ahlat İlçesi, Sultan Seyit Mağarası (Roewer, 1959).

Megalepthyphantes collinus (C. L. Koch, 1872)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Elazığ İli, Harput İlçesi, Buzluk Mağarası; Bitlis İli, Ahlat İlçesi, Sultan Seyit Mağarası; Bitlis İli, Adilcevaz İlçesi, Kon Mağarası (Roewer, 1959).

Palliduphantes bayrami Demir, Topçu & Seyyar, 2008 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Karaman İli, Ermenek İlçesi, Manaspoli Mağarası (Demir vd., 2008)

Palliduphantes byzantinus (Fage, 1931) [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Yarımburgaz Mağarası (Fage, 1931); Bitlis İli, Adilcevaz İlçesi, Kon Mağarası (Roewer, 1959).

Troglohyphantes pisidicus Brignoli, 1971 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Beyşehir Gölü, Hacı Akif Adası, Hacı Akif Mağarası (Brignoli, 1971).

Troglohyphantes karolianus Topçu, Türkeş & Seyyar, 2008 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Beyşehir İlçesi, Kurucaova Köyü, İnögü Mağarası (Topçu vd., 2008).

Familiya Lycosidae

Hogna radiata (Latreille, 1817)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Yalova İli, Soğucak Köyü, Soğucak Mağarası (Roewer, 1959).

Pardosa agricola (Thorell, 1856)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Gaziantep İli, Arapdede Mağarası (Roewer, 1959).

Trochosa terricola Thorell, 1856

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Bursa İli, İnkaya Köyü, Kuşini Mağarası (Roewer, 1959).

Familiya Nesticidae Simon, 1894

Carpathonesticus borutzkyi Reimoser, 1930 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Ereğli civarında bir mağara (Wiehle, 1963); Zonguldak İli, Kapuz Mağarası (Brignoli, 1972); Eskişehir İli, Mihaliççik İlçesi, Gürleyik Köyü, Gürleyik Mağarası (Kunt vd., 2008c).

Nesticus cellulanus (Clerck, 1757)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası; Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Iıksu Mağarası; Elazığ İli, Harput İlçesi, Buzluk Mağarası; Bitlis İli, Ahlat İlçesi, Sultan Seyit Mağarası (Roewer, 1959); Burdur İli, İnsuyu Mağarası; Gaziantep İli, İslahiye İlçesi, Köklü Köyü, Yapay bir mağara; Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Köyü, Karanlık mağara (Kunt vd., 2008c).

Nesticus eremita Simon, 1879

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Gazipaşa İlçesi, Beyrebucak Köyü, Yalandünya Mağarası; İzmir İli, Kemalpaşa İlçesi, Vişneli Köyü, Fetrek-1 Mağarası (Kunt vd., 2008c).

Familiya Pholcidae

Holocnemus pluchei (Scopoli, 1763)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Elazığ İli, Harput İlçesi, Buzluk Mağarası; Kahramanmaraş İli, Elbistan İlçesi, Güvercinlik Köyü, Lor Mağarası (Roewer, 1959).

Hoplopholcus patrizii (Roewer, 1962) [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Dağ Mağarası (Roewer 1962); Antalya İli, Döşemealtı İlçesi, Karain Mağarası (Brignoli, 1972).

Hoplopholcus labyrinthi (Kulczyński, 1903)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kestaneci Köyü, ? Mağarası (Strouhal, 1971).

Pholcus opilionoides (Schränk, 1781)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Bursa İli, İnkaya Köyü, Suini Mağarası (Roewer, 1959).

Pholcus phalangioides (Fuesslin, 1775)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Samandağ İlçesi, Mağaracık, Büyük Mağara; Diyarbakır İli, Lice İlçesi, Korkha Mağarası (Roewer, 1959).

Pholcus spasskyi Brignoli, 1978 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Diyarbakır İli, Lice İlçesi, Korkha Mağarası (Brignoli, 1978a).

Familiya Philodromidae*Philodromus collinus* C.L. Koch, 1835

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Bursa İli, İnkaya Köyü, Suini Mağarası; Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası (Roewer, 1959).

Philodromus histrio (Latreille, 1819)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Bitlis İli, Adilcevaz İlçesi, Kon Mağarası (Roewer, 1959).

Familiya Phyxelididae*Phyxelida anatolica* Griswold, 1990 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Samandağ İlçesi, Mağaracık Köyü, Büyük Mağara (Roewer, 1959).

Familiya Salticidae*Carrhotus xanthogramma* (Latreille, 1819)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası (Roewer, 1959).

Hasarius adansoni (Audouin, 1826)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Alanya İlçesi, Dim Mağarası (Kunt vd., 2008b)

Familiya Sicariidae*Loxosceles rufescens* (Dufour, 1820)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Kahramanmaraş İli, Elbistan İlçesi, Culundu Mağarası (Roewer, 1959).

Familiya Sparassidae*Eusparassus dufouri* Simon, 1932

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Osmaniye İli, Düziçi İlçesi, Haruniye Köyü, Sepulcrale Mağarası (Roewer, 1959).

Heteropoda variegata (Simon, 1874)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Adana İli, Pozantı İlçesi, Şekerpınar civarı, Akköprü Mağarası (Roewer, 1959).

Familiya Tetragnathidae*Meta bourneti* Simon, 1922

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Yalova İli, I. ve II. Soğucak Mağarası; Bursa İli, İnkaya Köyü, Suini Mağarası (Roewer, 1959).

Meta menardi (Latreille, 1804)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Alanya İlçesi, Dim Mağarası (Kunt vd., 2008b).

Metellina merianae (Scopoli, 1763)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Bursa İli, Ayvainsi Mağarası; Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası (Roewer, 1959).

Pachygnatha degeeri Sundevall, 1830

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Dağ Mağarası (Roewer, 1962).

Familiya Theraphosidae*Chaetopelma olivaceum* (C. L. Koch, 1841)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Samandağ İlçesi, Mağaracık Köyü, Büyük Mağara; Kahramanmaraş İli, Güvercinlik, Lor Mağarası (Roewer, 1959).

Familiya Theridiidae*Latrodectus pallidus* O.P. Cambridge, 1872

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Kahramanmaraş İli, Afşin İlçesi, Göz Mağarası (Roewer, 1959).

Familiya Thomisidae*Ozyptila rauda* Simon, 1875

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, İnsırtı, Ercole Mağarası (Cehennem Ağız Mağaraları ?) (Roewer, 1959).

Xysticus audax (Schrank, 1803)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Antakya İlçesi, Atik yaylasında bir mağara (Roewer, 1959).

Familiya Uloboridae*Uloborus plumipes* Lucas, 1846

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası (Roewer, 1959).

Takım Pseudoscorpiones**Familiya Chernetidae***Lasiochernes turcicus* Beier, 1949 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Denizli İli, Acipayam İlçesi, Dodurga Köyü, Dodurgalar Mağarası; Antalya İli, Döşemealtı İlçesi, Karain Mağarası (Beier, 1949; Beier, 1973); Konya İli, Beyşehir İlçesi, Kurucaova Köyü, Asarini Mağarası (Mahnert, 1979).

Lasiochernes villosus Beier, 1957

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Adana İli, Sinabuç Mağarası (Mahnert, 1979).

Familiya Chthoniidae*Chthonius (Chthonius) ischnocheles* (Hermann, 1804)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Yarımburgaz Mağarası (Beier, 1949).

Familiya Neobisiidae*Neobisium (Neobisium) agnolettii* Beier, 1973 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Çamlık (Dalayman) Kasabası, Körükini Mağarası (Beier, 1973; Mahnert, 1979)

Neobisium (Blothrus) hians Mahnert, 1979 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Döşemealtı İlçesi, Kocain Mağarası (Inn Dag) (Mahnert, 1979; Kunt vd., 2008a)

Neobisium (Blothrus) kosswigi Beier, 1949 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Beyşehir İlçesi, Beyşehir Gölü, Hacı Akif Adası, Hacı Akif Mağarası (Beier 1949; Mahnert 1979); Konya İli, Beyşehir İlçesi, Kurucaova Köyü, Asarini Mağarası (Mahnert, 1979); Burdur İli, İnsuyu Mağarası (Kunt vd., 2008a).

Neobisium (Blothrus) sbordinii Beier, 1973 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Kahramanmaraş İli, Afşin İlçesi, Göz Mağarası (Beier, 1973).

Neobisium (Ommatoblothrus) epirensis Henderickx & Vets, 2000

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Alanya İlçesi, Dim Mağarası (Kunt vd., 2008b)

Roncus (Parablothrus) parablothroides Hadži, 1938

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Yarımburgaz Mağarası (Beier, 1949); İstanbul İli, Şile İlçesi, Soflan Mağarası (Mahnert, 1979).

Takım Scorpiones

Familiya Iuridae

Iurus kadleci Kovařík, Fet, Soleglad ve Yağmur, 2010 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Alanya İlçesi, Dim Mağarası (Kovařík vd., 2010)

Sınıf Diplopoda

Takım Callipodida

Familiya Schizopetalidae

Acanthopetalum furculigerum furculigerum Verhoeff, 1901

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İzmir İli, Selçuk İlçesi, Efes (Ephesos), Yedi Uyurlar Mağarası (Strasser, 1975).

Eurygyrus africanus (Attems, 1927) [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası (Hoffman ve Lohmander, 1964).

Eurygyrus bilselii (Verhoeff, 1940) [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Beyşehir Gölü, Hacı Akif Adası, Hacı Akif Mağarası; Burdur İli, İnsuyu Mağarası (Hoffman ve Lohmander, 1964); Mersin İli, Silifke İlçesi, Cennet Mağarası; Burdur İli, İnsuyu Mağarası (Hoffman, 1972); Konya İli, Beyşehir Gölü, Hacı Akif Adası, Hacı Akif Mağarası; Konya İli, Seydişehir İlçesi, Tinaztepe Mağarası; ?, Eşekini Mağarası (Enghoff, 2006).

Eurygyrus ciliciensis (Verhoeff, 1898) [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Mersin İli, Tarsus İlçesi, Eshab-ı Kehf Mağarası (Hoffman ve Lohmander, 1964).

Eurygyrus rufolineatus C.L. Koch, 1847 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kestaneci Köyü, ? Mağarası (Strouhal, 1971); Konya İli, Çamlık (Dalayman) Kasabası, Körükini Mağarası (Enghoff, 2006).

Eurygyrus turcicus (Verhoeff, 1898)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: ?, Deve Mağarası (Lang, 1964).

Euxinopetalum doboratorum Hoffman, 1972 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, İndere civarında bir mağara (Hoffman, 1972).

Takım Glomerida

Familiya Trachysphaeridae

Trachysphaera rotundata (Lignau, 1911)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Yarımburgaz Mağarası (Verhoeff, 1941; Ceuca, 1975; Strasser, 1975).

Takım Julida

Familiya Blaniulidae

Cibiniulus phlepsii (Verhoeff, 1897)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Şile İlçesi, Soflan Mağarası (Enghoff, 2006).

Nopoiulus anatolicus Lohmander, 1939 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Harbiye Köyü, Büyük Mağara (Lang, 1964).

Nopoiulus kochii (Gervais, 1847)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Yarımburgaz Mağarası (Ceuca, 1975; Strasser, 1975); Eskişehir İli, Günyüzü İlçesi, Yelinüstü Mağarası (Enghoff, 2006).

Familiya Julidae

Mesoiulus ciliciensis Strasser, 1975 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Mersin İli, Gülnar İlçesi, Karatepe Köyü, ? Mağarası (Strasser, 1975); Mersin İli, Silifke İlçesi, Cennet & Cehennem Mağarası (Enghoff, 2006).

Mesoiulus kosswigi Verhoeff, 1936 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Yarımburgaz Mağarası (Verhoeff, 1936; Lang, 1964; Ceuca, 1975; Strasser, 1975); İstanbul İli, Şile İlçesi, Soflan Mağarası (Enghoff, 2006).

Mesoiulus turcicus Verhoeff, 1898 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: ?, Tchihatscheft Mağarası (Lang, 1964).

Takım Polydesmida

Familiya Paradoxosomatidae

Tetrarthrosoma horticola (Attems, 1911)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası (Hoffman ve Lohmander, 1968).

Familiya Polydesmidae

Polydesmus concordiae Verhoeff, 1941 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Şile İlçesi, Soflan Mağarası (Enghoff, 2006).

Polydesmus mediterraneus Daday, 1889

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Amaçlar Mağarası (Hoffman ve Lohmander, 1968).

Familiya Xystodesmidae

Melaphe apamea Hoffman & Lohmander, 1968 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Denizli İli, Acıpayam İlçesi, Dodurga Köyü, Dodurgalar Mağarası (Hoffman ve Lohmander, 1968).

Melaphe castianeira Hoffman & Lohmander, 1968 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Döşemealtı İlçesi, Kocain Mağarası (Inn Dag) (Enghoff, 2006).

Sınıf Chilopoda Takım Lithobiomorpha

Familiya Lithobiidae

Harpolithobius vignataglianti Zapparoli, 1989 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Beyşehir Gölü, Hacı Akif Adası, Hacı Akif Mağarası (Zapparoli, 1989).

Lithobius sp.

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Yarımburgaz Mağarası (Kosswig, 1952).

Lithobius agilis agilis C. L. Koch, 1847

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Döşemealtı İlçesi, Kocain Mağarası (Inn Dag) (Zapparoli, 1994); Antalya İli, Alanya İlçesi, Dim Mağarası (Kunt vd., 2008b).

Lithobius erythrocephalus erythrocephalus C. L. Koch, 1847

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Beyşehir Gölü, Hacı Akif Adası, Hacı Akif Mağarası; Konya İli, Seydişehir İlçesi, Ferzene Mağarası (Zapparoli, 1994); Antalya İli, Alanya İlçesi, Dim Mağarası (Kunt vd., 2008b).

Lithobius viriatus Sseliwanoff, 1878

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Ordu İli, Fatsa İlçesi, Kulak Köyü, Kulak Köyü civarında bir mağara (Zapparoli, 1994).

Sınıf Insecta Takım Collembola

Familiya Hypogastruridae

Hypogastrura sp.

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Yarımburgaz Mağarası (Kosswig, 1952).

Takım Coleoptera

Familiya Carabidae

Anillidius (Troglocimmerites) byzantinus Casale, Etonti & Giachino, 1991 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Şile İlçesi, Kızılcaköy Mağarası (Casale vd., 1991).

Duvalius (Duvalius) bruschi Vigna Taglianti, 1999 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Oğlankız (İnsırtı 2) Mağarası (Casale ve Vigna Taglianti, 1999).

Karadeniziella omodeoi Casale & Giachino, 1989 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Ordu İli, Fatsa İlçesi, Aybastı Vadisi, Kulak Köyü, Kulak Köyü civarında bir mağara (Casale ve Giachino, 1989).

Kosswigia insularis Jeannel, 1947 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Beyşehir Gölü, Hacı Akif Adası, Hacı Akif Mağarası (Jeannel, 1947b).

Laemostenus (Antisphodrus) agnolettii Vigna Taglianti, 1999 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Seydişehir İlçesi, Ferzene Mağarası (Casale ve Vigna Taglianti, 1999).

Laemostenus (Antisphodrus) gasparoi Casale, 2003 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Antalya-Kemer Otoyolu, Akyarlar Mağarası (Casale vd., 2003).

Laemostenus (Antisphodrus) guzelolukensis Lassalle, 1997 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Mersin İli, Silifke İlçesi, Cennet Mağarası; Astım Mağarası (Casale ve Vigna Taglianti, 1999).

Laemostenus (Antisphodrus) kestelensis Casale, Felix & Muilwijk, 2003 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Burdur İli, Bucak İlçesi [7 km batı-kuzeybatısı (WNW)], İncirhanın 1 km batısı, Yarasa Mağarası; Burdur İli, Bucak İlçesi [2 km batı-kuzeybatısı (WNW)], Sefer Yitiği Mağarası (Casale vd., 2003).

Laemostenus (Antisphodrus) longicornis Casale, 1988 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Akseki İlçesi, Demirci Dükkanları Mağarası (Casale ve Vigna Taglianti, 1999).

Laemostenus (Antisphodrus) patrizii Vigna Taglianti, 1999 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Döşemealtı İlçesi, Yağca Köyü, Mustanini Mağarası; Antalya İli, Döşemealtı İlçesi, Kocain Mağarası (Inn Dag); Antalya İli, Döşemealtı İlçesi, Karain Mağarası (Casale ve Vigna Taglianti, 1999).

Laemostenus (Antisphodrus) zoi Casale & Vigna Taglianti, 1999 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Mersin İli, Anamur İlçesi, Kösen Bürkü Mağarası (Casale ve Vigna Taglianti, 1999).

Pontodytes cavazzutii Casale & Giachino, 1989 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Ordu İli, Fatsa İlçesi, Aybastı Vadisi, Kulak Köyü (Casale ve Giachino, 1989).

Sbordoniella indagi Vigna Taglianti, 1980 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Döşemealtı İlçesi, Kocain Mağarası (Inn Dag) (Casale ve Vigna Taglianti, 1999).

Familiya Cholevidae

Catops arifensis Giachino & Vailati, 2000 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Elmalı İlçesi, Arif Köyü, Arif Mağarası (Giachino ve Vailati, 2000).

Choleva bertiae Giachino & Vailati, 2000 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Isparta İli, Aksu İlçesi, Anamas Yaylası, Zindan Mağarası; Antalya İli, Akseki'nin 24 km. güneyinde bir mağara (Giachino ve Vailati, 2000).

Choleva casalei Giachino & Vailati, 2000 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Akseki'nin 24 km. güneyinde bir mağara (Giachino ve Vailati, 2000).

Choleva cavazzutii Giachino, 1990 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Sivas İli, İmranlı İlçesi, ? Mağarası (Giachino, 1990).

Catops fuscus fuscus (Panzer, 1794)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Kastamonu İli, Küre İlçesi, Küre'nin güneyinde bir mağara (Giachino ve Vailati, 2000).

Catops fuliginosus fuliginosus Erichson, 1837

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Kastamonu İli, Devrekani İlçesi, Devrekani Mağarası; İstanbul İli, Şile İlçesi, Kay Mağarası (Giachino ve Vailati, 2000).

Catops giganteus Breit, 1913 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Elmalı İlçesi, Arif Köyü, Arif Mağarası (Giachino, 1990); Mersin İli, Bolkar M., Gümüş ?, Kükü Mağarası (Giachino ve Vailati, 2000).

Catops nigricans (Spence, 1815) [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Kastamonu İli, Devrekani İlçesi, Devrekani Mağarası (Giachino ve Vailati, 2000).

Choleva etontii Giachino & Vailati, 2000 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Şile İlçesi, Satzmal & Kay Mağarası (Giachino ve Vailati, 2000).

Choleva (Cholevopsis) major turcica Coiffait, 1959 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Burdur İli, Kapaklı Köyü, Zeybekini Mağarası (Giachino, 1990).

Eocatops cavazzutii Giachino & Vailati, 2000 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Sivas İli, İmranlı İlçesi, ? Mağarası (Giachino ve Vailati, 2000).

Huetheriella maximiliani Jeannel, 1934 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya: Seydişehir, Ferzene Mağarası (Jeannel, 1934); Antalya İli, Susuz ?, Güvercin Taşı Deliği Mağarası (Casale ve Giachino, 1990).

Huetheriella notenboomi Casale & Giachino, 1990 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Akseki İlçesi, Değirmenlik Köyü, Sakal Tutan Düdeni (Giachino ve Vailati, 2000).

Sciodrepoides watsoni (Spence, 1815)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Ordu İli, Fatsa İlçesi, Kulak Köyü (Giachino, 1990); İstanbul İli, Şile İlçesi, Kay Mağarası (Giachino ve Vailati 2000).

Familya Histeridae

Spelaeacritus anophthalmus Jeannel 1934 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Seydişehir İlçesi, Ferzene Mağarası (Jeannel, 1934)

Familya Leioididae

Cavazzutiella taurica Casale & Giachino, 1985 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Elmalı İlçesi, Arif Köyü, Arif Mağarası (Casale ve Giachino, 1985).

Pisidiella kosswigi Jeannel, 1947 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Beyşehir Gölü, Hacı Akif Adası, Hacı Akif Mağarası (Jeannel, 1947b).

Familya Staphylinidae

Atheta lindbergiana Scheerpeltz 1958 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Elazığ İli, Merkez İlçe, Buzluk Mağarası (Scheerpeltz, 1958)

Atheta surda Likovsky 1984 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Bitlis İli, Ahlat İlçesi, Sultan Seyit Mağarası (Scheerpeltz, 1958).

Deleaster dichrous (Gravenhorst, 1802)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Çamlık (Dalayman) Kasabası, Körükini Mağarası (Bordoni, 1978).

Quedius magarasiensis Bordoni 1978 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Isparta İli, Anamas Dağı, Zindan Mağarası (Bordoni, 1978; Herman, 2001).

Quedius weiratheri Gridelli, 1938

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Çamlık (Dalayman) Kasabası, Körük Mağarası (Bordoni, 1978); Konya İli, Seydişehir İlçesi, Ferzene Mağarası (Bordoni, 1978); Konya İli, Seydişehir İlçesi, Tınaztepe Mağarası (Gridelli, 1938; Bordoni, 1978; Coiffait, 1978; Herman, 2001).

Takım Diptera **Alttakım Brachycera** **Üstfamilya Hippoboscoidea**

Familya Nycteribiidae

Nycteribia sp.

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Yarımburgaz Mağarası (Kosswig, 1952).

Takım Orthoptera

Familya Gryllidae

Ovaliptila beroni Popov, 1974 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Mersin İli, Gülnar İlçesi; Antalya İli, Alanya İlçesi, Damlataş Mağarası (Popov, 1974); Antalya İli, Alanya İlçesi, Dim Mağarası (Kunt vd., 2008b).

Familya Rhaphidophoridae

Troglophilus adamovici Us, 1974 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Isparta, Aksu İlçesi, Anamas Yaylası, Zindan Mağarası; Konya İli, Beyşehir İlçesi, Derebucak Köyü, Bıçakçı Mağarası; Konya İli, Çamlık (Dalayman) Kasabası, Balatini Mağarası; Konya İli, Çamlık (Dalayman) Kasabası, Körükini Mağarası; Konya İli, Seydişehir İlçesi, Ferzene Mağarası; Konya İli, Seydişehir İlçesi, Tınaztepe Mağarası (Us, 1974; Rampini ve Russo, 2003).

Troglophilus bicakcii Rampini & di Russo 2003 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Beyşehir İlçesi, Derebucak Köyü, Bıçakçı Mağarası; Konya İli, Çamlık (Dalayman) Kasabası, Balatini Mağarası; Antalya İli, Akseki İlçesi, Kuyucak Köyü, Subaşı Mağarası (Rampini ve Russo, 2003); Antalya İli, Alanya İlçesi, Dim Mağarası (Kunt vd., 2008b).

Troglophilus escalerai Bolivar, 1899 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Seydişehir İlçesi, Ferzene Mağarası; Kahramanmaraş İli, Yenicekale İlçesi, Yenicekale civarında bir mağara (Us, 1974; Rampini ve Russo, 2003).

Troglophilus gajaci Us, 1974 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Mersin İli, Silifke İlçesi, Cennet Mağarası (Us, 1974; Rampini ve Russo, 2003).

Takım Zygentoma

Familiya Nicoletiidae

Coletinia longissima Mendes, 1988 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Mersin İli, Silifke İlçesi, Cennet Mağarası; Astım Mağarası (Mendes, 1988).

Altşube Crustacea

Sınıf Malacostraca

Takım Amphipoda

Familiya Gammaridae

Gammarus ustaoglu Özbek & Güloğlu, 2005 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Mersin İli, Anamur İlçesi, Sugözü Köyü, Taşeli Yaylası, Peynirlikönü Mağarası (Özbek ve Güloğlu, 2005).

Familiya Hadziidae

Parhadzia sbordonii Vigna Taglianti, 1988 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Antalya İli, Döşemealtı İlçesi, Yağca Köyü, Mustanini Mağarası (Vigna Taglianti, 1988).

Takım Decapoda

Familiya Potamidae

Potamon ibericum tauricum (Czerniavsky, 1884)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: İzmir İli, Dikili İlçesi, Yelköprü Mağarası (Balık vd., 2002).

Takım Isopoda

Alttakım Asellota

Familiya Asellidae

Asellus (Asellus) aquaticus (Linnaeus, 1758)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Burdur İli, İnsuyu Mağarası (Henry vd., 1986).

Proasellus lykaonicus Argano & Pesce, 1978

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Konya İli, Çamlık Kasabası, Körükini Mağarası (Henry vd., 1986).

Alttakım Oniscidea

Familiya Cylisticidae

Cylisticus convexus (De Geer, 1778)

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Yalova İli, Soğucak Mağarası; Isparta, Aksu İlçesi, Anamas Yaylası, Zindan Mağarası (Verhoeff, 1943; Strouhal, 1953b).

Cylisticus dohati Strouhal, 1971 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kestaneci Köyü, ? Mağarası (Strouhal, 1971).

Cylisticus mechthildae Strouhal, 1971 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kestaneci Köyü, ? Mağarası (Strouhal, 1971).

Familiya Ligiidae

Ligidium assimile Strouhal, 1971 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Hoca Ali Mağarası (Strouhal, 1971).

Ligidium riparum Verhoeff, 1943 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Bursa İli, İnkaya Köyü, İnkaya Mağarası (Verhoeff, 1943).

Familiya Trichoniscidae

Anatoliscus longicornis Verhoeff, 1949 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Isparta İli, Uluborlu İlçesi, İnsan yapımı bir mağara (Verhoeff, 1943).

Chasmatoniscus oculatus Strouhal, 1971 [E]

Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kestaneci Köyü, ? Mağarası (Strouhal, 1971).

Haplophthalmus bituberculatus Strouhal, 1963 [E]

- Türkiye mağaralarından kayıtlar: Mersin İli, Erdemli İlçesi, Kızkalesi Kasabası (Korykos), Bir düden ? (Strouhal, 1963).
Haplophthalmus danicus tauricus Frankenberger, 1950
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Hatay İli, Antakya İlçesi, Narlıca Mağarası (Strouhal, 1963).
Haplophthalmus stygivagus Verhoeff, 1936
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: İstanbul İli, Yarımburgaz Mağarası (Verhoeff, 1943; Strouhal, 1963).
Kosswigi delattini Verhoeff, 1941 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Bursa İli, İnkaya Köyü, İnkaya Mağarası (Verhoeff, 1943).
Trichonethes kosswigi Strouhal, 1953 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Denizli İli, Acıpayam İlçesi, Dodurga Köyü, Dodurgalar Mağarası; Isparta İli, Aksu İlçesi, Anamas Yaylası, Zindan Mağarası (Strouhal, 1953a).
Trichoniscus heracleotis Strouhal, 1971 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Zonguldak İli, Ereğli İlçesi, Kestaneci Köyü, ? Mağarası (Strouhal, 1971).
Turkonethes albus Verhoeff, 1943 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Yalova İli, Soğucak Mağarası (Verhoeff, 1943).

Turkonethes solifugus Verhoeff, 1943 [E]
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Bursa İli, İnkaya Köyü, İnkaya Mağarası (Verhoeff, 1943).

Sınıf Maxillopoda
Takım Cyclopoida

Familiya Cyclopidae

- Eucyclops serrulatus* (Fischer, 1851)
 Türkiye mağaralarından kayıtlar: Burdur İli, İnsuyu Mağarası (Pesce, 1992).

Teşekkür

Bu çalışma Türk speleolojisinin gelişimine sağladıkları önemli katkılardan dolayı Ord. Prof. Dr. Curt Kosswig (1903-1982), Dr. Paolo Marcello Brignoli (1942-1986) ve Dr. Temuçin Aygen (1921-2003)'in aziz hatıralarına adanmıştır. Makalenin kaynak toplama ve yazım sürecinde sağladığı maddi ve manevi katkılardan dolayı Figen Kunt (Ankara, Türkiye)'a; mağara ekosistemlerinin korunması çalışmaları için böylesi bir kontrol listesinin varlığının gerekliliği hususunu bizlere telkin eden ve arazi çalışmalarımız için lojistik destek sağlayan Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Mağara Araştırma Birimi'nden Dr. Selim Erdoğan'a (Ankara, Türkiye); sağladıkları makaleler ve yöreleştirmesi mesajlarından ötürü Bülent Erdem (İstanbul, Türkiye), Dr. Augusto Vigna-Taglianti (Roma, İtalya), Dr. Achile Casale (Sassari, İtalya), Dr. Marzio Zapparoli (Viterbo, İtalya), Dr. Mauro Rampini (Roma, İtalya), Dr. Claudio Di Russo (Roma, İtalya), Dr. Boris Sket (Ljubljana, Slovenya), Dr. Bernard Hausdorf (Hamburg, Almanya), Dr. Spyros Sfenthourakis (Patras, Yunanistan), Dr. Christo Deltshev (Sofia, Bulgaristan), Dr. Alexi Popov (Sofia, Bulgaristan), Yüksek Orman Mühendisi Meriç Çakır (İstanbul, Türkiye), Dr. Herdem Aslan Cihangir (Çanakkale, Türkiye) ve Dr. Alper Doğan (İzmir, Türkiye)'a teşekkür ederiz.

Kaynaklar

- Balık, S., Ustaoglu, R., Özbek, M., Taşdemir, A., Topkara, E. 2002. Yelköprü Mağarası (Dikili, İzmir) ve Yakın Çevresinin Sucul Faunası Hakkında Bir Ön Araştırma. E.U. Journal of Fisheries & Aquatic Sciences. 19. 1/2: 221-225.
- Beier, M. 1949. Türkiye Pseudoscorpionları Hakkında. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Mecmuası. 14/1: 1-20.
- Beier, M. 1973. Beiträge zur Pseudoscorpioniden. Fauna Anatoliens. Fragmenta Entomologica. 8/5: 223-236.
- Beauchamp, P.de. 1958. *Phagocata armeniaca* (Komarek), *Triclade paludicole* (récoltes du Dr K. Lindberg en Anatolie). Kungliga Fysiografiska Sällskapet i Lund Förhandlingar. 28/2: 7-14.
- Boettger, C. 1957. Über eine Ausbeute von Höhlenmollusken und einigen anderen Weichtieren aus der Türkei. Archiv für Molluskenkunde. 86. 1/3: 67-83.
- Bordoni, A. 1978. Staphilinidae dell'Asia Minore. Quinta nota: Entita' raccolte in grotta e descrizione di nuove specie (Coleoptera). Fauna Ipogea di Turchia. Quaderni di Speleologia, Circolo Speleologico Romano. 3: 55-67.
- Brignoli, P.M. 1968. Due nuove *Paraleptoneta* cavernicole dell'Asia Minore (Araneae, Leptonetidae). Fragmenta Entomologica. 6: 23-37.
- Brignoli, P.M. 1971. Un nuovo *Troglohyphantes* cavernicolo ed anoftalmo dell'Asia Minore. Fragmenta Entomologica. 7: 73-77.
- Brignoli, P.M. 1972. Terzo contributo alla conoscenza dei ragni cavernicola di Turchia (Araneae). Fragmenta Entomologica. 8: 161-190.
- Brignoli, P.M. 1978a. Ragni di Turchia V. Specie nuove o interessanti, cavernicole ed epigee, di varie famiglie (Araneae). Revue Suisse Zoologie. 85: 461-541.
- Brignoli, P.M. 1978b. Ragni di Turchia IV. Leptonetidae, Dysderidae ed Agelenidae nuovi o interessanti di grotte della Turchia meridionale (Araneae). Quaderni di Speleologia, Circolo Speleologico Romano. 3: 37-54.

- Buldur, A. 1991. Karaman-Çumra (Konya) arasındaki karstik şekiller. S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Coğrafya A.B.D. 29 sf.
- Casale, A., Giachino, P.M. 1985. Nuovi Bathyscinae (Coleoptera, Catopidae) di Grecia e di Turchia. Bollettino del Museo Regionale di Scienze Naturali, Torino. 3/1: 221-231.
- Casale, A., Giachino, P.M. 1989. Nuovi Carabidae Trechinae et Catopidae Bathyscinae della fauna sotterranea di Turchia (Coleoptera). Fragmenta Entomologica. 21/2: 163-178.
- Casale, A., Giachino, P.M. 1990. On the systematic position of *Huetheriella* Jeannel, with description of a new species from Anatolia (Coleoptera, Cholevidae, Bathyscinae). Entomologische Berichten. 50: 132-138.
- Casale, A., Etonti, M., Giachino, P.M. 1991. Due nuovi Trechini cavernicoli della linea filetica di *Neotrechus* (Coleoptera: Carabidae). Elytron. 5: 271-283.
- Casale, A., Vigna Taglianti, A. 1999. Caraboid beetles (excl. Cicindelidae) of Anatolia, and their biogeographical significance (Coleoptera, Caraboidae). Biogeographia. 20: 277-406.
- Casale, A., Felix, R., Muilwijk, J. 2003. Two new cave-dwelling *Laemostenus* (*Antisphodrus*) species from south-western Anatolia (Coleoptera, Carabidae). Tijdschrift voor Entomologie. 146: 235-240.
- Ceuca, T. 1975. Contributii la cunoasterea diplopedelor din Turcia. Nymphaea. 3: 87-93.
- Coiffait H. 1978. Coléoptères staphylinides de la région paléarctique occidentale III. Sous famille Staphylininae, Tribu Quediini. Sous famille Paederinae, Tribu Pinophilini. Nouvelle Revue d'Entomologie 8: 1-364.
- Csuzdi, C.S., Zicsi, A., Mısırlıoğlu, M. 2006. An annotated checklist of the earthworm fauna of Turkey (Oligochaeta: Lumbricidae). Zootaxa. 5: 1-29.
- Çağlar, M. 1965. Chiropterenfauna der Türkei. Revue de la Faculté des Sciences de l'Université d'Istanbul. Série B. 30. 3/4: 125-134.
- Deeleman-Reinhold, C.L., Deeleman, P.R. 1988. Revision Des Dysderinae (Araneae, Dysderidae). Les Espèces Méditerranéennes Occidentales Exceptées. Tijdschrift voor Entomology. 131: 141-269.
- Demir, H., Topçu, A., Seyyar, O. 2008. A new species of *Palliduphantes* from Turkish caves (Araneae: Linyphiidae). Entomological News. 119/1: 43-46.
- Enghoff, H. 2006. The millipedes of Turkey (Diplopoda). Steenstrupia. 29/2: 175-198.
- Erguvanlı, K. 1975. Türkiye'de Miralay Dr. Abdullah Bey'in jeoloji öğretiminde ve araştırmalarında öncülüğü. Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti Dergisi. 5: 19-28.
- Erkan, E. 2002. Buzluk mağaraları-Şüşnaz bağları (Harput) florası. Fırat Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. 87 sf.
- Gasparo, F. 2007. Note Su *Tegenaria percuriosa* Brignoli, 1972, Con Descrizione Del Maschio (Araneae, Agelenidae). Atti e Memorie della Commissione Grotte "E. Boegan". 41:95-103.
- Giachino, P.M. 1990. Note sui Catopidi (Coleoptera) del vicino Oriente e descrizione di *Choleva cavazzutti* n. sp. Natura Bresciana. 25/1988: 203-211.
- Giachino, P.M., Vailati, D. 2000. I Cholevidae del Vicino Oriente: inventario, analisi faunistica e origine del popolamento (Coleoptera). Biogeographia. 21:7-172.
- Gridelli, E. 1938. Studi sul genere *Quedius* Steph. (Coleopt. Staphyl.). Bollettino della Società Entomologica Italiana. 70: 6-19.
- Henry, J.P., Lewis, J.J., Magniez, G. 1986. Isopoda: Asellota: Aselloidea, Gnathostenetroidoidea, Stenetrioidea. In (Ed.) Botosaneanu, L., Stygofauna Mundi: A Faunistic, Distributional, and Ecological Synthesis of the World Fauna inhabiting Subterranean Waters (including the marine interstitial). 434-464.
- Herman, L.H. 2001. Catalog of the Staphylinidae (Insecta: Coleoptera). 1758 to the end of the second millennium. Volumes I-VII. Bulletin of the American Museum of Natural History. 265: 1-4218.
- Hoffman, R.L. 1972. Studies on Anatolian callipodoid Diplopoda. Mitteilungen aus dem Hamburgischen Zoologischen Museum und Institut. 69: 91-108.
- Hoffman, R.L., Lohmander, H. 1964. The Diplopoda of Turkey Part I. Introduction. Part II. Order Callipodida. Mitteilungen aus dem Hamburgischen Zoologischen Museum und Institut. 62: 101-151.
- Hoffman, R.L., Lohmander, H. 1968. The Diplopoda of Turkey Part III. Order Polydesmida. Mitteilungen aus dem Hamburgischen Zoologischen Museum und Institut. 63: 61-121.
- Jeannel, R. 1934. Coléoptères cavernicoles de la grotte de Fersine en Asie Mineure. Annales de la Société Entomologique de France. 103: 159-174 / 345-346.
- Jeannel, R. 1947a. Coléoptères cavernicoles de l'Anatolie recueillis par M. C. Kosswig. Notes Biospéologiques. 1: 9-15.
- Jeannel, R. 1947b. Coléoptères cavernicoles de l'Anatolie recueillis par M. C. Kosswig. Revue de la Faculté des Sciences de l'Université d'Istanbul. Série B. 12/2:81-88.
- Kosswig, K. 1952. Anadolu Mağaralarında Geziler. Biologi. 2 3/9: 89-95.
- Kovařík, F., Vlasta, D. 1996. First report of *Amblypygi* (Charinidae: *Charinus ioanniticus*) from Turkey. Klapalekiana. 32: 57-58.
- Kovařík, F., Fet, V., Soleglad, M.E., Yağmur, E.A. 2010. Etudes on iurids, III. Revision of the genus *Iurus* Thorell, 1876 (Scorpiones: Iuridae), with a description of two new species from Turkey. Euscorpius. 95: 1-212.
- Kunt, K.B., Bayram, A., Yağmur, E.A., Danişman, T. 2008a. Checklist of the Pseudoscorpions of Turkey (Pseudoscorpionida; Arachnida). Turkish Journal of Arachnology. 1/1: 70-84.

- Kunt, K.B., Yağmur, E.A., Elverici, M. 2008b. The cave dwelling arthropods of Dim cave (Turkey: Antalya: Alanya). *Munis Entomology & Zoology*. 3/2: 682-690.
- Kunt, K.B., Yağmur, E.A., Durmuş, H., Özkütük, R.S. 2008c. New Faunistic Records From Turkish Caves for the Family Nesticidae (Arachnida; Araneae). *Turkish Journal of Arachnology*. 1/2: 166-169.
- Kunt, K.B., Bayram, A., Yağmur, E.A., Kaya, R., Uğurtaş, İ.H. 2010. The first record of genus *Lipocrea* Thorell, 1878 in Turkey (Araneae, Araneidae). *Biological Diversity and Conservation*. 3/1: 70-74.
- Lang, J. 1964. Diplopoden aus Griechenland, Kreta, der Türkei und Iran aus den Sammlungen von Dr. K. Lindberg. *Vestnik Československé Společnosti Zoologické*. 28/3:237–246.
- Lindberg, K. 1952a. Notes sur quelques grottes de la Turquie. II. Avec liste des Cyclopidés, Blattides, Grillacrides et Lépidoptères récoltés dans des grottes. *Annales de Spéléologie*. 9: 1-9.
- Lindberg, K. 1952b. Notes sur quelques grottes de la Turquie. Avec liste des Cyclopidés (Crustacés, Copépodes) recueillis dans ces grottes. *Annales de Spéléologie*. 7/1: 55-56.
- Lindberg, K. 1952c. Un nouveau Cyclopide (Crustacé, Copépode) cavernicole de la Turquie d'Europe. *Bulletin de la Société Zoologique de France*. 77: 437-440.
- Lindberg, K. 1953. Cyclopidés (Crustacés, Copépodes) de la Turquie en particulier comme habitants de grottes. *Hidrobiologi. Revue de la Faculté des Sciences de l'Université d'Istanbul. Série B*. 1/3: 149-185.
- Lindberg, K. 1954. Notes sur quelques grottes de la Turquie avec liste des Cyclopidés, Blattides, Gryllacrides et Lépidoptères récoltés dans des grottes. *Annales de Spéléologie*. 9: 1-9.
- Lindberg, K. 1955. Cyclopidés (Crustacés, Copépodes) de la Turquie. *Hidrobiologi, Revue de la Faculté des Sciences de l'Université d'Istanbul. Série B*. 2/4: 101-107.
- Lindberg, K. 1957. Cyclopidés (Crustacés, Copépodes) de la Turquie d'Asie. *Kunglige Fysiografiska Sällskapetets i Lund Förhandlingar*. 27/7: 73-84.
- Lindberg, K. 1958. Notes sur des grottes de la Turquie d'Asie. *Rassegna Speleologica Italiana*. 10. 1-2: 96-107.
- Lindberg, K. 1960. Revue des recherches biospéologiques en Asie moyenne et dans le sud du continent asiatique. *Rassegna Speleologica Italiana*. 12/2: 43-50.
- Mahnert, V. 1979. Pseudoscorpione (Arachnida) aus höhlen der Türkei und des Kaukasus. *Revue Suisse Zoologie*. 86/1: 259-266.
- Mendes, L.F. 1988. Sur deux nouvelles Nicoletiidae (Zygentoma) cavernicoles de Grèce et de Turquie et remarques sur la systématique de la famille. *Revue Suisse de Zoologie*. 95/3: 751-772.
- Nazik, L. 1985. Beyşehir Gölü (Konya) yakın güneyinin karst jeomorfolojisi. *İ.Ü. Deniz Bilimleri ve Coğrafya Enstitüsü. Jeomorfoloji A.B.D.* 92 sf.
- Omodeo, P. 1955. Lombrichi cavernicoli di Grecia e Turchia, raccolti dal Dr. K. Lindberg. *Annuario dell'Istituto e Museo di Zoologia della Università di Napoli*. 7: 1–16.
- Omodeo, P., Rota, E. 1991. Earthworms of Turkey II. *Bollettino di Zoologia*. 58: 171–181.
- Osborn, D.J. 1963. New distributional records of Bats from Turkey. *Mammalia*. 27/2: 210-217.
- Özbek, M., Güloğlu, M.O. 2005. A New Cave Amphipod From Turkey: *Gammarus ustaoglu* sp. nov. *Israel Journal of Zoology*. 51/2:147-155.
- Packard, A.S. 1888. The cave fauna of North America, with remarks on the anatomy of the brain and origin of the blind species. *Memoirs of the National Academy of Science*. 4: 1-156.
- Paksuz, S. 2004. Dupnisa mağara sistemi yarasaları (Mammalia; Chiroptera). *Trakya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoloji Anabilim Dalı*. 92 sf.
- Parzefall, J. 1983. In Memoriam. Professor Dr mult. Curt Kosswig (30th october 1903 - 29th march 1982). *MB X* : 11-12.
- Pesce, G.L. 1992. Cyclopidés from ground waters of Turkey, and description of *Diacyclops languidoides anatolicus* n. ssp. (Crustacea, Copepoda). *Fragmenta Entomologica*. 24/1:1-12.
- Popov, A. 1974. Eine neue *Discoptila* aus Anatolischen höhlen (Orthoptera, Gryllidae). *Internationaal Journal of Speleology*. 6/4: 353-358.
- Rähle, W., Riedel, A. 1987. Eine neue, unterirdisch lebende Zonitiden-Art (Gastropoda: Stylommatophora) aus Südwestanatolien, Türkei. *Zoologische Mededelingen*. 61/15: 203-207.
- Rampini, M., di Russo, C. 2003. Una nuova specie di *Troglophilus* di Turchia (Orthoptera, Rhaphidophoridae). *Fragmenta Entomologica*. 34/2:235-247.
- Riedel, A. 1959. Über drei Zonitiden-Arten (Gastropoda) aus den Höhlen der Türkei. *Annales Zoologici*. 18/9: 141-160.
- Riedel, A. 1984. Zwei neue unterirdische Zonitidae aus der Türkei (Gastropoda, Stylommatophora). *Malakologische Abhandlungen*. 9/17: 165-170.
- Roewer, C.F. 1959. Die Araneae, Solifuga und Opiliones der Sammlungen des Herrn Dr. K. Lindberg aus Griechenland, Kreta, Anatolien, Iran und Indien. *Göteborgs Kungliga Vetenskaps och Vitterhets Samhälles Handlingar*. 8/4: 1-47.
- Roewer, C.F. 1962. Über einige mediterrane Arachniden. *Fragmenta Entomologica*. 4: 11-18.
- Sbordoni, V., Vigna Taglianti, A. 1989. Zoological researches in the Near East by the Universities of Rome. 121. List of contributions. *Fragmenta Entomologica*. 21/2: 117-130.

- Scheerpeltz, O. 1958. Wissenschaftliche Ergebnisse der von Herrn Dr. K. Lindberg, Lund, im Jahre 1956 nach der Türkei und Armenien unternommenen Reise. Coleoptera-Staphylinidae. Entomologisk Tidskrift (Supplementum). 78: 3-37.
- Selvi, B. 1999. Ballica Mağarası (Tokat) Alg Florası. Gaziosmanpaşa Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü. 83 sf.
- Sket, B. 1986. Hirudinea. In (Ed.) Botosaneanu, L., Stygofauna Mundi: A Faunistic, Distributional, and Ecological Synthesis of the World Fauna inhabiting Subterranean Waters (including the marine interstitial). 250-253.
- Strasser, K. 1975. Über einige Diplopoden aus der Türkei. Revue Suisse de Zoologie. 82: 585–597.
- Strinati, P. 1959. Mission Coiffait-Strinati en Macédoine, Grèce et Turquie, Avril-Mai 1965; Chiroptera. Mammalia. 23/1: 72-76.
- Strouhal, H. 1953a. Neue Trichoniscinen aus Türkischen Höhlen. (2. Beitrag zur Kenntnis der Türkischen Isopoden). Notes Biospéologiques. 8/2: 167-183.
- Strouhal, H. 1953b. Die Cylisticini (Isop. terr.) der Türkei (1. Beitrag zur Kenntnis der türkischen Isopoden). Revue de la Faculté des Sciences de l'Université d'Istanbul. Série B. 18. 3/4: 353-372.
- Strouhal, H. 1963. Die Haplophthalmus-Arten der Türkei (Isop. terr.) (4. Beitrag zur Kenntnis der türkischen Isopoden). Annalen des Naturhistorischen Musseum, Wien. 66: 385-406.
- Strouhal, H. 1971. Die Isopoda terrestria der Höhlen von Eregli am Scharzen Meer (5. Beitrag zur Kenntnis der Türkischen Isopoden). [The terrestrial Isopodia from the Eregli caves, Black Sea]. Internatiaonal Journal of Speleology. 3. 3/4: 351-385.
- Topçu, A., Kunt, K.B. 2005. Cave Dwelling Spiders of Turkey. In: Prof. Dr. İrfan Albayrak (Ed.), National Cave Days Symposium. Turkish Association for the Conservation of Nature. Ankara. pp. 183-196.
- Topçu, A., Türkeş, T., Seyyar, O. 2008. A new spider of the genus *Troglohyphantes* (Araneae: Linyphiidae) from a Turkish cave. Zoology in the Middle East. 45: 91-95.
- Us, P. 1974. Cave Orthoptera (Saltatoria: Rhaphidophoridae and Gryllidae) collected by Dr. Jean Gajac in Yugoslavia, Greece and Turkey. Entomologist's Monthly Magazine. 110:182-192.
- Vandel, A. 1957. Isopodes récoltés dans les grottes de la Crète par le Docteur K. Lindberg. Notes Biospéologiques. 12. 2: 81-101.
- Vandel, A. 1980. Les Isopodes terrestres (Oniscoidea) recueillis en Turquie orientale et en Irak par le professeur Curt Kosswig. Bulletin De La Societe D Histoire Naturelle De Toulouse. 116. 1/2: 83-119.
- Verhoeff, K.W. 1936. Über einige Myriapoden und einen Isopoden aus Mediterranen Höhlen. Mitteilungen von Höhlen und Karstforschung. 4: 155–162.
- Verhoeff, K.W. 1940. Über Diplopoden aus der Türkei. Revue de la Faculté des Sciences de l'Université d'Istanbul. 5: 1-49.
- Verhoeff, K.W. 1941. Asiatische Beiträge V., VI. Revue de la Faculté des Sciences de l'Université d'Istanbul. 6: 277–318.
- Verhoeff, K.W. 1943. Üeber Diplopoden aus der Türkei. III. Zoologische Anzeiger. 143: 216-242.
- Verrier, M.L. 1955. Ephéméroptères capturés par M. K. Lindberg en Turquie. Bulletin Société Entomologique de France. 60/7: 98.
- Vigna Taglianti, A. 1988. A new cave Amphipod of the Hadziid group from Turkey (Crustacea, Amphipoda, Melitidae). Bollettino del Museo Civico di Storia Naturale di Verona. 14: 439-452.
- Vigna Taglianti, A., Zapparoli, M. 2000. Zoological researches in the Near East by the Universities of Rome. 198. List of contributions, 1990-2000. Fragmenta Entomologica. 32/1: 1-10.
- Wiehle, E. 1963. Über *Nesticus borutzkyi* Reimoser (Arach., Araneae). Senckenbergiana Biologica. 44/5: 436-439.
- Yamaç, M., Erginbaş, G., Şahin, N., Işık, K., Karaduman, A., Aslan, C., Altınay, B., Çakmak, G. 2005. Some biological activities of Actinomycete isolates from Ayvacık Düdeni cave (Ödemiş-İzmir). In: Prof. Dr. İrfan Albayrak (Ed.), National Cave Days Symposium. Turkish Association for the Conservation of Nature. Ankara. pp. 169-181.
- Zapparoli, M. 1989. Chilopodi di Turchia. II. Una nuova specie cavernicola del genere *Harpolithobius* Verhoeff, 1904 (Chilopoda, Lithobiomorpha). Fragmenta Entomologica. 21/2: 131-136.
- Zapparoli, M. 1994. Chilopodi di Turchia. IV. Specie del genere *Lithobius* Leach, 1814 s. str. (Chilopoda, Lithobiomorpha). Fragmenta Entomologica. 25/2: 175-256.
- Zicsi, A. 1973. Regenswürmer (Oligochaeta, Lumbricidae) aus der Türkei. Acta Zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae. 19. 1/2: 217-232.

(Received for publication 27 August 2009; The date of publication 01 August 2010)

Morphological and anatomical properties of the genus *Crithopsis* (Poaceae) in Turkey

Evren CABİ^{*1}, Musa DOĞAN¹, Özlem MAVİ¹

¹ Middle East Technical University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Biological Sciences, Ankara, Turkey

Abstract

C. delileana (Schult.) Roshev., the only member of the genus *Crithopsis* is taxonomically revised on the basis of herbarium materials, field observations, and laboratory examination. Ninety accessions belonging to 18 populations of *C. delileana* were subjected to Principal Component Analysis in order to determine the variability and the structure of its natural populations of based on morphology. The results of statistical analysis showed that the variability among the populations does not permit to distinguish any intra-specific categories. In addition to the statistical analysis, emended and updated description along with a distribution map of this species and the vegetative anatomical characters are also given.

Key words *Crithopsis delileana*, morphological variability, distribution, anatomy, Turkey.

----- * -----

Türkiye’de bulunan *Crithopsis* (Poaceae) cinsinin morfolojik ve anatomik özellikleri

Özet

Crithopsis cinsinin tek üyesi olan, *C. delileana* (Schult.) Roshev., herbaryum materyalleri, arazi gözlemleri ve laboratuvar incelemelerine dayanılarak taksonomik olarak revize edildi. *C. delileana*’nın 18 popülasyonuna ait 90 birey, *C. delileana* popülasyonlarının morfolojik açıdan yapısını ve çeşitliliğini belirlemek amacıyla, Temel Bileşen analizinde kullanıldı. İstatistiksel analizin sonuçları göstermiştir ki; popülasyonlar arasındaki varyasyonlar tür içi bir taksonun ayrılmasına izin vermemektedir. İstatistiksel analize ek olarak, güncellenmiş ve genişletilmiş tür tanımı aynı zamanda bu türün dağılım haritası ve vejetatif anatomik karakterleri de verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Crithopsis delileana*, morfolojik çeşitlilik, dağılım, anatomi, Türkiye.

1. Introduction

C. delileana (Schult.) Roshev., is the only member of the genus *Crithopsis* Jaub. & Spach (Poaceae; Triticeae). Its distribution extends from western Afghanistan and Baluchistan to Morocco (Frederiksen, 1993). Löve (1984) proposed that it carries the K genome. Sakamoto and Muramatsu (1965) were the first to report its chromosome number as $2n = 14$. This number was confirmed by Sakamoto (1973) and Frederiksen (1993) on the bases of the different populations collected from Syria, Iraq, Crete, Greece, and Palestine.

With respect to their common morphological feature, sharing similar spike morphology (2-3 spikelets per node), the diploid genera *Crithopsis*, *Taeniatherum* Nevski and *Psathyrostachys* Nevski, and *Hordeum* L. have been considered rather closely related (Frederiksen and Seberg, 1992; Bothmer et al., 1995).

In the Flora of Turkey, Melderis (1985) recognized one species in the genus named as *C. delileana*. According to this account, *C. delileana* was confined to South Anatolia where it was recorded from three locations.

In spite of the several studies done on the tribe Triticeae in the literature (Schwendener, 1890; Metcalfe, 1960; Watson and Dallwitz, 1992; Terrel and Peterson, 1993; Xu and Zhou, 2008), there was a limited number of studies

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: ecabi@metu.edu.tr

based on the anatomy of the genus *Crithopsis*.

This is the sixth paper from the series: Taxonomic revision of the tribe Triticeae Dumort. in Turkey which is funded by TÜBİTAK TBAG. Former five, have been accomplished on the taxonomy, palynology and anatomy of certain genera found in tribe Triticeae in Turkey by the authors (Cabi and Doğan, 2009; Cabi et al., 2009; Özler et al., 2009; Başer et al 2009; Cabi et al., 2010). Doğan (1988, 1991, 1992, and 1997) was also carried out extensive taxonomical studies on the genera of the tribe Aveneae, Agrostideae, Phalarideae and Phleaeae in Turkey.

In this paper, in an attempt to revise the genus *Crithopsis* in Turkey, a detailed account of morphological, ecological and anatomical features of the genus *Crithopsis* is given.

2. Material and methods

Since 2006, as a part of a revisional study of the tribe *Triticeae* Dumort. in Turkey, the authors have carried out extensive field studies and collected a large number of specimens of the genus *Crithopsis*. The specimens were first carefully pressed and dried using the standard techniques for field and laboratory analysis given by Davis and Heywood (1973). Morphological measurements were made on fresh and herbarium material with the use of Leica L2 Stereomicroscope and Leica Application Suite software package. During measurements largest specimen and complete spike on each specimen is chosen and measured. Measurements of the spikelets and florets were accomplished on the spikelets dissected from the middle part of spike. Each population sample constitutes minimum ten plants. The material was deposited in the Plant Systematic and Biodiversity Laboratory in the Department of Biological Sciences Middle East Technical University.

For statistical analysis, the population samples were analyzed with respect to 10 numerical characters (Table 1). Each Operational Taxonomic Unit (OTU) scored in this study, was chosen from the most complete and largest spikes on each sheath. The initial character set was established by reviewing published keys. This set was amended, after examination of material collected from the field and also herbarium specimens from major herbaria, to include additional characters that appeared to be taxonomically important and to exclude characters that were invariant among the specimens. This resulted in selection of 10 characters (Table 1) which were scored on all OTU's Inter and Intra population variability was characterized using arithmetic means, minimum and maximum values, and Principal component analysis-PCA (Sneath and Sokal, 1973) The PCA analysis was carried out with the use of the software package MVSP version 3.1 (Kovach, 1999). PCA was performed using Gower's (1971) General Similarity Index so as to generate a distance matrix. This distance matrix was used for PCA analysis with the help UPGMA algorithm. The advantage of Gower's coefficient is the allowing the presence of a mixture of all variable types and tolerates missing values as well (Mason et al., 2005).

For anatomical studies some of the freshly obtained materials were preserved in 70% ethyl alcohol solutions. After the fixation in formalin-acetic acid-alcohol (F.A.A.) solution for 48 hours, the fixative was removed by distilled water. Then the specimens were dehydrated before embedding. They were embedded into paraffin and sectioned by applying the Johansen's (1944) paraffin sectioning method. The sections were stained by Safranin and mounted by Entellan. Observations were acquired by using Euromex FE 2025 microscope and photographed by using Euromex CMEX DC.1300 camera.

Table 1. Quantitative characters used in Principal Component Analysis (PCA)

1. CLe. Culm length (cm)
2. LbLe. Leaf blade length (cm)
3. LbWi. Leaf blade width (mm)
4. SLe. Spike length (cm)
5. RhILe. Rhachis internodes length (mm)
6. LLe. Body of lemma length (mm)
7. AofLL. Awn of lemma length (mm)
8. GLe. Glume length (mm)
9. NSps. Number of spikelets at each node
10. FnSp. Florets number at each spikelet
11. GVn. Glume vein number

3. Results and discussion

3.1. Morphology

It should be noted that the populations belonging to *C. delileana* do not show any differentiation with respect to their geographical distribution. Quantitative characters used to construct scatter diagram (Figure 1) show great variation. Culm length and glume length are the most variable characters among the studied characters. The observations and measurements showed that culm length may show variability even among the representatives of the

same populations collected at different times (Figure 1).

Principal Component Analysis. The first two principal components accounted for 75.48%, 20.131% respectively, of the total variance. Culm, lemma and glume lengths contributed most of the first and second axis. The projection of the OTU's onto the first two components (Figure 2) revealed any strongly defined groups among the OTU's.

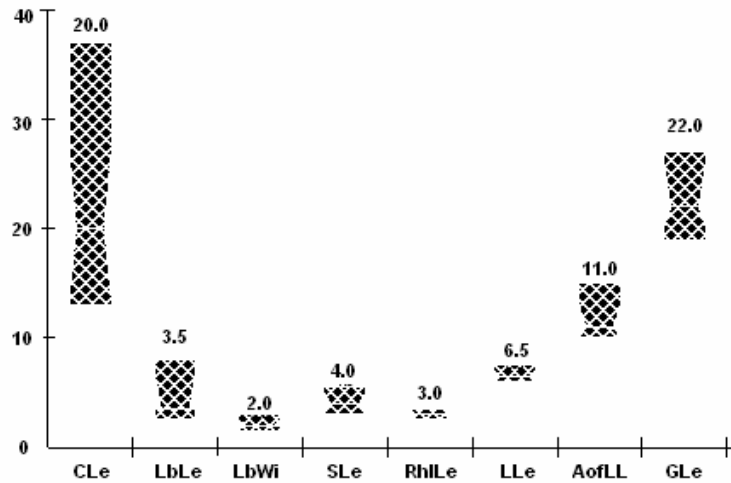

Figure 1. Box plot graph of the quantitative characters.

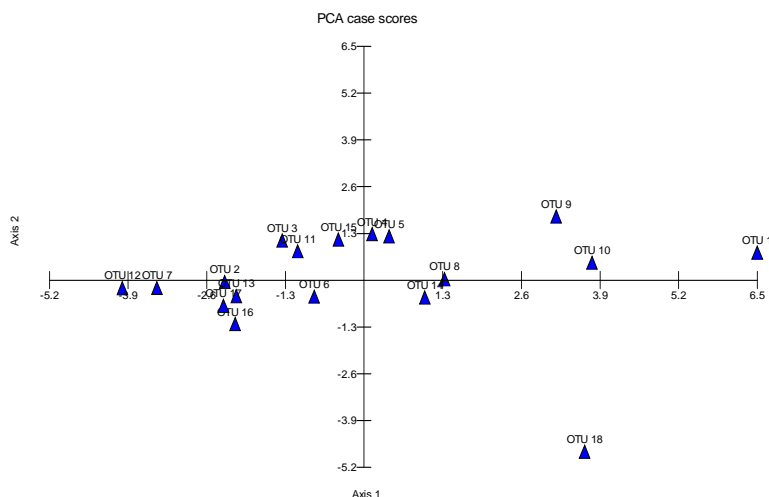

Figure 2. Principal Component Analysis (PCA)-scatter diagram of specimens from 18 populations of *C. delileana*

Crithopsis Jaub. & Spach

Annual. Culms herbaceous, slightly geniculate at base then ascending or strongly decumbent. Culm nodes glabrous. Leaves linear acuminate; flat or becoming folded towards apex. Auricles present, falcate shaped. Ligule membranous. Inflorescence a dense spike consisting of fully fragile rachis segments. Rachis segments densely and rigidly pilose on margins. Spikelets in pairs at each rachis node, with 2 florets, the lower floret bisexual, the upper one rudimentary; rachilla disarticulating below florets. Spikelets distinctly longer than adjacent internodes, about > 4x length. Glumes coriaceous, strap-shaped, longer than florets, scabrid. Lemma of fertile floret oblong-lanceolate, flattened dorsally, scabrid, often slightly verrucose below, scabrid and \pm hirsute above, gradually tapering into flattened, scabrid awn. Palea two keeled, ciliate on the keels. Caryopsis adherent to palea and lemma, longitudinally grooved, dorsiventrally compressed, oblong-elliptic in outline, hairy at apex; hilum long linear. Endosperm flinty. – A monotypic genus.

The name of *Crithopsis* was originated from the Greek *krithe* (barley) and *opsis* (appearance-from the fancied resemblance of the inflorescence to the barley ear) (Bor, 1968).

C. delileana (Schult.) Roshev., Zlaki 319 (1937). Syn: *Elymus geniculatus* Delile, Fl. Egypt 30, t. 13 f. 1 (1812) non Curtis (1790); *E. delileanus* Schult., Syst. Veg. ed. 15, 2 Mant. 424 (1824); *Crithopsis rhachitrichus* Jaub. & Spach, Ill. Pl. Or. 4: 30, t. 321 (1851). Ic: Fl. Iraq 9: t. 77 (1968).

Culms 6.5-49 cm long with 2-3 glabrous nodes, usually fasciculate, geniculate at base. Leaf blades 2.5-8 x 1.5-3 mm broad, scabrid, sparsely pilose, leaves are becoming folded towards apex. Spike to 3.5 cm (excl. awns). Glumes equaling, 17-25 mm long (incl. awns), gradually tapering into an awn, longer than the adjacent lemmas, narrow, up to 0.5 mm wide; subulate; scabrid or shortly pilose especially on nerves, 3-5 nerved. Lemmas of fertile florets 5.5-7.5 mm, with awn 6-12.5 mm long, wider than glumes (up to 1.2 mm wide), sparsely pilose. Palea as long as or slightly shorter than body of lemmas, membranous, two keeled without cleft at apex, ciliate on keels. Anthers are short up to 1 mm long. Caryopsis up to 5 mm long.

Chromosome number $x=7$, $2n=14$. diploid. Genomic symbol **K** (Genome designations as recommended by the International Triticeae Consortium; <http://herbarium.usu.edu/Triticeae/genmsymb.htm>).

Fl. 4-5. Sandy, calcareous soils, arid steppe, 11-1003 m.

Type: [Egypt] à Alexandrie dans les champs d'orge, entre le lac Mareotis et la mer, iii 1800, *Delile* (holo. MPU).

Examined specimens: **S. Anatolia, C4 Mersin:**, Silifke, Mersin to Tarsus, 11 m, $36^{\circ} 20.357' N$ $33^{\circ} 54.892' E$, 01 May 2008, *E.Cabi* 2751 (**new record for C4 grid square**). **C6 Gaziantep:** Doğanpınar to Karkamış, Arıkdere village gravestone, 2 km to Akçaköy, 439 m, $36^{\circ} 49.394' N$ $37^{\circ} 50.692' E$, 21 Apr 2007, *E.Cabi* 1757. **C6 Hatay:** Reyhanlı, around Cilvegözü village, 265 m, $36^{\circ} 14.878' N$ $36^{\circ} 37.889' E$, 03 May 2008, *E.Cabi* 2805. **C6 Kilis:** Islahiye to Kilis, after Musabeyli, 478 m, $36^{\circ} 48.452' N$ $36^{\circ} 59.992' E$, 21 Apr 2007, *E.Cabi* 1747. **C6 Adiyaman:** Besni, Çakırhöyük district, 610 m, $37^{\circ} 33' 22'' N$ $37^{\circ} 48' 33'' E$, 20 May 2007, *E.Cabi* 2154. **C7 Urfa:** Ceylanpınar State Farm, Çevri mainroad, 478 m, $36^{\circ} 58.254' N$ $39^{\circ} 38.642' E$, 22 May 2007, *E.Cabi* 2232. **Urfa:** Ceylanpınar State Farm, South of Horozviran, 471 m, arid environments, $36^{\circ} 51.904' N$ $39^{\circ} 34.410' E$, 22 May 2007, *E.Cabi* 2229. **Urfa:** Urfa to Akçakale, 8 km to Büyükhana, 600 m, $37^{\circ} 04.618' N$ $38^{\circ} 50.550' E$, 22 Apr 2007, *E.Cabi* 1790. **Urfa:** Birecik to Urfa, 20 km before to Urfa, calcareous steppes, 654 m, $37^{\circ} 05.093' N$ $38^{\circ} 36.606' E$, 22 Apr 2007, *E.Cabi* 1785, **Urfa:** 3 km before Birecik hydroelectric power station, 379 m, $37^{\circ} 03.537' N$ $37^{\circ} 55.870' E$, 22 Apr 2007, *E.Cabi* 1770, **Urfa:** Ceylanpınar State Farm, Güzelyat area, N of Avea base station, *E.Cabi* 1871, **Urfa:** Ceylanpınar State Farm, 8 km from Yassitepe gendarme station to Büyükyıldız, 442 m, $36^{\circ} 42.806' N$ $39^{\circ} 32.928' E$, 23 Apr 2007, *E.Cabi* 1868, **Urfa:** Ceylanpınar State Farm, Kazıktepe sheep enterprise, 419 m, $36^{\circ} 48.927' N$ $39^{\circ} 51.270' E$, 23 Apr 2007, *E.Cabi* 1852, **Urfa:** Ceylanpınar State Farm, Gökçayır cattle enterprise, 417 m, $36^{\circ} 48.927' N$ $39^{\circ} 51.270' E$, 23 Apr 2007, *E.Cabi* 1845, **Urfa:** Urfa to Antep, 5 km from Urfa, 661 m, $37^{\circ} 03.113' N$ $38^{\circ} 14.411' E$, 23 Apr 2006, *E.Cabi* 113, **Urfa:** Suruç to Birecik, 750 m, roadsides, $37^{\circ} 03.286' N$ $38^{\circ} 07.992' E$, 29 Apr 2006, *E.Cabi* 244, **Urfa:** Ceylanpınar State Farm, Gökçayır işletmesi, 384 m, $36^{\circ} 49.080' N$ $39^{\circ} 57.227' E$, 23 Apr 2007, *E.Cabi* 1823, **Urfa:** Viranşehir to Urfa, 66 km before Urfa, 627 m, $37^{\circ} 13' 34'' N$ $39^{\circ} 26' 21'' E$, 22 May 2007, *E.Cabi* 2220, **C8 Mardin:** around train station, 666 m, $37^{\circ} 17' 10'' N$ $40^{\circ} 44' 06'' E$, 23 May 2007, *E.Cabi* 2289, **Mardin:** S. of Gercüş, 1003 m, $37^{\circ} 33' 52'' N$ $41^{\circ} 22' 35'' E$, 23 May 2007, *E.Cabi* 2295 (**new record for C8 grid square**) (Figure 3).

General Distribution: Crete, Cyprus, Syria, Palestine, Jordan, Egypt, Iraq, Iran, Libya.

Phytogeography: Multi regional (Holoarctic and Palearctic, Tethyan, African, Mediterranean, Saharo-Sindian, Ir.-Tur. element).

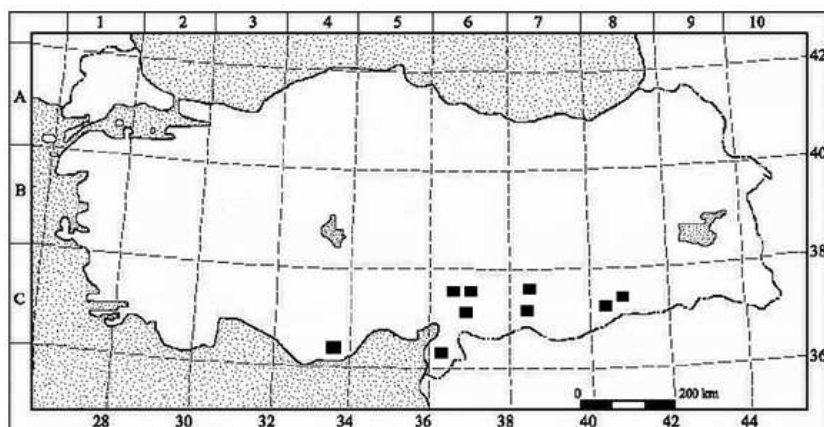

Figure 3. Updated geographic distribution of *C. delileana*

3.2. Ecology

The genus *Crithopsis* is a typical representative of Sakamoto's (1982) Mediterranean group in the Triticeae, comprising Mediterranean central Asiatic genera such as *Heteranthelium*, *Aegilops*. The members of this genus are confined to Mediterranean central Asiatic region with a climate of hot, dry summers and winter rainfall, changing inland to drier continental with cold winters.

In Turkey the distribution is confined to the eastern parts of South Anatolia. Its distribution range especially extends from C4 to C8 grid squares. Annual habit of this genus is an advantageous life strategy with seasonal rainfall. The seeds of this genus go into the dormancy periods to survive during the hot summers.

C. delileana grows on sandy arid areas, pastures, roadsides, edges of cultivated lands. Other species grow within the habitats of *C. delileana* are *Cynosurus cristatus* L., *Taeniatherum caput-medusae* (L.) Nevski, *Hordeum spontaneum* K.Koch, *H. murinum* L., *Aegilops geniculata* Roth, *Ae. crassa* Boiss., *Ae. tauschii* Coss., *Echinaria capitata* (L.) Desf., *Cynosurus echinatus* L.

The genus is a typical lowland genus with just only one accession from 1000 m. The general altitudinal distribution of the genus varies from 11 m (the accession gathered from Mersin) to 1003 m (the accession gathered from Mardin, Gercüş). During the revisional study of the tribe *Triticeae* throughout the Turkey, two new records for the grid squares C4 and C8 were found.

The threat category of *C. delileana* was assessed as vulnerable (VU) in Turkish Red Data Book (Ekim *et al.* 2000). According to the recent field surveys conducted by us, although the species is distributed more than 10 locations, the populations of *C. delileana* are still vulnerable to grazing activity of the sheeps and cattle. Distribution area is affected by anthropogenic factors such as habitat degradation and overgrazing. The effects of overgrazing seems to be so high especially due to the dry and hot summers (IUCN 2001; Criteria B and C).

Figure 4. *C. delileana* in its native habitat

3.3. Vegetative Anatomy

The transverse sections of the stem, root and leaf and its surface view are shown in Fig. 5. As seen in Fig. 5A, the bulliform cells of the leaf sections are not readily distinguishable. Also the mesophyll, including irregularly shaped cells with large intercellular cavities, is not differentiated into palisade and spongy parenchyma. The arrangement of sclerenchyma around the vascular bundles seems to be in different dispositions. There are adaxial and abaxial strands but, around the differentiated central vascular bundle there are both adaxial and abaxial girders, both of which are I-shaped.

The circular vascular bundles are of nearly the same sizes except the central vascular bundle which is the largest, and there seems to be double bundle sheathes around it. The outer sheath is parenchymatic, however, the inner one, which is not completely surrounded by the outer one, is sclerenchymatic. Metcalfe (1960) indicated that stomata of the leaves of Gramineae family can be distinguished according to their subsidiary cells. From this point of view, *C. delileana* has the stomata with two parallel subsidiary cells (Fig. 5D). The leaf surfaces also include papillae, prickles and macro hairs (Fig. 5B). Long cells have clearly thick and markedly sinuous walls with only one short cell between them.

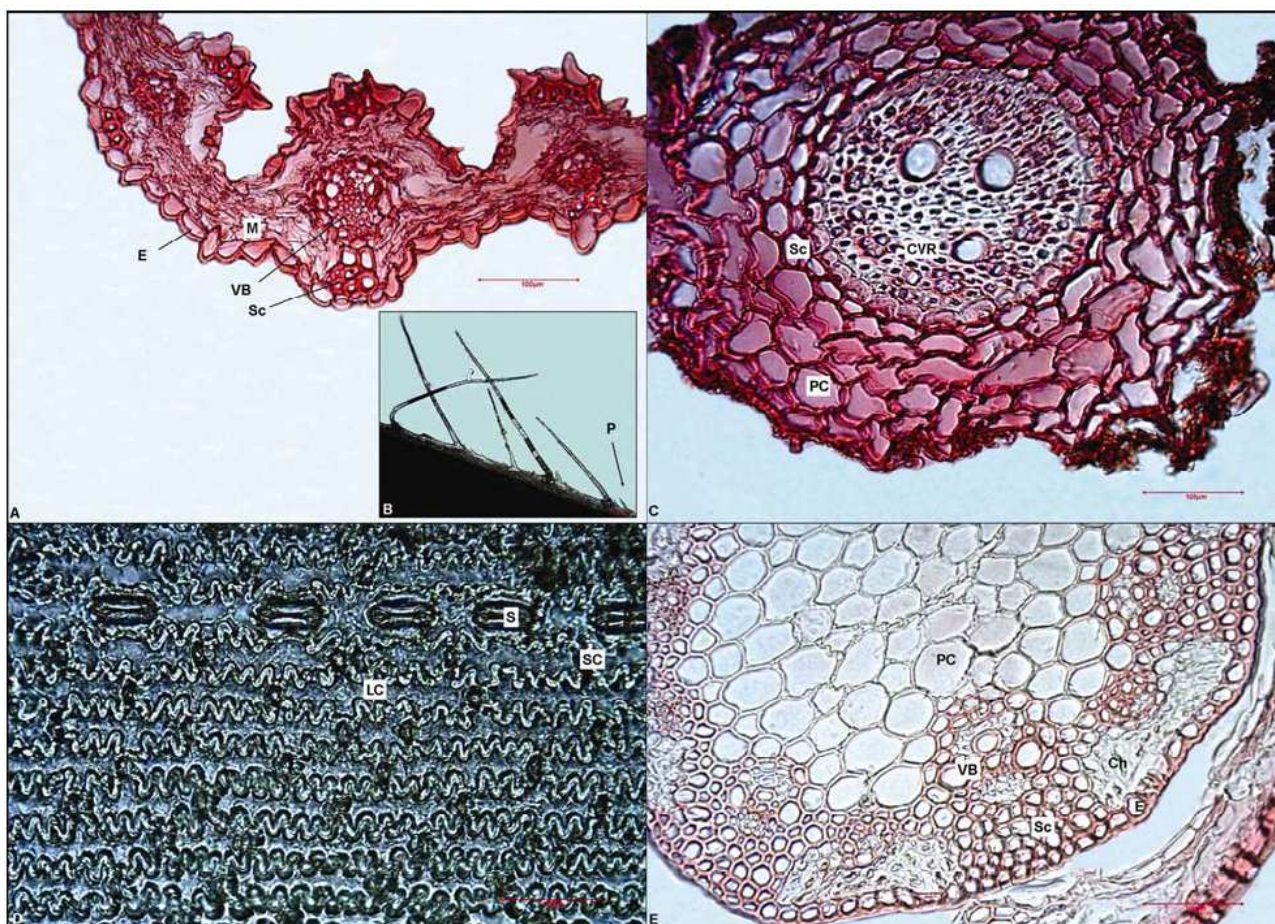

Figure 5. Sections of vegetative organs of *C. delileana* **A.** Transverse section of the leaf **B.** Hairs of the upper side of the leaf **C.** Transverse section of the root **D.** Surface view of the lower side of the leaf **E.** Transverse section of the stem

Ch: Chlorenchyma, **C.V.R.:** Central Vascular Region, **E:** Epidermis, **L.C.:** Long cell, **M:** Mesophyll **P:** Prickle, **P.C.:** Parenchymatous cells, **S:** Stomata, **SC:** Short Cell, **Sc:** Sclerenchyma, **VB:** Vascular Bundle

Stem transverse sections show that the vascular strands arise in a band of a circle, including the smaller and the larger bundles (Fig. 5E). These vascular bundles are connected to each other with sclerenchyma. However, only the larger bundles connect to the glabrous epidermis by sclerenchymatic girders separating the near columns of assimilatory tissue, called as chlorenchyma. The inner ground tissue of the large cells has thick cell walls, getting thinner towards the centre of the stem. These are parenchymatous cells that completely cover the middle region of the stem.

Transverse sections of grass roots show the same general type of anatomy (Metcalf, 1960). Epidermis subtended by a single layer of large cells (Fig. 5.C). Beneath the ring of epidermis, there is a broad multilayered cortex, including 4-6 layers of parenchymatous cells. The inner part of the cortex is made up of a single layered of sclerenchymatous cells. The endodermis is readily distinguishable with its thick walled and U-shaped cells. The central vascular tissue marked by conspicuously large metaxylem vessels and small strands of phloem alternating with them.

Acknowledgements

We wish to thank the curators of following herbaria ANK, GAZI, HUB, ISTE, E, K, BM, G, LE and WIR for allowing us to study their *Crithopsis* collections and the Scientific and Technical Research Council of Turkey (TUBITAK-TBAG-105 T 171) for their financial assistance.

References

- Başer, B., Özler, H., Cabi, E., Doğan, M. & Pehlivan, S. 2009. Pollen morphology of the genus *Eremopyrum* (Poaceae) in Turkey. –World Appl. Sci. J., 6(12): 1655-1659.
- Bor, N.L. 1968. Gramineae. – In: Towsend, C.C., Guest, E. & El-Rawi, A. (eds), Flora of Iraq. 9. Bagdad
- Bothmer, R., von Jacobsen, N., Baden, C., Jorgensen, R.B and Linde-Laursen, I. 1995. An ecogeographical study of the genus *Hordeum*. 2nd edn. Systematic and Ecogeographical Studies on Crop Gene pools 7. IPGRI, Rome.
- Cabi, E., Doğan, M., 2009. A first vouchered wild record for the flora of Turkey: *Aegilops juvenalis* (Thell.) Eig

- (Poaceae). Turk J Bot 33. 447-452.
- Cabi, E., Doğan, M., Başer, B., Us, E., Pehlivan, S. 2009. Morphological and Palynological features of the *Dasypyrum* (Poaceae) in Turkey. *Phytologia Balcanica* 15. 393-400.
- Cabi, E., Doğan, M., Mavi, Ö., Karabacak, E., Başer, B. 2010. *Elymus sosnowskyi* (Hackel) Melderis (Poaceae), a rare endemic species in Turkey. Turk J Bot 34. 105-114.
- Davis, P.H., Heywood V.H. 1973. Principles of angiosperm taxonomy. Huntington, New York: Robert E. Kieger Publishing Co.
- Doğan, M. 1988. A Scanning Electron Microscope Survey of Lemma in *Phleum*, *Pseudophleum* and *Rhizocephalus* (Gramineae). Notes RGB Edinburgh. 45/1. 117-124.
- Doğan, M. 1991. Taxonomic significance of vegetative and floral morphologies in the genus *Alopecurus* L. (Gramineae). Turk J Bot 15. 124-132.
- Doğan, M. 1992. Assessment of the morphological variation by means of numerical taxonomy in *Alopecurus* (Gramineae). *Flora et Vegetatio Mundi*. 9. 75-81.
- Doğan, M. 1997. Numerical taxonomic study on the genus *Alopecurus* L. Gramineae). *The Herb Journal of Systematic Botany* 4/2:71-76.
- Ekim, T., Koyuncu M, Vural M, Duman H, Aytaç Z., Adıgüzel N, 2000. Türkiye Bitkileri Kırmızı Kitabı (Red Data Book of Turkish Plants). Ankara: Türkiye Tabiatını Koruma Derneği ve Van 100. Yıl Üniv. Yayınları.
- Frederiksen, S. 1993. Taxonomic studies in some annual genera of the Triticeae (Poaceae). *Nord. J. Bot.* 13. 481- 493.
- Frederiksen, S., Seberg O, 1992. Phylogenetic analysis of the Triticeae (Poaceae). *Hereditas* 116. 15-19.
- Gower, J.C. 1971. A general coefficient of similarity and some of its properties. *Biometrics* 27. 857-874.
- IUCN 2001. IUCN Red List Categories Version 3.1. Gland and Cambridge: Prepared by the IUCN Species Survival Commission.
- Johansen, D.A. 1944. Plant Microtechnique, McGraw-Hill, New York.
- Kovach, W.L. 1999. MVSP a multivariate statistical package for windows, version 3.1. Pentraeth: Kovach Computing Services.
- Löve, A. 1984. Conspectus of the Triticeae. *Feddes Repert.* 95. 425-521.
- Mason, N.W.H., Mouillot, D., Lee, W.G., Wilson, J.B. 2005. Functional richness, functional evenness and functional divergence: the primary components of functional diversity. *Oikos* 111. 112-118.
- Melderis, A. 1985. *Crithopsis* Jaub.& Spach 231–232 in *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*, Vol. 9 (P.H. Davis, ed.). University Press, Edinburgh, Scotland.
- Metcalf, C.R. 1960. Anatomy of monocotyledones. I. Gramineae. Oxford, Clarendon Press.
- Özler, H., Cabi, E., Us, E., Doğan, M., Pehlivan, S. 2009. Pollen morphology of *Agropyron* Gaertner in Turkey. *Bangladesh J. Pl. Taxon.*, 16(1). 21-28.
- Sakamoto, S., Muramatsu M. 1965. Morphological and cytological studies on various species of Gramineae collected in Pakistan, Afghanistan and Iran. In: Results of the Kyoto University Scientific Expedition to Karakoram and Hindukush, 1955, vol. I (ed K. Yamashita). 119-140.
- Sakamoto, S., 1973. Patterns of phylogenetic differentiation in the tribe Triticeae. *Seiken Ziho* 24. 11-31.
- Sakamoto, S., 1982. The Middle East as a cradle for crops and weeds. In: Holzner, W.&N. Numata (eds.) *Biology and ecology of weeds*: p. 98.
- Schwendener, S. 1890. Die Mestomscheiden der Gramineen-blätter. *Sitzber. Akad. Berlin.* 405-426.
- Sneath, P.H.A. and Sokal, R.R. 1973. Numerical Taxonomy, San Francisco: W. H. Freeman
- Terrell, E. E. and Peterson P.M. 1993. Caryopsis Morphology and Classification in the Triticeae (Pooideae: Poaceae). *D.C. Smithsonian Contributions to Botany.* 83. 1-25
- Watson, L., Dallwitz, M.J. 1992 onwards. The grass genera of the world: descriptions, illustrations, identification, and information retrieval; including synonyms, morphology, anatomy, physiology, phytochemistry, cytology, classification, pathogens, world and local distribution, and references. CAB International, Wallingford.
- Xu, Z., Zhou, G., 2008. Responses of leaf stomatal density to water status and its relationship with photosynthesis in a grass. *Journal of Experimental Botany* 12/59.3317-3325.

(Received for publication 02 September 2009; The date of publication 01 August 2010)

The Flora of the İnegöl Mountain (Gümüşhacıköy/Amasya, Turkey)

Cengiz YILDIRIM^{*1}, Mahmut KILINÇ²

¹ Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, 05189, Amasya, Türkiye

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, 55139, Samsun, Türkiye

Abstract

In this article, the floristical characteristics of İnegöl Mountain are given and the vascular plant species growing there are documented. The İnegöl mountain belongs to A5 square according to the Davis' grid system relating to the floristic aspect. Approximately 1700 plant samples were collected and identified from the İnegöl mountain between 2005-2008. After the identification studies, 291 genera and 661 species and subspecies taxa belonging to the 71 families were determined. 103 items (15,6 %) Euro-Siberian, 99 items (15,0 %) Iranian-Turanian, 43 items (6,5 %) Mediterranean region are the floristic elements of 661 species and subspecies taxa identified in the research area. The rest 418 items (63 %) are the elements of one or more unknown floristic regions. The first 5 families which contain the most taxa are listed below according to the distribution of taxa relating to the families in the research area. They are *Compositae* 87 (13,2 %) taxa, *Leguminosae* 69 (10,4 %) taxa, *Labiatae* 60 (9,1 %) taxa, *Cruciferae* 41(6,2 %) taxa and *Boraginaceae* 34 (5,1 %) taxa. 77 plants (11,65 %) in the reseach area are endemic.

Key words: Flora, İnegöl Mountain, Gümüşhacıköy, Amasya, Turkey

----- * -----

İnegöl Dağı (Gümüşhacıköy-Amasya, Türkiye) Florası

Özet

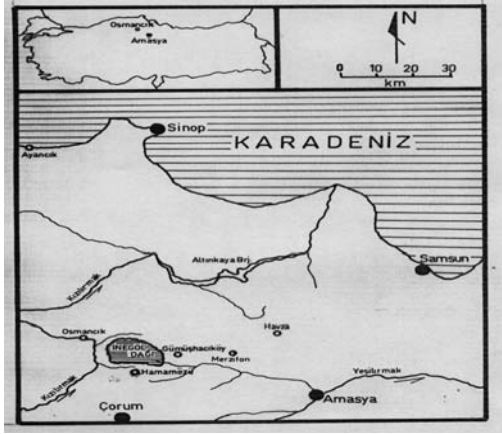
Bu çalışmada İnegöl Dağı (Gümüşhacıköy-Amasya) ve çevresinin florası araştırılmıştır. İnegöl Dağı floristik açıdan Davis'in Grid sistemine göre A5 karesi içerisine girer. İnegöl Dağından 2005-2008 yılları arasında yaklaşık 1700 bitki örneği toplanarak teşhis edilmiştir. Teşhis çalışmaları sonucunda 71 familyaya ait 291 cins ve 661 tür ve tür altı taksona ulaşılmıştır. Araştırma alanında tespit edilen 661 tür ve tür altı taksondan; 103 tanesi (% 15,6) Avrupa-Sibirya, 99 tanesi (% 15,0) İran-Turan, 43 tanesi de (% 6,5) Akdeniz floristik bölgesi elementidir. Geriye kalan 418 tanesi (% 63) ise birden fazla bölgesel ya da floristik bölgesi bilinmeyenlerdir. Araştırma alanındaki taksonların familyalara dağılımına göre en fazla takson içeren ilk 5 familya şu şekilde sıralanmaktadır. *Compositae* 87 (%13,2) takson, *Leguminosae* 69 (%10,4) takson, *Labiatae* 60 (%9,1) takson, *Cruciferae* 41(%6,2) takson, *Boraginaceae* 34 (%5,1) takson şeklindedir. Araştırma alanında bulunan bitkilerden 77 (% 11,65) tanesi endemiktir.

Anahtar kelimeler: Flora, İnegöl Dağı, Gümüşhacıköy, Amasya, Türkiye

1. Giriş

İnegöl Dağları, Karadeniz Bölgesi'nin Orta Karadeniz Bölümü'nün iç kesimlerinde yer almaktadır. İdari bakımdan Amasya ve Çorum illeri sınırları içinde yer alan İnegöl Dağı üzerinde hem daimi, hem de geçici kır yerleşim birimleri bulunur. İlçe merkezi durumundaki büyük yerleşim merkezleri daha çok İnegöl Dağı'nın çevresinde bulunan alanlarda toplanmıştır. İnegöl Dağı'nın doğusunda Gümüşhacıköy-Amasya, batısında Osmancık-Çorum ve güneyinde Hamamözü-Amasya ilçeleri bulunmaktadır (Şekil 1).

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: cyildirim05@gmail.com

Şekil 1 Araştırma alanının coğrafi konumu

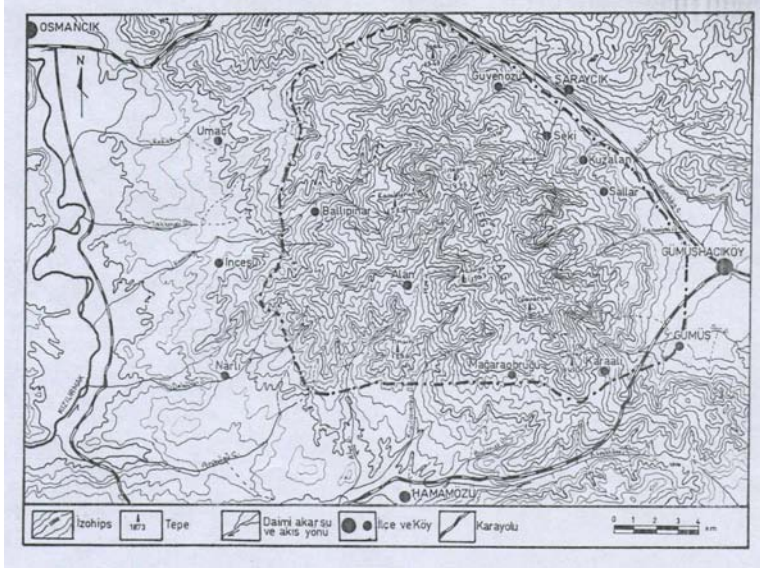
Araştırma alanının yer aldığı, Gümüşhacıköy ilçesi, 40.53 enlem ve 35.13 boylamları arasında yer almakta olup deniz seviyesinden yüksekliği 770 m.dir.Osmancık ilçesi ise 40.58 enlem ve 34.48 boylamları arasında yer almakta olup deniz seviyesinden yüksekliği 410 m.dir. Araştırma alanı olarak seçilen İnegöl Dağı, Amasya il merkezinin batısında olup, Amasya ve Çorum illeri sınırındadır. Davis'in Grid sistemine göre A5 karesi içerisine girer.

Araştırma alanı, doğu yüzünde Gümüş kasabası ve İmirler, Kılınçarslan, Karaali köyleri, batısında Güvenözü ve Çampınarı köyleri, güneyinde Alan ve Arpaderesi köyleri, kuzeyinde ise Sallar, Sekü, Kuzalan, Bacakoğlu köyleri ile sınırlandırılmıştır.

Ayrıca araştırma alanının farklı yer ve yükseltilerinde yaz mevsiminde yaylacılık yapılmaktadır. Bunlardan başlıcaları İnegöl, Çampınarı, Kırca, Çökek, Sarıçam, Bentler, Yılanoğlu, Güvenözü, Kuzpınarı, Damlaca yaylaları olarak sayılabilir. Araştırma alanındaki belli başlı tepeler ise İnegöl (Bey) tepe (1873 m), Gavurçalı tepe (1802 m), Karaburun tepe (1525 m), Akkaya tepe (1507 m), Çaltepe tepe(1453 m), Yanık tepe (1247 m.) olarak sıralanabilir.

Araştırma alanının daimi akış gösteren tek deresi " Hamamözü çayı", İnegöl dağından doğarak Kızıl ırmağa karışır (Şekil 2). Araştırma alanı olarak seçilen "İnegöl Dağı" coğrafik olarak İç Anadolu ve Orta Karadeniz Bölgeleri arasında, bitki coğrafyası bakımından ise Avrupa-Sibirya ile İran-Turan floristik bölgeleri arasında bir geçiş bölgesinde yer almaktadır. Bunun gibi 1985'te ve 1990'da Kılınç'ın İç Anadolu Batı Karadeniz, 1994'te Karaer'in İç Anadolu-Orta ve Doğu Karadeniz geçiş alanlarında ve 2001'de Cansaran ve Aydoğdu ile 2005'de Korkmaz ve arkadaşlarının İç Anadolu ve Orta Karadeniz Bölgeleri geçiş alanlarında çalışmaları vardır. Bu araştırmalar dikkate alındığında; bu tip geçiş alanları bir yandan Karadeniz'in nemli, diğer yandan İç Anadolu'nun kurak ikliminin etkisi altında bulunması sebebiyle her iki bölgeye ait bitki türlerini de içermektedir. Ayrıca son yıllarda, Alpınar 1979a, Peker 1988, Ketenoğlu ve ark. 1994, Özen ve Kılınç 1995, Kılınç 1985, 1990, Cansaran ve Aydoğdu 1998, Cansaran 2002, Korkmaz ve ark.2005, Celep ve ark.2006, Yücel 2005, Cansaran ve ark.2007a, araştırma alanımıza yakın yörelerden bilimsel amaçlı olarak bitki örnekleri toplamışlardır. Geçiş bölgeleri gerek vejetasyon, gerekse flora ve bitki coğrafyası bakımından oldukça ilginç özellikler göstermektedir. Ayrıca bugüne kadar "İnegöl Dağı"nın flora ve vejetasyonu ile ilgili olarak lokal ve ayrıntılı bir çalışma yapılmamıştır. İşte bu özelliklerinden hareketle "İnegöl Dağı" araştırma alanı olarak seçilmiştir.

Litolojik ve tektonik faktörler, araştırma alanının bugünkü jeomorfolojik özelliklerinin ortaya çıkmasında önemli rol oynamışlardır. Nitekim tektonik olaylar İnegöl Dağı ve çevresindeki Gümüşhacıköy, Osmancık ve Hamamözü depresyonlarının oluşumunda belirleyici olmuştur. Farklı direnç ve yapıdaki kayalar birbirine göre yüksek ve alçak alanların oluşmasında etkili olmuştur. Yine kireç taşı ve mermerlere bağlı olarak karstik şekiller ortaya çıkmıştır (Çoban ve Aylar 2006). Araştırma alanının temelini İlgez masifine ait kayalar oluşturur. Bu kayalar paleozoik yaşlı fillit, kuvarsit, yeşil şist ve mermerlerdir. Bunlardan fillit, kuvarsit ve yeşil şistler alanın kuzeyinde Sallar ve Güvenözü köyleri arasında, mermer ise güneyde Mağaraobruğu ve Alan köyleri arasında adeseler halinde bulunurlar. Alanda Mesozoik, Alt Kretase yaşlı şist, gre ve konglomera, Üst Kretase yaşlı kalker, andezit ve greli şist fasiyesi ile temsil edilir. Alt Kretase yaşlı şist gre ve konglomeradan oluşan seri alanın kuzeyinde Güvenözü köyü batısında yayılır. Üst Kretase kalkerleri alanın güneydoğusunda ve kuzeybatısında bulunurlar (Blumenthal, 1948 – Ketin, 1962). Kalker formasyonlar, İnegöl Dağı'nın zirvesini teşkil eden Çal tepe, Gavurçalı tepe, Akkaya tepe ve İnegöl tepe gibi alanları kuzeybatı-güneydoğu istikametinde geçerek, muhtemelen alanın dışında da devam etmektedir (Erer, 1983).

Şekil2 İnegöl Dağı'nın topoğrafik yapısı

Araştırma alanında iklim, topoğrafya ve ana madde farklılıkları nedeniyle çeşitli büyük toprak grupları oluşmuştur. Büyük toprak gruplarının yanısıra, toprak örtüsünden yoksun bazı arazi tipleri de (çıplak kaya ve molozlar) görülmektedir.

Araştırma alanında görülen başlıca toprak grupları Kahverengi Orman toprakları, Kahverengi topraklar, Kestane rengi topraklar, Alüviyal topraklar, Kolüvyal topraklar şeklindedir.

Gümüşhacıköy ilçesinde, iklim İç Anadolu'nun karasal iklimi ile Karadeniz iklimi arasında geçiş teşkil eder. Yağışlar yağmur şeklinde olup, yüksek seviyelerde kar şeklindedir. Bölgede hakim rüzgarlar kuzey-güney doğrultusunda esmektedir. Araştırma alanının iklimi Gümüşhacıköy, Merzifon ve Osmancık meteoroloji istasyonlarının iklim verilerinden, bölgenin en yüksek kesimi olan İnegöl Tepe'nin eteklerinin(1800 m.) iklimi ise enterpolasyonla hesaplanan verilerden yararlanılarak değerlendirilmiştir.

Çizelge 1. Yıllık yağışın mevsimlere dağılışı ve yağış rejim tipleri

İSTASYONLAR	MEVSİMLER								YILLIK	YAĞIŞ REJİM TİPLERİ
	KIŞ		İLKBAHAR		YAZ		SONBAHAR			
	mm	%	mm	%	mm	%	mm	%	mm/m	
GÜMÜŞHACIKÖY (770 m)	123	24.4	164.6	32.7	117.4	22.7	100.7	20.2	505.7	İ.K.Y.S. Geçiş iklimlerinin yağış rejimleri 1. tipi
İNEGÖL DAĞI (1800 m)	262.05	24.68	303.65	28.6	256.45	24.14	239.75	22.58	1062	İ.K.Y.S. Geçiş iklimlerinin yağış rejimleri 1. tipi
OSMANCIK (410 m)	97.6	25	131.7	33.7	81.3	20.81	80.3	20.55	390.9	İ.K.Y.S. Geçiş iklimlerinin yağış rejimleri 1. tipi
Merzifon (755 m)	105.3	27	137.6	35	71.2	18	77.0	20	385.5	İ.K.S.Y. Doğu Akdeniz yağış rejimi 2. tipi

Gümüşhacıköy meteoroloji istasyonunun (40.53 Kuzey Enlemi-770 m) verilerine göre, yıllık ortalama sıcaklık 10.2 °C'dir. Merzifon meteoroloji istasyonunun (40.52 Kuzey Enlemi-755 m) verilerine göre, yıllık ortalama sıcaklık 11.5 °C'dir. Osmancık meteoroloji istasyonunda (40.58 Kuzey Enlemi-410 m) ise yıllık ortalama sıcaklık 13.7 °C'dir.

İnegöl Dağı'nda 1800 m. için enterpolasyonla hesaplanmıştır. Buna göre yıllık ortalama sıcaklık 5-6 °C civarındadır.

Araştırma alanındaki yükseklik farklılıkları (850-1875) hem sıcaklık ve yağış değerlerinde farklılıklara yol açmakta hem de bitki örtüsünün çeşitlenmesine neden olmaktadır.

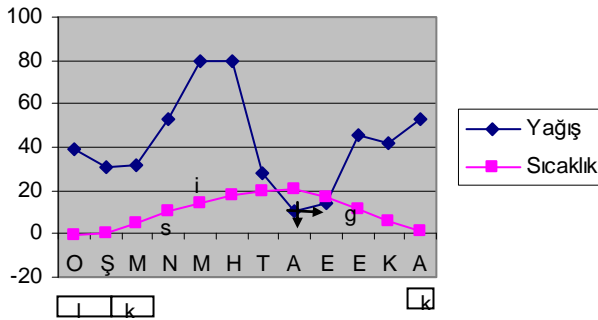
Araştırma alanının iklimi Erinç'in (1965) yağış etkenliği, ($Im=P/Tom$; Im :Yağış etkenliği, P :Yıllık yağış, Tom : Yıllık ortalama sıcaklık) ve De Martonne'nun (1923) kuraklık indisi, ($I=P/T+10$, I :Kuraklık İndisi, P :Yıllık yağış miktarı (mm), T :Yıllık ortalama sıcaklık) formülleri ile değerlendirilmiştir.

Buna göre araştırma alanında, Erinç'in yağış etkenliği indisine göre Osmancık ve Merzifon'da "Yarı Kurak", Gümüşhacıköy de "Yarı Nemli" iklim hakimdir. Bölgede bulunan meteoroloji istasyonlarının Walter (1956) metodu ile sıcaklık ve yağış değerlerine göre Gümüşhacıköy ve İnegöl Dağının iklim diyagramları incelendiğinde (Şekil 3-4) kuraklığın Gümüşhacıköy istasyonunda 7-8. aylarda daha fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca Gümüşhacıköy'de 1-2. aylar mutlak donlu aylardır. 3. ve 12. aylarda muhtemel donlu aylardır. Gümüşhacıköy istasyon verileri kullanılarak enterpolasyonla hesaplanan İnegöl Dağı'nın 1800 metre yüksekliği için sıcaklık ve iklim değerlerine göre çizilen iklim diyagramlarına bakıldığında ise kurak devreye rastlanılmamaktadır. Enterpolasyonla elde edilen sıcaklık değerleri incelendiğinde ise 1.,3. ve 11.ve 12. aylarda İnegöl Dağı'nın 1800 metre yüksekliği mutlak donlu aylardır.

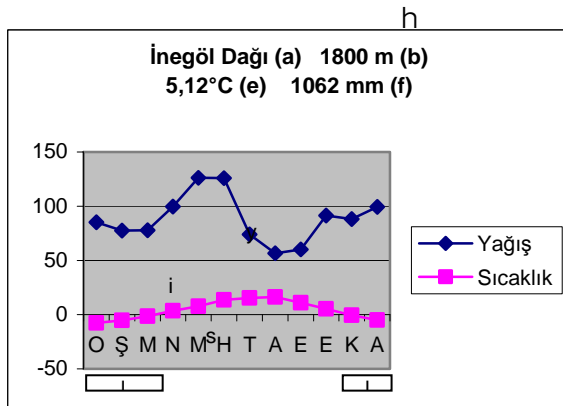
Çizelge 2. İklim diyagramlarında kullanılan kısaltmalar

	Ölçüm yapan istasyonun adı		Muhtemel donlu aylar
	Ölçüm yapan istasyonun yükseltisi		Mutlak donlu aylar
	Sıcaklık rasat süresi		En soğuk ayın en düşük sıcaklık ortalaması
	Yağış rasat süresi		Mutlak minimum sıcaklık
	Yıllık ortalama sıcaklık		En sıcak ayın en yüksek sıcaklık ortalaması
	Yıllık ortalama yağış		Mutlak maksimum sıcaklık
	Kuraklık süresi		Sıcaklık eğrisi
	Kuraklık Şiddeti		Yağış eğrisi
	Nemli mevsim		

Gümüşhacıköy (a) 770 m (b)
10,2°C (e) 505,7 mm (f)

Şekil 3. Gümüşhacıköy meteoroloji istasyonuna ait iklim diyagramı

Şekil 4. Gümüşhacıköy meteoroloji istasyonu verilerine göre enterpolasyonla elde edilen değerler için İnegöl Dağı'na ait iklim diyagramı

Sonuç olarak araştırma alanının İç Anadolu ve Orta Karadeniz bölgeleri arasında geçiş durumunda bulunması nedeniyle bölgenin iklim bakımından yorumlanması oldukça zor olmaktadır. Bu nedenle fitocoğrafik bölgeler bakımından olduğu gibi, çalışma alanında iklim bakımından da bir geçiş söz konusudur.

2. Materyal ve yöntem

Araştırmanın materyalini, 2005-2008 yılları arasında uygun vejetasyon dönemlerinde toplanan bitki örnekleri oluşturmaktadır. Bitki örnekleri, yöntemine uygun olarak en az üçer adet olmak üzere; üzerinde çiçek, meyve, yaprak ve kök gibi organları ile toplanmaya özen gösterilmiştir. Toplanan bitki örnekleri yöntemine uygun olarak preslenip, kurutulularak herbaryum materyali haline getirilmiştir. Bu örnekler henüz kurulma aşamasında olan Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Herbaryumu (AEFH)'nda muhafaza edilmektedir. Bitkilerin teşhisinde Davis (1965-1988), Boissier (1867- 1888), Güner ve arkadaşları (2000), Dalcı (1986), Duran ve Duman (2002), Cansaran ve Aydoğdu (1998, 2002), Korkmaz ve ark (2005) ile Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Herbaryumu (AEFH)'ndan yararlanıldı. Teşhisinde güçlükle karşılaşılan bazı bitki örnekleri konu ile ilgili uzmanların yardımları ile teşhis edildi. Çalışma sahasının floristik açıdan değerlendirilmesinde Cansaran vd., 2007b ve Yıldırım vd., 2007 çalışmalarından da faydalanılmıştır. Araştırma alanının florası Davis'in (1965–1988) Türkiye Florası adlı eserindeki sıralamaya göre düzenlendi. Bitki örneklerinin hayat formları, hangi bölgenin elementi oldukları ve endemizm durumları örneklerle birlikte verildi. Ayrıca floristik bulgular yakın bölgelerde yapılmış çalışmalar ile karşılaştırılarak değerlendirildi. Araştırma bölgesinin iklim özelliklerini açıklayabilmek için bölgede bulunan meteoroloji istasyonlarına ait veriler, Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı "Sıcaklık ve Yağış Değerleri Bülteni" (1984) ve "Osmancık ve Gümüşhacıköy Meteoroloji İstasyonları Yayınlanmamış Döküm Cetvelleri"nden temin edildi (Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2006).

Alanı karakterize eden iklim diyagramları çizilirken ve yöredeki iklim katları belirlenirken aşağıdaki kaynaklardan yararlanılmıştır. "Klimatoloji Tatbikatı" (Ardel ve ark.1969), "Karadeniz Bölgesinin İklim Özellikleri" (Akıncı 1991), "Türkiye İklimi" (Koçman 1993), "Umumi Klimatoloji ve İklim Çalışmaları" (Dönmez 1979), "Bitki Ekolojisi ve Bitki Sosyolojisi Uygulamaları" (Kılınç ve ark.2006). Alanın topoğrafik haritasının çiziminde ise Orman Genel Müdürlüğü Türkiye Orman Haritası kullanılmıştır.

Araştırma alanındaki toprak grupları "Çorum İli Arazi Varlığı" (Köyhizmetleri Genel Müdürlüğü 1994), "Amasya İli Arazi Varlığı" (Köyhizmetleri Genel Müdürlüğü 1991), ve "Yeşilirmak Havzası Toprakları" (Köyüşleri Bakanlığı 1975), isimli kaynaklardan faydalanılarak belirlenmiştir.

Araştırma alanındaki jeolojik yapı; Maden Tetkik Arama Enstitüsü'nün yayınlamış olduğu çeşitli raporlardan (MTA Genel Müdürlüğü 1967, 1980, 1982a, 1989) ve "Amasya Doğu Yöresinin Jeolojisi" (Haznedar 1989) ile "Amasya Yöresinin Jeolojisi" (Alp 1972) kaynaklarından yararlanılarak hazırlanmıştır.

Tüm taksonlar Davis'in Grid sistemine göre "A5: Amasya" karesi içindedir, tekrardan kaçınmak amacıyla bu bilgi tüm taksonlar için ayrı ayrı yazılmamıştır. Ayrıca tüm taksonlar "Yıldırım" tarafından toplanmış olup, bitki listesi verilirken toplayıcı ismi belirtilmemiş sadece toplayıcı numaraları yazılmıştır. Floristik listede kullanılan "kısaltmalar" ve "lokaliteler" (Çizelge 3-4) aşağıda verilmiştir:

Çizelge 3 Floristik listedeki kısaltmalar

VU-Zarar görebilir	G: Geofit
LR-Az Tehdit Altında	Th: Terofit
a-(cd) Koruma Önlemi Gerektiren	Vp: Vasküler Parazit
b-(nt) Tehdit Altına Girebilir	H: Hemikriptofit
c-(Ic) En Az Endişe Verici	Ph: Fanerofit
DD-Veri Yetersiz	Ch: Kamefit

Çizelge 4 Lokalitelerin Kısaltmaları

Lokalite No	(L) Lokalite
L1	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1300 m., 30.05.2005
L2	İnegöl tepe etekleri, <i>Juniperus</i> çalılıkları, 1750 m., 30.05.2005
L3	Güvenözü köyü üstleri, <i>P.nigra</i> ormanı açıklıkları, 1100 m., 30.05.2005
L4	Hamamözü ilçesi ile Alan köyü arası, yol kenarı, 1100m., 30.05.2005
L6	Gümüş kasabası ile Sultançayırı arası, yol kenarı kayalık habitat, 1350m., 10.06.2005
L7	Gümüş kasabası ile Sultançayırı arası, yol kenarı kayalık habitat, 1500m., 10.06.2005
L8	Sallar köyü üstü şeyhin düzü mevkii, <i>Quercus</i> çalılıkları altı, 1200m., 19.06.2006
L9	Gümüş kasabası üstü Kabalı dere mevkii, açık alanlar, 950m., 28.06.2006
L10	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1150 m., 28.06.2005
L11	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1400 m., 10.06.2005
L12	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1500 m., 28.06.2005
L14	Beytepe civarı, <i>Juniperus</i> çalılıkları altı, 1700 m., 28.06.2005
L15	Beytepe ile Sallar köyü arası, yol kenarı, 1550m., 28.06.2006
L16	Sallar köyü üstleri, yol kenarı, 1100m., 28.06.2005
L17	Bacakoğlu köyü üstü, yol kenarı, 900 m., 11.08.2005
L19	Bacakoğlu köyü üstü, yol kenarı, nemli habitat, 1200 m., 11.08.2005

Çizelge 4. Devam ediyor

L20	Kırca yaylaları mevkii, yol kenarı, 1500 m., 11.08.2005
L21	Bacakoğlu köyü ile Bacakoğlu yaylası arası, 1250 m., 11.08.2005
L22	Kırca yaylaları üstü, stebik alanlar, 1650 m., 11.08.2005
L23	Başpınar nahiyesi üstleri, yol kenarı, 800 m., 11.08.2005
L24	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1600 m., 12.08.2005
L26	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1350 m., 12.08.2005
L27	Beytepe ile Sallar köyü arası, yol kenarı, nemli habitat, 1400 m., 12.08.2005
L28	Sultançayırı ve İnegöl tepe civarı, 1650m., 14.08.2005
L29	İmirler köyü ile İmirler yaylası arası, yol kenarı, 1250 m., 14.08.2005
L30	Bacakoğlu köyü ile Bacakoğlu yaylası arası, yol kenarı, 1100 m., 14.08.2005
L31	Güvenözü köyü yaylası civarı, 1400m., 14.08.2005
L32	Bacakoğlu köyü ile Kırca yaylası arası, yol kenarı, 1300 m., 28.08.2005
L35	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1450 m., 09.09.2005
L36	Beytepe mevkii, yol kenarı, 1650 m., 09.09.2005
L38	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1500 m., 23.09.2005
L39	Karaali köyünün güneyi tepeler, kayalık habitat, 1100 m., 03.03.2006
L40	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, 1200 m., 03.03.2006, Yıldırım 2225
L41	Güvenözü köyü üstleri, <i>P.nigra</i> ormanı, 1100 m., 18.03.2006
L42	Karaali köyü üstü Maltepe etekleri, kayalık step ve çalı altı habitat, 31.03.2006
L43	Gümüş kasabası ile Karaali köyü arası, yol kenarı, 900 m., 31.03.2006
L45	Gümüş kasabası ile Sultançayırı arası, yol kenarı kayalık habitat, 1100m., 31.03.2006
L46	Güvenözü köyü ile İstanbul asfaltı arası, yol kenarı, <i>Quercus</i> ormanı altı, 1000 m., 14.04.2006
L47	Güvenözü köyü üstleri, <i>P.nigra</i> ormanı açıklıkları, 1200 m., 14.04.2006
L48	Beytepe ile Sallar köyü arası, yol kenarı, 1500 m., 14.04.2006
L49	Gümüş kasabası üstü Kabalı dere mevkii, korunmuş step, 900m., 29.04.2006
L50	Gümüş kasabası ile Sultançayırı arası, yol kenarı ve <i>Astragalus</i> çalılıkları altı, 1500m., 29.04.2006
L51	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1550 m., 29.04.2006
L52	Sallar köyü üstü Beydamı mevkii, kayalık habitat, 1500m., 29.04.2006
L53	Beytepe ile Sallar köyü arası, yol kenarı, orman altları, 1200 m., 29.04.2006
L54	Seku köyü içi, dere kenarı, nemli habitat, 1000 m., 06.05.2006
L55	Bacakoğlu köyü üstleri, kayalık habitat, 1000m., 06.05.2006
L56	Beytepe ile Sallar köyü arası, yol kenarı kayalık habitat, 1400m., 06.05.2006
L57	Güvenözü köyü ile İstanbul asfaltı arası, yol kenarı, 850m., 06.05.2006
L58	Güvenözü köyü üstleri, <i>P.nigra</i> ormanı açıklıkları, 1100 m., 06.05.2006
L59	Gümüş kasabası üzeri Kabalı dere mevkii, korunmuş step, 900 m., 20.05.2006
L60	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1100 m., 20.05.2006
L61	Sultançayırı ve İnegöl tepe civarı, 1650m., 20.05.2006
L62	Karaali köyü güneyi Karagöz-Maltepe civarları, kayalık habitat, 1400m., 20.05.2006
L63	Gümüş kasabası ile Sultançayırı arası, yol kenarı kayalık habitat <i>Astragalus</i> çalılıkları çevresi, 1600m., 01.06.2006
L64	Sultançayırı civarı, nemli habitat, 1600m., 01.06.2006
L65	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1550 m., 01.06.2006
L66	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1200 m., 01.06.2006
L67	Gümüş kasabası üstü Kabalı dere mevkii, korunmuş step, 900 m., 01.06.2006
L68	Alan köyü ile Alan yaylası arası, dere vadisi, 1500m., 01.06.2006
L69	Hamamözü ilçesi ile Alan köyü arası, yol kenarı, 1200m., 01.06.2006
L70	Beytepe ile Sallar köyü arası, yol kenarı, 1150 m., 10.06.2006
L71	Beytepe ile Sallar köyü arası, yol kenarı, 1400 m., 10.06.2006
L72	Güvenözü köyü üstleri, <i>P.nigra</i> ormanı açıklıkları, 1100 m., 10.06.2006
L73	Beytepe ile Sallar köyü arası, yol kenarı <i>Fagus</i> ormanı altı, 1450m., 10.06.2006
L74	Güvenözü köyü ile İstanbul asfaltı arası, <i>Quercus</i> çalılıkları, 900m., 10.06.2006
L75	İnegöl Tepe çevresi, <i>Juniperus communis</i> birliği altı, 1800m., 10.06.2006
L76	Sallar köyü üstü Beydamı mevkii, <i>Fagus</i> ormanı altı, 1650m., 10.06.2006
L77	İmirler köyü ile İmirler yaylası arası, çalı altları, 1500 m., 19.06.2006
L78	İmirler köyü ile İmirler yaylası arası, yol kenarı, çalılıklar çevresi, 1500 m., 19.06.2006
L79	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1600 m., 19.06.2006
L80	İnegöl tepe ile Alan köyü arası, yol kenarı, orman altı ve açıklıkları, 1650 m., 19.06.2006
L81	Karaali köyü güneyi tepeler, kayalık habitat, 1250m., 19.06.2006
L82	Gümüş kasabası üstü Kabalı dere mevkii, korunmuş step, 900m., 19.06.2006
L83	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1300 m., 19.06.2006
L84	Karaali köyü güneyi Karagöz-Maltepe civarları, kayalık habitat, 1400m., 19.06.2006
L85	Bacakoğlu köyü ile Bacakoğlu yaylası arası, yol kenarı, <i>Carpinus</i> çalılıkları altı, 1400 m., 20.06.2006
L86	Güvenözü köyü yaylası ile Çampınar köyü yaylası arası, <i>P.nigra</i> ormanı altı ve çevresi, 1350 m., 20.06.2006
L87	Bacakoğlu köyü üstü Cüneytdede mevkii, <i>Fagus</i> ormanı altı, 1450 m., 20.06.2006
L88	Güvenözü köyü üstleri, <i>P.nigra</i> ormanı açıklıkları, 1100 m., 20.06.2006
L90	Bacakoğlu köyü ile Bacakoğlu yaylası arası, yol kenarı, 1350m., 20.06.2006
L91	Beytepe ile Sallar köyü arası, yol kenarı çalı altları, 1150m., 27.06.2006
L92	Beytepe ile Sallar köyü arası, yol kenarı, 1450 m., <i>Fagus</i> ormanı altı, 27.06.2006
L93	Beytepe ile Sallar köyü arası, yol kenarı kayalık habitat, 1500m., 27.06.2006
L94	İnegöl Tepe çevresi, <i>Astragalus</i> çalılıkları altı, 1750m., 27.06.2006
L95	Alan köyü ile Alan yaylası arası, yol kenarı, orman açıklıkları, 1550 m., 04.07.2006
L96	Gümüş kasabası ile Sultançayırı arası, yol kenarı kayalık habitat, 1250m., 04.07.2006
L97	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1600 m., 04.07.2006

Çizelge 4. Devam ediyor

L98	Sultançayırı ile Sallar köyü yaylası arası, dere kenarı, nemli habitat, 1650 m., 04.07.2006
L99	Gümüş kasabası üstü Kabalı dere mevki, korunmuş step, 900m., 04.07.2006,
L100	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1450 m., 04.07.2006
L101	Güvenözü köyü ile İstanbul asfaltı arası, yol kenarı, 900 m., 10.07.2006
L102	Güvenözü köyü yaylaları çevresi, <i>Pinus nigra</i> ormanı altları, 1400 m., 10.07.2006
L103	Çampınar köyü üstleri, orman altı, nemli habitat, 1250m., 10.07.2006
L104	Bacakoğlu köyü üstü, yol kenarı, 1200 m., 10.07.2006
L105	Beytepe ile Sallar köyü arası, yol kenarı kayalık habitat, 1400m., 16.07.2006
L106	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1650 m., 16.07.2006
L108	Karaali köyü güneyi Karagöz-Maltepe civarları, kayalık habitat, 1400m., 23.07.2006
L109	Beytepe ile Sallar köyü arası, yol kenarı, 1300 m., 28.07.2006
L110	Beytepe mevkii, yol kenarı, 1600 m., 28.07.2006
L111	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, kayalık habitat, 1300 m., 28.07.2006
L112	Güvenözü köyü ile İstanbul asfaltı arası, 950m., 17.08.2006
L113	Güvenözü köyü üstleri, <i>P.nigra</i> ormanı açıklıkları, 1100 m., 17.08.2006
L115	Gümüş kasabası ile Sultançayırı arası, yol kenarı kayalık habitat, 1200m., 23.08.2006
L119	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, 1200 m., 07.09.2006
L120	Ovacık köyünün doğusu, çalılıklar, 1150 m., 07.09.2006
L121	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, 1300 m., 20.09.2006
L123	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, 1200 m., 27.09.2007
L124	Sultançayırı ile Gümüş kasabası arası, yol kenarı, 1600 m., 27.09.2007
L127	Gümüş kasabası üstü Kabalı dere mevki, korunmuş step, 900m., 25.04.2008
L129	Gümüş kasabası üstü Kabalı dere mevki, açık alanlar, 1000m., 10.06.2008
L130	İnegöl tepe ile Alan köyü arası, yol kenarı, <i>P.sylvestris</i> ormanı altı, 1750 m., 10.06.2008
L131	Güvenözü köyü ile Güvenözü yaylası arası, yol kenarı, 1225 m., 10.06.2008
L132	Beytepe ile Sallar köyü arası, yol kenarı kayalık habitat, 1400m., 10.06.2008
L133	Gümüş kasabası üstü Kabalı dere mevki, açık alanlar, 1000m., 21.06.2008
L134	Güvenözü köyü ile İstanbul asfaltı arası, <i>Quercus</i> çalılıkları, 1000m., 21.06.2008
L135	Beytepe ile Sallar köyü arası, yol kenarı <i>Quercus</i> çalılıkları altı, 1400m., 21.06.2008
L136	Bacakoğlu köyü üstü Cüneytdede mevkii, <i>Fagus</i> ormanı altları, 1500 m., 04.07.2008
L137	Çökek yaylası mevkii, <i>Pinus sylvestris</i> ormanı altları, 1500 m., 04.07.2008
L138	Güvenözü Köyü üstü, <i>Pinus nigra</i> ormanı altları, 1160 m., 04.07.2008
L139	Çökek yaylası mevkii, <i>Pinus sylvestris</i> ormanı altları, 1580 m., 04.07.2008
L140	Gümüş kasabası üstü Kabalı dere mevki, açık alanlar, 1100m., 04.07.2008
L141	Beytepe ile Sallar köyü arası, <i>Fagus</i> ormanı altı, 1600 m., 04.07.2008
L142	Güvenözü Köyü ile Güvenözü Yaylası arası, çalı altları, 1300 m., 04.07.2008

3. Bulgular

Araştırma Alanında Bulunan Bitkilerin Listesi (Floristik Liste)

PTERIDOPHYTA

EQUISETACEAE

Equisetum arvense L. L103, 3405, H.

POLYPODIACEAE

Polypodium vulgare L. subsp. *vulgare* L. L55, 2322, H.

SPERMATOPHYTA

GYMNOSPERMAE

PINACEAE

Pinus sylvestris L. L61, 2369, Ph. *Pinus nigra* Arn. subsp. *pallasiana* (Lamb.) Holmboe L16, 2002, Ph.

CUPRESSACEAE

Juniperus communis subsp. *alpina* (Sm.) Celak. L28, 2160, Ph. *Juniperus oxycedrus* L. subsp. *oxycedrus* L74, 2575 *Juniperus foetidissima* Willd. L84, 2802, Ph. *Juniperus excelsa* Bieb. L108, 3296, Ph.

EPHEDRACEAE

Ephedra major Host. L62, 2395, Ch.

ANGIOSPERMAE

DICOTYLEDONES

RANUNCULACEAE

Nigella orientalis L. L99, 3179, H. *Nigella segetalis* Bieb. L96, 3104, H. *Nigella arvensis* L. var. *glauca* Boiss. L9, 1838, T. *Delphinium peregrinum* L. L99, 3175, T. *Delphinium venulosum* Boiss. L69, 2489, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), T. *Consolida orientalis* (Gay) Schröd. L9, 1842, Ir.-Tur. Element, T. *Clematis vitalba* L. L112, 3368, Ph. *Adonis aestivalis* L. subsp. *aestivalis* L140, 3484, T. *Adonis flammea* Jacq. L49, 2286, T. *Ranunculus brutius* Ten. L73, 2556, Euro-Sib. Element, H. *Ranunculus repens* L. L90, 2872, Ch. *Ranunculus kotschyi* Boiss. L91, 2991, H. *Ranunculus constantinopolitanus* (DC) d'Urv. L68, 2468, H.

Ranunculus oxyspermus Willd. L75, 2622, H. *Ranunculus argyreus* Boiss. L52, 2314, H. 25. *Ranunculus rumelicus* Griseb. L76, 2641, E.Medit Element, H. *Ranunculus muricatus* L. L4, 1771, T. *Ranunculus arvensis* L. L6, 1784, T. *Ceratocephalus falcatus* (L.) Pers. L45, 2240, T.

BERBERIDACEAE

Berberis vulgaris L. L115, 3393, Ph. *Berberis crataegina* DC. L28, 2151, Ph.

PAPAVERACEAE

Chelodonium majus L. L16, 2004, Euro-Sib. Element, H. *Papaver rhoas* L. L9, 1845, T. *Papaver argemone* L. L49, 2293, T. *Corydalis solida* (L.) Sw. subsp. *solida* L42, 2229, G. *Fumaria officinalis* L. L49, 2290, T. *Fumaria asephala* Boiss. L59, 2349, Ir.-Tur. Element, T.

CRUCIFERAE

Crambe tataria Sebeök, Dissert. var. *tataria* Ic. L93, 3024, H. *Rapistrum rugosum* (L.) All. L9, 1840, T.

Conringia perfoliata (C.A.Mey.) Bush. L61, 2363, T. *Cardaria draba* (L.) Desv. L67, 2458, H. *Aethionema armenum* Boiss. L69, 2479, Ir.-Tur. Element, H. *Thlaspi perfoliatum* L. L46, 2250, T. *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik L94, 3071, T. *Euclidium syriacum* (L.) R. Br. L68, 2472, T. *Fibigia eriocarpa* (DC) Boiss. L50, 2299, H. *Alyssum dasycarpum* Steph.ex Willd. L91, 2906, T. *Alyssum hirsutum* Bieb. L50, 2300, T. *Alyssum repens* Baumg. var. *trichostachyum* L57, 2335, H. *Alyssum praecox* Boiss.& Bal. var. *praecox* L9, 1854, Endemik, LR (Ic), Ch.

Alyssum sibiricum Willd. L6, 1788, H. *Alyssum murale* Waldst.& Kit. var. *murale* L74, 2597, Ch. *Clypeola jonthlaspi* L. L47, 2252, T. *Draba rigida* Willd. var. *rigida* L56, 2325, Endemik., LR (Ic), H. *Draba muralis* L.

L52, 2312, T. *Erophila verna* (L.) Chevall. subsp. *verna* L46, 2244, T. *Arabis caucasica* Willd. subsp. *caucasica* L56, 2330, H. *Arabis sagittata* (Bertol) DC. L17, 2038, H. *Arabis abietina* Bornm. L47, 2262, Euxine(mt.) Element, Endemik, VU, H. *Turritis laxa* (Sibth.& Sm.) Hayek L136, 3477, T. *Barbarea vulgaris* R. Br. L64, 2404, H.

Cardamine bulbifera (L.) Crantz L136, 3478, Euro-Sib. Element, H. *Aubrieta canescens* (Boiss.) Bornm. subsp. *canescens* L7, 1804, Endemik, LR (Ic), H. *Hesperis bicuspidata* (Willd.) Poir. L68, 2471, H. *Hesperis buschiana* Tzvelev. L65, 2415, Endemik, LR (nt), H. *Erysimum cuspidatum* (Bieb.) DC. L81, 2726, H. *Erysimum leptophyllum* (Bieb.) Andr. L81, 2725, H. *Erysimum eginense* Hausskn. L8, 1823, Endemik, VU, H. *Erysimum smyrnaeum* Boiss.& Bal. L10, 1150m., 1869, H. *Erysimum graecum* Boiss.& Heldr. L6, 1785, H. *Alliaria petiolata* (Bieb) Cav.& Grande L15, 1979, T. *Sisymbrium officinale* (L.) Scop. L109, 3337, T. *Sisymbrium altissimum* L. L15, 1978, T. *Sisymbrium orientale* L. L96, 3120, T. *Sisymbrium loeselii* L. L82, 2738, T. 75. *Descurainia sophia* (L.) Webb ex Prantl. L69, 2486, T. *Arabidopsis thaliana* (L.) Heynhold. L56, 2324, T. *Camelina rumelica* Vel. L62, 2386, T.

RESEDACEAE

Reseda lutea L. var. *lutea* L16, 2010, H. *Reseda luteola* L. L101, 3191, H.

CISTACEAE

Helianthemum nummularium (L.) Miller. subsp. *nummularium*. L91, 2998, Ch. *Helianthemum nummularium* (L.) Miller. subsp. *lycaonicum* Coode & Cullen. L47, 2266, Endemik, LR (Ic), Ch. *Helianthemum canum* (L.) Baumg. Group a. Boiss. L84, 2794, H. *Helianthemum canum* (L.) Baumg. Group d. Boiss. L12, 1954, H.

Helianthemum salicifolium (L.) Miller. L103, 3269, T.

VIOLACEAE

Viola odorata L. L76, 2644, H. *Viola suavis* Bieb. L45, 2238, H. *Viola sieheana* Becker L7, 1816, H. *Viola kitaibeliana* Roem.& Schult. L47, 2256, T.

POLYGALACEAE

Polygala pruinosa Boiss. subsp. *pruinosa* L62, 2394, H. *Polygala anatolica* Boiss.& Heldr. L72, 2543, H. *Polygala monspeliaca* L. L81, 2714, Medit.Element, T.

CARYOPHYLLACEAE

Arenaria ledebouriana Fenzl. var. *ledebouriana* L63, 2401, 3248, Endemik, LR (Ic), H. *Minuartia hirsuta* (Bieb.) Hand. L7, 1805, H. *Minuartia multinervis* (Boiss.) Bornm. L129, 3457, Ir.-Tur.Element, T. *Minuartia micrantha* Schischk. L6, 1799, H.

Minuartia corymbulosa (Boiss.& Bal.) Mc Neil. var. *corymbulosa* L10, 1877, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (nt), H. *Minuartia subtilis* (Fenzl.) Hand. L105, 3234, Ir.-Tur. Element, T. *Stellaria media* (L.) Vill. subsp. *media* L50, 2303, T. *Stellaria holestea* L. L53, 2318, Euro-Sib. Element, H. *Cerastium diffusum* Pers. L86, 2840, T. *Holosteum umbellatum* L. var. *glutinosum* (Bieb) Gay. L51, 2308, T. *Telephium imperati* L. subsp. *orientale* (Boiss.) Nyman. L129, 3454, H. *Dianthus liboschitzianus* Ser. L97, 3149, H. *Dianthus balansae* Boiss. L75, 2618, Endemik, LR (Ic), H. *Dianthus zonatus* Fenzl. var. *aristatus* (Boiss) Reeve. L24, 2100, Ch. *Dianthus carthusianorum* L. L102, 3218, Ch. *Petrorhagia prolifera* (L.) Ball & Heywood. L10, 1881, T. *Velezia rigida* L. L133, 3464, T. *Saponaria glutinosa* Bieb. L72, 2514, H. *Saponaria prostrata* Willd. subsp. *prostrata* L74, 2596, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Silene italica* (L.) Pers. L14, 1971, H. *Silene capitellata* Boiss. L84, 2797, Endemik, LR (Ic), H. *Silene otites* (L.) Wibel. L108, 3313, H. *Silene spergulifolia* (Desf.) Bieb. L10, 1901, Ir.-Tur. Element, H. *Silene supina* Bieb. subsp. *pruinosa* (Boiss.) Chowdh. L96, 3121, H. *Silene thymifolia* Sibth & Sm. L104, 3417, Ch.

Silene vulgaris (Moench) Garcke. var. *vulgaris* L67, 2443, H. *Silene vulgaris* (Moench) Garcke. var. *commutata* (Guss.) Coode & Cullen. L103, 3404, H. *Silene compacta* Fischer. L17, 2017, H. *Silene alba* (Miller) Krause subsp. *ericalycina* (Boiss.) Walters. L9, 1841, H.

ILLECEBRACEAE

Herniaria incana Lam. L129, 3469, H. *Paronychia kurdica* Boiss. subsp. *kurdica* var. *kurdica* L91, 2887, H.

POLYGONACEAE

Rumex acetosella L. L10, 1878, H.

CHENOPODIACEAE

Chenopodium foliosum (Moench) Aschers. L15, 1999, T.

GUTTIFERAE

Hypericum lydium Boiss. L84, 2798, H. *Hypericum scabrum* L. L75, 2636, Ir.-Tur. Element, H. *Hypericum venustum* Fenzl. L4, 1774, H. *Hypericum montbretii* Spach. L85, 2819, 2873, H. *Hypericum orientale* L. L91, 2962, H. 130. *Hypericum origanifolium* Willd. L66, 2436, H. *Hypericum perforatum* L. L99, 3172, H.

MALVACEAE

Alcea apterocarpa (Fenzl.) Boiss. L10, 1883, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H.

LINACEAE

Linum nodiflorum L. L81, 2704, Medit. Element, T. *Linum hirsutum* L. subsp. *pseudoanatolicum* Davis. L101, 3188, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H.

GERANIACEAE

Geranium lucidum L. L7, 1814, T. *Geranium rotundifolium* L. L80, 2695, T. *Geranium pusillum* Burm. L73, 2561, T. *Geranium tuberosum* L. subsp. *tuberosum* L75, 2638, G. *Geranium macrostylum* Boiss. L70, 2506, E.Medit.(mt.) Element, H. *Geranium pyrenaicum* Burm. L78, 2664, H. *Erodium ciconium* (L.) L'Herit. L79, 2689, T. *Erodium amanum* Boiss. & Kotschy. L36, 2197, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Erodium cicutarium* (L.)L'Herit. subsp. *cutarium* L49, 2289, T. *Erodium acaule* (L.) Becherer & Thell. L46, 2242, H.

ACERACEAE

Acer tataricum L. L70, 2495, Ph. *Acer campestre* L. subsp. *campestre* L85, 2809, Ph. *Acer campestre* L. subsp. *leiocarpum* (Opiz) Pax. L73, 2550, Euro-Sib. Element, Ph. *Acer hyrcanum* Fisch & Mey. subsp. *hyrcanum* L83, 2785, Ph.

RHAMNACEAE

Palirus spina-christi Miller. L23, 2096, Ph.

ANACARDIACEAE

69. *Rhus* L.

Rhus coriaria L. L101, 3194, Ph.

LEGUMINOSAE

Chamaecytisus supinus (L.) Link. L91, 3009, Euro-Sib. Element, Ch. *Chamaecytisus austriacus* (L.) Link. L91, 2923, Euro-Sib. Element, Ch. *Chamaecytisus pygmaeus* (Willd.) Rothm. L74, 2587, Euro-Sib. Element, Ch. *Genista tinctoria* L. L88, 2862, Euro-Sib. Element, Ch. *Genista alba* Willd. L62, 2397, Ch. *Argyrolobium biebersteinii* Ball. L138, 3482, H. *Colutea cilicica* Boiss. L74, 2581, Ph. *Astragalus amasiensis* Freyn. L47, 2268, H. *Astragalus densifolius* Lam. subsp. *amasiensis* L7, 1813, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Astragalus leucothrix* Freyn & Bornm. L66, 2434, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), Ch. *Astragalus pseudocaspicus* Fischer. L115, 3382, Ch. 162. *Astragalus microcephalus* Willd. L83, 2765, Ir.-Tur. Element, Ch. *Astragalus tokatensis* Fischer. L29, 2163, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), Ch. *Astragalus barba-jovis* DC. var. *barba-jovis* L31, 2178, Ch. 165. *Astragalus barba-jovis* DC. var. *candicans* Sirj. L27, 2110, Ir.-Tur. Element, Ch. *Astragalus micropterus* Fischer. L103, 3271, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), Ch. *Astragalus strictispinus* Boiss. L38, 2212, Endemik, LR (nt), Ch. *Astragalus baibutensis* Bunge. L99, 3184, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), Ch. *Astragalus anthylloides* Lam. L47, 2269, Ir.-Tur. Element, H. *Astragalus ponticus* Pall. L85 2804, H. *Astragalus strigillosus* Bunge. L6, 1780, Ir.-Tur. Element, H. *Astragalus karamasicus* Boiss & Ball. L65, 2409, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Astragalus onobrychis* L. L69, 2485, H. *Astragalus angustifolius* Lam. subsp. *angustifolius* var. *angustifolius* L28, 2161, Ch. *Oxytropis fominii* Grossh. L103, 3398, Ir.-Tur. Element, H. *Psoralea bituminosa* L. L74, 2579, H. *Vicia cracca* L. subsp. *cracca* L72, 2545, Euro-Sib. Element, H. *Vicia cracca* L. subsp. *tenuifolia* (Roth) Gaudin. L72, 2528, H. *Vicia cracca* L. subsp. *stenophylla* Vel. L72, 2535, H. *Vicia villosa* Roth. subsp. *villosa* L78 2666, T. *Vicia ervillia* (L.) Willd. L85 2822, T. *Vicia noena* Reuter ex Boiss. var. *noena* L67, 2449, Ir.-Tur. Element, T. *Vicia sativa* L. subsp. *sativa* L69, 2478, T. *Lathyrus aureus* (Stev.) Brandza. L90, 2871, Euxine Element, H. *Lathyrus tukhtensis* Czecz. L91, 2981, Endemik, LR (Ic), H. *Lathyrus pratensis* L. L103, 3407, H. *Lathyrus laxiflorus* (Desf.) O.Kuntze. subsp. *laxiflorus* L73, 2551, H. *Lathyrus czeczottianus* Bassler. L1, 1757, Endemik, LR (Ic), H. *Lathyrus roseus* Stev. L70, 2496, Hyrcano-Euxine Element., H. *Lathyrus inconspicuus* L. L66, 2440, T. *Lathyrus cicera* L. L74, 2581, T. *Lathyrus aphaca* L. var. *biflorus* Post. L95, 3094, T. *Ononis spinosa* L. subsp. *leiosperma* (Biss.) Sirj. L17, 2053, Ch. *Trifolium repens* L. var. *repens* L77, 2660, H. *Trifolium campestre* Schreb. L137, 3481, T. *Trifolium pratense* L. var. *pratense* L102, 3210, H. *Trifolium medium* L. var. *medium* L91, 2928, H. *Trifolium ochroleucum* Huds. L70, 2507, H. *Trifolium pannonicum* Jacq. subsp. *elongatum* (Willd.) Zoh. L72, 2549, Endemik, LR (Ic), H. *Trifolium hirtum* All. L74, 2592, Medit Element., T. *Trifolium arvense* L. var. *arvense* L74, 2589, T. *Trifolium purpureum* Lois. var. *purpureum* L77, 2659, T. *Melilotus officinalis* (L.) Desr. L90, 2870, T. *Melilotus alba* Desr. L74, 2582, T. *Medicago x varia* Martyn. L109, 3331, H. *Medicago falcata* L. L102, 3216, H. *Medicago minima* (L.) Bart. var. *minima* L66, 2437, T. *Dorycnium graecum* (L.) Ser. L10, 1913, Ch. *Dorycnium pentaphyllum* Scop. subsp. *herbaceum* (Vill.) Rouy. L74, 2580, Ch.

Dorycnium pentaphyllum Scop. subsp. *anatolicum* (Boiss.) Gams. L102, 3215, Ch. *Lotus corniculatus* L. var. *corniculatus* L138, 3486, T. *Anthyllis vulneraria* L. subsp. *boissieri* (Sag.) Bornm. L102, 3221, Ch. *Coronilla emerus* L. subsp. *emeroides* (Biss. & Sprun) Uhrova. L74, 2590, Ph. *Coronilla orientalis* Miller. var. *orientalis* L20, 2077, H. *Coronilla varia* L. subsp. *varia* L73, 2559, H. *Hedysarum varium* Willd. L73, 2598, Ir.-Tur. Element, H. *Onobrychis armena* Boiss. L103, 3309, Endemik, LR (Ic), H. *Onobrychis oxydonta* Boiss. L88, 2859, H. *Onobrychis tournefortii* (Willd.) Desv. L9, 1848, Endemik, LR (Ic), H.

ROSACEAE

Prunus spinosa L. L38, 2218, Euro-Sib. Element, Ph. *Prunus divericata* Ledeb. subsp. *divericata* L28, 2154, Ph. *Cerasus incana* (Palas) Spach. L120, 3434, Ir.Tur.Element, Ph. *Cerasus avium* (L.) Moench. L131, 3459, Ph. *Amygdalus communis* L. L127, 3450, Ph. *Filipendula vulgaris* Moench. L81, 2707, Euro-Sib. Element, H. *Rubus discolor* Weihe & Nees. L17, 2024, Ch. *Rubus canescens* DC. var. *canescens* L10, 1886, Ch. *Rubus canescens* DC. var. *glabratus* (Godron) Davis & Meikle. L109, 3338, Euro-Sib. Element, Ch. *Rubus hirtus* Waldst. L115, 3394, Ch. *Potentilla argentea* L. L97, 3155, H. *Potentilla recta* L. Group B L100, 3186, H. *Potentilla supina* L. L91, 2965, H. *Potentilla erecta* (L.) Rauschel. L73, 2552, H. *Potentilla micrantha* Ramond ex DC. L52, 2313, H. *Fragaria vesca* L. L136, 3479, H. *Geum urbanum* L. L91, 2965, Euro-Sib. Element, H. *Sanguisorba minor* Scop. subsp. *muricata* (Spach) Briq. L6, 1790, H. *Alchemilla mollis* (Buser) Rothm. L98, 3162, H. *Rosa pulverulenta* Bieb. L38, 2220, Ch. *Rosa horrida* Fischer. L38, 2206, Ph. *Rosa canina* L. L10, 1914, Ph. *Rosa dumalis* Bechst. var. *boissieri*. L28, 2147, Ch.

Cotonaster nummularia Fisch. L121, 3437, Ph. *Pyracantha coccinea* Roemer L17, 2021, Ph. *Crataegus tanacetifolia* (Lam.) Pers. L121, 3433, 3435, Endemik, LR (Ic), Ph. *Crataegus bornmuelleri* Zabel. L121, 3439, Ph.

Crataegus orientalis Palas ex Bieb. var. *orientalis* L121, 3440, Ph. *Crataegus orientalis* Palas ex Bieb. var. *obtusata* L121, 3436, Ph. *Crataegus szovitsii* Pokark. L121, 3438, Ir.-Tur. Element?, Ph. *Crataegus aronia* (L.) Bosc. ex DC. var. *aronia* L123, 3441, Ph. *Crataegus monogyna* Jacq. subsp. *monogyna* L123, 3442, Ph. *Crataegus microphylla* C. Koch L115, 3380, Hyrcano-Euxine Element, Ph. *Sorbus umbellata* (Desf.) Fritsch. var. *umbellata*

L119, 3425, Ph. *Sorbus umbellata* (Desf.) Fritsch. var. *cretica* (Lindl.) Schneider. L72, 2527, Ph. *Sorbus torminalis* (L.) Crantz. var. *torminalis* L81, 2736, Ph. *Malus sylvestris* Miller. subsp. *orientalis* (A. Uglitzkich) Browicz. var. *orientalis* L120, 3428, Ph.

LYTHRACEAE

Lythrum salicaria L. L19, 2064, Euro-Sib. Element, H.

ONOGRACEAE

Epilobium angustifolium L. L17, 2048, H. *Epilobium hirsutum* L. L19, 2062, 2065, H. *Epilobium montanum* L. L17, 2032, Euro-Sib. Element, H. *Epilobium lanceolatum* Seb. & Mauri L91, 2927, H. *Epilobium tetragonium* L. subsp. *lamyi* (F.W. Schultz) Nyman. L95, 3127, Euro-Sib. Element, H.

DATISCAEAE

Datisca cannabina L. L32, 2190, H.

CRASSULACEAE

Sedum acre L L97, 3157, Ch. *Sedum album* L. L96, 3126, Ch. *Sedum hispanicum* L. var. *hispanicum* L94, 3082, T. *Sedum pallidum* Bieb. var. *bitynicum* (Biss.) Chamberlain L10, 1892, H. *Sempervivum brevipilum* Muirhead. L108, 3294 Endemik, LR (nt), Ch.

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga rotundifolia L. L92, 2935, Euro-Sib. Element, H. *Saxifraga cymbalaria* L. var. *cymbalaria* L93, 3048, T.

UMBELLIFERAE

Eryngium campastre L. var. *virens* Link L123, 3445, H. *Chaerophyllum byzantinum* Boiss. L77, 2674, Euxine Element, H.

Anthriscus nemorosa (Bieb.) Sprengel. L68, 2467, H. *Scaligeria tripartita* (Kalen.) Tamamsch. L91, 2942, Euxine Element, H.

Foeniculum vulgare Miller. L103, 3277, H. *Anethum graveolens* L. L67, 2447, T.

Bupleurum sulphureum Boiss. & Ball. L96, 3109, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), T. *Trinia scabra* Boiss. & Noe

L94, 3076, Ir.-Tur. Element, H. *Peucedanum ruthenicum* Bieb. L113, 3371, H. *Malabalia secacul* Banks & Sol. L82, 2742, H.

Heracleum platytaenium Boiss. L90, 2869, Euxine Element?, Endemik, LR (Ic), H. *Laserpitium hispidum* Bieb. L17, 2057, H.

Torilis arvensis (Huds.) Link. subsp. *arvensis* L67, 2459, T. *Torilis leptophylla* (L.) Reichb. L91, 2896, T. *Astrodaucus orientalis*

(L.) Drude & Prantl. L101, 3206, Ir.-Tur. Element?, T. *Caucalis platycarpus* L. L59,

2350, T. *Turgenia latifolia* (L.) Hoffm. L27, 2012, T. *Artemisia squamata* L. L9, 1839, T.

CORNACEAE

Cornus mas L. L30, 2165, Euro-Sib. Element, Ph.

CAPRIFOLIACEAE

Sambucus ebulus L. L104, 3414, Euro-Sib. Element, H. *Sambucus nigra* L. L31, 2172, Euro-Sib. Element, Ph.

Viburnum lantana L. L12, 1950, Euro-Sib. Element, Ph. *Lonicera caucasica* Pallas. subsp. *orientalis* L72, 2534, Endemik, LR (Ic), Ch. *Lonicera etrusca* Santi. var. *etrusca* L103, 3291, Medit Element, Ph.

VALERIANACEAE

Valeriana dioscoridis Sm. L55, 2323, E. Medit Element, H. *Centranthus longiflorus* Stev. subsp. *longiflorus* L72, 2512, Ir.-Tur.

Element, Ch. *Valerianella pumila* (L.) DC. L62, 2383, T. *Valerianella vesicaria* (L.) Moench. L129, 3468, T.

MORINACEAE

Morina persica L. L24, 2101, Ir.-Tur. Element, H.

DIPSACACEAE

Dipsacus laciniatus L. L17, 2014, H. *Scabiosa columbaria* L. subsp. *columbaria* var. *columbaria* L103, 3315, H. *Scabiosa*

argentea L. L103, 3314, H. *Scabiosa micrantha* Desf. L102, 3213, T. *Scabiosa rotata* Bieb. L10, 1865, Ir.-Tur. Element, T.

Pteroccephalus plumosus (L.) Coulter. L10, 1872, T.

COMPOSITAE

Inula salicina L. L86, 2836, Euro-Sib. Element, H. *Inula ensifolia* L. L108, 3311, Euro-Sib. Element, H. *Inula oculus-christii* L.

L111, 3356, Euro-Sib. Element?, H. *Inula britannica* L. L111, 3301, Euro-Sib. Element?, H. *Inula montbretiana* DC. L111, 3312,

Ir.-Tur. Element, H. *Helichrysum graveolens* (Bieb.) Sweet. L93, 3060, H. *Helichrysum plicatum* DC. subsp. *plicatum* L20, 2071,

H. *Helichrysum arenarium* (L.) Moench. subsp. *aucheri* (Boiss.) Davis & Kupicha. L94, 3091, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic),

H. *Filago eriocephala* Guss. L133, 3461, E. Medit. Element, T. *Logfia arvensis* (L.) Holub. L10, 1861, T. *Aster alpinus* L. L97,

3151, T. *Bellis perennis* L. L47, 2260, Euro-Sib. Element, H. *Doronicum orientale* Hoffm. L46, 2249, H. 319. *Senecio mollis*

Willd. L83, 2753, 2766, 2777, Ir.-Tur. Element?, H. *Senecio pseudo-orientalis* Schischkin. L15, 1974, Ir.-Tur. Element, H. *Senecio*

vernalis Waldst. & Kit. L49, 2283, T. *Tussilago farfara* L. L43, 2234, Euro-Sib. Element, G. *Petasites hybridus* (L.) Gaertner. L54,

2320, Euro-Sib. Element, H. *Anthemis cretica* L. subsp. *pontica* (Willd.) Grierson. L6, 1789, H. *Anthemis cretica* L. subsp.

tenuiloba (DC.) Grierson. L81, 2712, H. *Anthemis cretica* L. subsp. *candicans* (Boiss.) Grierson. L91, 2925, H. *Anthemis tinctoria*

L. var. *tinctoria* L74, 2591, H. *Achillea phrygia* Boiss. & Ball. L83, 2774, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Achillea*

millefolium L. subsp. *millefolium* L11, 1937, Euro-Sib. Element, H.

Achillea millefolium L. subsp. *pannonica* (Scheele) Hayek. L74, 2615, Euro-Sib. Element, H. *Achillea coarctata* Poir.

L17, 2031, H. *Achillea Biebersteinii* Afan. L27, 2107, Ir.-Tur. Element, H. *Tanacetum poterifolium* (Ledeb.) Grierson. L72, 2519,

Euxine Element, H. *Tanacetum parthenium* (L.) Schultz Bip. L77, 2671, H. *Tripleurospermum oreades* (Boiss.) Rech. var. *oreades*

L47, 2270, H. *Artemisia absinthium* L. L15, 1989, Ch. *Cirsium osseticum* (Adams.) Petrak L113, 3375, H. *Cirsium vulgare*

(Savi.) Ten. L105, 3273, H. *Cirsium hypoleucum* D.C. L85 2813, Euxine Element, H. *Cirsium pseudopersonata* Boiss. & Ball

subsp. *pseudopersonata* L91, 2952, Euxine Element, H. *Cirsium arvense* (L.) Scop. subsp. *arvense* L102, 3220, H. *Cirsium arvense*

(L.) Scop. subsp. *vestitum* (Wimmer & Grab.) Petrak. L20, 2079, H. *Picnomon acarna* (L.) Cass. Gümüş kasabası üstü Kabalı dere

mevki, açık alanlar, 1000m., 01.07.2008, 3476, E. Medit Element, T. *Ptilostemon afer* (Jacq.) Greuter subsp. *eburneus* Greuter. L132, 3460, Endemik, LR (Ic), H. *Carduus tmoleus* Boiss. L71, 2508, H. *Carduus nutans* L. *nutans sensu lato* L77, 2653, H. *Carduus acanthoides* L. subsp. *acanthoides* L17, 2030, Euro-Sib. Element, H. *Carduus pycnocephalus* L. subsp. *albidus* (Bieb.) Kazmi. L66, 2432, T. *Centaurea virgata* Lam. **GroupA** L101, 3208, H. *Centaurea virgata* Lam. **GroupB**. L17, 2054, H. *Centaurea solstitialis* L. subsp. *solstitialis* L99, 3181, T. *Centaurea iberica* Trev.ex Sprengel. L28, 2149, T. *Centaurea urvillei* DC. subsp. *urvillei* L103, 3247, Medit Element, H. *Centaurea urvillei* DC. subsp. *stepposa* L91, 2895, Ir.-Tur. Element, H. *Centaurea carduiiformis* DC. subsp. *carduiiformis* L101, 3203, H. *Centaurea pichleri* Boiss. subsp. *pichleri* L6, 1782, H. *Centaurea triumfettii* All. Group A L6, 1781, H. *Centaurea triumfettii* All. Group B L72, 2529, H. *Centaurea depressa* Bieb. L69, 2483, T. *Centaurea cankiriense* A. Duran & H. Duman L103, 3310, Endemik, DD, H. *Crupina crupinastrum* (Moris) Vis. L74, 2572, T. *Carthamus lanatus* L. L108, 3286, T. *Carthamus dentatus* Vahl. L115, 3381, T. *Xeranthemum annuum* L. L17, 2043, T. *Echinops ritro* L. L111, 3359, H. *Echinops galaticus* Freyn. L17, 2033, Euxine Element, H. *Scolymus hispanicus* L. L112, 3360, Medit Element, H. *Cichorium intybus* L. L9, 1853, H. *Scorzonera tomentosa* L. L108, 3308, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Tragopogon longirostris* Bich. ex Schultz var. *abbreviatus* Boiss. L57, 2340, H. *Tragopogon coloratus* C.A. Meyer L74, 2568, Ir.-Tur. Element, H. *Tragopogon bupthalmoides* (DC.) Boiss. var. *bupthalmoides* L86, 2824, H. *Leontodon hispidus* L. var. *hispidus* L72, 2516 *Leontodon hispidus* L. var. *glabratus* (W.Koch) Bisch, H. L109, 3330 *Reichardia glauca* Matthews. L101, 3195, Ir. Tur. Element, H. *Pilosella hoppeana* (Schultes) C.H. & F.W. Schultz subsp. *pilisquama* (NP.) Sell & West. L38, 2209/A, H. *Pilosella hoppeana* (Schultes) C.H. & F.W. Schultz subsp. *troica* (Zahn) P.D. Sell & West. L38, 2209/B, H. *Pilosella pilosoloides* (Vill.) Sojak subsp. *pilosoloides* L15, 1998, H. *Mulgedium tataricum* (L.) DC. L95, 3136, H. *Lactuca seriola* L. L35, 2195, Euro-Sib. Element, H. *Scariola viminea* (L.) F.W. Schmidt. L115, 3391, H. *Scariola orientalis* (Boiss.) Sojak L108, 3307, Ir.-Tur. Element, H. *Lapsana communis* L. subsp. *alpina* (Boiss. & Bal.) Sel. L27, 2125, Euxine (mt.) Element, H. *Lapsana communis* L. subsp. *intermedia* (Bieb.) Hayek L27, 2122, H. *Taraxacum serotinum* (Waldst & Kit.) Poir. L15, 1973, H. *Taraxacum scaturiginosum* G. Hagl. L46, 2241, H. *Taraxacum butleri* Van Soest. L35, 2194, H. *Chondrilla juncea* L. var. *juncea* L27, 2114, H. *Crepis macropus* Boiss. & Heldr. L113, 3369, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Crepis pulchra* L. L108, 3279, T. *Crepis foetida* L. subsp. *foetida* L49, 2288, T. *Crepis foetida* L. subsp. *rheodifolia* (Bieb.) Celak L9, 1850, T.

CAMPANULACEAE

177. *Campanula* L.

Campanula latifolia L. L95, 3137, Euro-Sib. Element, H. *Campanula rapunculoides* L. subsp. *rapunculoides* L91, 3023, Euro-Sib. Element, T. *Campanula rapunculoides* L. subsp. *cardifolia* (C.Koch) Damboldt. L102, 3212, H. *Campanula glomerata* L. subsp. *hispidula* (Witasek) Hayek L102, 3223, Euro-Sib. Element, H. *Campanula psilostachya* Boiss. & Kotschy. L93, 3052, E. Medit Element, Endemik, LR (nt), H. *Campanula olympica* Boiss. L74, 2571, Euxine Element, H. *Campanula rapunculus* L. var. *lambertiana* (A. DC.) Boiss. L87, 2855, Euro-Sib. Element, H. *Asyneuma amplexicaule* (Willd.) Hand.-Mazz. subsp. *amplexicaule* var. *amplexicaule* L102, 3209, H. *Asyneuma limonifolium* (L.) Janchen subsp. *limonifolium* L103, 3228, H. *Asyneuma limonifolium* (L.) Janchen subsp. *pestalozzae* (Boiss.) Damboldt L102, 3224, Endemik, LR (Ic), H. *Asyneuma rigidum* (Willd.) Grossh. subsp. *rigidum* L81, 2733, Ir.-Tur. Element, H. *Asyneuma virgatum* (Labill.) Bornm. subsp. *virgatum* L10, 1891, H. *Legousia falcata* (Ten.) Fritsch. L88, 2520, Medit Element, T. *Legousia speculum-veneris* (L.) Chaix. L70, 2493, Medit Element, T. *Legousia pentagonia* (L.) Thellung. L91, 2920, T.

PRIMULACEAE

Primula vulgaris Huds. subsp. *vulgaris* L47, 2252, Euro-Sib. Element, Ch. *Androsace maxima* L. L48, 2275, T. *Cyclamen coum* Miler var. *coum* L76, 2643, G. *Lysimachia verticillaris* Sprengel. L85, 2820, Hyrcano-Euxine Element, H. *Anagallis foemina* Miller. L83, 2771, Medit Element, T.

OLEACEAE

Jasminium fruticans L. L108, 3283, Medit Element, Ph.

APOCYNACEAE

Vinca herbaceae Waldst. & Kit. L61, 2359, Ch.

ASCLEPIADACEAE

Vincetoxicum fuscatum (Hornem.) Reichb. subsp. *boissieri* (Kusn.) Browicz. L77, 2687, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H.

CONVOLVULACEAE

Convolvulus aucheri Choisy. L66, 2435, E. Medit Element, H. *Convolvulus cantabrica* L. L83, 2757, Ch. *Convolvulus lineatus* L. L8, 1829, H. *Convolvulus holosericeus* Bieb. subsp. *macrocalycinus* Hausskn. & Bornm. L74, 2595, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (nt), H. *Convolvulus assyricus* Griseb. L1, 1755, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), Ch. *Convolvulus cataonicus* Boiss. & Hausskn. L81, 2715, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), Ch. *Convolvulus arvensis* L. L91, 2924, H.

CUSCUTACEAE

Cuscuta epithymum (L.) L. var. *epithymum* L102, 3225/B, Vp. *Cuscuta approximata* Babington var. *approximata* L69, 2480, Vp.

BORAGINACEAE

Heliotropium eurapaicum L. L9, 1856, T. *Heliotropium suaveolens* Bieb. L27, 2116, E. Medit Element?, T. *Lappula barbata* (Bieb.) Gürke. L27, 2109, Ir.-Tur. Element, H. *Lappula microcarpa* (Ledeb.) Gürke & Prantl. L10, 1903, Ir.-Tur. Element, H. *Lappula squarrosa* (Retz.) Dumort. L83, 2751, H. *Myosotis ramosissima* Rochel ex Schultes subsp. *ramosissima* L68, 2463, T. *Myosotis arvensis* (L.) Hill. subsp. *arvensis* L75, 2637, T. *Myosotis alpestris* F.W. Schmidt. L77, 2657, H. *Myosotis litospermifolia* (Willd.) Hornem. L80 2692, H. *Myosotis sicula* Guss. L62, 2398, T. *Paracaryum ancyritanum* Boiss. L10, 1868, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Paracaryum paphlagonicum* (Bornm.) R. Mill. L74, 2614, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (cd), H. *Cynoglossom officinale* L. L74, 2610, Euro-Sib. Element, H. *Cynoglossom creticum* Miller. L6, 1793, H. *Cynoglossom montanum* L. L1, 1759, Euro-Sib. Element, H. *Buglossoides arvensis* (L.) Johnston L51, 2305, T. *Neatostema apulum* (L.) Johnston L47, 2261, Medit Element, T. *Echium italicum* L. L9, 1847, Medit Element?, H. *Echium vulgare* L. L16, 2008, Euro-Sib. Element, H. *Echium plantagineum* L. L72, 2521, Medit Element, T. *Onosma sericeum* Willd. L9, 1849, Ir.-Tur. Element, H.

Onosma isauricum Boiss & Heldr. L6, 1777, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Onosma bracteatum* Hausskn. & Bornm. L63, 2403, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), Ch. *Onosma bourgaei* Boiss. L56, 2326, Ir.-Tur. Element, H. *Onosma alba roseum* Fisch. & Mey. subsp. *alba roseum* var. *alba roseum* L7, 1817, Ir.-Tur. Element, H.

Onosma aucheranum DC. L6, 1778, E.Medit Element, H. *Onosma roussaei* DC. L75, 2629, Ir.-Tur. Element, H. *Onosma armenum* DC. L65, 2411, Endemik, LR (Ic), H. *Cerintho minor* L. subsp. *auriculata* (Ten.) Domac.

L91, 2903, H. *Anchusa leptophylla* Roemer & Schultes subsp. *leptophylla* L59, 2346, H. *Anchusa leptophylla* Roemer & Schultes subsp. *incana* (Ledeb.) Chamb. L67, 2451, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Anchusa azurea* Miller var. *azurea* L57, 2336, H. *Anchusa strigosa* Labill. L82, 2740, H. *Alkanna orientalis* (L.) Boiss. var. *orientalis* L1, 1758, Ir.-Tur. Element, H.

SOLANACEAE

Atropa belladonna L. L16, 2005, Euro-Sib. Element, H. *Hyocyamus niger* L. L15, 1994, T.

SCROPHULARIACEAE

Verbascum ponticum (Boiss.) O.Kuntze. L30 2169, Euxine Element, Endemik, LR (cd), H. *Verbascum oreophilum* C.Koch. var. *oreophilum* L72, 2537, Ir.-Tur. Element, H. *Verbascum macrocarpum* Boiss. L75, 2627, Ir.-Tur. Element, H. *Verbascum spectabile* Bieb. var. *spectabile* L84, 2792, Euxine Element, H. *Verbascum pyramidatum* Bieb. L10, 1893, Hyrcano-Euxine Element, H. *Verbascum georgicum* Benth. L84, 2793, Ir.-Tur. Element, H. *Verbascum krauseanum* Murb. L9, 1852, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (nt), H. *Verbascum varians* Freyn & Sint. var. *varians* L93, 3053, H. *Verbascum lasianthum* Boiss. ex Benth. L22, 2086, H. *Verbascum songaricum* Schrenk ex Fisch. & Mey. subsp. *subdecurrens* Hub.-Mor. L15, 2001, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Verbascum cheiranthifolium* Boiss. var. *cheiranthifolium* L88, 2863, H. *Verbascum cheiranthifolium* Boiss. var. *asperulum* (Boiss.) Murb., L101,

3197, Endemik, LR (Ic), H. *Scrophularia scopoli* (Hoppe ex) Pers. var. *scopoli* L73, 2557, H. *Scrophularia canina* L. subsp.

bicolor (Sm.) Greuter L67, 2456, E.Medit Element, H. *Linaria genistifolia* (L.) Miller subsp. *genistifolia* L136, 3480, H. *Linaria genistifolia* (L.) Miller subsp. *linifolia* (Boiss.) Davis L74, 2599, H. *Linaria grandiflora* Desf.

L17, 2015, Ir.-Tur. Element, H. *Linaria corifolia* Desf. L12, 1944, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Digitalis ferruginea* L. subsp. *ferruginea* L17, 2035, Euro-Sib. Element, H. *Digitalis lamarckii* Ivan. L83, 2779, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H.

Veronica verna L. L62, 2379, Euro-Sib. Element, T. *Veronica polita* Fries. L47, 2253, T. *Veronica anagallis-aquatica* L. L64, 2405, H. *Veronica jacquinii* Baumg. L49, 2294, Euro-Sib. Element, H. *Veronica multifida* L. L6, 1802, Endemik, LR (Ic), H.

Melampyrum arvense L. var. *arvense* L3, 1764/B, Euro-Sib. Element, T. *Parentucellia latifolia* (L.) Caruel. subsp. *latifolia* L139, 3483, Medit Element, T. *Pedicularis comosa* L. var. *sibthorpii* (Boiss.) Boiss. L62, 2393, H. *Pedicularis comosa* L. var. *acmodonta* (Boiss.) Boiss. L3, 1764/A, H.

OROBANCHACEAE

Orobanche ramosa L. L91, 3022, Vp. *Orobanche coelestis* (Reuter) G. Beck. L10, 1889, Vp. *Orobanche purpurea* Jacq. L83, 2758, Vp. *Orobanche grisebachii* Reuter. L110, 3346, E. Medit Element, Vp. *Orobanche minor* Sm. L96, 3142, Vp. *Orobanche lutea* Baumg. L3, 1765, Vp.

GLOBULARIACEAE

Globularia trichosantha Fisch. & Mey. L62, 2400, H.

VERBENACEAE

Verbena officinalis L. L101, 3193, H.

LABIATAE

Ajuga orientalis L. L3, 1762, H. *Ajuga chamaepitys* (L.) Schreber subsp. *chia* (Schreber) Arcangeli var. *chia* L129, 3467, H.

Teucrium orientale L. var. *orientale* L10, 1857, Ir.-Tur. Element, H. *Teucrium orientale* L. var. *puberulens* T.Ekim L82, 2747, Ir.-Tur. Element, H. *Teucrium chamaedrys* L. subsp. *chamaedrys* L9, 1834, Ch. *Teucrium polium* L. L91, 2884, H. *Scutellaria salviifolia* (Boiss.) Edmondson. L96, 3115, Endemik, LR (Ic), H. *Scutellaria orientalis* L. subsp. *pinnatifida* Edmondson. L6, 1783, Ch. *Phlomis pungens* Willd. var. *hirta*. Velen. L108, 3319, H.

Phlomis russeliana (Sims) Benth. L95, 3130, Euxine (mt.) Element, Endemik, LR (Ic), H. *Phlomis armeniaca* Willd. L96, 3169, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Lamium amplexicaule* L. L6, 1801, Euro-Sib. Element, T.

Lamium purpureum L. var. *purpureum* L7, 1807, T. *Lamium album* L. L7, 1806, Euro-Sib. Element, H. *Wiedemannia orientalis* Fisch. & Mey. L95, 3096, 3099, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), T. *Marrubium vulgare* L. L11, 1927, H. *Marrubium parviflorum* Fisch. & Mey. subsp. *parviflorum* L10, 1899, Ir.-Tur. Element, H. *Marrubium heterodon* (Benth.) Boiss. & Bal. L22, 2085, 2087, E.Medit. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Marrubium globosum* Montbret & Aucher ex Benth. subsp. *globosum* L83, 2769, 2772, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), Ch. *Marrubium astracanicum* Jacq. subsp. *astracanicum* L77, 2647, Ch. *Sideritis montana* L. subsp. *remota* (d'Urv.) P.W. Ball ex Heywood. L10, 1908, E. Medit. Element, T. *Sideritis amasiaca* Bornm. L26, 2103, Endemik, LR (nt), H. *Stachys huber-morathii* Bhattacharjee L142, 3488, Endemik, VU, H. *Stachys byzantina* C.Koch. L10, 1863, Euro-Sib. Element, H. *Stachys sylvatica* L. L105, 3243, H. *Stachys lavandulifolia* Vahl. var. *lavandulifolia* L65, 2416, Ir.-Tur. Element, H. *Stachys iberica* Bieb. subsp. *stenostachya* (Boiss.) Rech. L10, 1858, Ir.-Tur. Element, H. *Stachys annua* (L.) L. subsp. *annua* var. *annua* L59, 2352, T. *Stachys annua* (L.) L. subsp. *annua* var. *lycaonica* Bhattacharjee. L9, 1843, Ir.-Tur. Element, T. *Nepeta italica* L. L11, 1929, H. *Nepeta cataria* L. L27, 2123, Euro-Sib. Element, H. *Nepeta nuda* L. subsp. *albiflora* (Boiss.) Gams. L7, 1810, H. *Prunella vulgaris* L. L103, 3230, Euro-Sib. Element, H. *Prunella laciniata* (L.) L. L98, 3163, Euro-Sib. Element, H. *Origanum vulgare* L. subsp. *hirtum* (Link) Ietswaart. L103, 3232, E.Medit. Element, H. *Origanum vulgare* L. subsp. *viride* (Boiss.) Hayek. L96, 3116, H. *Origanum vulgare* L. subsp. *vulgare* L101, 3192, Euro-Sib. Element, H. *Satureja wiedemanniana* (Lallem) Velen. L103, 3297, Endemik, LR (Ic), Ch. *Clinopodium vulgare* L. subsp. *vulgare* L94, 3081, H.

Clinopodium vulgare L. subsp. *arundanum* (Boiss.) Nyman. L95, 3135, H. *Clinopodium umbrosum* (Bieb.) C.Koch. L17, 2013, H. *Acinosis rotundifolia* Pers. L15, 1992, T. *Thymus leucotrichus* Hal. var. *leucotrichus* L10, 1871, E. Medit. Element, Ch. *Thymus sipyleus* Boiss. subsp. *rosulans* (Borb.) J. L10, 1870, Ch. *Thymus leucostomus* Hausskn. var. *leucostomus* L11, 1935, Ch.

Thymus praecox Opiz subsp. *skorpilii* (Velen) J. L103, 3230, Ch. *Thymus longicaulis* C.Presl subsp. *longicaulis* var. *longicaulis* L75, 2630, Ch. *Mentha pulegium* (Miller) DC. L19, 2063, H. *Mentha longifolia* (L.) Hudson subsp. *typhoides* (Briq) Harley. var. *typhoides* L103, 3400, H. *Ziziphora capitata* L. L10, 1907, Ir.-Tur. Element, T. *Salvia tomentosa* Miller. L95, 3092, H. *Salvia syriaca* L. L65, 2414, Ir.-Tur. Element, H. *Salvia viridis* L. L4, 1768, Medit. Element, T. *Salvia hypargeia* Fisch. &

Mey. L83, 2756, Ir.- Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Salvia sclarea* L. L74, 2602, H. *Salvia aethiopsis* L. L71, 2511, H. *Salvia glutinosa* L. L82, 2744, Hyrcano – Euxine Element, H. *Salvia virgata* Jacq. L96, 3123, H. *Salvia verticillata* L. subsp. *verticillata* L9, 1837, Euro- Sib. Element, H. *Salvia verticillata* L. subsp. *amasiaca* (Freyn & Bornm.) Bornm. L10, 1874, Ir.- Tur. Element, H.

PLUMBAGINACEAE

Plumbago europaea L. L115, 3396, Euro-Sib. Element, H. *Acantholimon acerosum* (Willd.) Boiss. var. *acerosum* L96, 3168, Ir.- Tur. Element, Ch. *Acantholimon glaberrimum* (Jaub. & Spach) Boiss. L24, 2098, Ir.- Tur. Element, Ch.

Acantholimon ulcinum (Willd. Ex Schultes) Boiss. subsp. *lycaonicum* (Boiss. & Heldr.) Bokhari & Edmondson L97, 3156, Ir.- Tur. Element?, Ch.

PLANTAGINACEAE

Plantago lanceolata L. L129, 3455, H.

THYMELAEACEAE

Daphne pontica L. L79, 2688, Euxine Element, Ch.

SANTALACEAE

Thesium arvense Horvatovszky. L134, 3471, Euro- Sib. Element, H.

LORANTHACEAE

Viscum album L. subsp. *austriacum* (Wiesb.) Vollman. L41, 2228, Vp.

ARISTOLOCHIACEAE

Aristolochia maurorum L. L127, 3449, Ir.-Tur. Element, H.

EUPHORBIACEAE

Euphorbia herniariifolia Willd. var. *herniariifolia* L60, 2358, H. *Euphorbia herniariifolia* Willd. var. *glaberrima* Hal. L56, 2331, H. *Euphorbia myrsinites* L. L45, 2237, H. *Euphorbia rigida* Bieb. L46, 2246, 2341, Medit Element, H. *Euphorbia seguieriana* Necker subsp. *seguieriana* L83, 2778, Euro-Sib. Element, H.

URTICACEAE

Urtica dioica L. L85, 2812, Euro-Sib. Element, H.

FAGACEAE

Fagus orientalis Lipsky. L15, 1997, Euro-Sib. Element, Ph. *Quercus robur* L. subsp. *robur* L91, 3006, Euro-Sib. Element, Ph. *Quercus hartwissiana* Steven. L91, 2968, Ph. *Quercus macranthera* Fisch. Et Mey. subsp. *syspirensis* (C.Koch.) Menitsky. L112, 3367, Ph. *Quercus petraea* (Mattuschka) Lieb. subsp. *petraea* L111, 3352, Ph. *Quercus petraea* (Mattuschka) Lieb. subsp. *iberica* (Steven ex Bieb.) Krassilin. L91, 2943, Ph. *Quercus infectoria* Oliver. subsp. *boissieri* (Reuter) O.Schwarz. L83, 2787, Ph. *Quercus pubescens* Willd. L102, 3225, Ph. *Quercus virgilliana* Ten. L28, 2152, Ph. *Quercus cerris* L. var. *cerris* L74, 2586, Ph.

CORYLACEAE

Carpinus betulus L. L85 2823, Euro-Sib. Element, Ph. *Carpinus orientalis* Miller. L111, 3351, Ph. *Corylus avellana* L. var. *avellana* L113, 3374, Euro-Sib. Element, Ph.

SALICACEAE

Salix alba L. L85, 2818, Euro-Sib. Element, Ph. *Populus tremula* L. L28, 2153, Euro-Sib. Element, Ph. *Populus nigra* L. subsp. *nigra* L77, 2650, Ph.

RUBIACEAE

Crucianella gilanica Trin. subsp. *pontica* (Ehrend.) Ehrend. L10, 1864, Euxine Element, H. *Asperula involucreta* Wahlenb. L15, 1987, Euxine Element, H. *Asperula arvensis* L. L49, 2295, Medit. Element, T. *Galium verum* L. subsp. *glabrescens* Ehrend. L102, 3225, Ir.-Tur. Element, H. *Galium album* Miller subsp. *prusense* (C.Koch) Ehrend. & Krendl L98, 3160, H. *Galium fissurense* Ehrend. & Schönb. L15, 1987, Euxine Element, Endemik, LR (Ic), H. *Galium incanum* Sm. subsp. *incanum* L94, 3072, E. Medit. Element, H. 596. *Galium incanum* Sm. subsp. *elatius* (Boiss.) Ehrend. L94, 3079, Ir.- Tur. Element, H. *Galium spurium* L. subsp. *spurium* L73, 2555, Euro-Sib. Element, T. *Galium tricornutum* Dandy L91, 2939, Medit. Element, T. *Galium tenuissimum* Bieb. subsp. *trichophorum* (Kar. & Kir.) Ehrend. L91, 2961, Ir.-Tur. Element, T. *Callipeltis cucullaria* (L.) Steven L74, 2606, Ir.-Tur. Element, T. *Cruciata laevipes* Opiz. L75, 2632, H. *Cruciata taurica* (Palas ex Willd.) Ehrend. L49, 2284, Ir.-Tur. Element, H.

ANGIOSPERMAE

MONOCOTYLEDONES

ARACEAE

Arum euxinum R.Mill. L79, 2686, Euxine Element, Endemik, LR (Ic), G.

LILIACEAE

Polygonatum orientale Desf. L87, 2852, Euxine Element?, G. *Asphodelus aestivus* Brot. L68, 2470, G. *Allium paniculatum* L. subsp. *paniculatum* L103, 3281, Medit Element, G. *Allium atroviolaceum* Boiss. L72, 2515, G. *Allium scorodoprasum* L. subsp. *rotundum* (L.) Stearn. L74, 2569, Euro- Sib. Element, G. *Allium scorodoprasum* L. subsp. *jajlae* (Vved.) Stearn L82, 2749, Euxine Element, G. *Scilla bifolia* L. L48, 2276, Medit. Element, G. *Ornithogalum oligophyllum* E.D.Clark L49, 2282, G. *Ornithogalum platyphyllum* Boiss. L83, 2781, Ir.-Tur. Element, G. *Ornithogalum orthophyllum* Ten. L77, 2672, G. *Muscari armeniacum* Leichtlin ex Baker. L62, 2384, G.

Muscari neglectum Guss. L46, 2251, G. *Muscari bourgaei* Baker L51, 2310, Medit (mt.) Element, Endemik, LR (Ic), G. *Gagae granatellii* (Parl.) Parl. L39, 2224, Medit Element, G. *Gagae villosa* (Bieb.) Duby var. *villosa* L47, 2255, Medit Element?, G.

Colchicum falcifolium Stapf L40, 2226, Ir.-Tur. Element, G.

AMARYLLIDACEAE

Sternbergia colchiciflora Waldst. & Kit. L124, 3444, G.

IRIDACEAE

Iris kerneriana Ascherson & Sint. ex Baker. L72, 2544, Euro-Sib. Element, Endemik, LR (Ic), G. *Crocus ancycensis* (Herbert) Maw. L40, Ir.-Tur. Element, Endemik, LR (Ic), G. *Crocus speciosus* Bieb. subsp. *ilgazensis* Mathew. L124, 3443, Euro-Sib. Element, Endemik, LR (nt), G. *Gladiolus atroviolaceus* Boiss. L69, 2490, Ir.-Tur. Element, G.

ORCHIDACEAE

Cephalanthera rubra (L.) L.C.M. Richard L103, 3401, G. *Cephalanthera damasonium* (Miller) Druce. L87, 2851, Euro–Sib. Element, G. *Orchis tridentata* Scop. L103, 3403, G. *Orchis pallens* L. L2, 1761, Euro–Sib. Element?, G. *Dactylorhiza romana* (Seb.) Soo. subsp. *romana* L130, 3458, Medit Element, G. *Dactylorhiza saccifera* (Brong.) Soo. L103, 3402, E. Medit. Element, G. *Dactylorhiza osmanica* (KL) Soo. var. *osmanica* L58, 2342, Ir.–Tur. Element? Endemik, LR (Ic), G.

CYPERACEAE

Carex spicata Hudson. L86, 2500, 2844, Euro–Sib. Element, H. *Carex divisa* Hudson. L46, 2245, Euro–Sib. Element, H.

GRAMINEAE

Bracypodium sylvaticum (Hudson) P. Beauv. L81, 2710, H. *Elymus repens* (L.) Gould subsp. *elongatiformis* (Drobov) Melderis. L134, 3470, H. *Aegilops triuncialis* L. L67, 2445, T. *Aegilops geniculata* Roth. L67, 2453, Medit. Element, T. *Hordeum murinum* L. subsp. *glaucum* (Steudel) Tzvelev L67, 2444, T. *Hordeum bulbosum* L. L67, 2455, G. *Taeniatherum caput-medusae* (L.) Nevski subsp. *crinitum* (Schreb.) Melderis L133, 3474, T. *Bromus tectorium* L. L141, 3485, T. *Bromus sterilis* L. L67, 2454, T. *Bromus cappadocicus* Boiss.& Bal. subsp. *sclerophyllus* (Boiss.) P.M.Smith. L83, 2761, Ir.–Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Helictotrichon argaeum* (Boiss.) Parsa. L7, 1820, Ir.–Tur. Element, Endemik, LR (Ic), H. *Trisetum flavescens* (L.) P. Beauv. L86, 2827, Euro–Sib. Element, H. *Koeleria cristata* (L.) Pers. L74, 2605, H. *Calamagrostis epigejos* (L.) Roth. L21, 2082, Euro–Sib. Element, H. *Alopecurus aequalis* Sobol. L77, 2662, T. *Phleum exaratum* Hochst.ex Griseb. subsp. *exaratum* L10, 1898, E. Medit. Element, T. *Festuca jeanpertii* (St.-Yves) F.Markgraf apud Hayek subsp. *jeanpertii* L129, 3466, H. *Poa trivialis* L. L72, 2525, H. *Poa pratensis* L. L65, 2417, H. *Poa bulbosa* L. L65, 2418, H. *Eremopoa persica* (Trin.) Roshev. L135, 3473, T. *Dactylis glomerata* L. subsp. *hispanica* (Roth) Nyman. L81, 2709, H. *Briza media* L. L134, 3472, H. *Melica uniflora* Retz. L87, 2853, Euro–Sib. Element, H. *Melica ciliata* L. subsp. *ciliata* L99, 3180, H. *Stipa holosericea* Trin. L133, 3463, H. *Chrysopogon gryllus* (L.) Trin. subsp. *gryllus* L133, 3465, H. *Bothriochloa ischaemum* (L.) Keng. L133, 3462, H.

4.Sonuçlar ve tartışma

4.1. Araştırma alanının florası ile ilgili bulgular

İnegöl Dağı'ndan 2005-2008 yılları arasında mart- kasım aylarında yaklaşık 1700 bitki örneği toplanarak teşhis edilmiştir. Teşhis çalışmaları sonucunda 71 familyaya ait 291 cins ve 661 tür ve tür altı taksona ulaşılmıştır. Bu taksonlardan 2 familyaya ait 2 cins ve bu cinslere ait 2 takson Pteridophyta şubesine aittir. Geriye kalan 69 familya, 289 cins ve 659 takson ise Spermatophyta şubesine aittir. Bunlardan 3 familya, 3 cins ve 7 takson Gymnospermae sınıfına, 66 familya, 286 cins ve 661, tür ve tür altı takson ise Angiospermae sınıfına aittir (Çizelge 5)

Çizelge 5. İnegöl Dağı bitkilerinin sınıflandırma kategorilerine göre dağılımı

	Pteridophyta	Spermatophyta			TOPLAM
		Gymnospermae	Angiospermae		
			Dicotyledones	Monocotyledones	
Familya	2	3	60	6	71
Cins	2	3	249	37	291
Tür ve türaltı takson	2	7	593	59	661

Araştırma alanında tespit edilen 661 tür ve türaltı taksondan; 103 tanesi (% 15.6) Avrupa-Sibirya, 99 tanesi (% 15.0) İran-Turan, 43tanesi de (% 6.5) Akdeniz floristik bölgesi elementidir. Geriye kalan 418 tanesi (% 63) ise birden fazla bölgeyi ya da floristik bölgesi bilinmeyenidir (Şekil 6)

Çizelge 6. İnegöl Dağı bitkilerinin floristik bölgelere göre dağılımı

Floristik Bölgeler	Takson Sayısı	%
Avrupa-Sibirya	103	15,60
İran-Turan	99	15,60
Akdeniz	43	6,50
Birden Fazla Bölge	418	63,00

Araştırma alanındaki taksonların familyalara dağılımına göre en fazla takson içeren ilk 5 familya şu şekilde sıralanmaktadır. Compositae 87 (%13.2) takson, Leguminosae 69 (%10.4) takson, LABIATAE 60 (%9.1) takson, Cruciferae 41 (%6.2) takson, Boraginaceae 34 (%5.1) takson şeklindedir (Şekil 7).

Çizelge 7. Araştırma alanındaki taksonların familyalara ve cinslere dağılımı

Familya	Takson Sayısı	%	Cins	Takson Sayısı
Compositae	87	13,2	Astragalus	17
Leguminosae	69	10,4	Verbascum-Centaurea	12
Labiatae	60	9,1	Silene-Salvia	10
Cruciferae	41	6,2	Ranunculus-Quercus-Lathyrus-Trifolium	9
Boraginaceae	34	5,1	Creatagus-Onosma-Galium	8
Diğerleri	370	56		

Araştırma alanındaki tür ve türaltı taksonların cinslere dağılımına göre en fazla takson içeren cinsler şu şekilde sıralanmaktadır. Astragalus (17), Verbascum-Centaurea (12), Silene-Salvia (10), Ranunculus-Quercus-Lathyrus-Trifolium (9), Creatagus-Onosma-Galium (8) şeklindedir.

Araştırma alanında tespit edilen taksonların Raunkier hayat formlarına göre dağılımları şu şekildedir. Fanerofitler 59 (% 8.93), Kamefitler 61 (% 9.23), Hemikriptofitler 363 (% 54.94), Geofitler 34 (% 51.4), Terofitler 135 (% 20.40), Vasküler parazitler 9 (% 1.36) taksondan oluşmaktadır (Çizelge 8).

Çizelge 8. Araştırma alanında tespit edilen taksonların Raunkier hayat formlarına göre dağılımları

Hayat formları	Takson Sayısı	Yüzdesi (%)
Fanerofitler (Ph)	59	8,93
Kamefitler (Ch)	61	9,23
Hemikriptofitler (H)	363	54,94
Geofitler (G)	34	5,14
Terofitler (T)	135	20,4
Vasküler par. (Vp)	9	1,36

Araştırma alanında bulunan bitkilerden 77 (% 11.65) tanesi endemiktir. Endemik bitkilerin “Türkiye Bitkilerinin Kırmızı Kitabı 2000”e göre tehlike kategorileri belirlenmiştir. Buna göre taksonlardan, 3’ü zarar görebilir (VU), 2 si koruma önlemi gerektiren (cd), 9’u tehdit altına girebilir (nt), 62’ si en az endişe verici (Ic), 1’i veri yetersiz (DD) kategorisindedir (Çizelge 9)

Raunkier hayat formlarına göre İnegöl Dağı endemik bitkilerinin; % 1,3’ ü Fanerofit (Ph), 18,2’si Kamefit (Ch), 68,8’i Hemikriptofit (H), 7,8’i Geofit (G), 3,9’u Terofit (T) dir.

Endemik bitkilerin floristik bölgelere göre % olarak dağılımları ise şu şekildedir. İran-Turan % 49.4, Avrupa-Sibirya % 13.0, Akdeniz % 1.3, Floristik bölgesi bilinmeyenler ise % 36.3 tür.

Çizelge 9. Endemik bitkilerin IUCN Red Data Book kategorilerine göre gruplandırılması

TEHLİKE KATEGORİLERİ	Takson Sayısı	Yüzdesi
EX-Tükenmiş	-	-
EW-Doğada tükenmiş	-	-
CR-Çok tehlikede	-	-
EN-Tehlikede	-	-
VU-Zarar görebilir	3	3,9
LR-Az Tehdit Altında		
a-(cd) Koruma Önlemi Gerektiren	2	2,6
b-(nt) Tehdit Altına Girebilir	9	11,7
c-(Ic) En Az Endişe Verici	62	80,5
DD-Veri Yetersiz	1	1,3
NE-Değerlendirilemeyen	-	-
TOPLAM	77	100

4.2 Araştırma alanındaki bulguların yakın bölgelerde yapılan bazı çalışmalarla karşılaştırılması

Araştırma alanına yakın bölgelerde yapılmış olan 9 farklı floristik çalışma ile İnegöl Dağ'ında elde ettiğimiz bulgular farklı açılardan karşılaştırılmıştır.

Bulgular çizelgeler şeklinde verilmiştir. Buna göre yapılan çalışmalarda en fazla familya içeren çalışma 96 familya ile Akdağ çalışmasıdır. Bunu sırası ile Kuşpınar tepe 86, Kıbrıs köyü 81, Tavşan dağı 77, Vermiş-Yuvacık Köyleri ve Amasya Kalesi Arası 75, Aşağı Tersakan Vadisi 74, İnegöl dağı 71, Egerli dağı 70, Hacıkadın vadisi 63, Amasya-Yozgat-Çorum Arası 61, Direkli-Yassıçal-Abacı Arası 56, Çakır dağı 36 familya ile izlemektedir (Çizelge 4.2.1).

Cins sayısı bakımından 424 cins ile yine Akdağ çalışması en fazla cins sahiptir. Bunu sırası ile Kıbrıs köyü 343, Kuşpınar tepe 313, Tavşan dağı 307, Aşağı Tersakan Vadisi 301, Egerli dağı 298, Amasya-Yozgat-Çorum Arası 296, İnegöl dağı 291, Vermiş-Yuvacık Köyleri ve Amasya Kalesi Arası 287, Hacıkadın vadisi 258, Direkli-Yassıçal-Abacı Arası 221, Çakır dağı 131 izlemektedir (Çizelge 10).

Çizelge 10. Araştırma alanı ve yakın bölgelerde yapılan floristik araştırmalarda toplam; familya, cins, tür ve türaltı takson sayıları

No	Araştırma Adı	Familya Sayısı	Cins Sayısı	Tür ve türaltı takson Sayısı
1	İnegöl dağı (Yıldırım ve Kılınç 2009)	71	291	661
2	Akdağ (Alpınar 1979a)	96	424	887
3	Kuşpınar tepe (Peker 1988)	86	313	488
4	Amasya-Yozgat-Çorum Arası (Ketenoğlu ve ark. 1994)	61	296	536
5	Vermiş-Yuvacık Köyleri ve Amasya Kalesi Arası (Cansaran ve Aydoğdu 1998)	75	287	420
6	Egerli dağı (Cansaran 2002)	70	298	650
7	Tavşan dağı (Korkmaz ve ark.2005)	77	307	594
8	Aşağı Tersakan Vadisi (Celep ve ark.2006)	74	301	457
9	Çakır dağı (Yücel 2005)	36	131	195
10	Direkli-Yassıçal-Abacı Arası (Cansaran ve ark.2007a)	56	221	379
11	Hacıkadın vadisi (Yeşilyurt ve ark.2008)	63	258	480
12	Kıbrıs köyü (Aslan ve Vural 2009)	81	343	628

Tür ve tür altı takson sayısı bakımından incelendiğinde ise Akdağ 887 takson içermektedir. Bunu sırası ile İnegöl dağı 661, Egerli dağı 650, Kıbrıs köyü 628, Tavşan dağı 594, Amasya-Yozgat-Çorum Arası 536, Kuşpınar tepe 488, Hacıkadın vadisi 480, Aşağı Tersakan Vadisi 457, Vermiş-Yuvacık Köyleri ve Amasya Kalesi Arası 420, Direkli-Yassıçal-Abacı Arası 379 ve Çakır dağı 195 taksonla izlemektedir (Şekil 11). Araştırma alanımıza en yakın bölge olan Egerli dağı ile Tavşan dağı'nın bulguları İnegöl dağı'ndan elde edilen bulgulara benzerlik göstermektedir.

Çizelge 11. Araştırma alanına yakın bölgelerde yapılan floristik araştırmalardaki taksonların fitocoğrafik bölgelere dağılımları

No	Araştırma Adı	Ir.- Tur.	Avr.- Si.	Akdeniz
1	İnegöl dağı (Yıldırım ve Kılınç 2009)	99 (%15)	103 (%15.6)	43 (%6.5)
2	Akdağ (Alpınar 1979a)	-	-	-
3	Kuşpınar tepe (Peker 1988)	43 (%8.98)	51 (%10.64)	45 (%9.39)
4	Amasya-Yozgat-Çorum Arası (Ketenoğlu ve ark. 1994)	100 (%18.65)	71 (%13.25)	41 (%7.65)
5	Vermiş-Yuvacık Köyleri ve Amasya Kalesi Arası (Cansaran ve Aydoğdu 1998)	70 (%15.71)	31 (%7.38)	40 (%9.52)
6	Egerli dağı (Cansaran 2002)	102 (%15.69)	97 (%14.92)	46 (%7.07)
7	Tavşan dağı (Korkmaz ve ark.2005)	71 (%11.95)	141 (%23.73)	30 (%5.04)
8	Aşağı Tersakan Vadisi (Celep ve ark.2006)	77 (%16.8)	39 (%8.5)	35 (%7.6)
9	Çakır dağı (Yücel 2005)	23 (%11.79)	12 (%6.15)	10 (%5.12)
10	Direkli-Yassıçal-Abacı Arası (Cansaran ve ark.2007a)	51 (%13.4)	45 (%11.8)	35 (%9.2)
11	Hacıkadın vadisi (Yeşilyurt ve ark.2008)	89 (%18,5)	45 (%9,3)	43 (%8,9)
12	Kıbrıs köyü (Aslan ve Vural 2009)	124 (%19,74)	66 (10,5)	51 (%8,12)

Fitocoğrafik dağılımlar incelendiğinde araştırma alanındaki taksonların dağılımı; Avrupa-Sibirya elementlerinin (% 15.6), Ir.-Tur. bölgesi elementlerin (% 15), Akdeniz elementlerinin ise (% 6.5) olduğu görülmektedir. Avrupa-Sibirya ve İran-Turan elementlerinin bulunuş yüzdelerinin birbirine çok yakın olması araştırma alanının bu iki bölge arasında geçiş bölgesi olmasından kaynaklanmaktadır.

Benzer durum farklı araştırmacılar tarafından yapılan Kuşpınar tepe'nin florası, Eğerli dağının florası, Direkli-Yassıçal-Abacı Arası'nın florası çalışmalarında da görülmektedir. Bunların dışında Karadeniz'in sahil kesimlerine daha yakın olan Tavşan dağında Avrupa-Sibirya elementlerinin bulunma yüzdesi diğer bölgelerin elementlerine göre çok daha yüksektir. Daha iç kesimlerde kalan Çakır dağı, Kıbrıs köyü, Hacıkadın vadisi, Aşağı Tersakan Vadisi, Vermiş-Yuvacık Köyleri ve Amasya Kalesi Arası, Amasya-Yozgat-Çorum Arası çalışmalarında ise İran-Turan Bölge elementlerinin % oranları yüksektir.

Araştırma alanının endemizm yüzdesi 11.65'tir. Diğer araştırmalara bakıldığında % 6.89'luk değer ile en düşük endemizm yüzdesi ile Kuşpınar tepe'de yapılan çalışma görülmektedir. En yüksek endemizm yüzdesi ise 12.30 değer ile Eğerli dağında yapılan çalışmada tespit edilmiştir. Diğer araştırmaların yüzdesi ise; Akdağ 7.0, Amasya-Yozgat-Çorum Arası 7.09, Vermiş-Yuvacık Köyleri ve Amasya Kalesi Arası 11.0, Tavşan dağı 10.94, Kıbrıs köyü 10.67, Hacıkadın vadisi 9.3, Aşağı Tersakan Vadisi 10.94, Çakır dağı 9.23, Direkli-Yassıçal-Abacı Arası 11.6 şeklindedir (Çizelge 12).

Çizelge 12. Araştırma alanına yakın bölgelerde yapılan floristik araştırmalardaki endemik taksonların dağılımları

No	Araştırma Adı	Sayı	%
1	İnegöl dağı (Yıldırım ve Kılınç 2009)	77	11,65
2	Akdağ (Alpınar 1979a)	62	7,0
3	Kuşpınar tepe (Peker 1988)	33	6,89
4	Amasya-Yozgat-Çorum Arası (Ketenoğlu ve ark. 1994)	38	7,09
5	Vermiş-Yuvacık Köyleri ve Amasya Kalesi Arası (Cansaran ve Aydoğdu 1998)	46	11,0
6	Eğerli dağı (Cansaran 2002)	80	12,30
7	Tavşan dağı(Korkmaz ve ark.2005)	65	10,94
8	Aşağı Tersakan Vadisi (Celep ve ark.2006)	50	10,94
9	Çakır dağı (Yücel 2005)	18	9,23
10	Direkli-Yassıçal-Abacı Arası (Cansaran ve ark.2007a)	44	11,6
11	Hacıkadın vadisi (Yeşilyurt ve ark.2008)	45	9,3
12	Kıbrıs köyü (Aslan ve Vural 2009)	67	10,67

Araştırma alanında tesbit edilen taksonların familyalara dağılımına bakıldığında ilk üç familya sırası ile *Compositae*: 84 (% 13,4), *Leguminosae*: 66 (%10,5), *Labiatae*: 58 (%9,3) şeklinde sıralanmaktadır. Diğer çalışmalardan Kuşpınar tepe (Peker 1988), Tavşan dağı (Korkmaz ve ark.2005), Aşağı Tersakan Vadisi (Celep ve ark.2006), Çakır dağı (Yücel 2005), Direkli-Yassıçal-Abacı Arası (Cansaran ve ark.2007a) çalışmalarında ilk üç familyanın sıralanışı ile İnegöl dağının bulgularına benzerlik göstermektedir. Bu aynı zamanda Türkiye Florası (Davis 1965-1988) bulgularınada benzerdir. Diğer çalışmalarda ise ilk üç familya; Amasya-Yozgat-Çorum Arası (Ketenoğlu ve ark. 1994); *Leguminosae*: 85 (% 15.85), *Compositae*: 82 (% 15.29), *Poaceae*: 39 (% 7.27), Vermiş-Yuvacık Köyleri ve Amasya Kalesi Arası (Cans. ve Aydoğdu 1998); *Compositae*: 46 (% 11.1), *Labiatae*: 38 (% 9.2), *Leguminosae*: 33 (% 8.0), Eğerli dağı (Cansaran 2002); *Compositae*: 78 (% 12.6), *Leguminosae*: 77 (% 12.4), *Poaceae*: 42 (% 6.7), Hacıkadın vadisi (Yeşilyurt ve ark.2008); *Compositae*:55 (%11,4),*Leguminosae*: 49 (%10.2),*Labiatae*: 38 (%7,9), Kıbrıs köyü (Aslan ve Vural 2009); *Compositae*: 87 (% 13,85),*Leguminosae*: 53 (% 8,44),*Poaceae*: 47 (% 7,48) şeklindedir (Çizelge 12).

Araştırma alanında en fazla tür içeren ilk üç cins sırası ile; *Astragalus* (17), *Verbascum* (12), *Centaurea* (12) dir. Diğer araştırmalarda ise bu sıralama ve cinslerin içerdiği tür sayıları şu şekildedir.

Kuşpınar tepe (Peker 1988); *Astragalus* (10), *Vicia-Trifolium-Ranunculus* (7), *Geranium-Alyssum* (6), Amasya-Yozgat-Çorum Arası (Ketenoğlu ve ark. 1994); *Astragalus* (29), *Trifolium* (12), *Silene-Lathyrus* (7), Vermiş-Yuvacık Köyleri ve Amasya Kalesi Arası (Cansaran ve Aydoğdu 1998); *Astragalus* (10), *Salvia* (9), *Convolvulus-Euphorbia-Silene-Verbascum* (5), Eğerli dağı (Cansaran 2002); *Astragalus* (23), *Silene-Lathyrus* (10), *Trifolium-Galium-Onosma-Salvia* (8), Tavşan dağı (Korkmaz ve ark.2005); *Veronica* (13), *Salvia-Alyssum* (11), *Centaurea* (10), Aşağı Tersakan Vadisi (Celep ve ark.2006); *Astragalus-Alyssum* (7), *Vicia-Salvia* (6), *Centaurea* (5), Çakır dağı (Yücel 2005); *Astragalus-Centaurea* (6), *Ornithogalum-Onobrychis* (4), *Dianthus* (3), Direkli-Yassıçal-Abacı Arası (Cansaran ve ark.2007a), *Astragalus-Silene* (8), *Centaurea* (7), *Lathyrus* (6), Hacıkadın vadisi (Yeşilyurt ve ark.2008), *Trifolium*(10), *Alyssum* (9), *Ranunculus* (8), Kıbrıs köyü (Aslan ve Vural 2009), *Salvia* (11), *Astragalus* (9), *Silene* (8) şeklindedir (Çizelge 13).

Çizelge 13. En büyük ilk 3 familya ve ilk 3 cins'e göre araştırma alanına yakın bölgelerde yapılan floristik çalışmaların karşılaştırılması

Araştırma Alanı	En büyük 3 familya (tür sayısı / tür yüzdesi)	En büyük 3 cins (tür sayısı)
İnegöl dağı (Yıldırım ve Kılınç 2009)	<i>Compositae</i> :84 (%13.4) <i>Leguminosae</i> : 66 (%10.5) <i>Labiatae</i> : 58 (%9.3)	* <i>Astragalus</i> (17) * <i>Verbascum</i> (12) * <i>Centaurea</i> (12)
Akdağ (Alpınar 1979a)	-	-
Kuşpınar tepe (Peker 1988)	<i>Compositae</i> : 58 (% 12.1) <i>Leguminosae</i> : 54 (% 11.3) <i>Labiatae</i> : 33 (% 6.9)	* <i>Astragalus</i> (10) * <i>Vicia-Trifolium-Ranunculus</i> (7) * <i>Geranium-Alyssum</i> (6)
Amasya-Yozgat-Çorum Arası (Ketenoğlu ve ark. 1994)	<i>Leguminosae</i> : 85 (%15.85) <i>Compositae</i> : 82 (%15.29) <i>Poaceae</i> : 39 (%7.27)	* <i>Astragalus</i> (29) * <i>Trifolium</i> (12) * <i>Silene-Lathyrus</i> (7)
Vermiş-Yuvacık Köyleri ve Amasya Kalesi Arası (Cans. ve Aydoğdu 1998)	<i>Compositae</i> : 46 (% 11.1) <i>Labiatae</i> : 38 (% 9.2) <i>Leguminosae</i> : 33 (% 8.0)	* <i>Astragalus</i> (10) * <i>Salvia</i> (9) * <i>Convolvulus.-Euphorbia- Silene-Verbascum</i> (5)
Eğerli dağı (Cansaran 2002)	<i>Compositae</i> : 78 (%12.6) <i>Leguminosae</i> : 77 (% 12.4) <i>Poaceae</i> : 42 (% 6.7)	* <i>Astragalus</i> (23) * <i>Silene-Lathyrus</i> (10) * <i>Trifolium-Galium-Onosma- Salvia</i> (8)
Tavşan dağı (Korkmaz ve ark.2005)	<i>Compositae</i> : 78 (% 12.9) <i>Leguminosae</i> : 56 (% 9.2) <i>Labiatae</i> : 53 (% 8.8)	* <i>Veronica</i> (13) * <i>Salvia-Alyssum</i> (11) * <i>Centaurea</i> (10)
Aşağı Tersakan Vadisi (Celep ve ark.2006)	<i>Compositae</i> : 56 (% 12.2) <i>Leguminosae</i> : 42 (% 9.2) <i>Labiatae</i> : 35 (% 7.6)	* <i>Astragalus-Alyssum</i> (7) * <i>Vicia-Salvia</i> (6) * <i>Centaurea</i> (5)
Çakır dağı (Yücel 2005)	<i>Compositae</i> : 33 (%16.92) <i>Leguminosae</i> : 27 (%13.84) <i>Labiatae</i> : 17 (% 8.71)	* <i>Astragalus-Centaurea</i> (6) * <i>Ornithogalum-Onobrychis</i> (4) * <i>Dianthus</i> (3)
Direkli-Yassıçal-Abacı Arası (Cansaran ve ark.2007a)	<i>Compositae</i> : 47 (% 12.6) <i>Leguminosae</i> : 38 (% 10.2) <i>Labiatae</i> : 36 (% 9.7)	* <i>Astragalus-Silene</i> (8) * <i>Centaurea</i> (7) * <i>Lathyrus</i> (6)
Hacıkadın vadisi (Yeşilyurt ve ark.2008)	<i>Compositae</i> :55 (% 11,4) <i>Leguminosae</i> : 49 (% 10.2) <i>Labiatae</i> : 38 (%7,9)	* <i>Trifolium</i> (10) * <i>Alyssum</i> (9) * <i>Ranunculus</i> (8)
Kıbrıs köyü (Aslan ve Vural 2009)	<i>Compositae</i> : 87 (% 13,85) <i>Leguminosae</i> : 53 (% 8,44) <i>Poaceae</i> : 47 (% 7,48)	* <i>Salvia</i> (11) * <i>Astragalus</i> (9) * <i>Silene</i> (8)

Teşekkür

Bu araştırma 2006–2009 yılları arasında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Fonunun (F419 nolu Proje) desteği ile gerçekleştirilmiştir. Desteklerinden dolayı Ondokuz Mayıs Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Fonuna teşekkür ederiz.

Kaynaklar

- Alp, D., 1972, Amasya Yöresi'nin Jeolojisi, İ.Ü.Fen Fak. Monografileri, İstanbul.
- Alpınar, K., 1979, Akdağ (Amasya) Bitkileri, İst. Ün. Ecz. Fak., Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Ardel, Ahmet.–Kurter, Ajun.–Dönmez, Yusuf., 1969. Klimatoloji Tatbikatı. İstanbul Üniv. Yay. No:1123, İstanbul .
- Aslan, S., Vural, M., 2009, Kıbrıs Köyü Vadisi (Mamak-Ankara, Türkiye) florası, *Biological Diversity and Conservation*, BioDiCon 2/3, 34-64.
- Boissier, E., Vol. I: 1867, II:1872, III:1875, IV:1879, V:1884, VI:1888, *Flora Orientalis*, Geneva.
- Cansaran, A., Aydoğdu M.,1998, Flora of the Area between Amasya Castle and the Villages of Vermiş and Yuvacık, *Turkish Journal of Botany*,22,269-284.
- Cansaran, A.,2002, The Flora of Eğerli Mountain (Amasya-Turkey), *Turkish Journal of Botany*,26,453-475.
- Cansaran, A., Peker, S. and , Yıldırım C., 2007, Floristic Characters of the Area Between the Direkli (Göndes) Village, Yassıçal (Ebemi) Town and Abacı Village (A5/6 Amasya-Turkey), *International Journal of Botany*, 3 (3), 240-250.

- Cansaran A., Yıldırım, C., Peker, S. 2007b. Amasya’da bugüne dek yapılmış olan tüm floristik araştırma sonuçlarının karşılaştırılarak değerlendirilmesi. I. Amasya Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri (2. Kitap), 1017-1030, Amasya Valiliği, Amasya.
- Celep, F., Aytaç, Z., Karaer, F., 2006, Plant diversity and distribution in the lower Tersakan Valley (Amasya- Turkey), Fl. Medit., 16, 295-332.
- Çoban, A., Aylar, F., 2006, İnegöl Dağı’nın Fiziki Coğrafya Özellikleri, Marmara Üniversitesi Coğrafya Dergisi, Sayı, 14, 29-60.
- Davis, P.H., 1965-1985, *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*, Vol. 1-9, Edinburg Univ. Press.
- Davis, P.H., Mill, R.R. and Tan, K., 1988, *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*, Vol. 10 (Supplement), Edinburg Univ. Press.
- Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, 1984, Ortalama Ekstrem Sıcaklık ve Yağış Değerleri Bülteni, Ankara.
- Duran,A.,Duman.H.,2002,Two new species of Centaurea(Compositae) from Turkey.,Ann. Bot.Fennici vol.39,page.43-48, Helsinki.
- Ekim, T., Koyuncu, M., Vural, M., Duman H., Aytaç Z.,Adıgüzel, N., (2000), *Red Data Book of Turkish Plants* (Türkiye Bitkileri Kırmızı Kitabı), Ankara: Türkiye TabiatınıKoruma Derneği ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Erer, S., 1983, Merzifon Depresyonu ve Çevresinin Jeomorfolojik Etüdü. İst. Üniv. Ed. Fak. Yay.No: 3100 İSTANBUL.
- Erol, O., 1983, Türkiye’nin Genç Tektonik ve Jeomorfolojik Gelişimi. Jeomorfoloji Dergisi, Sayı11, ANKARA.
- Eser, S., 1983, Merzifon Depresyonu ve Çevresinin Jeomorfolojik Etüdü, İst. Ün. Edb. Fak., İstanbul.
- Karaer F., Kılınç, M.,2001, The Flora of Kelkit Valley, Turkish Journal of Botany,25,195-238.
- Ketenoglu, O., Aydoğdu, M., 1994, Amasya-Yozgat-Çorum Arasında Kalan Bölgenin (Karadağ, Kırklar ve Buzluk dağları) Floristik ve Sintaksonomik Yönden Araştırılması, TÜBİTAK, Proje no:TBAG-1129, Ankara.
- Kılınç, M.,1985, İç Anadolu- Batı Karadeniz Geçiş Bölgesinde Devrez Çayı ile Kızılırmak Nehri Arasında Kalan Bölgenin Florası:1, Doğa Bilim Dergisi, Seri A₂ Cilt 9 Sayı 2, Sayfa 283-314.
- Kılınç, M.,1990, İç Anadolu- Batı Karadeniz Geçiş Bölgesinde Devrez Çayı ile Kızılırmak Nehri Arasında Kalan Bölgenin Florası II, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yayınları No:64,53 s.,Samsun.
- Kılınç, M, Kutbay,H.G., Yalçın, E., Bilgin, A., 2006, *Bitki Ekolojisi ve Bitki Sosyolojisi Uygulamaları*, Palme yayıncılık, 362 s.,Ankara.
- Koçman, A., 1993. Türkiye İklimi. Ege Üniv. Edebiyat Fak. Yay. No:72, İzmir.
- Korkmaz, H., Yalçın, E., Engin, A.,Yıldırım, C., 2005, Flora of Tavşan Mountain (Merzifon/Amasya), Ot sistematik botanik dergisi, 12, 2, 103-140.
- Köy Hizmetleri Genel Müd., 1991, Amasya İli Arazi Varlığı, İl Rapor No:05, Ankara.
- Köy Hizmetleri Genel Müd., 1994, Çorum İli Arazi Varlığı, İl Rapor No:19, Ankara.
- Köy İşleri Bakanlığı Toprak Genel Müd., 1975, Yeşilirmak Havzası Toprakları, TSİ Gn. Md. Yayınları: 241, Havza No:14, Raporlar serisi:29.
- MTA Genel Müd., 1967, Merzifon-Alıcık (Amasya) Havzasının Linyit Etüdü, M T.A., Rapor No:6029, Ankara.
- MTA Genel Müd. 1980, Samsun-Amasya-Tokat-Çorum-Sinop İlleri ve Civarlarında Bulunan Refrakter Kil ve Manyezit Yataklarının Genel Etüdülerine Ait Ön Rapor, M T.A., Rapor No:7012, Ankara.
- MTA Genel Müd. Enerji Hammadde Etüd ve Arama Daire Bşk., 1982, Gümüshacıköy (Amasya) Yöresinin Jeolojisi ve Petrol Olanakları, M T.A., Rapor No:8122, Ankara
- MTA Genel Müd., 1989, Amasya-Merzifon-Keçiköy Kil Sahası Maden Jeolojisi Etüd Raporu, M T.A., No:9068, Ankara.
- Orman Genel Müd., Türkiye Orman Haritası, Pafta no: G-34.
- Özen, F., Kılınç, M, 1995, Alaçam-Gerze ve Boyabat-Durağan arasında kalan bölgenin florası, Doğa Tr. J. of Botany, 19, 241-275.
- Yeşilyurt, E.B., Kurt L., Akaydın G., 2008, Hacıkadın Vadisi Florası Üzerine Bir Arastırma (Ankara/Türkiye), Biological Diversity and Conservation, 1 / 2, 25-52.
- Yıldırım, C., Cansaran, A., Peker, S. 2007, Amasya il sınırları içerisinde yayılış gösteren endemik bitkiler ve bunların tehlike kategorileri. I. Amasya Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri (2. Kitap), 1047-1066, Amasya Valiliği, Amasya.

(Received for publication 10 November 2009; The date of publication 01 August 2010)

A new record for the Flora of Turkey: *Anchusa aegyptiaca* (L) A. DC. (Boraginaceae)

Hasan YILDIRIM ^{*1}, Yusuf GEMICI ¹

¹ Ege University, Faculty of Science, Department of Biology, Bornova-Izmir, Turkey

Abstract

Anchusa aegyptiaca (L) DC., was collected during a field trip to the around Cennet-Cehennem (Silifke, Mersin province) caverns. It is reported for the first known locality of *A. aegyptiaca* for the Flora of Turkey.

Key words: *Anchusa*, Boraginaceae, New record, Turkey

----- * -----

Türkiye Florası için yeni bir kayıt: *Anchusa aegyptiaca* (L) DC. (Boraginaceae)

Özet

Anchusa aegyptiaca (L) DC., Cennet-Cehennem (Silifke, Mersin) mağaraları civarına düzenlenen arazi çalışması esnasında toplandı. Bu lokalite Türkiye florası için *A. aegyptiaca*'nın bilinen ilk lokalitesi olarak kaydedildi.

Anahtar kelimeler: *Anchusa*, Boraginaceae, Yeni kayıt, Türkiye

1. Introduction

Anchusa L. is one of the major genera of the tribe Boragineae, a group of 15 genera and c . 170 taxa native to the temperate and subtropical areas of the Old World. It is morphologically characterized by bracteate cymes, hypocrateriform corollas with a long tube, spreading limb and faucal scales at the throat, and by strophiolate mericarps with ventral attachment to a planar gynobase. When delimited in a narrow sense, it includes 27–30 species mainly distributed in the Mediterranean basin and Middle East with only three disjunct members, one in the Ethiopian-West Arabian highlands (*A. affinis* R.Br.) and two in South Africa (*A. capensis* Thunb. and *A. riparia* DC.) (Selvi & Bigazzi, 2003).

The Genus *Anchusa* in Turkey was revised by D.F. Chamberlain (1978) in *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*, volume 6, in which he recognized 15 species, and 1 doubtful species. He mentioned that the *A. aegyptiaca* only found the *Khalki*, *Rodhos* and *Salakos* islands. *Anchusa barrelieri* (All.) Vitman var. *orientalis* Guşul. was reduced to synonymy under *Cynoglottis chetikiana* Vural & Kit Tan subsp. *paphlagonica* (Hauskn. ex Bornm.) Vural & Kit Tan (Vural & Tan, 1988). So, total number of *Anchusa* species was reduced 14.

2. Materials and methods

In late Spring 2009, during a botanical trip to the Cennet-Cehennem (Silifke, Mersin provinces), the authors collected interesting flowering and fruiting specimens of *Anchusa*. These specimens were identified as *A. aegyptiaca* (L) DC. according to Flora of Turkey and the East Aegean Islands (Chamberlain, 1979), Flora Europaea (Chater, 1972), Flora Hellenica (Strid, Tan eds., 1997), Flora Aegea (Rechinger, 1943), Flora of Syria, Palestine and Sinai (Post, 1932), Student's Flora of Egypt (Tackholm, 1974), Conspectus Florae Graecae (de Halácsy, 1902), Flora Iranica (Riedl, 1967),

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: hasanyldrm@gmail.com

Flora SSSR (Popov, 1953), Prodromus Florea Peninsulae Balcanicae (Hayek, 1927) and Revision of genus *Anchusa* (Boraginaceae-Boragineae) in Greece (Selvi & Bigazzi, 2003).

As a result of this new record of *A. aegyptiaca*, the total number of *Anchusa* species in Turkey increased to 15.

3. Results and discussion

A. aegyptiaca (L) DC., Prodr. 10: 48 1(846) (Figure 1, 2)

Syn.: *Lycopsis aegyptiaca* L., *Sp. Pl.* 138 (1753).

Asperugo aegyptiaca L., *Sp. Pl.* ed. 2: 198 (1763).

Anchusa flava Forssk., *Fl. Aegypt.-Arab.* 40 (1775).

Anchusa verrucosa Lam., *Encycl.* 1:504 (1783).

Annual herbs. Indumentum hispid-strigose with dense, short, hairs and stout trichomes inserted on prominent basal tubercle of whitish colour. Stems 30–55 cm, decumbent to ascending, branched from the base. Lower cauline leaves 28–63 × 10–19 mm, oblanceolate to oblong-ovate, obtuse, with denticulate or erose-dentate margins. Inflorescence with leafy cymes; pedicels 2–3 mm in flower, to 15 mm in fruit; bracts leaf-like, exceeding calyx. Calyx 4–5 mm in flower, 7–8 mm in fruit, divided almost to the base into linear-lanceolate lobes. Corolla slightly zygomorphic, pale to cream yellow, with tube c. 4 mm, straight, slightly shorter than calyx; limb 4–6 mm in diameter, often slightly obliquous, subrotate, with 5 slightly unequal lobes; Stamens inserted in the lower half of the tube near the middle, two higher than the other three; style included. Faucal scales exerted, yellowish-white hairy and curved outwards. Nutlets 2–3 × 4–5 mm, with a sub-vertical, acute beak and a thick basal ring; coat surface strongly reticulate-rugose, yellowish-white. *Fl.* 3–5: *Opening area between limestone rocks.*

Locality and Habitat: C5: Mersin, Silifke, around Cennet-Cehennem caverns, opening area between limestone rocks.

N: 36° 26' 32", E: 034° 06' 46", 53 m, 16.04.2009, *H. Yildirim* 1534 (EGE).

Figure 1. *A. aegyptiaca* A) habit and habitat, B) flower

A. aegyptiaca is distribution on the Egypt, Iran, Iraq, Syria, Palestine, Israel, Jordan, Tunisia, Saudi Arabia, Cyprus, Crete, western Aegean islands (Dokos, Salamis), eastern Aegean Islands (Rodhos, Kassos, Karpathos, Khalki, Tilos), Cyclades (Astipalea, Sifnos, Thira).

No clear locality was given in Med-checklist Vol. 1 (Greuter *et al.*, 1984) though it was indicated Asiatic Turkey (An) a distribution area of *A. aegyptiaca*. Although Flora of Turkey Vol. 10 (Davis *et al.*, 1988) , Flora of Turkey Vol. 11(Güner *et al.*, 2000) and Check-List of Additional Taxa to the Supplement Flora of Turkey I-II-III-IV (Özhatay *et al.*, 1994, 1996, 2004, 2009) were published after Med-checklist Vol. 1 (Greuter *et al.*, 1984), no data about *A. aegyptiaca* distribution in Turkey was found in these references.

A. aegyptiaca was not previously recorded in Turkey up to date. It was found in a narrow area at around Cennet-Cehennem (Korykos, Korykion-Antron) caverns by us. Finally, this locality is first known locality of *A. aegyptiaca* for Flora of Turkey.

A. aegyptiaca is clearly different from other *Anchusa* species. It can be easily distinguished from other *Anchusa* species by the following features. Indumentum stout trichomes inserted on prominent basal tubercle, Corolla pale to cream yellow. Nutlets sub-vertical and acute beak, calyx divided almost to the base.

Figure 2. *A. aegyptiaca* A) habit, B) flower, C) nutlet D) indumentum of leaves

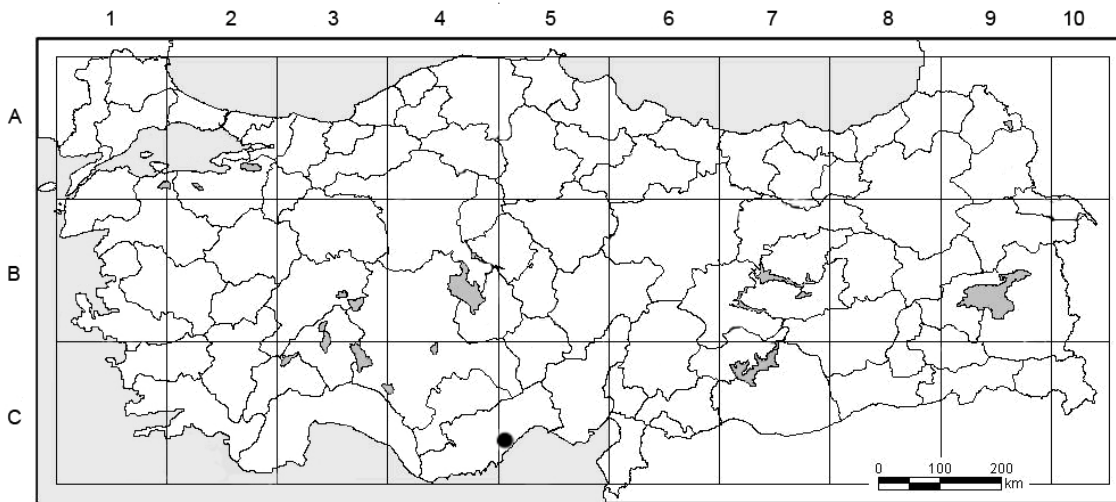

Figure 3. Distribution map of *A. aegyptiaca* (●) in Turkey

References

- Chamberlain, D.F. 1979. *Anchusa* L.–In: Davis PH, ed. Flora of Turkey and the East Aegean Islands Vol. 6. Edinburgh: Edinburgh University Press, 388-402.
- Chater, A.O. 1972. *Anchusa* L.–In: Tutin TG, Heywood VH, Burges NA, Moore DM, Valentine DH, Walters SM, Webb DA, eds. *Flora Europaea* 3. Cambridge: Cambridge University Press, 106-109.
- Davis, P.H., Mill, R.R. & Tan, K. 1988. Flora of Turkey and the East Aegean Islands (supplement 1). Edinburgh Univ. Press. Edinburgh Vol.10, 189.
- de Halácsy, E. 1902. *Conspectus Florae Graecae*, 2. Lipsiae:–Engelmann, 321-330.
- Güner, A., Özhatay, N., Ekim, T. & Başer, K.H.C. (eds). 2000. Flora of Turkey and the East Aegean Islands. Vol. 10 (supplement 2). Edinburgh. Edinburgh University Press.
- Hayek, A. 1927. *Anchusa* L.–In: Hayek. *Prodromus Floreae Peninsulae Balcanicae*. Band Dicotyledonae Sympetalae, Dahlem bei Berlin, 58-67.
- Greuter, W., Burdet, H.M., Long, G. 1984. *Med-Checklist*, Vol. 1:–Pteridophyta, Gymnospermae, Dicotyledones (Acanthaceae–Cneoraceae). Genève: Conservatoire et Jardin Botaniques, 69-72.
- Popov, M.G. 1953. *Boraginaceae*.–In: Komarov VL, ed. *Flora SSSR*, Vol. 19. Moskva-Leningrad: Akademii Nauk SSSR, 565-691.
- Post, G.E. 1932. *Flora of Syria, Palestine and Sinai* (2nd ed. revised by J. E. Dinsmore). American Press, Beirut, 224-228.
- Özhatay, N., Kültür, Ş., Aksoy, N. 1994. Check-List of Additional Taxa to the supplement Flora of Turkey I. *Turk. J. Bot.* 18(6). 497-514.
- Özhatay, N., Kültür, Ş., Aksoy, N. 1999. Check-List of Additional Taxa to the supplement Flora of Turkey II. *Turk. J. Bot.* 23(3). 151-169.
- Özhatay, N., Kültür, Ş. 2006. Check-List of Additional Taxa to the supplement Flora of Turkey III. *Turk. J. Bot.* 30(4). 281–316.
- Özhatay, N., Kültür, Ş., Aslan, S. 2009. Check-List of Additional Taxa to the supplement Flora of Turkey IV. *Turk. J. Bot.* 33(3). 191-226.
- Rechinger, K.H. 1943. *Flora Aegea. Flora der Inseln und Halbinsel der ägäischen Meeres*. Akademie der Wissenschaften Wien, Mathematisch-Naturwissenschaftliche Klasse, Denkschriften 105 (1): 447-450.
- Riedl, H. 1967. *Anchusa* L.– In: Rechinger, K.H. et al. *Flora Iranica*. Graz, Austria, 48: 232-228.
- Selvi, F., Bigazzi, M. 2003. Revision of genus *Anchusa* (Boraginaceae-Boragineae) in Greece. *Botanical Journal of the Linnean Society*, 142, 431-454.
- Strid, A., Tan, K., eds. 1997. *Flora Hellenica*, Vol. 1. Königstein: Koeltz.
- Tackholm, V. 1974. *Anchusa* L.–In: Tackholm. *Student's Flora of Egypt*, ed. 2. Publ. Cairo Univ., Beirut, 446.

(Received for publication 09 October 2009; The date of publication 01 August 2010)

The Bryophyte Flora of Babadağ (Denizli/Turkey)

Mesut KIRMACI ^{*1}, Adnan ERDAĞ ¹

¹ Adnan Menderes University, Faculty of Arts & Sciences, Department of Biology 09010 Aydın, Turkey

Abstract

The bryophyte flora of Babadağ (Denizli), a floristically important mountain of Western Anatolia with a high number of endemic flowering plant taxa, was investigated between 2003 and 2006. After the identification of approximately 2500 bryophyte taxa collected from the research area, total 213 moss taxa belonging to 24 families and 78 genera, 24 liverwort taxa belonging to 17 families and 19 genera and one hornwort species are reported from the study area. Twenty-five moss taxa and one liverwort species are reported for the first time from C11 grid-square in the system adopted by Henderson (1961).

Key words: Bryophyte, Babadağ Flora, Bryogeography, West Anatolia, Turkey.

----- * -----

Yarı kurak bölgelerde bozuk ekosistemlerin yeniden kazınmasında uygun fidan, ağaç tipi ve dikim mevsiminin belirlenmesi

Özet

Bu çalışmada, çok sayıda endemik çiçekli bitki taksonu içeren Batı Anadolu' nun önemli bir dağı olan, Babadağ' ın (Denizli) bryofit florası 2003 – 2006 yılları arasında araştırılmıştır. Çalışma alanından toplanan yaklaşık 2500 bryofit taksonun teşhisi sonucunda, toplam 24 familya, 78 cins'e ait 213 karayosunu taksonu, 17 familya, 19 cins'e ait 24 ciğerotu taksonu ve sadece 1 boynuzlu ciğerotu türünün alanda yayılış gösterdiği belirlenmiştir. Teşhis edilen bryofitler içinde ciğerotlarından 1, karayosunlarından ise 25 takson Henderson (1961) kareleme sistemine göre C11 karesi için yeni kayıt olarak bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Bryofitler, Babadağ Flora, Bryocoğrafya, Batı Anadolu, Türkiye

1. Introduction

Studies on the bryophyte flora of Turkey focused on the Black Sea region, the western and southern part of the country. To date, nearly thirty of them have been deal with the bryoflora of the West Anatolia in Turkey, e.g., Walther (1967, 1970, 1975, 1979), Walther and Leblebici (1969), Leblebici (1974), Çetin (1988), Yayıntaş and Iwatsuki (1988), Gökler and Öztürk (1991), Gökler (1992,1993 a,b), Çetin (1993), Tonguç and Yayıntaş (1996), Kürschner and Parolly (1999), Yayıntaş and Tonguç (2001), Özenoğlu (2001), Gökler (2001), Özenoğlu and Gökler (2002), Erdağ (2002), Kürschner (2004) and Özenoğlu et al. (2007). In spite of these investigations, important parts of the area are still bryologically poorly known such as the Aydın Mountains, major parts of the Menteşe Mountains and most of the mountain ranges around Denizli province (florulas of these mountains are in preparation by the authors).

There is still an obvious need to conduct further field work in the western part of Turkey in order to contribute to the knowledge of the Mediterranean bryophyte diversity.

This study aims to provide such a mosaic stone in giving an annotated species inventory from a highly diverse area.

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: mkirmaci@gmail.com

1.1 The study area

The study area is located between 37° 54' N latitude, 28° 41' E longitude and 37° 37' N latitude, 29° 12' E longitude. Although main parts of the study area is located in Denizli province, the small northwestern part extends to province Aydın (Figure 1).

The main summits of Babadağ are Babadağ (2300 m), Sarıbıçak Tepe (2220 m), Evran Tepe (2100 m), Akdağ (2200m), Karababa Tepesi (2100 m), Göktepe (1850 m) and Ortaca Tepe (1750 m). Steep valleys, mostly cut into the North side of the mountain, increase the habitat and climatic diversity of the area.

Although there are many streams during winter and early spring, only Yeşildere Stream, İsrail Stream (Seyme), Dandalaz Stream and Altındere (Gebere Stream) are permanently flowing during the long and dry summer period. With the exception of Dandalaz Stream, all are situated in the northern parts of Babadağ.

Maquis dominates the deforested areas at lower altitudes. *Pinus brutia* Ten. forms well developed forests all around the study area mostly N, E and NW slopes of the mountain between 250 and 1000 (1200) m. From 1200 – 1400 m on, it is replaced by *P. nigra* subsp. *caramanica* (Loudon) Rehder. Higher up, Juniper forests and thorn cushion communities are seen as mixed formations between 1400 - 1600 m. After this zone pure thorn-cushion vegetation prevails.

The main annual precipitation in the area is around 500 mm/y (464 mm/y in Babadağ County and 658 mm/y in Tavass County), reflecting the typically long summer drought from May to October. During the mild winter most of the annual precipitation falls (MGM, 2005).

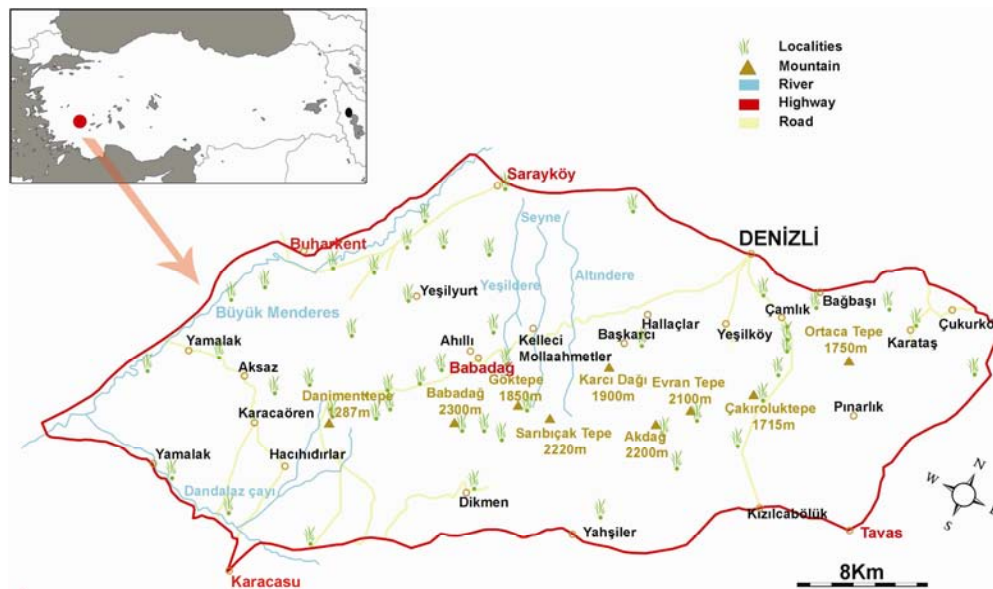

Figure 1. The map of study area

2. Materials and methods

The bryophyte flora of Babadağ (Denizli/Turkey), one of the important mountains of Western Turkey, has been investigated. Nearly 2500 bryophyte specimens were collected from 51 different localities in different seasons between 2003 and 2006 and identified with the relevant floras and monographs (Smith, 2004; Nyholm, 1981; Frahm and Frey, 1983; Crum and Anderson, 1981; Arnell, 1981; Paton, 1997; Zander, 1978, 1993; Heyn and Herrnstadt, 2004; Pedrotti, 2001; Nyholm, 1986; Cano et al. 1993; Cano et al. 2005; Greven, 1995; Muñoz, 1999; Hofmann, 1998; Jimenez et al., 2005 etc.).

Moss taxa are listed to generic level in adopting the taxonomy and nomenclature of the checklist of Hill et. al (2006), which in respects of higher taxonomical ranks is based on the system by Goffinet and Buck (2004). The treatment of hornworts and liverworts follows Grolle (1983). The recorded specific and subspecific taxa are listed alphabetically. For each taxon, only one collector number was given to avoid repetition in the floristic list but the same plants collected from different localities were indicated (loc. 1,2,3...). Asterisks indicate new records for square C11 (Henderson, 1961) (*) and records for bryoflora of Turkey (#). All specimens are deposited in AYDN (Herbarium of Adnan Menderes University, Aydın, Turkey).

Collection localities are presented in the following list with their coordinates (as far as available), altitudes and a brief site ecological note.

Collector and identifying author abbreviations used in the text and appendix are AERD. (Adnan ERDAĞ), MKIR. (Mesut KIRMACI), ÖZ. (Hatice ÖZENOĞLU)

2.1. List of Collection localities

1. **Başoluk –Yaylatepe (Babadağ)**, N 37° 41', E 28° 56', Alt. 1600 m., *Pinus nigra* - *Juniperus* spp. mixed forest, 10 viii 2003.
2. **Akdağ summit**, N 37° 42', E 028° 57', Alt. 2100 m., pure thorn–cushion vegetation, 03 ix 2003.
3. **Gökbel (Babadağ) Mountain**, Alt. 1600 m., *Pinus nigra* forest, 03 ix 2003.
4. **Zeytin high plateau (upper part of Çamlık, Denizli)**, Alt. 1300 m., *Pinus nigra* forest, 23 xi 2003.
5. **Çakıroluk Tepe (Denizli)**, Alt. 1200 m., *Pinus nigra* forest, 23 xi 2003.
6. **Between Çamlık and Çakıroluk Tepe (Denizli)**, N 37° 41', E 29° 15', Alt. 1200 m., near stream, *Platanus orientalis* L. dominates, 23 xi 2003.
7. **Upper part of Çamlık (Denizli)**, N 37° 41', E 29° 20', Alt. 1100 m., steep valley, Maquis dominates, *Daphne* sp., *Pistacia* sp., *Juniperus* sp., 23 xi 2003.
8. **Köprü area (upper part of Çamlık, Denizli)**, Alt. 1000 m., steep valley, *Juglans regia* L., 23 xi 2003.
9. **East of Babadağ summit**, N 37° 44', E 29° 55', Alt. 1850 m., *Pinus nigra* forest, 01 v 2004.
10. **Mollaahmetler village (Babadağ)**, N 37° 46', E 28° 56', Alt. 1400 m., *Pinus nigra* forest, 01 v 2004.
11. **Yeşilköy Valley, Şelale area (Denizli)**, Alt. 600 m., according to high moisture, *Castanea sativa* Mill., *Styrax officinalis* L., *Arbutus unedo* L., *Ficus carica* L., *Juglans regia* L. and *Corylus avellana* L. constitute general vegetation, 04 vi 2004.
12. **Çakıroluk Tepe (Denizli)**, N 37° 41', E 29° 02', Alt. 1600 m., *Juniperus* sp., *Pinus nigra* mixed forest, 04 vi 2004.
13. **Between Çamlık and Çakıroluk Tepe (Denizli)**, N 37° 41', E 29° 50', Alt. 1250 m., *Pinus brutia* and *Pinus nigra* mixed forest, 04 vi 2004.
14. **Between Çamlık and Çakıroluk Tepe (10 km to Denizli)**, N 37° 41', E 29° 05', Alt. 1000 m., *Pinus brutia* forest, 04 vi 2004.
15. **Between Çamlık and Çakıroluk Tepe (5 km to Denizli)**, N 37° 42', E 29° 04', Alt. 800 m., *Pinus brutia* forest, 04 vi 2004.
16. **Between Yamalak Town and Aksaz village (Aydın)**, Alt. 340 m., *Pinus brutia* forest and Maquis, 06 viii 2004.
17. **Between Aksaz village and Sarayköy (Aydın)**, N 37° 51', E 28° 44', Alt. 900 m., *Pinus brutia* forest, 06 viii 2004.
18. **Kovanlı Mountain and Azılar Gediği (Aksaz / Aydın)**, N 37° 51', E 28° 43', Alt. 990 m., *Quercus* spp. and *Pinus brutia* mixed forest, 06 viii 2004.
19. **Sarayköy - Yeşilyurt, Ketenlik Stream**, N 37° 50', E 28° 45', Alt. 850 m., along stream *Platanus orientalis* dominates, *Quercus coccifera* L., *Q. infectoria* ssp. *boissieri* (Reuter) O. Schwarz., *Cistus salvifolius* L. and *Styrax officinalis* are other plants, 07 viii 2004.
20. **Taşoluk (Babadağ)**, N 37° 50', E 28° 46', Alt. 820 m., there are a lot of small streams, *Platanus orientalis* dominates, 07 viii 2004.
21. **Babadağ – Karacasu road; 30 km to Karacasu**, N 37° 50', E 28° 47', Alt. 800 m., *Pinus brutia* forest, 07 viii 2004.
22. **Taşdelen Tepe (Babadağ)**, N 37° 48', E 28° 46', Alt. 1220 m., *Pinus nigra* forest, 07 viii 2004.
23. **Taşoluk Plateau (Babadağ)**, N 37° 47', E 28° 47', Alt. 1340 m., *Pinus nigra* forest, 07 viii 2004.
24. **Dokuzçam area (Babadağ – Karacasu road; 17 km to Karacasu)**, N 37° 48', E 28° 45', Alt. 1460 m., *Pinus nigra* forest, 07 viii 2004.
25. **Dikmen Village (Karacasu)**, N 37° 43', E 28° 49', Alt. 1010 m., deforested area, destroyed maquis, 10 viii 2004.
26. **Dikmen Tepe (Karacasu)**, N 37° 42', E 028° 50', Alt. 1400 m., *Quercus* spp. mixed forest, 10 viii 2004.
27. **Babadağ summit**, Alt. 2300 m., pure thorn–cushion vegetation, 10 viii 2004.
28. **Saçma Tepe (Karacasu)**, Alt. 1800 m., *Pinus nigra*, *Juniperus excelsa* Bieb., *J. oxycedrus* L. and *J. foetidissima* Wild. mixed forest, 10 viii 2004.
29. **Dandalaz River (near Karacasu)**, Alt. 450 m., along stream *Platanus orientalis* dominates, 11 viii 2004.
30. **Danişment-Göktepe (Babadağ)**, N 37° 48', E 028° 44', Alt. 1250 m., *Pinus nigra* forest, 11 viii 2004.
31. **Taşdelen fountain**, N 37° 48', E 028° 46', Alt. 1350 m., *Pinus nigra* forest, 13 viii 2004.
32. **Taşoluk Plateau (Babadağ)**, N 37° 47', E 028° 47', Alt. 1200 m., *Pinus nigra* and *Pinus brutia* mixed forest, 13 viii 2004.
33. **Kızılcaölük – Evran Tepe**, N 37° 41', E 029° 00', Alt. 1550 m., *Pinus nigra* forest, 15 iv 2005.

34. **Between Yenice and Karacasu (Aydın)**, N 37° 46', E 028° 36', Alt. 400 m., *Pinus brutia* forest and maquis (*Quercus coccifera*, *Cistus creticus* L., *Jasminium fruticans* L., *Cercis siliquastrum* L.), 21 v 2005.
35. **Denizli, Bağbaşı (Northwest of Babadağ)**, N 37° 43', E 029° 07', Alt. 700 m., destroyed maquis, 07 vii 2005.
36. **Babadağ - Karataş forest office (Southeast of Babadağ)**, N 37° 41', E 029° 10', Alt. 900 m., *Pinus brutia* forest, 08 vii 2005.
37. **East of Babadağ (Denizli-Tavas highway)**, N 37° 42', E 029° 12', Alt. 720 m., *Pinus brutia* plantation, 08 vii 2005.
38. **Between Denizli-Aydın, Erenköy village (North of Babadağ)**, N 37° 50', E 029° 00', Alt. 400 m., cultivated area, weak plant cover, 09 vii 2005.
39. **Between Denizli-Aydın, Hacı Eyüplü village (North of Babadağ)**, N 37° 50', E 029° 8', Alt. 360 m., agriculture area, weak plant cover, 10 vii 2005.
40. **Denizli – Sarayköy (on Sarayköy - Babadağ highway)**, N 37° 54', E 028° 54', Alt. 160 m., agriculture area, 10 vii 2005.
41. **Between Sarayköy and Babadağ (9 km to Babadağ)**, N 37° 50', E 028° 53', Alt. 320 m., *Pinus brutia* forest, 12 vii 2005.
42. **Babadağ District, Kos Stream**, Alt. 1000 m., *Pinus brutia* forest, along stream *Platanus orientalis* dominated, 12 vii 2005.
43. **Between Babadağ and Sarayköy (10 km to Sarayköy)**, N 37° 50', E 028° 52', Alt. 330 m., *Pinus brutia* forest and maquis, 12 vii 2005.
44. **Denizli-Aydın highway (50 km to Aydın)**, N 37° 57', E 028° 47', Alt. 160 m., agriculture area, 12 vii 2005.
45. **Babadağ District, Dariyeri locality**, Alt. 1900 m., upper part of tree zone (Pure thorn-cushion vegetation), 20 iii 2006.
46. **Denizli – Babadağ – Karacasu highway, west of Babadağ, between Başaran and Yenice Village**, Alt. 200 m., agriculture area and *Olea europaea* L. Plantation, 23 iii 2006.
47. **Aydın, Aksaz Village**, N 37° 55', E 028° 39', Alt. 120 m., agriculture area, 30 iv 2006.
48. **Aydın, field of Gencelli Village**, Alt. 120 m., agricultural area, 30 iv 2006.
49. **Denizli – Babadağ cross road**, N 37° 54', E 028° 56', Alt. 180 m., agriculture area, 30 iv 2006.
50. **Denizli, Çamlık**, Alt. 450 m., *Pinus brutia* forest, 30 iv 2006.
51. **Between Aydın and Buharkent**, N 37° 57', E 028° 43', Alt. 140 m., agriculture area, 30 iv 2006.

3. Results and discussion

3.1 Floristic Inventory

ANTHOCEROTOPHYTA

ANTHOCEROTACEAE

Phaeoceros laevis (L.) Prosk.

Loc: 25, 51, on soil, 0-500 m, MKIR 2201

MARCHANTIOPHYTA SPHAEROCARPACEAE

Sphaerocarpos texanus Austin

Loc: 46,47,49,50,51, on soil, Alt. 0-500 m, MKIR 3733

TARGIONIACEAE

Targionia hypophylla L.

Loc: 8, on soil and soil-covered rock, Alt. 500-1500 m, MKIR 1555

AYTONIACEAE

Reboulia hemisphaerica (L.) Raddi

Loc: 8,9,11,19,27,28, on soil and rock, Alt. 0-2000 m, MKIR 2086

Preissia quadrata (Scop.) Nees

Loc: 9,35, on rocks and soil-covered rock, Alt. 500-2000 m, Det: ERD & MKIR, MKIR 1633

CONOCEPHALACEAE

Conocephalum conicum (L.) Dumort.

Loc: 9,11,19,23, on soil and soil-covered rock, Alt. 500-2000 m, MKIR 1631

LUNULARIACEAE

Lunularia cruciata (L.) Dumort. ex Lindb.

Loc: 25, on soil and rocks, Alt. 0-2000 m, MKIR 2234

MARCHANTIACEAE

Marchantia polymorpha L.

Loc: 19,23, on moist soil and rocks, Alt. 0 – 500 m, MKIR 2163

CORSINIACEAE

Corsinia coriandrina (Spreng.) Lindb.

Loc: 46, on soil and epiphytic, Alt. 0-1000 m, MKIR 3723

OXYMITRACEAE

Oxymitra incrassata (Brotero) Sérgio & Sim-Sim

Loc: 9, on soil, Alt. 1500-2000 m, MKIR 1673

RICCIACEAE

Riccia sorocarpa Bisch.

Loc: 46, on soil, Alt. 500, MKIR 3723 d

METZGERIACEAE

Metzgeria furcata (L.) Dumort.

Loc: 11, on rocks, Alt. 1000, MKIR 1733b

ANEURACEAE

Aneura pinguis (L.) Dumort.

Loc: 23, epilithic-on soil, Alt. 0-1000, MKIR 2162

PELLIACEAE

Pellia endiviifolia (Dicks.) Dumort.

Loc: 9,23,25, epilithic- on soil - soil-covered rock, Alt. between: 500-1500, MKIR 1638

Pellia epiphylla (L.) Corda

Loc: 19,30, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 500-1500, MKIR 2333

CODONIACEAE

Fossombronina husnotii Corb.

Loc: 46, on soil, Alt. 0-500, MKIR 3723a

Petalophyllum ralfsii (Wils.) Nees & Gottsche

Loc: 46, on soil - soil-covered rock, Alt. 0-500, MKIR 3723c

JUNGERMANNIACEAE

Jungermannia atrovirens Dumort.

Loc: 9, epilithic, Alt. 1500-2000, MKIR 1615b

Jungermannia gracillima Sm.

Loc: 9, epilithic, Alt. 1500-2000, MKIR 1609

CEPHALOZIELLACEAE

Cephaloziella divaricata (Sm.) Schiffn.

Loc: 10, epilithic, Alt. 0-1000, MKIR 1709b

FRULLANIACEAE

Frullania dilatata (L.) Dumort.

Loc: 11, epiphytic, Alt. 500-1000, Det: ÖZ & MKIR, MKIR 1723b

PORELLACEAE

Porella cordaeana (Huebener) Moore

Loc: 8,25, epilithic - epiphytic - soil-covered rock, Alt. 1000-1500, MKIR 2205

* *Porella obtusata* (Taylor) Trevis.

Loc: 35, epilithic, Alt. 500-1000, MKIR 3198

Porella pinnata L.

Loc: 9, epilithic - epiphytic - soil-covered rock, Alt. 1500-2000, MKIR 1662

Porella platyphylla (L.) Pfeiff.

Loc: 8,11,35, epilithic - epiphytic- on soil - soil-covered rock, Alt. 500-2000, MKIR 3195b

BRYOPHYTA

POLYTRICHACEAE

**Atrichum undulatum* (Hedw.) P. Beauv.

Loc: 45, on soil, Alt. ca : 1000-1500, MKIR 3682

Pogonatum urnigerum (Hedw.) P. Beauv.

Loc: 9, epilithic, Alt. 1500-2000, MKIR 1640b

Polytrichum piliferum Hedw.

Loc: 11, on soil, Alt. 500-1000, MKIR 1727

TIMMIACEAE

**Timmia megapolitana* Hedw.

Loc: 28, epilithic, Alt. 1500-2000, MKIR 2310b

ENCALYPTACEAE

Encalypta rhaptocarpa Schwägr.

Loc: 28, epilithic, Alt. 500-2000, MKIR 2269

Encalypta streptocarpa Hedw.

Loc: 6,8,9,33, epilithic - soil-covered rock, Alt. 500-2000, MKIR 2394

Encalypta vulgaris var. *mutica* Brid.

Loc: 51,52, soil-covered rock, Alt. 0-500, MKIR 3808

Encalypta vulgaris Hedw. var. *vulgaris*

Loc: 1,2,9,13,15,16,17,19,28,33,35,36, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 0-2300, MKIR 3798

FUNARIACEAE

Entostodon convexus (Supruce) Brugués

Loc: 9, on soil, Alt. 0-500, MKIR 1676

Entostodon pulchellus (H. Philib.) Brugués

Loc: 9,46, on soil, Alt. 0-500, MKIR 1605b

Funaria hygrometrica Hedw.

Loc: 8,9,10,17,34,35,40,46,47,49,50, on soil - soil-covered rock, Alt. 0-2000, MKIR 3162

**Physcomitrium pyriforme* (Hedw.) Bruch & Schimp.

Loc: 51, on soil, Alt. 0-500, MKIR 3749

GRIMMIACEAE

Grimmia anodon Bruch & Schimp.

Loc: 9,28, epilithic, Alt. 1000-2000, MKIR 1677

Grimmia decipiens (Schultz) Lindb.

Loc: 8, epilithic, Alt. 1000-1500, MKIR 1774

Grimmia dissimulata E. Maier

Loc: 36, epilithic, Alt. 500-1500, MKIR 3213

Grimmia funalis (Schwäger.) Bruch & Schimp.

Loc: 16,19, epilithic, Alt. 0-1500, MKIR 2084

Grimmia hartmanii Schimp.

Loc: 30, epilithic, Alt. 1000-1500, MKIR 2015

Grimmia laevigata (Brid.) Brid.

Loc: 3,4,9,11,13,18,21,22,26,36,37, epilithic, Alt. 500-2000, MKIR 1730

Grimmia lisae De Not.

Loc: 4,7,8,1,15,16,17,21,22,25,30,35, epilithic - soil-covered rock, Alt. 0-1500, MKIR 3199

Grimmia nutans Bruch

Loc: 25, epilithic Alt. 1000-1500, MKIR 2190

Grimmia orbicularis Bruch ex Wilson

Loc: 30,34,36,37,39, epilithic, Alt. 0-2000, MKIR 3577

Grimmia ovalis (Hedw.) Lindb.

Loc: 9,1,17,18,22, epilithic, Alt. 500-2000, MKIR 2370

Grimmia pulvinata (Hedw.) Sm.

Loc: 1,4,8,9,15,16,17,19,21,22,23,24,25,26,28,31,32,33,34,35,37,39,41,42, epilithic - epiphytic - on soil, Alt. 0-2000, MKIR 2380

Grimmia trichophylla Grev.

Loc: 6,7,11,15,16,17,19,21,23,25,30, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 0-1500, MKIR 2343

Schistidium apocarpum (Hedw.) Bruch & Schimp.

Loc: 1,9,19,35,36, epilithic, Alt. 500-2000, MKIR 3225

**Schistidium helveticum* (Schkuhr) Deguchi

Loc: 9, epilithic, Alt. 1500-2000, MKIR 1625

**Schistidium pruinatum* (Wilson ex Schimp.) G. Roth

Loc: 15, on soil, Alt. 1000-1500, MKIR 1784b

Schistidium rivulare (Brid.) Podp.

Loc: 7,9,25,28, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 500-2000, MKIR 2388

FISSIDENTACEAE

Fissidens adianthoides Hedw.

Loc: 8,9,11, on soil - soil-covered rock, Alt. 500-2000, MKIR 1684

Fissidens pusillus (Wilson) Milde

Loc: 25,29, epilithic, Alt. 1000-1500, MKIR 2221

**Fissidens rufulus* Bruch & Schimp.

Loc: 34, epilithic - on soil, Alt. 0-500, MKIR 2596

Fissidens taxifolius Hedw.

Loc: 8 epilithic, Alt. 1000-1500, MKIR 1562

DITRICHACEAE

Ceratodon conicus (Hampe) Lindb.

Loc: 9,43, soil-covered rock, Alt. 1500-2000, MKIR 2172

Ceratodon purpureus (Hedw.) Brid.

Loc: 9,16,23,24,25,28,36,40,43,44, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 0-1500, MKIR 2305

Cheilothela chloropus (Brid.) Broth.

Loc: 21,22,44, on soil - epilithic, Alt. 0-1000, MKIR 2132

Distichium capillaceum (Hedw.) Bruch & Schimp. var. *capillaceum*

Loc: 1,6,8,9,15,28,30, epilithic - soil-covered rock, Alt. 500-2000, MKIR 3809

Distichium capillaceum (Hedw.) Bruch & Schimp. var. *compactum* (Huebener) Dalla Torre & Sarnth.

Loc: 1,9,28, epilithic - soil-covered rock, Alt. 1000-2000, MKIR 2289

Dicranoweisia cirrata (Hedw.) Lindb.

Loc: 1,11,17, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 500-1500, MKIR 3165

DICRANACEAE

Dicranella heteromalla (Hedw.) Schimp.

Loc:23, soil-covered rock, Alt. 1000-1500, MKIR 2164

Dicranella howei Renauld & Cardot

Loc: 20,35, on soil, Alt. 500-1500, MKIR 3171b

**Dicranella subulata* (Hedw.) Schimp.

Loc: 35, epilithic, Alt. 500-1000, MKIR 3203

Dicranella varia (Hedw.) Schimp.

Loc: 43, on soil - soil-covered rock, Alt. 1000-2000, MKIR 3667a

Dicranum scoparium Hedw.

Loc: 9, on soil, Alt. 1500-2000, MKIR 1619b

MKIR 2010

POTTIACEAE

Timmiella anomala (Bruch & Schimp.) Limpr.

Loc: 9,44, epilithic, Alt. 500-1000, MKIR 3678

Timmiella barbulooides (Brid.) Mönk.

Loc: 35, soil-covered rock, Alt. 500-1000, MKIR 3181

Eucladium verticillatum (With.) Bruch & Schimp.

Loc: 8,9,11,42, epilithic, Alt. 500-2000, MKIR 1736

Gymnostomum aeruginosum Sm.

Loc: 9,11,12, epilithic, Alt. 500-1500, MKIR 1725

Hymenostylium recurvirostrum (Hedw.) Dixon

Loc: 17,19,25, epilithic, Alt. 500-1500, MKIR 2232

Pleurochaete squarrosa (Brid.) Lindb.

Loc: 7,13,16,18,19,36,39,41, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 0-1500, MKIR 2064

Tortella fragilis (Hook. & Wilson) Limpr.

Loc: 11,25, epilithic, Alt. 500-1000, MKIR 1745b

Tortella inclinata (R. Hedw.) Limpr.

Loc: 28, epilithic, Alt. 500-2000, MKIR 1992

Tortella inflexa (Bruch) Broth.

Loc: 16, soil-covered rock, Alt. 0-1500, MKIR 2282b

Tortella tortuosa (Hedw.) Limpr.

Loc: 1,2,4,7,8,11,12,13,14,17,18,19,24,25,28,33,35,36,37, epilithic - soil-covered rock - on soil, Alt. 500-2300, MKIR 3211

Trichostomum brachydontium Bruch

Loc: 9,11, epilithic, Alt. 500-2000, MKIR 1626

Trichostomum crispulum Bruch

Loc: 7,8,9,11,16,35,42, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 0-2000, MKIR 1687

Weissia condensa (Voit) Lindb.

Loc: 5,19, soil-covered rock, Alt. 1500-2000, MKIR 3467

Weissia controversa Hedw.

Loc: 4,19,28, epilithic, Alt. 500-2000, MKIR 1494

**Acaulon muticum* (Hedw.) Müll. Hal.

Loc: 50, on soil, Alt. 0-500, MKIR 3745

Aloina aloides (Koch ex Schultz) Kindb.

Loc: 40,43,44,46,47, on soil, Alt. 0-1000, MKIR 3671

Aloina ambigua (Bruch & Schimp.) Limpr.

Loc: 40,44, on soil, Alt. 1000-1500, MKIR 3637

**Barbula bolleana* (Müll. Hal.) Broth.

Loc: 29, epilithic, Alt. 500-1500, MKIR 2328b

Barbula convoluta Hedw. var. *convoluta*

Loc: 9,11,15,17,19, soil-covered rock, Alt. 0-500, MKIR 1755

Barbula convoluta var. *sardoa* Schimp.

Loc: 7,17, epilithic, Alt. 1000-2000, MKIR 2026

Barbula unguiculata Hedw.

Loc: 9,12,16,17,19,28,36,38,46, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 0-2000, MKIR 2290

Bryoerythrophyllum recurvirostrum (Hedw.) P. C. Chen

Loc: 25, epilithic - soil-covered rock Alt. 500-2000, MKIR 2197c

Crossidium squamiferum (Viv.) Jur. var. *pottioideum* (De Not.) Mönk.

Loc: 1,34, epilithic, Alt. 0-500, MKIR 2616

Crossidium squamiferum (Viv.) Jur. var. *squamiferum*

Loc: 12,16,18,34,35,36,39,41,43,44, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 0-2000, MKIR 3576

Didymodon acutus (Brid.) K. Saito

Loc: 13,38,39, on soil, Alt. 500-1000, MKIR 3581

**Didymodon australasiae* (Hook. & Grev.) R. H. Zander

Loc: 35, soil-covered rock, Alt. 500-1000, MKIR 3182b

Didymodon fallax (Hedw.) R. H. Zander

Loc: 17, epilithic - epiphytic, Alt. 500-1500, MKIR 2164

Didymodon ferrugineus (Schimp. ex Besch.) M. O. Hill

Loc: 17, soil-covered rock, Alt. 500-1000, MKIR 2003

**Didymodon glaucus* Ryan

Loc: 36 on soil, Alt. 500-1000, MKIR 3220

Didymodon insulanus (De Not.) M. O. Hill

Loc: 9,13,17,19,25,30,39,42, epilithic - epiphytic, Alt. 500-1500, MKIR 1774

Didymodon luridus Spreng.

Loc: 1,7,9,16,17,19,21,22,26,28,34,35,36,38,39,43, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 0-1500, MKIR 1524

Didymodon rigidulus Hedw.

- Loc: 19,26, epilithic - soil-covered rock, Alt. 500-2000, MKIR 2317
Didymodon sinuosus (Mitt.) Delogne
 Loc: 11,36,42, epilithic - on soil, Alt. 500-2300, MKIR 3219
Didymodon spadiceus (Mitt.) Limpr.
 Loc: 25,34, epilithic - on soil, Alt. 0-1500, MKIR 2606
Didymodon tophaceus (Brid.) Lisa
 Loc: 11,16,17,19,20,24,28,36, epilithic - epiphytic - on soil, Alt. 0-1500, MKIR 3214
Didymodon vinealis (Brid.) R. H. Zander
 Loc: 1,9,16,17,19,21,25,38,43, epilithic - epiphytic - on soil - soil-covered rock, Alt. 0-2000, MKIR 3573
 **Microbryum davallianum* (Sm.) R. H. Zander
 Loc: 16, on soil, Alt. 0-500, MKIR 3727b
Microbryum floerkeanum (F. Weber & D. Mohr) Schimp.
 Loc: 49, on soil, Alt. 0-500, MKIR 3732b
Microbryum starckeanum (Hedw.) R. H. Zander
 Loc: 46,47, on soil, Alt. 0-500, MKIR 3734
Phascum cuspidatum Hedw. var. *cuspidatum*
 Loc: 46,47,49,50, on soil, Alt. 0-500, MKIR 3746
Phascum cuspidatum Hedw. var. *piliferum* (Hedw.) Hook. & Taylor
 Loc: 46,50, on soil, Alt. 0-1000, MKIR 3725
Pseudocrossidium hornschuchianum (Schultz) R. H. Zander
 Loc: 16,23, epilithic - on soil, Alt. 0-2000, MKIR 1963
Pseudocrossidium revolutum (Brid.) R. H. Zander
 Loc: 4,15,16,20,25, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 0-1500, MKIR 1792
 **Pterygoneurum ovatum* (Hedw.) Dixon
 Loc: 1,47, on soil, Alt. 0-2000, MKIR 3807
 **Syntrichia calcicola* J. J. Amann
 Loc: 2,4,21,25, epilithic, Alt. 1000-2300, MKIR 3816
 **Syntrichia caninervis* Mitt. var. *caninervis*
 Loc: 24,28, 52, epilithic, soil-covered rock, Alt. 1500-2000, MKIR 2279
 * *Syntrichia caninervis* Mitt. var. *gypsophila* (J. J. Amann ex G. Roth) Ochyra
 Loc: 33, epilithic, Alt. 500-2000, MKIR 2286
Syntrichia caninervis Mitt. var. *pseudodesertorum* (Vondr.) M.T.Gallego
 Loc: 28 epilithic, Alt. 500-2000, MKIR 2279
Syntrichia handelii (Schiffn.) S. Agnew & Vondr.
 Loc: 7,2,28, epilithic - Epiphytic, Alt. 1000-2000, MKIR 2296
Syntrichia montana Nees
 Loc: 7,12,17,18,19,22,25,28,35,36,37,38, epilithic - epiphytic - soil-covered rock, Alt. 500-2000, MKIR 2144a
Syntrichia laevipila Brid.
 Loc: 7,12, epiphytic, Alt. 0-1500, MKIR 1765
Syntrichia norvegica F. Weber
 Loc: 28, soil-covered rock, Alt. 1500-2000, MKIR 2273c
Syntrichia papillosissima (Copp.) Loeske
 Loc: 1,4,7,9,12,18,25,30, epilithic - on soil, Alt. 1000-2300, MKIR 1763
Syntrichia princeps (De Not.) Mitt.
 Loc: 1,6,7,15,16,17,19,21,22,25,31,35, epiphytic - epilithic - on soil, Alt. 0-1500, MKIR 1540
Syntrichia ruralis (Hedw.) F. Weber & D. Mohr var. *ruraliformis* (Besch.) Delogne
 Loc: 9,15, epilithic - on soil, Alt. 1000-2000, MKIR 1796
Syntrichia ruralis (Hedw.) F. Weber & D. Mohr
 Loc: 1,2,4,8,9,12,22,28,33,36, epilithic - epiphytic - on soil, Alt. 500-2300, MKIR 2390
Syntrichia subpapillosissima (Bizot & R. B. Pierrot ex W. A. Kramer) M. T. Gallego & J. Guerra
 Loc: 4,28,35,37, epilithic, Alt. 500-2000, MKIR 3201
Syntrichia virescens (De Not.) Ochyra
 Loc: 3,4,9,28,35, epilithic - epiphytic, Alt. 0-2000, MKIR 1467
Tortula atrovirens (Sm.) Lindb.
 Loc: 36,39,43, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 500-2000, MKIR 3221
Tortula brevissima Schiffn.
 Loc: 44, epilithic, Alt. 500-1000, MKIR 3679
Tortula canescens Mont.
 Loc: 44, on soil, Alt. 500-1000, MKIR 3740
Tortula hoppeana (Schultz.) Ochyra
 Loc: 35,43, epilithic - soil-covered rock, Alt. 500-2000, MKIR 3174
Tortula inermis (Brid.) Mont.
 Loc: 16,37, soil-covered rock, Alt. 0-1500, MKIR 3146
Tortula lanceolata R. H. Zander
 Loc: 49, on soil, Alt. 0-500, MKIR 3740
Tortula muralis var. *aestiva* Brid. ex Hedw.
 Loc: 28,32,34,42,44, epilithic, Alt. 500-2000, MKIR 2257

Tortula muralis Hedw. var *muralis*

Loc: 1,8,11,16,19,25,29, epilithic - on soil, Alt. 0-2000, MKIR 2324

Tortula truncata (Hedw.) Mitt.

Loc: 6,46,50, on soil, Alt. 1000-1500, MKIR 1511

Tortula subulata Hedw.

Loc: 1,4,9,11,15,19,22,23,25,28,29,30,31,32,33,34,35,36,37,42, epilithic - epiphytic - on soil, Alt. 0-2000, MKIR 2335

Tortula vahliana (Schultz) Mont.

Loc: 6,40, on soil, Alt. 500-1500, MKIR 1514

ORTHOTRICH ACEAE

Orthotrichum affine Schrad. ex Brid.

Loc: 2,4,8,9,11,12,17,18,19,24,30,31,43, epiphytic, Alt. 500-2000, MKIR 3663

Orthotrichum anomalum Hedw.

Loc: 4,11,19, epilithic - epiphytic, Alt. 500-1500, MKIR 1708

Orthotrichum cupulatum Hoffm. ex Brid. var. *bistratosum* Schiffn.

Loc: 5, epilithic Alt. 500-1000, MKIR 2783

Orthotrichum cupulatum Hoffm. ex Brid. var. *cupulatum*

Loc: 1,17,19,22,25,30,33,35,36,37,38, epilithic - epiphytic - on soil, Alt. 500-2000, MKIR 2011

Orthotrichum diaphanum Schrad. ex Brid.

Loc: 2,3,5,16,17,19,25,34,36,40,43,50, epiphytic, Alt. 0-1500, MKIR 3632

Orthotrichum lyellii Hook. & Taylor

Loc: 1,18,26,50, epiphytic, Alt. 0-1500, MKIR 2236

Orthotrichum macrocephalum F. Lara, Garilleti & Mazimpaka

Loc: 3,5,18,21,34,50, epiphytic, Alt. 0-1500, MKIR 1462

Orthotrichum pallens Bruch ex Brid.

Loc: 8,19,30,31, epilithic - epiphytic, Alt. 500-2000, MKIR 2363b

Orthotrichum pumilum Sw. ex Anon.

Loc: 2,3,4,8,12,16,19,21,22,24,25,28,30,31,34,50, epiphytic, Alt. 0-1500, MKIR 2316

Orthotrichum rupestre subsp. *franzonianum* (De Not.) Mönk.

Loc: 30,31, epiphytic, Alt. 500-2000, MKIR 2379

Orthotrichum rupestre Schleich. ex Schwägr. subsp. *rupestre*

Loc: 1,4,7,8,9,11,17,18,19,22,26,28,30, epilithic - epiphytic, Alt. 500-2000, MKIR 2349

Orthotrichum rupestre subsp. *sturmii* (Hoppe & Hornsch.) Boulay

Loc: 33, epilithic, Alt. 1500-2000, MKIR 2385

**Orthotrichum scanicum* Grönvall

Loc: 19,21, epiphytic, Alt. 500-1000, MKIR 2117d

Orthotrichum speciosum Nees

Loc: 2,4,7,12,17,18,19,21,26,29,30,33,36, epiphytic, Alt. 500-2000, MKIR 1455

Orthotrichum striatum Hedw.

Loc: 4,5,6,7,12,19,24,28,30, epiphytic, Alt. 500-2000, MKIR 2178

Orthotrichum tenellum Bruch ex Brid.

Loc: 19, epiphytic, Alt. 500-1000, MKIR 2068d

#*Orthotrichum tortidontium* F. Lara, Garilleti & Mazimpaka

Loc: 28 epiphytic, Alt. 1000-2000, MKIR 2315

Orthotrichum umigerum Myrin

Loc: 21, epiphytic, Alt. 500-1000, MKIR 2115

**Ulota hutchinsiae* (Sm.) Hammar

Loc: 9,12, epiphytic, Alt. 1500-2000, MKIR 1771

Zygodon viridissimus (Dicks.) Brid.

Loc: 4, epiphytic, Alt. 500-1000, MKIR 1503

HEDWIGIACEAE

Hedwigia stellata Hedenäs

Loc: 10,11,12, epilithic, Alt. 500-1500, MKIR 1703a

BARTRAMIACEAE

Anacolia webbii (Mont.) Schimp.

Loc: 9,30, on soil - soil-covered rock, Alt. 500-1500, MKIR 2342

Bartramia pomiformis Hedw.

Loc: 23,31, on soil - soil-covered rock, Alt. 1000-1500, MKIR 2376

Bartramia stricta Brid.

Loc: 9,19,22,25,30,35,36, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 500-2000, MKIR 3226

Philonotis caespitosa Jur.

Loc: 23, epilithic - on soil, Alt. 1000-1500, MKIR 2166a

BRYACEAE

#*Bryum algovicum* Sendtn. ex Müll. Hal.

Loc: 34, on soil, Alt. 0-500, MKIR 2607

Bryum alpinum Huds. ex With.

Loc: 30, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 1000-1500, MKIR 2345

Bryum argenteum Hedw. var. *argenteum*

- Loc: 1,16,22,28,31,35, epilithic - on soil, Alt. 500-2000, MKIR 2252
Bryum argenteum var. *lanatum* (P. Beauv.) Hampe
 Loc: 11, epilithic - on soil, Alt. 1000-2000, MKIR 2336
Bryum caespiticium Hedw.
 Loc: 1,7,28,30,31,33,38, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 0-2000, MKIR 1495
Bryum canariense Brid.
 Loc: 7,17,18, on soil, Alt. 1000-1500, MKIR 2045
Bryum capillare Hedw.
 Loc: 1,4,6,15,17,19,21,22,28,30,35, epilithic - epiphytic - on soil, Alt. 500-1500, MKIR 2137
Bryum dichotomum Hedw.
 Loc: 35, epiphytic - on soil, Alt. 500-1000, MKIR 3160
Bryum elegans Nees
 Loc: 11, epilithic, Alt. 1500-2000, MKIR 3312
Bryum gemmilucens R. Wilczek & Demaret
 Loc: 49, on soil, Alt. 0-500, MKIR 3739
Bryum imbricatum (Schwägr.) Bruch & Schimp.
 Loc: 4,9,18,19,22,24,28,30, epilithic - on soil, Alt. 1000-2000, MKIR 1617
Bryum mildeanum Jur.
 Loc: 9, on soil, Alt. 1500-2000, MKIR 1607
 **Bryum moravicum* Podp.
 Loc: 8,11,18, epiphytic, Alt. 500-2000, MKIR 2258a
Bryum pseudotriquetrum (Hedw.) P. Gaertn. et al. var. *pseudotriquetrum*
 Loc: 9,25,34, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 0-2000, MKIR 2188
Bryum pseudotriquetrum var. *bimum* (Schreb.) Lilj.
 Loc: 19, on soil, Alt. 500-1000, MKIR 2081
Bryum torquescens Bruch & Schimp.
 Loc: 8, on soil, Alt. 1000-1500, MKIR 1552
Epipterygium tozeri (Grev.) Lindb.
 Loc: 34,40, epilithic - on soil, Alt. 0-1000, MKIR 2598
Pohlia cruda (Hedw.) Lindb.
 Loc: 9,19,28,33, epilithic - on soil - soil-covered rock, Alt. 500-2000, MKIR 2396
Pohlia elongata Hedw.
 Loc: 9,31, on soil, Alt. 500-2000, MKIR 1657
Pohlia melanodon (Brid.) A. J. Shaw
 Loc: 19,42, on soil, Alt. 500-1000, MKIR 3651
Pohlia wahlenbergii (F. Weber & D. Mohr) A. L. Andrews var. *calcareo* (Warnst.) E. F. Warb.
 Loc: 25, on soil, Alt. 1000-1500, MKIR 2216
Pohlia wahlenbergii (F. Weber & D. Mohr) A. L. Andrews *wahlenbergii*
 Loc: 10,17,19,23,28,49, epilithic - on soil, Alt. 0-1500, MKIR 3743
PLAGIOMNIACEAE
 **Plagiomnium elatum* (Bruch & Schimp.) T. J. Kop.
 Loc: 42, on soil, Alt. 500-1000, MKIR 3654b
 **Plagiomnium rostratum* (Schrad.) T. J. Kop.
 Loc: 42, on soil, Alt. 500-1000, MKIR 3653a
Plagiomnium undulatum (Hedw.) T. J. Kop.
 Loc: 9,19,23, epilithic - on soil, Alt. 500-2000, MKIR 2165a
AULACOMNIACEAE
Aulacomnium androgynum (Hedw.) Schwägr.
 Loc: 19, on soil - soil-covered rock, Alt. 500-2000, MKIR 2075b
AMBLYSTEGIACEAE
Amblystegium serpens (Hedw.) Schimp.
 Loc: 16,25,28, epilithic - on soil, Alt. 500-2000, MKIR 2249
Hygroamblystegium tenax (Hedw.) Jenn.
 Loc: 9, epilithic, Alt. 1000-1500, MKIR 2354
Leptodictyum riparium (Hedw.) Warnst.
 Loc: 7,36, epiphytic, Alt. 500-1500, MKIR 3236
Palustriella commutata (Hedw.) Ochyra
 Loc: 9,11,19,25, epilithic - on soil, Alt. 500-2000, MKIR 1608
LESKEACEAE
Pseudoleskeella catenulata (Brid. ex Schrad.) Kindb.
 Loc: 28, epiphytic, Alt. 0-500, MKIR 2284a
BRACHYTHECIACEAE
Scorpiurium circinatum (Bruch) M. Fleisch. & Loeske
 Loc: 23, epilithic, Alt. 1000-1500, MKIR 2165b
Scorpiurium sendtneri (Schimp.) M. Fleisch.
 Loc: 11,16,34, epilithic - epiphytic - soil-covered rock, Alt. 0-2000, MKIR 2599
Platyhypnidium riparioides (Hedw.) Dixon

- Loc: 9,19,23,30, epilithic, Alt. 500-1500, MKIR 3662
Rhynchostegium megapolitanum (Blandow ex F. Weber & D. Mohr) Schimp.
 Loc: 40, on soil, Alt. 500-1000, MKIR 3639
Rhynchostegium murale (Hedw.) Schimp.
 Loc: 23, soil-covered rock, Alt. 1000-1500, MKIR 2174
Rhynchostegiella litorea (De Not.) Limpr.
 Loc: 7, on soil, Alt. 500-1000, MKIR 1528c
Rhynchostegiella tenella (Dicks.) Limpr.
 Loc: 2,4,7,8,20,33, epilithic - on soil, Alt. 500-2000, MKIR 2406
Rhynchostegiella teneriffae (Mont.) Dirkse & Bouman
 Loc: 17, on soil, Alt. 500-1000, MKIR 2001
Cirriphyllum piliferum (Hedw.) Grout
 Loc: 17,19, epilithic - on soil, Alt. 0-1000, MKIR 2000
Oxyrrhynchium schleicheri (R. Hedw.) Röhl
 Loc: 17,19,29, epilithic, Alt. 500-1500, MKIR 2328
Oxyrrhynchium hians (Hedw.) Loeske
 Loc: 19,41, on soil, Alt. 0-1000, MKIR 3661
Oxyrrhynchium speciosum (Brid.) Warnst.
 Loc: 29,40 on soil Alt. 0-1000, MKIR 3638
Kindbergia praelonga (Hedw.) Ochyra
 Loc: 19, epilithic, Alt. 0-500, MKIR 1970
Sciuro-hypnum plumosum (Hedw.) Ignatov & Huttunen
 Loc: 24, on soil, Alt. 500-1500, MKIR 2183
Sciuro-hypnum reflexum (Starke) Ignatov & Huttunen
 Loc: 28 epilithic, Alt. 1500-2000, MKIR 2273b
Brachythecium glareosum (Bruch ex Spruce) Schimp.
 Loc: 8, epilithic, Alt. 500-2000, MKIR 1548
 **Brachythecium mildeanum* (Schimp.) Schimp.
 Loc: 9, epilithic, Alt. 1500-2000, MKIR 1607
Brachythecium rivulare Schimp.
 Loc: 20,42, epilithic - epiphytic - on soil, Alt. 0-1500, MKIR 2112
Brachythecium rutabulum (Hedw.) Schimp.
 Loc: 19, on soil, Alt. 500-1000, MKIR 2078
Brachythecium salebrosum (Hoffm. ex F. Weber & D. Mohr) Schimp.
 Loc: 17,18, epilithic, Alt. 500-1500, MKIR 2014
Scleropodium cespitans (Wilson ex Müll. Hal.) L. F. Koch
 Loc: 21, on soil, Alt. 500-1000, MKIR 2118
Scleropodium touretii (Brid.) L. F. Koch
 Loc: 23, epilithic, Alt. 500-1500, MKIR 2197
Eurhynchiastrum pulchellum (Hedw.) Ignatov & Huttunen
 Loc: 9,20,23,29,30,42, epilithic - on soil, Alt. 500-2000, MKIR 3656
Brachytheciastrum velutinum (Hedw.) Ignatov & Huttunen
 Loc: 1,6,12,15,17,21,28,33, epilithic - epiphytic - on soil - soil-covered rock, Alt. 500-2000, MKIR 2404
Homalothecium aureum (Spruce) H. Rob.
 Loc: 9, on soil, Alt. 500-2000, MKIR 2033
Homalothecium lutescens (Hedw.) H. Rob.
 Loc: 1,8, on soil, Alt. 1000-1500, MKIR 1554
Homalothecium philippeanum (Spruce) Schimp.
 Loc: 28, epilithic, Alt. 1500-2000, MKIR 2280
Homalothecium sericeum (Hedw.) Schimp.
 Loc: 1,4,7,9,10,12,16,17,21,22,25,28,30, epilithic - epiphytic - on soil - soil-covered rock, Alt. 500-2000, MKIR 3592
- FABRONIACEAE**
Fabronia pusilla Raddi
 Loc: 4,35,37, epilithic - epiphytic, Alt. 500-1000, MKIR 3194
- HYPNACEAE**
Calliergonella cuspidata (Hedw.) Loeske
 Loc: 19, epilithic, Alt. 500-1000, MKIR 2105
Ctenidium molluscum (Hedw.) Mitt.
 Loc: 8,9, epilithic - on soil, Alt. 1000-2000, MKIR 1569
 **Hypnum andoi* A. J. E. Sm.
 Loc: 19, on soil, Alt. 500-1000, MKIR 2080
Hypnum cupressiforme Hedw. *cupressiforme*
 Loc: 8,11,17,28,35, epilithic - epiphytic - on soil, Alt. 500-1500, MKIR 2032
Hypnum cupressiforme var. *lacunosum* Brid.
 Loc: 1, epilithic - epiphytic, Alt. 500-2000, MKIR 1664
Hypnum cupressiforme var. *resupinatum* (Taylor) Schimp.
 Loc: 1,9, epilithic - epiphytic, Alt. 1000-1500, MKIR 1667b

**Hypnum revolutum* (Mitt.) Lindb.

Loc: 28, epilithic, Alt. 1000-2000, MKIR 2292

PTERGYNANDRACEAE

Habrodon perpusillus (De Not) Lindb.

Loc: 1,12, epiphytic, Alt. 500-1000, MKIR 1761

Ptergynandrum filiforme Hedw.

Loc: 1,9, epiphytic, Alt. 1000-2000, MKIR 1669a

LEUCODONTACEAE

Leucodon sciuroides (Hedw.) Schwägr. var. *sciuroides*

Loc: 1,4,17,20,22,25,28,30,36, epilithic - epiphytic - on soil, Alt. 500-1500, MKIR 2017

Leucodon sciuroides var. *morensis* (Schwägr.) De Not.

Loc: 38,22, epilithic, Alt. 500-1500, MKIR 2158

Antitrichia californica Sull.

Loc: 11,19,30, epilithic - epiphytic, Alt. 500-1500, MKIR 2361

Antitrichia curtispindula (Hedw.) Brid.

Loc: 9, epilithic - on soil, Alt. 1500-2000, MKIR 1695

Pterogonium gracile (Hedw.) Sm.

Loc: 4,8,9,11,18,24,35, epilithic, Alt. 500-2000, MKIR 1697

NECKERACEAE

Neckera menziesii Drumm.

Loc: 30, epilithic, Alt. 1000-1500, MKIR 2359

LEMBOPHYLLACEAE

Isoetecium alopecuroides (Lam. ex Dubois) Isov.

Loc: 19, epilithic - epiphytic, Alt. 500-1500, MKIR 2067

**Isoetecium myosuroides* var. *brachythecioides* (Dixon) Braithw.

Loc: 8,19,23, epiphytic - on soil, Alt. 500-1500, MKIR 2096

3.2. General remarks:

As a result of the identification of approximately 2500 specimens, 213 moss species belonging to 24 families and 78 genera, 24 liverwort species belonging to 17 families and 19 genera and one hornwort species have been found in the area. Among these bryophytes, one liverwort and 25 moss taxa represent new records for the C11 square according to Henderson (1961) grid system. The *Porellaceae* (5 taxa belonging to 2 genera) is the richest family in species number among the hepatics. *Porella* L. is the genus with most species (4 taxa). *Pottiaceae* (70 taxa belonging to 20 genera), *Grimmiaceae* (16 taxa belonging to 2 genera), *Bryaceae* (22 taxa belonging to 3 genera), *Orthotrichaceae* (21 taxa belonging to 3 genera) and *Brachytheciaceae* (28 taxa belonging to 13 genera) are the species rich families and they constitute 71.6% of the flora (157 taxa) as an expected result due to climatic conditions. *Aulacomniaceae*, *Timmiaceae*, *Hedwigiaceae*, *Neckeraceae*, *Fabroniaceae* and *Thuidiaceae* are monotypically represented families in the area.

The study area can be considered an important reserve for the species of the genus *Orthotrichum*, because 18 of 29 Turkish taxa are growing here (Papp and Sabovljevic, 2003; Erdağ and Kürschner, 2002; Erdağ et al., 2004; Kürschner and Erdağ, 2005). In spite of attractive communities dominated by members of the genus in the area, there are no bryosociological studies in the mountain (as a deficiency of Turkish bryology that focused mainly on floristic studies in general).

In the recent years, rising demand of dried plants in flower markets has caused an extensive harvesting of bryophytes. In our study area, northern slopes have plentiful bryophyte mats suitable for bryophyte harvesting activities. Fortunately, we have no observation about this activity which is very common in the most of the remaining mountains in western Anatolia.

3.3 Taxonomical remarks:

Orthotrichum cupulatum Hoffm. ex Brid. var. *bistratosum* Schiffn. (Schiffner, 1913) and *Grimmia nutans* Bruch (Müller, 1829) were described from Turkey in the early 19th century. The latter (figure 2) was also collected from Meteora (Greece) and described as a new species (*G. meteorae*) by Townsend in 1989. Greven (1995) has compared two collections and found that *G. meteorae* is a synonym of *G. nutans*, a neglected taxon during 160 years. *G. nutans* was collected from Babadağ after 175 years of the first collection from İzmir, Turkey in 1829. It should be emphasized that *Orthotrichum cupulatum* var. *bistratosum* has been known only from its type locality (Schiffner, 1913) and from Spain (Guerra, 1985) (figure 3). This taxon was also collected from Babadağ and Honaz Mountain (Kırmacı and Erdağ, 2009) 91 years later. Additionally, more recently recorded taxa for Turkey such as *Orthotrichum tortidontium* F. Lara, Garilleti and Mazimpaka (Mazimpaka et al., 2000), *O. scanicum* (Erdağ et al., 2004), *Bryum algovicum* (Yayıntaş Tonguç, 2001) and *Isoetecium myosuroides* var. *brachythecioides* (Dixon) Braithw. (Uyar and Çetin, 2004) were also collected from the study area.

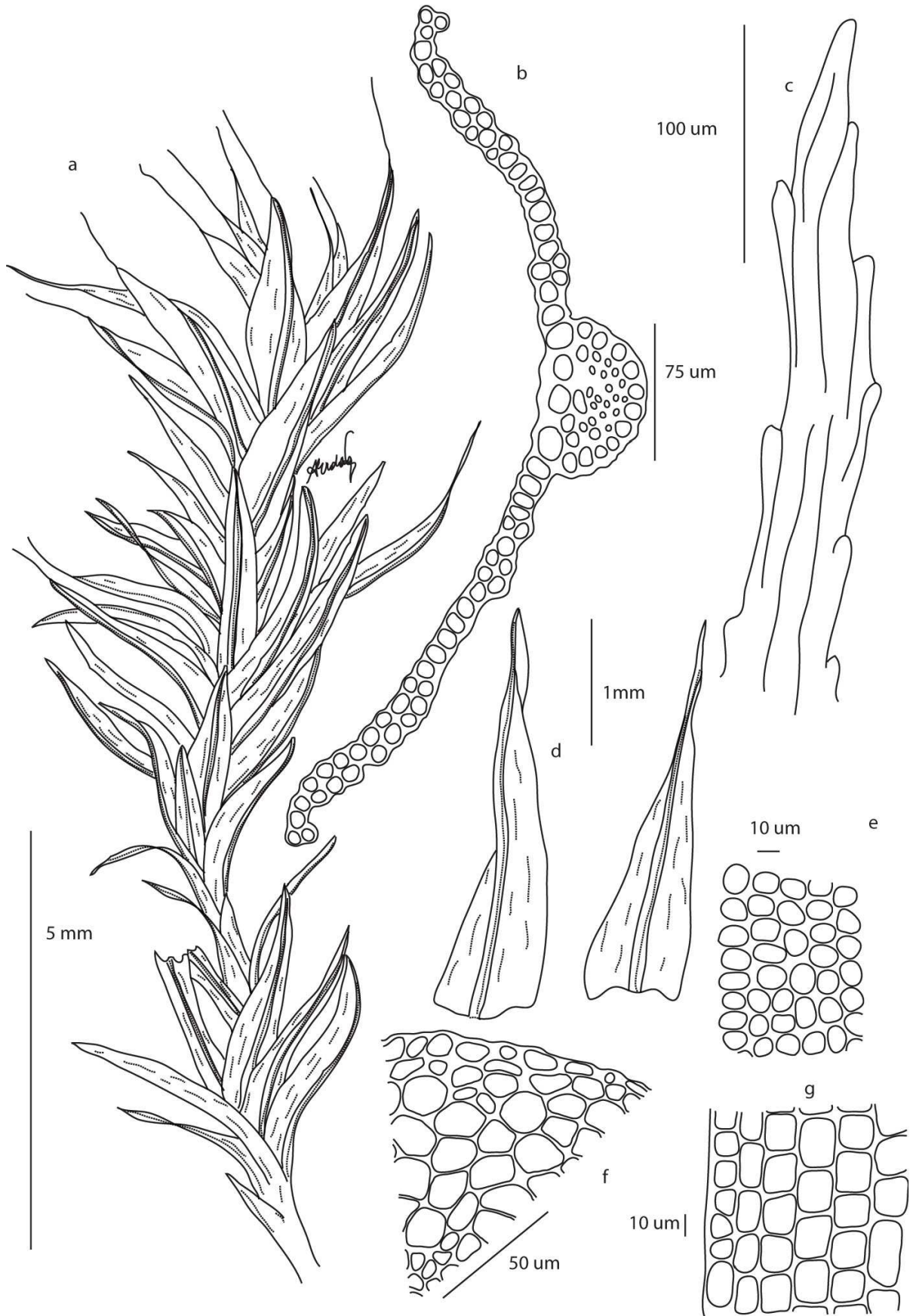

Figure 2

Grimmia nutans a. Habit (wet); b. Leaf cross section ; c. Hair point; d. Leaves; e. Mid – leaf cells; f. Cross section of stem; g. Basal leaf cells (Mkir 2190)

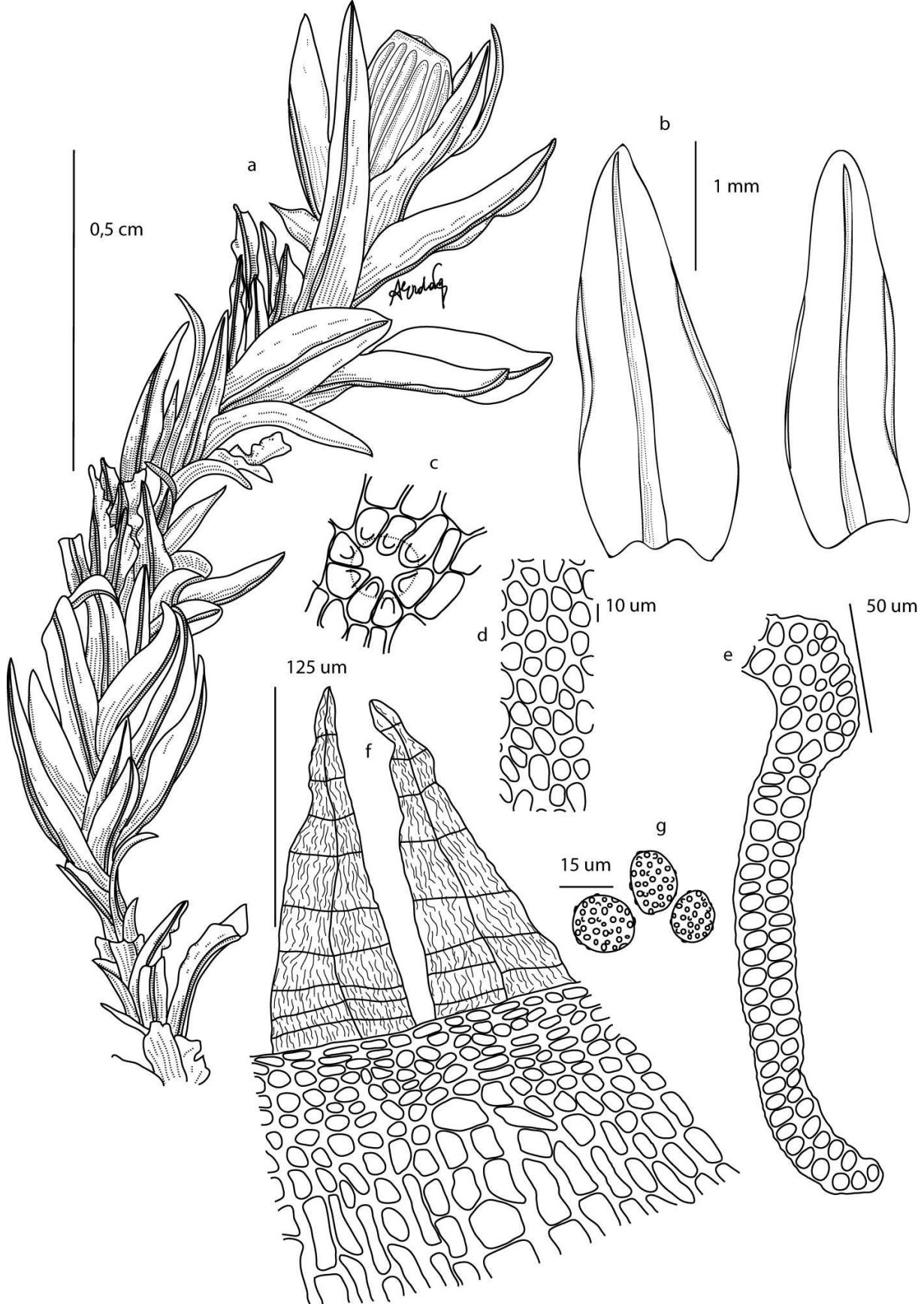

Figure 3: *Orthotrichum cupulatum* var. *bistratosum* a. Habit (wet); b. Leaves; c. Stoma; d. Mid – leaf cels; e. Leaf cross section; f. Peristome; g. Spores (Mkir 2783b)

Orthotrichum scanicum Gronvall was evaluated as a threatened species in the Red list of world bryophytes which was prepared by International Union for Conservation of Nature (IUCN) SSC Bryophyte specialist group. The population is suspected to have declined by at least 20% over the last 15 years (three generations), because host trees have been cut and air pollution has lowered the vitality of this species. It therefore meets the IUCN criteria for “vulnerable”. Fortunately, it was recently found in some additional European countries and Turkey (Portugal, Vieira et al. 2004; Spain, Cano et al. 2004; Czech Republic, Kucera and Vana, 2003; Greece, Lara et al. 2003; Turkey, Erdağ et

al. 2004). Now, it can be regarded as a Mediterranean rather than a Nordic species and its threatened status becomes obsolete after these new findings.

Phascum cuspidatum Schreb. ex Hedw. var. *arcuatum* Herrnst. & Heyn has been only recorded from Israel in 1991 (figure 4). Its diagnostic character is the curved seta which is equal or longer than the capsule. This taxon morphologically resembles *P. cuspidatum* var. *piliferum* (Hedw.) Hook. & Taylor and *P. cuspidatum* var. *curvisetum* (Dicks.) Nees & Hornsch. However *P. cuspidatum* var. *piliferum* has straight seta and the latter has curved seta but seta is shorter than capsule. Similarly, *Didymodon validus* (= *D. acutus* var. *valida* or *D. acutus* f. *valida*) has been defined a distinct taxon in some floras (e.g., Kucera and Vana, 2003). The taxonomical status of these two taxa remains unclear and we did not include them in the list. *Tortula subulata* var. *graeffii* Warnst. and *T. subulata* var. *subinermis* (Bruch & Schimp.) Wilson were also evaluated as synonyms of *T. subulata* by Cano et al. (2005). Indeed, it is not easy to distinguish these varieties using the diagnostic characters in all cases, because intermediate individuals cause identification problems, thus we also did not list these varieties separately. We followed the taxonomical approaches of Cano et al. (2005) for these taxa.

Figure 4: *Phascum cuspidatum* var. *arcuatum* **A.** Habit (dry) **B.** Habit (wet) (Mkir 3732)

The present study is a part of the on going research on the bryophyte flora of the Caria region of south-west Anatolia, which will be available in near future by the authors. In terms of species number of the flora (nearly $\frac{1}{4}$ of the total Turkish bryoflora), Babadağ can be considered as one of the bryologically most important areas of the country especially for xerophytic bryophytes.

Acknowledgements

We are very grateful to Adnan Menderes University (BAP) for its financial support, H. Kürschner (Berlin) for his valuable comments on the manuscript and Mithat Çetin, M. Evrim Demir, Ömer Yamaner, Emre Ağcagil, Murat Turan and Sebahattin Mutlu for their kind help during field studies.

References

- Akman, Y. 1990. İklim ve Biyoiklim. Palme Yayınları. Mühendislik serisi: 103.
- Arnell, S. 1981. Illustrated moss flora of Fennoscandia. 1. *Hepaticae*. Kungälv: Swedish Nat Sci Res Coun.
- Cano, M.J., Guerra, J., Ros, R.M. 1993. A revision of the moss genus *Crossidium* (*Pottiaceae*) with the description of the new genus *Microcrossidium*. *Plant Systematics and Evolution* 188: 213-235.
- Cano, M.J., Jimenez, J.A., Gallego, M.T., Ros, R.M., Guerra, J. 2004. Bryophyte Check-list of Murcia Province (Southeastern Spain). *Anales de Biología* 26: 117-155.
- Cano, M.J., Werner, O., Guerra, J. 2005. A morphometric and molecular study in *Tortula subulata* complex (*Pottiaceae*, *Bryophyta*). *Botanical Journal of the Linnean Society* 149: 333 – 350.
- Crum, H.A., Anderson, L.E. 1981. Mosses of eastern North America. Columbia Univ Press.
- Çetin, B. 1988. Dilek Yarımadası Milli Parkı Karayosunları (Musci) :I. *Doga TU Bot Derg* 12,3: 207-213.
- Çetin, B. 1993. An investigation of the Köyceğiz-Dalyan specially protected area as regards to bryophyte flora. *Doga TU Bot Derg* 17: 255-261
- Erdağ, A. 2002. A contribution to the bryophyte flora of Western Turkey: the bryophyte flora of Madran Mountain and the Çine Valley (Aydın, Turkey). *Turk J Bot* 26: 31-42.
- Erdağ, A., Kürschner, H. 2002. *Orthotrichum rivulare* Turm (Orthotrichaceae, Bryopsida) a hygrophytic species new to the bryophyte Flora of Turkey and Southwest-Asia with a key to the Turkish Specimens. *Nova Hedwigia* 74 (1-2): 251-256.
- Erdağ, A., Kürschner, H., Parolly, G. 2004. *Orthotrichum leblebicii* sp. nov. (Orthotrichaceae, Bryopsida), and two further new epiphytic *Orthotrichum* records from southern Turkey. *Nova Hedwigia* 78 (3-4): 517-526.
- Frahm, J.P., Frey, W. 1983. Moosflora. Stuttgart: Verlag Eugen Ulmer.
- Goffinet, B., Buck, W.R. 2004. Molecular Systematics of Bryophytes (Goffinet, B., Hollowell, V., and Magill, R., eds.) Missouri Botanical Garden Press. St Louis 205–239.
- Gökler, İ., Öztürk, M. 1991. Liverworts of Turkey and their position in South-West Asia. *Candollea* 46: 359-366.
- Gökler, İ. 1992. Batı Anadolu ciğerotları üzerine bir araştırma. *Doga TU Bot Derg* 16: 1-8.
- Gökler, İ. 1993a. Bazı Batı Anadolu ciğerotları üzerinde taksonomik ve ekolojik incelemeler. *DEÜ Egit Bil Derg* 2 (2): 79-85.
- Gökler, İ. 1993b. Ege Bölgesi ciğerotları üzerinde taksonomik bir araştırma. *DEÜ Egit Bil Derg* 2 (6): 33-44.
- Gökler, İ. 2001. Muğla İli ciğerotları, IV. ulusal ekoloji ve çevre kongresi. 5-8 Ekim 2001 Bodrum 299-306.
- Greven, H.C. 1995. *Grimmia* Hedw. (*Grimmiaceae*, Musci) in Europe. Backhuys Publishers Leiden. The Netherlands
- Grolle, R. 1983. Hepatics of Europe including the Azores, an annotated list of species, with synonyms from recent literature. *Journal of Bryology* 12: 403-459.
- Guerra, J. 1985. Notas Breves. *Anales Jardín Botánico de Madrid* 42: 248.
- Henderson, D.M. 1961. Contribution to the Bryophyte Flora of Turkey: IV. *Not Roy Bot Garden Edinburgh* 23: 263-278
- Heyn, C.C., Herrstadt, I. 2004. The Bryophyte Flora of Israel and Adjacent Regions. The Israel Academy of Sciences and Humanities.
- Hill, M.O., Bell, N., Bruggeman-Nannenga, M.A., Brugués, M., Cano, M.J., Enroth, J., Flatberg, K.I., Frahm, J.P., Gallego, M.T., Garilleti, R., Guerra, J., Hedenäs, L., Holyoak, D.T., Hyvönen, J., Ignatov, M.S., Lara, F., Mazimpaka, V., Muñoz, J., Söderström, L. 2006. Bryological Monograph: An annotated checklist of the mosses of Europe and Macaronesia. *Journal of Bryology* 28: 198-267
- Hofmann, H. 1998. A monograph of the genus *Homalothecium* (*Brachytheciaceae*, Musci). *Lindbergia* 23: 119–159
- Jimenez, J.A., Rosa, M.R., Cano, M.J. Guerra, J. 2005. A new evaluation of the genus *Trichostomopsis* (*Pottiaceae*, *Bryophyta*). *Botanical Journal of the Linnean Society* 147: 117-127.
- Juratzka, J., Milde, J. 1870. Beitrag zur Mossflora des Orientes. Kleinasien, das westliche Persien und den Caucasus umfassend. *Verhandlungen der Zoologisch – botanischen Gesellschaft in Wien* 20: 589 – 602.
- Kırmacı, M., Erdağ, A. 2009. The Bryophyte Flora of Honaz Mountain (Denizli/Turkey). *int. J. Bot.*, 5 (3): 226-235.
- Kucera, J., Vana, J. 2003. Check- and red list of bryophytes of the Czech Republic. *Preslia, Praha* 75: 193–222.
- Kürschner, H., Parolly, G. 1999. Syntaxonomy, synecology and life strategies of selected saxicolous bryophyte communities of West Anatolia and a first syntaxonomic conspectus for Turkey. *Nova Hedwigia* 68 (4): 365-391.
- Kürschner, H. 2004. Life Strategies and adaptations in bryophytes from the Near and Middle East. *Turk J Bot* 28: 73-84.
- Kürschner, H., Erdağ, A. 2005. Bryophytes of Turkey: An annotated reference list with synonyms from the recent literature and an Annotated List of Turkish Bryological Literature. *Turk J Bot* 29: 95-154
- Kürschner, H., Parolly, G., Erdağ, A. 2006. A. Life forms and life strategies of epiphytic bryophytes in *Quercus vulcanica* forest of Turkey. *Nova Hedwigia* 82: 3-4
- Kürschner, H., Parolly, G., Erdağ, A., Özkan, E. 2007. Synanthropic bryophyte communities new to Western Turkey – syntaxonomy, synecology and life syndromes. *Nova Hedwigia* 84: 459 – 478.

- Lara, F., Blockeel, T.L., Gariletti, R., Mazimpaka, V. 2003. Some interesting *Orthotrichum* species from mainland Greece and Evvia. *Journal of Bryology* 25: 129 – 134.
- Leblebici, E. 1974. Batı Anadolu Karayosunları (Bozdağ ve Yöreleri) Bitki 4: 563-575.
- MGM. 2005. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, Denizli meteoroloji istasyonu iklimsel verileri, Arşiv.
- Muñoz, J. 1999. A revision of *Grimmia* (Musci, *Grimmiaceae*) in the Americas. 1: Latin America. *Ann Missouri Bot Gard* 86: 118-191.
- Müller, F.A. 1829. Erstes Verzeichnis sardinischer Laubmoose, wie auch derjenigen welche von meinem Freunde Herrn Fleischer bei Smyrna aufgefunden worden sind, nebst Beschreibungen und Abbildungen einiger neuer Arten. *Flora* 12: 385-396.
- Mazimpaka, V., Lara, F., Gariletti, R. 2000. *Orthotrichum tortidontium* new for Turkey. *Lindbergia* 25: 15-16.
- Nyholm, E. 1981. Illustrated Moss Flora of Fennoscandia. Swedish Natural Science-Research Council Fasc 1-5.
- Nyholm, E. 1986. Illustrated Flora of Nordic Mosses. Swedish Natural Science-Research Council Fasc 1-4.
- Özenoğlu, H. 2001. Güney Batı Anadolu Bölgesi (C11) Ciğerotları (*Hepaticae*) Florasının Araştırılması. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özenoğlu, H., Gökler, İ. 2002. Liverworts (*Marchantiopsida*) of the Dilek Peninsula National Park. *Turk J Bot* 26: 297-301.
- Özenoğlu Kiremit, H., Sukatar, A., Gökler, İ. 2007. Studies on the Hornworts and Liverworts Flora of Antalya. *Turk J Bot* 31: 529-537.
- Papp, B., Sabovljevic, M. 2003. Contributions to the bryoflora of Turkish Thrace. *Studia Bot Hung* 34: 43 - 54.
- Paton, A.P. 1997. The Liverwort Flora of the British Isles. Harley Books.
- Pedrotti, C.C. 2001. Flora Dei Muschi D'Italia. Medicina-Scienze.
- Tonguç, Ö., Yayıntaş, A. 1996. Çal Dağı (Manisa) Karayosunları. *Turk J Bot* 20: 59-63.
- Townsend, C.C. 1989. *Grimmia* (Musci): A variety new to the Lebanon and a new species from Greece. The Davis & Hedge Festschrift. Kit. Tan (ed.). Edinburgh University Press.
- Schiffner, V. 1913. Bryophyta aus Mesopotamien Mesopotamien und Kurdistan, Syrien, Rhodos, Mytilini und Prinkipo. Gesammelt von Dr. Heinrich Frh. V. Handel-Mazetti. Wissenschaftliche Ergebnisse der Expedition nach Mesopotamien 1910. *Ann Naturhist Mus Wien* 27: 472-504.
- Smith, A.J.E. 2004. The Moss Flora of Britain and Ireland. (Second Edition) Cambridge Univ. Press.
- Uyar, G., Çetin, B. 2004. A new check-list of the mosses of Turkey. *Journal of Bryology* 26: 203-220.
- Vieira, C., Seneca, A., Sergio, C. 2004. The bryoflora of Valongo. The refuge of common and rare species. *Bol. Soc. Esp. Briol.* 25: 1-15.
- Walther, K. 1967. Beiträge zur Moosflora Westanatoliens I., *Mitt. Staatsinst. Allg Bot Hamburg* 12: 129-188.
- Walther, K., Leblebici, E. 1969. Die Moosvegetation des Karagöl – Gebietes im Yamanlar Dağ nördlich İzmir. *Monog of the Fac of Sci Ege Üniv* 10: 1 – 48.
- Walther, K. 1970. Beiträge zur Moosflora Westanatoliens II *Mitt. Staatsinst. Allg Bot Hamburg Band* 13: 167-180.
- Walther, K. 1975. Zur Moosvegetation der Liquidambar-Wälder Südwest-Anatoliens. *Phytocoenologia* 2: 13-18.
- Walther, K. 1979. Die Epiphytischen Moosgesellschaften des Nif Dag bei Izmir, Westanatolien. *Doc Phytosociol* 4: 943-950.
- Yayıntaş, A., Iwatsuki, Z. 1988. Some mosses records from Western Turkey. *Hikobia* 10: 209-213.
- Yayıntaş (Tonguç), Ö. 2001. Moss flora of Muğla and it's environment. *Ot Sist Bot Derg* 8 (1): 95 – 111.
- Zander, R.H. 1978. New combinations in *Didymodon* (Musci) and key to the taxa in North America North of Mexico. *Phytologia* 41: 11-32.
- Zander, R.H. 1993. Genera of the Pottiaceae: Mosses of harsh environments. *Bulletin of the Buffalo Society of Natural Sciences* 32.

(Received for publication 15 December 2009; The date of publication 01 August 2010)

Aquatic Coleoptera fauna of Çorum and Yozgat Provinces (Turkey)

Mustafa Cemal DARILMAZ^{*1}, Ali SALUR², Seda MESÇİ³

¹ Aksaray University, Faculty of Arts and Science, Department of Biology, 68100, Aksaray, Turkey

² Hitit University, Faculty of Arts and Science, Department of Biology, Çorum, Turkey

³ Gazi University, Faculty of Arts and Science, Department of Biology, 06500, Teknikokullar, Ankara, Turkey

Abstract

Aquatic beetles in the families Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Helophoridae and Hydrophilidae were sampled at the Çorum and Yozgat provinces in Central Anatolian from 2006 through 2009. 61 species of water beetles were recorded in Çorum province and 15 species in Yozgat province. 56 species appeared to be new for Çorum and 14 for Yozgat. Of these beetles 13 species are here recorded for the first time from the Central Anatolian region. The known ranges of these species are expanded by the new findings.

Key words: Aquatic Coleoptera, fauna, Çorum, Yozgat, Turkey

----- * -----

Çorum ve Yozgat illeri (Türkiye) Sucul kınkanath faunası

Özet

2006-2009 yılları arasında İç Anadolu Bölgesinde yer alan Çorum ve Yozgat illerinde sucul kınkanath (Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Helophoridae ve Hydrophilidae) faunası araştırılmıştır. Çorum ilinde 61, Yozgat ilinde ise 15 sucul kınkanath türü kaydedilmiştir. Çorum ilinden 56 tür, Yozgat ilinden 14 tür ilk kez kaydedilmiştir. Bu türlerden 13'ü İç Anadolu Bölgesi için yeni kayıttır. Yeni bulgularla birlikte bu türlerin yayılış alanı genişlemiştir.

Anahtar kelimeler: Sucul Coleoptera, fauna, Çorum, Yozgat, Türkiye

1. Introduction

Çorum and Yozgat provinces are located in the Central Anatolia of Turkey. The aquatic Coleoptera fauna of these provinces are scarcely known. Nine species of aquatic beetles have been recorded from the studied region previously, shown in the Table 1.

2. Materials and methods

All samples were collected from Central Anatolian Region in the years 2006-2009. The samples were collected from spring water areas, with a sieve, ladle or water-net having a 1 mm mesh size. The beetles were killed with 70% alcohol and in the laboratory cleaned of debris with a small paintbrush. The aedeagophore was dissected under a stereo-microscope and left in 10% KOH solution for about 1–2 hours. Materials have been deposited in the Zoological Museum of Gazi University (=ZMGU), Ankara, Turkey and Zoological Museum, Atatürk University, Erzurum, Turkey. The aim of this study was to make contributions to Turkish aquatic beetles fauna.

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: mdarilmaz@yahoo.com

Table 1. Literature records of the research area

Species list	Literature	
	Çorum	Yozgat
<i>Agabus biguttatus</i> (Olivier, 1795)	x	
<i>Deronectes parvicollis</i> (Schaum, 1864)	x	
<i>Scarodytes halensis halensis</i> (Fabricius, 1787)	x	
<i>Hygrotes lernaeus</i> (Schaum, 1857)	x	
<i>Laccobius obscuratus aegaeus</i> Gentili, 1974		x
<i>Laccobius simulatrix</i> d'Orchymont, 1932		x
<i>Laccobius sipylus</i> d'Orchymont, 1939		x
<i>Laccobius syriacus</i> Guillebeau, 1896		x
<i>Laccobius gracilis gracilis</i> Motschulsky, 1855		x

3. Results

Family Gyrinidae

Aulonogyrus concinnus (Klug, 1834)

Materials: Çorum: 1 ex. Hatap (stream), 40°23'N 34°48'E, 866 m. 05.08.2007.

Remarks: New for Çorum.

Gyrinus substriatus Stephens, 1828

Materials: Çorum: 12 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 01.07.2006; 5 ex. Sıklık boğazı, 40°35'N 35°02'E, 1097 m. 28.07.2006; 25 ex. Boğazönü village, 40°19'N 34°49'E, 1182 m. 07.07.2007; 4 ex. Hatap (stream), 40°23'N 34°48'E, 866 m. 09.09.2007; 8. ex. Boğazönü village, 40°19'N 34°49'E, 1182 m. 03.07.2008; 27 ex. Küçük Keşlik village, 40°15'N 34°55'E, 1028 m. 01.09.2009. **Yozgat:** 12 ex. Çayıralan, Kaynarpinar, 39°18'N 35°50'E, 1379 m. 18.07.2006; 26 ex. Çayıralan, Karalı Boğazı, 39°18'N 35°50'E, 1350 m. 24.07.2006.

Remarks: New for Çorum and Yozgat.

Family Haliplidae

Haliplus lineatocollis (Marshall, 1802)

Materials: Çorum: 2 ex. Sıklık boğazı, 40°35'N 35°02'E, 1097 m. 28.07.2006; 1 ex. Boğazönü village, 40°19'N 34°49'E, 1182 m. 05.08.2007; 1 ex. Hatap (stream), 40°23'N 34°48'E, 866 m. 09.09.2007. **Yozgat:** 2 ex. Çayıralan, Derekemal village, Örenlice, 39°21'N 35°43'E, 1603 m. 23.07.2006.

Remarks: This species is a new record fauna of the Central Anatolian region and also new for Çorum and Yozgat.

Peltodytes caesus (Duftschmid, 1805)

Materials: Çorum: 4 ex. near the H.Ü. Faculty of Arts & Sciences, 40°34'N 34°55'E, 795 m. 01.04.2006; 2 ex. Gölünyazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 04.06.2006; 3 ex. near the H.Ü. Faculty of Arts & Sciences, 40°34'N 34°55'E, 795 m. 14.06. 2006; **Yozgat:** 7 ex. Çayıralan, Derekemal village, Örenlice, 39°21'N 35°43'E, 1603 m. 23.07.2006.

Remarks: New for Çorum and Yozgat.

Family Noteridae

Noterus clavicornis (De Geer, 1774)

Materials: Çorum: 2 ex. Gölünyazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 01.03.2006; 1 ex. Gölünyazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 04.06.2006; 2 ex. Sarılık bridge, small stream, 40°23'N 35°04'E, 28.07.2007.

Remarks: New for Çorum.

Family Dytiscidae

Agabus biguttatus (Olivier, 1795)

Materials: Çorum: 8 ex. İskilip road 12.Km, 40°34'N 34°48'E, 946 m. 01.06.2008; 4 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 04.06.2006; 5 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 29.07.2006; 3 ex. Gölünyazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 16.11.2006; 2 ex. Boğazönü village, 40°19'N 34°49'E, 1182 m. 03.07.2008.

Remarks: New for Çorum.

***Agabus bipustulatus* (Linnaeus, 1767)**

Materials: Çorum: 1 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 04.06.2006; 5 ex. Çatak (national park), 40°41'N 34°18'E, 1388 m. 04.06.2006; 8 ex. near the H.Ü. Faculty of Arts & Sciences, 40°34'N 34°55'E, 795 m. 14.06.2006; 4 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 01.07.2006; 2 ex. Göcenovacıği village (small lake), 40°20'N 34°50'E, 1307 m. 21.07.2007; 11 ex. Sarılık bridge-small stream, 40°23'N 35°04'E, 28.07.2007; 1 ex. Çatak village, 40°41'N 34°50'E, 1192 m. 15.05.2008; 1 ex. Küçük Keşlik village, 40°15'N 34°55'E, 1028 m. 01.09.2009; 1 ex. Küçük Keşlik village, 40°15'N 34°55'E, 1028 m. 07.11.2009; 2 ex. Gölünyazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 16.11.2009; 3 ex. Beydilli village (marsh), 40°37'N 34°53' E, 872 m. 18.11.2009. **Yozgat:** 1 ex. Çayıralan, Kaynarçınar, 39°18'N 35°50'E, 1379 m. 18.07.2006; 1 ex. Çayıralan, Karalı Boğazi, 39°18'N 35°50'E, 1350 m. 22.07.2006; 1 ex. Çayıralan (Atılan Pınar), 39°18'N 35°44'E, 1500 m. 27.07.2006.

Remarks: New for Çorum and Yozgat.

***Agabus conspersus* (Marshall, 1802)**

Materials: Çorum: 5 ex. Çatak (national park), 40°41'N 34°18'E, 1388 m. 04.06.2006; 3 ex. near the H.Ü. Faculty of Arts & Sciences, 40°34'N 34°55'E, 795 m. 14.06.2006; 1 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 01.07.2006; 6 ex. Sarılık bridge- small stream, 40°23'N 35°04'E, 28.07.2007; 1 ex. Çatak village, 40°41'N 34°50'E, 1192 m. 15.05.2008.

Remarks: New for Çorum.

***Agabus guttatus guttatus* (Paykull, 1798)**

Materials: Çorum: 12 ex. Çatak (national park), 40°41'N 34°18'E, 1388 m. 10.07.2006; 8 ex. İskilip road 12.Km, 40°34'N 34°48'E, 946 m. 0106.2008.

Remarks: New for Çorum.

***Agabus labiatus* (Brahm, 1790)**

Materials: Çorum: 1 ex. İskilip road 12.Km, 40°34'N 34°48'E, 946 m. 01.06.2008.

Remarks: This species is a new record fauna of the Central Anatolian region and also new for Çorum.

***Agabus nebulosus* (Forster, 1771)**

Materials: Çorum: 2 ex. Gölünyazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 04.06.2006; 2 ex. Çatak (national park), 40°41'N 34°18'E, 1388 m. 10.07.2006.

Remarks: New for Çorum.

***Agabus paludosus* (Fabricius, 1801)**

Materials: Yozgat: 9 ex. Çayıralan, Karalı Boğazi, 39°18'N 35°50'E, 1350 m. 22.07.2006.

Remarks: New for Yozgat.

***Ilybius fuliginosus fuliginosus* (Fabricius, 1792)**

Materials: Çorum: 1 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 04.06.2006; 1 ex. Gölünyazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 04.06.2006; 1 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 01.07.2006; 3 ex. Sarılık bridge, small stream, 40°23'N 35°04'E, 28.07.2007; 1 ex. Boğazönü village (bridge), 40°19'N 34°18'E, 18.08.2007; 4 ex. Kayı village (stream), 40°24'N 35°00'E, 1305 m. 25.08.2007. **Yozgat:** 5 ex. Çayıralan, Kaynarçınar, 39°18'N 35°50'E, 1379 m. 18.07.2006; 4 ex. Çayıralan, Karalı Boğazi, 39°18'N 35°50'E, 1350 m. 22.07.2006; 9 ex. Çayıralan, Derekemal village, Örenlice, 39°21'N 35°43'E, 1603 m. 23.07.2006; 12 ex. Çayıralan, Karalı Boğazi, 39°18'N 35°50'E, 1350 m. 24.07.2006.

Remarks: New for Çorum and Yozgat.

***Platambus lunulatus* (Fischer von Waldheim, 1829)**

Materials: Çorum: 2 ex. Sıklık boğazi, 40°35'N 35°02'E, 1097 m. 28.07.2006; 53 ex. Hatap (stream), 40°23'N 34°48'E, 866 m. 05.08.2007; 10 ex. Boğazönü village (bridge), 40°19'N 34°18'E, 18.08.2007; 13 ex. Hatap (stream), 40°23'N 34°48'E, 866 m. 09.09.2007; 3 ex. Boğazönü village, 40°19'N 34°49'E, 1182 m. 09.09.2007. **Yozgat:** 13 ex. Çayıralan, Hacet Pınarı, 39°16'N 35°43'E, 1779 m. 18.07.2006; 21 ex. Çayıralan, Kaynarçınar, 39°18'N 35°50'E, 1379 m. 18.07.2006; 1 ex. Çayıralan, Karalı Boğazi, 39°18'N 35°50'E, 1350 m. 22.07.2006; 1 ex. Çayıralan, Derekemal village, Örenlice, 39°21'N 35°43'E, 1603 m. 23.07.2006; 2 ex. Çayıralan, Karalı Boğazi, 39°18'N 35°50'E, 1350 m. 24.07.2006.

Remarks: New for Çorum and Yozgat.

***Platambus maculatus* (Linnaeus, 1758)**

Materials: Çorum: 1 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 01.07.2006; 25 ex. Hatap (stream), 40°23'N 34°48'E, 866 m. 05.08.2007; 6 ex. Boğazönü village (bridge), 40°19'N 34°18'E, 18.08.2007; 5 ex. Hatap (stream), 40°23'N 34°48'E, 866 m. 09.09.2007; 1 ex. Boğazönü village, 40°19'N 34°49'E, 1182 m. 26.04.2008,

Remarks: New for Çorum.

***Colymbetes fuscus* (Linnaeus, 1758)**

Materials: Çorum: 1 ex. Gölünyazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 04.06.2006; 1 ex. Küçük Keşlik village, 40°15'N 34°55'E, 1028 m. 01.09.2009; 2 ex. Küçük Keşlik village, 40°15'N 34°55'E, 1028 m. 07.11.2009; 3 ex. Gölünyazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 16.11.2009; 7 ex. Beydilli village (marsh), 40°37'N 34°53'E, 872 m. 18.11.2009.

Remarks: New for Çorum.

***Rhantus suturalis* (W.S. MacLeay, 1825)**

Materials: Çorum: 1 ex. Sarılık bridge, small stream, 40°23'N 35°04'E, 28.07.07; 2 ex. Kayı village (stream), 40°24'N 35°00'E, 1305 m. 25.08.07,

Remarks: New for Çorum.

***Cybister lateralimarginalis torquatus* (Fischer von Waldheim, 1829)**

Materials: Çorum: 1 ex. Gölünyazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 04.06.2006.

Remarks: New for Çorum.

***Dytiscus marginalis marginalis* Linnaeus, 1758**

Materials: Çorum: 1 ex. Çatak (national park), 40°41'N 34°18'E, 1388 m. 04.06.2006; 3 ex. Boğazönü village (bridge), 40°19'N 34°18'E, 18.08.2007; 9 ex. Küçük Keşlik village, 40°15'N 34°55'E, 1028 m. 07.11.2009; 1 ex. Beydilli village (marsh), 40°37'N 34°53'E, 872 m. 18.11.2009.

Remarks: New for Çorum.

***Hydaticus transversalis laevisculptus* Zaitzev, 1910**

Materials: Çorum: 1 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 04.06.2006.

Remarks: This species is a new record fauna of the Central Anatolian region and also new for Çorum.

***Hydroglyphus geminus* (Fabricius, 1792)**

Materials: Çorum: 7 ex. near the H.Ü. Faculty of Arts & Sciences, 40°34'N 34°55'E, 795 m. 01.04.2006; 3 ex. Gölünyazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 01.05.2006; 3 ex. Beydilli village (marsh), 40°37'N 34°53'E, 872 m. 04.06.2006; 1 ex. Boğazönü village, 40°19'N 34°49'E, 1182 m. 05.08.2007. **Yozgat:** 2 ex. Çayıralan, Derekemal village, Örenlice, 39°21'N 35°43'E, 1603 m. 23.07.2006.

Remarks: New for Çorum and Yozgat.

***Deronectes parvicollis* (Schaum, 1864)**

Materials: Çorum: 1 ex. Hatap (stream), 40°23'N 34°48'E, 866 m. 03.07.2008.

Remarks: New for Çorum.

***Graptodytes sedilloti phrygius* Guignot, 1942**

Materials: Çorum: 1 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 04.06.2006.

Remarks: New for Çorum.

***Hydroporus palustris* (Linnaeus, 1761)**

Materials: Çorum: 7 ex. Gölünyazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 01.03.2006; 1 ex. Gölünyazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 01.05.2006; 8 ex. Gölünyazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 04.06.2006; 6 ex. Göcenovacıği village (small lake), 40°20'N 34°50'E, 1307 m. 21.07.2007; 2 ex. Sarılık bridge, small stream, 40°23'N 35°04'E, 28.07.2007. **Yozgat:** 3 ex. Çayıralan, Karalı Boğazi, 39°18'N 35°50'E, 1350 m. 24.07.2006.

Remarks: This species is a new record fauna of the Central Anatolian region and also new for Çorum and Yozgat.

***Hydroporus planus* (Fabricius, 1782)**

Materials: Çorum: 1 ex. Sarılık bridge, small stream, 40°23'N 35 04'E, 12.28.2007; 2 ex. Hatap (stream), 40°23'N 34°48'E, 866 m. 03.07.2008.

Remarks: This species is a new record fauna of the Central Anatolian region and also new for Çorum.

***Hydroporus marginatus* (Duftschmid, 1805)**

Materials: Çorum: 1 ex. near the H.Ü. Faculty of Arts & Sciences, 40°34'N 34°55'E, 795 m. 01.04.2006; 15 ex. near the H.Ü. Faculty of Arts & Sciences, 40°34'N 34°55'E, 795 m. 14.06. 2006; 6 ex. Çatak (national park), 40°41'N 34°18'E, 1388 m. 29.07.2006.

Remarks: New for Çorum.

Nebrioporus stearinus suavis* (Sharp, 1882)*Materials: Çorum:** 2 ex. Hatap (stream), 40°23'N 34°48'E, 866 m. 09.09.2007.**Remarks:** New for Çorum.***Scarodytes halensis halensis* (Fabricius, 1787)****Materials: Çorum:** 1 ex. Gölün yazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 01.05.2006; 1 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 04.06.2006; 15 ex. Sıklık boğazı, 40°35'N 35°02'E, 1097 m. 28.07.2006; 2 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 05.08.2006; 28 ex. Göcenovacıği village (small lake), 40°20'N 34°50'E, 1307 m. 21.07.2007; 3 ex. Boğazönü village, 40°19'N 34°49'E, 1182 m. 05.08.2007; 6 ex. Hatap (stream), 40°23'N 34°48'E, 866 m. 05.08.2007; 1 ex. Sarılık bridge, small stream, 40°23'N 35°04'E, 25.08.2007; 5 ex. Boğazönü village, 40°19'N 34°49'E, 1182 m. 09.09.2007; 14 ex. Hatap (stream), 40°23'N 34°48'E, 866 m.09.09.2007; 12 ex. Küçük Keşlik village, 40°15'N 34°55'E, 1028 m. 01.09.2009. **Yozgat:** 3 ex. Çayıralan, Karalı Boğazı, 39°18'N 35°50'E, 1350 m. 22.07.2006; 3 ex. Çayıralan, Derekemal village, Örenlice, 39°21'N 35°43'E, 1603 m. 23.07.2006; 1 ex. Çayıralan, Karalı Boğazı, 39°18'N 35°50'E, 1350 m. 24.07.2006.**Remarks:** New for Çorum.***Hygrotus inaequalis* (Fabricius, 1777)****Materials: Çorum:** 6 ex. Gölün yazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 01.05.2006; 1 ex. Gölün yazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 04.06.2006.**Remarks:** New for Çorum.***Hygrotus impressopunctatus* (Schaller, 1783)****Materials: Çorum:** 1 ex. Gölün yazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 01.03.2006.**Remarks:** New for Çorum.***Hyphydrus ovatus* (Linnaeus, 1761)****Materials: Çorum:** 1 ex. Gölün yazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 04.06.2006.**Remarks:** New for Çorum.***Laccophilus hyalinus hyalinus* (De Geer, 1774)****Materials: Çorum:** 3 ex. Kadıkırı village (stream), 40°28'N 34°52'E, 07.07.2007; 1 ex. Sarılık bridge, small stream, 40°23'N 35°04'E, 25.08.2007; 1 ex. Hatap (stream), 40°23'N 34°48'E, 866 m. 09.09.2007.**Remarks:** New for Çorum.***Laccophilus minutus* (Linnaeus, 1758)****Materials: Çorum:** 24 ex. near the H.Ü. Faculty of Arts & Sciences, 40°34'N 34°55'E, 795 m. 01.04.2006; 9 ex. Beydilli village (marsh), 40°37'N 34°53'E, 872 m. 04.06.2006; 1 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 04.06.2006; 5 ex. Gölün yazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m 04.06.2006; 1 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 29.07.2006; 1 ex. Seydim (Seydim Lake), 40°33'N 34°44'E, 1106 m. 29.07.2006; 1 ex. Şekerbey village, 40°28'N 34°59'E, 899 m. 16.06.2007; 13 ex. Sarılık bridge, small stream, 40°23'N 35°04'E, 25.08.2007; 5 ex. Gökçeşinar village (small lake), 40°22'N 35°08'E; 25.08.2007; 1 ex. Küçük Keşlik village, 40°15'N 34°55'E, 1028 m. 01.09.2009. **Yozgat:** 1 ex. Çayıralan, Karalı Boğazı, 39°18'N 35°50'E, 1350 m. 24.07.2006.**Remarks:** New for Çorum and Yozgat.***Laccophilus poecilus* Klug, 1834****Materials: Çorum:** 1 ex. Gölün yazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 04.08.08.**Remarks:** New for Çorum.**Family Helophoridae*****Helophorus arvernensis* Mulsant, 1846****Materials: Çorum:** 7 ex. Centrum, Hacibey, 40°36'N 34°35'E, 532 m, 03.06.2008; 12 ex. Alaca, Seherhacı, 40°09'N 34°33'E, 973 m, 02.06.2007; 9 ex. Çapraşık, 40°10'N 35°05'E, 1027 m, 01.06.2007; 8 ex. Mecitözü, Elvançeşlebi, 40°35'N 35°08'E, 491 m, 03.06.2008; 13 ex. Sungurlu, Tüppüköy, 40°17'N 34°15'E, 730 m, 02.06.2007.**Remarks:** This species is a new record fauna of the Central Anatolian region and also new for Çorum.***Helophorus aquaticus* (Linnaeus, 1758)****Materials: Çorum:** 1 ex. near the H.Ü. Faculty of Arts & Sciences, 40°34'N 34°55'E, 795 m. 01.06.2006; 15 ex. Çatak (national park), 40°41'N 34°18'E, 1388 m. 04.06.2006; 1 ex. Boğazönü village, 40°19'N 34°49'E, 1182 m. 26.04.2008; 5 ex. Centrum, 40°34'N 34°26'E, 1053 m, 02.06.2007; 8 ex. Alaca, Seherhacı, 40°09'N 34°33'E, 973 m, 02.06.2007; 10 ex. İskilip, Kayıbeli pass, 40°47'N 34°37'E, 1261 m, 03.06.2008; 5 ex. Laçın, Mescitli, 40°46'N 34°56'E, 567 m,

05.05.2008; 10 ex. Mecitözü, Elvançelebi, 40°35'N 35°08'E, 491 m, 03.06.2008; 7 ex. Osmaniye, 40°41'N 34°54'E, 1109 m, 05.05.2008; 4 ex. Sungurlu, Yilce, 40°24'N 34°16'E, 731 m, 26.07.2007.

Remarks: New for Çorum.

***Helophorus micans* (Faldermann, 1835)**

Materials: Çorum: 7 ex. Sungurlu, Tüpçüköy, 40°17'N 34°15'E, 730m, 02.06.2007.

Remarks: New for Çorum.

***Helophorus syriacus* Kuwert, 1885**

Materials: Çorum: 5 ex. Beydilli village (marsh), 40°37'N 34°53'E, 872 m. 04.06.2006; 5 ex. near the H.Ü. Faculty of Arts & Sciences, 40°34'N 34°55'E, 795 m. 14.06. 2006.

Remarks: This species is a new record fauna of the Central Anatolian region and also new for Çorum.

***Helophorus brevipalpis brevipalpis* Bedel, 1881**

Materials: Çorum : 15 ex. Beydilli village (marsh), 40°37'N 34°53'E, 872 m. 04.06.2006; 37 ex. near the H.Ü. Faculty of Arts & Sciences, 40°34'N 34°55'E, 795 m. 14.06. 2006; 5 ex. Centrum, 40°34'N 34°26'E, 1053 m, 02.06.2007; 11 ex. Alaca, Seherhacı, 40°09'N 34°33'E, 973 m, 02.06.2007; 7 ex. Avutmuş, 40°10'N 35°02'E, 1027 m, 01.06.2007; 6 ex. Çapraşık, 40°10'N 35°05'E, 1027 m, 01.06.2007; 11 ex. Kayabaşı, Tuğulu, 40°26'N 34°20'E, 731 m, 02.06.2007; 8 ex. Mecitözü, Boyacı, 40°26'N 35°16'E, 865 m, 28.06.2007; 4 ex. Elvançelebi, 40°35'N 35°08'E, 491 m, 03.06.2008; 12 ex. Sungurlu, 40°07'N 34°31'E, 858 m, 02.06.2007; 9 ex. Tüpçüköy, 40°17'N 34°15'E, 730 m, 02.06.2007; 9 ex. Yilce, 40°24'N 34°16'E, 731 m, 26.07.2007.

Remarks: New for Çorum.

***Helophorus daedalus* d'Orchymont, 1932**

Materials: Çorum: 6 ex. Oğuzlar, Ağaççam, 40°48'N 34°40'E, 966 m, 27.06.2007.

Remarks: New for Çorum.

***Helophorus discrepans* Rey, 1885**

Materials: Çorum: 5 ex. Centrum, 40°34'N 34°46'E, 1018 m, 27.06.2007; 6 ex. Sungurlu, Tüpçüköy, 40°11'N 34°19'E, 793 m, 02.06.2007; 8 ex. Alaca, Seherhacı, 40°09'N 34°33'E, 973 m, 02.06.2007; 19 ex. Çapraşık, 40°10'N 35°05'E, 1027 m, 01.06.2007. **Yozgat:** 3 ex. Çayıralan, Derekemal village, Örenlice, 39° 21' N 35° 43' E, 1603m. 23.07.2006.

Remarks: New for Çorum and Yozgat.

***Helophorus flavipes* Fabricius, 1792**

Materials: Çorum: 1 ex. Sarılık bridge, small stream, 40°23'N 35°04'E, 28.07.2007; 2 ex. Mecitözü, Elvançelebi, 40°35'N 35°08'E, 491 m, 03.06.2008.

Remarks: This species is a new record fauna of the Central Anatolian region and also new for Çorum.

***Helophorus fulgidicollis* Motschulsky, 1860**

Materials: Çorum: 7 ex. Mecitözü, Elvançelebi, 40°35'N 35°08'E, 491 m, 03.06.2008; 5 ex. Sungurlu, Yilce, 40°24'N 34°16'E, 731 m, 26.07.2007.

Remarks: This species is a new record fauna of the Central Anatolian region and also new for Çorum.

***Helophorus griseus* Herbst, 1793**

Materials: Çorum: 8 ex. Centrum, Hacıbey, 40°36'N 34°35'E, 532 m, 03.06.2008; 7 ex. Laçın, Narlıçay, 40°49'N 34°52'E, 450 m, 27.06.2007.

Remarks: New for Çorum.

***Helophorus lewisi* Angus, 1985**

Materials: Çorum: 3 ex. Beydilli village (marsh), 40°37'N 34°53'E, 872 m. 04.06.2006.

Remarks: This species is a new record fauna of the Central Anatolian region and also new for Çorum.

***Helophorus obscurus* Mulsant, 1844**

Materials: Çorum: 7 ex. Alaca, Seherhacı, 40°09'N 34°33'E, 973 m, 02.06.2007; 6 ex. Sungurlu, Yilce, 40°24'N 34°16'E, 731 m, 26.07.2007.

Remarks: This species is a new record fauna of the Central Anatolian region and also new for Çorum.

***Helophorus strigifrons* Thomson, 1868**

Materials: Çorum: 5 ex. Centrum, Hacıbey, 40°36'N 34°35'E, 532 m, 03.06.2008; 6 ex. Sungurlu, Tüpçüköy, 40°17'N 34°15'E, 730 m, 02.06.2007.

Remarks: New for Çorum.

Helophorus terminassianae* Angus, 1984*Materials: Çorum:** 3 ex. Sungurlu, 40°07'N 34°31'E, 858 m, 02.06.2007.**Remarks:** New for Çorum.**Family Hydrophilidae*****Anacaena limbata* (Fabricius, 1792)****Materials: Çorum:** 1 ex. Gölünyazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 01.09.2006. **Yozgat:** 2 ex. Çayıralan, Kaynarçınar, 39°18'N 35°50'E, 1379 m. 18.07.2006; 12 ex. Çayıralan, Karalı Boğazı, 39°18'N 35°50'E, 1350 m. 24.07.2006.**Remarks:** New for Çorum and Yozgat***Paracymus relaxus* Rey, 1884****Materials: Çorum:** 1 ex. Centrum, Tuğulu, Kayabaşı, 40°26'N 34°20'E, 731 m, 02.06.2007.**Remarks:** This species is a new record fauna of the Central Anatolian region and also new for Çorum.***Enochrus fuscipennis* (Thomson, 1884)****Materials: Çorum:** 4 ex. near the H.Ü. Faculty of Arts & Sciences, 40°34'N 34°55'E, 795 m. 01.06.2006; 2 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 04.06.2006; 12 ex. near the H.Ü. Faculty of Arts & Sciences, 40°34'N 34°55'E, 795 m. 14.06.2006; 4 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 01.07.2006; 6 ex. Sarılık bridge, small stream, 40°23'N 35°04'E, 28.07.2007.**Remarks:** New for Çorum.***Berosus spinosus* (Steven, 1808)****Materials: Çorum:** 1 ex. Laçın, Narlıçay, 40°49'N 34°52'E, 450 m, 27.06.2007.**Remarks:** New for Çorum.***Helochaeres lividus* (Forster, 1771)****Materials: Çorum:** 5 ex. Centrum, 40°34'N 34°46'E, 1018 m, 27.06.2007; 1 ex. Oğuzlar, Ağaçam, 40°48'N 34°40'E, 966 m, 27.06.2007.**Remarks:** New for Çorum.***Helochaeres punctatus* Sharp, 1869****Materials: Çorum:** 11 ex. near the H.Ü. Faculty of Arts & Sciences, 40°34'N 34°55'E, 795 m. 01.06.2006; 1 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 04.06.2006.**Remarks:** This species is a new record fauna of the Central Anatolian region and also new for Çorum.***Hydrobius fuscipes* (Linnaeus, 1758)****Materials: Çorum:** 1 ex. Gölünyazı lake, 40°41'N 34°54'E, 1103 m. 04.06.2006; 4 ex. Osmaniye, 40°41'N 34°54'E, 1109 m, 05.05.2008.**Remarks:** New for Çorum.***Hydrophilus piceus* (Linnaeus, 1758)****Materials: Çorum:** 1 ex. near the H.Ü. Faculty of Arts & Sciences, 40°34'N 34°55'E, 795 m. 14.06.2006.**Remarks:** New for Çorum.***Laccobius bipunctatus* (Fabricius, 1775)****Materials: Çorum:** 3 ex. Boğazönü village, 40°19'N 34°49'E, 1182 m. 05.08.2007; 1 ex. Hatap (stream), 40°23'N 34°48'E, 866 m. 26.04.2008; 3 ex. Hatap (stream), 40°23'N 34°48'E, 866 m. 03.07.2008.**Remarks:** New for Çorum.***Laccobius simulatrix* d'Orchymont, 1932****Materials: Çorum:** 3 ex. Boğazönü village, 40°19'N 34°49'E, 1182 m. 26.04.2008; 8 ex. Centrum, 40°34'N 34°26'E, 1053 m, 02.06.2007; 7 ex. Mecitözü, Elvançelebi, 40°35'N 35°08'E, 491 m, 03.06.2008; 6 ex. Boyacı, 40°26'N 35°16'E, 865 m, 28.06.2007; 5 ex. Oğuzlar, Ağaçam, 40°48'N 34°40'E, 966 m, 27.06.2007; 3 ex. Osmaniye, 40°41'N 34°54'E, 1109 m, 05.05.2008. **Yozgat:** 2 ex. Çökerek, Kadışehir, 40°01'N 35°44'E, 1211 m, 01.06.2007.**Remarks:** New for Yozgat***Laccobius syriacus* Guillebeau, 1896****Materials: Çorum:** 42 ex. Beydilli village (marsh), 40°37'N 34°53'E, 872 m. 04.06.2006; 8 ex. Türkler village (stream), 40°38'N 34°52'E, 956 m. 29.07.2006; 5 ex. Centrum, 40°35'N 34°43'E, 1026 m, 01.07.2007; 8 ex. Hacıbey,

40°36'N 34°35'E, 532 m, 03.06.2008; 8 ex. Alaca, Seherhacı, 40°09'N 34°33'E, 973 m, 02.06.2007; 7 ex. Çapraşık, 40°10'N 35°05'E, 1027 m, 01.06.2007; 10 ex. Kayabaşı, Tuğulu, 40°26'N 34°20'E, 731 m, 02.06.2007; 10 ex. Mecitözü, Boyacı, 40°26'N 35°16'E, 865 m, 28.06.2007; 6 ex. Oğuzlar, Ağaçam, 40°48'N 34°40'E, 966 m, 27.06.2007; 5 ex. Sungurlu, Tüpcüköy, 40°11'N 34°19'E, 793 m, 02.06.2007; 6 ex. Tuğulu, 40°17'N 34°15'E, 730 m, 02.06.2007.

***Laccobius obscuratus aegaeus* Gentili, 1974**

Materials: Çorum: 1 ex. Çatak (national park), 40°41'N 34°18'E, 1388 m. 04.06.2006; 2 ex. Çatak (national park), 40°41'N 34°18'E, 1388 m. 29.07.2006; 5 ex. Mecitözü, Boyacı, 40°26'N 35°16'E, 865 m, 28.06.2007; 3 ex. Ortaköy, Selimbey, 40°17'N 35°53'E, 765 m, 02.06.2007.

***Laccobius gracilis gracilis* Motschulsky, 1855**

Materials: Çorum: 5 ex. Sungurlu, Tuğulu, 40°17'N 34°15'E, 730 m, 02.06.2007. **Yozgat:** 1 ex. Çayıralan, Derekemal village, Örenlice, 39°21'N 35°43'E, 1603 m. 23.07.2006.

Remarks: New for Yozgat.

***Coelostoma orbiculare* (Fabricius, 1775)**

Materials: Çorum: 1 ex. Centrum, 40°34'N 34°46'E, 1018 m, 27.06.2007.

Remarks: New for Çorum.

4. Conclusions

In different habitats of Çorum and Yozgat Provinces, 62 species belonging to 6 families were recorded. Of these, *Haliphus lineatocollis*, *Agabus labiatus*, *Hydaticus transversalis laevisculptus*, *Hydroporus palustris*, *Hydroporus planus*, *Helophorus arvernicus*, *Helophorus syriacus*, *Helophorus flavipes*, *Helophorus fulgidicollis*, *Helophorus lewisi*, *Helophorus obscurus*, *Paracymus relaxus* and *Helochares punctatus* are new records for the aquatic coleoptera fauna of Central Anatolian region. Furthermore, 56 species are new record only for Çorum and 14 for Yozgat. Although the water beetle fauna of Turkey is now better known, more studies are required to better understand the overall distribution.

Acknowledgements

The authors thank Dr. Ümit İNCEKARA (Atatürk University, Erzurum, Turkey) for his contributions to this study.

References

- Angus, R. 1988. Notes on the *Helophorus* (Coleoptera, Hydrophilidae) occurring in Turkey, Iran and neighbouring territories. *Revue Suisse de Zoologie*. 95/1. 209-248.
- Darılmaz, M. C., Kıyak, S. 2009. Checklist of Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae and Dytiscidae of Turkey (Coleoptera: Adephaga). *Journal of Natural History*. 43/25-26. 1585-1636.
- Darılmaz, M. C., Kıyak, S. 2010. Occurrences of the subgenus *Microlaccobius* GENTILI in Turkey (Coleoptera: Hydrophilidae, *Laccobius*) with taxonomic notes. *Turkish Journal of Zoology*. 34/1. 63-68.
- Fery, H., Hosseinie, Sh. 1998. A taxonomic revision of *Deronectes* SHARP, 1882 (Insecta: Coleoptera: Dytiscidae) (part II). *Annalen des Naturhistorischen Museums in Wien*. 100B. 219-290.
- Gentili, E. 2000. Distribuzione del genere *Laccobius* (Coleoptera, Hydrophilidae) in Anatolia e problemi relativi. *Biogeografia*. 21. 173-215.
- Guéorguiev, V. B. 1981. Resultat de L'expédition zoologique du musee national de prague en Turquie Coleoptera: Haliplidae, Dytiscidae, Gyrinidae. *Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae*. 40. 399-424.

(Received for publication 03 February 2010; The date of publication 01 August 2010)

Contributions of the ethnobotanical investigation carried out in Amasya district of Turkey (Amasya-Center, Bağlarüstü, Boğaköy and Vermiş villages; Yassıçal and Ziyaret towns)

Arzu CANSARAN^{*1}, Ömer Faruk KAYA²

¹ Amasya University, Education Faculty, Department of Biology, 05100, Amasya, Turkey

² Harran University, Science and Art Faculty, Department of Biology, 63100, Şanlıurfa, Turkey

Abstract

In this study a field investigation done before in Amasya - Turkey (Amasya-Center, Bağlarüstü, Boğaköy and Vermiş villages; Yassıçal and Ziyaret towns) was evaluated. The aim of the ethnobotany research carried out between September 2004 and March 2006 was to determine the knowledge on plants for various purposes in Turkey (Black Sea Region / Amasya-Center, Bağlarüstü, Boğaköy and Vermiş villages; Yassıçal and Ziyaret towns) with the support of the Turkish Academy of Sciences (TUBA). A team of 2 worked periodically for total 30 days (20 days in villages and towns, 10 days in Amasya-Center). During this period 50 local people were interviewed and 350 plant samples were collected. 12 of these endemic to Turkey and total 257 taxa were determined. Although there were some overlapping uses (especially between food and medicinal plants) 127 plants were used for food, 93 for medicinal purpose, 12 as fuel, 16 as animal feed and 60 for hand-crafts, as well as 49 plant species useful for diverse purposes. From the area 407 recipes were collected for diverse uses. The obtained data were transferred into the database of "Kültür-Kitap" programme of the Turkish Academy of Science (TUBA) Turkey's Cultural Inventory Project. Furthermore, the results were published as a report in the TUBA Cultural Inventory Journal. The results in the mentioned report were discussed and evaluated in the current study and some new ethnobotany data have been put forward.

Key words: Turkey, Black Sea Region, Amasya, Ethnobotanical contributions

----- * -----

Türkiye'nin Amasya yöresinde (Amasya-Merkez, Bağlarüstü, Boğaköy ve Vermiş Köyleri, Yassıçal ve Ziyaret Kasabaları) gerçekleştirilmiş olan bir etnobotanik araştırmaya katkılar

Özet

Bu çalışmada Türkiye'nin Amasya yöresinde (Amasya-Merkez, Bağlarüstü, Boğaköy ve Vermiş Köyleri, Yassıçal ve Ziyaret Kasabaları) daha önce yapılmış olan bir etnobotanik alan araştırması değerlendirilmiştir. Amasya merkez ilçe, Bağlarüstü, Boğaköy ve Vermiş köyleri; Yassıçal ve Ziyaret beldelerinde halkın değişik alanlardaki bitki bilgisini belirlemeye yönelik etnobotanik çalışmaları, Eylül 2004 - Mart 2006 tarihleri arasında Türkiye Bilimler Akademisinin (TÜBA) destekleriyle sürdürülmüştür. 2 kişilik bir ekiple aralıklı olarak toplam 30 gün (20 gün köylerde ve beldelerde, 10 gün merkez ilçede) çalışılmış, 50 kaynak kişi ile görüşülmüş, 350 bitki örneği toplanmıştır. Bu örneklerden 12'si Türkiye'ye endemik olmak üzere toplam 257 takson belirlenmiştir. Özellikle gıda bitkileri ile tıbbi bitkiler arasında bazı örtüşen türler olmakla birlikte 127 gıda, 93 ilaç, 12 yakacak, 16 yem, 60 el sanatları alanındaki kullanımın yanı sıra 49 bitki türünün de farklı alanlarda yararlı oldukları saptanmıştır. Alandan farklı bitki kullanımlarına ilişkin 407 kullanım biçimi (reçetesi) derlenmiştir. Elde edilen bulgular Türkiye Bilimler Akademisinin Türkiye Kültür Envanteri Projesi kapsamındaki "Kültür-Kitap" veritabanına da aktarılmıştır. Ayrıca, sonuçlar TÜBA Kültür Envanteri Dergisinde bir rapor halinde yayımlanmıştır ki şu anki çalışma ile bahsedilen raporun sonuçları tartışılarak değerlendirilmiş ve bu raporun sonuçlarına birtakım katkılarda bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Karadeniz Bölgesi, Amasya, Etnobotanik Katkılar

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: arzu.cansaran@amasya.edu.tr

1. Introduction

Ethnobotanic studies which could be defined shortly as the influence between humans and plants consist of valuable information gained through try and error methods and it reached us through the generations (Yıldırım, 2004). With the evaluated study, carried out in Bağlıüstü, Boğaköy and Vermiş villages, Ziyaret and Yassıçal towns, in Amasya Center in Black Sea region between the dates of September 2004 and March 2005, how the plants are used by local people tried to be determined. For instance, they use them for feeding, curing humans and animals, producing paint, against evil eye, decoration and as fence plant, for animal feeding and as fuel. Thus, a part of potential of folklore in Amasya was determined.

Turkey is situated in the temperate zone and has the richest flora among the western pale arctic countries. It also attracts attention with its high endemism rate in the Turkish flora (34.4 %). Nearly one third of the flowering plants and ferns that grows naturally in Turkey (10.765) are endemic (3022). In the temperate zone, except the isolated islands and tropical countries, the high rate of endemism is not seen in any other countries (Özhatay et al., 2003). As can be seen, Turkey is very rich in terms of floristic structure. However, there are not enough studies in ethnobotany field.

Amasya province has a 7500 year old history (Anonymous, 2002). 13 different civilizations existed in the city (Anonymous, 2003). The earliest ethnobotanic study in the field is done by Alpınar (Alpınar, 1979). There are also studies by Fujita et al. (Fujita et al., 1995), Ezer and Mumcu Arısan (Ezer and Arısan-Mumcu, 2006), Cansaran, Kaya and Yıldırım (Cansaran et al., 2007a). In the regions close to Amasya, there are some other studies, too (Sezik et al., 1992; Dönmez, 2000; Ertuğ, 2000; Sezik et al., 2001; Vural and Karavelioğulları, 1997 etc.).

The altitude of the places where this study was done was measured by altimeter. Accordingly, Amasya is 412 m., Yassıçal 1050 m., Vermiş 1100 m., Boğaköy 700 m., Bağlıüstü 750 m., Ziyaret is 500 m. Amasya province is in the Middle Black Sea Region on the borders of Northern and Central Anatolia (Baytop and Alpınar, 1980). Amasya is in the middle part of Black Sea region, but since it does not have an access to the Sea, it has Central Anatolia socioeconomic and cultural features. The location of the province is between 35.00 and 36.30 eastern longitude and 40.15 and 41.02 northern latitude. Yeşilirmak divided mountain ranges into two sides by creating wide valleys. The highest point is Akdağ with 2062 m. Amasya takes place within A5/A6 in the Grid system in Turkey (Davis, 1965-1985). In Figure 1, the map showing the topographic structure of the study field was included. Amasya, which is in the southern part of Black Sea region, has a harsher climate compared to other Black Sea provinces. However, compared to other provinces, it is considered dry. Within the province, rain fall decreases from north to south (Anonymous, 1991). In Amasya, a transition climate is dominant. Also, the geology, topographic and orographic structure of the regions is effective on the climate of the province. According to Emberger, in Amasya semi-dry Mediterranean climate with an extremely cold winter is dominant (Akman, 1990).

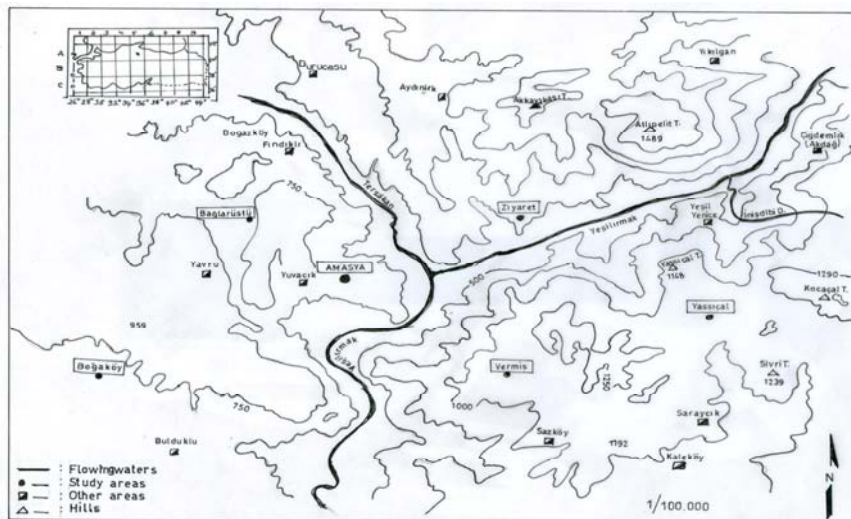

Figure 1. Topographic map of the study area

In Amasya, mostly, floristic studies have been carried out (Ketenöğlü et al., 1994; Cansaran and Aydoğdu, 1998; Cansaran, 2002; Cansaran et al., 2007b; Korkmaz et al., 2005; Celep et al., 2006 etc.). There are also some vegetation studies, some have been completed and some are ongoing (Ketenöğlü et al., 1994; Cansaran and Aydoğdu, 2001 etc.).

In terms of the structure of the study area, it took its shape at mesozoic in the second period and tertiary in the third period. There are also areas belonging to the last mesozoic period, which consists of hard and soft calcareous and chalky parts. In the study area, the alluvions (sand, stones, clay), sedimentary belonging to the third period (calcareous,

marl., clay stone etc), sedimentary belonging to the pre-third period (especially calcareous) and crystal rock masses (granite, serpentine, andesite, basalt etc) have been placed (Anonymous, 1986).

The chestnut coloured soils are commonly seen in the study area. Furthermore, colluvial and alluvial soils are rarely seen in the area. The massive soil groups in the area are occurred with the effect of topographic, vegetation and the main soil in a period under certain climate and they have certain profile characters (Anonymous, 1970).

2. Material and Method

The ethnobotanic field investigation evaluated in this current study was carried out in the Middle Black Sea region (Amasya-Center, Bağlıüstü, Boğaköy and Vermiş villages; Yassıçal and Ziyaret towns) in Turkey. Field study was done between September 2004 and March 2006. 50 informants were interviewed and 350 plants were collected. The ages of the informants range from 35 to 65 and most of them (4/5) were woman. The villages were visited three times in the spring, in the summer and in the fall, and the villages were visited only once in the winter. “Turkish Flora” (Davis, 1965-1985; Davis et al., 1988; Güner et al., 2000) was used for determination of the plants. The plants are kept in the Faculty of Education in Amasya University.

In the investigation evaluated and contributed with current study, by asking questions it is determined how certain plants are used and whether they have local names. Question form contains the location of the plant, its Latin name, local name, which purposes it is used for, which part is used and how it is used. Question form also has interview date, name of the village or town, and the person who answered the questions. Later, the information collected in groups such as food, medicine, animal feeding and handicrafts were sorted out. For the usages codes of the plants, the pilot project carried out in Buldan (Denizli) was taken as a base (Ertuğ et al., 2004) (Table 1). The parts of plants used were also given in Table 2. Later, the plants were listed alphabetically given in the “results” (Table 3). The Flora of Turkey (Davis, 1965-1985; Davis et al., 1988; Güner et al., 2000) were utilized in the identification of the specimens. Experts were consulted for some controversial cases. When the authors of the plant takson were being written, “Authors of Plant Names” was used (Brummit and Powell, 1992). Endemic plants in the field were given by checking from Red Data Book of Turkish Plants (Ekim et al., 2000). If there are various usages of a certain plants, all of them were listed. Local names of the plants that are not used in the region were also given since there are not enough information about the local names of the plants. Above mentioned ethnobotanic field study (Cansaran and Kaya, 2006) is the basis of current investigation. In current investigation, the data in field study report (Tablo 3) were evaluated and new data were added to these results.

Table 1. Plant groups / usage (plants usage codes)

I. Food Plants	II. Plants Used For Medical purpose	III. Plants Used For Fuel	IV. Plants Used As Animal Food	V. Plants Used For Handycrafts	VII. Other Useful Plants	VII. Plants Accepted As Useful/ Harmful
Those used as food 01	For human treatment 01	-	-	Those used for painting 01	Plants used for roof cover, balconies, camelia and fence 01	Harmful plants 01
Those whose leaves and shoots are edible	For animal treatment 02	-	-	Straw knitting- 02	Those used for oil source (daphne) 02	Those signify another beneficial plants 02
Those whose roots and bodies are edible	-	-	-	For making basket 03	Tar- 03	Those that are not liked and eaten by animals 03
Those whose knobs are edible	-	-	-	Brom 04	Adhesive- 04	Those known as poisonous or believed to be poisonous 04
Those whose fruits and seeds are edible	-	-	-	Woodwork (containers, spoons, staff, toys, pipes, musical instruments) 05	Anesthetics, sedatives- 05	Those liked with their scent 05
Mushroom	-	-	-	Beads 06	Amulet, charm, incense 06	Plants with an odor and named because of this qulaity 06

Table 1. Continue

Those whose flowers are edible	-	-	-	Charm against evil eye 07	Those used for bird and fish hunting 07	Those according how they look 07
Those used as drinks 02	-	-	-	Other (rope, handles, souvenirs etc) 08	Decorative plants 08	Those named according where they grow commonly 08
Those used as spice, sweeteners 03	-	-	-	-	Used for shade 09	Other (seasonal signs) 09
Those used for medicine 04	-	-	-	-	Insect repellents 10	-
Snacks 05	-	-	-	-	Against mold and fungus 11	-
Gum 06	-	-	-	-	Soap 12	-
Others (yeast-plant essence) 07	-	-	-	-	Plants that bees use for honey 13	-
-	-	-	-	-	Used against erosion 14	-
-	-	-	-	-	Using to clean and dry Water 15	-
-	-	-	-	-	Social usages (child plays, decoration) 16	-
-	-	-	-	-	Wind blockers 17	-
-	-	-	-	-	Other (incubation, insemination) 18	-

Table 2. Plants used parts

A	whole plant	
B	roots	
C	body under the soil	Ca knob body
		Cb rizom
		Cc bulb
		Cd hard bulb
D	body	
E	leaves-shoots	
F	flowers	
G	fruits	
H	seeds	
I	other	Ia Essence
		Ib Shell
		Ic Latex
		Id Resinous
		Ie Cone
If Tar		
K	Fungus	

3. Results

At the end of the evaluated field study done between September 2004 and March 2006, 407 recipes were collected. 257 taxa were evaluated by adding the plants which are not used but have local names (Table 3). Of the total 257 plants evaluated, 211 were natural and 46 were cultural plants. Of the plants evaluated, 13 were from Mediterranean, 17 were from Euro-Siberian, 14 were from Irano-Turanian phytogeographic region. Although there are plants used in more than one field, here are the number of plants according to fields they are used: Food (127), Medicine (93), Fuel (12) Animal food (16), Handy crafts (60), Other useful plants (22), beneficial/ harmful plants (27), those who are not used, but have local names (21). 4.66 % of all the plants were endemic. Since one cannot determine how endemic plants are used anywhere else in the world, it is important to know how these plants are used not only for cultural history but also for preservation if needed (Ertuğ et al., 2004).

Table 3. The list of the plants determined in Amasya (Amasya Center, Bağlarustu (Moramil), Bogakoy and Vermis Villages; Ziyaret and Yassical Towns)

Inventory no.	Family	Genus / Species	Local name	Locality	Used plant part	Usage codes	Specimen no.	Endemism and phytogeographic region
1	Divisio: ASCOMYCOTA	<i>Morchella sp.</i>	kuzu göbeği	1, 6	K	I01	4242	-
2	Divisio: BASIDIOMYCOTA	* <i>Agaricus sp.</i>	kültür mantarı	6	K	I01		-
3	Sınıf: ASCOLICHENES	<i>Parmelia sp.</i>	taş (şeytan) kınası	5, 6	L	V01	4288-B	-
4	EQUISETACEAE	<i>Equisetum ramosissimum</i> Desf.	kırk kilit/ sazak	6	A	II01	4201	-
5	AMARANTHACEAE	<i>Amaranthus retroflexus</i> L.	karagöz pancarı/ kara sirkem/ karagöz otu/ kara pancar	2, 3, 5, 6	E	I01	3429	-
6	ANACARDIACEAE	<i>Pistacia terebinthus</i> L. ssp. <i>palaestina</i> (Boiss.)Engl.	sakızlık ağacı/ çetene/ menengüç	4, 6	G	I05, II01	3303	E. Medit El.
					D	V08		
					E	V01		
7		<i>Rhus coriaria</i> L.	tetre/ sumak	2, 3	G	II02	4202	-
8	APIACEAE	<i>Anethum graveolens</i> L.	dere otu/ ırzadane	2, 6	E	I01, I03	4203	-
9		<i>Bifora radians</i> M. Bieb.	kins otu/ madenüs otu/ kötü ot/ acı ot/ kişmirim otu	5, 6	E	I03	3316	-
					A	VII06		
10		<i>Bupleurum rotundifolium</i> L.	tavuk götü/ gıcır	1	E	I01	4115	-
11		<i>Caucalis platycarpos</i> L.	telli kara pıtırak	2	A	IV, V04	4139	-
12		<i>Conium maculatum</i> L.	baldıran/ baldırgan	1, 2, 3, 6	A	VII04	3420	-
13		<i>Eryngium campestre</i> L. var. <i>virens</i> Link	sütlü diken/ kuşkonmaz otu	5, 6	B	I01	4204	-
14		<i>Heracleum platytaenium</i> Boiss.	hava otu/ hava çalığı otu	1, 3, 6	E	II01	4205	End./ Öksin El.
					G	V08		
15		* <i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) A.W.Hill	madenüs/ maydanoz	1, 4, 5, 6	E	I01, II01		-
16		<i>Turgenia latifolia</i> (L.) H. Hoffm.	karapıtırak	2	A	IV	4133	-
17	ARACEAE	<i>Arum euxinum</i> R.B. Mill.	minik/ nünük/ gavur pancarı	1, 3, 4	E	I01	4206	-
					A	II01		
18	ASTERACEAE	<i>Achillea biebersteinii</i> Afan.	hava otu/ civan perçemi/ kesik otu	6	E, F	II01	3351	Ir.-Tur. El.
					F (kuru)	V08		
19		<i>Achillea millefolium</i> L. ssp. <i>pannonica</i> (Scheele) Hayek	harıca ot/ civan perçemi/ hezeran	2, 3, 6	A	VII04	4150	-
					F (kuru)	V08		
20		<i>Achillea setacea</i> Waldst.&Kit.	civan perçemi/ hezeran	2, 3, 6	F (kuru)	V08	4207	Euro.-Sib. El.
21		<i>Bellis perennis</i> L.	papatya	1	F	II01	4208	Euro.-Sib. El.
22		<i>Calendula arvensis</i> L.	-	6	F	VI08	4293	-
23		<i>Carduus nutans</i> L. sensu lato	peygamber düğmesi	6	F, H	II01	4126	-
24		<i>Carduus pycnocephalus</i> L. ssp. <i>albidus</i> (M.Bieb.) Kazmi	dikencik	1, 2, 5	E	I01	3418	-

25		<i>Centaurea virgata</i> Lam. Group A	barama otu	6	A	V04, VI18	4122	-
26		<i>Chondrilla juncea</i> L. var. <i>juncea</i>	sakız otu	1,6	Ic	I06, II01	3283	-
27		<i>Cichorium intybus</i> L.	sakızlık otu/ eşek sakızı/ yabani hindiba/ yer sakızı/ ayakçak otu	3, 5, 6	Ic	I06	4209	-
					A	VII09, II01		
28		<i>Cirsium arvense</i> Scop. ssp. <i>vestitum</i> (Wimm.&Grab.)P etr.	dikencik/ köy göçüren	1,2,5	A	VII01	3414	-
					E	I01		
29		* <i>Helianthus annuus</i> L.	ayçiçeği	5	H	I01		-
					A (kuru)	III		
30		* <i>Helianthus tuberosus</i> L.	yer elması	3, 6	Ca	I01, II01		-
31		<i>Helichrysum plicatum</i> DC. ssp. <i>plicatum</i>	yayla çiçeği/ arı çiçeği/ yılan çiçeği/ altın çiçek/ ölmez çiçek/ pire çiçeği	2, 3, 6	F	II01	3384	-
32		<i>Lactuca serriola</i> L.	badik otu/ ayakçak otu/ kibrit otu	5, 6	E	IV, VII09	3444	Euro.-Sib. El.
33		<i>Matricaria chamomilla</i> L. var. <i>recutita</i> (L.) Grierson	koyun gözü	1, 2	E	I02, II01, II02	3386	-
					A	V01, VII03		
34		<i>Picris strigosa</i> M.Bieb.	sütlücan	1	E	I01	3439	Ir.-Tur. El.
					A	IV		
35		<i>Reichardia glauca</i> Matthews	acı ot	3	A	VII04	3441	Ir.-Tur. El.
36		<i>Scorzonera cana</i> (C.A.Mey.) H.Hoffm. var. <i>radicosa</i> (Boiss.) D.F.Chamb.	tekeli/ tekeliçan	1, 4, 5, 6	E	I01	3451-B	-
37		<i>Scorzonera mollis</i> M. Bieb. ssp. <i>szowitzii</i> (DC) D.F.Chamb.	geçi ciciği	1	Ca	I01	3383	-
38		<i>Tanacetum balsaminata</i> L. ssp. <i>balsaminata</i>	mesmelek	6	E	I03	3284	-
39		<i>Taraxacum officinale</i> Weber	karahindiba/ eşek sakızı	5, 6	E	I01	4210	-
					Ic	I06		
					A	II01		
40		<i>Tragopogon longirostris</i> Bisch. Ex Sch. Bip. var. <i>abbreviatus</i> Boiss.	yemlik	2, 4, 5, 6	E	I01	3406	-
41		<i>Xeranthemum annuum</i> L.	-	6	F	VI08	4211	-
42	BERBERIDACEAE	<i>Berberis vulgaris</i> L.	hanım tuzluğu	1, 6	G	II01	4212	-
					B	V01		
43		<i>Leontice leontopetalum</i> L. ssp. <i>leontopetalum</i>	çakıldak/ cingit bardağı	1	G	VI16	3331	-
44	BORAGINACEAE	<i>Anchusa leptophylla</i> Roem.&Schultes ssp. <i>incana</i> Ledeb.	-	4	F	V01	3304-A	End./Ir.-Tur. El.?

45		<i>Anchusa leptophylla</i> Roem.&Schultes ssp. <i>leptophylla</i>	sığır dili	2	E	I01	4143	-
46		<i>Anchusa strigosa</i> Labill.	dikencik	1, 2, 5	E	I01	3328	-
47		<i>Anchusa undulata</i> L. ssp. <i>hybrida</i> (Ten.) Coutinho	-	4	F	V01	3304-B	Medit. El.
48		<i>Buglossoides arvensis</i> (L.) I.M.Johnst.	karerüş	2	E	I01	3397	-
49		<i>Echium italicum</i> L.	hava civa	6	B	II01	3353	Medit. El
50		<i>Nonea caspica</i> (Willd.) G. Don.	dana dili	6	E	I01	4213	Ir.-Tur. El.
51	BRASSICACEAE	* <i>Brassica oleracea</i> L. var. <i>oleracea</i>	kelem/ lahana	5, 6	E	I01, II01, II02		-
52		<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medik.	kuş ekmeği	1, 2, 4, 5, 6	E	I01	3290	-
53		<i>Descurainia sophia</i> (L.) Webb ex Prantl	kıl namzan	2	A	V04	4134	-
54		* <i>Eruca sativa</i> Mill.	roka	6	E	I01		-
55		* <i>Lepidium sativum</i> L. ssp. <i>sativum</i>	tere	6	E	I01		-
56		<i>Neslia apiculata</i> Fisch.	gıcır otu/ tarla gıcırı/ gıcır tavuk	1, 3, 5	E	I01	3325	-
57		<i>Sinapis arvensis</i> L.	namzan	2, 3, 4, 5, 6	E A	I01 VII04	3244	-
58	BUXACEAE	* <i>Buxus sempervirens</i> L.	şimşir	6	D	V05		Euro.-Sib. El.
59	CAMPANULACEAE	<i>Asyneuma limonifolium</i> (L.) Janch. ssp. <i>pestalozzae</i> (Boiss.) Damboldt	-	3	A	V04	4214	End.
60	CANNABACEAE	<i>Humulus lupulus</i> L.	maya otu	4,6	F	I07	4197	Euro.-Sib. El.
61	CAPPARACEAE	<i>Capparis ovata</i> Desf. var. <i>herbacea</i> (Willd.) D. Zohary	gebere	6	F	I01	4215	-
62	CAPRIFOLIACEAE	<i>Lonicera etrusca</i> Santi var. <i>etrusca</i>	hanımeli	4, 6	F	I01, VII05	4292	Medit. El.
63	CARYOPHYLLACEAE	<i>Cerastium brachypetalum</i> Pers. ssp. <i>roeseri</i> (Boiss.&Heldr.) Nyman	Tavşan topuğu, tavşan ekmeği	2, 6	E	I01	3296	-
64		<i>Cerastium dichotomum</i> L. ssp. <i>dichotomum</i>	dingilcük	2	E	I01	3403	-
65		<i>Holosteum umbellatum</i> L. var. <i>tenerrimum</i> (Boiss.) Gay.	erişte	1, 6	E	I01	4216	-
66		<i>Saponaria officinalis</i> L.	sabun otu/ köpürük otu	1, 2, 6	E, F	VI12	4289	-
67		<i>Silene alba</i> (Mill.) Krause ssp. <i>ericalycina</i> (Boiss.) Walters	kurt kulağı	2, 6	E G	I01 VI16	3299	-
68		<i>Silene vulgaris</i> (Moench) Garcke	tavuk gıcırı/ gıcır tavuk/	2, 6	E	I01	3436	-

		var. <i>vulgaris</i>	kıncıl					
69		<i>Stellaria media</i> Vill. ssp. <i>media</i> (L.) Vill.	yılancık/ kaz otu/ kaz ayağı/ cincilim/ yer yayıltısı	1, 2, 4, 5, 6	E	I01	3302	-
70	CHENOPODIACEAE	* <i>Atriplex hortensis</i> L.	hayat süpürgesi	5, 6	A	V04	3281	-
71		* <i>Beta vulgaris</i> L. provar. <i>altissima</i> (Döll) J. Helm	kocabaş/ şeker pancarı	2, 5, 6	E B	I01 I01, II01, VI16		-
72		<i>Chenopodium album</i> L. ssp. <i>album</i> var. <i>album</i>	sirkem/ tatlı sirkem/ ak sirkem	2, 3, 5, 6	E	I01	3427	-
73		<i>Chenopodium murale</i> L.	altıgöz	1	E	I01	3342	
74	CONVOLVULACEAE	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	şarמשık otu/ dana şarמשıvı/ dana otu/ şarמשıguk	3, 6	E	I01, II01	4151	-
75	CORYLACEAE	<i>Carpinus betulus</i> L.	gürgen	3, 6	D	III, V08	4217	Euro.-Sib. El.
76		<i>Carpinus orientalis</i> Mill. ssp. <i>orientalis</i>	meşe	2,3,6	D	III, V08	4218	-
77		<i>Corylus colurna</i> L.	fındık	4	G D	II01 III V03	4219	Euro.-Sib. El
78	CUCURBITACEAE	<i>Bryonia alba</i> L.	ilingür	1, 6	E	I01	3338	Euro.-Sib. El
79		* <i>Cucumis sativus</i> L.	salatalık/ hıyar	6	G Ia	I01 II01		-
80		* <i>Cucurbita pepo</i> L.	kabak	5, 6	G H	I01 II01		-
81		<i>Ecballium elaterium</i> (L.) A. Rich.	it hıyarı/ it kavunu/ yabancı kavun	4, 6	Ia	II01	4220	-
82		* <i>Momordica charantia</i> L.	kudret narı	6	G H	II01 VII09		-
83	CUPRESSACEAE	* <i>Cupressus sempervirens</i> L.	selvi	6	Ie	II01, V08		-
84		<i>Juniperus oxycedrus</i> L. ssp. <i>oxycedrus</i>	ardıç	3, 6	Ie	II01	4221	-
85	CYPERACEAE	<i>Cyperus rotundus</i> L.	topalak otu	6	B	II01	4194	-
86	DIPSACACEAE	<i>Dipsacus laciniatus</i> L.	-	1, 3	F	V08	4222	-
87		<i>Scabiosa rotata</i> M. Bieb.	-	3	A	V04	4223	Ir.-Tur. El.
88	ELAEAGNACEAE	* <i>Elaeagnus angustifolia</i> L.	iğde	1, 4, 6	D F G	V07 VII05 I05		-
89	EUPHORBIACEAE	<i>Andrachne telephioides</i> L.	boncuk otu	6	G	V06	4224	-
90		<i>Euphorbia cardiophylla</i> Boiss. & Heldr.	sütlegën/ acı ot/ sütlaç otu	4, 6	Ic A	II01 VII04	4228	End.
91		<i>Euphorbia rigida</i> M. Bieb.	sütlegën/ acı ot/ sütlaç otu	1, 6	Ic A	II01 VII04	4227	Medit. El.
92	FABACEAE	<i>Astragalus angustifolius</i> Lam. ssp. <i>pungens</i> (Willd.) Hayek	geven	2, 6	A	IV, V08	4226	-

93		<i>Astragalus pseudocaspicus</i> Fisch.	geven	2, 6	A	IV, V08	4225-A	-
94		▲ <i>Cassia angustifolia</i> Vahl.	sinameki	4, 5, 6	E	II01		-
95		<i>Colutea cilicica</i> Boiss. & Bal.	patlangaç	3, 5, 6	G	VI16	4225-B	-
96		<i>Medicago minima</i> (L.) Bartal. var. <i>minima</i>	yabani yonca/ kara yonca/ ikçil otu	5	A	II02, IV	3412	-
97		<i>Medicago sativa</i> L. ssp. <i>sativa</i>	efek/ kara yonca	5	A	IV, VII04	3413	-
98		<i>Robinia pseudoacacia</i> L.	akasya	6	G	I01	4290	-
					F	I01		
99		* <i>Vicia anatolica</i> Turril	fiğ	1	A	IV	3335	Ir.-Tur. El.
100		<i>Vicia bithynica</i> L.	Şaban paklası	2	E	I01	4144	-
101		<i>Vicia cracca</i> L. ssp. <i>stenophylla</i> Vell.	kuş pasılı/ dağ yoncası/ yalancı yonca	5	H	I05	3447	-
					A	IV		
102		<i>Vicia narbonensis</i> L. var. <i>narbonensis</i>	pasıl/ paklava otu/ yabani bakla/ yılan yastığı	1, 2, 5	E	I01	3407	-
					H	I05		
103		<i>Vicia sativa</i> L. ssp. <i>incisa</i> (M.Bieb.) Archibald var. <i>cordata</i> (Wulfen ex Hoppe) Archibald	-	1	A	IV	4123	-
104	FAGACEAE	<i>Quercus cerris</i> L. var. <i>cerris</i>	pelit	2, 3, 4	G	I05, VI16	4229	-
					D	III		
					E, G	V01		
					E	VI18		
105		<i>Quercus pubescens</i> Willd.	pelit	2, 3, 4	G	I05, VI16	4231	-
					D	III		
					E, G	V01		
					E	VI18		
106	HYPERICACEAE	<i>Hypericum perforatum</i> L.	kantaron otu	6	E, F	II01	3352	-
107	GERANIACEAE	<i>Erodium ciconium</i> (L.) L' Hér.	keklik tırnağı	6	E	I01	3349	-
108		<i>Erodium cicutarium</i> (L.) L' Hér. ssp. <i>cutarium</i>	leylek burnu	6	E	I01	4230	-
109		<i>Geranium macrostylum</i> Boiss.	dedaban/ dere daban/ deli daban/ deve tabanı	1, 2, 3, 5	Ca	I01	3368	E. Medit. (mt.) El.
110		<i>Geranium pusillum</i> Burm.	gelin parmağı	6	E	I01	3348	-
111		<i>Geranium rotundifolium</i> L.	yüzük kaşı	1, 2, 4, 6	E	I01	3287	-
112		* <i>Pelargonium zonale</i>	sardunya	6	F	VI10		-
113	IRIDACEAE	<i>Crocus ancyrensis</i> (Herbert) Maw	sarıçiğdem	1, 2, 3, 5	Cd	I01	3294	End. / Ir.-Tur. E.I.
114		<i>Crocus reticulatus</i> Steven ex Adams ssp. <i>reticulatus</i>	çiğdem	1, 2, 3, 5	Cd	I01	4233	-
115		<i>Iris galatica</i> Siehe	nevruz/ menevşe	6	Ca	I01	4234	End./ Ir.-Tur. E.I.
					F	I01		
116		<i>Iris histrioides</i>	nevruz/	2, 3	Ca	I01	4232	End. / Euxine

		(Wilson) Arnott	menevşe		F	I01		El.
117	JUGLANDACEAE	* <i>Juglans regia</i> L.	ceviz	5, 6	H	I05, II01		-
					G	III		
					E, G	V01		
					D	V05		
118	LAMIACEAE	<i>Lamium purpureum</i> L. var. <i>purpureum</i>	ballık/ bal mumu/ ballı baba/ balluhan/ göğen gözü	1, 6	E	I01	3289	Euro.-Sib. El.
119		<i>Melissa officinalis</i> L. ssp. <i>officinalis</i>	oğul otu/ kör ısırgan/ limon otu	1, 3, 6	E	II01	4235	-
120		<i>Mentha longifolia</i> (L.) Huds. ssp. <i>longifolia</i>	su nanesi	2, 3	E	I03	4236	Medit. El.
121		* <i>Mentha suaveolens</i> Ehrh.	nane	4, 5, 6	E	I03		-
					A	II01		
122		<i>Nepeta italica</i> L.	adaçayı	6	F	I02	4239	-
123		* <i>Ocimum basilicum</i> L.	reyhan/ fesleğen/ irehan	4, 6	E	I03	3277	-
					F	VI10		
124		<i>Salvia candidissima</i> Vahl. ssp. <i>occidentalis</i> Hedge	ellik otu	2, 5	E	VI18	4145	Ir.-Tur. El.?
125		<i>Salvia sclarea</i> L.	ellik otu	2, 5	E	VI18	4238	-
126		<i>Salvia tomentosa</i> Mill.	ellik otu	2, 5	E	VI18	3425	Medit. El.
127		<i>Salvia verticillata</i> L. ssp. <i>amasiaca</i> (Freynd&Bornm.) Bornm.	ellik otu	2, 5	E	VI18	4147	Ir.-Tur. El.?
128		<i>Salvia virgata</i> Jacq.	ellik otu	2, 5	E	VI18	4146	-
129		<i>Satureja hortensis</i> L.	kekik	2, 3	E	I03	4240	-
					E, F	II01		
130		<i>Satureja wiedemanniana</i> (Lallem.) Velen.	kekik	1, 2, 3	E	I03	4199	End.
					E, F	II01		
131		<i>Sideritis dichotoma</i> Huter	tüylü adaçayı	1, 6	F	I02	4241	End.
					E, F	II01		
132		<i>Teucrium polium</i> L.	harman otu/ karın ağrısı otu/ mayasıl otu	1, 6	F	II01	3320	-
133		<i>Thymbra spicata</i> L. var. <i>spicata</i>	karabaş kekiği	2, 3, 6	E,F	II01	4243	E.Medit.El.
134		<i>Thymus sipyleus</i> Boiss. ssp. <i>rosulans</i> (Borbas) Jalas	kekik otu	1, 2, 6	E	I03	4248	-
					E, F	I02, II01, II02		
135		<i>Wiedemannia orientalis</i> Fisch.&C.A.Mey.	emzik otu/ emecek/ ballık/ balcık/bal otu	1, 2, 5	F	I01	4237	End./ Ir.- Tur. El.
136	LILIACEAE	* <i>Allium cepa</i> L.	soğan	2, 5, 6	Cc, E	I01		-
					Cc	II01		
					Cc	V01		
137		* <i>Allium sativum</i> L.	sarımsak	5	H	I01, II01		-
138		<i>Asparagus officinalis</i> L.	menevcer/ kuşkonmaz	1, 4, 5, 6	E	I01	3265	-

139		<i>Muscari armeniacum</i> Leichtlin ex Baker	horoz ibiği/ karga pabucu/ it sarımsağı/ karga sarımsağı	5, 6	F	V01	4244	-
					A	VII04		
140		<i>Muscari bourgaei</i> Baker	horoz ibiği/ karga pabucu/ it sarımsağı/ karga sarımsağı	5, 6	F	V01	4245	End. / Medit. El.
					A	VII04		
141		<i>Muscari neglectum</i> Guss.	horoz ibiği/ karga pabucu/ it sarımsağı/ karga sarımsağı	5, 6	F	V01	4246	-
					A	VII04		
142		<i>Ornithogalum oligophyllum</i> E.D. Clarke	sabun otu	4	E	VI12	4247	-
143		<i>Ornithogalum sphaerocarpum</i> A. Kern	sabun otu	4	E	VI12	4252	-
144	LINACEAE	* <i>Linum bienne</i> Mill.	sağrek/ seyrek/ zeyrek/ susam	4, 5, 6	H	I01, II01	4109	Medit. El.
145	LORANTHACEAE	<i>Viscum album</i> L. ssp. <i>album</i>	gökçe otu/ ökse otu	4, 6	E, G	II01	4249	-
146	MALVACEAE	<i>Alcea pallida</i> Waldst.&Kit.	gül hatmi/ fatmagül	6	E, F	II01	4251	-
147		* <i>Hibiscus esculentus</i>	bamya	5	G	II01,I01		-
148		<i>Malva neglecta</i> Wallr.	kömeç/ ebengümeçi	1, 2, 3, 4, 5, 6	E	I01	3389	-
					E, B	II01		
149		<i>Malva sylvestris</i> L.	kömeç/ ebengümeçi	1, 2, 3, 4, 5, 6	E	I01	4253	-
					E, B	II01		
150	MORACEAE	* <i>Ficus carica</i> L. ssp. <i>carica</i>	incir	5, 6	Ic	II01		-
					D	V05		
					G	I01		
151		* <i>Morus alba</i> L.	beyaz dut	2, 6	G	I01		-
					E	I01		
					D	V05		
152		* <i>Morus nigra</i> L.	kara dut	1, 2, 6	G	I01, II01		-
					E	I01		
					D	V05		
153	OLEACEAE	<i>Jasminum frutians</i> L.	at otu	6	G	II02	4121	Medit. El.
154		▲ <i>Olea europaea</i> L. var. <i>sylvestris</i> (Mill.) Lehr	zeytin	2, 5, 6	G	I01		-
					G, H	II01		
155		<i>Phillyrea latifolia</i> L.	gökçe ağaç/ göğçe ağacı	6	D	V04	3285	Medit. El.
156	ONAGRACACEAE	<i>Epilobium angustifolium</i> L.	yakı otu	1, 2, 3	F	II01	4250	-
157	ORCHIDACEAE	<i>Orchis palustris</i> Jacq.	salep otu	3, 6	Ca	II01	4254	-
158	PAPAVERACEAE	<i>Fumaria asepalata</i> Boiss.	cıvık ot	5, 6	E,F	II01	4131	-
159		<i>Fumaria officinalis</i> L.	-	5, 6	E,F	II01	3312	-
160		<i>Papaver lacerum</i> Popov	lale/ gelincik/ gelin eli	2, 5, 6	F	I01	3408	-
					A	VII06		
161		<i>Papaver rhoeas</i> L.	lale/ gelincik/ gelin eli	2, 5, 6	F	I01	4255	-
					A	VII06		

162		<i>Papaver somniferum</i> L.	afein/ haşhaş/ hakkaş	5	H	II01, I01		-
					G	V01		
163	PINACEAE	<i>Pinus brutia</i> Ten.	kızılçam	2, 3	Id	I06	4267	-
					E	II01		
					D, E, Ie	III		
					Ie	V08		
					D	V05		
164		<i>Pinus nigra</i> Arn. ssp. <i>pallasiana</i> (Lamb.) Holmboe	karaçam	2, 3, 6	Id	I06	4260	-
					E	II01		
					D, E, Ie	III		
					Ie	V08		
					D	V05		
165		<i>Pinus sylvestris</i> L.	sarıçam	2, 3, 6	Id	I06	4264	-
					E	II01		
					D, E, Ie	III		
					Ie	V08		
					D	V05		
166		<i>Pinus pinea</i> L.	fıstık çamı	2, 3	Id	I06	4256	-
					E	II01		
					D, E, Ie	III		
					Ie	V08		
					D	V05		
					H	I01		
167	PLANTAGINACEAE	<i>Plantago lanceolata</i> L.	demra otu	1, 5, 6	E	I01	3280	-
					B	II01		
168		<i>Plantago major</i> L. ssp. <i>major</i>	sinir otu/ bağ yaprağı/ siğilli yaprak/ çiban otu/ bahar otu	2, 4, 6	E	I01, II01	3398	-
169	PLUMBAGINACEAE	<i>Acantholimon acerosum</i> (Willd.) Boiss. var. <i>acerosum</i>	erkek geven	2, 6	A	IV	4266	Ir.- Tur. El.
					F	VI08		
170	POACEAE	<i>Avena fatua</i> L. var. <i>fatua</i>	yabani yulaf/ piç yulaf	5	A	II02, IV	4130	-
171		* <i>Avena sativa</i> L.	kara yulaf	3	A	IV	3246	-
172		<i>Chrysopogon gryllus</i> (L.) Trin. ssp. <i>gryllus</i>	damat süpürgesi	6	A	V04	4257	-
173		* <i>Coix lacrymajobi</i> L.	tespih otu	6	H	V06	4196 (-
174		<i>Hordeum murinum</i> (L.) ssp. <i>glaucum</i> (Steud.) Tzvelev	avrum otu	5, 6	A	IV	4265	-
175		* <i>Hordeum vulgare</i> L.	arpa	5	A	III, IV	3445	-
					H	II01		
176		* <i>Secale cereale</i> L. var. <i>cereale</i>	çavdar	2	A	IV	4128	-
177		<i>Sorghum halepense</i> (L.) Pers. var. <i>halepense</i>	kelem ayrığı	4	A	VII04	3282	-
178		<i>Stipa ehrenbergiana</i> Trin.&Rupr.	-	2, 6	H	VI08	4258	-
179		* <i>Triticum aestivum</i> L.	buğday	1, 3, 5	H	I01	3245	-
					A	III		
					D	V05		

180		* <i>Zea mays</i> L.	mısır	5, 6	G, D	II01		-
					G	I05, V08		
					D	V02, V08		
					H	VI06		
181	POLYGONACEAE	<i>Polygonum convolvulus</i> L.	yeme şarımşavı/ şarımşak	2	E	I01	4138	-
182		<i>Polygonum arenastrum</i> Bor.	kara madımak	2, 5, 6	E	I01	3422	-
183		<i>Polygonum cognatum</i> Meisn.	madımak	1, 2, 3, 4	E	I01	3424	-
184		<i>Rumex acetosella</i> L.	eğşi kulak/eşkicük	2	E	I01,II01	4259	-
185		<i>Rumex angustifolius</i> Campd. ssp. <i>angustifolius</i>	efelik/efelek	1, 2, 3, 4, 6	E	I01	4156	-
186		<i>Rumex patientia</i> L.	efelik/efelek	1, 2, 3, 4, 6	E	I01	3387	-
187		<i>Rumex scutatus</i> L.	kuzu kulağı/eşkicük/ ekşimik	2, 3, 4	E	I01,II01	3401	-
188	PORTULACACEAE	<i>Portulaca oleracea</i> L. ssp. <i>oleracea</i>	pirpirim/ semiz otu	1, 5, 6	E	I01	4263	-
189	PRIMULACEAE	<i>Cyclamen coum</i> Mill. var. <i>coum</i>	ağurşak/ağşak/ kızıl avşak	4, 6	Ca	II01	4261	-
190	PUNICACEAE	* <i>Punica granatum</i> L.	nar	6	F	II01		-
					G	I01		
191	RANUNCULACEAE	<i>Adonis aestivalis</i> L. ssp. <i>aestivalis</i>	arap saçı	2	A	V04	3392	-
192		<i>Adonis flammea</i> Jacq.	arap saçı	1	E	I01	3451-A	-
193		<i>Nigella arvensis</i> var. <i>glauca</i>	çörek otu	1, 6	H	I01	4269	-
194		<i>Ranunculus arvensis</i> L.	sarı pıtrak	2, 3, 4, 6	A	II01	3402	-
195	RHAMNACEAE	<i>Paliurus spinachristi</i> Mill.	çaltı dikenli	1, 5, 6	G	II01, VI16, V08	4268	-
196		* <i>Zizyphus jujuba</i> Mill.	innap	6	G	I01, II01		-
					F	VII05		
197	ROSACEAE	<i>Amygdalus communis</i> L.	badem/çağla	2, 3, 5, 6	G,H	I05	4271	-
198		* <i>Cerasus avium</i>	kiraz	5, 6	G	I01		-
					G	II01		
199		<i>Cerasus mahaleb</i> (L.) Mill. var. <i>mahaleb</i>	endülüs/mahle p	2, 3, 6	G	II01	4272	-
200		<i>Cerasus prostrata</i> (Lab.) Ser. var. <i>prostrata</i>	davşan elması	3, 4, 6	G	I01	3300	-
201		<i>Crataegus monogyna</i> Jacq. ssp. <i>monogyna</i>	yemişen	1, 2, 5, 6	G	I01	4280	-
202		<i>Crataegus orientalis</i> Pall. ex M. Bieb var. <i>orientalis</i>	aluç	2, 3	G	I01, II01	3262	-
					G, D	I02		
203		* <i>Cydonia oblonga</i> Mill.	ayva/ hayva	4, 5, 6	F	I01		-
					G	I01		
					E	IO2,		

						V01		
					E,H	II01		
					D	V05		
204		* <i>Malus communis</i> H.J. Lam	Amsya elması/ misket/Amasya misketi	4, 5, 6	G	I01		-
					G, H	II01		
					D	V08		
205		<i>Malus sylvestris</i> Mill. ssp. <i>orientalis</i> var. <i>orientalis</i> (A. Uglitzkich) Browicz	acuk/ piç elma/ yabani elma	2, 3	G	I01, II02	4262	-
206		* <i>Persica vulgaris</i> Mill.	şeftali	6	G	I01		-
					E	II02		
207		<i>Prunus divaricata</i> Ledeb. ssp. <i>ursina</i> (Kotschy) Browicz	çalkı otu/ çiturdak	1	D	V04	3332	-
208		<i>Pyracantha coccinea</i> Roem.	ebembükü	1, 3	G	I01	4281	-
209		<i>Pyrus amygdaliformis</i> var. <i>lanceolata</i> Diap.	çördük	1, 2	G	I01	4270	-
210		* <i>Pyrus communis</i> L. ssp. <i>communis</i>	armut	5	D	V08		-
					G	I01		
211		<i>Pyrus elaeagnifolia</i> Pall. ssp. <i>elaeagnifolia</i>	ahlat	1, 2	G	I01, II01	4282	-
212		<i>Rosa canina</i> L.	kuşburnu/ yabani gül	1, 2, 5, 6	F	I01	4273	-
					G	I01, I02, II01		
213		<i>Rosa foetida</i> J. Herrm.	sarı kuşburnu	5	F	I01	3314	Ir.-Tur. El.
214		<i>Rubus canescens</i> DC. var. <i>canescens</i>	karamuk/ kızamık/ böğürtlen	1, 2, 5	G	I01	4279	-
					B, D	II01		
215		<i>Rubus sanctus</i> Schreb.	karamuk/ kızamık/ böğürtlen	1, 2, 5	G	I01	4274	-
					B, D	II01		
216		* <i>Sorbus domestica</i> L.	üvez	1, 6	G	I01		Euro.- Sib. El.
					E, G	II01		
217	RUBIACEAE	<i>Galium spurium</i> L. ssp. <i>spurium</i>	yapışkan ot/ boya otu/ boya çili	3, 4, 5, 6	A	V01	3410	Euro.- Sib. El.
218		<i>Galium verum</i> L. ssp. <i>verum</i>	boya otu	4, 5, 6	A	V01	3305	-
219	RUTACEAE	<i>Ruta montana</i> (L.) L.	hava otu/ humma otu	6	A	II01	4120	-
					F	V08		
220	SALICACEAE	<i>Salix alba</i> L.	söğüt	6	E	II01	4283	Euro.- Sib. El.
					D	VII09, V05, V08, V03		
221	SCROPHULARIACEAE	<i>Veronica polita</i> Fr.	İlgancık/ urgancık/ çüce bağırsağı	2, 5, 6	E	I01	3288	-
222	SIMAROUBACEAE	<i>Ailanthus altissima</i> (Mill.) Swingle	mundar ağaç	5, 6	A	VII06	4278	-
					D	V05		
223	SOLANACEAE	<i>Hyoscyamus niger</i> L.	diş otu	4, 6	G, H	II01	4277	-
224		<i>Lycium</i>	ak çalu/ mor	1, 5	G	I01	3318	End./ Ir.- Tur.

		<i>anatolicum</i> A. Baytop&R.B. Mill.	tiken					El.
225		* <i>Solanum melongena</i> L.	badılcın/ patlıcan	4, 5, 6	G	I01, II01		-
226		<i>Solanum nigrum</i> L. ssp. <i>nigrum</i>	it üzümü	5	A	VII09	4106	-
227		* <i>Solanum tuberosum</i> L.	patates	4, 5, 6	Ca	I01, II01		-
228	STYRACACEAE	* <i>Styrax officinalis</i> L.	tespîh ağacı	6	H	V06		-
229	THEACEAE	▲ <i>Camellia sinensis</i> (L.) O. Kuntze	çay	6	E	II01		-
230	TILIACEAE	<i>Tilia rubra</i> (DC.) ssp. <i>caucasica</i> (Rupr.) V. Engl.	ihlamur	2, 4, 6	F	I02, II01	4284	Euxine El.
231	ULMACEAE	<i>Celtis caucasica</i> Willd.	daum ağacı/ doğum ağacı	1, 5, 6	G	I01	3275	-
					G, D	V07		
					D	V05		
232		<i>Ulmus minor</i> Mill. ssp. <i>minor</i>	kara ağaç	5, 6	D	V04, V08	4275	-
233	URTICACEAE	<i>Urtica dioica</i> L.	ısrıgan/ dalağan	1, 2, 3, 4, 5, 6	E	I01	3388	Euro.- Sib. El
					E,H	II01		
234	VITACEAE	* <i>Vitis sylvestris</i> Gmelin	asma/ devek/ bağ/ üzüm	1, 2, 6	G	I01		-
					E	I01		
					Ib	VI06		
235	ZYGOPHYLLACEAE	<i>Peganum harmala</i> L.	üzerlik otu/ yüzerlik otu/ güzellik otu	5, 6	H	II01, V07	4276	-
					A	VI06		
236		<i>Tribulus terrestris</i> L.	çoban çökerten	6	A	II01	4285	-
237	APIACEAE	• <i>Scandix iberica</i> M. Bieb.	çubuk otu				3419	-
238	ASTERACEAE	• <i>Arctium minus</i> (Hill) Bernh. ssp. <i>pubens</i> (Bab.) A'renes	kaba döşşegi				3417	Euro.- Sib. El
239		• <i>Centaurea iberica</i> Trev. ex Sprengel	eşek dikenini/ kara diken				3385	-
240		• <i>Centaurea solstitialis</i> L. ssp. <i>solstitialis</i>	alagöz dikenini				4294	-
241		• <i>Xanthium spinosum</i> L.	sarı diken				3449	-
242		• <i>Xanthium strumarium</i> L. ssp. <i>strumarium</i>	domuz pıtırağı				4295	-
243	BRASSICACEAE	• <i>Cardaria draba</i> (L.) Desv. ssp. <i>draba</i>	eşek teresi				3341	-
244		• <i>Sisymbrium orientale</i> L.	namzan				3322	-
245	CARYOPHYLLACEAE	• <i>Vaccaria pyramidata</i> Medik. var. <i>grandiflora</i> (Fisch. ex DC.) Cullen	gıcır				4114-A	-
246	CUSCUTACEAE	• <i>Cuscuta</i> sp.	İlembeç/ verem otu				4291	...
247	FABACEAE	• <i>Coronilla scorpioides</i> (L.) Koch	ikçil otu				4135	-
248		• <i>Glycyrrhiza glabra</i> L. var.	biyan				4287	-

		<i>glandulifera</i> (Waldst. Et Kit.) Boiss.					
249		• <i>Medicago varia</i> Martyn	sarı yonca/ kayışkıran			4149	-
250		• <i>Melilotus</i> <i>officinalis</i> (L.) Desr.	ikçil otu			4155	-
251		• <i>Trifolium</i> <i>pratense</i> L. var. <i>pratense</i>	ikçil otu			4148	-
252	PAPAVERACEAE	• <i>Glaucium</i> <i>grandiflorum</i> Boiss. et Huet var. <i>grandiflorum</i>	lale			3432	-
253	POACEAE	• <i>Bromus</i> <i>tectorum</i> L.	pisik otu			4127	-
254	PRIMULACEAE	• <i>Anagallis</i> <i>arvensis</i> L. var. <i>caerulea</i> (L.) Gouan	dağ irehanı			4137	-
255	RANUNCULACEAE	• <i>Consolida</i> <i>orientalis</i> (Gay) Schröd.	gelin çiçeği			4288-A	-
256	RESEDACEAE	• <i>Reseda</i> <i>lutea</i> L. var. <i>lutea</i>	eşek turpu			3329	-
257	SOLANACEAE	• <i>Datura</i> <i>stramonium</i> L.	eşek kestanesi			4286	-

Note: “•”: Those who have local names but not used, “*”: Cultural plants, “▲”: Plants who are not grown in the study field but used. All the plants that are not marked with “*” and “▲” (Including those marked with “•”) are natural plants / This is the list for the places plants are found: 1: Bağlarüstü village (Moramil), 2: Yassıçal town (Ebemi), 3: Vermiş village, 4: Ziyaret town, 5: Boğaköy village, 6: Amasya (Center).

According to the results of ethnobotany field research above mentioned, 127 of the plants were found in the study field are used as food. 34 of these are cultural plants. 7 of the plants used as food are endemic. 3 of these are geofyte (*Crocus ancyrensis*, *Iris galatica* and *Iris histrioides*). *Crocus ancyrensis* has been consumed as raw bulbs and *Iris galatica* and *Iris histrioides* have been consumed as raw bulbs and petals. In the case of another endemic species (*Wiedemannia orientalis*) the nectars under the petals have been consumed. The fruits of *Lycium anatolicum* is consumed by local people and *Sideritis dichotoma* is used as tea. *Satureja wiedemanniana* is used as spices. The most commonly used plant as food is called “pancar” and sold in the markets in the months of September-October and March-April. Some of these plants are consumed by itself and some of them are mixed and consumed that way. Local people consume shoots and leaves of 59 plants, roots of 2 plant, bulbs of 8 plants, fruits and seeds of 42 plants, flowers of 11 plants. 7 of the plants are used as tea, 9 of them are used as spice, 8 of them are used for appetizers, 7 of them are used as gum and 1 of them is used as starter. In the field, two mushrooms are used as food.

Amasya is an important place since the first akrobazin and the first surgery book was written here (Alpınar, 1979). It was observed that 93 of the plants in the study field are used for alternative medication. Of these, 65 were natural and 28 were agricultural plants. 4 of the plants used for medical purposes are endemic. These are *Heracleum platytaenium* (in the case of sunshock, the leaves of the plant are boiled in the water and this water is used for bath), *Satureja wiedemanniana* (it is used as tea for cold), *Sideritis dichotoma* (it is uses as tea for cold), *Euphorbia cardiophylla* (it is used for verruca). Most of the plants used for folk medicine is used as tea, sometimes they are used as creme (for instance, *Echium italicum*). In the study regions (in Bağlarüstü, Boğaköy and Vermiş villages; Ziyaret and

Yassıçal towns; Amasya Center), the examples of the plants which cure the diseases can be also given as follows:

Hemorrhoid: *Ficus carica* ssp. *carica*, *Malva sylvestris*, *Achillea biebersteinii*, *Cupressus sempervirens*, *Solanum melongena*, *Teucrium polium*, *Paliurus spina-christi* etc.

Inflammation: *Petroselinum crispum*, *Sorbus domestica*, *Plantago major* ssp. *major* .

Nephritis: *Hypericum perforatum*, *Helichrysum plicatum* ssp. *plicatum*, *Equisetum ramosissimum*, *Petroselinum crispum*, *Zea mays*.

Cholesterol: *Juglans regia*, *Fumaria officinalis*, *Malus communis*, *Urtica dioica*, *Tribulus terrestris*.

Heart disease: *Crataegus orientalis* var. *orientalis*, *Melissa officinalis* ssp. *officinalis*, *Berberis vulgaris*, *Tribulus terrestris* (çoban çökerten), *Pistacia terebinthus* ssp. *palaestina*, *Allium sativum*.

Cold and cough: *Cydonia oblonga*, *Sideritis dichotoma*, *Satureja wiedemanniana*, *Taraxacum officinale*, *Rumex scutatus*.

Gastritis and gastric ulser: *Convolvulus arvensis*, *Hypericum perforatum*, *Momardica charantia*.

Diarrhea: *Pyrus elaeagnifolia* ssp. *elaeagnifolia*, *Rosa canina*, *Solanum tuberosum* (patates), *Sorbus domestica*.

Constipation: *Malva sp.*, *Hibiscus esculentus*, *Cassia angustifolia*.
 Intestinal parasite: *Cucurbita pepo*, *Beta vulgaris* prov. *altissima* .
 Diabetes mellitus: *Punica granatum*, *Zizphus jujuba*, *Urtica dioica*, *Helianthus tuberosus*, *Juniperus oxycedrus* ssp. *oxycedrus*, *Taraxacum officinale*, *Pinus sp.*
 Cancer: *Urtica dioica*, *Epilobium angustifolium* (especially for prostrate cancer), *Momardica charantia* (especially for intestine cancer).
 Sinusitis: *Ecballium elaterium*.

Besides these, in the study areas the plants whose parts are used for different purposes are found among both natural and wild plants. The examples can be given below:

Achillea biebersteini (kesik otu): Against hemorrhoid, urethra inflammation and gynecological diseases; as antiseptic.
Alcea pallida (fatmagül): For respiratory system diseases (bronchitis, asthma) and coughing; against sunstroke and tonsillit.
Carduus nutans (peygamber düğmesi): Against hemorrhoid and diarrhea
Plantago major ssp. *major* (bağ yaprağı): For development of furuncles; vasodilator; regulating nerve system; to prevent inflammation.
Peganum harmala (üzerlik, güzellik): For hemorrhoid and varix; as making sleppy.
Ecballium elaterium (yabani kavun): For treating sinusitis and jaundice; against rheumatism.
Urtica dioica (ısrırgan): For preventing calcify of articulation, lumbago and hernia; against coughing; decreasing cholesterol and diabetes; for treating urethra inflammation; against coming out of hair and eczema.
Crataegus orientalis var. *orientalis* (aluç): Against to calcify, rheumatism and arteriosclerosis.
Juniperus oxycedrus ssp. *oxycedrus* (ardıç): Against diabetes, tuberculosis and stomach diseases.
Matricaria chamomilla var. *recutita* (koyun gözü): Losing weight; pain killer; preventing coming out of hair.
Teucrium polium (harman otu): Against hemorrhoid; as a pain killer.
Thymus sipyleus ssp. *rosulans* (kekik otu): Against abdominal ache and catching cold.
Malus communis (misket: Amasya elması): For preventing coughing; treating burnt place caused by hot water. Its vinegar used for losing weight and vasodilator.
Cupressus sempervirens (selvi): Against hemorrhoid and aphtha.
Ficus carica ssp. *carica* (incir) : Against hemorrhoid and verruca.
Linum bienne (sağrek): For development of furuncles; against swollen place and spraining.
Allium cepa (soğan): For development of furuncles; against colding.
Allium sativum (sarımsak): Tension regulator; decreasing cholesterol; treating ear inflammation and ache; against bronchitis.
Juglans regia (ceviz): Against eczema; preventing of coming out of hair; decreasing cholesterol.
Sorbus domestica (üvez): Against diarrhea, urethra inflammation and renal stone.
Petroselinum crispum (madeniş): Against urethra inflammation; for losing weight; preventing abdominal ache; diurethic.
Brassica oleracea var. *oleracea* (kelem): For development of furuncles; against bronchitis.
Tilia rubra ssp. *caucasica* (ihlamur): For preventing to cold; against tooth inflammation.
Momardica charantia (kudret narı): For stomach ulcer, colon cancer, sunburne and rheumatism.
Cerasus avium (kiraz): As a sedative and pain killer; preventing urethra inflammation; for losing weight.

It was determined that in Amasya 12 plants are used as fuel. 4 of these are cultural plants. *Quercus pubescens* and *Quercus cerris* var. *cerris* are called “pelit” and used as fuel. This is at the top of the list of the plants used as fuel. Of the fuel plants, *Carpinus orientalis* ssp. *orientalis* and *Carpinus betulus* are called “meşe” (*Fagus orientalis* is not grown in the study area but it is also called by local people as “gürgen”). Furthermore; the inner shells of hazelnut and walnut are used as igniter. Other igniters in the field are from various pine trees (“karaçam, sarıçam, kızılçam, fıstık çamı”) and especially their parts that consist of gums such as stems (“çıra”), cones and leaves. In addition to these, pine woods are used as fuel. Other than these trees, wheat, barley and sunflower are used as fuel after their seeds are taken.

It was determined that 16 plants are used for animal feeding. Four of these, namely *Avena sativa*, *Secale cereale* var. *cereale*, *Hordeum vulgare*, and *Vicia anatolica* are cultural plants. The uses of thorny plants *Acantholimon acerosum* var. *acerosum*, *Astragalus pseudocaspius* and *Astragalus angustifolius* ssp. *pungens* are quite interesting. Of these three plants, the thorns are burned when they are fresh or dry. Then, the plant is crushed and mixed with straw and is given to animals. It is stated by the local people that these plants are quite oily. Leaves of *Lactuca serriola* are given to baby goose the plant is called “baby goose plant”. Other than these, *Avena fatua* var. *fatua*, *Vicia cracca* ssp. *stenophylla*, *Hordeum murinum* ssp. *glaucum*, *Caucalis platycarpus*, *Turgenia latifolia*, *Medicago minima* var. *minima* and *Medicago sativa* ssp. *sativa* are used animal food in the study area.

Among the handicrafts that are made by using plants paint, mat and basket, brom, woodwork (toys and musical instrument), beads, charm against the evil eye, various handhold and souvenirs can be counted. 60 plants are used for this purpose and 17 of them are cultural plants. 3 of these plants (*Heracleum platytaenium*, *Anchusa leptophylla* ssp. *incana*, *Muscari bourgaei*) are endemic.

Other than these basic uses of the plants there are some social and singular usages in the study area. Some of these are *Peganum harmala*, *Vitis sylvestris* and *Zea mays* (to make incense against evil eye), *Silene alba* ssp. *ericalyca*, *Leontice leontopetalum* ssp. *leontopetalum* and *Coluta cilicica* (children use for play), *Bifora radians* and *Ailanthus altissima* (known with its odor), *Elaeagnus angustifolia*, *Lonicera etrusca* var. *etrusca* and *Zizyphus jujuba* (liked with their aroma). Another interesting thing determined in the study field is that “*Salvia sp.*” known as “adaçayı” in Turkish (Karabacak et al., 2009) and used to obtain tea is used for different purposes with a name “ellik otu” to handle agricultural equipment.

4. Conclusions and discussion

The tables summarizing the results of the evaluated field study were provided (Table 4, 5, 6).

Table 4. Data related to the results of the study

Number of specimens	350
Number of identified species	257
Number of useful species	236
Number of species that are not used but names are determined	21
Number of endemics	12

Table 5. Number of usages of the species in various categories

Categories	Native species	Cultivars	Total
Edible	93	34	127
Medicinals	65	28	93
Fuel	8	4	12
Fodder	12	4	16
Handicrafts	43	17	60
Others	41	8	49
Plants whose usages were not determined	21	-	21

Table 6. Categorization of food plants according to how they are used

	Native species	Cultivars	Total
Root	1	1	1
Bulb	6	2	8
Leaves and shoots	51	8	59
Fruits and seeds	29	13	42
Mushrooms	1	1	2
Flowers	10	1	11
Tea plants	6	1	7
Spices	7	2	9
Appetizers	5	3	8
Gum	7	-	7
Starter	1	-	1

407 recipes were collected in the evaluated study that conducted in the forementioned field. Of the 257 plants determined, 211 were natural and 46 were cultural. Although there are overlaps among the plants used for medical and food purposes, there are two class mushrooms, 1 class lichens, and 87 class seedy plants totaling to 257 takson, it was determined that 127 plants are used for food, 93 for medicine, 12 for fuel, 16 for animal food, 60 for handicrafts, and 49 for various purposes. The names of the 21 plants which are named in the region but are not used were added to the end of main inventory list. Of the 257 plants, 12 (4.66 %) are endemic to Turkey. All of the endemic plants used in the

study are in “LR (Ic)” danger category (LR-Lower risk, Ic-Least concern) (Ekim et al., 2000). That is to say, the endemic plants in the region don't need protection and they are not endangered species.

The earliest study carried out in Amasya region is by Alpınar in 1979 (Alpınar, 1979). This study was conducted in Akdağ and its surrounding villages and in Amasya Center. In this study, the local usage of 36 plants and 60 plants with local names specific to Amasya were determined. There is also another study by Fujita et al. which covers Middle Black Sea including Amasya and Western Black Sea region too (Fujita et al., 1995). In this study, plants collected from Amasya center (Amasya Castle, Beldağ and Yuvaköy villages) and Taşova town (Destek) were evaluated with the help of local people. Another study done in Amasya is by Ezer and Mumcu-Arısan (Ezer and Mumcu-Arısan, 2006). Researchers in this study determined that in Merzifon (Amasya) 35 plant and 4 animal species and 1 inorganic and 3 animal resources are used form medical purposes. Another study done in Amasya region was carried out by Cansaran et al. This study was done in Ovabaşı, Akpınar, Güllüce and Köşeler villages (Gümüştacıköy/Amasya) (Cansaran et al., 2007a) and with the evaluation of 170 plant samples it was determined that 59 of them are used for food, 14 for medicine, 6 for fuel, 7 for animal food, 20 for handicrafts and 18 for various purposes. In addition to these, 136 recipes for various plants were collected.

Traditional plant knowledge can change within the time. However, ethnobotanic studies are important in terms of reflecting the culture of the regions. There have been only five ethnobotanic studies (including this evaluated study) in Amasya so far and three of them are only for medical usages (Alpınar, 1979; Ezer and Mumcu-Arısan, 2006; Fujita et al., 1995). There are common plants used for the same purpose in these studies (For example, *Ecballium elaterium* (L.) A. Rich. is used against sinusite, *Urtica dioica* L. is used for stomach problems, *Plantago major* L. subsp. *major* / is used against abscess). In addition to this, in three studies the medical usages of different plants or different medical usages of the same plants were seen. In two other studies carried out in Amasya, not only medical usages but also other usages of plants were examined (Cansaran and Kaya, 2006; Cansaran et al., 2007a). In both of these studies, using plants as foods were commonly observed. This situation signifies that local people consume them as food. In both studies, medical usage comes right after the usage of the plants as food.

As a result, in Turkey where there is an abundant variety in terms of plants and one third of the plants are endemic, carrying out ethnobotanic studies and determining the local cultures are extremely important. Recording how local people use the plants, preparing an inventory and offering for the use of masses are extremely important both for us and for the generation to come. With this study, the ethnobotanic wealth of a certain region in Amasya which is in Middle Black Sea Region (Turkey) is determined.

Acknowledgements

We appreciate Turkish Academy of Sciences for financial and technical support the project (TUBA- Project Number: 40) which formed the basis of the data and we would like to thank Assist. Prof. Dr. Keziban ORBAY (Amasya University - Education Faculty) for her kind help.

References

- Akman, Y. 1990. Climate and bio-climate. Palme Publication, Ankara, Turkey.
- Alpınar, K. 1979. Local names and medical usages of plants in Amasya region. *Plant*. 6/3–4. 243-249.
- Anonymous, 1970. Amasya Province the Inventory Map of Land Source, Classification Department of Land Study and Mapping 21, The General Directorship of the Soil-Water, Ankara, Turkey.
- Anonymous, 1986. Amasya Cultural and Tourism Inventory. Directory of Culture and Tourism of Amasya, Amasya, Turkey.
- Anonymous, 1991. Land belonging of Amasya Report No: 05. The General Directorship of Village Services, Ankara, Turkey.
- Anonymous, 2002. Amasya Folklore. Turkish Republic Amasya Governorship, Ankara, Turkey.
- Anonymous, 2003. The Mysterious City of Crown. Turkish Republic Amasya Governorship, Amasya, Turkey.
- Baytop, A., Alpınar, K. 1980. New observations on the flora of Amasya and Akdağ. *Nature Science Journal*. 1. 6-9.
- Brummit, R.K., Powell, C.E. 1992. Authors of plant names. Kew: Royal Botanic Gardens, U.K.
- Cansaran, A. 2002. The flora of Eğerli Mountain (Amasya – Turkey). *Turkish Journal of Botany*. 26. 453 – 475.
- Cansaran, A., Aydoğdu, M. 1998. Flora of the area between Amasya Castle and the villages of Vermiş and Yuvacık. *Turkish Journal of Botany*. 22. 269-283.
- Cansaran, A., Aydoğdu, M. 2001. Phytosociological Research on Eğerli Mountain (Amasya, Turkey). *Israel Journal of Plant Sciences*. 49/4. 309-326.
- Cansaran, A., Kaya, Ö.F. 2006. Ethnobotanic inventory of Amasya Province 2005 (Amasya-Center, Bağlarüstü, Boğaköy and Vermiş villages; Yassıçal and Ziyaret towns). *TUBA Cultural Inventory Journal (TUBA-KED)*. 5. 135-170.

- Cansaran, A., Kaya; Ö.F., Yıldırım, C. 2007a. An ethnobotanical study Amasya /Gümüşhacıköy) between the vicinity of Ovabaşı, Akpınar, Güllüce and Köselers villages. *Firat University Science and Engineering Department Journal*. 19/3. 243-257.
- Cansaran, A., Peker, S., Yıldırım, C. 2007b. Floristic Characters of the Area between the Direkli (Göndes) Village, Yassıçal (Ebemi) Town and Abacı Village (A5/6 Amasya-Turkey). *International Journal of Botany*. 3/3. 240-250.
- Celep, F., Aytaç, Z., Karaer, F. 2006. Plant diversity and distribution in the lower Tersakan Valley (Amasya-Turkey). *Flora Mediterranea*. 16. 295-332.
- Davis, P.H. 1965-1985. *Flora of Turkey And The East Aegean Islands* Vol. 1-9. Edinburgh University Press, Edinburgh, U.K.
- Davis, P.H., Mill, R.R., Tan, K. 1988. *Flora of Turkey and The East Aegean Islands* Vol. 10 (Supplement). Edinburgh University Press, Edinburgh, U.K.
- Dönmez, A.A. 2000. An ethnobotanical study in the Karagüney Mountain (Kırıkkale): uses, nutritional value and vernacular names. *Hacettepe Bulletin of Natural Sciences And Engineering*. A/28. 22-32.
- Ekim, T., Koyuncu, M., Vural, M., Duman, H., Aytaç, Z., Adıgüzel, N. 2000. Red Data Book of Turkish Plants. The Protection of Turkish Nature Society and Van 100. Yıl University, Ankara, Turkey.
- Ertuğ, F. 2000. An ethnobotanical study in Central Anatolia (Turkey). *Economic Botany*. 54/2. 155-182.
- Ertuğ, F., Tümen, G., Çelik, A., Dirmenci, T. 2004. Buldan (Denizli) ethnobotanic field research 2003 report. *TUBA Cultural Inventory Journal*. 2. 187-218.
- Ezer, N. Mumcu-Arısın, Ö. 2006. Folk medicines in Merzifon (Amasya, Turkey). *Turkish Journal of Botany*. 30. 223-230.
- Fujita, T., Sezik, E., Tabata, M., Yeşilada, E., Honda, G., Takeda, Y., Tanaka, T., Takaishi, Y. 1995. Traditional medicine in Turkey VII: folk medicine in middle and west Black Sea regions. *Economic Botany*. 49/4. 406-422.
- Güner, A., Özhatay, N., Ekim, T., Başer, K.H.C. 2000. *Flora of Turkey And The East Aegean Islands* Vol. 11 (Supplement). Edinburgh University Press, Edinburgh, U.K.
- Karabacak, E., Uysal, İ., Doğan, M. 2009. Cultivated *Salvia* species in Turkey. *Biological Diversity and Conservation (BioDiCon)*. 2/1. 71-77.
- Ketenoglu, O., Aydoğdu, M., Kurt, L., Bingöl, Ü. 1994. Floristic and Syntaxonomic Research between Amasya-Yozgat-Çorum (Karadağ, Kırklar and Buzluk Mountains). TUBİTAK Project Number: TBAG-1129, Ankara.
- Korkmaz, H., Yalçın, E., Engin, A., Yıldırım, C. 2005. Flora of Tavşan Mountain (Merzifon - Amasya). *Herb Systematic Botanic Journal*. 12/2. 103-140.
- Özhatay, N., Byfield, A., Atay, S. 2003. The important plant areas of Turkey. WWF Turkey, İstanbul, Turkey.
- Sezik, E., Zor, M., Yeşilada, E. 1992. Traditional medicine in Turkey II : folk medicine in Kastamonu. *International Journal of Pharmacognosy*. 30. 233-239.
- Sezik, E., Yeşilada, E., Honda, G., Takaishi, Y., Takeda, Y., Tanaka, T. 2001. Traditional medicine in Turkey X: folk medicine in Central Anatolia. *Journal of Ethnopharmacology*. 75. 95-115.
- Vural, M., Karavelioğulları, F.A., Polat, H. 1997. Ethnobotanical features of Çiçekdağı (Kırşehir) and its vicinity. *Herb Systematic Botanic Journal*. 4. 117-124.
- Yıldırım, Ş. 2004. Ethnobotanic and Turkish ethnobotanic. *Kebikeç*. 17. 175-193.

(Received for publication 27 December 2009; The date of publication 01 August 2010)

An investigation on determining the most suitable nitrogen and zinc fertilizer doses for the main crops of Sorghum-Sudangrass Hybrids (*Sorghum bicolor* X *Sorghum sudanense*) in the Çukurova Region (Turkey)

Serap KIZIL ^{*1}, Veyis TANSI ², Mustafa AVCI ¹

¹Çukurova Research Enstitü, Forage Crops Department, Adana, Turkey

²Çukurova University, Agriculture Faculty Field Crops Department, Adana, Turkey

Abstract

This study was carried out in order to determine the most suitable nitrogen and zinc fertilizer doses for the main crops of sorghum-sudangrass hybrids in the Çukurova Region during 2001-2002 at Çukurova Agricultural Research Institution. Grazer cultivar of Sorghum-Sudangrass hybrids and as pure fertilizer doses 0, 7, 14, 18, 24 kg/da nitrogen and 0, 0.5, 1.0 kg/da zinc were used in the study. As a result of this research, while the highest total fresh yield was obtained with 5722.97 kg/da value from N18-Zn0 treatment, the lowest total fresh yield was obtained with 4415.00 kg/da value from N0-Zn0 treatment. While the highest total dry matter yield was obtained with 1602.87 kg/da value from N14-Zn1 treatment, the lowest total dry matter yield was obtained with 1185.88 kg/da value from N0-Zn0.5 treatment. In general, the effect of nitrogen and zinc treatments on the fresh and dry matter yield was found to be significant. While the highest crude protein yield was obtained with 5498.085 kd/da value from N18-Zn0 treatment, the lowest crude protein yield was obtained with 4030.665 kg/da value from N0-Zn0.5 treatment. In general, N and Zn application increased crude protein yield. While the ADF rate was obtained with % 47.560 values from N7-Zn1 treatment, the lowest ADF rate was obtained with % 44.525 values from N0-Zn0.5 treatment. The rate of increasing Zinc ration caused maturation, low protein and high ADF contents.

Key words: Sorghum-Sudangrass Hybrids, Nitrogen, Zinc, Yield

1. Introduction

Turkey's total land area is 783,577 km², of which 759,752 km² are in Asia and 23,825 km² in Europe. The population was 65,311,000 in 2000. The agricultural population is declining year by year. While half of the population was involved in agriculture in 1983, this is now 34 % (22,205,740) (SIS-State Institute of Statistics, SPO - State Planning Organization, 1994)

Turkey has favorable conditions for animal husbandry. Traditionally most farmers in many parts of Turkey are involved in raising a few cattle, some small ruminants and poultry to meet their domestic needs.

There are 20 indigenous cattle breeds, 17 sheep breeds and 5 goat breeds (Akman et al, 2000). The ruminant population in 2001 was 10,686,000 heads of cattle and buffalos, and 33,994,000 heads of sheep and goats (SIS, 2002 a,b).

Most of the cattle are still raised under traditional management approaches based mainly on extensive grazing, and receiving poor quality feed, particularly in winter, and in most cases very little animal husbandry care except for vaccination. Similarly a high proportion of small ruminants is raised under traditional systems. Since 1990, the number of small ruminants has decreased, while cattle numbers are stays almost stable. This indicates a structural change in the livestock sector through a move to more intensive systems.

Quality forage sorghum silage is a useful feed for dairy and beef cattle, but it is lower in feeding value than well-cured, well-matured corn silage. The farmers' main interest in growing sorghum for silage is to produce a high dry matter yield with a low water requirement. (Extending Livestock Feed Supplies, 2003).

Sudangrass and sorghum-sudangrass hybrids provide excellent temporary pasture. Seeding in late May or early

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: serap_kizil@hotmail.com

June will provide three to four times grazing. They can also be harvested for hay or silage. Total yields generally increase with delaying harvesting time from vegetative stage through boot, flower and dough stages; however, protein concentration decreases.

The hybrids offer increased vigor and higher forage yields, a particular advantage is silage and hay when they are harvested for.

Increased feeding frequency of low fiber, high grain diets increases milk fat levels. Cows require a minimum acid detergent fiber (ADF) level of 19 to 21 % of dry matter in the ration. Maintain total neutral detergent fiber (NDF) intake above 26 % of the total ration dry matter. Below these levels, cows are at an increased risk for acidosis, feed intake fluctuations, laminitis, and rapid and extensive body condition loss especially in early lactation. Protein Feeding Guidelines: Generally, dietary crude protein level affects milk yield but not milk protein percent, unless the diet is deficient in crude protein. Normal changes in dietary protein ranges do not consistently affect milk fat percentage. Theoretically, insufficient amounts of rumen-degradable protein might result in decreased milk fat percentage if the concentration of ammonia in the rumen does not support the optimal digestion of fiber and microbial growth. The crude protein requirement for a 612.35 kg cow producing 3.6 % milk fat ranges from 14.0 % of total dry matter (TDM) for 22.68 kg of milk to 18.0 % TDM for 45.36 kg of milk. Depending on the stage and level of production, the recommended level of undegradable protein ranges from 32 % to 38 % of crude protein. Keep soluble protein between 30 to 32 % of crude protein, or about half of the degradable protein intake level. It is essential to meet the cow's requirement for both crude protein and rumen undegradable protein to avoid a negative impact on dry matter intake and fiber digestibility (Looper, 2001).

Crude protein in the present study is at the level permissible for optimal feed intake and rumen function considering the IVDMD of 61% DM. (Abdulrazak et al, 2000)

Sudangrass and sorghum-sudangrass crosses require adequate nitrogen fertilization to ensure maximum yield. Phosphorous, potassium and other nutrients may also be needed by the crop (Parker et al, 2004)

Adequate levels of nitrogen (N), phosphorous (P) and potassium (K) are important if good growth rates are to be achieved. Forage sorghum is sensitive to zinc deficiency and to some extent manganese and sulphur deficiencies. To prevent micro-nutrient deficiency, trace elements should be applied three to five weeks after emergence as a foliar treatment, based on plant tissue test results.

Development of methods to adjust N rates in relation to the amount of N supplied by indigenous soil resources. As a result, N fertilizer recommendations are typically made for districts or regions with the implicit assumption that soil N supply is relatively uniform within these domains.

Recent work has shown the importance of root-induced changes in the rhizosphere for solubilizing Zn and increasing its plant uptake.

The efficiency of utilization of N by maize and sorghum (defined as grain yield per unit N uptake) varies under different climatic, soil, and management conditions (Fischer, 1998).

Nitrogen is the most limiting nutrient for grain sorghum and forage sorghum production. Adequate soil fertility is one of the requirements for profitable grain and forage sorghum production. N is the most yield-limiting nutrient, unless high N fertilizer rates or manure applied to the previous crop have left high residual NO₃-N levels in the soil. P is the next most limiting nutrient, while Zn and Fe also may be limiting in some soils.

Zn deficiencies are common on soils where the subsoil is exposed, or on soils with high levels of free lime. Zn availability decreases with increasing soil pH, and most Zn deficiencies are reported on soils with pH levels higher than 7.0. Incorporation of manure in eroded soils may correct Zn deficiencies, as well as improve soil structure.

Zn is involved in the necessary functions of plant growth. It helps produce auxins, a growth-promoting substance that controls growth of shoots. Zn also forms enzyme systems, which regulate plant life.

Because of its high insolubility and immobility in the soil, zinc should be applied under the subsoil with a starter fertilizer or by root zone banding.

This study was carried out in order to determine the most suitable nitrogen and zinc fertilizer doses at sorghum-sudangrass hybrids in the Çukurova Region.

2. Material and methods

This study was carried out in order to determine the most suitable N and Zn fertilizer doses at the main crops sorghum-sudangrass hybrids in the Çukurova Region during 2001-2002 at Çukurova Agricultural Research Institution. Grazer cultivar of Sorghum-Sudangrass hybrids was used as crop material and pure fertilizer doses 0, 7, 14, 18, 24 kg/da N and 0, 0.5, 1.0 kg/da Zn nutrient doses in this study.

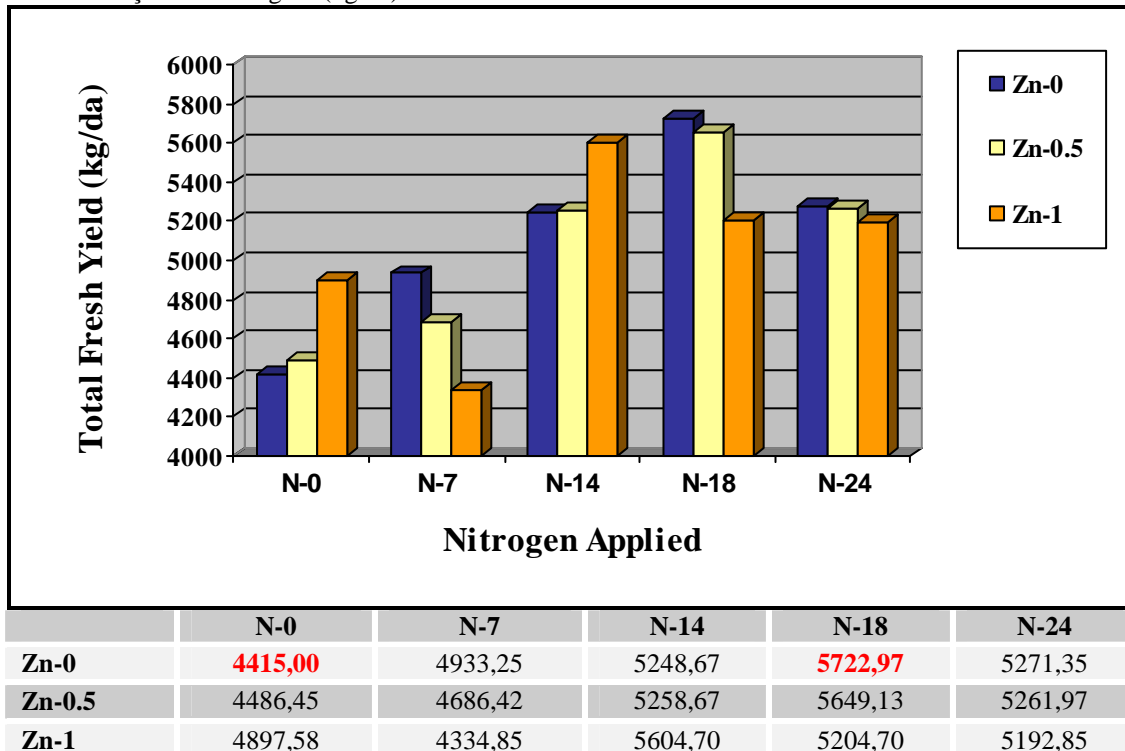
The trial was split-split plot block design with three replication. In the trial cuttings form main parcels, nitrogen doses form sub parcels, and zinc doses form sub-sub parcels. The plants were established in plots of 2.8 x 5 m and each parcel was planted in 4 rows at 0.75 m spacing.

Samples were taken randomly from the three replicates at the vegetative stage dried and stored until analysed. The dried samples were ground to pass through a 2 mm screen and analysed for acid detergent fibre (ADF), nitrogen (Kjeldahl method). Acid detergent fiber was measured by the methods described by Van Soest (1967).

3. Results and discussion

Total Fresh Yield obtained from Different N and Zn Fertilizer Doses at Sorghum-Sudangrass Hybrids in the Çukurova Region are presented in figure 1.

Figure 1. Total Fresh Yield from Applied Different N and Zn Fertilizer Doses at Sorghum-Sudangrass Hybrids in the Çukurova Region (kg/da).

According to results given in figure 1, in general, nitrogen application increased total fresh yields but not after 18 kg/da N doses. According to work by Johnston (2000), N fertilizer has significantly increased yield in the past few decades as compared to any other agricultural input. Smith et al (1990) reported that corn and sorghum yield would have dropped by 41 and 19%, respectively, without N fertilizer application. This increasing total fresh yield with N application up to N-18 application and then, increasing N application caused to a reduction total fresh yield.

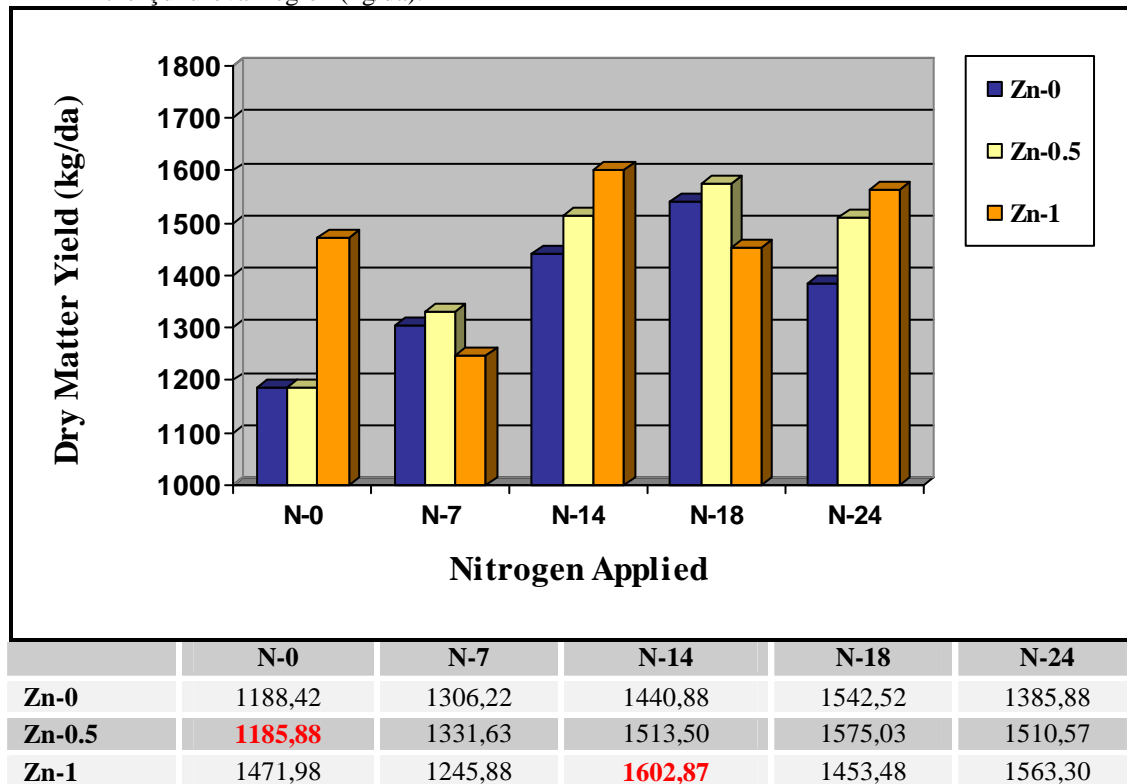
No significant differences in total fresh yield were observed in Zn application. However, especially N-0 and N-14 application together Zn application increased total fresh yield. In addition, while the highest total fresh yield was obtained with 5722.97 values from N-18, Zn-0 application, the lowest total fresh yield was obtained with 4415.00 values from N-0, Zn-0 application.

Total Dry Matter Yield obtained from Different N and Zn Fertilizer Doses at Sorghum-Sudangrass Hybrids in the Çukurova Region are shown in figure 2.

In regard to figure 2, nitrogen application had a positive impact on dry matter yield but this impact was not as effective as total fresh yield. Zn application had the most efficient impact on dry matter yield especially at the application of Zn-0.5.

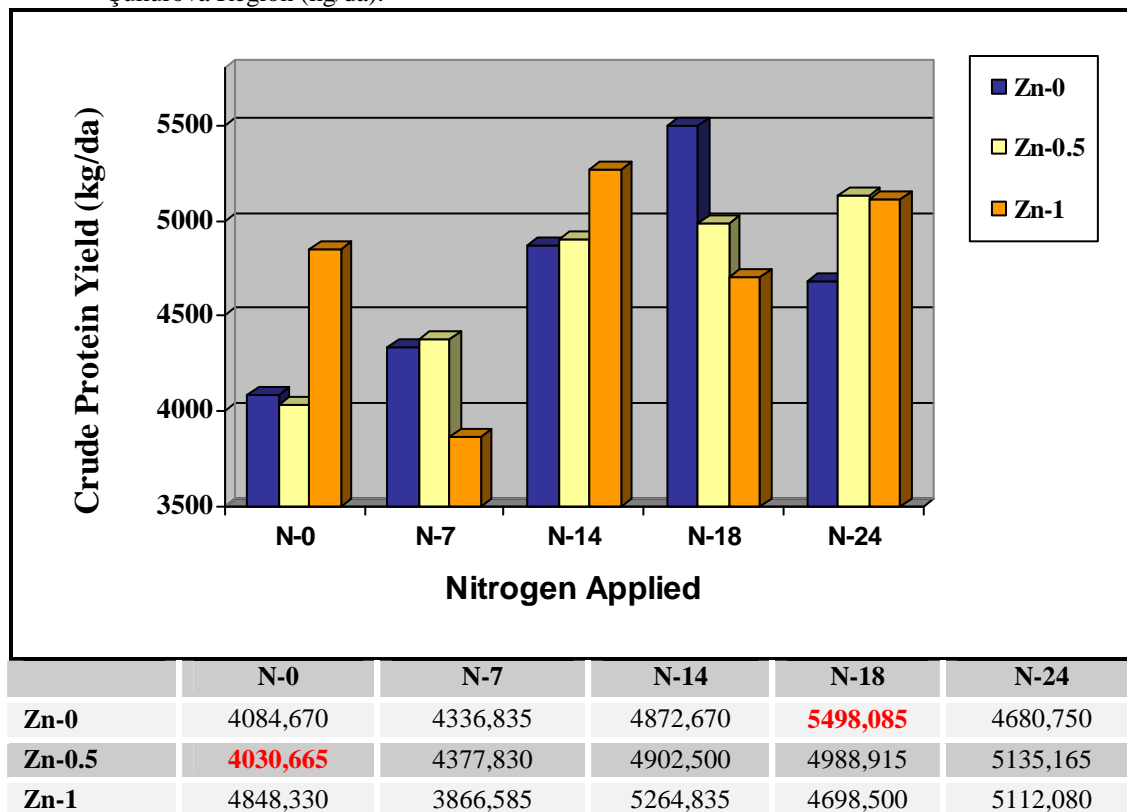
In addition to, while the greatest dry matter yields occurred with 1602.87 values from application of N-14 and Zn-1, the smallest dry matter yields occurred with 1185.88 values from application of N-0 and Zn-0.5.

Figure 2. Total Dry Matter Yield from Applied Different N and Zn Fertilizer Doses at Sorghum-Sudangrass Hybrids in the Çukurova Region (kg/da).

Crude Protein Yield obtained from Different Nitrogen and Zinc Fertilizer Doses at Sorghum-Sudangrass Hybrids in the Çukurova Region are shown in figure 3.

Figure 3. Crude Protein Yield from Applied Different N and Zn Fertilizer Doses at Sorghum-Sudangrass Hybrids in the Çukurova Region (kg/da).

According to results given in figure 3, in general, N application increased crude protein yield. This increasing crude protein yield with N application up to N-18 application and then, increasing N application caused a very little reduction of crude protein yield. N is normally used by plants for chlorophyll and protein production, which in turn is used in formation of new plant cells (Pall et al, 1996).

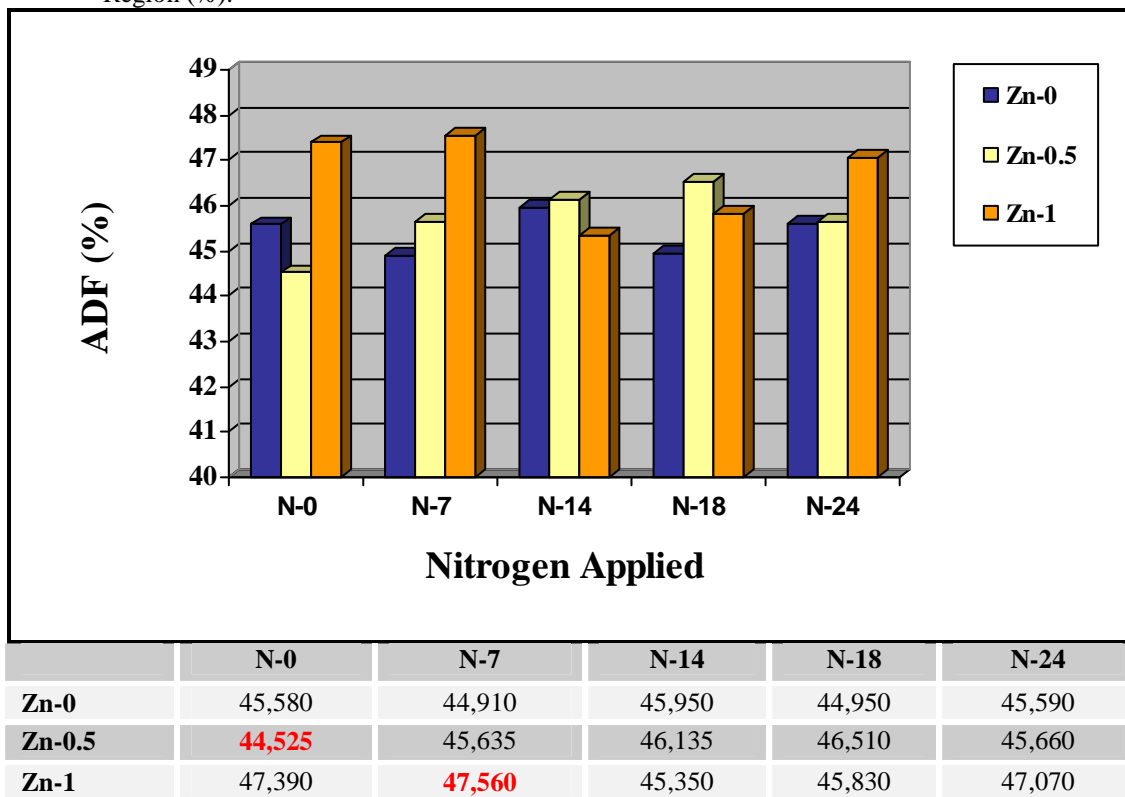
Zn application had the most efficient impact on crude protein yield. Especially at the application of Zn-1 with N-0 and N-14 caused the most efficient impact on crude protein yield.

Generally, according to work by Madibela and Modiakgotla (2004), CP content is positively correlated with quality. In other words, high-protein forages generally are high-quality forages. CP content is positively correlated to energy content of forages. High-protein forages generally are more digestible and provide more energy per pound than low-protein forages.

In addition to, while the greatest crude protein yields occurred with 5498.085 kg/da value from application of N-18 and Zn-0, the littlest crude protein yields occurred with 4030.665 kg/da value from application of N-0 and Zn-0.5.

ADF Rate obtained from Different Nitrogen and Zinc Fertilizer Doses at Sorghum-Sudangrass Hybrids in the Çukurova Region are shown in figure 4.

Figure 4. ADF Rate from Applied Different N and Zn Fertilizer Doses at Sorghum-Sudangrass Hybrids in the Çukurova Region (%).

In regard to figure 4, in generally, N application had a no positive impact on ADF rate, but Zn application had the most efficient impact on ADF rate. Especially at the application of Zn-1 caused the most efficient impact on ADF rate. Weiss et al (1999) reported that fiber content of forages is inversely related to quality. Forages with high concentrations of fiber generally will support less milk production than will low-fiber forages. Plant fiber is composed largely of cellulose and hemi cellulose.

Fiber content and energy content are closely related since almost all laboratories use fiber (either ADF or NDF) to estimate available energy. Concentration of fiber is negatively related to quality because forages with high concentrations of fiber contain less available energy and are consumed in lesser amounts by cows than are forages with low amounts of fiber.

In addition to, while the greatest ADF rate occurred with % 47.560 values from application of N-7 and Zn-1, the littlest ADF rate occurred with % 44.525 values from application of N-0 and Zn-0.5.

4.References

Abdulrazak, S. A., Fujihara, T., Ondiek, J.K. Qrskov, E. R. 2000 Nutritive evaluation of some Acacia trees leaves from Kenya. Animal Feed Science and Technology 85:89-98.

- Akman, N., K. Özkütük, S. Kumlu and S. M. Yener. 2000. Cattle Raising in Turkey and its Future. In: Vth Technical Congress of the Agriculture, 17-21 Jan., 2000. P:741-764. Chamber of Agricultural Engineers.
- Extending Livestock Feed Supplies - Section Three. Manitoba Agriculture and Food. August 2003.
- Fischer, K.S. Nutrient use efficiency in rice cropping systems. Special issue of Field Crops Research, 56(1-2):1-236, March 1998.
- Johnston, A. E. 2000. Efficient use of nutrients in agricultural production systems. *Common Soil Sci Plant Anal* 31:1599-1620.
- Looper, M. Managing Milk Composition. Maximizing Rumen Function. Guide D-105. Research Agricultural Experiment Station. This Publication is scheduled to be updated and reissued 1/06. New Mexico State University is an equal opportunity/affirmative action employer and educator. NMSU and the U.S. Department of Agriculture cooperating. March 2001.
- Madibela, O.R., Modiakgotla, E. 2004. Chemical Composition and in Vitro Dry Matter Digestibility of Indigenous Finger Millet (*Eleusine coracana*) in Botswana. *Livestock Research for Rural Development* 16 (4) 2004.
- Pal, M. S., Singh, O. P., Malik, H. P. S., 1996. Nutrient Uptake Pattern and Quality of Sorghum (*Sorghum bicolor* (L.) Moench) Genotypes as Influenced by Fertility Levels Under Rainfed Conditions. *Field Crop Abst.* Vol. 50 No:10
- Parker, R., Evans, D. Morrison, K., Stevens, R., Ley, T., Fransen, S. Growing Sudangrass and Sorghum-Sudangrass Crosses in Washington. Issued by Washington State Cooperative Extension, and the U.S. 2004.
- Smith, E.G., R.D. Knutson, C.R. Taylor, J.B. Penson. 1990. Impact of chemical use reduction on crop yields and costs. Texas A&M Univ., Dep. of Agric. Economics, Agric. and Food Policy Center, College Station.
- State Institute of Statistics. 1994. General Agricultural Census, 1991. Results of the Agricultural Holdings (Households) Survey.
- State Institute of Statistics. 1997. Agricultural Structure. Production, Price, Value.
- State Institute of Statistics. 1999. The Summary of Agricultural Statistics.
- State Institute of Statistics. 2000. Statistical Yearbook of Turkey, 1999.
- State Institute of Statistics. 2002a. The summary of Agricultural Statistics 1982-2001.
- State Institute of Statistics. 2002b. Statistical Yearbook of Turkey, 2001.
- Van Soest, P. J. 1967. *J. Anim. Sci.* 26:119-128.
- Weiss, W.P., East Ridge, M.L., Underwood J.F., Forages for Dairy Cattle AS-0002-99. Animal Sciences 2129 Fyffe Rd., Columbus, Ohio 43210.

(Received for publication 22 December 2009; The date of publication 01 August 2010)

A new distribution area of *Asperula daphneola* (Rubiaceae) in Western Turkey and it's new recommended IUCN threat category

Serdar Gökhan ŞENOL ^{*1}, Hasan YILDIRIM ¹

¹Ege Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Bornova-İzmir, Türkiye

Abstract

The *Asperula daphneola* O. Schwarz is a local endemic species in West Anatolia. It has been classified within VU (vulnerable) category of IUCN from Ekim et al. (2000). Until now, *A. daphneola* has been known from the single locality (Nif Mountain). A new distribution area of this species was found out by authors of this article in 2009 at Mahmut Mountain, above Armutlu in the province İzmir. This species disclosed distribution 1350 m altitude on limestone rock. A taxonomic description, the illustrations and of the *A. daphneola* which gathered from Mahmut Mountain are given. Our studies led us to recommend it as CR B1ab(iii)+2ab(ii,iii), according to the 2001 IUCN categories.

Key words: A new distribution area, Rubiaceae, *Asperula*, İzmir, Mahmut Mountain

----- * -----

Özet

Asperula daphneola O. Schwarz Batı-Anadolu'ya ait lokal bir endemik türdür. Ekim ve ark. (2000) tarafından IUCN kategorilerinden VU (duyarlı) kategorisi içerisinde sınıflandırılmıştır. *A. daphneola* şimdiye kadar sadece tek (Nif Dağı) lokaliteden bilinmekteydi. Bu türün yeni bir yayılış alanı makalenin yazarları tarafından 2009 yılında İzmir ili, Armutlu yukarısı, Mahmut Dağı'nda bulunmuştur. Bu tür, 1350m yükseklikte kalker kaya üzerinde yayılış göstermektedir. Mahmut Dağı'nda toplanan *A. daphneola* örneklerine ait taksonomik bir betimi ve resimleri verilmiştir. Çalışmalarımız sonucunda tür, IUCN (2001) kriterlerine göre CR B1ab(iii)+2ab(ii,iii), olarak önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Yeni bir yayılış alanı, Rubiaceae, *Asperula*, İzmir, Mahmut Dağı

1. Giriş

Asperula, bünyesinde başka cinslerden üyeleri de barındırabilen, homojen olmayan bir cinstir. Dünyada yaklaşık olarak 100-150 kadar tür ile temsil edilir. Cinsin gen merkezi Akdeniz fitocoğrafik bölgesi ve Güney-Batı Asya'dır. Bu cinsin en karakteristik ve diğer yakın cinslerden farklı kılan özelliklerinin başında çiçek yapılarıdır. *Galium* cinsinden ayıran en temel özellik çiçek tüpünün boyudur. Bu cinsle ilişkin ilk anlamlı taksonomik çalışma Scopoli (1771) tarafından yapılmıştır. Scopoli, Linnaean'ın *Asperula* cinsi içerisinde koyduğu tüm taksonları (*A. arvensis* hariç) *Galium* cinsine transfer etmiş ve bu durumda *A. arvensis*, *Asperula* cinsine ait tip örneği olarak atanmıştır (Ehrendorfen ve Schönbeck-Temesy 1982).

Asperula cinsi Türkiye'de toplamda 51 takson içerir. Bunlardan 25 tanesi endemiktir. Toplamda 6 seksiyona ayrılmıştır. Bunlar; *Cruciana*, *Oppositifoliae*, *Cynanchicae*, *Glabelle*, *Asperula* ve *Thliphthisa* seksiyonlarıdır. *Asperula daphneola* bu seksiyonlardan *Cynanchicae* altında yer alır ve 1934 yılında O. Schwarz tarafından İzmir ili, Kemalpaşa-Nif Dağı'nda keşfedilip bilim dünyasına tanıtılmıştır. *Asperula daphneola* aynı seksiyonda yer alan ve Yunanistan'da yayılış gösteren *A. pulvinaris* (Boiss.) Heldr. ex Boiss. ve *A. icarica* Ehrend. & Schonb ile yakın akrabadır. Bu üç türün yayılış alanları olasılıkla son buzul devrinden kopuş göstermiştir (Verdier, 1963). Bu üç yakın türden yalnızca *A.*

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: sgsenol@yahoo.com

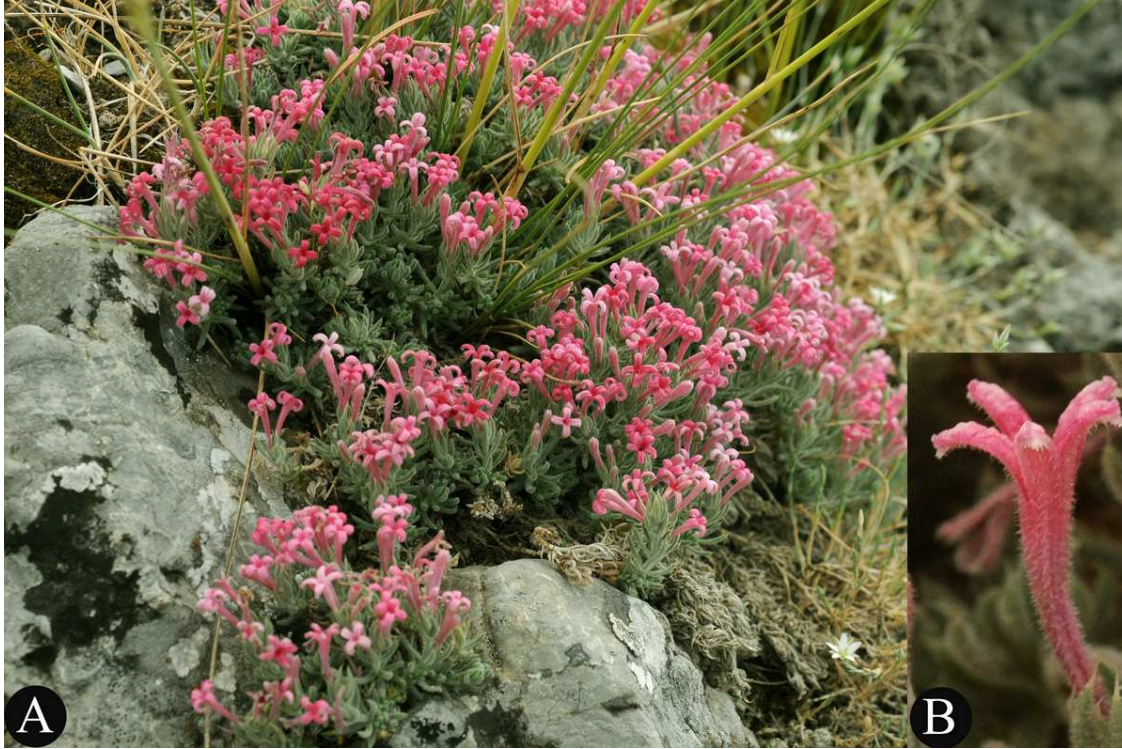
daphneola, Red Data Book of Turkish Plants (Ekim ve ark., 2000)'a göre IUCN tehlike kategorilerinden “duyarlı” (VU) kategorisinde yer alır. Bu tür üzerinde Gücel ve Seçmen (2009) tarafından populasyon düzeyindeki yapılan ayrıntılı çalışmalar sonucunda IUCN (2001)'e göre “CR B2ab(ii)+(iii)” kategorisinde olması önerilmiştir.

Şuana kadar sadece tek lokaliteden bilinen ve toplamda 2,6 km²'lik bir alanda yayılış gösteren Türkiye'nin lokal bir endemiği olan *A. daphneola*'ya ait yeni bir lokalite 2009 yılında makalenin yazarları tarafından bulunmuştur. Benzer şekilde Türkiye florasında tek lokaliteden bilinip, son yıllarda gerçekleştirilen floristik çalışmalar sonucunda *Teucrium paederotoides* Boiss. et. Hausskn (Özulu ve Öztekin, 2008) ve *Flueggea anatolica* Gemici (Ok ve Avşar, 2009) örneklerinde de olduğu gibi türlere ait yeni populasyonlar tespit edilmekte ve yayılış alanları genişletilmektedir. Bu tarz çalışmalar ile bulunan yeni lokaliteler türlerin tehlike kategorilerinin yeniden belirlenmesinde önem arz etmektedir.

2. Materyal ve yöntem

Bu çalışmanın materyalini *Asperula daphneola*'ya ait örnekler oluşturmaktadır. 26 Mayıs 2009'da İzmir, Armutlu yukarısı, Mahmut Dağı'na düzenlenen bir arazi çalışması esnasında toplanan bazı *Asperula* örnekleri, Türkiye Florası'na (Ehrendorfen ve Schönbeck-Temesy 1982) göre teşhis edilmiş ve teşhis sonucunda *A. daphneola*'ya ait örnekler oldukları saptanmıştır (Şekil 1, 2). Toplanan *Asperula* örnekleri, Ege Üniversitesi Herbaryumu'nda (EGE) bulunan *A. daphneola*'ya ait örnekler ile de karşılaştırılmıştır.

Arazi çalışmaları esnasında toplanan örnekler Ege Üniversitesi Herbaryumu (EGE) koleksiyonuna dahil edilmiştir (Şekil 2).

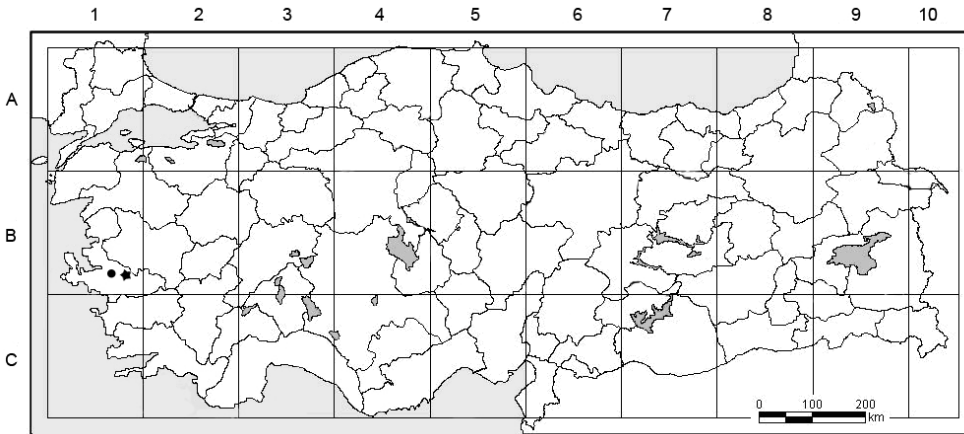
Şekil 1. *A. daphneola*'nın (İzmir-Mahmut Dağı) A–Genel görünüşü B–Korollası.

Şekil 2. A. *daphneola*'ya ait Mahmut Dağı'nda toplanan herbarium örneklerine ait; A–Genel görünüşü, B–Üst gövde yaprakları, C–Ovaryum, D–Korolla'ları.

3. Bulgular

Asperula daphneola'ya ait yeni lokalite, Nif Dağı'na oldukça yakın bir mesafede, B1 İzmir: Armutlu yukarısı Mahmut Dağı, kuzey yamacı, 1350 m yükseklikte kalker kaya üzerinde tespit edilmiştir. Populasyon yaklaşık olarak 200 m² büyüklüğünde ve ergin birey sayısı 126 olarak sayılmıştır (Şekil 3).

Şekil 3. A. *daphneola*'nın (●)Türkiye Florası'ndaki ve (■) Tespit ettiğimiz yeni yayılış alanları.

A. daphneola'ya ait Mahmut Dağı'nda bulunan populasyonda toplanan örnekler üzerinde yapılan ölçümler sonucunda hazırladığımız taksonomik betim aşağıda verilmiştir.

Alçak boylu, grimsi yeşil, yastık formunda, çok yıllık. 5–25 cm çapında kümeler halinde. Gövde; çok sayıda, 1–3 cm boyunda yükselici veya dik dallı, dört köşeli, hispid tüylü. Yapraklar ± imbrikat dizimli; taban yaprakları 3–4 × 0.6–0.8 mm, lanseolat ya da oblong, uçta kısa-sivri bir çıkıntı ile son bulur, ± tüysüz; orta ve üst yapraklar, linear, 7–10 × 1 mm, 0.5–1mm boyunda zarımsı kılçıklı, kenarlardan geriye dönük veya değil, yoğun hispid tüylü. Çiçekler

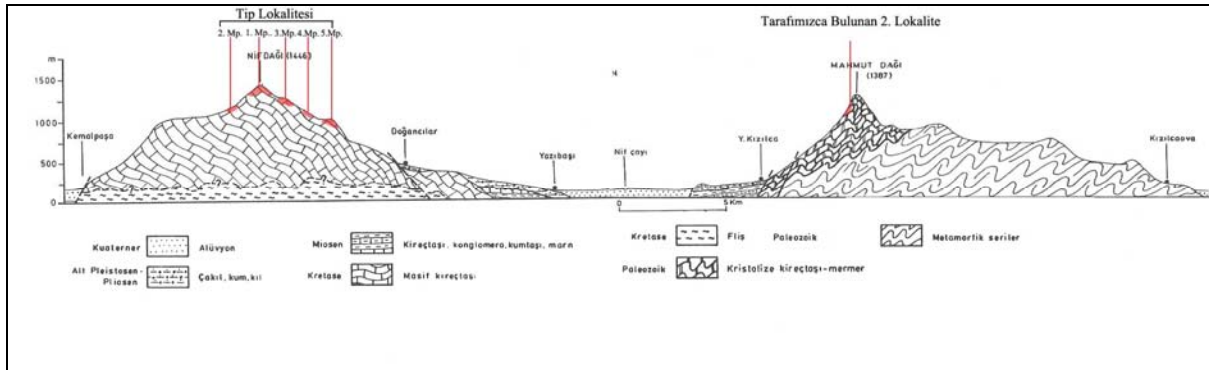
yapraksı brakte koltuklarında 2–4 adet; brakteler, korolla boyunun 2/3' ü kadar. Kaliks bulunmaz. Korolla soluk pembe den parlak pembe ye kadar, 10–12mm, dar infundibular şekilli, dış yüzeyi hispid, loblar 2–2.5 mm, oblong dan lanseolat-oblong'a kadar, uçta zarımsı kısa bir çıkıntı ile son bulur. Ovaryum hispid tüylü. Çiçeklenme 5. ve 6. aylar.

Tür Mahmut Dağı üzerinde kristalize kalker-mermer anakaya üzerinde yayılış gösterirken, Nif Dağı'nda kalker ana kayadan kökenli topraklar üzerinde yayılışa sahiptir.

4. Sonuçlar ve tartışma

İzmir il sınırları içinde bugüne kadar sadece Nif Dağı'ndan bilinen lokal endemik bir tür olan *A. daphneola*'nın ikinci bir lokalitesi, bu alana çok yakın komşu bir dağ olan Mahmut Dağı'nda bulunmuştur. Mahmut Dağı, İzmir il sınırları içerisinde doğu-batı yönünde uzanan Bozdağ'lar serisinin en batı ucunu oluşturmaktadır. Bozdağ'lar serisi doğudan batıya doğru Karadağ, Bozdağ (2159 m), Keldağ (1372 m), Çatma Dağı, Çal Dağı (1407 m), Mahmut Dağı (1378 m) şeklinde devam eder ve Mahmut Dağı ötesinde, muhtemelen Orta/üst Miosen'de gelişen Karabel Neojen çukuru ile ve Nif Dağı'ndan ayrılır, (Koçman, 1989). Mahmut, Nif Dağı arası mesafe kuş uçuşu yaklaşık 20 km' dir (Şekil 4).

Gücel ve Seçmen (2009) tarafından gerçekleştirilen ve türün koruma biyolojisi ile çalışmada temelde türe ait üreme başarısının düşük olduğu belirlenmiştir. Populasyon büyüklüğü ve yayılım alanının ise İzmir ili, Kemalpaşa ilçesi, Nif Dağı'nı oluşturan tepelerde 5 meta populasyondan oluştuğu belirtilmiştir (Şekil 4). Türün yayılış yüksekliği 1350-1500 m'ler arasındadır ve toplamda 2,6 km² lik bir alanda yaklaşık 7956 birey ile temsil edilmektedir. Türün yayılış alanı içerisinde parçalı bir yayılım göstermesi pek çok yüksek dağ taksonunda gözlemlenen bir özelliktir. Nif Dağı'nda yer alan 5 meta populasyonun alan büyüklükleri ve populasyonlardaki birey sayılarına bakılacak olursa; Nif zirve 1.5 km², 1786 birey, Alaca tepe 0.4 km², 888 birey, Ayrıca Tepe 0.4 km², 2652 birey, Bölme tepe 0.1 km², 1750 birey, Nif Dağı batı zirvesi 0.2 km², 880 bireydir. Tarafımızdan eklenen bu yeni lokalite (populasyon) ile türün yayılış alanı 2,8 km² ye, birey sayısı 8082'ye yükselmiştir.

Şekil 4. Nif ve Mahmut Dağları jeolojik kesiti (Koçman, 1989) ve *A. daphneola* populasyonları (Mp.: meta populasyon).

Ancak belirlenen bu yeni lokalitede yer alan populasyonun oldukça küçük bir alanda (yaklaşık 200 m²) yayılış göstermesi ve ergin birey sayısının (126 birey) oluşu bu populasyonun sürekliliği açısından sorunlu olacağını düşündürmektedir. Mahmut Dağı eteklerinde yer alan Yukarı Kızılcas, Aşağı Kızılcas, Armutlu ve Dereköy yerleşkelerinde özellikle küçükbaş hayvancılık yapıyor olması bu populasyonun risk olasılığını artırmaktadır. Mahmut Dağı zirveye yakın olan populasyonu tehdit eden bir diğer faktör ise, bitkinin habitatını oluşturan kristalize kalker-mermer anakayanın iklimsel parametrelere bağlı olarak parçalanması ve habitat genelinde yoğun erezyonun gözleniyor olmasıdır. Bu durumun, ergin bireylerin tutunmasını güçleştirmesi ve buna bağlı olarak, yakın gelecekte populasyonda birey kayıplarına sebep olması kaçınılmazdır.

Bu güne kadar tek lokaliteden bilinen bir tür olan *A. daphneola* adına yeni bir lokalite bulunmuş olması önemlidir. Ancak bu yeni populasyon bitkinin belirlenmiş toplam ergin birey sayısının ancak %1,5'lik kısmını oluşturmaktadır, %98,5'lik bölüm bitkinin tip lokalitesi olan Nif Dağı'ndadır. Nif populasyonunda oluşacak ani bir tahribat türün gen havuzunda büyük ve geri dönüşü olmayan kayıplara sebep olacaktır. Nif populasyonu üzerindeki tehditler Gücel ve Seçmen (2009) tarafından özellikle zirvede yer alan yangın gözetleme kulesi çevresindeki yapılaşma, alan kullanımı, radyo vericileri ve bunlara bağlı alan tahribatları ile bölgeye ulaşmak için açılan yollar olarak özetlenmiştir. Ayrıca bölgede yoğun otlama faaliyetleri de mevcuttur. Bu yönü ile antropojenik etkinin yoğun oluşu türün geleceğini büyük oranda tehlikeye sokmaktadır.

Gücel ve Seçmen (2009) tarafından IUCN 2001 kriterlerine göre bitkinin risk sınıfı CR B2ab(ii)+(iii) olarak belirlenmiştir. Bu kriter bitkinin 10 km²'den (<10 km²) az gerçek yayılım alanına sahip olması, tek lokaliteden bilinmesi (a), giderek azalan yayılış alanı (b(ii)) ve habitat kalitesi (b(iii)) sebebi ile verilmiştir. Eklenen bu yeni lokalite ve yayılış alanı bitkinin CR kategorisinde yer almasına bir engel oluşturmamakla beraber, lokalite sayısının artışı ve

buna bağılı olarak potansiyel yayılım sahası alt kategorisinin ortaya çıkması sebebi ile türün tehlike kategorisi CR B1ab(iii)+2ab(ii,iii), olarak yeniden belirlenmiştir.

Kaynaklar

- Ehrendorfen, F., Schönbeck-Temesy, E. 1982. *Asperula* L., pp. 734–767. In: Davis, P.H., Edmonson, J.R., Mill., R.R. & Tan, K. (eds), Flora of Turkey and the East Aegean Islands Vol. 7. Edinburgh Univ. Press, Edinburgh.
- Ekim, T., Koyuncu, M., Vural, M., Duman, H., Aytaç, Z. & Adıgüzel, N. 2000. Türkiye Bitkileri Kırmızı Kitabı (Pteridophyta ve Spermatophyta). TTKD ve Van 100. Yıl üniversitesi Yayını, Ankara.
- Gücel, S., Seçmen, Ö. 2009. Conservation biology of *Asperula daphneola* (Rubiaceae) in Western Turkey. Turk. J. Bot. 33, 257-262.
- Güner, A. 2000. *Scorzonera* L., pp. 167. In: Güner A., Özhatay N., Ekim T. & Başer, K.H.C. (eds), Flora of Turkey and the East Aegean Islands (Supplement), Vol. 11. Edinburgh Univ. Press, Edinburgh.
- IUCN 2001. IUCN Red List Categories: Version 3.1. Prepared by the IUCN Species Survival Commission. IUCN, Gland and Cambridge.
- Koçman, A. 1989. Applied physical geography studies and investigations on Bozdağlar district in Izmir. Publications of Ege University, Faculty of Literature No:49, Izmir.
- Ok, T., Avşar, M.D. 2009. New distribution areas of Kadıncık shrub (*Flueggea anatolica* Gemici) determined in the Andırın region, Kahramanmaraş/Turkey. BioDiCon 2/1 ,65-70.
- Özuslu, E., Öztekin, M. 2008. A new localization for *Teucrium paederotoides* Boiss. et. Hausskn. (Lamiaceae). BioDiCon 1/2, 86-90.
- Scopoli, J. A. 1771. Flora Carniolica, ed. 2, 1: 101-106. Viennae.
- Verdier, J. 1963. Kemalpasha Mountain Survey (Izmir), Journal of Quarry Technical Research Institute 61: 37-39.

(Received for publication 11 November 2009; The date of publication 01 August 2010)

Causal interpretation of vegetation along Nullah Korang (Islamabad, Pakistan) using multivariate techniques

Sheikh Saeed AHMAD ^{*1}, Kiran RAFIQUE ¹

¹Department of Environmental Sciences, Fatima Jinnah Women University, Rawalpindi, Pakistan

Abstract

In pursuit of elaborating the prevailing vegetation type in (Nullah Karang, Islamabad) area, phytosociology has several environmental constraints that have been overcome by statistical techniques. Vegetation was analyzed using multivariate technique along a wastewater channel (Nullah Korang) with an aim to (i) identify the prevailing vegetation type, (ii) to what extent, the existing plant species growing along Nullah Korang are in natural grouping, and (iii) causal interpretation of the existing plant communities. Field observations were recorded using quadrat method using 1m x 1m sized quadrat. Raw data was tabulated in excel spreadsheet and later on analyzed using PC-ORD for the classification and ordination analysis in which the two-way indicator species analysis (TWINSPAN) and Deterended correspondence analysis (DCA) was applied. Presently growing vegetation communities particularly *Cynodon dactylon* and *Carthamus oxyacantha* species are best adapted to prevailing environmental conditions. Three major plant communities identified in the results showed grouping of those species that share common characteristics in terms of life form and habit. It was predicted that present situation of vegetation composition will sustain in further provided no drastic environmental change or highly competitive exotic plant species intrude in the study area.

Key words: Phytosociology, multivariate technique, DCA

1. Introduction

The human impact has been a major dominating factor in affecting different aspects of earth environment. In last two centuries this impact on the earth and its resources has increased at an unprecedented rate (Bayliss and Owen, 1990). The interactions between the environment and human activities are complex, important and poorly understood. However, human activities are continuously modifying the physical, chemical and biological composition of the environment. Vegetation is a general term for the plant life of a region; it refers to the ground cover life forms, structure, spatial extent or any other specific botanical or geographic characteristics. Vegetation supports critical functions in the biosphere.

Species are not uniformly distributed over the earth. Diversity varies greatly from place to place. Different environmental factors influence the distribution of species. On a local scale on the land, the kinds of species change with soils and with changes in the topographic characteristics of slope, aspect (the direction the slope faces), elevation and relation to drainage basin (Botkin and Keller, 1995).

The analysis of species–environment relationship has always been a central issue in ecology (Antoine and Niklaus, 2000). For over a century, ecologists have attempted to determine the factors that control plant species distribution and variation in vegetation composition (Glenn *et al.*, 2002). In a similar studies plant communities were sampled in the lower reaches of the Tarim River, Xinjiang. The results showed that there are 23 species belonging to 21 genera in 11 families, most of which have low occurrence frequency in quadrats. Quantitative classification (TWINSPAN) and ordination (CCA) methods were used to study the distribution patterns of 23 plant species in 19 sites in this valley. TWINSPAN results showed that the plant communities in the middle reaches of the Tarim River could be divided into 3 groups and the sampling sites could be divided into 7 types in 3 groups (Zhang *et al.*, 2006). Classification of vegetation Farasan Islands using TWIN SPAN technique resulted in recognition of seven community types associated with seven different habitat types. These communities were dominated or co-dominated by 13

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: drsaeed@fjwu.edu.pk

perennial species; 87 associate species were recorded in the study area with chamaephytes dominating the life-form spectrum. Canonical Correspondence analysis indicated that organic carbon, soil moisture, silt, electrical conductivity and calcium carbonate were the major edaphic gradient controlling the distribution of plant communities on Farasan Islands (El-Demerdash, 1996).

Nullah Kurang is a stream of polluted water passing through Khanna Dak, Islamabad. It was contaminated by chemicals and heavy metals. Waste water from BaniGala, Bhara Kahu, Malpur and Noorpur Shahan Flows into Rawal Lake. Rawal Lake empties into Nullah Korang. From there the streams continue its way and flows along the left side of Islamabad Highway. The objective of present study was to classify the vegetation along the sides of Nullah Korang, Islamabad.

2. Material and method

The vegetation sampling was conducted from March 2008 to June 2008. The site was visited several times during this period. Unidentified plants in the field were collected and identified. Nomenclature of plants follows that of ‘‘Flora of Pakistan’’ (Stewart, 1972). Based on the usual observations of vegetation structure, which comprises mostly of herbs and grasses the quadrat size of 1m x 1m was selected. The accessible drain is 1.5 km long. Samples were taken from both sides of drain. A total of 20 quadrats were taken for herbs and grasses. Sample no. 1-10 belongs to Site A (Left side of Nullah Korang) and Sample no. 11-20 belongs to Site B (Right side of Nullah Korang). Cover was estimated as a percentage (Kent and Coker, 1992). Vegetation was analyzed using classification and ordination methods such as the Two-Way Indicator SPecies Analysis (TWINSPAN) and Deterended Correspondence Analysis (DCA).

3. Results

The vegetation at site A was dominated by *Cynodon dactylon*, *Carthamus oxyacantha*, *Zizypus jujuba*, *Ricinus communis*, *Achyranthes aspera*, *Poa aratica*, *Parthenium hysterophorus*, *Euphorbia helioscopia*, and *Capsella bursa-pastoris*. The diagnostic species of site B were *Euphorbia helioscopia*, *Rumex nepalensis*, *Parthenium hysterophorus*, *Achyranthes aspera*, *Cynodon dactylon*, *Artemisia scoparia* and *Carthamus oxyacantha*. Due to lack of statistical analysis, understanding the structure of plant species is associated with considerable mistakes, therefore, vegetation of the study area was classified using DCA analysis. All the default settings of the computer program PC-ORD for windows version 5 were used for DCA. These results clearly indicated that vegetation of whole study area into two major communities, which were further divided into sub-communities. Each community was named after the leading dominant species. Each community differs from the others in its environmental attributes.

Communities identified by DCA along site A.

At site A, following major plant species groups were identified figure 1.

1. *Carthamus oxyacantha*, *Achyranthes aspera*, *Broussonetia papyrifera*.
2. *Parthenium hysterophorus*, *Artemisia scoparia*, *Plantago major* *Cynodon dactylon*, *Rumex nepalensis*, *Capsella bursa-pastoris*.
3. *Poa aratica*, *Taraxacum officinale*, *Phalaris minor* community.

3.1. *Carthamus oxyacantha*, *Achyranthes aspera*, *Broussonetia papyrifera*.

The species present in this group includes *Carthamus oxyacantha*, *Broussonetia papyrifera* and *Achyranthes aspera*. Diagnostic species of this group was *Carthamus oxyacantha*, which had a cover value of 25%. *Achyranthes aspera* was the co-dominant species, having a cover value of 16%. Both of these species are herbs. *Broussonetia papyrifera* was the only tree species in this group and was the least occurring species of the group.

3.2. *Parthenium hysterophorus*, *Artemisia scoparia*, *Plantago major*.

The species present in this group were *Parthenium hysterophorus*, *Artemisia scoparia* and *Plantago major*. *Parthenium hysterophorus* of family Asteraceae is the dominant species in this group, with a cover value of 11%. *Artemisia scoparia*, with a cover value of 8% was the co-dominant species. The least occurring species in this group was *Plantago major*, which had a cover value of only 4%. Destructive human activities result in low species count at this side.

3.3. *Cynodon dactylon*, *Rumex nepalensis*, *Capsella bursa-pastoris*.

The diagnostic species of the group was *Cynodon dactylon* of family Poaceae with the cover value of 19.7 %. *Cynodon dactylon* occurs on almost all soil types. It was common in disturbed areas such as gardens, roadsides, overgrazed, trampled areas, uncultivated lands, localities with high levels of nitrogen, and is often found in moist sites

along rivers (Martin et al., 1951). *Capsella bursa-pastoris* was co-dominant species in the group. It had a cover value of 11%. *Rumex nepalensis*, had a cover value of 8% is least occurring species of the group.

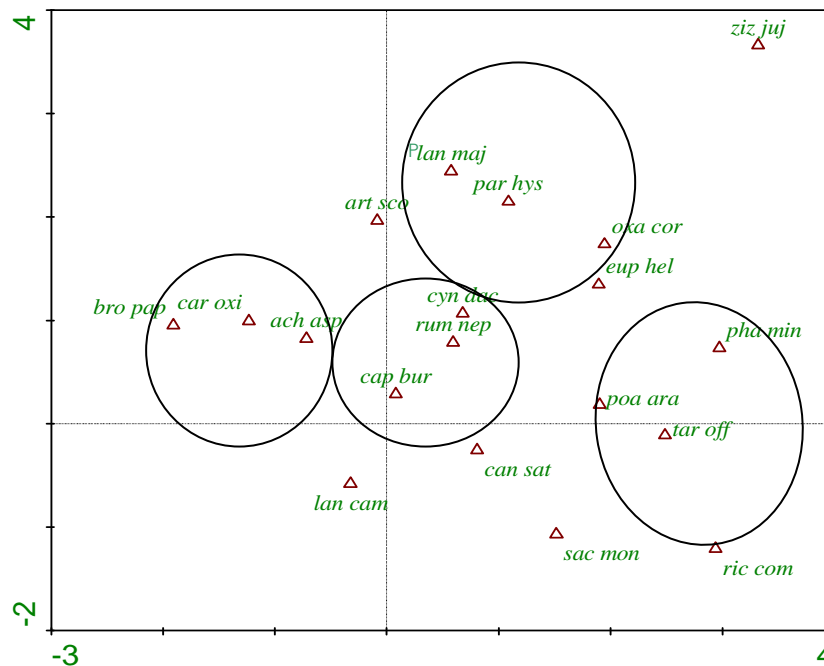

Figure 1. Scattered diagram showing grouping of species at site A

3.4. *Poa aratica*, *Taraxacum officinale*, *Phalaris minor*.

Poa aratica, with a cover value of 13% was the dominant species of this group. The co-dominant species of this group was *Taraxacum officinale*, with a cover value of 6%. *Phalaris minor* was the least occurring species of this group. It had a cover value of only 4%. At the site A only four groups, each comprising of three species were identified by DCA. There are very few species found in these groups. Low species count was due human anthropogenic activities at this site. Land had been cleared for agricultural purposes at this side. These practices resulted in destruction of natured flora at this site.

Communities identified by DCA along site B.

At site B, following major plant species groups were identified figure 2.

- *Achyranthes aspera*, *Anagallis arvensis* community.
- *Euphorbia helioscopia*, *Cannabis sativa* community.
- *Rumex nepalensis*, *Lantana camara* community.
- *Cynodon dactylon*, *Lantana camara* community.

3.5 *Achyranthes aspera*, *Anagallis arvensis* community

The species present in this community were *Achyranthes aspera*, *Anagallis arvensis* and *Polygonum plebejum*. The community was named after dominant species. The dominant species of the group was *Achyranthes aspera*, with a cover value of 18%. *Anagallis arvensis* had a cover value of 8% and was the co-dominant species. *Polygonum plebejum*, with a 6% cover value was the least occurring species.

3.6. *Euphorbia helioscopia*, *Cannabis sativa* community

This community was dominated by *Euphorbia helioscopia*, with a cover value of 16%. *Cannabis sativa*, with a cover value of 8% was the co-dominant species of the community. The other species recorded in the groups were *Zizypus jujuba*, 4% and *Hytopogon contlathus*.

3.7. *Rumex nepalensis*, *Lantana camara* community

This community was characterized by three species. *Rumex nepalensis* had the largest cover value, 11%, so it was the dominant species of community. The other species of the group were *Capsella bursa-pastoris* (9%) and *Lantana camara*, with a cover value of 6% was the least occurring species of the group.

3.8. *Cynodon dactylon*, *Lantana camara* community

Cynodon dactylon of family Poaceae, the most dominant species of the group. It has a cover value of 27%. *Plantago major* was the co-dominant species of the group. It had a cover value of 6%. The other species of the group were *Chenopodium alba*, *Dalbergia sissoo*, *Ricinus communis* and *Saccharum munja*.

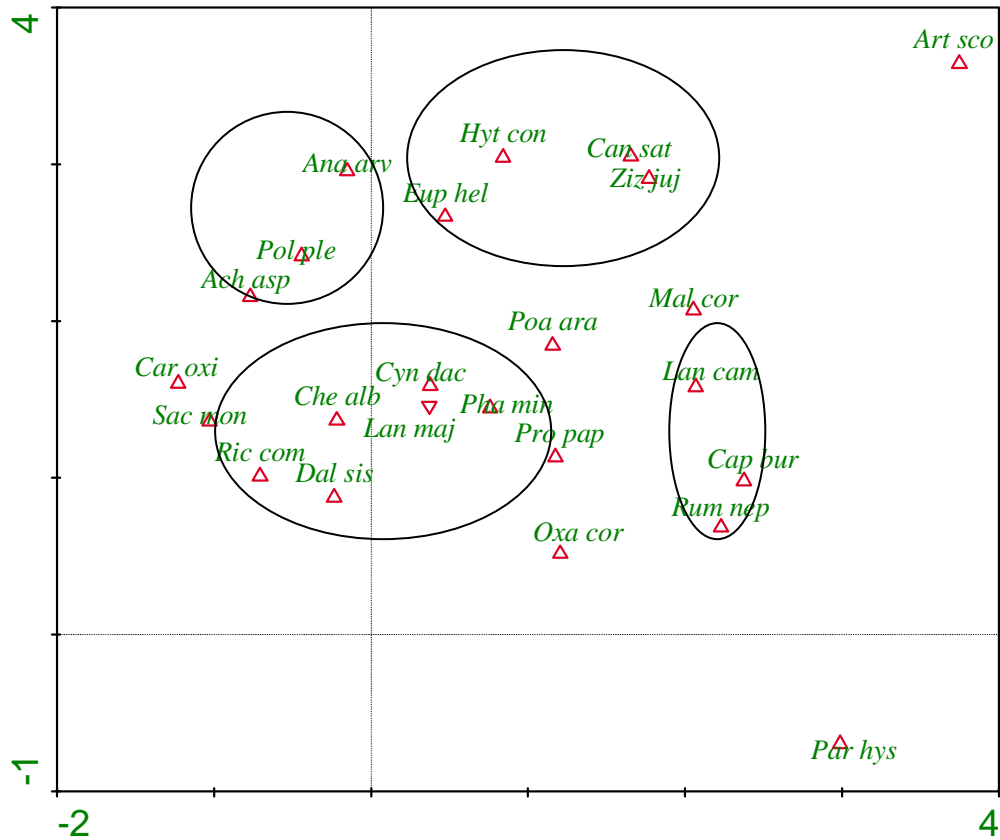

Figure 2. A Scattered diagram showing grouping of species at site B

4. Conclusions and Discussion

In the present study, an overall low species count was observed due to urbanization effects and human anthropogenic activities in the study area. Although 20 quadrats were recorded at both sides of Nullah Korang (A and B), but less number of species indicate that plant diversity is on decline, reflecting an important indicators of quality of life (Knops *et al.*, 1999). Prediction of distribution of species requires good survey data as well as knowledge of environmental factors (Le Duc *et al.*, 1992), therefore, vegetation along Nullah Korang not only showed few dominant species comprising the associations and distinct communities, but our results also showed some trends of habitat fragmentation. Our effort in this study was to include all plants, the habitats in which they are found, their interactions with each other and with other organisms. This has enabled us to highlight important trends of vegetation composition as species composition is strongly influenced with their surroundings and the genetic differences between them (Knops *et al.*, 1999). Species are not uniformly distributed over the earth. Diversity varies greatly from place to place (Botkin and Keller, 1995). As a whole our study is based on the results of field quadrats observation where only 25 species were recorded. Usually this norm is followed in similar type of studies where vegetation in the field is analyzed directly from quadrat method and then synthetic information was derived through raw data by arranging the quadrats in proper order (Cilliers and Bredenkamp, 1999). At site A, *Cynodon dactylon* with a cover value of 38% was the most dominant species. *Carthamus oxiacantha* was the co-dominant species at this site. It had a cover value of 25%. At site B, *Cynodon dactylon* was the most dominant species. The persistent dominance of *Cynodon dactylon* on both the sites can be explained on the basis plant habit as this grass species tend to be herbaceous and requires relatively more soil moisture to grow. As this study was conducted along Nullah Korang therefore, availability of soil moisture was adequate and no limitation factor of that kind has existed in the study area and hence naturally favoured the colonization of this grass species persistently in site A and B. Due to this reason probably it constituted a cover value of 28%. On the other hand *Euphorbia helioscopia* having a cover value of 16% was the co-dominant species. A major factor in the appearance of these two species as dominant one and co-dominant may seem to be the similarity of habit and life form as both were herbaceous. In addition to that, grouping of plant species as revealed in DCA biplots further strongly

support this evidence that plant sharing the same ecological requirements have been found in close vicinity. Wilson et al. (1998) gave a similar illustration that small scale vegetation dynamics evolve where common characteristics among plants led them to grow in close vicinity. The study though based on small scale but it seems to be influenced by several characteristics and this has been reported that regional scale vegetation dynamics is generally influenced by several characteristics of biotic and abiotic origin (Noe and Zedler, 2001). In a similar study carried out by Ahmad et al (2009) and Lu *et al.* (2006) multivariate techniques was used to classify vegetation and discover a correlation with environmental variables.

The Nullah Korang has a continuous water flow maintained throughout the year. However, in rainy season, particularly in monsoon, the amount of water overflows at certain spot thus making the adjacent soil under water. This makes an interesting condition to cause variations among new colonizing annual species. The communities grouped in TWINSpan revealed this fact as most of the annual species were naturally grouped. Such trends are highlighted in other studies as well (Wilson et al., 1998) and temporal variation in vegetation composition can be explained better on such trend (Le Duc et al., 1992). Ahmad (2007) classifies the wild medicinal flora of (M-2) Pakistan on the basis of their medicinal importance. In conclusion, it seems that present conditions will remain sustainable provided no outside disturbance influence the vegetation to change. Furthermore, the environmental conditions of areas along Nullah Korang will remain supportive and favour the dominance of currently growing plant species so long as any exotic intruder successfully colonize the area and outperform other species in competition.

References

- Ahmad, S.S. 2007. Medicinal wild plant knowledge from Lahore-Islamabad motorway, (M-2). *Pakistan Journal of Botany*. 39/2. 355-377.
- Ahmad, S.S., Fazal, S., Waleem, E.E., and Khan, Z.I. 2009. Evaluation of ecological aspects of roadside vegetation around Havelian city using multivariate techniques. *Pakistan Journal of Botany*. 41/1.
- Antoine, G., and Niklaus, E. Z. 2000. Predictive habitat distribution models in ecology. *Ecological Modelling*. 135. 147–186.
- Bayliss, T.S., and Owens, S. 1990. *Britain's Changing Environment : From the Air*. Cambridge University, Cambridge.
- Botkin, D., and Keller, E. 1995. *Environmental Sciences*, McGraw hills, New York, U.S.A.
- Cillers, S.S., and Bredenkamp, G.J. 1999. Analysis of the spontaneous vegetation of intensively managed urban open spaces in the Potchefstroom Municipal Area, North West Province, South Africa. *South African Journal of Botany*. 65. 59–68.
- El-Demerdash, M. A. 1996. The Vegetation of the Farasān Islands, Red Sea, Saudi Arabia. *Journal of Vegetation Science*. 7/1. 81-88.
- Glenn, M., Robert, E., Brain, H., David, R.F., Jonathan, H. and Dana, M., 2002. Vegetation variation across Cape Cod, Massachusetts: environmental and historical determinants, *Journal of Biogeography*. Vol. 29. pp. 1439-1454.
- Knops, J. M. H., Tilman, D., and Haddad N. M. 1999. Effects of plant species richness on invasion dynamics, disease outbreaks, insect abundances and diversity. *Ecol. Lett* 2:286–293.
- Kent, M., and Coker, P. 1992. *Vegetation description and analysis*, 1st ed. Belhaven Press, London.
- Le Duc, M.G., Hill, M.O., and Sparks, T.H. 1992. A method for predicting the probability of species occurrence using data from systematic surveys, *Watsonia*. 19. 97–105.
- Lu, T., Ma, K., Zhang, W. J., and Fu, B. J. 2006. Differential responses of shrubs and herbs present at the Upper Minjiang River basin (Tibetan Plateau) to several soil variables. *Journal of Arid Environments*. 67/3. 373-390.
- Martin, A. C., Zim, H. S., and Nelson, A. L. 1951. *American wildlife and plants: A guide to wildlife food habits*. Dover Publications, New York.
- Noe, G.B., and Zedler, J.B. 2001. Spatio-temporal variation of salt marsh seedling establishment in relation to the abiotic and biotic environment. *Journal of Vegetation Science*. 12/1. 61–74.
- Stewart, R. R. 1972. An annotated catalogue of the vascular plants of West Pakistan and Kashmir. *Flora of Pakistan Agricultural Research Council*. Islamabad.
- Wilson, J.B., Gitay, H., Steel, J.B. and King, W.M. 1998. Relative abundance distributions in plant communities: effects of species richness and of spatial scale. *Journal of Vegetation Science*. 9. 213–220.
- Zhang, J., W. Ru., and Li, B. 2006. Relationships between vegetation and climate on the loess plateau in China. *Folia Geobotanica*. 41/2. 151-163.

(Received for publication 07 June 2009; The date of publication 01 August 2010)

***Myriophyllum spicatum* (Spiked water-milfoil) as a biomonitor of heavy metal pollution in Porsuk Stream/Turkey**

Ersin YÜCEL ^{*1}, Erhan EDİRNELİOĞLU ¹, Semra SOYDAM ², Sezgin ÇELİK ³, Güler ÇOLAK ⁴

¹ Anadolu University, Science Faculty, Department of Biology, Eskişehir, Turkey

² Niğde University, Arts and Sciences Faculty, Department of Biology, Niğde, Turkey

³ Kırıkkale University, School of Vocational, Depart. of Technical Programs, Kırıkkale, Turkey

⁴ Eskişehir Osmangazi University, Arts and Sciences Faculty, Eskişehir, Turkey

Abstract

In this study, heavy metal (Fe^{+2} , Cd^{+2} , Ni^{+2} , Pb^{+2} and Zn^{+2}) pollution in Porsuk Stream was aimed to biomonitored by *Myriophyllum spicatum* (Spiked water-milfoil, Eurasian water milfoil) which is hydrophilic macrophyte. Furthermore, usability of Spiked water-milfoil as absorbent was investigated for clean up the heavy metal polluted area. Toward determined aims; total eighth sampling area were determined from Porsuk Stream origin to Eskişehir city line and investigation was concentrated on these areas. In this study, we determined that ordinarily 20.4-209.7, 20.5-740 and 40.5-988.5 ppm iron (Fe^{+2}); 0.5- 7, 0.5-2 and 0.5-3 ppm cadmium (Cd^{+2}); 85-1006, 27-204.5 and 28.5-312.5 ppm nickel (Ni^{+2}); 16-404 ppm, 13-302,5 and 1-235 ppm lead (Pb^{+2}) and also 18-589, 60-235.5 and 110-465.5 ppm zinc (Zn^{+2}) in base mud, stem and leaves. When all data considered, heavy metal pollution above permitted rates was observed in Porsuk stream. We determined that, Spiked water-milfoil absorb heavy metals and can use for clean up polluted water.

Key words: *Myriophyllum spicatum*, Biomonitor, Heavy Metal, Water Pollution, Porsuk Stream

----- * -----

Porsuk çayında ağır metal kirlilik düzeylerinin *Myriophyllum spicatum* (Başaklı Sucivanperçemi) bitkisi ile biyomonitörlenmesi

Özet

Bu çalışmada, Porsuk Çayındaki ağır metal (Fe^{+2} , Cd^{+2} , Ni^{+2} , Pb^{+2} ve Zn^{+2}) kirliliği, sucul bir makrofit olan *Myriophyllum spicatum* (Başaklı sucivanperçemi, Avrasya sucivanperçemi) bitkisi ile biyomonitörlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, ortamdaki ağır metal kirliliğinin temizlenmesinde Başaklı sucivanperçemi'nin absorbant olarak kullanılabilirliği araştırılmıştır. Belirlenen amaçlar doğrultusunda; Porsuk Çayı'nın kaynağından, Eskişehir ili çıkışına kadar toplam sekiz örnekleme noktası belirlenmiş ve çalışmalar bu noktalarda yoğunlaşmıştır. Dip çamuru örneklerinde demir (Fe^{+2}) 20,4-209,7 ppm, bitkinin gövde örneklerinde 20,5-740 ppm ve yaprak örneklerinde 40,5-988,5 ppm arasında; kadmiyum (Cd^{+2}) dip çamurunda; 0,5-7 ppm, bitkinin gövde örneklerinde 0,5-2 ppm ve yaprak örneklerinde 0,5-3 ppm arasında; nikel (Ni^{+2}) dip çamurunda 85-1006 ppm, bitkinin gövde örneklerinde 27-204,5 ppm ve yaprak örneklerinde 28,5-312,5 ppm arasında; kurşun (Pb^{+2}) dip çamurunda 16-404 ppm, bitkinin gövde örneklerinde 13-302,5 ppm ve yaprak örneklerinde 1-235 ppm arasında; çinko (Zn^{+2}) dip çamurunda 18-589 ppm, bitkinin gövde örneklerinde 60-235,5 ppm ve yaprak örneklerinde 110-465,5 ppm arasında olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar topluca değerlendirildiğinde, Porsuk çayında izin verilebilir sınır değerlerin üzerinde bir ağır metal kirliliğinin olduğu görülmektedir. Ayrıca Başaklı sucivanperçemi bitkisinin ağır metalleri absorbe ettiği ve kirli su ortamlarının temizlenmesinde kullanılabilecek nitelikte olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Myriophyllum spicatum*, Biyomonitor, Ağır Metal, Su Kirliliği, Porsuk Çayı

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: bitkilerim@gmail.com

1. Giriş

Hızlı kentleşme, sanayi atıklarının kimyasal olarak arıtılmadan su sistemlerine verilmesi, tarım alanlarında yaygın ve aşırı miktarda pestisit kullanımı su kaynaklarının kirlenmesine neden olmuştur. Bu durum öncelikle tatlı su ekosistemlerinin ve dolaylı olarak da kirlenmiş suyu kullanan tarım alanları başta olmak üzere diğer ekosistemlerin bozulması sonucunu gündeme getirmiştir. Yıllar boyunca birçok ülkede olduğu gibi ülkemizin çevresel politikaları da bu problemlere kalıcı çözümler üretmeyi başaramamıştır (Kılıç vd., 2009).

Porsuk Çayı, Murat Dağı'nın eteklerinden çıkarak öncelikle Kütahya ve sonrasında da Eskişehir ilini geçerek Sakarya Nehrine ulaşmaktadır. Porsuk Çayı Sakarya Nehrine dökülünceye kadar birçok yerleşim yeri, sanayi ve tarım alanlarından geçmektedir. Evsel ve sanayi atıkları, tarım alanlarındaki uygulamaları ve yağmur suları ile diğer kirletici unsurların Porsuk Çayına ulaşması neticesinde su kalitesi giderek bozulmaktadır. Bu çayın suları tarım alanlarında sulama amacıyla, artırılarak şehir ve sanayide su ihtiyacını karşılamada kullanılmaktadır.

Su ekosistemlerinde özellikle de tatlı su kaynaklarında, ağır metal miktarlarının yüksek olması gerek sucul organizmaların gerekse de insanların hayatlarını olumsuz yönde etkileyerek potansiyel bir tehlike oluşturmaktadır. Endüstriyel veya kentsel atık suları ile kirlenmiş akarsu ve göllerin tarımsal amaçla kullanılması sonucunda, topraklarda önemli düzeyde iz element ve ağır metal birikimi olduğu bilinmektedir. Canlı sisteme giren ağır metaller, besin zinciri ile bir organizmadan diğerine taşınarak canlı sistemlerde yüksek konsantrasyonlara ulaşmakta ve zararlarını yıllarca sürdürebilmektedir. Ağır metallerden kaynaklı kirlilik araştırmaları son dönemde birçok araştırmacıya konu oluşturmıştır (Yücel vd., 2008; Çavuşoğlu vd., 2009).

Karasal sistemlerde ağır metal kirlilik düzeylerinin belirlenmesinde çeşitli bitkiler kullanılmaktadır (Bereket ve Yücel, 1990; Öztürk vd., 1994; Yücel, 1996; Öztürk vd., 2005; Gücel vd., 2009; Çelik vd., 2010). Benzer şekilde sucul bitkiler su kalitesinin artırılması ve suda ağır metaller ile diğer kirleticilerin araştırılmasında monitör olarak kullanılmaktadırlar. Su içinde yaşayan makrofitlerin göllerdeki su kalitesi ve biyolojik yapı üzerinde büyük etkileri bulunmaktadır (Carpenter ve Lodge, 1986). Bazı sucul bitki türleri ağır metalleri bünyelerinde biriktirerek toplayabilmektedirler. Bu özelliklerinden dolayı sucul bitkilerin, ağır metallerin atık sularından uzaklaştırılmasında bir yöntem olarak kullanılmaktadır (Lacher and Smith, 2002, Kuyucak ve Volesky, 1989). Biyolojik metodlar, sulu solüsyonlardan ağır metallerin kurtarılması ve uzaklaştırılmasında ucuz ve en etkin uygulamalardan biridir (Hashim ve Chu, 2003; Yan ve Viraraghavan, 2003; Sawidis ve ark., 1995). Yapılan bu çalışmalar sucul bitkiler kullanılarak sediment ve sularındaki ağır metal kirliliğinin temizlenebileceğini göstermesi bakımından önemlidir.

Başaklı sucivanperçemi (*Myriophyllum spicatum*), Avrupa, Asya ve Kuzey Afrika'da yayılış gösteren, tamamı su içinde olan, genellikle 0,5-4,57 m derinliğindeki sığ sularda yaşayan yerli bir bitkidir. Su içinde çok dallı bir yapıya sahip olup, 90 cm ile 3 m derinliğine kadar uzayabilmektedir (Aiken et al., 1979). Bitki bu özelliğinden dolayı birçok bitki ve balık türünün yaşaması için uygun bir ortam hazırlar. Başaklı sucivanperçemi; sucul, çok yıllık, su içerisinde serbest yüzebilen veya rizumlu otsu bir bitkidir. Yapraklar bir halkada 4 adet ve yaklaşık olarak 1,5-2,7 cm uzunluğunda ve çoğunlukla internodyumlardan daha kısadırlar. Brakteler basit, çiçeklerden kısa ve 5 adet, erkek çiçekteki petaller 2-2,5 mm kırmızımsı renktedir. Meyva fındıksı ve 4 karpellidir (Seçmen ve Leblebici, 1997). Bu bitki ülkemizde Tekirdağ'dan Mardin'e kadar; genelde göller, sulama kanalları ve yavaş akan derelerde yetişmektedir.

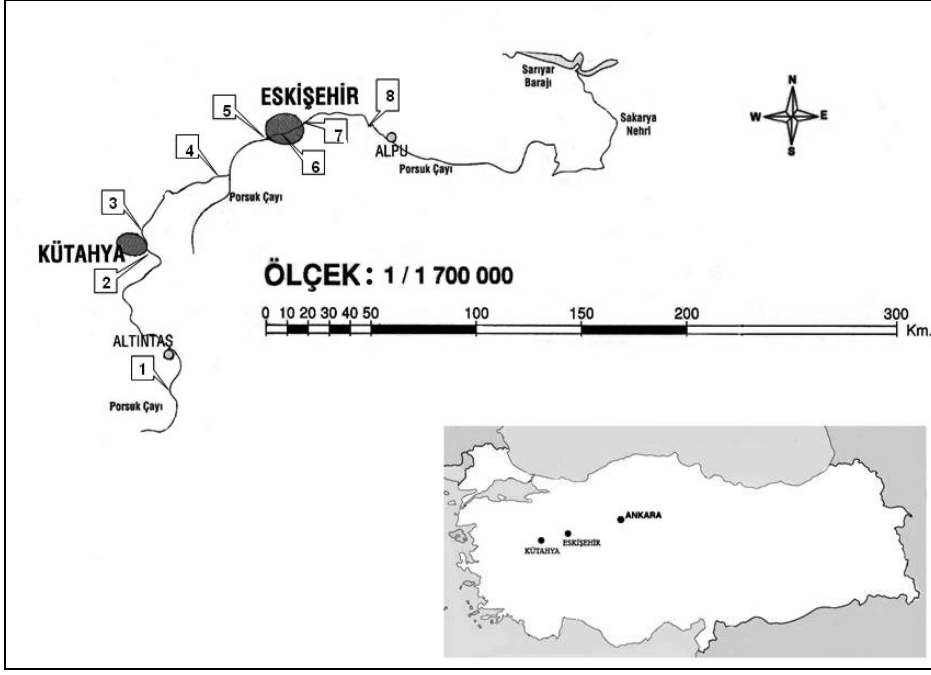
Porsuk çayında kirlilik düzeylerinin belirlenmesine yönelik bazı hayvan ve bitki türlerinin kullanılabilirliğine ilişkin çalışmalar bulunmaktadır (Saleh and Zeytinoglu, 2001; Yücel vd., 1995). Ancak Porsuk Çayında ağır metal kirliliğinin biyomonitörlenmesinde Başaklı sucivanperçemi'nin kullanıldığına ilişkin bir çalışma bulunmamaktadır.

Bu çalışmada, Porsuk Çayındaki ağır metal (Fe^{+2} , Cd^{+2} , Ni^{+2} , Pb^{+2} ve Zn^{+2}) kirliliğini belirlemede, sucul bir makrofit olan Başaklı sucivanperçemi bitkisinin biyoindikatör olarak kullanılması amaçlanmıştır. Ayrıca ortamdaki ağır metal kirliliğinin temizlenmesinde Başaklı sucivanperçemi'nin absorbant olarak kullanılabilirliği araştırılmıştır.

2. Materyal ve yöntem

Belirlenen amaçlar doğrultusunda; Porsuk Çayı araştırma alanı, Başaklı Sucivanperçeminin gövde ve yaprakları araştırma materyali olarak seçilmiştir. Porsuk Çayı boyunca kayda değer uzaklıklarda yaygın olarak yetişiyor olması, örneklerin kolay bulunabilir ve tekrarlanabilir olması, gerektiğinde gelişiminin hızlı ve yetiştirilmesinin kolay olması gibi nedenler, bu bitkisinin çalışma materyali olarak seçilmesinde etken olmuştur.

Araştırmada Porsuk Çayı'nın kaynağından, Eskişehir ili çıkışına kadar toplam sekiz örnekleme noktası belirlenmiş ve çalışmalar bu noktalarda yoğunlaşmıştır (Şekil 1). Örnekleme noktaları; Porsuk Çayı üzerinde Adaköy'den başlayarak, Kütahya girişi olarak Ağaçköy'den, Kütahya çıkışından, Porsuk Barajı girişinden, Eskişehir girişi olarak Orman Fidanlığından, Eskişehir merkez olarak Şeker Mahallesi ve Arıtma Tesislerine girmeden ve son olarak da Eskişehir çıkışı Alpu girişinden seçilmiştir (Tablo 1).

Şekil 1. Porsuk Çayı üzerinde seçilen örnekleme noktaları
Figure 1. Chosen sample areas on Porsuk River

Tablo 1. Porsuk Çayı üzerinde seçilen örnekleme noktaları ve bunların kaynağa uzaklıkları
Table 1. Chosen sample areas on Porsuk River and distances to origin

Örnekleme		Mesafe (km)	Kirlilik Kaynakları
No:	Yeri:		
1)	Adaköy, Murat Dağı etekleri	12	tarımsal (gübre, pestisit)
2)	Ağaçköy, Kütahya giriş	32	tarımsal, evsel
3)	Kütahya çıkış	58	tarımsal, evsel, sanayi
4)	Porsuk Barajı giriş	70	tarımsal (gübre, pestisit)
5)	Eskişehir girişi, Orman Fidanlığı	114	tarımsal, evsel
6)	Köprübaşı, Eskişehir	129	tarımsal, evsel
7)	Çevre yolu, Eskişehir	136	tarımsal, evsel, sanayi
8)	Alpu, Eskişehir çıkış	157	tarımsal, evsel, sanayi

Dip çamuru ve bitki örnekleri aynı noktalardan ve su içinden alınmıştır. Araziden getirilen dip çamuru örnekleri laboratuvarıda toz ve kimyasal etkilerden uzak bölgelerde hava kurusu haline getirilmiştir.

Düzenli büyüme gösteren sağlıklı bireylere ait çok genç yada çok yaşlı olmayan yaprak örnekleri toplanarak yıkanmıştır. Daha sonra kurumaları sağlanan örnekler ve 0.1 mm elekten elenerek analizlere hazır hale getirilmiştir.

Bitki gövde ve yaprak örnekleri ile dip çamuru örneklerinin kimyasal analizlerinde yaş yakma yöntemi kullanılmıştır (Halvin and Soltanpour, 1980). Ağır metal analizleri Perkin Elmer Optical Emission Spectrometer Optima 4300 DV cihazında yapılmıştır.

Dip çamuru ve bitki örneklerinin kimyasal analizlere hazırlanması ve yaş yakma işlemleri Anadolu Üniversitesi Fen fakültesi Biyoloji Bölümünün Bitki Ekolojisi Laboratuvarında, Optical Emission Spectrometer'deki okumalar ise Eskişehir Orman Toprakları ve Ekoloji Araştırma Enstitüsünde yapılmıştır.

Elde edilen sonuçlar değerlendirilmesinde "SPSS 10.0" istatistik paket programı ve Microsoft Excel 2003 programı kullanılmıştır.

3. Bulgular

Belirlenen amaçlar doğrultusunda Porsuk Çayı üzerinde seçilen sekiz örnekleme noktasından alınan; Başaklı sucivanperçemi bitkisinin gövdesi ve yaprakları ile dip çamuru örneklerinde ağır metal kirlilik düzeyleri belirlenerek aşağıda verilmiştir.

3.1. Demir (Fe^{+2}) kirliliği ilişkileri

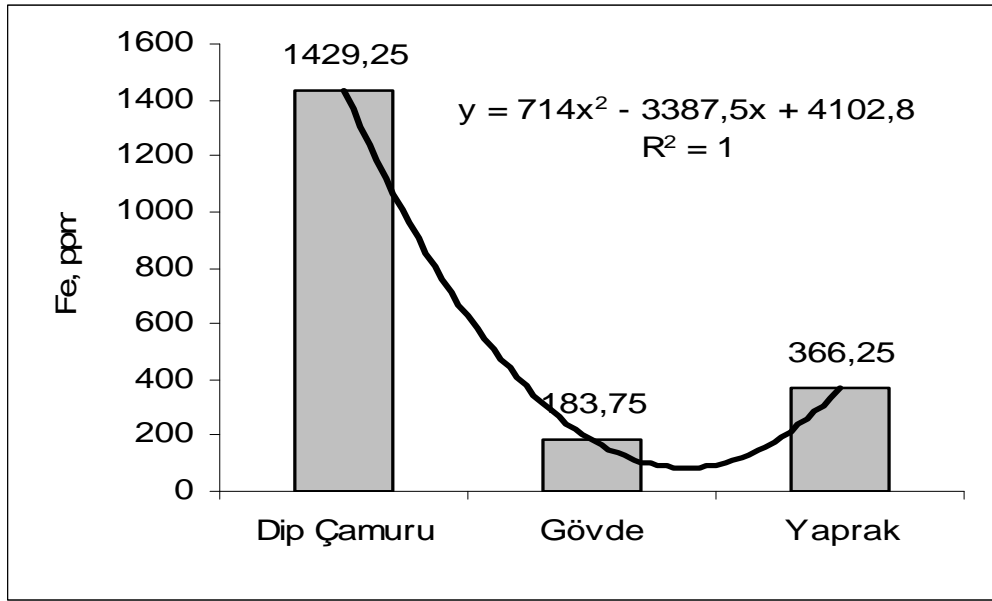
Örnekleme noktalarından alınan bitkinin gövde ve yaprakları ile dip çamuru örneklerinde saptanan demir (Fe^{+2}) miktarlarının birbirlerinden farklı olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak $p \leq 0,05$ düzeyinde anlamlı olduğu bulunmuştur (Tablo 2). Bitki yapraklarında bulunan demir miktarı ise, gövdede bulunan demir miktarından daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Başaklı sucivanperçemi'nin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda demir (Fe^{+2}) kirliliği ilişki düzeyleri
Table 2. Correlation degrees of iron (Fe^{+2}) pollution and Spiked water-milfoil's stem, leaves and base mud

	Eşleştirilmiş Farklar		T	df	Sig. (2-tailed)
	Ortalama	Std. Hata Ortalaması			
Dip çamuru-Gövde	1245,5	141,79	8,784	7	0*
Dip çamuru-Yaprak	1063	144,12	7,376	7	0*
Gövde-Yaprak	-182,5	48,19	-3,787	7	0,007*

* $p \leq 0,05$

Başaklı sucivanperçemi'nin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda bulunan demir miktarları arasında istatistiksel olarak; ikinci derece bir denklemle ifade edilebilen bir ilişki bulunmuştur (Şekil 2). Buna göre dip çamurundaki demir miktarının artışına bağlı olarak bitkide bulunan demir miktarı da artış göstermektedir. Bu sonuca göre ortamdaki demir kirliliği, bitki tarafından da önemli ölçüde temizlenmektedir.

Şekil 2. Başaklı sucivanperçemi'nin gövde ve yaprakları ile dip çamurunda demir (Fe^{+2}) kirliliği dağılımı ve ilişki modeli

Figure 2. Distribution of iron (Fe^{+2}) pollution in Spiked water-milfoil's stem, leaves and base mud and correlation model

Dip çamuru örneklerinde saptanan demir miktarları ile kaynaktan uzaklık arasında istatistiksel olarak pozitif yönlü $p \leq 0,05$ düzeyinde bir ilişki bulunmuştur (Tablo 3). Ancak gövde ile yaprak örneklerinde ölçülen demir değerleri ile kaynaktan uzaklık arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Porsuk barajı girişinde oldukça yüksek ölçülen demir kirlilik düzeyleri baraj çıkışında düşmüştür. Buna göre barajda demirin bir kısmı organizmalar bir kısmı da sedimentler tarafından tutulmaktadır.

Belirlenen 8 örnekleme noktasından alınan bitkinin gövdesi ile dip çamuru örneklerinde saptanan demir miktarları ile kaynaktan uzaklık arasında istatistiksel olarak pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur (Tablo 3). Ancak yaprak örneklerinde ölçülen demir değerleri ile kaynaktan uzaklık arasındaki ilişki anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 3. Dip çamuru, Başaklı sucivanperçemi'nin gövdesi ve yaprağında ölçülen demir (Fe^{+2}) değerleri ile kaynaktan uzaklık ilişkisi

Table 3. Correlation between distance of origin and measured iron (Fe^{+2}) pollution in Spiked water-milfoil's stem, leaves.

Mesafe (Km)	Materyal	Sabit D_0	Regresyon Katsayısı (D_1)	Kararlılık Katsayısı (R^2)	Standart Hata (St)
12-70	Dip çamuru	87,899	22,316	0,923*	220,678
70-152	Dip çamuru	-1853,682	25,986	0,851*	1038,554
12-70	Gövde	150,403	2,505	0,766*	47,572
70-152	Gövde	-1947,080	16,835	0,965**	307,163
12-70	Yaprak	219,134	-1,105	0,023	246,094
70-152	Yaprak	57,104	3,155	0,020	2081,132

* 0,05 düzeyinde anlamlı bir ilişki; ** 0,01 düzeyinde anlamlı bir ilişki

3.2. Kadmiyum (Cd^{+2}) kirliliği ilişkisi

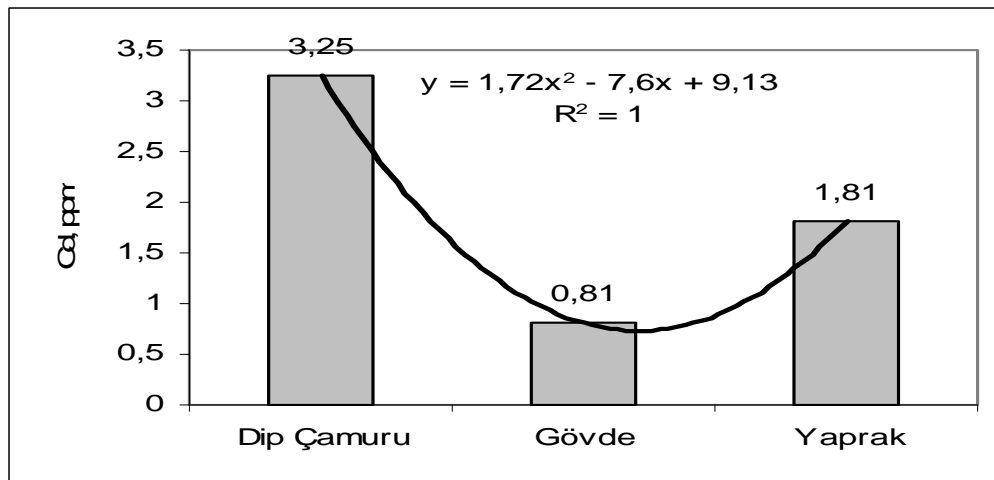
Elde edilen veriler topluca değerlendirildiğinde bitkinin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda bulunan kadmiyum (Cd^{+2}) konsantrasyonlarının birbirlerinden farklı olduğu ve bunun istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur (Tablo 4). Buna göre ortamdaki kadmiyum kirliliği dip çamurunda yoğunlaşırken, bitki tarafından da önemli ölçüde alındığı anlaşılmaktadır. Ancak yaprakta bulunan kadmiyum birikimi gövdede bulunan miktardan daha fazla olmakla birlikte aralarındaki ilişki istatistiksel bakımdan anlamlı bulunmamıştır. Buna göre kadmiyum bitkinin gövde ve yaprakları tarafından yaklaşık birbirine yakın oranlarda biriktirilmektedir.

Tablo 4. Başaklı sucivanperçemi'nin gövde ve yaprakları ile dip çamurunda kadmiyum (Cd^{+2}) kirliliği ilişki düzeyleri
Table 4. Correlation degrees of cadmium (Cd^{+2}) pollution and Spiked water-milfoil's stem, leaves and base mud

	Eşleştirilmiş	Farklar	t	df	Sig.
	Ortalama	Std. Hata Ortalaması			(2-tailed)
Dip çamuru-Gövde	2,44	0,59	4,108	7	0,005*
Dip çamuru-Yaprak	-180,5	32,04	-5,633	7	0,001*
Gövde-Yaprak	-1	0,66	-1,512	7	0,174

* $p \leq 0,05$

Tüm örnek alanlardan elde edilen veriler topluca değerlendirildiğinde bitkinin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda bulunan kadmiyum miktarları arasında, istatistiksel olarak; ikinci derece bir denklemle ifade edilebilen bir ilişki bulunmuştur (Şekil 3). Buna göre dip çamurundaki kadmiyum miktarına bağlı olarak, bitkide bulunan kadmiyum miktarı da artış göstermektedir.

Şekil 3. Başaklı sucivanperçemi'nin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda bulunan kadmiyum (Cd^{+2}) kirliliği dağılımı ve ilişki modeli

Figure 3. Distribution of cadmium (Cd^{+2}) pollution in Spiked water-milfoil's stem, leaves and base mud and correlation model

Örnekleme noktalarından toplanan dip çamuru, bitkinin gövde ve yaprak örneklerinde ölçülen kadmiyum değerleri ile kaynaktan uzaklık arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (Tablo 5).

Tablo 5. Dip çamuru, Başaklı sucivanperçemi'nin gövde ve yaprağında ölçülen kadmiyum (Cd^{+2}) değerleri ile kaynaktan uzaklık ilişkisi

Table 5. Correlation between distance of origin and measured cadmium (Cd^{+2}) pollution in Spiked water-milfoil's stem, leaves.

Mesafe (Km)	Materyal	Sabit D_0	Regresyon Katsayısı (D_1)	Kararlılık Katsayısı (R^2)	Standart Hata (St)
12-70	Dip çamuru	2,997	0,041	0,229	2,266
70-152	Dip çamuru	1,345	0,002	0,001	5,914
12-70	Gövde	1,157	-0,001	0,001	0,988
70-152	Gövde	-0,984	0,012	0,736	0,685
12-70	Yaprak	1,672	-0,010	0,046	1,532
70-152	Yaprak	2,873	-0,013	0,035	6,555

* 0,05 düzeyinde anlamlı bir ilişki; ** 0,01 düzeyinde anlamlı bir ilişki

3.3. Nikel (Ni^{+2}) kirliliği ilişkisi

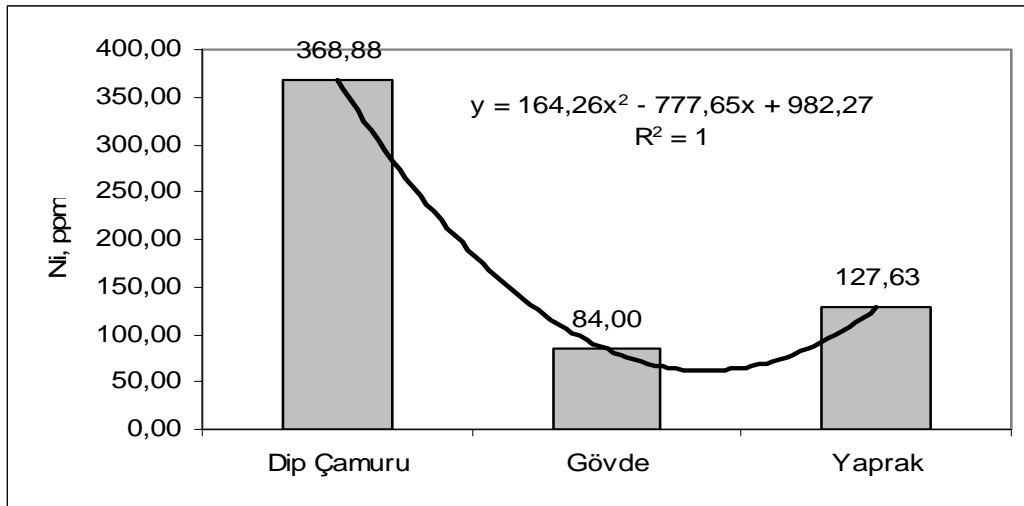
Bitkinin gövde ve yaprakları ile Porsuk Çayının dip çamurunda saptanan nikel miktarlarının birbirlerinden farklı olduğu ve bunun istatistiksel olarak $p \leq 0,05$ düzeyinde anlamlı olduğu bulunmuştur (Tablo 6). Ortamdaki nikel kirliliği dip çamurunda daha fazla olup, bitki tarafından önemli ölçüde absorbe edildiği görülmektedir. Ayrıca bitki yapraklarında tutulan nikel miktarının gövdede tutulan miktardan daha fazla olduğu ve bunun istatistiksel bakımdan önemli olduğu bulunmuştur.

Tablo 6. Başaklı sucivanperçemi'nin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda nikel (Ni^{+2}) kirliliği ilişki düzeyleri

	Eşleştirilmiş Farklar		t	df	Sig. (2-tailed)
	Ortalama	Std. Hata Ortalaması			
Dip çamuru-Gövde	284,88	86,85	3,28	7	0,013*
Dip çamuru-Yaprak	241,25	93,17	2,589	7	0,036*
Gövde-Yaprak	-43,63	16,66	-2,618	7	0,035*

* $p \leq 0,05$

Başaklı Sucivanperçemi'nin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda belirlenen nikel miktarları arasında istatistiksel olarak; anlamlı, bir ilişki bulunmuştur (Şekil 4). Buna göre dip çamurundaki nikel miktarının artmasına bağlı olarak bitkide bulunan nikel miktarı da artış göstermektedir.

Şekil 4. Başaklı sucivanperçemi'nin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda bulunan nikel (Ni^{+2}) kirliliği dağılımı ve ilişki modeli

Figure 4. Distribution of nickel (Ni^{+2}) pollution in Spiked water-milfoil's stem, leaves and base mud and correlation model

Çalışma alanlarından toplanan bitkinin gövde örnekleri ile aynı örnekleme noktalarından alınan dip çamuru örneklerinde saptanan nikel miktarları ile kaynaktan uzaklık arasında istatistiksel olarak pozitif yönlü $p \leq 0,05$ düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Tablo 7). Ancak bitkinin yaprak örneklerinde ölçülen nikel değerleri ile kaynaktan uzaklık arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Tablo 7. Dip çamuru, Başaklı sucivanperçemi'nin gövde ve yaprağında ölçülen nikel (Ni^{+2}) değerleri ile kaynaktan uzaklık ilişkisi

Table 7. Correlation between distance of origin and measured nickel (Ni^{+2}) pollution in Spiked water-milfoil's stem, leaves.

Mesafe (Km)	Materyal	Sabit D_0	Regresyon Katsayısı (D_1)	Kararlılık Katsayısı (R^2)	Standart Hata (St)
12-70	Dip çamuru	15,824	5,016	0,932*	46,590
70-152	Dip çamuru	-1992,155	18,458	0,845*	694,526
12-70	Gövde	10,783	0,996	0,945*	8,254
70-152	Gövde	-459,192	4,277	0,935*	107,213
12-70	Yaprak	77,553	-0,109	0,003	69,020
70-152	Yaprak	82,634	0,741	0,020	493,505

* 0,05 düzeyinde anlamlı bir ilişki

3.4. Kurşun (Pb^{+2}) kirliliği ilişkisi

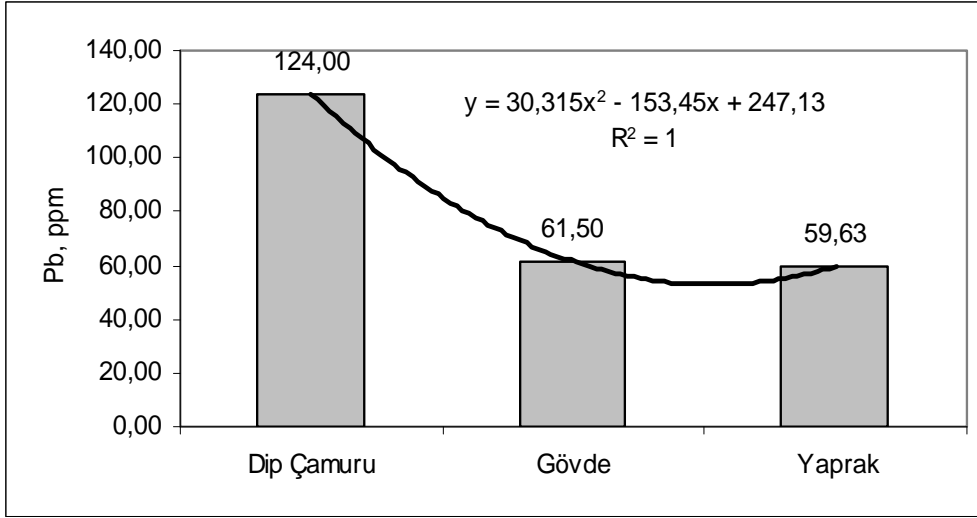
Bitkinin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda bulunan; kurşun (Pb^{+2}) kirliliği dip çamurunda yoğunlaşırken, bitki gövde ve yaprakları tarafından da belli ölçüde alındığı görülmektedir. Ancak bitkinin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda bulunan kurşun birikimleri birbirlerinden farklı olmakla birlikte, aralarındaki bu fark istatistiksel bakımdan önemli bulunmamıştır (Tablo 8).

Tablo 8. Başaklı sucivanperçemi'nin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda kurşun (Pb^{+2}) kirliliği ilişki düzeyleri
Table 8. Correlation degrees of lead (Pb^{+2}) pollution and Spiked water-milfoil's stem, leaves and base mud

	Eşleştirilmiş Farklar		t	df	Sig. (2-tailed)
	Ortalama	Std. Hata Ortalaması			
Dip çamuru-Gövde	62,5	36,77	1,7	7	0,133
Dip çamuru-Yaprak	64,38	44,13	1,459	7	0,188
Gövde-Yaprak	1,88	10,8	0,174	7	0,867

* $p \leq 0,05$

Bitkinin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda saptanan kurşun miktarları arasında istatistiksel olarak; ikinci derece bir denklemle ifade edilebilen anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Şekil 5). Buna göre dip çamurundaki kurşun miktarının artmasına bağlı olarak bitkide bulunan kurşun miktarı da artış göstermektedir.

Şekil 5. Başaklı sucivanperçemi'nin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda kurşun (Pb^{+2}) kirliliği dağılımı ve ilişki modeli

Figure 5. Distribution of lead (Pb^{+2}) pollution in Spiked water-milfoil's stem, leaves and base mud and correlation model

Belirlenen örnekleme noktalarından toplanan bitkinin gövde ve yaprak örnekleri ile aynı örnekleme noktalarından alınan dip çamuru örneklerinde saptanan kurşun miktarları ile kaynaktan uzaklık arasında istatistiksel olarak pozitif yönlü $p \leq 0,05$ düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Tablo 9).

Tablo 9. Başaklı Sucivanperçemi'nin gövde, yaprak ve dip çamurunda ölçülen kurşun (Pb^{+2}) değerleri ile kaynaktan uzaklık ilişkisi

Table 9. Correlation between distance from origin and measured lead (Pb^{+2}) pollution in Spiked water-milfoil's stem, leaves.

Mesafe (Km)	Materyal	Sabit D_0	Regresyon Katsayısı (D_1)	Kararlılık Katsayısı (R^2)	Standart Hata (St)
12-70	Dip çamuru	-84,126	7,073	0,984**	31,128
70-152	Dip çamuru	-127,283	1,476	0,718*	88,135
12-70	Gövde	-91,510	5,643	0,908*	61,525
70-152	Gövde	-155,345	1,542	0,771*	80,217
12-70	Yaprak	-62,359	4,383	0,969*	26,829
70-152	Yaprak	-161,210	1,502	0,896*	48,676

* 0,05 düzeyinde anlamlı bir ilişki; ** 0,01 düzeyinde anlamlı bir ilişki

3.5. Çinko (Zn^{+2}) kirliliği ilişkisi

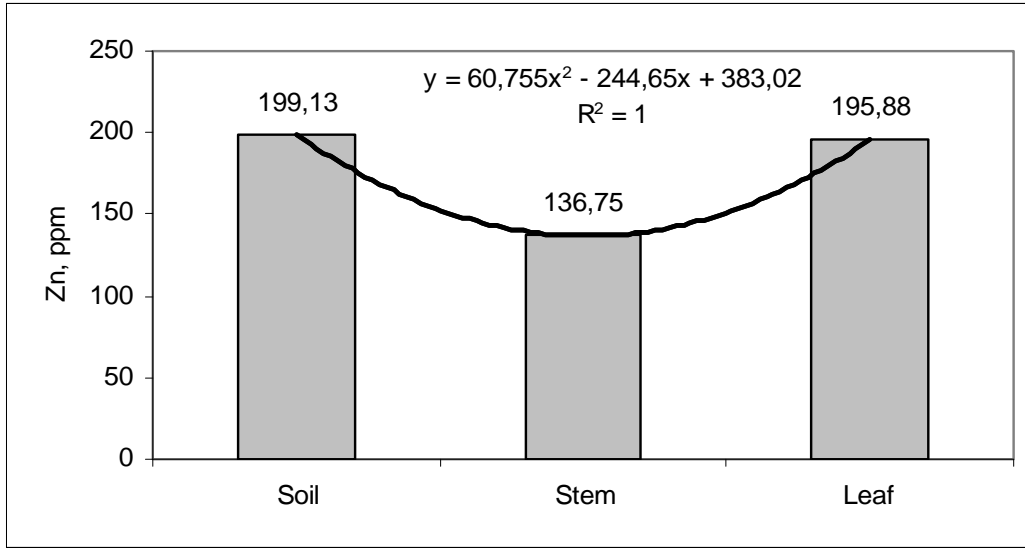
Çinko kirliliği dip çamurunda yoğunlaşırken, bitki gövde ve yaprakları tarafından da önemli ölçüde alınmaktadır. Özellikle yapraklarda bulunan çinko (Zn^{+2}) birikimi, dip çamurundaki miktara yakındır. Bitkinin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda bulunan Zn^{+2} birikimleri arasında az bir fark olmakla birlikte, aralarındaki fark istatistiksel bakımdan önemli bulunmamıştır (Tablo 10).

Tablo 10. Başaklı sucivanperçemi'nin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda çinko (Zn^{+2}) kirliliği ilişki düzeyleri
Table 10. Correlation degrees of zinc (Zn^{+2}) pollution and Spiked water-milfoil's stem, leaves and base mud

	Eşleştirilmiş Farklar		t	df	Sig. (2-tailed)
	Ortalama	Std. Hata Ortalaması			
Dip çamuru-Gövde	62,38	56,83	1,098	7	0,309
Dip çamuru-Yaprak	3,25	68,15	0,048	7	0,963
Gövde-Yaprak	-59,13	34,27	-1,725	7	0,128

* $p \leq 0,05$

Bitkinin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda bulunan Zn^{+2} miktarları arasında istatistiksel olarak; ikinci derece bir denklemle ifade edilebilen bir ilişki bulunmuştur (Şekil 6). Buna göre dip çamurundaki Zn^{+2} , bitki tarafından yoğun bir şekilde absorbe edilmektedir.

Şekil 6. Başaklı sucivanperçemi'nin gövdesi, yaprakları ve dip çamurunda çinko (Zn^{+2}) kirliliği dağılımı ve ilişki modeli

Figure 6. Distribution of zinc (Zn^{+2}) pollution in Spiked water-milfoil's stem, leaves and base mud and correlation model

Belirlenen örnekleme noktalarından toplanan Başaklı Sucivanperçemi'nin gövde ve yaprak örnekleri ile aynı örnekleme noktalarından alınan dip çamuru örneklerinde saptanan Zn^{+2} miktarları ile kaynaktan uzaklık arasında istatistiksel olarak pozitif yönlü $p \leq 0,05$ düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Tablo 11).

Tablo 11. Dip çamuru, Başaklı sucivanperçemi'nin gövde ve yaprakta ölçülen çinko (Zn^{+2}) değerleri ile kaynaktan uzaklık ilişkisi

Table 11. Correlation between distance from origin and measured zinc (Zn^{+2}) pollution in Spiked water-milfoil's stem, leaves.

Mesafe (Km)	Materyal	Sabit D_0	Regresyon Katsayısı (D_1)	Kararlılık Katsayısı (R^2)	Standart Hata (St)
12-70	Dip çamuru	-121,520	9,605	0,925*	94,187
70-152	Dip çamuru	-498,768	4,519	0,999**	15,381
12-70	Gövde	27,002	2,674	0,731*	55,643
70-152	Gövde	-274,964	2,844	0,899*	90,888
12-70	Yaprak	108,754	1,939	0,748*	38,638
70-152	Yaprak	-864,435	8,123	0,805*	381,007

* 0,05 düzeyinde anlamlı bir ilişki; ** 0,01 düzeyinde anlamlı bir ilişki

4. Tartışma ve sonuçlar

Porsuk Çayında ağır metal kirliliğinin saptanması amacıyla Başaklı Sucivanperçemi (*Myriophyllum spicatum*) gövde ve yaprakları biyomonitör olarak kullanılmıştır. Aynı noktalardan dip çamuru örnekleri de alınarak kimyasal analize tabi tutulmuştur. Ayrıca kaynaktan uzaklaştıkça elde edilen veriler ile mesafe arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı da araştırılmıştır.

Porsuk çayında kirli bölgelerden alınan *Rana ridibunda* kan örneklerinde mikronükleus oluşumunda bir artış olduğu ve bunun endüstriyel ve tarımsal kirlenmenin organizmalar üzerinde klastojenik etkiler gösterdiği, dolayısıyla bölgede yaşayan insan topluluğu üzerinde de benzer etkilerin olabileceği bildirilmektedir (Saleh and Zeytinoğlu, 2001).

Yapılan bir diğer çalışmada ise ağır metal kirliliğini saptamak amacı ile biyoindikatör olarak *Phragmites australis* ve *Sparganium erectum* yaprakları kullanılmış ve Porsuk çayında ağır metal (Cd, Zn, Cu, Pb) kirlilik düzeylerinin kabul edilebilir sınırların çok üzerinde olduğu bulunmuştur (Yücel vd., 1995).

Güney-Batı Polonya'da yapılan benzer bir çalışmalarda, *Potamogeton pectinatus* ve *Myriophyllum spicatum*'un ağır metal içeriği araştırılmış ve *M. spicatum*'da Cd⁺² miktarı 7.1-8.8 mg/kg, Ni⁺² miktarı 18-19 mg/kg, Pb⁺² miktarı 469-850 mg/kg ve Zn⁺² miktarı 313-315 mg/kg; *Potamogeton pectinatus*'da Cd⁺² miktarı 1.1-1.5 mg/kg, Ni⁺² miktarı 57-59 mg/kg, Pb⁺² miktarı 151-237 mg/kg ve Zn⁺² miktarı 246-272 mg/kg olarak bulunmuştur (Samecka-Cymerman ve Kempers, 2004). Bu çalışma sonuçları ile Polonya'da ölçülen değerler karşılaştırıldığında; Porsuk Çayında, bitkide bulunan Cd⁺² miktarının daha düşük, Ni⁺², Pb⁺² ve Zn⁺² miktarlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Sıvacı vd.(2004), *Myriophyllum spicatum* ve *M. triphyllum* türleri kullanılarak ağır metallere kadmiyumun ortamdaki uzaklaştırılmasını incelemiş ve bu türlerin ağır metallere uzaklaştırılmasına katkıda bulunabileceğini bildirmişlerdir. Yapılan bir diğer araştırma da ise; *Myriophyllum spicatum* bitkisinin maksimum adsorbsiyon kapasitesini; Cu⁺² için 10.37 mg/g, Zn⁺² için 15.59 mg/g ve Pb⁺² için 46.49 mg/g olarak tespit edilmiştir (Keskinkan vd., 2003).

Toprakta izin verilebilir sınır demir (Fe⁺²) değeri 50 mg/kg olarak; bitkide izin verilebilir demir sınır değerleri ise 50-150 mg/kg arasında olduğu bildirilmektedir (Fergusson, 1990; Baumbach, 1996; Boşgelmez vd., 2001; Romheld and Marschner, 1991).

Bu çalışmada; dip çamuru örneklerinde ölçülen demir değerleri; 20,4-2097 ppm arasında, Başaklı Sucivanperçemi gövde örneklerinde 20,5-740 ppm ve yaprak örneklerinde 40,5-988,5 ppm arasında tespit edilmiştir. Elde edilen veriler izin verilen sınır değerler ile karşılaştırıldığında, Porsuk çayında, bitkide izin verilen sınır değerler üzerinde ve yoğun bir demir kirliliği olduğu görülmektedir. Kaynaktan uzaklaştıkça dip çamuru ve bitkinin gövde örneklerinde ölçülen demir değerlerinde artış olduğu, elde edilen veriler ile mesafe arasında istatistiksel olarak p<0,05 düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir. Başaklı Sucivanperçemi yaprak örneklerinde ölçülen demir değerleri ile kaynaktan uzaklık arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Toprakta izin verilebilir sınır kadmiyum (Cd⁺²) değerleri 1-3 mg/kg arasında olmaktadır (Anonim, 1986; Fergusson, 1990; Baumbach, 1996; Boşgelmez et al., 2001; Romheld ve Marschner, 1991). Bitkide izin verilebilir kadmiyum sınır değerleri ise 0,03-3 mg/kg arasındadır (Markert,1994; Bergman,1983; Ross,1994; Fergusson, 1990; Baumbach, 1996; Boşgelmez et al., 2001; Romheld ve Marschner, 1991).

Bu çalışmada; dip çamuru örneklerinde ölçülen kadmiyum değerleri; 0,5-7 ppm arasında, Başaklı Sucivanperçemi bitkisinin gövde örneklerinde 0,5-2 ppm arasında ve yaprak örneklerinde 0,5-3 ppm arasında olduğu tespit edilmiştir. Ölçülen değerler doğrultusunda; Kütahya giriş, Kütahya çıkış ve Porsuk Barajı girişinden alınan dip çamuru örneklerinde kadmiyum kirliliğinin sınır değerlerin üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Porsuk barajına kadar göreceli olarak artan kadmiyum miktarının, baraj çıkışından itibaren daha düşük seviyelerde olduğu görülmektedir. Bu da kadmiyumun bir şekilde barajda tutulduğunu göstermektedir. Bitkinin gövde ve yaprak örneklerinde ölçülen kadmiyum değerleri ise izin verilebilir sınır değerlerin üzerine çıkmadığı görülmüştür. Tüm sonuçlar kaynaktan uzaklık bakımından değerlendirildiğinde; dip çamuru, bitkinin gövde ve yaprak örneklerinde ölçülen kadmiyumun değerleri ile kaynaktan uzaklık arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Toprakta izin verilebilir sınır nikel değerleri 30-75 mg/kg olmaktadır (Anonim, 1986; Baumbach, 1996; Boşgelmez vd, 2001; Romheld ve Marschner, 1991). Bitkide izin verilebilir Ni⁺² limit değerleri 25-40 mg/kg arasında olmaktadır (Fergusson, 1990; Baumbach, 1996; Romheld ve Marschner, 1991).

Bu çalışmada; dip çamuru örneklerinde ölçülen nikel (Ni⁺²) değerleri; 85-1006 ppm arasında, Başaklı Sucivanperçemi'nin gövde örneklerinde 27-204,5 ppm arasında ve yaprak örneklerinde 28,5-312,5 ppm arasında tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar karşılaştırıldığında, dip çamurunda ölçülen değerlerin izin verilebilir sınır değerden yaklaşık 13 kat; bitki örneklerinde ölçülen nikel miktarının ise 7 kat daha fazla olduğu görülmektedir. Buna göre porsuk çayında yoğun bir şekilde nikel kirliliği olduğu ve bazı önlemler alınmasının zorunlu olduğu açıkça görülmektedir. Kaynaktan uzaklaştıkça dip çamuru ve bitkinin gövde örneklerinde ölçülen nikel değerlerinde artış olduğu, elde edilen veriler ile mesafe arasında istatistiksel olarak p<0,05 düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir. Bitkinin yaprak örneklerinde ölçülen nikel değerleri ile kaynaktan uzaklık arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Toprakta izin verilebilir sınır kurşun değerleri 50-100 mg/kg olarak (Anonim, 1986; Fergusson, 1990; Boşgelmez vd., 2001; Romheld ve Marschner, 1991); bitkide izin verilebilir kurşun sınır değerleri ise 1 ppm olarak bildirilmiştir (Markert, 1994; Bergman, 1983).

Bu çalışmada; dip çamuru örneklerinde ölçülen kurşun (Pb^{+2}) değerleri; 16-404 ppm arasında, Başaklı Sucivanperçemi'nin gövde örneklerinde 13-302,5 ppm arasında ve yaprak örneklerinde 1-235 ppm arasında tespit edilmiştir. Bitkinin gövde ve yaprak örneklerinin kimyasal analizi sonucunda elde edilen değerler izin verilebilir sınır değerlerin oldukça üzerinde bulunmuştur. Elde edilen sonuçlar karşılaştırıldığında, dip çamurunda ölçülen kurşun miktarının izin verilebilir sınır değerden yaklaşık 4 kat; bitki örneklerinde ölçülen kurşun miktarının ise 302 kat daha fazla olduğu görülmektedir. Su kaynağından uzaklık ile; dip çamuru ve Bitkinin gövde ve yaprak örneklerinde ölçülen kurşun değerleri arasında istatistiksel olarak pozitif yönde $p \leq 0,05$ düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir. Buna göre kaynaktan uzaklaştıkça kurşun kirliliği de artmaktadır.

Toprakta izin verilebilir sınır çinko değerleri 150-300 mg/kg (Anonim, 1986; Fergusson, 1990; Baumbach, 1996; Boşgelmez vd., 2001; Romheld ve Marschner, 1991); bitkide izin verilebilir çinko limit değerleri 80-200 mg/kg arasında olması gerektiği bildirilmektedir (Fergusson, 1990; Baumbach, 1996; Boşgelmez vd., 2001; Romheld ve Marschner, 1991).

Bu çalışmada; dip çamuru örneklerinde ölçülen çinko (Zn^{+2}) değerleri; 18-589 ppm arasında, Başaklı Sucivanperçemi'nin gövde örneklerinde 60-235,5 ppm arasında ve yaprak örneklerinde 110-465,5 ppm arasında tespit edilmiştir. Kütahya çıkış ve Porsuk Barajından alınan dip çamuru ve bitkinin gövde örneklerinde, Kütahya giriş, Kütahya çıkış, Porsuk Barajı ve Eskişehir çıkıştan alınan bitkinin yaprak örneklerinde ölçülen çinko değerleri izin verilebilir sınır değerlerin üzerinde bulunmuştur. Elde edilen sonuçlar karşılaştırıldığında, dip çamurunda ölçülen çinko miktarının izin verilebilir sınır değerden yaklaşık 1,9 kat; bitki örneklerinde ölçülen çinko miktarının ise 2,3 kat daha fazla olduğu görülmektedir.

Su kaynağından uzaklaştıkça dip çamuru ve bitkinin gövde ve yaprak örneklerinde ölçülen çinko değerleri arasında istatistiksel olarak pozitif yönde $p \leq 0,05$ düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu sonuca göre Porsuk çayının kaynağından uzaklaştıkça çinko kirliliği de artmaktadır.

Kıta içi su kaynaklarının su kalite kriterlerine göre Porsuk çayı; Ağaçköy Regülatöründen Kütahya Belediyesi Atık Su Arıtma Tesislerine kadar **1. sınıf (temiz su) fosfor açısından 2. sınıf**, daha sonra birçok parametreler açısından **4. sınıf (çok kirlenmiş su)** yani hiçbir amaçla kullanılmaması gerekli su durumuna gelmekte ve bu şekilde Porsuk Barajı rezervuarına girmekte; Porsuk Baraj çıkışında ise Amonyak ve Fosfor bakımından ancak **3. sınıfa** düşmekte; Eskişehir Bölümünde ise Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Evsel Atıkların hemen öncesinde **temiz (2. sınıf)** olan değerler, Eskişehir Şeker Fabrikaları ve Eskişehir Belediyesi Evsel Atıklarından hemen sonra **çok kirlenmiş (4. sınıf)** değerlere ulaşmaktadır (Anonim, 2008). Bu sonuçlara göre Porsuk çayı bir çok parametre açısından çok kirlenmiş (**4. Sınıf**) su kalitesinde olup hiçbir amaçla kullanılmaması gerekli su durumunda olmasına karşın tarımsal amaçlı kullanılmasının yanı sıra, Eskişehir'in içme-kullanma suyu olarak kullanılıyor olması insan sağlığı açısından önemli risk oluşturmaktadır.

Yapılan bu araştırma sonucunda elde edilen sonuçlar topluca değerlendirildiğinde, Porsuk çayında izin verilebilir sınır değerlerin üzerinde bir ağır metal kirliliğinin olduğu saptanmıştır. Ayrıca Başaklı Sucivanperçemi (*Myriophyllum spicatum*) bitkisinin ağır metalleri absorbe ettiği ve kirliliği su ortamlarının temizlenmesinde kullanılabilecek özelliklere sahip olduğu belirlenmiştir.

Teşekkür

Makalenin yayına hazırlık aşamasındaki katkılarından dolayı Doç.Dr. Yunus DOĞAN'a ve Doç Dr. Aykut GÜVENSEN'e teşekkür ederiz.

Kaynaklar

- Anonim. 2008. Çevre ve Orman Bakanlığı DSİ Havza kirliliği konferansı. Güneş Ofset. İzmir.
- Anonim. 1986. Avrupa Topluluğu Konseyi, Kanalizasyon atıklarının tarımda kullanılması halinde çevrenin ve özellikle toprağın korunması hakkında 12 Haziran 1986 tarihli Konsey Direktifi (86/278/EEC).
- Aiken, S.G., Newroth, P.R, Wile I. 1979. The biology of Canadian weeds. 34. *Myriophyllum spicatum* L. Canadian Journal of Plant Science. 59. 201–215.
- Baumbach, G. 1996. Air Quality Control. Springer. Berlin.
- Bereket, G., Yücel, E. 1990. Monitoring of heavy metal pollution of traffic origin in Eskişehir. Doğa Türk Kimya Dergisi. 14. 4: 266-271.
- Bergman, W. 1983. Forbatlas Emahrungsstorungen bei Kulturpflanzen fur den Gebrauch im Eldbestand. VEB Gustov Fischer Verlag, Jena. Germany.
- Boşgelmez A., Boşgelmez İ.İ., Savaşçı S., Paslı N. 2001. Ekoloji-II Toprak. Başkent Klişe Matbaacılık., Ankara.
- Carpenter, S.R., Lodge, D.S. 1986. Effects of submersed macrophytes on ecosystem processes. Aquatic Botany 23. 341–370.

- Çavuşoğlu, K., Kılıç, S., Kılıç, M. 2009. Effects of lead (Pb) pollution caused by vehicles on the anatomy of pine (*Pinus nigra* Arn. subsp. *pallasiana*) and cedar (*Cedrus libani* A. Rich.) leaves. *Biological Diversity and Conservation (BioDiCon)*, Volume 2/3. 92-98.
- Çelik S., Yücel E., Çelik S., Gücel S., Öztürk M. 2010. Carolina poplar (*Populus x canadensis*) as a biomonitor of trace elements in Black sea region of Turkey. *Journal Of Environmental Biology*. 31. 225-235.
- Fergusson, J. 1990. The heavy elements: Chemistry, Environmental Impact and Health effects. Reader in Chemistry. University of Canterbury. Pergamon Pres. New Zeland.
- Gücel, S., Öztürk, M., Yücel, E., Kadis, C., Güvensen, A. 2009. Studies on trace metals in soils and plants growing in the vicinity of copper mining area - Lefke, Cyprus. *Fresenius Environmental Bulletin*. Volume 18/3. 360-368.
- Halvin, J.L. Soltanpour P.N. 1980. A nitric acid plant tissue digest method for use with inductively-coupled plasma spectrometry. *Commun. Soil Sci. and Plant Anal*. 11. 969-80.
- Hashim, M.A., Chu, K.H., 2003. Biosorption of cadmium by brown, green, and red seaweeds. *Chemical Engineering Journal*. 97 (2-3). 249-255.
- Keskinkan O., Göksoy M.Z.L., Yüceler A., Başbüyük M. Ve Forster C.F. 2003. Heavy metal adsorption characteristics of a submerged aquatic plant (*Myriophyllum spicatum*). *Process Biochemistry* 39.179-183.
- Kılıç S., Çavuşoğlu K., Kılıç M. 2009. The effects of lead (Pb) pollution caused by vehicles on the pollen germination and pollen tube growth of apricot (*Prunus armeniaca* cv. Sekerpare). *Biological Diversity and Conservation (BioDiCon)*, Volume 2/3. 23-28
- Kuyucak N, Volesky B. 1989. Biosorbents for recovery of metals from industrial solutions. *Biotechnol Lett* 1989;10:137-42.
- Lacher C, Smith RW. 2002. Sorption of Hg by *Potamogeton natans* dead biomass. *Min Eng*. 15:187-91.
- Markert, B. 1994. Plants of biomonitors-potential advantages and problems. In: Adriano, D.C., Chen, Z.S., Yang, S.S. (Eds.), *Biochemistry of trace elements. science of technology letters*, Nortwood, NY, pp. 601-613.
- Öztürk, M., Uysal, T., Güvensen, A. 1994. *Lemna minor* L.' ün su arıtımındaki rolü". XII.Ulusal Biyoloji Kongresi, Edirne, Cilt III, 68-70.
- Öztürk, M., Alyanak, İ., Sakçalı, S., Güvensen, A. 2005. Multipurpose Plant Systems for Renovation of Waste Waters. *The Arabian Journal for Science and Engineering*,30:17-28.
- Romheld, V., Marschner, H. 1991. Function of micronutrients in plants. In: Mortvelt, J.J. (Eds.), *Micronutrient in Agriculture*, second ed. SSSA Book Ser. 4. SSSA. Madison, WI.
- Ross, M.S., 1994. Sources and form of potentially toxic metals in soil-plant systems. In: *Toxic Metals in Soil-Plant Systems* (ed M.S.Ross) pp.3- 25. John Wiley, Chichester.
- Samecka-Cymerman A. and Kempers A.J. 1994. Toxic metals in aquatic plants surviving in surface water polluted by copper mining industry. *Ecotoxicology and Environmental Safety*. 59. 64-69
- Saleh, K., Zeytinoğlu, H. 2001. Micronucleus test in peripheral erythrocytes of *Rana ridibunda* as an indicator of environmental pollution. *A. Ü. Bilim ve Teknoloji Dergisi*. Cilt 2/1. 77-82.
- Sawidis, T., Chettri, M.K., Zachariadis, G.A., Stratis, J.A. 1995. Heavy metals in aquatic plants and sediments from water systems in Macedonia. Greece. *Ecotoxicol Environ Safety*., 32. 73-80.
- Seçmen, Ö., Leblebici, E. 1997. Türkiye sulak alan bitkileri ve bitki örtüsü. E.Ü. Basımevi. İzmir.
- Sıvacı E.R., Sıvacı A., Sökmen M. 2004. Biosorption of cadmium by *Myriophyllum spicatum* L. and *Myriophyllum triphyllum* orchard. *Chemosphere*. 56. 1043-1048.
- Yan, G., Viraraghavan, T. 2003. Heavy-metal removal from aqueous solution by fungus *Mucor rrouxii*. *Water Research*. 37. 4486-4496.
- Yücel, E. 1996. Asya Servi Kavağı (*Populus usbekistanica* ssp. *usbekistanica* cv. "Afghanica") kullanılarak Kütahya ilinde trafik kökenli Pb, Cd ve Zn kirliliğinin araştırılması". *Doğa Türk Botanik Dergisi*. 20/2. 113-116.
- Yücel, E. Doğan, F., Öztürk, M.. 1995. Porsuk çayında ağır metal kirlilik düzeyleri ve halk sağlığı ilişkisi. *Ekoloji*. 17. 29-32.
- Yücel, E. Hatipoğlu A., Sözen E., Güner T. Ş. 2008. The effects of the lead (PbCl₂) on mitotic cell division of Anatolian Black Pine (*Pinus nigra* ssp. *pallasiana*). *Biological Diversity and Conservation (BioDiCon)*, Volume 1/2. 124-129.
- Yüce, G. 2007. Spatial distribution of groundwater pollution in the Porsuk river basin (PRB). Turkey. *International Journal of Environment and Pollution*. 30/3-4. 529 - 547.

(Received for publication 02 February 2010; The date of publication 01 August 2010)

Artificial ecosystems for wastewaters treatment under Mediterranean conditions (Morocco)

Jamila EZZAHRI¹, Abdeslam ENNABILI^{*1,2}, Michel RADOUX¹

¹MHEA® International Network, Rue de la Halte, 221, 6717 Nobressart, Belgium

²INPMA, Sidi Mohamed Ben Abdellah University, BP 8691, 30100 Fez, Morocco

Abstract

The use of well-designed and high efficient extensive wastewater technologies can provide subsequent economic advantages (low-cost investment and cheaper operational costs) and can contribute to protecting the environment and ensuring safe water resources (reuse of treated wastewater). Following the progressive experimentations led under Mediterranean climate (MHEA® Experimental Centre in M'Diq, NW of Morocco), the methodological and technological process of Hierarchised Mosaics of Artificial Ecosystems (MHEA®) permitted to identify multi-ecosystemic plants for urban-wastewaters treatment, passing the traditional extensive-plants efficiencies. Results obtained during the optimization period permit to provide the structure of several MHEA® technologies adapted to the South Mediterranean socio-economic and environmental context, respecting a net treatment area of 2 m² PE⁻¹, a total load of 5 000 PE ha⁻¹ and a retention time of 15 days. The valorisation possibilities of waters treated (23 m³ PE⁻¹ an⁻¹), sludge (57 kg of dry weight PE⁻¹ year⁻¹) and aerial biomass of macrophytes under the Mediterranean climate constitute a significant economic input for these technologies.

Key words: Artificial ecosystem, wastewaters treatment, macrophytes, Morocco.

1. Introduction

Wastewaters reuse is an important mobilization way of non-conventional water resources, since about 50 % of Moroccan population would reach absolute water scarcity (500 m³ person⁻¹ year⁻¹) in 2 020 (Anonymous, 2000). Besides, the quasi-totality of domestic and industrial wastewaters is evacuated in natural habitats without adequate treatment, and about 80 % of wastewaters treatment plants achieved by the local communities are out of use through, among others, lack of maintenance, managers training and specific allocations (Anonymous, 2000). The current urbanisation of Moroccan Mediterranean coast urbanisation is due to rural depopulation and development of tourist infrastructure (Anonymous, 2000). The wastewaters are evacuated in this area without treatment and often reused in market gardening.

Effective and cheaper systems of wastewater treatment constitute a fundamental aim for the local authorities. The use of well-designed and high efficient extensive wastewater technologies, especially for medium-sized conurbations and towns, can provide subsequent economic advantages (low-cost investment and cheaper operational costs) and can contribute to protecting the environment and ensuring safe water resources (re-use of treated wastewater). Nevertheless, experimental-data deficiency under the Mediterranean climate (North of Morocco) doesn't enable applications of these technologies. The MHEA® (Mosaic Hierarchised of Artificial Ecosystems) project has been achieved in M'Diq (NW of Morocco) through the channel of the Intergovernmental Agency of French-speaking countries (Walloon Region-Morocco) in order to develop wastewater-treatment systems adapted to the local climatic and socio-economic contexts.

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: aennabili@gmail.com

2. Material and method

The comparative experimental-protocol (1998/2000) and the optimization one (2001/2003) were carried out in order to assess the purification efficiency of the main types of ecosystems and to propose MHEA® systems for wastewaters treatment in tourist or agricultural areas. Comparison of treatment efficiency of different ecosystems categories (aquatic, semi-aquatic and terrestrial) aimed to research purification systems using percolation in third level. Treatment systems using percolation in second and third levels showed a particular interest in tertiary purification and disinfection (Ezzahri *et al.*, 2001; Radoux *et al.*, 2003; Ezzahri, 2005).

Eight treatment systems are experimented under the same circumstances of climate, load and flow, during the second experimental-protocol, permitted the design of efficient treatment-systems in order to protect the quality of coastal water (summer tourism and fishing) or to reuse wastewater after purification (agricultural areas). The two optimised treatment-systems, presented in this paper (Table 1), collect raw wastewater from the wastewater sewerage system in the city of M'Diq (hydraulic load = 1 183 L day⁻¹). The net treatment area is 2 m² Person Equivalent⁻¹ (0.8 m² PE⁻¹ in level I, 0.6 m² PE⁻¹ in level II and 0.6 m² PE⁻¹ in level III). Monitoring of treatment efficiencies of tested systems is based on the analysis of physico-chemical (SS, COD, TN, TP) and biological (faecal coliforms, faecal streptococci, helminths) wastewater parameters of instantaneous or combined sampling every 14 days, i.e. 26 analysis campaigns per year.

The plant species used in this experimentation are selected for application in wastewater treatment, among other wetland species from the North of Morocco, based on studies of their ecology, development (biomass and macronutrients retention), regeneration and socio-economy (Ennabili *et al.*, 1996, 1998; Ennabili & Gharnit, 2003; Ennabili 2008).

Table 1. Characteristics of treatment systems for agricultural context (A) and tourist one (T).

Treatment	Level	Ecosystem	Macrophyte	Area (m ²)	Water circulation	Retention time (day)
System "A"	I	aquatic	-	18	translation	9
	II	terrestrial	-	2	percolation	3
	III	terrestrial	<i>Salix purpurea</i>	2	percolation	3
System "T"	I	aquatic	-	18	translation	9
	II	terrestrial	<i>Phragmites australis</i>	2	percolation	3
	III	terrestrial	<i>Phragmites australis</i>	2	percolation	3

3. Results

Considering the treatment net-area of 2 m² PE⁻¹, the global SS-retention by the treatment systems "A" and "B" reaches respectively 98 % and 100 %. Outflow SS-concentration averages 6 mg L⁻¹ and 1 mg L⁻¹ in the same order (Figure 1). Concerning COD-retention average (Figure 2), the treatment efficiency attains 95 % in the treatment system "A" with a mean concentration from 19 to 29 mg O₂ L⁻¹. These results are similar to those obtained by using the treatment system "T" (97 % and 19 mg O₂ L⁻¹).

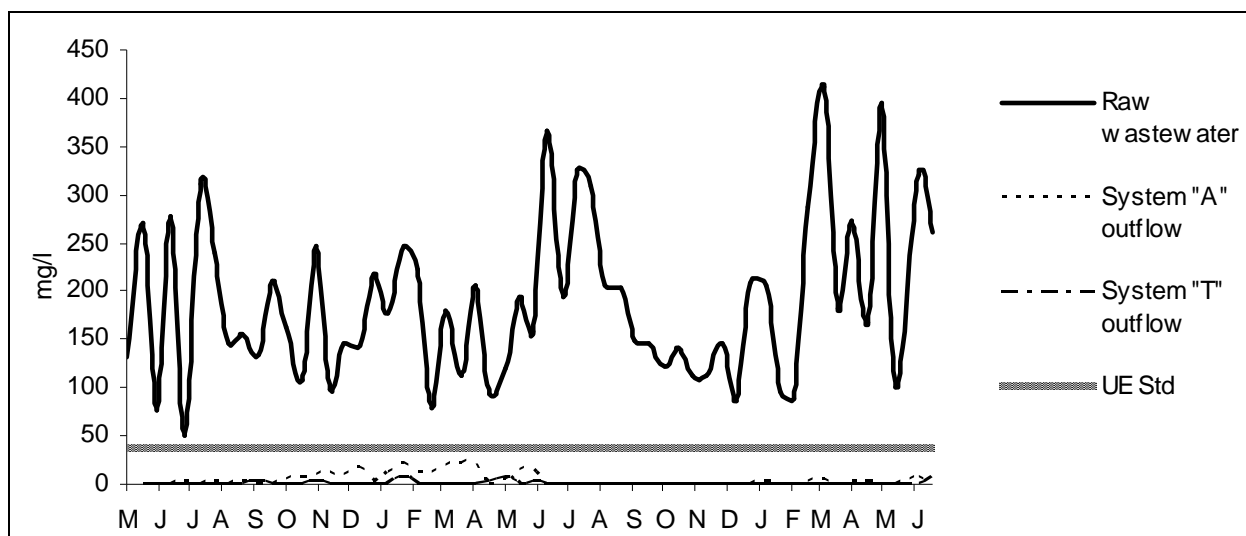

Figure 1. Concentration of suspended solids (SS).

The concentration of treatment-system “A” outflow means 12 mg N L⁻¹, corresponding to removal rate of 75 %. Nevertheless, N-concentration increases during the second year of experimentation and attains 26 mg N L⁻¹. While the mean N-retention obtained by the treatment system “T” gets to 88 % with an average of outflow N-concentration of 7 mg N L⁻¹ (Figure 3). The treatment system “A”, using percolation through soil at levels II and III, retains an average of 96 % of P-load and the outflow P-concentration not exceeds 1 mg P L⁻¹. Whereas mean P-removal by treatment system “T” reaches 98 % with an outflow concentration not passing 0.5 mg P L⁻¹ (average = 0.2 mg P L⁻¹) (Figure 4).

The treatment system “A” guarantees removal ranges of 5.5 log₁₀ units for FC and 5.2 log₁₀ units for FS, with the mean concentrations of 50 CFU/100 ml for FC and 100 CFU/100 ml for FS (Figures 5 and 6), and <1 helminths egg/L. The disinfection rates obtained by the treatment system “T” are similar to those of previous system (5.8 log₁₀ units for FC and 5.2 log₁₀ units for FS) with an outflow mean-contamination of 18 CFU/100 ml for FC, 30 CFU/100 ml for FS and <1 helminths egg/L) (Figures 5 and 6).

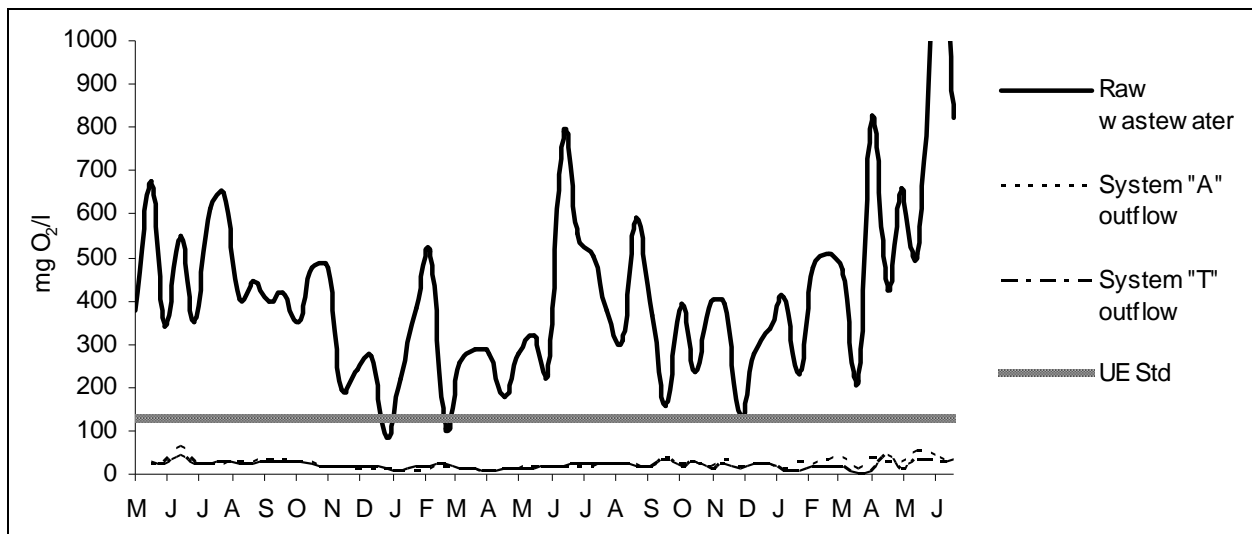

Figure 2. Concentration of COD (chemical oxygen demand).

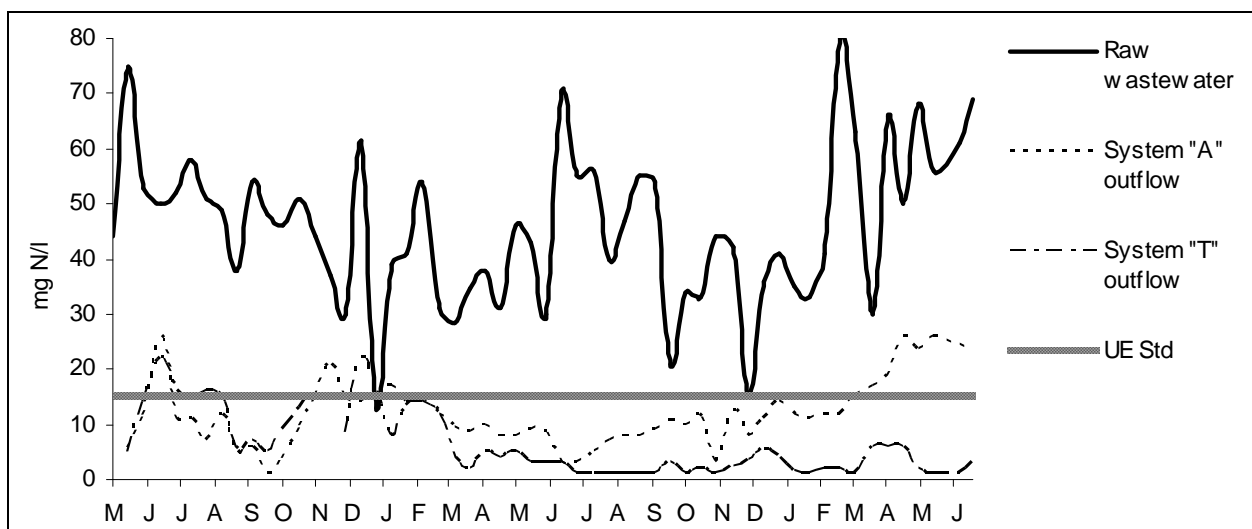

Figure 3. Concentration of total nitrogen (TN).

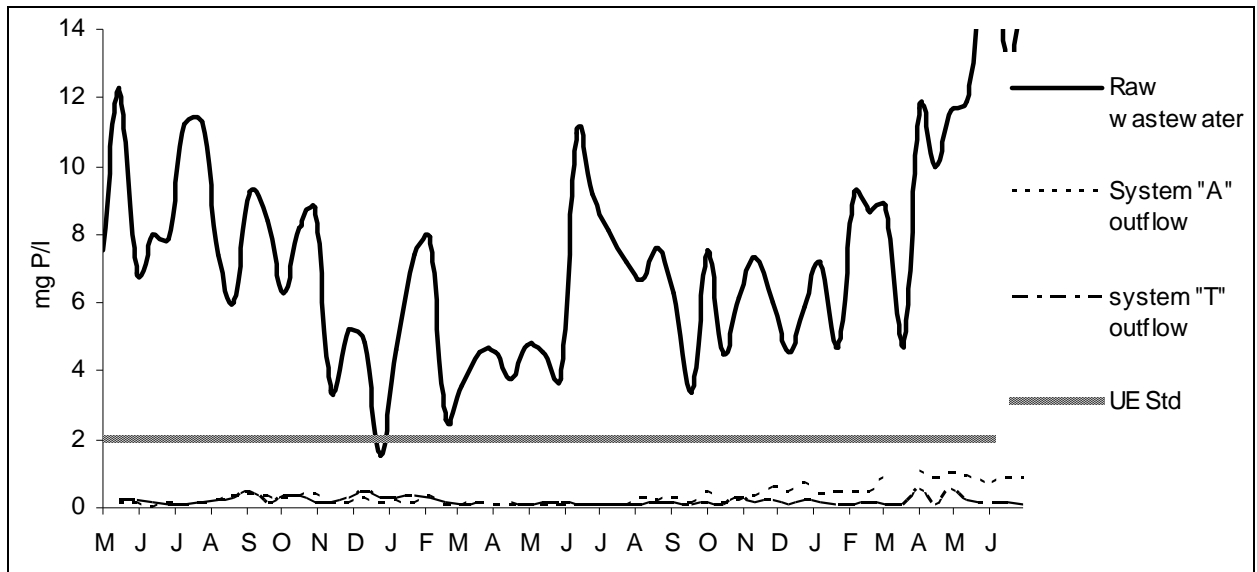

Figure 4. Concentration of total phosphorus (TP).

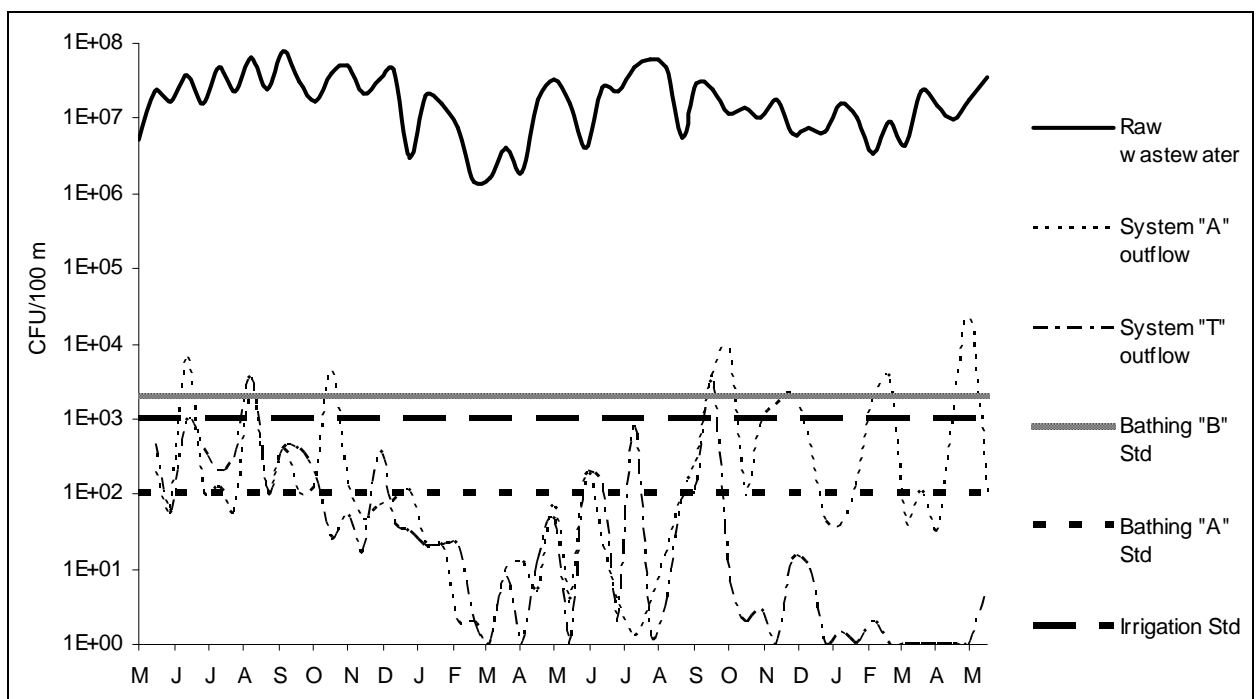

Figure 5. Number of faecal coliforms (FC).

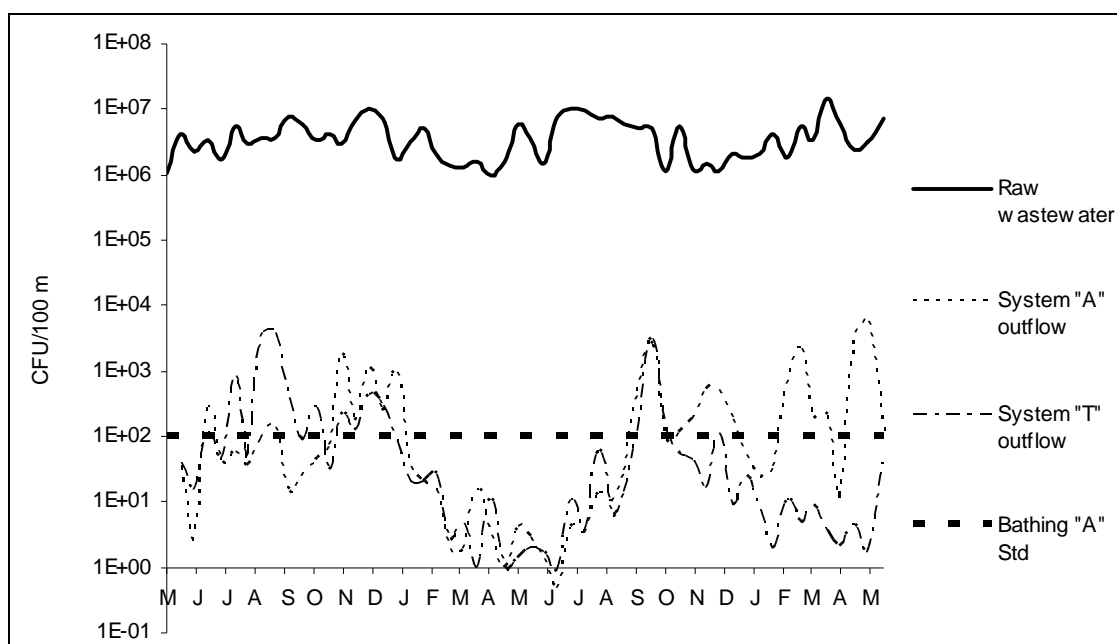

Figure 6. Number of faecal streptococci (FS).

The daily evapotranspiration in treatment system “A” averages 25 mm (80 % of treated flow, corresponding to 23 m³ PE⁻¹ year⁻¹), vs. 43 mm and a low outflow mean-volume of 50 % (not exceed 28 % and often without outflow from level III in summer) in treatment system “T”.

4. Conclusions and discussion

Outflow SS-concentration averages respect the E.U. 91/271 standard of 35 mg L⁻¹ and removal rate (90 %). The COD-retention efficiency guaranties also the E.U. standard of 125 mg O₂ L⁻¹. According to the tertiary treatment, N-concentration increases during the second year of experimentation in the system “A”, which accords with advantage-reuse of treated wastewater in agriculture, and is distinctly less than the E.U. of 15 mg N L⁻¹ in the system “T”. The P-removal of both of experimented systems honours the E.U. standard of 2 mg P L⁻¹. The excellent results obtained by the treatment system “T” underline its particular interest in tourist areas.

The microbiological quality of treated wastewater from the system “A” agrees generally with the Moroccan standard allowing market-gardening irrigation (1 000 CFU/100 ml for FC). This treatment system is especially interesting for parasites retention and respect also the Moroccan standard sanctioning irrigation without restriction (<1 000 FC/100 ml and <1 helminths egg/L). The treatment system “T” guaranties for the most part the Moroccan standard bathing waters, range “A” (2 000 FC/100 ml and 100 FS/100 ml). In tourist areas (NO of Morocco), excellent results were underlined for all treatment parameters studied when using *Arundo donax* based treatment MHEA®-system. The obtained results will be published subsequently.

The treatment system “A” provides high volumes of treated wastewater and stills in keeping with agriculture requirements (high disinfection rates but low N and P removal rates). Whereas, the treatment system “T” is harmoniously recommended for seaside protection thanks to high average-daily-evapotranspiration and a low outflow mean-volume.

Experimental application of these MHEA® systems in wastewater treatment could generate annually 90 tons of dry matter ha⁻¹ of macrophytes biomass, locally required for multiple uses. The financial product of macrophytes used in wastewater treatment is estimated in natural habitats to 80 341.00 MAD ha⁻¹ year⁻¹ (Ennabili 1999). It constitutes a significant economic input (17 MAD PE⁻¹) for their exploitation cost (about 8.50 MAD PE⁻¹ for macrophytes harvesting and evacuation). Furthermore, the MEHA® treatment systems produce experimentally 57 kg of dry sludge PE⁻¹ year⁻¹. Treated sludge could be advantageously used in agriculture sine its production (15 tons of dry sludge ha⁻¹) corresponds to fertilizing supply of 160 Kg N ha⁻¹ and 60 Kg P ha⁻¹.

On an experimental scale, the main routine-measures concern (i) aerial-biomasses harvesting and evacuation, (ii) regular unclogging of unplanted terrestrial-ecosystems (4-6 times yearly), and/or (iii) sludge evacuation by pumping (1 time each 5 years). These operations would be validated on a pilot scale for any full-size application of treatment MHEA®-systems (Radoux, 1996), and are compatible with the socio-economic context of medium-sized conurbations and towns in N of Morocco.

References

- Anonymous. 2000. Le Schéma National d'Aménagement du Territoire, Bilan-Diagnostic, Actualisation des données. Ministère de l'Aménagement du Territoire, de l'Eau et de l'Environnement, Maroc.
- Anonymous. 2000. Projection à long terme de la population du Maroc (1960-2060). Rapport du Ministère chargé de la Population, Centre d'Etudes et de Recherches Démographiques, Maroc.
- Anonymous. 2002. Les Normes Environnementales. Arrêtés conjoints du Ministère de l'Équipement et du Ministère chargé de l'Aménagement du Territoire, de l'Habitat et de l'Environnement, Département de l'Environnement, Comité Normes et Standards, octobre 2002, Maroc.
- Ennabili, A. 2008. Régénération *in vivo* de macrophytes originaires des zones humides du Maroc méditerranéen. *Revue AFN Maroc*. 2-3. 116-124.
- Ennabili, A., Ater, M., Radoux, M. 1998. Biomass production and NPK-retention in macrophytes from wetlands of the Tingitan Peninsula. *Aquatic Botany*. 62(1). 45-56.
- Ennabili, A., Gharnit, N. 2003. Checklist and diversity of wetland flora (*Pteridophyta* and *Spermatophyta*) from the Mediterranean Morocco. *Lagascalia*. 23. 7-25.
- Ennabili, A., Gharnit, N. 2003. Effets d'aménagements du littoral tétouanais (Nord ouest du Maroc) sur la végétation hygrophile (*Spermatophyta*). *Acta Bot. Barc.* 48. 199-216.
- Ennabili, A., Nabil, L., Ater, M. 1996. Importance socio-économique des hygrophytes au Nord ouest du Maroc. *Al Biruniya, Rev. Mar. Pharm.* 12(2). 95-120.
- Ennabili, A. 1999. Végétation hygrophile du Maroc méditerranéen : écologie, socio-économie et rôle potentiel dans l'épuration des eaux usées. Ph-D Thesis, Fondation Universitaire Luxembourgeoise, Arlon, Belgique.
- Ezzahri, J. 2005. Optimisation de l'épuration naturelle des eaux usées domestiques et urbaines dans le contexte climatique et socio-économique du Nord du Maroc (M'Diq). Ph-D Thesis, Université de Liège - Campus d'Arlon, Belgique.
- Ezzahri, J., Ennabili, A., Ater, M., Radoux, M. 2001. Epuration des eaux usées urbaines : Expérimentation sous climat méditerranéen (M'Diq, Nord-ouest du Maroc). *Ann. Chim. Sci. Mat.* 26. S297-S311.
- Radoux, M., Cadelli, D., Nemcova, M., Ennabili, A., Ezzahri, J. 2003. Optimisation of extensive wastewater treatment systems under Mediterranean conditions (Morocco): compared purification efficiency of artificial ecosystems. In (Ed.) Vymazal, J., *Wetlands-nutrients, metals and mass cycling*, Backhuys Publishers, Lieden, The Netherlands. 143-168.
- Radoux, M. 1996. Genèse d'une nouvelle technologie extensive d'épuration des eaux usées : la Mosaïque Hierarchisée d'Ecosystèmes Artificiels. *Environnement et Société*. 15/16. 81-92.

(Received for publication 05 February 2010; The date of publication 01 August 2010)

A new record for the Flora of Turkey: *Geranium macrorrhizum* L. (Geraniaceae)

Hafize Handan ÖNER¹, Hasan YILDIRIM^{*2}, Ademi Fahri PIRHAN², Yusuf GEMICI²

¹Ege Forestry Research Institute, Karsiyaka-Izmir, Turkey

²Ege University, Faculty of Science, Department of Biology, Bornova-Izmir, Turkey

Abstract

Geranium macrorrhizum L. was collected during a fieldwork around Kapıdağ Peninsula (Erdek, Balıkesir province) in May 2008, is added as a new record for the Flora of Turkey. It's diagnostic characters, description and detailed pictures are given. The geographical distribution in Turkey of the new record is mapped.

Key words: Geranium, Geraniaceae, New record, Kapıdağ Peninsula, Turkey

----- * -----

Türkiye Florası için yeni bir kayıt: *Geranium macrorrhizum* L. (Geraniaceae)

Özet

Geranium macrorrhizum L., 2008 Mayıs ayında Kapıdağ Yarımadası (Erdek, Balıkesir ili) civarına düzenlenen bir arazi çalışması esnasında toplandı ve Türkiye Florası için yeni bir kayıt olarak eklenmiştir. Onun tanımlayıcı karakterleri, betimi ve ayrıntılı resimleri verilmiştir. Yeni kaydın Türkiye'de ki coğrafik yayılışı haritalandırılmıştır.

Anahtar kelimeler: Geranium, Geraniaceae, Yeni kayıt, Kapıdağ Yarımadası, Türkiye

1. Introduction

The genus *Geranium* L., belongs to the tribe *Geranieae* of family Geraniaceae (Boissier, 1867; Edgeworth, Hook, 1974; Melchior, 1964) and comprises about 350 species distributed in temperate and tropical alpine regions in the world (Lawrence, 1951; Porter, 1959; Willis, 1973, Aedo et al. 2005). The genus was monographed by Knuth (1912). Some taxa are valuable for ornamental and medicinal uses (Thomas, 1960). *Geranium* has been divided into three subgenera, 14 sections and 20 informal groups (Yeo, 2001). *Geranium* is divided into the subgenera *Geranium*, *Erodioidea* and *Robertium* (Yeo, 2001; Aedo et al. 1998, 2002).

Since the genus *Geranium* has been revised by Davis (1966) for the Flora of Turkey, some other new taxa, such as *Geranium davisianum* Peşmen, Güner, *G. sibiricum* L., *G. cinereum* subsp. *subcaulescens* var. *pisidicum* Peşmen, Güner, *G. platypetalum* var. *albipetalum* Fisch, Demirkuş; *G. chelikii* Kit Tan, Yıldız and *G. kalenderianum* İlçim, Behçet (Davis et al. 1988, Güner et al. 2000, İlçim, Behçet 2006) have been added to the Flora of Turkey. Totally 37 species, 10 subspecies and 9 variety have been recorded for the Flora of Turkey up to date. In this paper, *Geranium macrorrhizum* L. were added as a new record of *Geranium* species for Flora of Turkey. With this new record, the total number of *Geranium* species known from Turkey rise to 38.

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: hasanyldrm@gmail.com

2. Materials and methods

During fieldwork for “*The study on fitosociological and fitoecological aspects of Kapıdağ Peninsula (Erdek-Balıkesir)*” Project in 2006 to 2009, some interesting specimens of *Geranium* was collected by first author in May 2008. These specimens were identified as *Geranium macrorrhizum* L. according to Flora of Turkey and the East Aegean Islands (Davis at all, 1966, 1988), Turkey and the East Aegean Islands (Supplement) (Güner, 2000.), Flora Europaea (Webb, Ferguson, 1968), Flora Orientalis (Boissier, 1867), Prodrömus Florea Peninsulae Balcanicae (Hayek 1927), Flora der Südalpen (Pitschmann&Reisigl, 1965), Illustrierte Flora von Mittel-Europa (Hegi, 1975), Flora of the USSR (Shishkin, 1949), Flora Bulgarica, Supplementum I (Velenowsky I, 1898). Consequently, *Geranium macrorrhizum* L. was described and illustrated a new record by authors for the Flora of Turkey.

3. Results and discussion

Geranium macrorrhizum L., *Sp. Pl* 680 (1753) (Figure 1, 2)

Perennial, with stout, elongated, 6 - 13 mm wide, cylindrical, horizontal rhizome. Stem 20 - 60 cm, erect. Leaves orbicular, 7 - 17 cm wide, divided for 4/3 of the radius into 5 - 7 obovate, pinnatifid lobes; segments obtuse but conspicuously mucronate, glandular-pubescent. Petiole 5 - 55 mm. Inflorescence with 2 - 7 flowers in a corymb or umbel, densely short and long glandular-pubescent. Bracts 2, 2 - 4 mm. Pedicel 11 - 27 mm. Sepals erect, 5 - 7 mm, ovate with longitudinally 3-nerved, long aristate at apex, greenish to reddish, densely glandular-pubescent. Petals c. 15 mm, obovate to spatulate, entire, patent or deflexed, dull purplish-red limb, glabrous. Stamens 22 - 26 mm; filaments reddish, curved at apex; anther reddish; pollen yellowish. Style up to 40 mm, reddish. Mericarps glabrous to slightly pubescent, transversely rugose. Flowering and fruting in May and June.

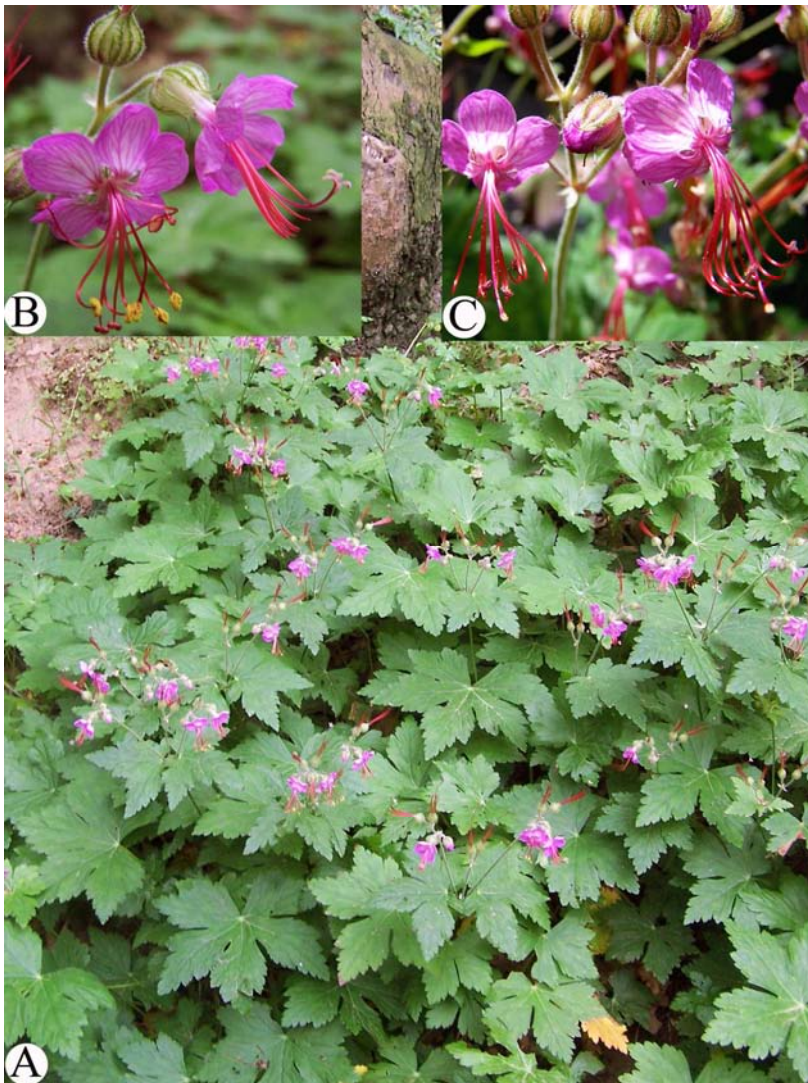

Figure 1. *G. macrorrhizum* A) Habit, B - C) Flowers.

B1: Balıkesir: Erdek, Kapıdağ Peninsula (Figure. 3), slopes, shady and wet areas, meadows and especially under *Castanea sativa*, *Carpinus betulus*, *Fagus orientalis*, *Platanus orientalis* and *Tilia tomentosa* groups, on brown forest soils where on the granite and granodiorite main rocks, 200 - 650 m, 27.05.2008, H. Öner 646. The plant specimens are deposited in Ege University Herbarium (EGE) (Figure 2).

The associated species with *G. macrorrhizum* include; *Achillea grandiflora*, *Alliaria petiolata*, *Arbutus unedo*, *Cardamine bulbifera*, *Corylus avellana*, *Crataegus monogyna*, *Daphne pontica*, *Doronicum orientalis*, *Festuca sylvaticum*, *Fritillaria pinardii*, *Geum urbanum*, *Helleborus orientalis*, *Hypericum calycinum*, *Laurus nobilis*, *Mespilus germanica*, *Phillyrea latifolia*, *Primula vulgaris*, *Polygonatum multiflorum*, *Quercus coccifera*, *Q. infectoria* subsp. *infectoria*, *Rosa canina*, *Rubus canescens*, *R. discolor*, *R. idaeus*, *Ruscus hypoglossum*, *Silene vulgaris*, *Sytrax officinalis*, *Trachystemon orientalis*, *Vicia cracca* and *Viola sieheana*.

G. macrorrhizum is naturally distribution on the Balkan Peninsula, S., E. Carpathians, S. Alps, Appennini mountains (Italy). Cultivated elsewhere for ornament and often naturalized (Albania, Austria, France, Greece, Italy, Jugoslavia, Romania, Belgium, Britain, Germany, Crimea and middle-upper Black sea countries) (Webb and Ferguson, 1968) . It was not previously recorded in Turkey. It was found in a narrow area around Kapıdağ Peninsula (Erdek-Balıkesir) firstly.

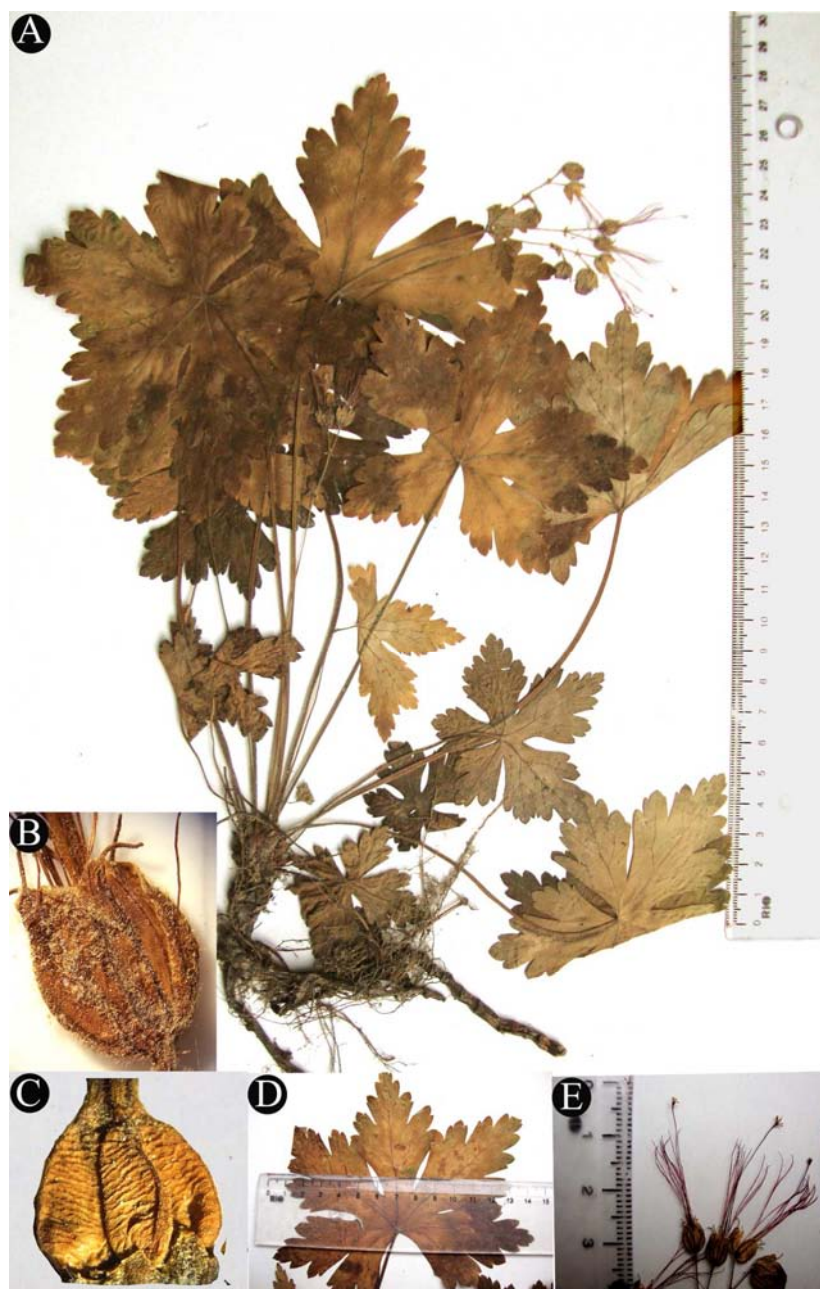

Figure 2. *G. macrorrhizum* A) Habit, B) Calyx, C) Mericarps, D) Basal leaf, E) Style, stamens and calyx.

G. macrorrhizum is clearly different from other *Geranium* species in Turkey. It can be easily distinguished from other *Geranium* species by the following features. Rhizome (horizontally, elongated, 6-13 mm wide), leaves wide and lobes (7 - 17 cm wide, divided for 4/3 of the radius into 5 - 7 obovate pinnatifid lobes), stamens length (22 - 26 mm) and style length (up to 40 mm).

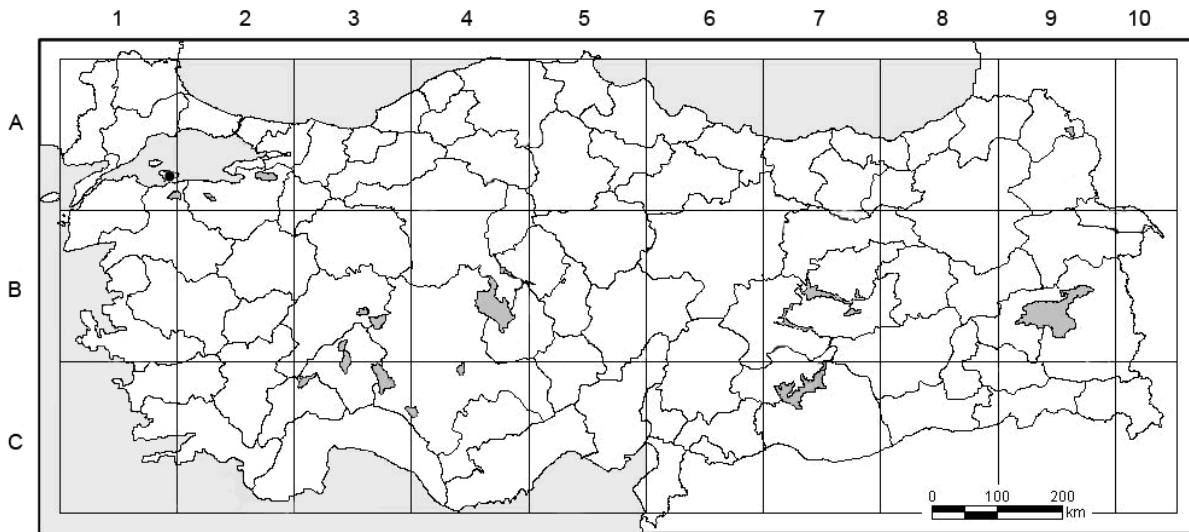

Figure 3. Distribution map of (●) *G. macrorrhizum* in Turkey

References

- Boissier, E.P. 1867. *Flora Orientalis*. Vol 1, 869–884.
- Davis, P.H. 1966. *Geranium* L. In: Davis, P.H., Cullen, J., Coode, M.J.E., *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*, Edinburgh Univ. Press, Edinburgh. Volume 2, 451–474.
- Davis, P.H., Mill, R.R., Tan, K. 1988. *Geranium* L. In: Davis, P.H., Mill, R.R., Tan, K. (eds), *Flora of Turkey and the East Aegean Islands (Supplement)*. Edinburgh Univ. Press, Edinburgh. Volume 10, 105–106.
- Güner, A. 2000. *Geranium* L. In: Güner A., Özhatay N., Ekim T., Başer, K.H.C. (eds), *Flora of Turkey and the East Aegean Islands (Supplement)*. Edinburgh Univ. Press, Edinburgh. Volume 11, 73.
- Hayek, A. 1927. *Geranium* L. In: Hayek. *Prodromus Florea Peninsulae Balcanicae*. Band Dicotyledonae Sympetalae. Dahlem bei Berlin. 568–576.
- Hegi, G. 1975. *Illustrierte Flora von Mittel-Europa*. Carl Hanser Verlag, München. Band IV, Teil 31, 668–1716.
- Pitschmann, H. & Reischl, H. 1965. *Flora der Südalpen vom Gardasee zum Comersee*. 2. Aufl. Stuttgart. 134–135.
- Shishkin, B. K. 1949. *Geranium* L. In: Shishkin, B. K. (ed.), *Flora of the USSR*. Izdatel'stvo Akademii Nauk SSSR, Moskva, Leningrad. Volume 14, 2–63.
- Tsiripidis, I., Athanasiadis, N. 2003. Contribution to the knowledge of the vascular flora of NE Greece. Floristic composition of the beech (*Fagus sylvatica* L.) forests in the Greek Rodopi. *Willdenowia* 33, 273–297.
- Velenowsky, J. 1898. *Flora Bulgarica, Supplementum I*. Pragae. 61.
- Webb, D.A., Ferguson, I.K. 1968. *Geranium* L. In: Tutin TG, Heywood VH, Burges NA, Moore DM, Valentine DH, Walters SM, Webb DA, eds. *Flora Europaea*. Cambridge: Cambridge University Press, Volume 2, 193–199.

(Received for publication 10 November 2009; The date of publication 01 August 2010)

Varieties and chorology of *Convolvulus oleifolius* Desr. (Convolvulaceae) in Turkey

Candan AYKURT¹, Hüseyin SÜMBÜL^{*1}

¹ Akdeniz University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Biology, Antalya, Turkey

Abstract

In this study, two varieties of *C. oleifolius* recorded in flora of Turkey, which were determined to distribute in our country. As a result of the identifications made by taking into account of the specimens collected during the field studies and the herbarium specimens, it is determined *C. oleifolius* var. *oleifolius* and *C. oleifolius* var. *deserti* distribute in our country. Descriptions of taxa, illustrative drawings and distributions are given in the study and pollen characters of both taxa were examined by light microscope and SEM.

Key words: Chorology, Convolvulaceae, *Convolvulus oleifolius*, Turkey

----- * -----

Convolvulus oleifolius Desr. (Convolvulaceae)'un Türkiye'deki varyeteleri ve korolojisi

Özet

Bu çalışmada, Türkiye Florasında kayıtlı olan *C. oleifolius*'un, ülkemizde yayılış gösterdiği belirlenen iki varyetesi sunulmuştur. Arazi çalışmaları sırasında toplanan örnekler ile herbaryum örnekleri göz önüne alınarak yapılan teşhisler sonucunda, ülkemizde *C. oleifolius* var. *oleifolius* ve *C. oleifolius* var. *deserti*'nin yayılış gösterdiği tespit edilmiştir. Çalışmada taksonlara ait betimlemeler, tanımlayıcı çizimler ve yayılış alanları verilmiş, her iki taksonun polen karakterleri ışık mikroskobu ve SEM ile incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Convolvulaceae, *Convolvulus oleifolius*, Koroloji, Türkiye

1. Introduction

The family Convolvulaceae (bindweed family) is a family of herbaceous and woody, climbing or trailing vines, shrubs and trees. It is represented throughout temperate and tropical regions of the world, and has a wide range of habitats (Heywood, 1985). It consists of 58 genera and approximately 2000 species, with the genus *Convolvulus* L. comprising some 250 species throughout the world (Staples and Yang, 1998). The genus *Convolvulus* was revised by Parris (1978) in the 'Flora of Turkey and the East Aegean Islands' and one species was subsequently described (Davis *et al.* 1988). According to Flora of Turkey, belong to 33 species (36 taxa) of genus *Convolvulus* were distributed in Turkey.

C. oleifolius Desr. is a woody based perennials, shrublets or shrubs and distributing rocky and stony slopes, macchie areas, phrygana and sand dunes near the sea in Aegean and Mediterranean regions in Turkey. *C. oleifolius* is distribute in Aegean Islands, Cyprus, Egypt, Greece, Libya, Malta, North Africa, Palestine, Sicily and West Syria outside of Turkey. Three variety of this species, *C. oleifolius* Desr. var. *oleifolius*, *C. oleifolius* Desr. var. *deserti* Pamp. and *C. oleifolius* Desr. var. *pumilius* Pamp., are in Flora of Cyprus. According to Flora of Cyprus these varieties distinguished from each other especially with habit and leaves; *C. oleifolius* var. *oleifolius* is spreading subshrubs, leaves numerous and oblanceolate; *C. oleifolius* var. *deserti* is rigid, broom-like, usually erect and much branched shrubs and the branches often leafless towards the base, leaves narrowly linear (Meikle, 1985).

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: hsumbul@akdeniz.edu.tr

These varieties were incorporated in Med-checklist which was published by Greuter *et al.* (1986). Similarly, *C. oleifolius* var. *oleifolius*, *C. oleifolius* var. *deserti* and *C. oleifolius* var. *pumilius* taxa weren't indicated as synonymous of this species (Greuter, 1986). Numerous specimens of *C. oleifolius* were collected during the field trips of "Taxonomical Studies on genus *Convolvulus* L. (Convolvulaceae) in Turkey" project. It is approved that the specimens of *C. oleifolius* are evaluate as two different variety which are *C. oleifolius* var. *oleifolius* and *C. oleifolius* var. *deserti* according to results of field observations, morphological and palynological studies. In the present study, morphological description of *C. oleifolius*, descriptions which show the differences between two varieties, identification key, palynological features and distribution map of the taxa are presented.

2. Materials and methods

During the field trips in West and Southwest Anatolia for Revision of Turkish *Convolvulus*, we collected some interesting specimens thought to belong to *C. oleifolius* According to 'Flora of Turkey' (Parris, 1978), *C. oleifolius* distributed in B1, C1 and C2 squares in Turkey, but the varieties of this species weren't mentioned. Therefore, they couldn't be identified by using 'Flora of Turkey'. Then specimens were crosschecked with various *Convolvulus* accounts given in the relevant literature, the 'Flora of Cyprus' (Meikle, 1985), 'Flora Europaea' (Stace, 1972), 'Flora Iranica' (Rechinger, 1979), 'Flora of Syria, Palestine and Sinai' (Post, 1932), Nouvelle Flore du Liban et de la Surie (Mouterde, 1986), Karamanoğlu (1964) and Sa'ad (1967). These specimens which belong to different varieties of *C. oleifolius* were determined by use of the 'Flora of Cyprus' (Meikle, 1985).

The pollen morphologies of *C. oleifolius* var. *oleifolius* and *C. oleifolius* var. *deserti* were examined by means of light microscope (LM) and SEM. For LM, the pollen grains were first treated with 96% alcohol to remove oily substances, and then embedded in glycerin jelly stained with basic fuchsin (Wodehouse, 1935). In LM studies the following parameters were measured: polar axis (P), equatorial axis (E), exine and intine thickness. The measured pollen diameters were based on 50 samples. To examine the exine sculpture in detail, scanning electron microscopy (SEM) was also used. For SEM study, the pollen was first treated with 70% alcohol and then dried before mounting on stubs with gold. The photomicrographs were taken with Zeiss LEO-1430 Electron Microscopes. In this study, the terminology of Punt *et al.* (2007) was used.

This study was based on the herbarium materials deposited in GAZI, HUB, ANK, ISTE, ISTF and on the plants collected in the field and deposited in the herbarium of AKDU (Herbarium of the Biology Department of Akdeniz University).

3. Results and discussions

Convolvulus oleifolius Desr. in Lam., Encycl. 3:552 (1789)

Type: Levant, probably from Crete (Parris, 1978).

The following description of the species was based on the specimens collected from B1, C1, C2 and C3 squares in Turkey.

Woody-based, perennials, shrublets or shrubs. Stem 10–50 cm, prostrate, erect or ascending, silvery-silky indumentum. Leaves linear, oblanceolate or oblanceolate-spathulate, 10–60 x 1.5–7 mm, acute or obtuse, attenuate at the base, adpressed-sericeous; occasionally sparsely pilose at the base; the basal leaves resemble to the cauline leaves, sometimes dense clustered and imbricate at the base of stem, sometimes semi-amplexicaule and scarious margin at the base. Inflorescence axillary and terminal, solitary or 2–8 flowered cymes (especially dichasia); pedicel 0.5–4 mm or wanting; peduncle 5–60 mm. Bracts similar the cauline leaves, 6–15 x 0.5–1 mm, adpressed-sericeous sometimes with sparsely soft and spreading hairs. Bracteoles linear, 3–20 x 0.2–1 mm, longer than pedicel. Sepals erect at flowering and fruiting period; outer sepals elliptic-lanceolate to obovoid-lanceolate, 8–12 x 2.5–4.5 mm, long acuminate to caudate, scattered villose, usually black dotted. Middle sepal elliptic-lanceolate, 8–11.5 x 3–5 mm, long acuminate to caudate, with the right and the left half unequal, one half membranous towards margin; the membranous part glabrous or glabrescent. Inner sepals elliptic-lanceolate to obovoid-lanceolate, 8–11 x 3–5 mm, long acuminate to caudate, with the both half membranous towards margin; the membranous part glabrous or glabrescent. Corolla pale pink or rose pink, 15–25 mm long, with hairy bands on the outside; petals pubescent at the apex. Stamens unequal, 9.5–14 mm long; filaments entire at margin; anthers oblong with retuse apex, 2.5–3 mm long. Ovary ovoid-conical, 1.5–2 x 1–1.5 mm, hairy, surrounded by a glabrous disc at the base; style 5–6 mm, hairy; stigma lobes filiform, 5.5–6 mm. Capsule ovoid to conical, 4–5 x 3–5 mm, glabrescent towards base, hairy above, bilocular, 2- or 4- seeded; seeds ovoid, 3–3.5 x 2–3 mm, densely hairy. Flowering time April-June. (in Turkey).

General Distribution: Aegean Islands, Cyprus, Egypt, Greece, Libya, Malta, North Africa, Palestine, Sicily, west Syria, Turkey.

Habitat: Macchie, phrygana, stony, sandy, limestone and dry rocky slopes, under *Pinus brutia* and sand dunes, from sea-level to 250 m.

The following key can be used for distinguishing two varieties of *C. oleifolius* in Turkey:

1. Rigid, broom-like branched, usually erect, shrublets or shrubs, leaves dense clustered at the base of stem..... var. *deserti*
1. Prostrate or ascending, woody based perennials, stem branched from the base, leaves scattered on the stem.....var. *oleifolius*

C. oleifolius Desr. var. *oleifolius* (Figure. 1)

Type: 'vient du Levant & est cultivée au Jardin du Roi' (P).

Woody-based, perennials. Stem 10–50 cm high, prostrate or ascending, branched from the base, adpressed-sericeous. Leaves oblanceolate to oblanceolate-spatulate, numerous and scattered on the stem. Inflorescence axillary and terminal, solitary or 2–3 flowered dichasia. Outer sepals elliptic-lanceolate with green acuminate apex, 9–10.5 x 3–4.5 mm, scattered villose. Corolla pale pink, 20–25 mm long. Filaments 8–11 mm long; anthers oblong, 3 mm long. Ovary ovoid, 1.5–2 x 1–1.5 mm, hairy; style 5–5.5 mm long, hairy; stigma lobes 6 mm long.

Specimens examined: **C3 Antalya:** Finike, 5 km from Finike to Demre, dry rocky slopes, macchie, 47 m, 12.v.2009, C. Aykurt (2429), N. Kemaloğlu (AKDU). **Antalya:** Finike, 5 km from Finike to Demre, dry rocky slopes, macchie, 47 m, 28.iv.2010, C. Aykurt (2957), N. Kemaloğlu (AKDU). **Antalya:** Between Finike and Demre, macchie, 50 m, 02.v.1979, H. Peşmen (4569), A. Güner (GAZI).

C. oleifolius Desr. var. *deserti* Pamp. in Archivio Bot., 12: 41 (1936) (Fig.1)

Type: Libya, Cyrenaica.

Rigid, broom-like, much branched shrublets or shrubs. Stem 10–50 cm, erect or ascending, adpressed-sericeous. Leaves linear, oblanceolate or oblanceolate-spatulate and dense clustered at the base of stem; the branches sometimes leafless towards the base. Inflorescence axillary and terminal, solitary or 3–8 flowered cymes (often dichasia). Outer sepals elliptic-lanceolate with long, green acuminate apex, 8–12 x 2.5–3 mm, long and scattered villose. Corolla white, pale pink, or rose pink, 15–20 mm long. Filaments 7–11 mm long; anthers oblong, 2.5–3 mm long. Ovary ovoid, 2 x 1.5 mm, hairy; style 5.5–6 mm long, hairy; stigma lobes 5.5–6 mm long.

Specimens examined: **B1 İzmir:** Çeşme, Harbor district, phrygana, dry rocky hillside, 4 m, 13.v.2008, C. Aykurt (1950), N. Kemaloğlu (AKDU). **C1: Muğla:** Datça, 44 km from Marmaris to Datça, stony slopes, 80 m, 26.v.2008, C. Aykurt (2041), N. Kemaloğlu (AKDU). Muğla: Datça, between Marmaris and Datça, under *Pinus brutia*, 30 m, 1.vi.2009, N 36.76203 E 27 88094, C. Aykurt (2631), N. Kemaloğlu (AKDU). Muğla: Datça, Gebekum shore, sand dunes, 5 m, 2.vi.2009, C. Aykurt (2637), N. Kemaloğlu (AKDU). Muğla: Datça, Gebekum, under *Pinus brutia*, sandy slopes, 16 m, 2.vi.2009, C. Aykurt (2638), N. Kemaloğlu (AKDU). **C1 Muğla:** Datça, Gebekum, sea shores, 0–10 m, 10.v.2001, H. Duman 8534 (GAZI). **C2: Muğla:** Marmaris, between Datça and Marmaris, 33 km to Marmaris, slopes, 50 m, 2.vi.2009, C. Aykurt (2639), N. Kemaloğlu. (AKDU). **C3 Antalya:** Finike, 7 km from Finike to Demre, dry rocky slopes, 40 m, 28.iv.2010, C. Aykurt (2955), N. Kemaloğlu (AKDU). **Antalya:** Finike, 12 km from Finike to Demre, dry rocky slopes, 40 m, 28.iv.2010, C. Aykurt (2956), N. Kemaloğlu (AKDU).

A detailed comparison of the *C. oleifolius* var. *oleifolius* and *C. oleifolius* var. *deserti* given in the Table 1 and the geographical distributions of the two varieties are mapped in Figure 2.

Table 1. Comparison of some diagnostic morphological characters of *C. oleifolius* var. *oleifolius* and *C. oleifolius* var. *deserti*

	<i>C. oleifolius</i> var. <i>oleifolius</i>	<i>C. oleifolius</i> var. <i>deserti</i>
Habit	Prostrate or ascending, woody based perennials, 10–50 cm	Rigid, broom-like, erect or ascending much branched shrublets or shrubs, 10–50 cm
Leaves	Leaves numerous and scattered on the stem	Leaves dense clustered at the base of stem, the branches sometimes leafless towards the base
Inflorescence	Inflorescence axillary and terminal, solitary or 2–3 flowered cymes	Inflorescence axillary and terminal, solitary or 3–8 flowered cymes
Outer sepals	9–10.5 x 3–4.5 mm	8–12 x 2.5–3 mm

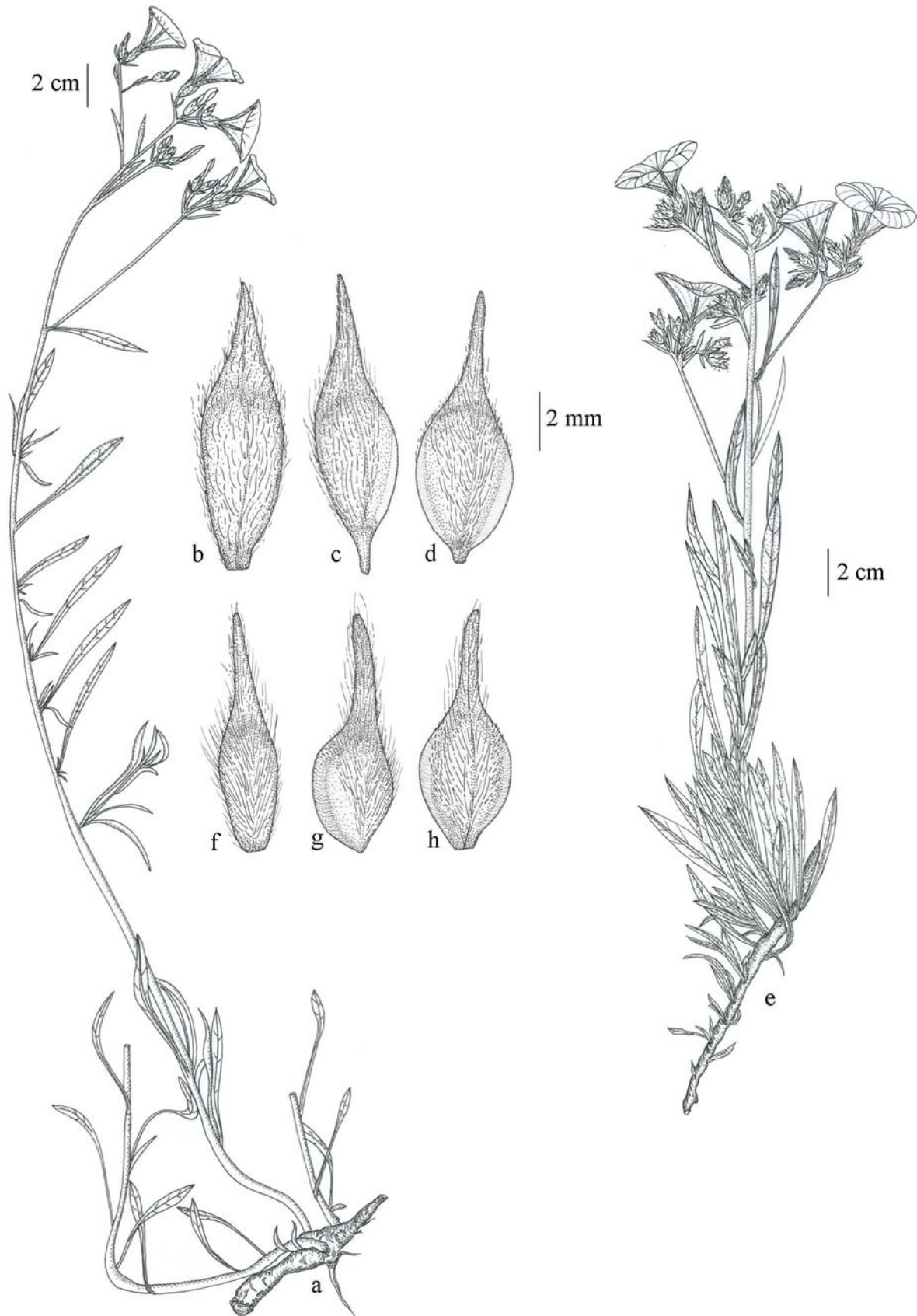

Figure 1. *C. oleifolius* var. *oleifolius*: a: Habit; b, c, d: Outer, middle, inner sepals; *C. oleifolius* var. *deserti*: e: Habit; f, g, h: Outer, middle, inner sepals.

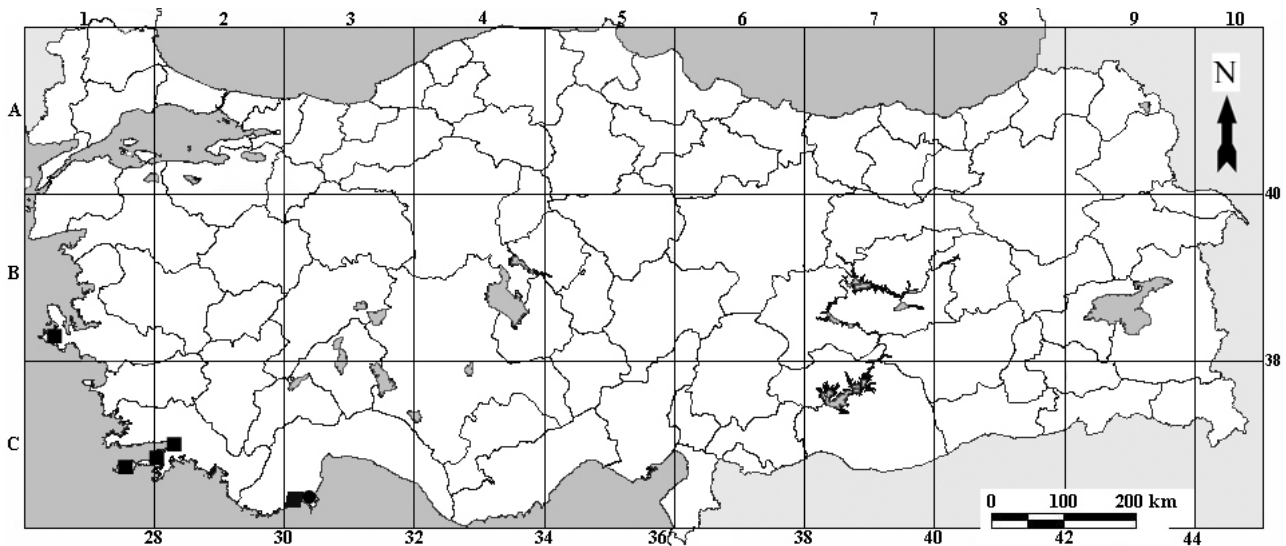

Figure 2. Distribution of *C. oleifolius* var. *oleifolius* (●) and *C. oleifolius* var. *deserti* (■) in Turkey

Pollen Morphology

According to LM (Figure 3) and SEM (Figure 4-5) investigations, the pollen grains of *C. oleifolius* var. *oleifolius* and *C. oleifolius* var. *deserti* are tri- or tetracolpate, are large in size (51-100 μm). The pollen shapes (based on P/E ratio) are oblate-spheroidal to spheroidal and the ornamentation is microechinate-perforate; perforations are approximately circular, dense, distinct and irregularly distributed (specimens *C. Aykurt* 2429 and *C. Aykurt* 2638). The main palynological features of the examined *C. oleifolius* var. *oleifolius* and *C. oleifolius* var. *deserti* are summarized in Table 2.

Table 2. Pollen characteristics of *C. oleifolius* var. *oleifolius* and *C. oleifolius* var. *deserti*

Taxa	Shape	P/E	P (μm)			E (μm)			Exine (μm)	Intine (μm)	Ornamentation
			M	SD	V	M	SD	V			
<i>C. oleifolius</i> var. <i>oleifolius</i>	oblate-spheroidal to spheroidal	0,95	69,30	$\pm 2,61$	64,57–75,85	73,08	$\pm 1,98$	69,7–77,9	1,02–2,05	1,02	microechinate-perforate
<i>C. oleifolius</i> var. <i>deserti</i>	oblate-spheroidal to spheroidal	0,98	57,91	$\pm 1,82$	54,32–61,5	58,91	$\pm 1,74$	56,37–62,52	1,02–2,05	1,02–1,54	microechinate-perforate

[Abbreviations: P – Polar axis, E – equatorial axis, M – mean value, SD – standard deviation, V – variation].

These results show that the pollen grains of *C. oleifolius* var. *oleifolius* and *C. oleifolius* var. *deserti* are mainly morphologically similar. The pollen grains of *C. oleifolius* var. *oleifolius* are distinguished by *C. oleifolius* var. *deserti*, which are usually tetracolpate and larger. Lewis and Oliver (1965) studied the pollen grains of the genus *Convolvulus*. They described the *Convolvulus* pollen grains as 3- or rarely 4-zonocolpate and prolate to subspheroidal. Our results are similar to the earlier studies (Menemen and Jury, 2002; Tellería and Daners, 2003; Lewis and Oliver, 1965).

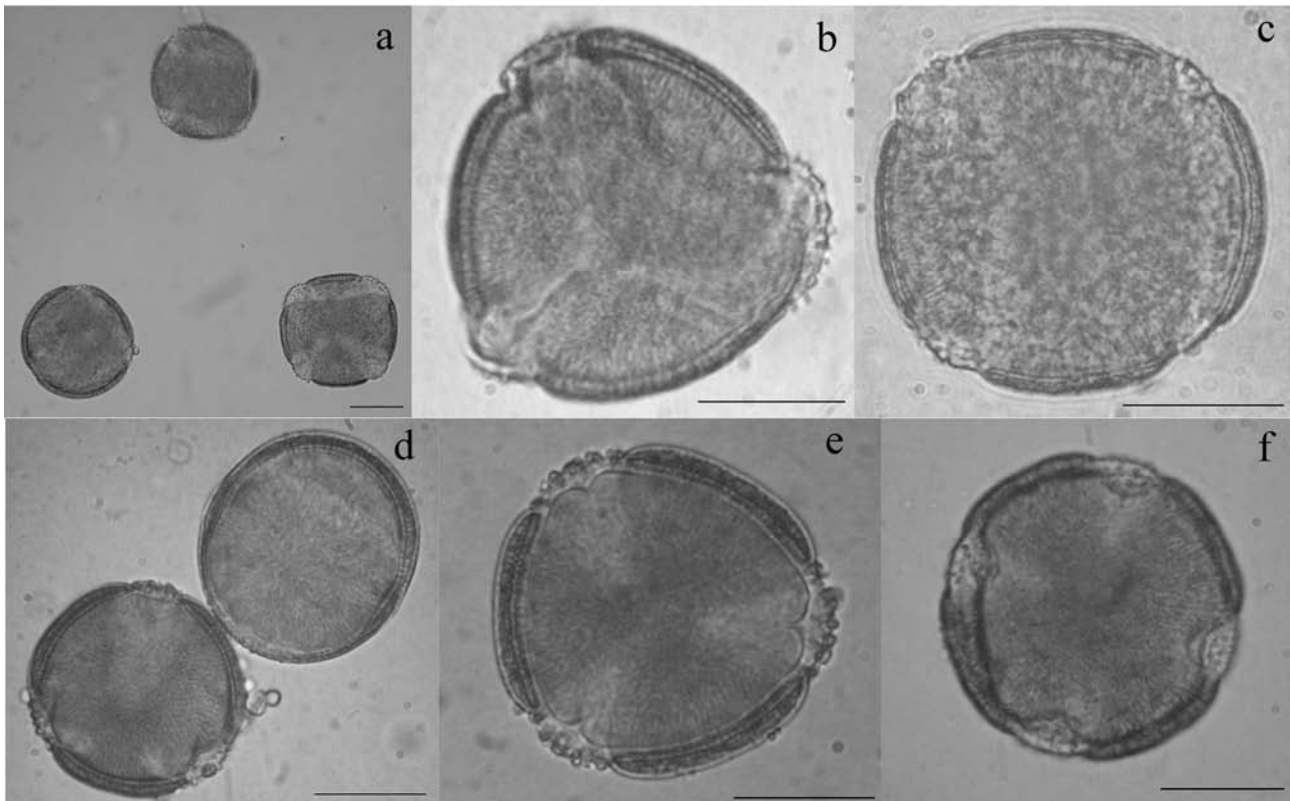

Figure 3. LM photographs of the pollen grains of *C. oleifolius* var. *oleifolius* and *C. oleifolius* var. *deserti*: a-b-c: *C. oleifolius* var. *oleifolius*; d-e-f: *C. oleifolius* var. *deserti* (bars = 30 μ m).

It is approved that the specimens of *C. oleifolius* are evaluate as two different variety which are *C. oleifolius* var. *oleifolius* and *C. oleifolius* var. *deserti* according to results of field observations, morphological and palynological studies. Because, the specimens belonging these two varieties clearly separated from the each other with especially habit and leaf characters like it was specified in Flora of Cyprus. *C. oleifolius* var. *oleifolius* is a prostrate or ascending woody based perennials; leaves scattered on stem and not clustered at the base of stem. On the other hand, *C. oleifolius* var. *deserti* is a usually erect, rigid and broom-like branched shrublets or scrubs; leaves imbricate and dense clustered at the base of stem.

During the field trips, it is determined that both *C. oleifolius* var. *oleifolius* and *C. oleifolius* var. *deserti* are distributed on rocky places and macchie between Finike and Demre (Antalya) in Mediterranean Region; but only *C. oleifolius* var. *deserti* among both varieties is distributed on stony and rocky slopes, macchie, phrygana, under *Pinus brutia* forests and sandy dunes around Çeşme (İzmir), Datça, Marmaris (Muğla) in Aegean Region. *C. oleifolius* var. *oleifolius* wasn't observed in the suitable habitats or places where *C. oleifolius* var. *deserti* was collected in the Aegean Region. It is possible to say that the individuals belonging both varieties have distributed simpatrically between Finike and Demre.

Flora of Turkey records of *C. oleifolius*:

B1 İzmir: nr Urla, *Kegel* (EGE 12678). CI İzmir: Kuşadası, s.l., *Hub.-Mor.* 17530; *ibid.*, 15 m, *Sorger* 65-9-52! CI/2 Muğla: Marmaris to Datça, 25-30 km from Hisarönü, 250 m, *Dudley* (*D.* 35421)!

During field studies, specimens of *C. oleifolius* collected between Datça and Marmaris, were identified as *C. oleifolius* var. *deserti*. Although field studies were performed also around Urla and Kuşadası, any *C. oleifolius* species weren't met.

In Turkey, a great number of specimens of *Convolvulus* in large herbaria such as GAZI, HUB, ANK, ISTE, ISTF were examined. Specimens which are defined to belong to this species weren't met during herbarium studies. Only two different specimens of *C. oleifolius* were met. One of them was collected from Gebekum (Datça, Muğla) by Hayri Duman, one of the esteemed botanists of Turkey, and was considered under the name of *C. oleifolius* var. *deserti* within our study; and the other one was collected from the macchie area between Finike and Demre (Antalya) by deceased botanist Prof. Dr. Hasan Peşmen, and was considered under the name of *C.oleifolius* var. *oleifolius* within our study.

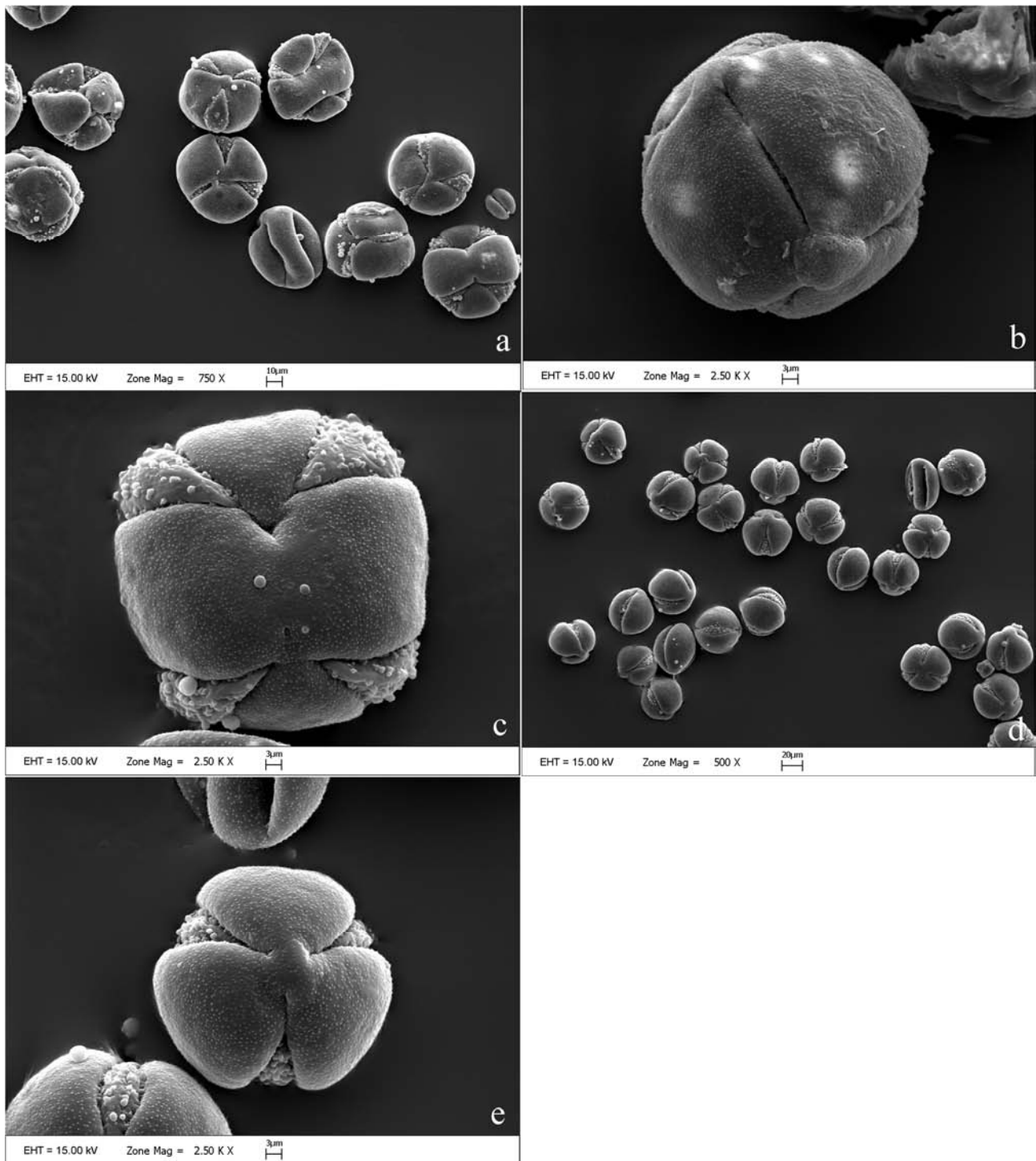

Figure 4. SEM photographs of the pollen grains of *C. oleifolius* var. *oleifolius* and *C. oleifolius* var. *deserti*: a-b-c: *C. oleifolius* var. *oleifolius*; d-e: *C. oleifolius* var. *deserti*.

Acknowledgements

The specimens were collected during the “Taxonomical Studies on genus *Convolvulus* L. (Convolvulaceae) in Turkey”. The project is funded by Akdeniz University Scientific Research Projects Unit (Project Number 2007.03.0121.006). We are grateful to the Akdeniz University Scientific Research Projects Unit for their financial support.

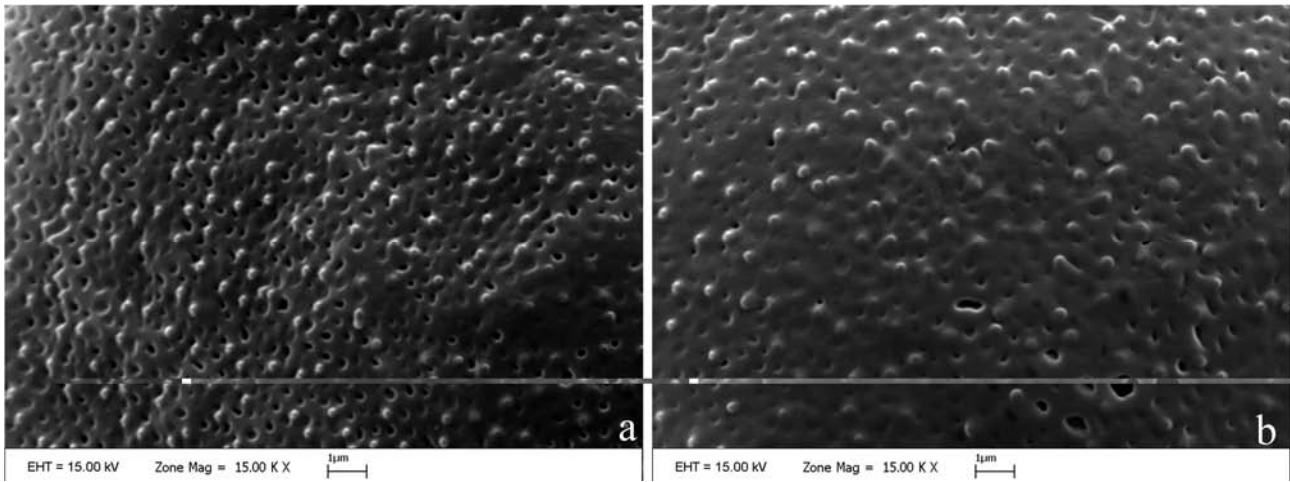

Figure 5. SEM photographs of the pollen surfaces of *C. oleifolius* var. *oleifolius* and *C. oleifolius* var. *deserti*: a: *C. oleifolius* var. *oleifolius*; b: *C. oleifolius* var. *deserti*.

References

- Davis, P. H., Mill R. R., Tan, K. 1988. *Convolvulus* L. In: Davis, P.H., Mill R.R., Tan, K. (eds.), Flora of Turkey and the East Aegean Islands (Suppl. I) 10: 182. Edinburgh Univ. Press, Edinburgh.
- Greuter, W., Burdet, H. M., Long, G. 1986. Med-Checklist. Vol. 3: Dicotyledones (Convolvulaceae-Labiatae). Botanischer Garten, Botanisches Museum, Berlin-Dahlem.
- Heywood, V. H. 1985. Flowering Plants of the World. London, Sydney.
- Karamanoğlu, K. 1964. The Species of *Convolvulus* L. in Turkey. De la Faculte des Sciences de L'Universite D'Ankara 13:225-251.
- Meikle, R. D. 1985. *Convolvulus* L. In: Meikle, R. D. (ed.) Flora of Cyprus 2:1163-1179. The Bentham-Moxon Trust, Royal Botanic Garden, Kew.
- Menemen, Y., Jury, S. L. 2002. Pollen Studies on Some Species of the Genus *Convolvulus* L. (Convolvulaceae) from Morocco. Turk J. Bot. 26: 141-148.
- Mouterde, S. J. 1986. Nouvelle Flore du Liban et de la Syrie 3: 33-41. Dar El-Machreq Éditeurs. Beyrouth, Liban.
- Lewis, W. H., Oliver, R. L. 1965. Realignment of *Calystegia* and *Convolvulus* (Convolvulaceae). Ann Mo Bot Gard. 52(2): 217-222.
- Parris, B.S. 1978. *Convolvulus* L. In: Davis, P.H. (ed.), Flora of Turkey and the East Aegean Islands 6:198-221. Edinburgh Univ. Press, Edinburgh.
- Post, G. E. 1932. *Convolvulus* L. In: Dinsmore, J. E. (ed.) Flora of Syria, Palestine and Sinai (2nd Edition). American Press, Beirut.
- Punt, W., Hoen, P. P., Blackmore, S., Nilsson, Le Thomas, A., 2007. Glossary of pollen and spore terminology. Review of Palaeobotany and Palynology. 143 (1-2): 1-81.
- Rechinger, K. H. 1979. *Convolvulus* L. In: Rechinger, K. H. (ed.), Flora des Iranischen Hochlandes und der Umrahbenden Gebirge. Graz-Austria.
- Sa'ad, F. 1967. *Convolvulus* species of the Canary Isles, the Mediterranean region and the Near and Middle East. Bronder-Offset, Rotterdam.
- Stace, C. A. 1972. *Convolvulus* L. In: Tutin, G. T., Heywood, V. H., Burges, N. A., Moore, D. M., Valentine, D. H., Walters, S. M. and Webb, D. A. (eds.), Flora Europea 3: 79-82. Cambridge Univ. Press., London.
- Staples, G. W., Yang, S. Z. 1998. Convolvulaceae. In: Editorial Committee of the Flora of Taiwan (eds.), Flora of Taiwan (2nd Edition) 4: 341-384. Department of Botany, National Taiwan University, Taipei, Taiwan.
- Tellería, M. C., Daners, G. 2003. Pollen types in Southern New World Convolvulaceae and their taxonomic significance. Plant Syst. Evol. 243: 99-118.
- Wodehouse, R. P. 1935. Pollen grains. McGraw-Hill, New York, London.

(Received for publication 13 January 2010; The date of publication 01 August 2010)

Morphological, karyological and ecological features of halophytic endemic *Sphaerophysa kotschyana* Boiss. (Fabaceae) in Turkey

Ahmet DURAN¹, Esra MARTİN^{*2}, Meryem ÖZTÜRK¹, Özlem ÇETİN¹, Muhittin DİNÇ¹, Ayşe ÖZDEMİR¹

¹Selcuk University, Education Faculty of Ahmet Kelesoglu, Department of Biology, 42090, Konya, Turkey

²Nigde University, Faculty of Science and Arts, Department of Biology, 51350, Nigde, Turkey

Abstract

Morphological, karyological and ecological features of halophytic endemic *Sphaerophysa kotschyana* are investigated based on the specimens collected from Tuz Lake environs. The expanded morphological description and illustration of this species is given. This study shows that the somatic chromosome number is $2n=14+0-2B$. The pollen grains are prolate, 3-zonocolporate, medium in size, with supracretate ornamentation according to the results of SEM studies. Seeds are reniform, the sizes range between 3.5 mm and 4.0 mm in length and width. The seed surface has irregular granules. The karyogram, ideogram, and SEM photos of the pollen and seed surface are presented. In addition, the habitat of its and accompanied species are given as well.

Key words: Ecology, Karyology, Morphology, *Sphaerophysa kotschyana*

----- * -----

Türkiye’de Halofitik Endemik *Sphaerophysa kotschyana* Boiss. (Fabaceae)’nın Morfolojik, Karyolojik ve Ekolojik Özellikleri

Özet

Tuz Gölü ve çevresinden toplanmış bir halofitik endemik olan *Sphaerophysa kotschyana*’nın morfolojik, karyolojik ve ekolojik özellikleri incelenmiştir. Genişletilmiş morfolojik deskripsiyonu ve görüntüleri verilmiştir. Bu çalışmada somatik kromozom sayısının $2n=14+0-2B$ olduğu görülmüştür. SEM çalışmalarına göre polen taneleri prolate, 3-zonokolpate, orta büyüklükte ve supracretate ornemantasyonludur. Tohumlar reniform, ebatları 3.5 mm uzunluğunda ve 4.0 mm genişliktedir. Tohum yüzeyi düzensiz granüllüdür. Karyogram, idiyogram, polen ve tohum yüzeyinin SEM’de çekilmiş görüntüleri sunulmuştur. Bunlara ilave olarak, türün habitata ve birlikte bulunduğu türler hakkında bilgi verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Ekoloji, Karyoloji, Morfoloji, *Sphaerophysa kotschyana*

1. Introduction

Turkey occurring in warm climate zone is distinguished from many countries situating its environments by the plant diversity. The number of plants distributed in Turkey is nearly those in Europe. The plant taxa in Turkey have reached to 12.000 by recently discovered new taxa. The richness of Turkish Flora is based on geographic, climatic, topographic and edaphic factors. These factors bring about the plant formation diversity and infraspecific variation. Turkey is also one of the richest countries in world with respect to endemism. The number of endemic taxa is more than 3000 and endemism ratio is 34.4% (Erik and Tarıkahya 2004; Avcı 2005; Özhatay et al. 2005).

The genus *Sphaerophysa* DC. was distributed in Middle and Central Asia, from South Siberia to North China, West Caucasia and Anatolia. This genus is represented two species in the world. These are *Sphaerophysa kotschyana*

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: esramartin@gmail.com

Boiss. and *S. salsula* DC. (Polhill and Raven 1981). The first of these, *S. salsula*, grows in Iran, Russia, Azerbaijan and Syria, while *S. kotschyana* is endemic to Central Anatolia (Aytaç and Ekim 1996). According the Bern Convention, *S. kotschyana* is in under absolute preservation plant list (CITES 2008). There are a few studies on the genus *Sphaerophysa* as (Chamberlain 1970; Shiskin 1971; Aytaç and Ekim 1996).

True halophytes are plants that able to live under elevated salinities, but also vary in their salt content from slight to brackish to medium to severe to above seawater salinity. In general 2.500-3.000 species of halophytes are found in the world. Nearly 700 species are distributed in the Mediterranean climatic zone (Güvensen et al. 2006).

The ecosystem of which occur in the Tuz Lake and its surrounding is one of the halophyte steppe habitat and watering area where rarely important biological richness of Turkey has accommodate. Both in the South and in the Southwestern part of the Tuz Lake, there exists exceptional area that includes salty and fresh water marsh. There are 35 local endemic plants species which grows especially around Tuz Lake and its surrounding. In Central Anatolia vegetation are dry in summer season except for some perennial and halophyte plants. Most of the halophyte plants are C4 plants and their photosynthesis and growing is very fast. Halophyte plants can adapt to living and maintain growing up in the hardest ecological conditions such as: hot and cold weathers, drought, dryness, saltiness, mineral deficiency and high radiation. The halophyte plants that growing around the Tuz Lake basin shows considerable variation depends on the salt density of the soil. The variation of the edaphic features that the populations of different plants cause to be organized and the population confined like isobaric lines on a map. An observation from far away, halophyte and xerophyte zone plants can easily distinguish the higher areas around the Tuz Lake.

Sphaerophysa kotschyana is closely related to *S. salsula*. It mainly differs from *S. salsula* because it has stipules 2-9 mm long (not c. 2 mm), calyx 5-7 mm long (not 4-5 mm), corolla purplish-pink to violet (not red), ovary glabrous (not short appressed hairs, seeds 3.5-4 mm long (not c. 1.5 mm) (Davis 1970; Shiskin 1971).

In this study, *S. kotschyana* which naturally grows in surrounding of the Tuz Lake were investigated as morphological description, ecological features, pollen and seed micromorphologies and karyology.

2. Materials and methods

Plant samples were collected from Tuz Lake environs. The specimens are dried according to standard herbarium techniques and stored at Selcuk University Education Faculty Herbarium. The collecting locality of the species as follows; morphology and pollen; B4 Konya: Tuz Lake, between Gölyazı-Tersakan, 945 m, 27.05. 2006, roadsides, field margins, 38°35.821'N, 33°07.170'E, *A.Duran 7149* (S.Ü. Education Fac. Herb.); morphology; Konya: Cihanbeyli, between Gölyazı-Tuz Lake, c. 15. km, 922 m, 12.06.2006, 38°32.389'N, 33°20.418'E, salt steppe, *A.Duran*, observation; morphology, seed and karyology; Aksaray: Eskil, 930 m, 30.04.2006, 38°24.319'N, 33°24.543'E, *A.Duran 7135* (S.Ü. Education Fac. Herb.); morphology; Ankara: Sereflikoçhisar, Kaldırım Tuzlası, 910 m, 27.05.2006, salt steppe, *A.Duran*, observation.

These specimens are used for morphological and palynological studies. For the morphological studies, at least ten specimens are investigated, and morphological description of the species was expanded. Palynological investigations are made by both light microscope and scanning electron microscope. For light microscope studies, the pollen slides were prepared according to the Wodehouse technique (Woodehouse 1935). Pollen grains are dissected from herbarium specimens and placed on a clean microscope slides. Glycerin-gelatin with basic fuchsine was placed on pollen and allowed to melt and mixed by a clean pin to get scattered pollen grains. All measurements are determined on at least thirty pollen grains. The pollen grains are also directly placed on prepared stubs and covered with gold for SEM studies. Photographs are taken with SEM. Pollen terminology follows in literature (Erdtman 1960; Punt et al. 1994).

The seeds are examined and photographed under SEM like the pollen. Mitotic chromosome preparations were prepared from root meristems obtained from germinating seeds. Root tips pretreated for 16 h in α -monobromonaphthalene at 4°C, fixed in 3:1 absolute alcohol-glacial acetic acid, then the root tips were hydrolyzed with 1 N HCl for 3 minutes at 60°C overnight and stained 2% aceto-orcein for 2h at room temperature. Stained root tips were squashed in a drop of 45% acetic acid and permanent slides were made by mounting in Depex. At least 20 counts from seven to ten individuals were made to verify the observations. We examined slides under Olympus BX-50 Photomicroscope using an oil immersion objective (100X). Photographs were taken with the same microscope. The karyogram and ideogram were prepared with measurements taken on enlarged micrographs of five well spread metaphase plates. Chromosome measurement and karyotype were calculated with Bs200Pro Image Analysis Software. Ideogram of species was arranged in order of decreasing length.

3. Results

3.1. *Sphaerophysa kotschyana* Boiss. (Figures 1- 2).

3.2. Description

Perennial herbs. Plant 20-30 cm tall, \pm erect, \pm sparsely adpressed bifurcate hairs. Stems slightly striate, 2-3 mm diam. below, densely branched at base or middle part. Leaves alternate, imparipinnate; leaflets 4-8 paired, cuneate-oblong, apex truncate, 5-15 x 2-6.5 mm. Stipules paired, adnate, triangular-lanceolate, membranaceous at margins, 2-9 x 0.5-3 mm, gradually decreasing in size upwards, sparsely bifurcate hairs. Peduncles quadrangular, 5-11 cm. Inflorescence axillary, raceme, 5-12 flowered. Flowers pedicellate. Pedicels 2-5 mm, bracteates, 1-2 mm. Bracteoles sparsely hairy, 0.5-1 mm. Calyx campanulate, 5-7 mm long, sparsely pubescent especially at mouth outside and inside, teeth subequal, triangular ovate to lanceolate, acute 1.5-2.5 mm long. Corolla generally purplish-pink to violet, 15-20 mm. Standard flabellate, 1.3-1.7 x 1.4-1.6 cm; wings oblanceolate, 1.5-1.6 x 0.45-0.55 cm; carina clawed, 1.4-1.8 cm long; claw 0.9-1.2 cm long, with 1-2 mm long auricles at base; limb narrow, 4-5 mm long. Stamens diadelphous. Ovary glabrous. Ripe fruit strongly inflated, indehiscent, oblong-ellipsoid, membranous with 10-12 mm stipe and curved 6-7 mm long style, conspicuously parallel veined. Veins branched, dark green arising from the suture. Seeds 5-8, asymmetric reniform, 3.5-4 x 3.5-4 mm, \pm smooth, dark brown (Stearn 1996).

Figure 1. Habitus of *Sphaerophysa kotschyana*

Figure 2. Mature fruits of *Sphaerophysa kotschyana*

3.3. Seed characteristics

The seeds of *Sphaerophysa kotschyana* are asymmetric reniform, on the average, 3.5-4.0 mm long and wide, with an outgrowth about the middle of the sinus. The seed surface is irregular ornamentation Figures 3-4. Epicuticular wax was observed on the surface layer of the seed coat. In microphotographs, its surface features are randomly granulate to slightly roughened.

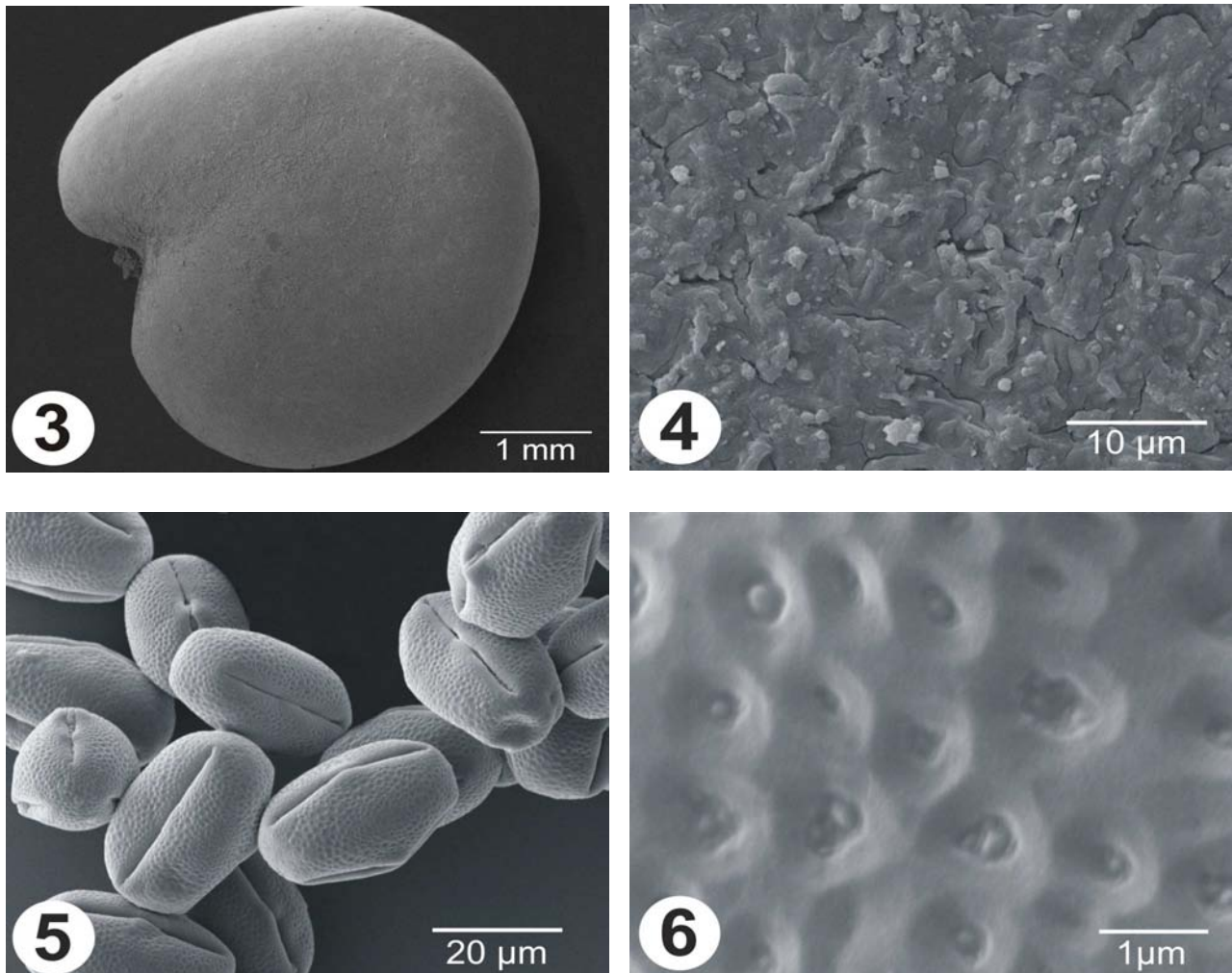

Figure 3-6. SEM micrographs of the seed coat surfaces and the pollen grains of *Sphaerophysa kotschyana*. Seed: (3) general shape, (4) seed coat surface; pollen grains: (5) general view, (6) wall detail

3.4. Pollen morphology

The pollen of *Sphaerophysa kotschyana* are monad, medium sized, 3-zonocolporate. Polar axis (P) is between 27-30 µm, equatorial axis (E) 16-19 µm and P/E ratio 1.52-1.66. In the equatorial view, the shape of pollen grain is prolate. The pollen is triangular-obtuse-convex to circular in polar view. The exine thickness is between 1.30-1.45 µm. The exine ornamentation is suprareticulate Figures 5-6.

3.5. Karyological features

The chromosome number and morphology of *Sphaerophysa kotschyana* has been studied for the first time. The somatic chromosome number of the species was determined to be $2n=14+0-2B$ (Figure 7). The basic chromosome number for this species is $x=7$. The total chromosome length is between 1.33-2.22 µm. The total length of the haploid set is 11.83 µm. In addition to somatic number, homologous chromosome pairs were also determined through total length of each chromosome for each slide. However, it was impossible to determine the position of centromeres and karyotype formula, because the chromosomes of this species invariable very small. The ideogram and karyogram are given in Figures 8-9.

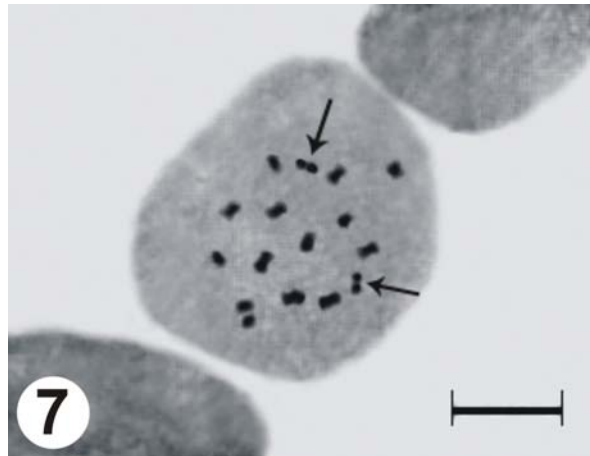

Figure 7. Metaphase chromosomes of *Sphaerophysa kotschyana* Bar: 5 µm.

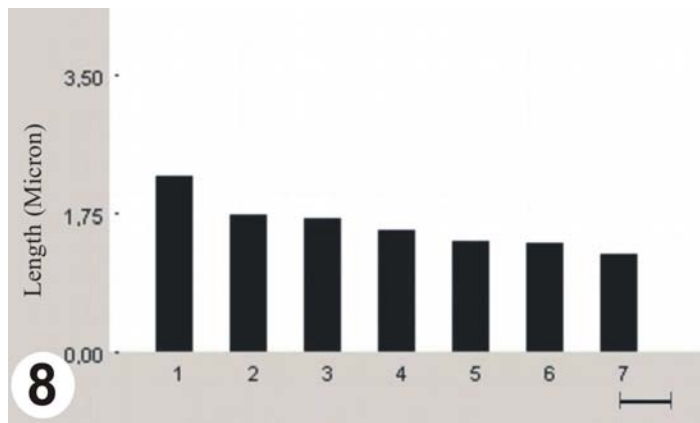

Figure 8. Ideogram of *Sphaerophysa kotschyana*

Figure 9. Karyogram of *Sphaerophysa kotschyana*

3.6. Ecology

Sphaerophysa kotschyana an endemic species of Turkey and Irano-Turanian element. It grows on salty marsh and salty steppe in mainly Central Anatolia. The species found growing with *S. kotschyana* include *Frankeria hirsuta* L., *Leymus cappadocicus* (Boiss. & Bal.) Melderis, *Halimione portulacoides* (L.) Allen, *Panderia pilosa* Fisch. & C.A.Mey., *Camphorosma monspeliaca* L., *Ferula halophila* Peşmen, *Achillea wilhemsii* C.Koch., *Centaurea drabifolia* Sm., *Limonium iconicum* (Boiss. & Heldr.) O.Kuntze, *Limonium anatolicum* Hedge, *Astragalus ovalis* Boiss. & Bal., *Anthemis fumariifolia* Boiss., *Scorzonera hieraciifolia* Hayek, *Centaurea bornmulleri* Hausskn. ex Bornm., *Aeluropus littoralis* (Gouan) Parl., *Prangos meliocarpoides* Boiss. The geographical distribution map of *Sphaerophysa kotschyana* is given Fig. 10.

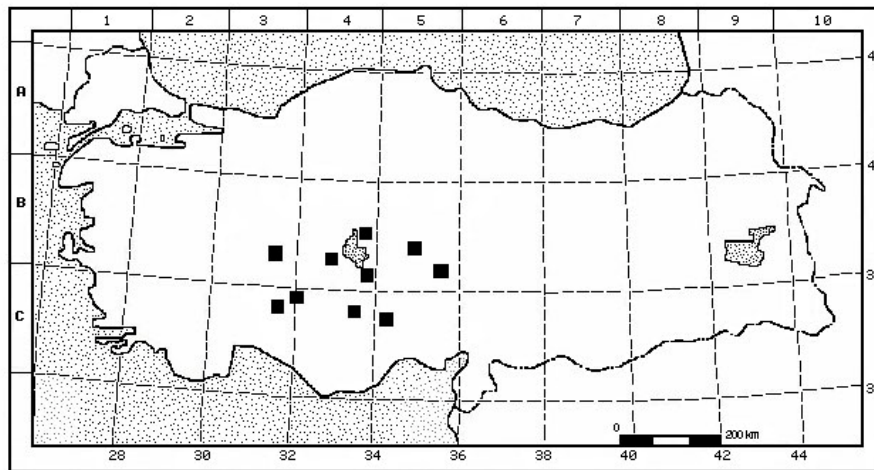

Figure 10. The geographical distribution map of *Sphaerophysa kotschyana*

3.7. Status

The *Sphaerophysa kotschyana* species placed in VU (Vulnerable) status (Ekim et al. 1989). Nevertheless, the places where it grows are small areas of 100 m² or less. The great majority of such areas are in use as agricultural land. It seems that *S. kotschyana* is adapted in such areas. For these reasons, it would be correct to change the status of the plant Vulnerable to the "lower risk near threatened (Lrnt) category of IUCN (IUCN 1994; Aytaç and Ekim 1996). Now, It should be graded as Near Threatened (NT) (IUCN, 2001), because of its local distribution and rather a small population size.

3.8. Economic use

In Turkey the great majority of members of the family Fabaceae are used as animal fodder. But there is no record of *Sphaerophysa kotschyana* used (Aytaç and Ekim 1996). The *S. salsula* is one of the widely cultivated plants in U.S.A. This species is using as a medical plant and erosion control. Roots are used for the preparation of medicaments used in gynaecology (Hanelt 2001).

4. Discussion

Sphaerophysa kotschyana, known in the Flora of Turkey from only one locality, has now been represented from ten separate and widely-scattered areas. The following are the collection sites: Afyon, Sultandağı; Ankara, Şereflikoçhisar; Kayseri, Everek; Kayseri, Develi; Denizli, Çardak; Afyon, Dazkırı; Konya, Aslim marhes; Konya, Ereğli; Konya, Cihanbeyli; Aksaray, Eski. The geographical distribution of the *S. kotschyana* is mapped (Fig. 10). *S. kotschyana* grows in salt marshes, salt steppe, and in fields which are within such areas (Aytaç and Ekim 1996).

Sphaerophysa kotschyana was introduced to science world by Edmond Boissier in 1872 (Chamberlain 1970). But the description of this species is very insufficient. Its description was emended with field observation and herbarium materials. But also seed morphology features and mature fruit, seed characteristics which were unknown in Flora of Turkey are described in the present study. Ripe fruits are strongly inflated, oblong-ellipsoid, membranous, with 10-12 mm stipe and curved, with 6-7 mm style, with conspicuously parallel veined. The veins are branched and dark green. Seeds number are 5-8, asymmetric reniform, 3.5-4 x 3.5-4 mm, ± smooth and dark brown.

The seeds and pollen of *S. kotschyana* are examined by SEM, and its seed surface has irregular ornamentation. The pollen characteristics are monad, 3-zonocolpate, and the shape of pollen grain is prolate and the exine ornamentation is suprareticulate.

The somatic chromosome number of *S. kotschyana* was determined to be $2n=14+0-2B$. The basic chromosome number for this species is $x=7$. The total chromosome length is between 1.33-2.22 μm . The total length of the haploid set is 11.83 μm . The morphological characters of the genus *Sphaerophysa* are similar with the genus *Colutea* L. The diploid chromosome number of *Colutea* was reported $2n=16$, the basic chromosome number for this species is $x=8$ (Slade 1953). The diploid chromosome number of *S. kotschyana* $2n=14+0-2B$, the basic chromosome number for this species is $x=7$ and differentiated from the genus *Colutea*.

In this scope of study, we discussed the ecological properties of *Sphaerophysa kotschyana* that are naturally grown in the Tuz Lake basin. Besides, in this study determined the karyological properties and the micromorphologies pollen and seed of the *S. kotschyana*.

References

- Avcı, M. 2005. Çeşitlilik ve endemizm açısından Türkiye'nin Bitki Örtüsü. İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Coğrafya Dergisi. 13: 27-55.
- Aytaç, Z., Ekim T. 1996. *Sphaerophysa kotschyana* Boiss. The Karaca Arboretum Magazine. 3: 89-94.
- Chamberlain, DF. 1970. *Sphaerophysa* in: Davis (Ed.) The Flora of Turkey and the East Aegean Islands. Volume III, Edinburgh University Press, Edinburgh.
- CITES. 2008. Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora. Appendices I, II and III.
- Davis, PH. 1970. Flora of Turkey and East Aegean Island. Volume III, Edinburgh University Press, Edinburgh.
- Ekim, T., Koyuncu, M., Erik S., İlarıslan, R. 1989. Türkiye'nin Tehlike Altındaki Nadir ve Endemik Bitki Türleri. Türkiye Tabiatını Koruma Derneği series. 18, Ankara.
- Erdtman, G. 1960. The acetolysis method, a revised description. Svensk. Bot. Tidskr. 54: 561-564.
- Erik, S., Tarıkahya, B. 2004. Türkiye Florası üzerine. Kebikeç. 17: 139-163.
- Güvensen, A., Görk, G., Öztürk, M. 2006. An overview of the halophytes in Turkey, in: Ajman Khan, M (Eds). Sabkha Ecosystems. Volume II, West and Central Asia. Springer. 9-30.
- Hanelt, P. (Eds). 2001. Mansfeld's Encyclopedia of Agricultural and Horticultural Crops, Institute of Plant Genetics and Crop Plant Research. Springer.
- IUCN Species Survival Commission. 1994. IUCN Red List Categories. Switzerland.
- IUCN Species Survival Commission. 2001. IUCN Red List Categories. Switzerland.
- Polhill, R., Raven, P. (Eds.) 1981. Advances in Legume Systematics. Part I. Royal Bot. Gardens. Kew.
- Punt, W., Blackmore, S., Le Thomas, A. 1994. Glossary of Pollen and Spores Terminology. Utrecht, LPP Foundation.
- Shiskin, BK. (Ed.) 1971. Flora of the U.S.S.R. Israel program for scientific translations. Jerusalem. 11: 235.
- Slade, BF. 1953. Somatic chromosome number of the New Zealand broom genera and a discussion of their relationship. Transactions of the Royal Society of New Zealand. 81/1: 1-9.
- Stearn, W. 1996. Botanical Latin, 4 th ed. Timber Press, Portland.
- Özhatay, N., Byfield, A., Atay, S. 2005. Türkiye'nin 122 önemli bitki alanı. WWF Türk, (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) yayını. İstanbul.
- Woodehouse, RP. 1935. Pollen Grains. New York and London.

(Received for publication 13 January 2010; The date of publication 01 August 2010)

The flora of Kaş Plateau and its surroundings (Anamur – Mersin/Turkey)

Evren YILDIZTUGAY ^{*1}, Mustafa KÜÇÜKÖDÜK ¹

¹Department of Biology, Faculty of Science, Selçuk University, Campus, 42075, Selçuklu, Konya, Turkey

Abstract

This research has been made to determine the flora of Kaş Plateau and its surroundings (Anamur - Mersin). The research area is in the C4 square according to the grid system. As a result of the examination of 840 plants specimens which were collected from the research area between 2006-2008, 470 taxa that belong to 73 families and 279 genera have been determined. In the research area the number of endemic taxa is 62 (13.2%). The phytogeographic region of plants in this area are represented as follows; Mediterranean 33.6%, Irano-Turanian 10.2%, Euro-Siberian 4.3%.

Key words: Flora, Kaş Plateau, Anamur, Mersin, Turkey

----- * -----

Kaş Yaylası ve çevresinin (Anamur - Mersin) florası

Özet

Bu araştırma Kaş Yaylası ve çevresinin (Anamur - Mersin) florasını tespit etmek için yapılmıştır. Araştırma alanı kareleme sistemine göre C4 karesi içerisinde yer almaktadır. Çalışma alanından 2006-2008 yılları arasında toplanan 840 bitki örneğinin değerlendirilmesi sonucu 73 familyaya ait 470 takson ve 279 cins tespit edilmiştir. Çalışma alanındaki endemik takson sayısı 62 (% 13.2)'dir. Bitkilerin fitocoğrafik bölgelere göre dağılımları şöyledir: Akdeniz elementi % 33.6, İran-Turan elementi % 10.2, Avrupa-Sibirya elementi % 4.3'dür.

Anahtar kelimeler: Flora, Kaş Yaylası, Anamur, Mersin, Türkiye

1. Introduction

The research area locate in Anamur-Ermenek highway 42nd kilometers north of the district of Anamur and is in square C4, according to the grid system used in the Flora of Turkey (Davis, 1965-1985). The study area is situated between 32°52'36" / 32°55'44" E longitude and between 36°09'94" / 36°14'80" N latitude. The region is located in the south of Teketaşı Hill, in the north of Sülmen Hill and Ormancık, in the east of Kınalı Hill and in the west of Narağacı and Tombul Hill (Figure 1). The altitude of the area ranges from 150 m to 1675 m.

There have been no previous studies on the flora of the Kaş Plateau. This area was selected for the research because it was not thoroughly studied and has some interesting characteristics, in terms of both flora and phytogeography. The research area has a mediterranean climate. According to Emberger the precipitation-temperature coefficient (Q) is 67.4 (Akman, 1990). According to this value Anamur is in mediterranean climate less rainfall and take part in bioclimatic zone where winter is very cold. Annual mean temperature is 19.2 °C. The maximum mean temperature (M) is 33.5 °C. The minimum mean temperature (m) is 5.8 °C (Table 1). Annual rainfall is about 965.6 mm and the seasonal precipitation regime is winter, autumn, spring and summer (MIM, 2002). The ombrothermic diagram shows dry and rainy months (Figure 2). As geological structure area is located between Alanya and Aladağ massifs (units). The tectonic unit is represented by pre-permian age calcshists, chloroschists, crystalized limestones (Yapıcı et

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: eytugay@gmail.com

al., 2003). The most common soil type in the research area is the red podzolic soil (Doğu Akdeniz havzası toprakları, 1974).

Figure 1. Map of the study area.

Table 1. Monthly – annual rainfall (mm) and temperature (°C) values of Anamur.

ANAMUR	OBSERVATION PERIOD	MONTHS												ANNUAL
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Rainfall (mm)	55	199.4	150.1	102.6	46.7	24.8	4.7	0.3	0.7	7.4	75.4	124.4	229.1	965.6
Avr. Temp. (°C)	55	11.4	11.5	13.4	16.8	20.7	24.9	27.9	28.0	25.1	21.0	16.5	13.0	19.2
Max. Avr. Temp. (°C)	55	22.5	23.2	27.5	33.3	37.5	41.0	42.0	44.2	39.5	36.6	30.3	24.6	33.5
Min. Avr. Temp. (°C)	55	-1.4	-4.7	-0.7	3.4	8.6	12.2	16.2	15.8	10.8	8.0	2.3	0.7	5.9

2. Materials and methods

During fieldwork conducted between 2006 and 2008, 840 plant specimens were collected in the study area. The collected plant specimens were dried according to herbarium techniques, numbered and deposited in KNYA herbarium collection. The majority of the specimens were identified with the help of The Flora of Turkey and The East Aegean Islands (Davis, 1965-1985; Davis et al., 1988; Güner et al., 2000). Some of the identifications were checked in Flora Europaea (Tutin et al., 1964-1980), Flora Hellenica (Strid and Tan, 1997), Flora Iberica (Talavera, 1999) and Flora Iranica (Rechinger, 1965-1977). The herbarium of KNYA was used to check the specimens. All taxa in the floristic list are given according to the order in the Flora of Turkey (Davis, 1965-1985). The floristic elements are listed in the results. In the results, every species is represented with the following details: family and taxon name, authors of the species, geographical locations, habitats, altitudes, collection dates and collector numbers. In addition, endemism, IUCN threat categories (Ekim et al., 2000; IUCN, 2001), their phytogeographical regions and the life forms are given. The phytogeographical regions of the taxa were evaluated according to Flora of Turkey (Davis, 1965-1985; Davis et al.,

1988). Grid square and city name are not mentioned for each location because the study area is completely within the C4 Anamur (Mersin). Author abbreviations of plant names are given according to Brummitt and Powell (1992). The wild taxa were compared with floras of neighbouring areas (Sümbül and Erik, 1988a-1988b-1990a-1990b; Ertuğrul et al., 2002, Everest and Rauss, 2004, Düzenli and Çakan, 2001).

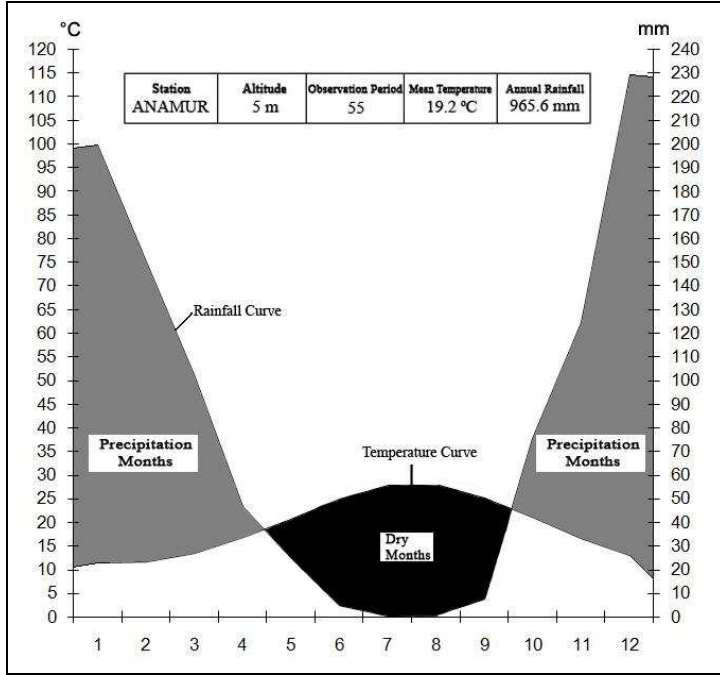

Figure 2. Ombrothermic diagrams of Anamur.

2.1. Abbreviations

The abbreviations used in the text and in the floristic list are as follows: Medit.: Mediterranean element; Ir-Tur.: Irano - Turanian element; Euro-Sib.: Euro-Siberian element; EN: Endangered; VU: Vulnerable; NT: Near threatened; LC: Least concern; H.: Hill; Th.: Therophyte; Hcrp.: Hemicryptophyte; Msph.: Mesophanerophyte; Mcph.: Microphanerophyte; Nph.: Nanophanerophyte; Crp.: Cryptophyte; Ch.: Chamaephyte; Vp.: Vascular parasite.

2.2. Vegetation

Forest, rocky and lower mountain steppe are the main vegetation types in the study area. In the study area, forest vegetation is characterised. Forest vegetation includes *Pinus brutia* Ten., *Abies cilicia* (Ant. & Kotschy) Carr. subsp. *isaurica* Coode & Cullen and *Cedrus libani* A. Rich. *Sedum album* L., *Umbilicus horizontalis* (Guss.) DC. subsp. *horizontalis*, *Micromeria myrtifolia* Boiss. & Hohen., *Thymus revolutus* Celak., *Paronychia argentea* Lam. var. *argentea*, *Ceterach officinarum* DC., *Pelargonium endlicherianum* Fenzl, *Valeriana dioscoridis* Sm., *Corydalis solida* (L.) Swartz subsp. *solida*, *Centaurea cheirolepidoides* Wagenitz, *Campanula glomerata* L. subsp. *hispida* (Witasek) Hayek and *Stachys lavandulifolia* Vahl var. *lavandulifolia* are commonly found in the rocky parts of the research area. Lower mountain steppe vegetation includes *Thlaspi ochroleucum* Boiss. & Heldr., *Arabis androsacea* Fenzl., *Barbarea minor* C.Koch var. *robusta* Coode & Cullen, *Astragalus oxytropifolius* Boiss., *A. angustifolius* Lam. subsp. *angustifolius* var. *angustifolius*, *A. hirsutus* Vahl and *Phlomis armeniaca* Willd.

3. Results

The Floristic List

PTERIDOPHYTA

EQUISETACEAE

Equisetum ramosissimum Desf.

Near Alaköprü, stream edge, 550 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1966.
Widespread, Crp.

ASPLENIACEAE

Ceterach officinarum DC.

Kaş Plateau, near Deliktaş Cave, rocky places, 1500 m, 05.04.2007, Yıldızıtugay 1409.
Medit., Crp.

ASPIDACEAE

Dryopteris filix-mas (L.) Schott

Anamur – Ermenek main road, 18. km, in *Pinus* forest, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1665.
Crp.

SPERMATOPHYTA

GYMNOSPERMAE

PINACEAE

Abies cilicia (Ant. & Kotschy) Carr. subsp. *isaurica* Coode & Cullen

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2030.
Endemic, LC, Medit., Msph.

Cedrus libani A. Rich.

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2032.
Medit., Msph.

Pinus brutia Ten.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 28.10.2008, Yıldızıtugay 2100.
Medit., Msph.

CUPRESSACEAE

Juniperus drupacea Lab.

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2031.
Mcph.

J. oxycedrus L. subsp. *oxycedrus*

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2064.
Widespread, Mcph.

J. excelsa M.Bieb. subsp. *excelsa*

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2033.
Widespread, Mcph.

EPHEDRACEAE

Ephedra major Host

Atak Hill, stony places, 1450 m, 28.10.2008, Yıldızıtugay 2085.
Ch.

ANGIOSPERMAE

DICOTYLEDONAE

RANUNCULACEAE

Nigella arvensis L. var. *tauricola* P.H.Davis

Anamur – Ermenek main road, 20. km, roadsides, 570 m, 18.06.2008, Yıldızıtugay 2050.
Th.

Th.

Caltha polypetala Hochst. ex Lorent

Near Alaköprü, damp places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1324.
Hcrp.

Anemone blanda Schott & Kotschy

Kaş Plateau, near Deliktaş Cave, rocky places, 1500 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1351.
Crp.

Crp.

A. coronaria L.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1305.
Medit., Crp.

Adonis flammea Jacq.

Kuruğağaç Hill, stony places, 300 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1680.
Widespread, Th.

Ranunculus velutinus Ten.

Near Alaköprü, damp places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1337.
Medit., Hcrp.

R. lanuginosus L.

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1978.

Euro-Sib., Hcrp.

R. cadmicus Boiss.

Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1929.
Crp.

R. millefolius Banks & Sol. subsp. *millefolius*

Near Alaköprü, stony and damp places, 550 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1794.

Crp.

R. isthmicus Boiss. subsp. *isthmicus*

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1447.

Crp.

R. arvensis L.

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1702.
Widespread, Th.

Ceratocephalus testiculatus (Crantz) Roth

Kaş Plateau, rocky places, 1670 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1823.
Th.

BERBERIDACEAE

Berberis crataegina DC.

Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1947.
Ir.-Tur., Nph.

PAPAVERACEAE

Glaucium leiocarpum Boiss.

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1979.
Widespread, Hcrp.

Roemeria hybrida (L.) DC. subsp. *hybrida*

Near Ortakonuş, stony places, 700 m, 18.06.2008, Yıldızıtugay 2065.
Widespread, Th.

Papaver rhoeas L.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1446.
Widespread, Th.

Hypocoum imberbe Sibth. & Sm.

Serin Hill, open places, 1500 m, 04.03.2008, Yıldızıtugay 1779.
Widespread, Th.

H. pendulum L.

Tombul Hill, stony places, 650 m, 08.04.2007, Yıldızıtugay 1554.
Widespread, Th.

Corydalis solida (L.) Swartz subsp. *solida*

Kaş Plateau, Deliktaş Cave around, rocky places, 1500 m, 05.04.2007, Yıldızıtugay 1413.
Crp.

Crp.

Fumaria capreolata L.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1315.
Th.

Th.

F. officinalis L.

Near Alaköprü, damp places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1328.
Th.

BRASSICACEAE

Raphanus raphanistrum L.

Near Alaköprü, damp places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1326.
Th.

Conringia grandiflora Boiss. & Heldr.

Yığıltaş Hill, in *Pinus* forest, 1600 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1498.
Endemic, LC, Medit., Hcrp.

Cardaria draba (L.) Desv. subsp. *chalepensis* (L.) O.E.Schulz

Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1681.
Widespread, Hcrp.

Isatis tinctoria L. subsp. *tomentella* (Boiss.) P.H.Davis

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1723.
Hcrp.

Hcrp.

Iberis attica Jord.

Anamur – Ermenek main road, 25. km, in *Pinus* forest, 670 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1661.
Hcrp.

Thlaspi perfoliatum L.

Kaş Plateau, near Deliktaş Cave, rocky places, 1500 m, 05.04.2007, Yıldızıtugay 1405.
Widespread, Th.

T. ochroleucum Boiss. & Heldr.

Kaş Plateau, stony places, 1670 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1825.

Hcrp.

Capsella bursa-pastoris (L.) Medik.

Kaş Plateau, roadside, 1670 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1427.

Widespread, Th.

Fibigia eriocarpa (DC.) Boiss.

Kaş Plateau, stony places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1729.

Widespread, Hcrp.

Alyssum dasycarpum Steph. ex Willd.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 160 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1796.

Widespread, Th.

A. minus (L.) Rothm. var. **minus**

Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1941.

Widespread, Th.

A. mouradicum Boiss. & Bal.

Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1699.

Hcrp.

Clypeola jonthlaspi L.

Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 740 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1820.

Widespread, Th.

C. ciliata Boiss.

Kaş Plateau, stony places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1717.

Endemic, EN, Th.

Draba muralis L.

Anamur – Ermenek main road, Karabahşişler Village entrance, roadsides, 150 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1355.

Th.

Erophila verna (L.) Chevall. subsp. **verna**

Kaş Plateau, near Deliktaş Cave, rocky places, 1500 m, 05.04.2007, Yıldızıtugay 1403.

Th.

Arabis androsacea Fenzl.

Kaş Plateau, rocky places, 1670 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1826; Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1930.

Endemic, LC, Hcrp.

A. deflexa Boiss.

Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1697.

Medit., Hcrp.

A. ionocalyx Boiss.

Anamur – Ermenek main road, 24. km, in *Pinus* forest, 650 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1813.

Medit., Hcrp.

A. caucasica Willd. subsp. **caucasica**

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1977-1980.

Widespread, Hcrp.

A. nova Vill.

Anamur – Ermenek main road, 35. km, rocky places, 1450 m, 05.04.2007, Yıldızıtugay 1415.

Th.

A. verna (L.) DC.

Anamur – Ermenek main road, 24. km, in *Pinus* forest, 650 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1818.

Th.

A. aucheri Boiss.

Güney Bahşişler Village, Kesme Hill, stony places, 230 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1457.

Th.

Turritis laxa (Sibth. & Sm.) Hayek

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1721.

Hcrp.

Nasturtium officinale R.Br.

Anamur – Ermenek main road, 21. km, roadside, 580 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1803.

Widespread, Hcrp.

Barbarea minor C.Koch var. **robusta** Coode & Cullen

Kaş Plateau, rocky places, 1670 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1827.

Hcrp.

Cardamine graeca L.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1307-1316.

Th.

C. hirsuta L.

Anamur – Ermenek main road, Karabahşişler Village entrance, roadsides, 150 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1354.

Th.

Malcolmia chia (L.) DC.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 155 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1378.

Medit., Th.

Erysimum diffusum Ehrh.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 155 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1366.

Euro-Sib., Hcrp.

Sisymbrium officinale (L.) Scop.

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1958.

Widespread, Th.

CAPPARACEAE

Capparis spinosa L. var. **spinosa**

Near Alaköprü, in *Pinus* forest, 540 m, 18.08.2008, Yıldızıtugay 2074.

Nph.

RESEDACEAE

Reseda lutea L. var. **lutea**

Near Alaköprü, roadsides, 540 m, 18.08.2008, Yıldızıtugay 1997.

Widespread, Hcrp.

CISTACEAE

Cistus creticus L.

Near Alaköprü, in *Pinus* forest, 540 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1397.

Medit., Nph.

C. salviifolius L.

Anamur – Ermenek main road, 26. km, roadsides, 740 m, 09.04.2007, Yıldızıtugay 1599.

Nph.

Helianthemum salicifolium (L.) Mill.

Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 740 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1816.

Th.

Fumana arabica (L.) Spach var. **arabica**

Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1669.

Hcrp.

Tuberaria guttata (L.) Fourr. var. **plantaginea** (Willd.) Gross.

Near Alaköprü, meadows, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1309.

Th.

VIOLACEAE

Viola modesta Fenzl.

Kaş Plateau, near Deliktaş Cave, rocky places, 1500 m, 05.04.2007, Yıldızıtugay 1407.

Th.

V. pentadactyla Fenzl

Kaş Plateau, rocky places, 1670 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1822.

Th.

V. kitaibeliana Roem. & Schult.

Kaş Plateau, under forest, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1678.

Th.

PORTULACACEAE

Portulaca oleracea L.

Kaş Plateau, field edge, 1580 m, 28.10.2008, Yıldızıtugay 2081.

Th.

CARYOPHYLLACEAE

Arenaria pamphylica Boiss. & Heldr. subsp. **pamphylica** var. **turcica** McNeill

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2014.

Endemic, VU, Th.

A. pamphylica Boiss. & Heldr. subsp. **alpestris** (McNeill) McNeill

Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1679.

Endemic, LC, Medit., Th.

A. macrosepala Boiss.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1308.

Th.

Minuartia hamata (Hausskn.) Mattf.

Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1685.

Medit., Th.

M. mesogitana (Boiss.) Hand. –Mazz. subsp. **mesogitana**

Anamur – Ermenek main road, Ormancık Village around, stony places, 250 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1340.

Medit., Th.

- M. mesogitana** (Boiss.) Hand.-Mazz. subsp. **kotschyana** (Boiss.) McNeill
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 155 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1363.
Th.
- M. hybrida** (Vill.) Schischk subsp. **hybrida**
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1632.
Th.
- M. mediterranea** (Ledeb.) K.Maly
Anamur – Ermenek main road, 32. km, rocky places, 1450 m, 05.04.2007, Yıldızıtugay 1419.
Medit., Th.
- Stellaria media** (L.) Vill. subsp. **postii** Holmboe
Near Alaköprü, stony and damp places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1313.
Th.
- S. cilicica** Boiss. & Ball.
Anamur – Ermenek main road, 32. km, rocky places, 1450 m, 05.04.2007, Yıldızıtugay 1478.
Th.
- Cerastium anomalum** Waldst. & Kit.
Anamur – Ermenek main road, 21. km, rocky places, 580 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1808.
Th.
- C. dichotomum** L. subsp. **dichotomum**
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1707.
Th.
- C. dichotomum** L. subsp. **inflatum** (Link) Cullen
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1711.
Th.
- C. glomeratum** Thuill.
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1422.
Th.
- C. brachypetalum** Pers. subsp. **roeseri** (Boiss. & Heldr.) Nyman
Kaş Plateau, stony places, 1575 m, 09.04.2008, Yıldızıtugay 1872.
Medit., Th.
- C. illyricum** Ard. subsp. **comatum** (Desv.) P.D.Sell & Whitehead
Anamur – Ermenek main road, 32. km, rocky places, 1450 m, 05.04.2007, Yıldızıtugay 1420.
Medit., Th.
- Holosteum umbellatum** L. var. **umbellatum**
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 740 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1819.
Th.
- Spargularia marina** (L.) Gris.
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 155 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1360.
Widespread, Th.
- Telephium imperati** L. subsp. **orientale** (Boiss.) Nyman
Kaş Plateau, roadsides, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1720.
Hcrp.
- Dianthus leucophaeus** Sibth. & Sm. var. **patens** Reever
Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2020.
Hcrp.
- Petrorhagia velutina** (Guss.) Ball & Heywood
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 155 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1367.
Hcrp.
- Velezia rigida** L.
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 1981.
Medit., Th.
- V. pseudorigida** Hub.-Mor.
Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1672.
Endemic, VU, Medit., Th.
- Silene cappadocica** Boiss. & Heldr.
Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2018.
Ir.-Tur., Hcrp.
- S. spergulifolia** (Desf.) M.Bieb.
Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1696.
Hcrp.
- S. vulgaris** (Moench) Garcke var. **vulgaris**
Güney Bahşışler Village, Kesme Hill, stony places, 230 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1460.
Hcrp.
- S. balansae** Boiss.
Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2037.
Endemic, EN, Ir.-Tur., Hcrp.
- S. rigidula** Sibth. & Sm.
Anamur – Ermenek main road, Ormancık Village around, stony places, 250 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1339.
Medit., Hcrp.
- S. aegyptiaca** (L.fil.) subsp. **aegyptiaca**
Anamur – Ermenek main road, 32. km, rocky places, 1450 m, 05.04.2007, Yıldızıtugay 1417; Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1703.
Th.
- S. behen** L.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1319.
Th.
- S. dichotoma** Ehrh. subsp. **euxina** (Rupr.) Coode & Cullen
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2007.
Euro-Sib., Hcrp.
- S. pompeiopolitana** Gay ex Boiss.
Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1649.
Endemic, VU, Medit., Th.
- S. gallica** L.
Kaş Plateau, near Deliktaş Cave, rocky places, 1500 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1349.
Th.
- S. conoidea** L.
Sevgi Water Park around, in *Pinus* forest, 265 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1471.
Th.
- Agrostemma githago** L.
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1424.
Th.
- ILLECEBRACEAE**
- Herniaria incana** Lam.
Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1944.
Hcrp.
- Paronychia argentea** Lam. var. **argentea**
Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 08.04.2007, Yıldızıtugay 1530.
Medit., Hcrp.
- POLYGONACEAE**
- Polygonum salebrosum** Coode & Cullen
Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 28.10.2008, Yıldızıtugay 2090.
Endemic, LC, Hcrp.
- Rumex acetosella** L.
Kaş Plateau, roadsides, 1570 m, 17.05.2008, Yıldızıtugay 1907.
Hcrp.
- TAMARICACEAE**
- Tamarix parviflora** DC.
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1731.
Medit., Mcph.
- HYPERICACEAE**
- Hypericum lanuginosum** Lam. var. **lanuginosum**
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 1988.
Hcrp.
- H. lanuginosum** Lam. var. **scabrellum** (Boiss.) Robson
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1629.
Endemic, LC, Medit., Hcrp.
- H. olympicum** L. subsp. **olympicum**
Near Alaköprü, in *Pinus* forest, 540 m, 10.08.2008, Yıldızıtugay 2069.
Medit., Hcrp.
- H. polyphyllum** Boiss. & Bal. subsp. **lycium** Robson & Hub.-Mor.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1602.
Endemic, LC, Medit., Hcrp.
- MALVACEAE**
- Alcea pallida** Waldst. & Kit.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1617.
Ch.
- LINACEAE**
- Linum nodiflorum** L.
Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1673.
Medit., Th.
- L. strictum** L. var. **strictum**

- Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1650.
Th.
- L. bienne** Mill.
Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1674.
Medit., Hcrp.
- GERANIACEAE**
- Geranium lucidum** L.
Near Alaköprü, damp places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1318.
Th.
- G. purpureum** Vill
Sevgi Water Park around, in *Pinus* forest, 265 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1472.
Th.
- G. rotundifolium** L.
Near Alaköprü, damp places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1321.
Th.
- G. molle** L. subsp. **molle**
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 160 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1799.
Th.
- G. stepporum** P.H.Davis
Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1945.
Ir.-Tur., Crp.
- Erodium moschatum** (L.) L'Herit.
Near Alaköprü, stony and damp places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1310.
Medit., Th.
- E. acaule** (L.) Bech. & Thell.
Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1932.
Th.
- Pelargonium endlicherianum** Fenzl
Kaş Plateau, rocky places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2011.
Hcrp.
- OXALIDACEAE**
- Oxalis corniculata** L.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1317.
Th.
- VITACEAE**
- Vitis vinifera** L.
Kaş Plateau, field edge, 1570 m, 18.06.2008, Yıldızıtugay 2102.
Mcph.
- RHAMNACEAE**
- Paliurus spina-christi** Mill.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1920.
Ch.
- ANACARDIACEAE**
- Cotinus coggyria** Scop.
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1504.
Ch.
- Rhus coriaria** L.
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 1987.
Medit., Ch.
- Pistacia terebinthus** L. subsp. **palaestina** (Boiss.) Engl.
Kaş Plateau, stony places, 1610 m, 18.06.2008, Yıldızıtugay 2053.
Medit., Mcph.
- FABACEAE**
- Cercis siliquastrum** L. subsp. **siliquastrum**
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 1996.
Mcph.
- Acacia retinoides** Schlecht.
Near Alaköprü, roadsides, 540 m, 18.08.2008, Yıldızıtugay 2079.
Medit., Mcph.
- Genista acanthoclada** DC.
Near Alaköprü, roadsides, 540 m, 108.04.2007, Yıldızıtugay 1549.
Medit., Ch.
- Spartium junceum** L.
Kaş Plateau, stony places, 1610 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1732.
Medit., Nph.
- Lupinus angustifolius** L. subsp. **angustifolius**
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1431.
Hcrp.
- Robinia pseudoacacia** L.
Ovabaşı Village, roadsides, 230 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1502.
Mcph.
- Colutea cilicica** Boiss. & Bal.
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 1990.
Widespread, Nph.
- Astragalus oxytropifolius** Boiss.
Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1928.
Endemic, LC, Ir.-Tur., Hcrp.
- A. depressus** L.
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1733.
Hcrp.
- A. condensatus** Ledeb.
Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2024.
Endemic, LC, Ir.-Tur., Hcrp.
- A. anthylloides** Lam.
Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1689.
Endemic, Ir.-Tur., Hcrp.
- A. odoratus** Lam.
Ovabaşı Village, roadsides, 230 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1484.
Hcrp.
- A. hirsutus** Vahl
Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1687.
Endemic, LC, Hcrp.
- A. angustifolius** Lam. subsp. **angustifolius** var. **angustifolius**
Kaş Plateau, under *Abies*, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1677.
Ch.
- Vicia cracca** L. subsp. **cracca**
Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1652.
Euro-Sib., Hcrp.
- V. cracca** L. subsp. **stenophylla** Vel.
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1428.
Widespread, Hcrp.
- V. cypria** Kotschy ex Unger & Kotschy
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1706.
Th.
- V. pubescens** (DC.) Link.
Kaş Plateau, rocky places, 1670 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1834.
Medit., Th.
- V. hybrida** L.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1329.
Medit., Th.
- V. lathyroides** L.
Anamur – Ermenek main road, 21. km, rocky places, 580 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1806.
Th.
- V. sativa** L. subsp. **nigra** (L.) Ehrh. var. **nigra**
Anamur – Ermenek main road, 21. km, stony places, 580 m, 08.04.2007, Yıldızıtugay 1553.
Th.
- V. narbonensis** L. var. **narbonensis**
Ovabaşı Village, field edge, 230 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1483.
Th.
- Lathyrus pratensis** L.
Güney Bahşışler Village, Kesme Hill, stony places, 230 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1452.
Euro-Sib., Hcrp.
- L. tuberosus** L.
Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1639.
Euro-Sib., Crp.
- L. cicera** L.
Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1637.
Th.
- L. sativus** L.
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 160 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1801.

Widespread, Th.

L. stenophyllus Boiss. & Heldr.

Güney Bahşışler Village, Kesme Hill, stony places, 230 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1453.

Medit., Th.

Pisum sativum L. subsp. **sativum** var. **sativum**

Ovabaşı Village, field edge, 230 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1467. Th.

Trifolium repens L. var. **macrorrhizum** (Boiss.) Boiss.

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1714.

Hcrp.

T. speciosum Willd.

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1710.

Medit., Th.

T. campestre Schreb.

Sevgi Water Park around, in *Pinus* forest, 265 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1470.

Widespread, Th.

T. spumosum L.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1432.

Medit., Th.

T. fragiferum L. subsp. **fragiferum**

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 155 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1369.

Hcrp.

T. purpureum Lois. var. **pamphylicum** (Boiss. & Heldr.) Zoh.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1582.

Medit., Th.

Melilotus officinalis (L.) Desr.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1544.

Widespread, Th.

M. alba Desr.

Anamur – Ermenek main road, 28. km, roadsides, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1690.

Widespread, Th.

Trigonella brachycarpa (Fisch.) Moris

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1713.

Ir.-Tur., Th.

T. spruneriana Boiss. var. **spruneriana**

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1439.

Ir.-Tur., Th.

T. spruneriana Boiss. var. **sibthorpii** (Boiss.) Hub.–Mor.

Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1694.

Medit., Th.

T. cylindracea Desv.

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1712.

Medit., Th.

T. crassipes Boiss.

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1716.

Ir.-Tur., Th.

T. cariensis Boiss.

Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1663.

Medit., Th.

Medicago coronata (L.) Bart.

Near Alaköprü, damp places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1346.

Medit., Th.

M. minima (L.) Bart. var. **minima**

Near Alaköprü, roadsides, 550 m, 09.04.2007, Yıldızıtugay 1592.

Widespread, Th.

M. polymorpha L. subsp. **polymorpha**

Ovabaşı Village, roadsides, 230 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1482.

Th.

Dorycnium pentaphyllum Scop. subsp. **haussknechtii** (Boiss.) Gams

Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 1983.

Endemic, LC, Ir.-Tur., Hcrp.

Lotus ornithopodioides L.

Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 08.04.2007, Yıldızıtugay 1540.

Medit., Hcrp.

L. aegaeus (Gris.) Boiss.

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2025.

Ir.-Tur., Hcrp.

Anthyllis tetraphylla L.

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1496.

Medit., Th.

Securigera securidaca (L.) Degen & Dörf.

Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1666.

Th.

Coronilla parviflora Willd.

Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1639.

Medit., Th.

C. grandiflora Boiss.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1608.

Endemic, LC, Medit., Hcrp.

Ornithopus compressus L.

Kaş Plateau, rocky places, 1670 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1835.

Medit., Th.

Onobrychis montana DC. subsp. **cadmea** (Boiss.) P.W.Ball

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1624.

Widespread, Hcrp.

O. armena Boiss. & Huet

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 09.04.2007, Yıldızıtugay 1568.

Endemic, LC, Widespread, Hcrp.

O. oxyodonta Boiss.

Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1953.

Widespread, Hcrp.

Ebenus laguroides Boiss. var. **cilicica** (Boiss.) Bornm.

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2012.

Endemic, LC, Ir.-Tur., Hcrp.

Bituminaria bituminosa (L.) C.H.Stirt.

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1490.

Ch.

ROSACEAE

Prunus x domestica L.

Kaş Plateau, roadsides, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2034.

Mcp.

Rubus sanctus Schreb.

Near Alaköprü, under forest, 550 m, 10.08.2008, Yıldızıtugay 2062.

Widespread, Ch.

Potentilla kotschyana Fenzl

Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1693.

Medit., Hcrp.

P. aurea L. subsp. **chrysocraspeda** (Lehm.) Nyman

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1971.

Hcrp.

Sanguisorba minor Scop. subsp. **muricata** (Spach) Briq.

Ovabaşı Village, roadsides, 230 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1481.

Widespread, Hcrp.

Crataegus orientalis Pall. ex M.Bieb. var. **orientalis**

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1993.

Widespread, Mcph.

MYRTACEAE

Myrtus communis L. subsp. **communis**

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park around, stony places, 210 m, 28.10.2008, Yıldızıtugay 2097.

Mcp.

Eucalyptus camaldulensis Dehnh.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1426.

Msp.

PUNICACEAE

Punica granatum L.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 160 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 1994.

Mcp.

CRASSULACEAE

Umbilicus horizontalis (Guss.) DC. subsp. **horizontalis**

Kaş Plateau, rocky places, 1670 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1833.

Hcrp.

Sedum album L.

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2019.

Hcrp.

APIACEAE

Eryngium creticum Lam.

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2035.

Medit., Hcrp.

Lagoecia cuminoides L.

- Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1609. Medit., Th.
- Scandix pecten-veneris** L.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1327. Widespread, Th.
- S. australis** L. subsp. **grandiflora** (L.) Thell.
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 160 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1797. Th.
- Bunium microcarpum** (Boiss.) Freyn subsp. **microcarpum**
Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1950. Medit., Crp.
- Bupleurum rotundifolium** L.
Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1667. Th.
- Ferula communis** L. subsp. **communis**
Kaş Plateau, stony places, 1575 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1514. Medit., Hcrp.
- F. lycia** Boiss.
Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2028. Endemic, LC, Ir.-Tur., Hcrp.
- Tordylium aegaeum** Runem.
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2000. Medit., Th.
- Ainsworthia trachycarpa** Boiss.
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1430. Medit., Th.
- Torilis arvensis** (Huds.) Link subsp. **elongata** (Hoffm. & Link) Cannon.
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 1984. Medit., Th.
- T. japonica** (Houtt.) DC.
Sevgi Water Park around, in *Pinus* forest, 265 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1479. Th.
- T. ucranica** Spreng.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1493. Th.
- Caucalis platycarpus** L.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1614. Th.
- Turgenia latifolia** (L.) Hoffm.
Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1951. Widespread, Th.
- Daucus carota** L.
Anamur – Ermenek main road, 26. km, stony places, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 1998 10.08.2008, Yıldızıtugay 2060. Hcrp.
- VALERIANACEAE**
- Valeriana dioscoridis** Sm.
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1709. Medit., Hcrp.
- Valerianella locusta** (L.) Laterr.
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 740 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1811. Euro-Sib., Th.
- V. coronata** (L.) DC.
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 08.04.2007, Yıldızıtugay 1562. Widespread, Th.
- DIPSACACEAE**
- Scabiosa atropurpurea** L. subsp. **maritima** (L.) Arc.
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 1991. Hcrp.
- S. hispidula** Boiss.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1613. Th.
- S. reuteriana** Boiss.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1607. Endemic, LC, Medit., Th.
- Pteroccephalus plumosus** (L.) Coult.
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1967. Widespread, Th.
- ASTERACEAE**
- Bidens tripartita** L.
Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1657. Widespread, Hcrp.
- Pallenis spinosa** (L.) Cass.
Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1654. Medit., Th.
- Helichrysum pamphylicum** P.H.Davis & Kubicha
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2008. Endemic, Medit., Hcrp.
- Filago eriocephala** Guss.
Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1647. Th.
- Logfia gallica** (L.) Cosson & Germ.
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2002. Th.
- Erigeron acer** L. **acer**
Ovabaşı Village, roadsides, 230 m, 09.04.2008, Yıldızıtugay 1848. Widespread, Hcrp.
- Bellis perennis** L.
Ovabaşı Village, in *Pinus* forest, 230 m, 420 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1511. Euro-Sib., Hcrp.
- Senecio tauricolus** Matthews
Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2036. Endemic, Ir.-Tur., Hcrp.
- S. vernalis** Waldst. & Kit.
Near Alaköprü, roadsides, 550 m, 09.04.2008, Yıldızıtugay 1879. Widespread, Th.
- Calendula officinalis** L.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1336. Th.
- Anthemis pestalozzae** Boiss.
Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1939. Endemic, LC, Medit., Th.
- Achillea wilhelmsii** C.Koch
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1969. Ir.-Tur., Hcrp.
- Chrysanthemum segetum** L.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1314. Medit., Th.
- Gundelia tournefortii** L. var. **tournefortii**
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1735. Hcrp.
- Onopordum acanthium** L.
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1690. Hcrp.
- Cirsium ligulare** Boiss.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1622. Hcrp.
- C. vulgare** (Savi) Ten.
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1957. Hcrp.
- C. arvense** (L.) Scop. subsp. **vestitum** (Wimm. & Grab.) Petr.
Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1659. Hcrp.
- Lamyropsis cynaroides** (Lam.) Dittrich
Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1638. Medit., Hcrp.
- Carduus nutans** L. subsp. **nutans** sensu lato
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1737. Widespread, Hcrp.
- Centaurea cheirolepidoides** Wagenitz
Kaş Plateau, rocky places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2063. Endemic, EN, Medit., Hcrp.
- C. babylonica** (L.) L.

- Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 1986.
Medit., Hcrp.
- C. solstitialis** L. subsp. subsp. **pyracantha** (Boiss.) Wagenitz
Anamur – Ermenek main road, 28. km, roadsides, 750 m, 01.07.2007, Yıldızıtugay 1754.
Endemic, LC, Medit., Th.
- C. urvillei** DC. subsp. **armata** Wagenitz
Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1664.
Medit., Hcrp.
- C. pichleri** Boiss. subsp. **extrarosularis** (Hayek & Siehe) Wagenitz
Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1691.
Endemic, LC, Hcrp.
- Cnicus benedictus** L. var. **kotschy** Boiss.
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 160 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1791.
Widespread, Th.
- Carthamus dentatus** Vahl
Near Alaköprü, in *Pinus* forest, 540 m, 18.08.2008, Yıldızıtugay 2077.
Widespread, Hcrp.
- Xeranthemum longipapposum** Fisch. & C.A.Mey.
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 1995.
Ir.-Tur., Th.
- Chardinia orientalis** (L.) O.Kuntze
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1728.
Ir.-Tur., Th.
- Cichorium glandulosum** Boiss. & Huet.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1628.
Ir.-Tur., Hcrp.
- Scorzonera cana** (C.A. Mey.) Hoffm. var. **cana**
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1715.
Widespread, Hcrp.
- S. mollis** M.Bieb. subsp. **szowitzii** (DC.) Chamb.
Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1695.
Ir.-Tur., Hcrp.
- Tragopogon longirostris** Bisch. ex Sch.Bip. var. **longirostris**
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1434.
Hcrp.
- T. dubius** Scop.
Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1640.
Hcrp.
- Picris pauciflora** Willd.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1619.
Medit., Hcrp.
- P. cyprica** Lack
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, under forest, 160 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1500.
Medit., Th.
- Urospermum picroides** (L.) F.W.Schmidt
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1429.
Medit., Th.
- Sonchus asper** (L.) Hill subsp. **glaucescens** (Jordan) Ball
Near Alaköprü, damp places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1331.
Th.
- Pilosella x auriculoides** (F.A.Lang) Sell & West
Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2017.
Crp.
- Lactuca serriola** L.
Near Alaköprü, in *Pinus* forest, 540 m, 18.08.2008, Yıldızıtugay 2075.
Hcrp.
- Taraxacum syriacum** Boiss.
Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 18.08.2008, Yıldızıtugay 2071.
Ir.-Tur., Hcrp.
- T. officinale** Weber
Anamur – Ermenek main road, 26. km, roadsides, 740 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1815.
Hcrp.
- Chondrilla juncea** L. var. **juncea**
Near Alaköprü, in *Pinus* forest, 540 m, 18.08.2008, Yıldızıtugay 2076.
Widespread, Hcrp.
- Crepis reuterana** Boiss. subsp. **reuterana**
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 1992.
Medit., Hcrp.
- C. pulchra** L. subsp. **pulchra**
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1322.
Widespread, Th.
- C. sancta** (L.) Babc.
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 155 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1362.
Widespread, Th.
- C. micrantha** Czer.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1335.
Widespread, Th.
- C. neglecta** L.
Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1633.
Th.
- C. vesicaria** L.
Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 160 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1793.
Medit., Th.
- CAMPANULACEAE**
- Campanula lyrata** Lam. subsp. **lyrata**
Anamur – Ermenek main road, 21. km, rocky places, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1643.
Endemic, LC, Hcrp.
- C. glomerata** L. subsp. **hispida** (Witasek) Hayek
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1976.
Hcrp.
- C. involocrata** Aucher ex A.DC.
Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1692.
Ir.-Tur., Hcrp.
- C. stricta** L. var. **libanotica** (A.DC.) Boiss.
Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2013.
Medit., Hcrp.
- C. drabifolia** Sm.
Güney Bahşışler Village to Sevgi Water Park, in *Pinus* forest, 260 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1463.
Th.
- Asyneuma linifolium** (Boiss. & Heldr.) Bornm. subsp. **linifolium**
Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2026.
Endemic, LC, Medit., Hcrp.
- Michauxia campanuloides** L'Herit ex Aiton
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2009.
Medit., Hcrp.
- Legousia falcata** (Ten.) Fritsch
Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1671.
Medit., Th.
- L. speculum-veneris** (L.) Chaix
Sevgi Water Park around, in *Pinus* forest, 265 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1468.
Medit., Th.
- ERICACEAE**
- Erica manipuliflora** Salisb.
Sevgi Water Park around, in *Pinus* forest, 265 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1509.
Medit., Ch.
- PRIMULACEAE**
- Androsace maxima** L.
Kaş Plateau, near Deliktaş Cave, rocky places, 1500 m, 05.04.2007, Yıldızıtugay 1411.
Th.
- Cyclamen cilicium** Boiss. & Heldr. var. **cilicium**
Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 28.10.2008, Yıldızıtugay 2092.
Endemic, NT, Medit., Crp.
- Anagallis arvensis** L. var. **caerulea** (L.) Gouan.
Near Alaköprü, damp places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1333.
Th.
- STYRACACEAE**
- Styrax officinalis** L.
Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1651.
Mcph.
- OLEACEAE**
- Jasminum fruticans** L.
Anamur – Ermenek main road, 21. km, open forest, 580 m, 08.04.2007, Yıldızıtugay 1521.

Medit., Nph.

APOCYNACEAE

Nerium oleander L.

Near Alaköprü, damp places, 550 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1927.

Medit., Mcph.

GENTIANACEAE

Blackstonia perfoliata (L.) Hudson subsp. *serotina* (W.Koch ex Reichb.) Vollmann

Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1641.

Th.

Centaurium erythraea Rafn subsp. *turcicum* (Velen.) Melderis

Near Alaköprü, in *Pinus* forest, 540 m, 18.08.2008, Yıldızıtugay 2075.

Widespread, Th.

C. pulchellum (Swartz) Druce

Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1648.

Widespread, Th.

CONVOLVULACEAE

Convolvulus dorycnium L. subsp. *dorycnium*

Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1936.

Medit., Hcrp.

C. arvensis L.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1922.

Hcrp.

C. galaticus Rost. ex Choisy

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1964.

Endemic, LC, Ir.-Tur., Hcrp.

BORAGINACEAE

Heliotropium dolosum De Not.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1606.

Th.

Rochelia cancellata Boiss. & Bal.

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1961.

Ir.-Tur., Th.

Myosotis incrassata Guss.

Kaş Plateau, near Deliktaş Cave, rocky places, 1500 m, 05.04.2007, Yıldızıtugay 1404.

Medit., Th.

M. litoralis Steven ex M.Bieb.

Güney Bahşışler Village, Kesme Hill, stony places, 230 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1499.

Medit., Th.

M. ramosissima Rochel ex Schult. subsp. *uncata* (Boiss. & Bal.) Grav

Anamur – Ermenek main road, 21. km, rocky places, 580 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1805.

Endemic, EN, Medit., Th.

M. refracta Boiss. subsp. *refracta*

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1972.

Medit., Th.

M. alpestris F.W.Schmidt. subsp. *alpestris*

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1726.

Widespread, Hcrp.

Lithospermum officinale L.

Güney Bahşışler Village, Kesme Hill, stony places, 230 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1450.

Euro-Sib., Hcrp.

Buglossoides tenuiflora (L.fil.) Johnston

Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 740 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1817.

Th.

B. arvensis (L.) Johnst.

Anamur – Ermenek main road, 32. km, rocky places, 1450 m, 05.04.2007, Yıldızıtugay 1418.

Widespread, Th.

Echium plantagineum L.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1424a.

Medit., Hcrp.

Onosma frutescens Lam.

Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1634.

Medit., Hcrp.

O. lycanicum Hub.-Mor.

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1965.

Endemic, NT, Ir.-Tur., Hcrp.

O. bornmuelleri Hausskn.

Güney Bahşışler Village to Sevgi Water Park, in *Pinus* forest, 260 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1461.

Endemic, LC, Ir.-Tur., Hcrp.

Cerintho minor L. subsp. *auriculata* (Ten.) Domac

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1301.

Hcrp.

Anchusa undulata L. subsp. *hybrida* (Ten.) Cout.

Anamur – Ermenek main road, Ormancık Village around, stony places, 250 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1342.

Medit., Hcrp.

Alkanna punctulata Hub.-Mor.

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1968.

Endemic, VU, Medit., Hcrp.

SOLANACEAE

Solanum nigrum L. subsp. *nigrum*

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 155 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1372.

Th.

Atropa belladonna L.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 155 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1739.

Euro-Sib., Hcrp.

SCROPHULARIACEAE

Verbascum myriocarpum Boiss. & Heldr.

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2029.

Endemic, NT, Medit., Hcrp.

V. splendidum Boiss.

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2063.

Endemic, LC, Medit., Hcrp.

V. glomerulosum Hub.-Mor.

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2064.

Endemic, LC, Medit., Hcrp.

Scrophularia peregrina L.

Near Alaköprü, damp places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1325.

Medit., Hcrp.

S. xanthoglossa Boiss. var. *decipiens* (Boiss. & Kotschy) Boiss.

Sevgi Water Park around, in *Pinus* forest, 265 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1474.

Ir.-Tur., Hcrp.

Anarrhinum orientale Benth

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1425.

Ir.-Tur., Hcrp.

Antirrhinum majus L.

Ovabaşı Village entrance, roadsides, 230 m, 17.05.2008, Yıldızıtugay 1899.

Hcrp.

Misopates orontium (L.) Rafin.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 155 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1370.

Th.

Linaria genistifolia (L.) Mill. subsp. *confertiflora* (Boiss.) P.H.Davis

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1962.

Endemic, LC, Ir.-Tur., Hcrp.

L. chalepensis (L.) Mill. var. *chalepensis*

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1448.

Medit., Th.

L. simplex (Willd.) DC.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 160 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1802.

Medit., Th.

L. pelisseriana (L.) Mill.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1423.

Medit., Th.

Digitalis davisiana Heywood

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2027.

Endemic, LC, Medit., Hcrp.

Veronica balansae Strohm

Anamur – Ermenek main road, Ormancık Village around, stony places, 250 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1341.

Endemic, LC, *Medit.*, Th.

V. praecox All.

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1973. Th.

V. cymbalaria Bodard

Near Alaköprü, damp places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1334. *Medit.*, Th.

V. anagallis-aquatica L.

Anamur – Ermenek main road, 21. km, roadsides, 580 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1804.

Widespread, Hcrp.

V. macrostachya Vahl. subsp. **macrostachya**

Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1934-1946. *Medit.*, Hcrp.

V. macrostachya Vahl subsp. **sorgerae** M.A.Fisch.

Kaş Plateau, under *Abies*, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1675. Endemic, VU, *Medit.*, Hcrp.

V. elmaliensis M.A.Fisch.

Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1935. Endemic, LC, *Medit.*, Hcrp.

Parentucellia latifolia (L.) Caruel subsp. **latifolia**

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1970. *Medit.*, Vp.

OROBANCHACEAE

Orobanche ramosa L.

Güney Bahşışler Village, Kesme Hill, stony places, 230 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1453.

Vp.

O. cernua Loefl.

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1739. Vp.

ACANTHACEAE

Acanthus hirsutus Boiss.

Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1937. Endemic, LC, Ir.-Tur., Hcrp.

GLOBULARIACEAE

Globularia trichosantha Fisch. & C.A.Mey.

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 28.10.2008, Yıldızıtugay 2088. Ir.-Tur., Hcrp.

VERBENACEAE

Verbena officinalis L.

Near Alaköprü, in *Pinus* forest, 540 m, 18.08.2008, Yıldızıtugay 2072. Widespread, Hcrp.

Vitex agnus-castus L.

Near Alaköprü, in *Pinus* forest, 540 m, 18.08.2008, Yıldızıtugay 2073. *Medit.*, Mcph.

LAMIACEAE

Ajuga chamaepitys (L.) Schreb. subsp. **cuneatifolia** (Stapf) P.H.Davis

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1491. Ch.

Rosmarinus officinalis L.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, roadsides, 150 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1394. *Medit.*, Ch.

Lavandula stoechas L. subsp. **stoechas**

Ovabaşı Village, roadsides, 230 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1480. *Medit.*, Ch.

Scutellaria orientalis L. subsp. **alpina** (Boiss.) O.Schwartz var. **alpina**

Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1654.

Widespread, Ch.

Phlomis longifolia Boiss. & Bl. var. **bailanica** (Vierh.) Hub.-Mor.

Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1653.

Endemic, LC, *Medit.*, Ch.

P. armeniaca Willd.

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2016. Endemic, LC, Ir.-Tur., Hcrp.

Lamium garganicum L. subsp. **reniforme** (Montbret & Aucher ex Bent.) R.Mill

Kaş Plateau, near Deliktaş Cave, rocky places, 1500 m, 05.04.2007, Yıldızıtugay 1408. Hcrp.

L. amplexicaule L.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1311. Euro-Sib., Th.

Ballota nigra L. subsp. **anatolica** P.H.Davis

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.05.2008, Yıldızıtugay 1909.

Endemic, LC, Ir.-Tur., Hcrp.

Marrubium bourgaei Boiss. subsp. **bourgaei**

Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1943. Endemic, LC, *Medit.*, Hcrp.

Sideritis lanata L.

Near Alaköprü, damp places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1332. *Medit.*, Th.

S. brevidens P.H.Davis

Near Alaköprü, in *Pinus* forest, 540 m, 10.08.2008, Yıldızıtugay 2068. Endemic, VU, *Medit.*, Hcrp.

S. condensata Boiss. & Heldr.

Near Alaköprü, in *Pinus* forest, 540 m, 10.08.2008, Yıldızıtugay 2067. Endemic, LC, *Medit.*, Hcrp.

S. vuralii H.Duman & Başer

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 18.08.2008, Yıldızıtugay 2070. Endemic, VU, *Medit.*, Ch.

Stachys cretica L. subsp. **anatolica** Rech.fil.

Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1662.

Endemic, LC, Ir.-Tur., Hcrp.

S. lavandulifolia Vahl var. **lavandulifolia**

Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1682. Ir.-Tur., Hcrp.

Nepeta nuda L. subsp. **nuda**

Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1683. Hcrp.

N. caesarea Boiss.

Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2005.

Endemic, LC, *Medit.*, Hcrp.

Prunella vulgaris L.

Sevgi Water Park around, in *Pinus* forest, 265 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1477.

Euro-Sib., Hcrp.

Origanum majorana L.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1604. *Medit.*, Hcrp.

Calamintha sylvatica Bromf. subsp. **sylvatica**

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1618. Euro-Sib., Hcrp.

Micromeria myrtifolia Boiss. & Hohen.

Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 1982.

Medit., Ch.

Thymus revolutus Celak.

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1738. Endemic, VU, *Medit.*, Ch.

Mentha spicata L. subsp. **tomentosa** (Briq.) Harley

Near Alaköprü, damp places, 550 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1940. Hcrp.

Salvia aucheri Bent. var. **aucheri**

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1725. Endemic, VU, Ch.

S. potentillifolia Boiss. & Heldr. ex Bentham

Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1658.

Endemic, LC, *Medit.*, Hcrp.

S. heldreichiana Boiss. ex Benth.

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2015. Endemic, LC, *Medit.*, Ch.

S. viridis L.

Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1644.

Medit., Th.

S. microstegia Boiss. & Bal.

Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1686. Ir.-Tur., Hcrp.

S. candidissima Vahl subsp. **occidentalis** Hedge

Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1660.

Ir.-Tur., Hcrp.

S. virgata Jacq

Anamur – Ermenek main road, Ormancık Village around, stony places, 250 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1338.

Ir.-Tur., Hcrp.

PLUMBAGINACEAE

Plumbago europaea L.

Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, 28.10.2008, Yıldızıtugay 2080.

Euro-Sib., Hcrp.

PLANTAGINACEAE

Plantago coronopus L. subsp. **coronopus**

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1631.

Euro-Sib., Th.

P. cretica L.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1445.

Medit., Th.

THYMELAEACEAE

Daphne gnidioides Jaub. & Spach

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1625.

Medit., Ch.

ELAEAGNACEAE

Elaeagnus angustifolia L.

Anamur – Ermenek main road, Ormancık Village around, roadside, 250 m, 28.10.2008, Yıldızıtugay 2086.

Mcp.

SANTALACEAE

Thesium bergeri Zucc.

Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1656.

Medit., Ch.

LORANTHACEAE

Viscum album L. subsp. **album**

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park around, on *Pinus*, 210 m, 28.10.2008, Yıldızıtugay 2093.

Vp.

RAFFLESIAEAE

Cytinus hypocistis L. subsp. **orientalis** Wettst.

Anamur – Ermenek main road, 28. km, on *Cistus*, 420 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1506.

Medit., Vp.

EUPHORBIACEAE

Euphorbia hierosolymitana Boiss.

Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1668.

Medit., Ch.

E. oblongata Griseb.

Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1659.

Medit., Hcrp.

E. helioscopia L.

Güney Bahşışler Village, Kesme Hill, stony places, 230 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1449.

Th.

E. peplus L. var. **peplus**

Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 740 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1821.

Th.

E. falcata L. subsp. **falcata** var. **falcata**

Anamur – Ermenek main road, Ormancık Village around, stony places, 250 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1345.

Th.

E. virgata Waldst. & Kit.

Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 1985.

Hcrp.

URTICACEAE

Parietaria lusitanica L.

Anamur – Ermenek main road, 26. km, rocky places, 420 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1495.

Medit., Ch.

MORACEAE

Morus alba L.

Anamur – Ermenek main road, Ormancık Village around, roadside, 250 m, 18.06.2008, Yıldızıtugay 2103.

Mcp.

M. nigra L.

Near Alaköprü, roadside, 550 m, 18.06.2008, Yıldızıtugay 2104.

Mcp.

PLATANACEAE

Platanus orientalis L.

Anamur – Ermenek main road, Ormancık Village around, roadsides, 250 m, 18.06.2008, Yıldızıtugay 2105.

Msp.

FAGACEAE

Quercus cerris L. var. **cerris**

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park around, stony places, 210 m, 28.10.2008, Yıldızıtugay 2093.

Msp.

Q. trojana P.B. Webb

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park around, stony places, 210 m, 28.10.2008, Yıldızıtugay 2094.

Medit., Msp.

SALICACEAE

Salix alba L.

Near Alaköprü, damp places, 550 m, 18.06.2008, Yıldızıtugay 2106.

Mcp.

Populus nigra L. subsp. **nigra**

Near Alaköprü, roadside, 550 m, 18.06.2008, Yıldızıtugay 2107.

Msp.

RUBIACEAE

Crucianella macrostachya Boiss.

Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2003.

Medit., Th.

C. latifolia L.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1610.

Medit., Th.

Galium verum L. subsp. **glabrescens** Ehrend.

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2010.

Ir.-Tur., Ch.

G. canum Req. ex DC. subsp. **canum**

Near Alaköprü, in *Pinus* forest, 500 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1510-1515.

Medit., Hcrp.

G. spurium L. subsp. **spurium**

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1956.

Euro-Sib., Th.

G. setaceum Lam.

Kaş Plateau, stony places, 1550 m, 5-50 m, 17.05.2008, Yıldızıtugay 1904.

Th.

G. bracteatum Boiss.

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1727.

Ir.-Tur., Th.

G. stepparum Ehrend. & Schönb. – Tem.

Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2004.

Endemic, LC, Ir.-Tur., Th.

Cruciata taurica (Pall. ex Willd.) Ehrend.

Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1938.

Ir.-Tur., Hcrp.

Valantia hispida L.

Güney Bahşışler Village, Kesme Hill, stony places, 230 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1451.

Medit., Th.

MONOCOTYLEDONEAE

ARACEAE

Arum elongatum Steven subsp. **detruncatum** (C.A.Mey. ex Schott)

H.Riedl

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1701.

Ir.-Tur., Crp.

Biarum bovei Blume

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1603.

Ir.-Tur., Crp.

LILIACEAE

Asphodelus aestivus Brot.

Anamur – Ermenek main road, Ormancık Village around, stony places, 250 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1346.

Medit., Crp.

Asphodeline rigidifolia (Boiss.) Baker

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1730.

Endemic, LC, Ir.-Tur., Crp.

Allium pallens L. subsp. **pallens**

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park around, stony places, 210 m, 28.10.2008, Yıldızıtugay 2095.

Medit., Crp.

A. bassitense Thieb.

Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1665.

Medit., Crp.

A. sipyleum Boiss.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1600.

Medit., Crp.

A. staticiforme Sm.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1612.

Medit., Crp.

A. scorodoprasum L. subsp. **rotundum** (L.) Stearn

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2021.

Crp.

Urginea maritima (L.) Baker

Near Alaköprü, in *Pinus* forest, 540 m, 18.08.2008, Yıldızıtugay 2078.

Medit., Crp.

Scilla bifolia L.

Kaş Plateau, rocky places, 1670 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1829.

Medit., Crp.

Ornithogalum pyrenaicum L.

Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1636.

Crp.

O. narbonense L.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1925.

Medit., Crp.

O. oligophyllum E.D.Clarke

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1975.

Crp.

O. lanceolatum Labill.

Kaş Plateau, near Deliktaş Cave, rocky places, 1500 m, 05.04.2007, Yıldızıtugay 1412.

Medit., Crp.

O. ulophyllum Hand.-Mazz.

Kaş Plateau, rocky places, 1600 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1684.

Crp.

O. umbellatum Ten.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1320.

Widespread, Crp.

O. orthophyllum Ten.

Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 740 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1814.

Widespread, Crp.

Muscari comosum (L.) Mill.

Güney Bahşışler Village, Kesme Hill, stony places, 230 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1458.

Medit., Crp.

Bellevalia dubia (Guss.) Roem. & Schult.

Kaş Plateau, rocky places, 1670 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1831.

Medit., Crp.

Tulipa humilis Herb.

Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1955.

Crp.

Gagea fibrosa (Desf.) Schult. & Schult.fil.

Kaş Plateau, rocky places, 1670 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1828.

Crp.

G. foliosa (J. & C.Presl) Schult. & Schult.fil.

Kaş Plateau, near Deliktaş Cave, rocky places, 1500 m, 05.04.2007, Yıldızıtugay 1401.

Crp.

G. villosa (M.Bieb.) Duby var. **villosa** Pers.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1306.

Medit., Crp.

AMARYLLIDACEAE

Galanthus elwesii Hook.fil.

Kaş Plateau, near Deliktaş Cave, rocky places, 1500 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1350.

Medit., Crp.

IRIDACEAE

Crocus biflorus Mill. subsp. **isauricus** (Siehe ex Bowles) Mathew

Kaş Plateau, near Deliktaş Cave, rocky places, 1500 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1347.

Endemic, LC, Medit., Crp.

C. cancellatus Herbert subsp. **pamphylicus** Mathew

Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 28.10.2008, Yıldızıtugay 2091.

Endemic, VU, Medit., Crp.

Romulea ramiflora Ten. subsp. **ramiflora**

Anamur – Ermenek main road, Karabahşışler Village entrance, roadsides, 150 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1352.

Medit., Crp.

R. columnae Seb. & Mauri subsp. **columnae**

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 155 m, 01.03.2007, Yıldızıtugay 1361.

Medit., Crp.

Gladiolus illyricus W.Koch.

Güney Bahşışler Village, Kesme Hill, stony places, 230 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1459.

Medit., Crp.

ORCHIDACEAE

Limodorum abortivum (L.) Swartz

Near Alaköprü, in *Pinus* forest, 550 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1487.

Widespread, Crp.

Spiranthes spiralis (L.) Chevall.

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park around, in *Pinus* forest, 210 m, 28.10.2008, Yıldızıtugay 2096.

Medit., Crp.

Orchis sancta L.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1601.

Medit., Crp.

O. anatolica Boiss.

Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 740 m, 07.04.2008, Yıldızıtugay 1810.

Medit., Crp.

CYPERACEAE

Carex divisa Hudson

Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1974.

Widespread, Crp.

POACEAE

Brachypodium pinnatum (L.) P.Beauv.

Anamur – Ermenek main road, 26. km, roadsides, 740 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1501.

Euro-Sib., Hcrp.

Trachynia distachya (L.) Link

Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1952.

Th.

Elymus tauri (Boiss. & Bal.) Melderis

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 09.04.2007, Yıldızıtugay 1585.

Ir.-Tur., Hcrp.

Aegilops peregrina (Hackel) Maire & Weiller

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1627.

Th.

Hordeum murinum L. subsp. **glaucum** (Steud.) Tzvelev

Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1931.

Th.

H. bulbosum L.

Kaş Plateau, rocky places, 1575 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1948.

Widespread, Crp.

Taeniattherum caput-medusae (L.) Nevski subsp. **crinitum** (Schreb.)

Melderis

Anamur – Ermenek main road, 21. km, in *Pinus* forest, 580 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1635.

Ir.-Tur., Th.

Bromus japonicus Thunb. subsp. **anatolicus** (Boiss. & Heldr.) Penzes

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1616.

Th.

B. tectorum L.

Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1615.

Widespread, Th.

Avena barbata Pott ex Link subsp. **barbata**

Anamur – Ermenek main road, Sevgi Water Park crossroads, stony places, 155 m, 06.04.2007, Yıldızıtugay 1437.

Medit., Th.

Phragmites australis (Cav.) Trin ex Steud.

Near Alaköprü, stream edge, 550 m, 09.04.2007, Yıldızıtugay 1580.

Euro-Sib., Crp.

Rostraria cristata (L.) Tzvelev var. **cristata**

Anamur – Ermenek main road, 26. km, roadside, 600 m, 08.04.2007, Yıldızıtugay 1552.

Widespread, Th.

- Deschampsia caespitosa** (L.) P.Beauv.
in *Pinus* forest, 550 m, 07.04.2007, Yıldızıtugay 1503.
Widespread, Th.
- Aira elegantissima** Schur subsp. **elegantissima**
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m,
17.06.2008, Yıldızıtugay 1989.
Medit., Th.
- Phleum pratense** L.
Near Alaköprü, roadside, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1736.
Euro-Sib., Th.
- P. subulatum** (Savi) Aschers. & Graebn. subsp. **subulatum**
Anamur – Ermenek main road, 26. km, in *Pinus* forest, 600 m,
17.06.2008, Yıldızıtugay 2001.
Medit., Th.
- Lolium perenne** L.
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1963.
Euro-Sib., Hcrp.
- Catopodium rigidum** (L.) C.E.Hubbard ex Dony subsp. **rigidum** var. **rigidum**
Anamur – Ermenek main road, 26. km, stony places, 600 m, 09.04.2008,
Yıldızıtugay 1859.
Widespread, Th.
- Poa annua** L.
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1960.
Th.
- P. bulbosa** L.
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1705.
Crp.
- Dactylis glomerata** L. subsp. **glomerata**
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 18.05.2008, Yıldızıtugay 1923.
Crp.
- Cynosurus echinatus** L.
Anamur – Ermenek main road, 28. km, in *Pinus* forest, 750 m,
17.05.2007, Yıldızıtugay 1670.
Medit., Th.
- Briza maxima** L.
Near Alaköprü, stony places, 550 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1611.
Th.
- Melica ciliata** L. subsp. **ciliata**
Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2023.
Widespread, Hcrp.
- Stipa holosericea** Trin.
Kaş Plateau, stony places, 1605 m, 17.06.2008, Yıldızıtugay 2022.
Ir.-Tur., Hcrp.
- Piptatherum coerulescens** (Desf.) P.Beauv.
Kaş Plateau, rocky places, 1675 m, 17.05.2007, Yıldızıtugay 1734.
Hcrp.
- Aeluropus littoralis** (Gouan) Parl.
Sevgi Water Park around, in *Pinus* forest, 265 m, 06.04.2007,
Yıldızıtugay 1469.
Hcrp.
- Cynodon dactylon** (L.) Pers. var. **dactylon**
Anamur – Ermenek main road, 26. km, stony places, 600 m, 09.04.2007,
Yıldızıtugay 1576.
Crp.

4. Conclusions and discussion

As a result of the examination of 840 plants specimens which were collected from the research area between 2006-2008, 470 taxa that belong to 73 families and 279 genera have been determined. Three of them belong to Pteridophyta and 467 belong to Spermatophyta divisions. The subdivision Gymnospermae has 7 taxa and Angiospermae has 460. Of these, 397 taxa belong to the Dicotyledones while the other 63 belong to the Monocotyledones (Table 2).

Table 2. The dispersion of taxa into large taxonomical groups.

	Families	Genera	Species	Subsp.	Var.	Taxa	Endemics
Pteridophyta	3	3	3	-	-	3	-
Spermatophyta	70	276	311	109	47	467	62
Gymnospermae	3	5	4	3	-	7	1
Angiospermae	67	271	307	106	47	460	61
Dicotyledones	60	227	263	91	44	397	58
Monocotyledones	7	44	44	15	4	63	3
Total	73	279	314	109	47	470	62

According to the number of species the largest families are presented in Table 3. The largest family is Fabaceae including with 59 taxa in the study area. The family Asteraceae is the second largest group, with 58 taxa. The family Caryophyllaceae ranks third, with 35 taxa. When researches performed near the region were compared with regard to the largest two families, flora of Mount Musa (Düzenli and Çakan, 2001) is the closest study to our research (Table 4). The family Lamiaceae ranks first in Kozlar Highplateau (Everest and Rauss, 2004). In other studies Asteraceae ranks first as the family with the highest number of taxa (Sümbül and Erik, 1988a-1988b-1990a-1990b; Ertuğrul et al., 2002). In most floristic studies, Asteraceae and Fabaceae are usually the richest families. This can be explained by the diversity of vegetation types, soil construction, climatic conditions and topography (Balos and Akan, 2008). Because of these reasons taxa belonging to these families were dominant in the research area.

Table 3. The families containing the highest number of taxa.

Families	Number of taxa	Rate (%)
Fabaceae	59	12.6
Asteraceae	58	12.3
Caryophyllaceae	35	7.4
Lamiaceae	31	6.6
Brassicaceae	31	6.6
Poaceae	28	6.0
Apiaceae	23	4.9
Liliaceae	22	4.7
Scrophulariaceae	21	4.5
Boraginaceae	17	3.6
Total	325	69.2

Table 4. Comparison of large families in the Kaş Plateau and neighbouring areas.

Families (%)	Kaş	Taşeli	Çekiç	Kozlar	Musa
Fabaceae	12.6	9.9	7.9	8.8	12.8
Asteraceae	12.3	11.4	13.8	11.0	10.5
Caryophyllaceae	7.4	5.4	6.7	3.3	3.2
Lamiaceae	6.6	7.2	8.7	12.5	8.6
Brassicaceae	6.6	7.1	9.0	5.5	3.0
Poaceae	6.0	3.4	6.2	6.3	8.0
Apiaceae	4.9	4.6	4.8	2.9	2.6
Liliaceae	4.7	4.7	4.9	2.9	3.0
Scrophulariaceae	4.5	3.7	4.1	3.7	4.0
Boraginaceae	3.6	3.5	2.8	6.6	2.5

Kaş: The Flora of Kaş Plateau and Its Surroundings (Anamur - Mersin).

Taşeli: The Flora of Taşeli Plateau (İçel-Konya-Antalya).

Çekiç: The Flora of Çekiç Mountain and Gevne Valley (Hadim-Konya).

Kozlar: Investigations Flora in Mersin: Kozlar Highplateau of South Turkey.

Musa: Flora of Mount Musa (Hatay-Turkey).

In point of number of genera Asteraceae (33), Poaceae (24), Fabaceae (23), Brassicaceae (20), Lamiaceae (18), Caryophyllaceae (12), Apiaceae (12), Boraginaceae (10) and Liliaceae (10) were the largest families. The genera containing the highest number of species in this study are listed in Table 5. The genus *Silene* L. ranks first, with 11 taxa (2.34%). *Vicia* L. ranks second, with 8 taxa (1.70%) and *Astragalus* L. ranks third, with 7 taxa (1.49%).

Table 5. The genera containing the highest number of taxa.

Genera	Number of taxa	Rate (%)
<i>Silene</i>	11	2.34
<i>Vicia</i>	8	1.70
<i>Astragalus</i>	7	1.49
<i>Salvia</i>	7	1.49
<i>Ornithogalum</i>	7	1.49
<i>Veronica</i>	7	1.49
<i>Arabis</i>	7	1.49
<i>Trifolium</i>	6	1.28
<i>Ranunculus</i>	6	1.28
<i>Galium</i>	6	1.28
Total	72	15.33

The species of the study area, categorised according to phytogeographical regions, can be listed as follows: Mediterranean elements 158 (33.6%), Irano-Turanian elements 48 (10.2%), Euro-Siberian elements 20 (4.3%) and the remaining 244 (51.9%) taxa are Multiregional or unknown. The results of the studies conducted in close and similar areas, along with phytogeographical distribution, are presented in Table 6. Except from the flora of Çekiç Mountain (Ertuğrul et al., 2002) The Mediterranean elements seem to be dominant in all areas studied and the Irano-Turanian elements come second.

Table 6. A comparison of the phytogeographical elements and endemism.

Research area (%)	Kaş	Taşeli	Çekiç	Kozlar	Musa
Mediterranean	33.6	29.0	18.0	18.7	40.8
Irano-Turanian	10.2	16.9	22.0	16.9	3.6
Euro-Siberian	4.3	5.8	5.4	4.4	8.2
Multiregional or unknown	51.9	48.3	54.6	60.0	47.4
Endemism	13.2	20.2	21.9	12.0	9.3

The total number of endemic taxa is 62 (13.2%). The proportion of endemism in the area is low (13.2%), below the average of Turkey (34%) (Ekim, 2005; Behçet et al., 2009). The endemism rate is 20.2% for Taşeli (Sümbül and Erik, 1988a-1988b-1990a-1990b), 21.9% for Çekiç (Ertuğrul et al., 2002), 12.0% for Kozlar (Everest and Rauss, 2004) and 9.3% for Musa (Düzenli and Çakan, 2001) (Table 6). According to the IUCN red data book categories (Ekim et al., 2000; IUCN, 2001), *Clypeola ciliata* Boiss., *Silene balansae* Boiss., *Centaurea cheirolepidoides* Wagenitz and *Myosotis ramosissima* Rochel ex Schult. subsp. *uncata* (Boiss. & Bal.) Grav are EN; *Arenaria pamphylica* Boiss. & Heldr. subsp. *pamphylica* var. *turcica* McNeill, *Velezia pseudorigida* Hub.-Mor., *Silene pompeopolitana* Gay ex Boiss., *Alkanna punctulata* Hub.-Mor., *Veronica macrostachya* Vahl subsp. *sorgerae* M.A.Fisch., *Sideritis brevidens* P.H.Davis, *Sideritis vuralii* H.Duman & Başer, *Thymus revolutus* Celak., *Salvia aucheri* Bent. var. *aucheri* and *Crocus cancellatus* Herbert subsp. *pamphylicus* Mathew are VU; *Cyclamen cilicium* Boiss. & Heldr. var. *cilicium*, *Onosma lycaonicum* Hub.-Mor. and *Verbascum myriocarpum* Boiss. & Heldr are NT and 42 endemic taxa are LC (IUCN, 2001).

The life forms of the taxa according to Raunkiaer (1934) are given in Table 7; 186 (39.6%) of the taxa are therophytes, 165 (35.1%) of the taxa are hemicryptophytes, 54 (11.5%) of the taxa are cryptophytes, 25 (5.3%) of the taxa are chamaephytes, 20 (4.3%) of the taxa are microphanerophytes, 8 (1.7%) of the taxa are mesophanerophytes, 7 (1.5%) of the taxa are nanophanerophytes and 5 (1.1%) of the taxa are vascular parasites. Because of the weather is dry from the beginning of may until the end of september, therophytes are dominant in the area.

Table 7. Life forms in the research area.

Life form	Number of taxa	Rate (%)
Therophyte	186	39.6
Hemicryptophyte	165	35.1
Cryptophyte	54	11.5
Chamaephyte	25	5.3
Microphanerophyte	20	4.3
Mesophanerophyte	8	1.7
Nanophanerophyte	7	1.5

Vascular parasite	5	1.1
Total	470	100

The specimens of *Bituminaria* Heist. ex Fabr. were collected during the floristic study from Kaş Plateau (Mersin–Anamur). At first, we were not able to identify these specimens by using the Flora of Turkey (Davis, 1965-1985; Davis et al., 1988; Güner et al., 2000). After that plant specimens were identified as *Bituminaria bituminosa* (L.) C.H.Stirt. according to the Flora Iberica (Talavera, 1999). After thorough examinations of all the specimens and the relevant literature, it was decided that this species is a new record for C4 square according to the grid system.

Acknowledgements

We would like to thank Selçuk University (BAP, project no: 08201021) for financial support, Musa ÖZEL and Ahmet UYSAL for their helps in floristic research.

References

- Akman, Y. 1990. İklim ve biyoiklim. Palme Yayınları, Ankara.
- Balos, M.M, Akan, H. 2008. Flora of the region between Zeytinbahçe and Akarçay (Birecik, Şanlıurfa, Turkey). Turk J Bot. 32: 201-226.
- Behçet, L., Özgökçe, F., Ünal, M., Karabacak, O. 2009. The flora of Kırmızı Tuzla (Karaçoban, Erzurum/Turkey) and Bahçe Tuzlası (Malazgirt, Muş/Turkey) and their environment. Biodicon. 2/3: 122-155.
- Brummitt, R.K, Powell, C.E. (eds.) 1992. Authors of plant names. Kew Royal Botanic Gardens.
- Davis, P.H. (ed.) 1965-1985. Flora of Turkey and the East Aegean Islands. Edinburgh University Press, Edinburgh. Vols. 1-9.
- Davis, P.H., Mill, R.R, Tan, K. (eds.) 1988. Flora of Turkey and the East Aegean Islands. Edinburgh University Press, Edinburgh. Vol. 10.
- Düzenli, A., Çakan, H. 2001. Flora of Mount Musa (Hatay-Turkey). Turk J Bot. 25: 285-309.
- Ekim, T., Koyuncu, M., Vural, M., Duman, H., Aytaç, Z, Adıgüzel, N. 2000. Red data book of Turkish plants (Pteridophyta and Spermatophyta). Türkiye Tabiatını Koruma Derneği, Ankara. Yayın No: 18.
- Ekim, T., 2005. Bitkiler, In (ed.) Kence A., Türkiye'nin biyolojik zenginlikleri. Türkiye Çevre Sorunları Vakfı Yayını, Ankara. 167-193.
- Ertuğrul, K., Dural, H., Kargioğlu, M. 2002. Çekiç Dağı ve Gevne Vadisi florası (Hadim-Konya). S. Ü. Fen Ed. Fak. Fen Dergisi. 20: 99-139.
- Everest, A., Rauss, T. 2004. Investigations flora in Mersin: Kozlar Highplateau of south Turkey. Pakistan Journal of Biological Sciences. 7/5: 802-811.
- Güner, A., Özhatay, N., Ekim, T, Başer, K.H.C. (eds.) 2000. Flora of Turkey and the East Aegean Islands. Edinburgh University Press, Edinburgh. Vol. 11.
- IUCN 2001. IUCN Red list of threatened species, categories and criteria (Version 3.1). IUCN Species Survival Commission, IUCN, Gland, Switzerland & Cambridge, UK.
- Meteoroloji İşleri Müdürlüğü (MİM) 2002. Anamur'a ait ortalama, ekstrem sıcaklık ve yağış değerleri, Anamur (Mersin).
- Raunkiaer, C. 1934. The life forms of plants and statistical plant geography. Clarendon Press, Oxford.
- Rechinger, K.H. (ed.) 1965-1977. Flora Iranica. Graz-Austria: Akademische Druck und Verlagsanstalt.
- Strid, A, Tan, K. (eds.) 1997. Flora Hellenica. Koeltz Scientific Books, Königstein.
- Sümbül, H., Erik, S. 1988a. Taşeli Platosu florası I. Doğa Türk Bot. Derg. 12/2: 175-205.
- Sümbül, H., Erik, S. 1988b. Taşeli Platosu florası II. Doğa Türk Bot. Derg. 12/3: 254-322.
- Sümbül, H., Erik, S. 1990a. Taşeli Platosu florası III. Hacettepe Fen ve Müh. Bil. Derg. 2: 1-38.
- Sümbül, H., Erik, S. 1990b. Taşeli Platosu florası IV. Hacettepe Fen ve Müh. Bil. Derg. 2: 61-120.
- Talavera, S. 1999. *Bituminaria* Heist. ex Fabr., In (ed.) Castroviejo, S., Flora Iberica, Leguminosae-Psoraleae, Real Jardin, Botánico, Madrid. Vol. 7/2: 354-357.
- Toprak Su Genel Müdürlüğü 1974. Doğu Akdeniz havzası toprakları. Toprak Su Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara.
- Tutin, T.G., Heywood, V.H., Burges, N.A., Moore, D.M., Valentine, D.H., Walters, S, Webb, B.A. (eds.) 1964-1980. Flora Europaea. Cambridge University Press, Cambridge. Vols. 1-5.
- Yapıcı, N., Anıl, M., Yetiş, C. 2003. Anamur-Malaklar (Mersin) yöresinin jeolojisi. Çukurova Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi. 18/2: 267-282.

(Received for publication 27 January 2010; The date of publication 01 August 2010)

Presence of *Centaurea regia* Boiss. subsp. *regia* (Subgen. *Cynaroides* (Boiss. ex Walp.) Dostál, Compositae) in Turkey

Serdar ASLAN^{*1}, Mecit VURAL², Bilal ŞAHİN³, Sezgin ÇELİK⁴, Faik Ahmet KARAVELİOĞULLARI²

¹Düzce Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Botaniği A.B.D., Beçiyörükler, Düzce, Türkiye

²Gazi Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Teknikokullar, Ankara, Türkiye

³Muğla Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Muğla, Türkiye

⁴Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Fen Bilgisi Öğretmenliği Programı, Kırıkkale, Türkiye

Abstract

Centaurea regia subsp. *regia* (Subgen. *Cynaroides* (Heywood, 1975)) was noted but not collected by *Handel-Mazetti* near Diyarbakır and Cizre. Therefore, Wagenitz indicated the taxon under the headline “*Species doubtfully recorded*” in Flora of Turkey. In this paper, presence of *Centaurea regia* in Turkey was shown. Description of the taxon was given together with its habitat, ecology and conservation status. Additionally, it was illustrated, and a distribution map was presented.

Key words: *Cynaroides*, *Centaurea regia*, Turkey

----- * -----

Centaurea regia Boiss. subsp. *regia* (Subgen. *Cynaroides* (Boiss. ex Walp.) Dostál, Compositae)’nın Türkiye’deki varlığı

Özet

Centaurea regia subsp. *regia* (Subgen. *Cynaroides*) taksonu Handel-Mazetti tarafından, Diyarbakır - Cizre arasından not edilmiş, fakat toplanmamıştır. Bu nedenle Wagenitz, bu taksonu Türkiye florasında şüpheli kayıt başlığı altında belirtmiştir. Bu çalışmada, bu taksonun ülkemizdeki varlığı kanıtlanmıştır. Taksonun tanıttıcı özellikleri, yetişme ortamı ve koruma durumu belirtilmiştir. Ayrıca bu makalede taksonun, fotoğrafları ve yayılış haritası da verilmiştir.

Anahtar kelimeler: *Cynaroides*, *Centaurea regia*, Türkiye

1. Introduction

1. Introduction

Centaurea L. is largest genus of Compositae family in Turkey. This genus are represented with 151 species, 6 imperfectly and 6 doubtfully known species in the Flora of Turkey with supplement I and II (excluding Sections *Aetheopappus*, *Amblyopogon*, *Centaurea*, *Hyalinella*, *Odontolophoideae*, *Psephelloideae*, *Psephellus*, *Sosnovskya* and *Xanthopsis*) (Wagenitz, 1975; Davis et al., 1988; Güner et al., 2000; Wagenitz & Hellwig, 2000; Greuter, 2003). Since then 16 new species and 2 new records were discovered from Turkey (Özhatay and Kültür, 2006; Aksoy et al., 2008; Uysal, 2008; Uysal et al., 2008; Armağan and Ünal, 2009; Daşkın and Yılmaz, 2009; Doğan and Duran, 2009; Hamzaoğlu and Budak, 2009; Kaya, 2009; Özhatay et al., 2009; Uysal and Köse, 2009). *C. amplifolia* Boiss. & Heldr. (Sect. *Centaurea*) in Flora of Turkey (supplement 1) was described a new species as *C. wagenitziana* Bancheva & Kit Tan (Sect. *Centaurea*) by Tan et al. (2009). Finally, the total number of *Centaurea* was increased to 169 species and

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: serdaraslan@duzce.edu.tr

199 taxa (excluding above mentioned sections). Finally, endemic taxa were increased to 129, and rate of endemism are 65%.

In addition, chemical analysis of this taxon have been studied by Ulubelen et al. (Ulubelen et al., 1988).

2. Material and Methods

During floristic investigations, the authors collected some *Centaurea* L. specimens between Midyat and Dargeçit (Mardin) in 2009. At the beginning, collected specimens were thought as *Centaurea cynarocephala* Wagenitz (Wagenitz, 1975). But after, it has been understood that these specimens have some different characters from *C. cynarocephala*. They were checked from Flora of Turkey together with Supplements and Check-list III and IV of Additional Taxa to the Supplements Flora of Turkey (Davis et al., 1988; Güner et al., 2000; Özhatay and Kültür, 2006; Özhatay et al., 2009).

These specimens were determined as *Centaurea regia* subsp. *regia*. It was related to *C. cynarocephala*, but it has straw-coloured appendages with more vigorous terminal spine (8-14 mm). Collected specimens were compared with the type specimens of *C. cynarocephala* and *C. regia* of herbarium G and also other specimens in herbaria B and ISTE. For acronyms of herbaria see (Holmgren et al., 1990).

The description of the species given below was based on collected specimens and other references (Boissier, 1875, Wagenitz, 1980).

3. Results

3.1. Description of species

Centaurea regia Boiss. Diagn. Pl. Orient. ser. 1, 6: 135. 1846. (Figure 1)

Syn.: *Cynaroides regia* (Boiss.) Dostál, Acta Bot. Acad. Sci. Hung. 19: 77 (1973).

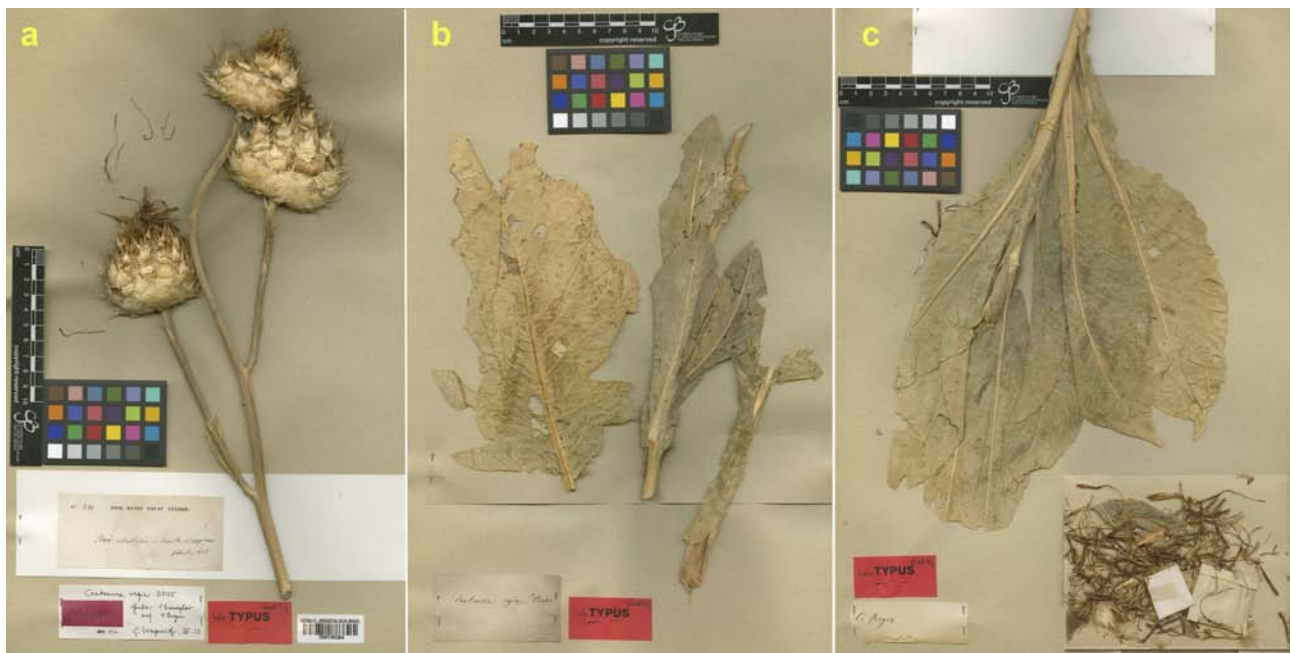

Figure 1. Type specimen of *Centaurea regia* subsp. *regia* (Barcode No: G00150364)

Biennial with thick fleshy taproot and erect stem, 40 – 110 cm, arachnoid-tomentose, at last glabrescent. Leaves rigid papyraceus (on drying), hirsute with articulate hairs, densely on veins. Basal leaves long petiolate, ovate-subcordate or rarely lyrate, up to 40 × 20 cm (included petiole). Lower cauline leaves broadly lanceolate, entire or lower part pinnatifidate; median leaves broadly lanceolate or oblong, sessile and decurrent, 20 x 10 cm; upper leaves lanceolate, narrowly decurrent; Inflorescence raceme; capitula with involucre, 40 – 55 × 40 – 60 mm diam., subglobose; phyllaries multiseriate, coriaceous-scarious, median phyllaries ca. 20 - 25 × 20 - 25 mm (included cilia and spine); appendages large, ovate or broadly triangular, concealing basal part of phyllaries, white or straw-coloured to brownish purple with 10 – 17 cilia; cilia (3-) 4 – 7 mm long, ending in a (3-) 4 - 14 mm spine. Flowers purple, ca. 45 mm. Achenes 6 – 9 × 3 – 4 mm, shiny. Pappus double (inner row shorter), barbellate, straw-coloured to brownish, 10 – 13 (-15) mm, inner 2 – 5 mm (Figure 2).

Distribution of species: SE Anatolia, Syria, Iran, Iraq.

3.2. Identification key of subspecies of *C. regia*:

- 1- Terminal spine of median phyllaries 8 – 14 mm long; appendages white or straw-coloured, rarely brownish.....subsp. *regia*
- 1- Terminal spine of median phyllaries (3-) 4 - 8 mm long; appendages brownish or brownish-purple.....subsp. *cynarocephala*

3.3. Examined specimens

Centaurea regia* Boiss. subsp. *regia

Type: Assyria, in deserto ad Tigridem (Kotschy 371), (holo. G-image!; iso. BM, K, W)

Turkey. SE Anatolia. C8 Mardin: between Midyat and Dargeçit, around İzbirak village, roadsides and vineyard clearings, 950 m, 37° 30' 34" N, 41° 32' 53" E, 10.06.2009, S. Aslan 3869 & B. Şahin; ibid., 37° 30' 29" N, 41° 32' 45" E, 20.07.2009, S. Aslan 3969; between Midyat and Dargeçit, roadside, 37° 28' 23" N, 41° 27' 09" E, 20.07.2009, S. Aslan 3968 (GAZI!); Şırnak: Erüh – Şırnak yolu, 15. km, roadside, 18.06.2008, 1175 m, degraded *Quercus* woodland, F.A.Karavelioğulları 3657 & S. Çelik!; Siirt: Uludere – Şırnak, 15. km, on calcareous rocky places, 18.06.2008, 1163 m, F.A.Karavelioğulları 3658 & S. Çelik!; Midyat - Cizre arası, Midyat'tan 55 km, 05.07.1980, T. Baytop (ISTE 45500 - image!)

Ir.-Tur. element. Syria, Iraq and Persia occidentalis (Wagenitz, 1980)

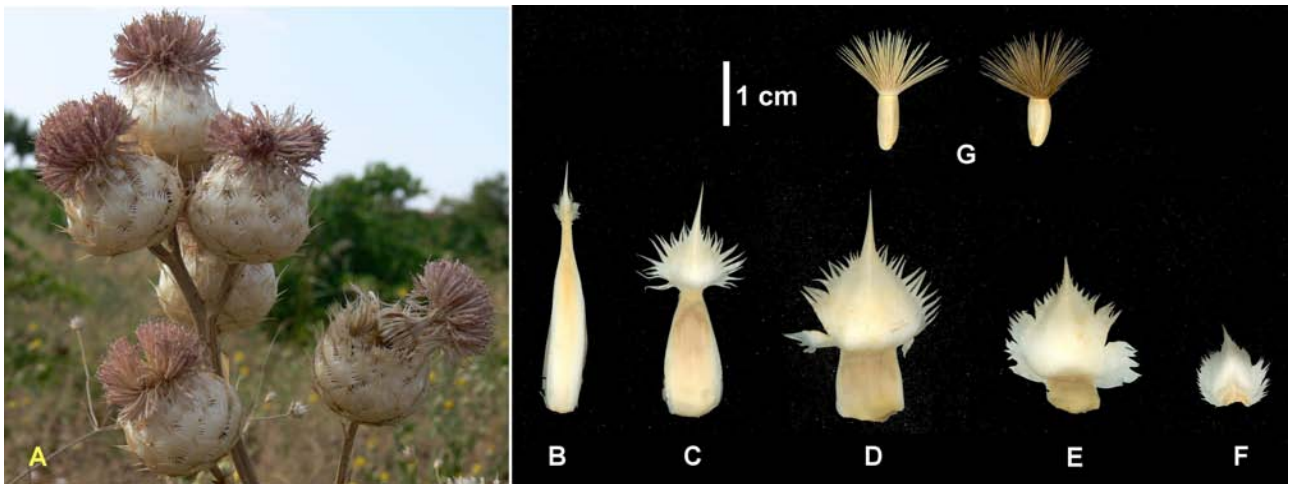

Figure 2. *Centaurea regia* subsp. *regia*. (A) capitulum, (B) inner phyllary, (C-D) median phyllaries, (E-F) outer phyllaries, (G) achenes with pappus

subsp. *cynarocephala* (Wagenitz) Wagenitz in Fl. Iranica, 139b: 365. 1980 (Wagenitz, 1980).

Syn.: *C. cardunculus* Boiss., Diagn. Pl. Or. Nov. Ser. 1, 6: 135 (1845) non Pallas (1771); *C. cynarocephala* Wagenitz in Willdenowia 2: 477 (1960).

Lectotype: Turkey C8: in Assyria inter Merdin (Mardin) et Assuaner, 12 vi 1841, Kotschy 349 (G-image!, iso. K, W).

SE Anatolia C8 Mardin: Mardin, Sint. 1888: 941; 5 km E. of Mardin, D. 28430.

Ir.-Tur. element. SE Anatolia, N Iraq.

4. Conclusions and Discussion

At first, *Centaurea cardunculus* was published in 1771 by Pallas. Later, Boissier published a species under the same name in 1845, too (Boissier, 1875, Wagenitz, 1975). According to the Code (Principle III, Art. 6) (McNeill et al., 2006), Pallas's name has been accepted as valid. *C. cardunculus* named by Boiss. was published as an invalid name and renamed as *C. cynarocephala* by Wagenitz in 1960 (Wagenitz, 1975). Then, Wagenitz published *C. regia* subsp. *cynarocephala* comb. et stat. nova in Flora Iranica (Wagenitz, 1980, Greuter and Raab-Straube, 2008).

As stated by Wagenitz (1975), this species was noted but not collected by Handel-Mazetti near Diyarbakir and Cizre. We collected subsp. *regia* from the same area where was noted by Handel-Mazetti.

In addition, this species was collected between Mardin and Midyat in 1980 by Turhan Baytop, and kept in the herbarium ISTE with correct determination. But it has not been published as a new record, yet. Some other species within Subgen. *Cynaroides* (e.i. *C. sclerolepis* Boiss., *C. kurdica* Reichardt, *C. gigantea* Schultz Bip. ex Boiss., *C. haradjianii* Wagenitz, *C. haussknechtii* Boiss.) localized in SE Anatolia, too (Özulu and Tel, 2008). They spread on similar habitats which usually are calcareous grassland and vineyards. They are superficially similar to each other. Their populations are usually weak and fragmented. Their habitats must strictly be protected from intensive agricultural activities and housing developments. People should be responsive to keep alive the rare plants like these.

4.1. Habitat and Ecology

It grows in roadsides, vineyards and fallow fields, disturbed field on calcareous stony areas (Figure 3). Some species present in the area along with *C. regia* subsp. *regia* are as follows: *Allium myrianthum* Boiss., *Avena barbata* Pott ex Link. subsp. *barbata*, *Centaurea balsamita* Lam., *Imperata cylindrica* (L.) Rauschel, *Scabiosa rotata* Bieb., *Zoega leptaura* L.

Figure 3. Habitat of *Centaurea regia* subsp. *regia*. (a) in vineyards (b, c) in fallow fields

4.2. Other localities in Flora Iranica

Iraq: Arbil.: in montibus inter Harir et Rawandiz, Bornm. 1488 (B-image!), Mosul: 86 km N Mosul versus Zakho, Rech. 10632 (B-image!), 5 km S Zakho, 700 m, Rawi & Rech. 16690; Olaka, 700 m, Rawi 8769; Kirkuk: Prope Kirkuk, Haines s.n.; Hausskn. 582; Persia: W. Kermanshah: M. Shahu, Str. (Figure 4).

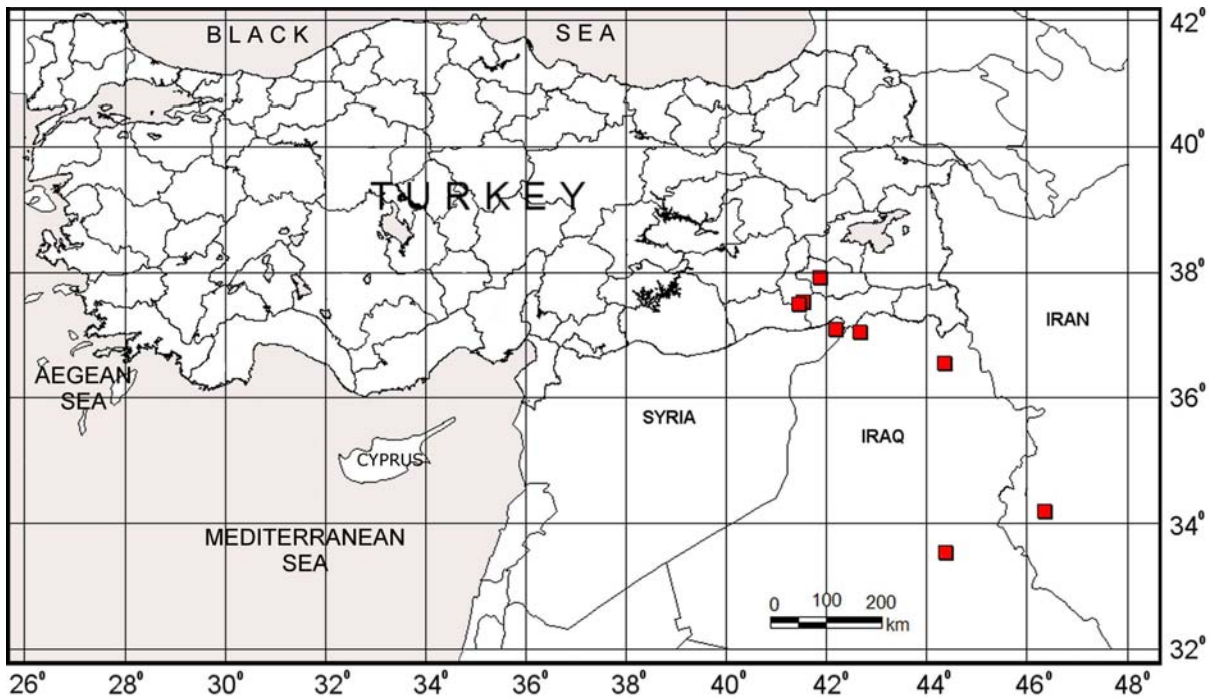

Figure 4. ■ Distribution map of *Centaurea regia* Boiss. subsp. *regia*

4.3. Threats and conservation status

The species is under the threat due to cultivated activities on vineyards by local people. Also, we observed an insect (*Larinus latus* Herbst, 1784 – capitulum weevil) feeding with achenes on the capitula (Figure 5). It was possible be under severely threat in Iraq and Iran. We suppose that it should be recommended as globally Vulnerable (VU). According to our observations, it was regionally assessed as Critically Endangered (CR; B1a) in Turkey (IUCN, 2001).

Figure 5. *Larinus latus* on the capitulum

Acknowledgements

We would like to thank Nature Society (Doğa Derneği), Barış Bani for their helps, for insect determination to Hüseyin Özdikmen, and also herbaria of G, B and ISTE for making it possible for us to compare our specimens with the images of specimen, and to Murat Sargıncı for correcting the English and reviewing the manuscript.

References

- Aksoy, N., Duman, H., Efe, A. 2008. *Centaurea yaltirikii* sp. nov. (Asteraceae, C. sect. *Pseudoseridia*) from Turkey, Nordic Journal of Botany, 26: 53 – 56.
- Armağan, M., Ünal, M. 2009. A new record for Turkey: *Centaurea aziziana* Rech.f. (Asteraceae), Turk J Bot, 33 (3): 235 – 238.
- Boissier, E. 1875. *Flora Orientalis*, Vol. 3, A. Asher & Co. 1963 (reprint), Geneve.
- Davis, P.H., Mill, R.R., Tan, K. 1988. *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*. Vol. 10 (Suppl. 1), 166 – 169, Edinburgh, Edinburgh University Press.
- Daşkın, R., Yılmaz, Ö. 2009. *Centaurea kaynakiae* (Asteraceae), a new species from Turkey, Ann. Bot. Fennici, 46: 474 – 478.
- Doğan, B., Duran, A. 2009. *Centaurea serpentinica* sp. nov. (Asteraceae) from the central and south Anatolia transition zone, Turkey, Nordic Journal of Botany, 27: 319 – 323.
- Greuter, W. 2003. The Euro+Med treatment of *Cardueae* (Compositae) – generic concepts and required new names, Willdenowia, 33 (1): 49 – 61.
- Greuter, W., von Raab-Straube, E. 2008. *Med-Checklist, Dicotylodones* (Compositae), Vol. 2, 134, Organization for the Phyto-Taxonomic Investigation of the Mediterranean Area (OPTIMA), Geneve, Switzerland.
- Güner, A. 2000. *Centaurea* L. In: Güner A, Özhatay N, Ekim T, Başer KHC (eds.), *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*. Vol. 11 (Suppl. 2), 163 – 164, Edinburgh, Edinburgh University Press.
- Hamzaoğlu, E., Budak, Ü. 2009. *Centaurea aksoyi* sp. nov. (Asteraceae: *Cardueae*) from Turkey and a contribution to the sectional taxonomy, Nordic Journal of Botany, 27: 16 – 20.
- Heywood, V.H. 1975. *Flora Europaea. Notulae Systematicae ad Floram Europaeam spectantes* No. 18, Bot. J. Linn. Soc., 71 (3): 191 – 210.
- Holmgren, P.K., Holmgren, N.H., Barnett, L.C. (eds) 1990. *Index Herbariorum. Part I: The Herbaria of the World* [Regnum Veg. vol. 120]. New York: New York Botanical Garden. Updated information for herbaria is available at <http://sweetgum.nybg.org/ih>
- IUCN. 2001. *IUCN Red List Categories and Criteria, Version 3.1*. Prepared by the IUCN Species Survival Commission. IUCN, Gland, Switzerland, and Cambridge, United Kingdom.
- Kaya, Z., Vural, M. 2007. A New Species of *Centaurea* Sect. *Acrocentron* (Asteraceae) from Turkey. Novon 17:198-201.
- Kaya, Z. 2009. A new species of *Cyanus* (*Centaurea* p.p.) sect. *Napuliferi* (Asteraceae) from Turkey. Novon 19: 175 – 177.
- McNeill, J., Barrie, F.R., Burdet, H.M., Demoulin, V., Hawksworth, D.L., Mahold, K., Nicolson, D.H., Prado, J., Silva, P.C., Skog, J.E., Wiersema, J.H., Turland, N.J. (eds.). 2006. *International Code of Botanical Nomenclature (Vienna Code)*. [translated into Turkish by Menemen, Y. and Dönmez, A. A. under the title *Uluslararası Botanik Adlandırma Yasası*, 2007]. Adopted by the Seventeenth International Botanical Congress Vienna, July 2005. Koeltz, Königstein. [Regnum Veg. 146].
- Özhatay, N., Kültür, Ş. 2006. Check-list of additional taxa to the supplement flora of Turkey III. Turk J Bot, 30 (4): 281 - 316.
- Özhatay, N., Kültür, Ş., Aslan, S. 2009. Check-list of additional taxa to the supplement flora of Turkey IV. Turk J Bot, 33 (3): 191 - 226.
- Özslu, E., Tel, A.Z. 2008. Some changes and updating processes of localizations in Turkey's flora (Flora of Turkey) declared by Gaziantep/Turkey, Biological Diversity and Conservation (BioDiCon), 1 (1): 99 – 107.
- Röpert, D. (Ed.) 2000 - (continuously updated): Digital specimen images at the Herbarium Berolinense. - Published on the Internet <http://ww2.bgbm.org/herbarium/default.cfm>
- Ulubelen, A., Öksüz, S., Meriçli, A.H. 1988. Palmitic Acid Ester of Sitosteryl 3 b-glucoside from *Centaurea regia*, Phytochemistry, 27, 3964 – 3965.
- Uysal, T. 2008. *Centaurea ertugruliana* (Asteraceae), a new species from Turkey, Ann. Bot. Fennici, 45: 137 – 140.
- Uysal, T., Ertuğrul, K., Tugay, O. 2008. *Centaurea ochrocephala* Wagenitz (Asteraceae): A new Record for flora of Turkey, Ot Sist. Bot. Derg., 14 (1):11-16.
- Uysal, T., Köse, Y.B. 2009. A new *Centaurea* L. (Asteraceae) species from Turkey, Turk J Bot, 33 (1): 41 – 46.
- Tan, K., Bancheva, S., Vural, M., Strid, A. 2009. *Centaurea wagenitziana* (Asteraceae: *Centaureinae*), a new species from Eastern Balkans, Phytologia Balcanica, 15 (1): 51 – 58.

- Wagenitz, G. 1975. *Centaurea* L. In: Davis, PH (ed.). *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*. Vol. 5, 465 – 585, Edinburgh, Edinburgh University Press.
- Wagenitz, G. 1980. *Centaurea* L. In: Dittrich M, Petrak F, Rechinger KH, Wagenitz G (eds). *Flora Iranica*. Compositae: III. *Cynareae*: pp. 313-420. Graz: Akademische Druck und Verlagsanstalt.
- Wagenitz, G., Hellwig, F.H. 2000. The genus *Psephellus* Cass. (*Compositae*, *Cardueae*) revisited with a broadened concept, *Willdenowia*, 30: 29 - 44.
- Wagenitz, G., Kandemir, A. 2008. Two new species of the genus *Psephellus* (*Compositae*, *Cardueae*) from eastern Turkey, *Willdenowia* 38: 521 – 526.

(Received for publication 26 January 2010; The date of publication 01 August 2010)

EHRAMİ KARAÇAMIN
DOĞAL YAYILIŞI VE
EKOLOJİK ÖZELLİKLERİ

ERSİN YÜCEL

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ

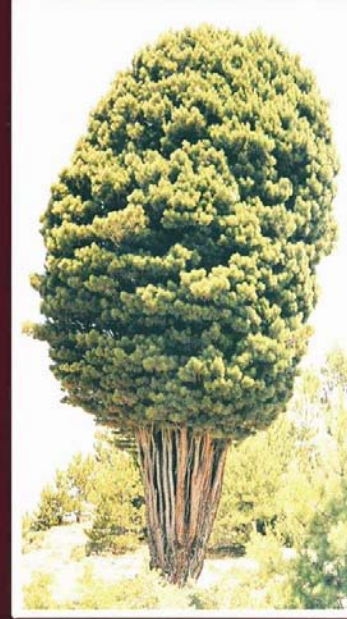
SÜS BİTKİLERİ

(Ağaçlar ve Çalılar)

Ornamental Plants
(Trees and Shrubs)

İKİNCİ BASKI
SECOND EDITION

ERSİN YÜCEL
FAİK YALTIRIK
MÜNİR ÖZTÜRK

 ANADOLU ÜNİVERSİTESİ

EBE KARAÇAMIN

(*Pinus nigra ssp. pallasiana var. şeneriana*)

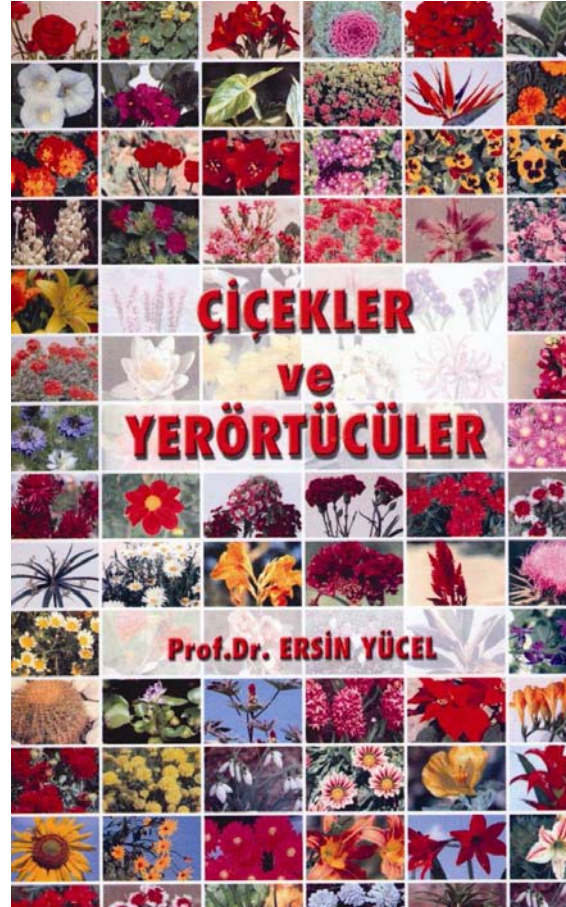
BİYOLOJİK VE EKOLOJİK ÖZELLİKLERİ

ECOLOGICAL AND BIOLOGICAL PROPERTIES
OF EBE BLACK PINE
(*Pinus nigra ssp. pallasiana var. şeneriana*)

Ersin YÜCEL

Ağustos 2000
Eskişehir/TÜRKİYE

AĞAÇLAR ve ÇALILAR

1

Prof. Dr. Ersin YÜCEL

540'in üzerinde ağaç ve çalı, biyolojik ve ekolojik özellikleri, peyzaj planlamada kullanım ilkeleri, üretim yöntemleri, ekonomik önemi, vatanı, her biri renkli ve özgün fotoğraflı

MİHALIÇCIK İLÇESİNİN TIBBİ BİTKİLERİ

1 [A - L]

Prof. Dr. Ersin YÜCEL

TIBBİ BİTKİLER

1 (A-L)

Prof. Dr. Ersin YÜCEL

ÇİFTELER İLÇESİNDE GIDA OLARAK TÜKETİLEN YABANI BİTKİLERİN TÜKETİM BİÇİMLERİ VE BESİN ÖĞESİ DEĞERLERİ

ERSİN YÜCEL

NAZAN UNAY

İletişim Adresi: ebitki@gmail.com

;

<http://www.bitkilerim.com>

İçindekiler/Contents

- 1 **RAPD markers and morpho-physiological characterization of some Tunisian Barley ecotypes**
Kadri KARİM, Abdellawi RAWDA, Cheikh mhamed. HATEM, Ben naceur M'BAREK
- 12 **The ecology and distribution of Turkish Çarşakotu (*Paracaryum* (DC.) Boiss spp. (Boraginaceae)**
Aslı Doğru KOCA, Şinasi YILDIRIMLI
- 20 **A karyological investigation on the two varieties of *Galanthus fosteri* Baker (*Amaryllidaceae*)**
Nezahat KANDEMİR
- 26 **Checklist of the cave Dwelling Invertebrates (Animalia) of Turkey**
Kadir Boğaç KUNT, Ersen Aydın YAĞMUR, Sulhi ÖZKÜTÜK, Hakan DURMUŞ, Sinan ANLAŞ
- 42 **Morphological and anatomical properties of the genus *Crithopsis* (Poaceae) in Turkey**
Evren CABİ, Muşa DOĞAN, Özlem MAVİ
- 49 **The flora of the İnegöl Mountain (Gümüshacıköy/Amasya, Turkey)**
Cengiz YILDIRIM, Mahmut KILINÇ
- 68 **A new record for the Flora of Turkey: *Anchusa aegyptiaca* (L) A. DC. (Boraginaceae)**
Hasan YILDIRIM, Yusuf GEMİCİ
- 72 **The Bryophyte Flora of Babadağ (Denizli/Turkey)**
Mesut KIRMACI, Adnan ERDAĞ
- 89 **Aquatic Coleoptera fauna of Çorum and Yozgat Provinces (Turkey)**
Mustafa Cemal DARILMAZ, Ali SALUR, Seda MESCİ
- 97 **Contributions of the ethnobotanical investigation carried out in Amasya district of Turkey (Amasya-Center, Bağlarüstü, Boğaköy and Vermiş villages; Yassıçal and Ziyaret towns)**
Arzu CANSARAN, Ömer Faruk KAYA
- 117 **An investigation on determining the most suitable nitrogen and zinc fertilizer doses for the main crops of Sorghum-Sudangrass Hybrids (*Sorghum bicolor* X *Sorghum sudanense*) in the Çukurova Region (Turkey)**
Serap KIZIL, Veyis TANSI, Mustafa AVCI
- 123 **A new distribution area of *Asperula daphneola* (Rubiaceae) in Western Turkey and it's new recommended IUCN threat category**
Serdar Gökhan ŞENOL, Hasan YILDIRIM
- 128 **Causal interpretation of vegetation along Nullah Korang (Islamabad, Pakistan) using multivariate techniques**
Sheikh Saeed AHMAD, Kiran RAFIQUE
- 133 ***Myriophyllum spicatum* (Spiked water-milfoil) as a biomonitor of heavy metal pollution in Porsuk Stream/Turkey**
Ersin YÜCEL, Erhan EDİRNELİOĞLU, Semra SOYDAM, Sezgin ÇELİK, Güler ÇOLAK
- 145 **Artificial ecosystems for wastewaters treatment under Mediterranean conditions (Morocco)**
Jamila EZZAHRI, Abdeslam ENNABILI, Michel RADOUX
- 151 **A new record for the Flora of Turkey: *Geranium macrorrhizum* L. (Geraniaceae)**
Hafize Handan ÖNER, Hasan YILDIRIM, Ademi Fahri PIRHAN, Yusuf GEMİCİ
- 155 **Varieties and chorology of *Convolvulus oleifolius* Desr. (Convolvulaceae) in Turkey**
Candan AYKURT, Hüseyin SÜMBÜL
- 163 **Morphological, karyological and ecological features of halophytic endemic *Sphaerophysa kotschyana* Boiss. (Fabaceae) in Turkey**
Ahmet DURAN, Esra MARTİN, Meryem ÖZTÜRK, Özlem ÇETİN, Muhittin DİNÇ, Ayşe ÖZDEMİR
- 170 **The flora of Kaş Plateau and its surroundings (Anamur – Mersin/Turkey)**
Evren YILDIZTUGAY, Mustafa KÜÇÜKÖDÜK
- 185 **Presence of *Centaurea regia* Boiss. subsp. *regia* (Subgen. *Cynaroides* (Boiss. ex Walp.) Dostál, Compositae) in Turkey**
Serdar ASLAN, Mecit VURAL, Bilal ŞAHİN, Sezgin ÇELİK, Faik Ahmet KARAVELİOĞULLARI

Dergiyi tarayan veri tabanları / Abstracted-Indexed in: DOAJ-Directory of Open Access Journals; Buscador de Archives; Dayang Journal System; EBSCO Publishing's databases; Google Scholar; HealthHaven; HKU Scholars Hub.; ICAAP-database; Journal Directory; Index Copernicus; News-of-Science; OhioLINK Databases-OPC4-Online-Katalog der Bibliothek der Fachhochschule Anhalt; Online-Katalog der UB Clausthal; Paper Search Engine; ProQuest-Central To Recherche Araund The World; Thomson Reuters; Ulakbim; ULRICH'S-The Global Source for Periodicals

Kütüphaneler / Libraries: Electronic Journals Library EZB; Feng Chia University Library; GAZİ; HEC-National Digital Library; Libros PDF; National ILAN University Library; Shih Hsin University Library; Smithsonian Institution Libraries; The Ohio Library and Information NetWork; Vaughan Memorial Library

Index Copernicus International, IC Value – Current = 4.83 (2009)

Dergide yayınlanan makalelere” [http:// www.biodicon.com](http://www.biodicon.com)” adresinden ulaşabilir.

This journal is available online at <http://www.biodicon.com>

© 2008 Tüm hakları saklıdır/All rights reserved

ISSN 1308-5301 Print
ISSN 1308-8084 Online

ISSN 1308-5301

9 771308 530001